

ସୋଡ଼ି

ସତ୍ୟ ମିଶ୍ର

ଲାଭକ୍ରେରି

ଆରମ୍ଭରୁ କହି ରଖିଛି ଯେ ମୁଁ ଭଲଲୋକ ବୋଲି ଯେଉଁମାନଙ୍କ ମନରେ ବିଶ୍ୱାସ ଅଛି ସେମାନେ ମୋ ଭିତରେ ଥିବା ପ୍ରକୃତ ମଣିଷକୁ ଆଦୌ ଚିହ୍ନିନାହାନ୍ତି। ପୂରାପୂରି ଭକ୍ତି ଯାଇଛନ୍ତି। ମୁଁ କଦବା କିଛି ଭଲ କାମ କରିଥିବି ଅଥବା କିଛି ଭଲକଥା କହିଥିବି; କିନ୍ତୁ ତା’ ଭିତରୁ ଅଧିକାଂଶ ହୋଇଥିବ ଲୋକଦେଖାଣିଆ। ବାକୀ ଯାହା ରହିଲା, ସେସବୁ ମୋର ବିନା ଚେଷ୍ଟାରେ ଆପେ ଆପେ ହୋଇଯାଇଥିବ। କିନ୍ତୁ କିଏ ଯଦି ମୋ ମନକୁ, ମୋ ଆତ୍ମାକୁ ପଢ଼ିପାରିବେ ସେ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜାଣିଯାଆନ୍ତେ ଯେ ମୁଁ କ୍ରିମିନାଲ୍ ଶ୍ରେଣୀର ଲୋକ। ମୋ ମନରେ ତିଆରି ହେଉଥିବା ଇଚ୍ଛାଗୁଡ଼ିକୁ ଚରିତାର୍ଥ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଯଦି ମୋତେ ମିଳୁଥାଆନ୍ତା, ତା’ହେଲେ ଲଜ୍ଜାହୀନ, କାମୁଜ, ଲକ୍ଷ୍ମୀ, ତକାୟତ ଇତ୍ୟାଦି ମାର୍କା ମୋ ନାଁରେ କେବଳ ବସିସାରନ୍ତାଣି। ଭଲପିଲାମାନଙ୍କର ଅଭିଭାବକମାନେ ନଷ୍ଟ ମଣିଷ ହିସାବରେ ମୋର ଉଦ୍‌ଘାଟନା ଦେଇ ପିଲାଙ୍କୁ ରୋହିତ ପରି ନ ହେବା ପାଇଁ ଉପଦେଶ ଦେଉଥାଆନ୍ତେ। ମୋତେ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ଭଦ୍ରଘରର ଝିଅ, ବୋହୂ ଲୁଚିଯାଉଥାଆନ୍ତେ ଓ ମୋର ଶୀଘ୍ର ବିନାଶ କାମନା କରି ଠାକୁର, ଠାକୁରାଣୀମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଫୁଲ, ନଡ଼ିଆ ଚଢ଼ାଉଥା’ନ୍ତେ। ହୁଏତ ମୁଁ ଅନନ୍ତ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜେଲ୍‌ରେ ଶାନ୍ତଥାନ୍ତି କାରଣ ଲମ୍ବା ସିରିଆଲ୍‌ର ଗୋଟିକ ପରେ ଗୋଟିଏ ଏପିସୋଡ୍ ଟେଲିଭିଜନ୍ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ବହି ଆସୁଥିବା ପରି ରୋହିତର ଧାରାବାହିକ କ୍ରାନ୍ତ ମାନ ଲମ୍ବି ଲମ୍ବି ଯାଇଥା’ନ୍ତା। କିନ୍ତୁ ମୋର ପାପ ଇଚ୍ଛା, ଅପରାଧ-ପ୍ରବଣ ମନକୁ ମୁଁ କଷ୍ଟେମକ୍ଷେ ନିଜ ଭିତରେ ମୋଡ଼ି ମକଚି ଚାପି ରଖିଛି ବୋଲି ମୁଁ ଭଦ୍ରଲୋକ ବୋଲାଉଛି। ବେଳେବେଳେ ସେଥିରୁ ଗୋଟେ ଅଧେ ମନ୍ଦ ପ୍ରବୃତ୍ତି ଲଗାମ୍ ଛଡ଼ା ହୋଇ ଅବଶ୍ୟ ସଭ୍ୟ ଦୁନିଆ ଭିତରକୁ ଧସେଇ ପଣି ଆସିଛନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ମୋର ନିପୁଣ କଳ-କୌଶଳ ଯୋଗୁଁ ମୋର ମୁଣ୍ଡ ଆଦୌ ଖସିନାହିଁ। ଧନ୍ୟ ମୋର ଚତୁରପଣିଆକୁ! ଏମିତି ମଣିଷ ମୁଁ ରୋହିତ।

ମୋତେ ଚାଲିଶ ବର୍ଷ ବୟସ ହେବାବେଳକୁ ମୁଁ ଲାଭକ୍ରେରିଆନ୍ ଚାକିରି ପାଇସାରିଥିଲି। ମୁଁ କାମ କରୁଥିବା ଲାଭକ୍ରେରିର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷତ୍ୱ ଥିଲା। ତାହା ହେଉଛି ଯେତେବେଳେ ଯେଉଁ ବହି ଖୋଜିଲେ ବି ମିଳୁ ନ ଥିଲା। ତେଣୁ ଆଦୌ ନ ଖୋଜି ‘ମିଳୁନାହିଁ’ ବୋଲି କହିଦେଲେ ମଧ୍ୟ ଚଲୁଥିଲା। ଲାଭକ୍ରେରିର ପୁସ୍ତକ ତାଲିକା ଅନୁସାରେ ହଜାର ସାତଶହ ବହି ଥିଲା। କିନ୍ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ତା’ ଭିତରୁ କେତେ ପୁସ୍ତକ ମହଜୁଦ୍ ଥିଲା କେହି ଜାଣି ନ ଥିଲେ। ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଜାଣି ନ ଥିଲି କିମ୍ବା ଗୋଟି ଗୋଟି ଗଣନା କରି ଜାଣିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା ମଧ୍ୟ କରି ନ ଥିଲି। କାହିଁକି ବା କରନ୍ତି? ମୋର କ’ଣ ଭାସିଯାଉଥିଲା କି? ଲୋଡ଼ା

ହେଉଥିବା ବହି ଥାଉ ନ ଥାଉ, କିଏ ପଢ଼ୁ ନ ପଢ଼ୁ ମୋର କ’ଣ ଯାଏ? ଯିଏ ଯାହା ପୁସ୍ତକ ଲୋଡ଼ିଲେ ମୁଁ କହିଦିଏ ‘ସେ ବହି ନାହିଁ’ ‘କାହିଁକି ନାହିଁ’, ‘କୁଆଡ଼େ ଗଲା’ ଭଳି ବିରକ୍ତିକର ପ୍ରଶ୍ନ ଯଦି କିଏ ପଚାରେ ତାକୁ ମୁଁ ଏପରି ଅପମାନଜନକ ବାକ୍ୟମାନ ଶୁଣାଏ ଯେ ପରେ ଆଉ କିଏ ଭରସି ପଚାରନ୍ତି ନାହିଁ।

ମୁଁ ଜାଣିଯାଇଥିଲି ଯେ ଏତେ ସହଜ, ସୁଖମୟ, ସରକାରୀ ଚାକିରି କେବେ କେଉଁଠି ମିଳିବ ନାହିଁ। କାମ ବୋଲି ପ୍ରାୟ କିଛି ନାହିଁ। ଲାଭକ୍ରେରିଟା ମୋର ସାମ୍ରାଜ୍ୟ ଓ ତା’ ଭିତରେ ମୋର ଅଖଣ୍ଡ ଅଧିକାର। ମଣାଣିରେ ଶବ୍ଦ ଶୋଇଥିବା ପରି ମୋ ଲାଭକ୍ରେରିରେ ବହିସବୁ ରୂପଚାପ୍ ଶୋଇଥା’ନ୍ତି। ତାଙ୍କ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଜମା ଭଲ ଲାଗେନା। ବହିପରି ଅଦରକାରୀ ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକୁ ସମ୍ଭାଳିବା ପାଇଁ ସରକାର ଏତେ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରୁଥିବାର ଦେଖି ମୋତେ ହସ ମାଡ଼େ। ସେହି ଟଙ୍କାକୁ କ’ଣ ସବୁ ଜନହିତକର କାମରେ ବ୍ୟବହାର କରା ହୋଇପାରିବ, ସେହି କଥା ଭାବି ଭାବି ମୋତେ ନିଦ ଆସିଯାଏ। ଲାଭକ୍ରେରିରେ ମୋ ପାଇଁ ଥିବା ଆସନରେ ମୁଁ ଆଖିବୁଜି ଶୋଇପଡ଼େ। ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଲେ ମୁଁ ନିଜକୁ ନିଜେ କହେ, ‘ଉଠ୍ ବାବା ରୋହିତ, ଆଉ କେତେ ଶୋଇବୁ?’ ଏଥର ଲାଭକ୍ରେରି ବନ୍ଦକରି ଘରକୁ ଚାଲ।’ ବର୍ଷ ବର୍ଷର ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ମୁଁ ଦୃଢ଼ତାର ସହିତ କହିପାରିବି ଯେ ନିଦରେ ଶୋଇବା ପାଇଁ ଲାଭକ୍ରେରିଠାରୁ ଅଧିକ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ଥାନ ଆଉ ମିଳିବ ନାହିଁ।

ଏପରି କରୁଥିଲା ମୋ ଦିନ। ସେମିତି ହିଁ କରୁଥାଆନ୍ତା ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ; କିନ୍ତୁ ତହଲିଗଲା।

ପ୍ରାୟ ପନ୍ଦର ବର୍ଷ ତଳର କଥା। ସେତେବେଳେ କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ନାମକ ଯନ୍ତ୍ରଟିଏ ପୋଖରୀରେ ଦଳ ବ୍ୟାପିବା ପରି ଦୁନିଆସାରା ବ୍ୟାପିଯାଇ ସବୁଆଡ଼େ ହୁଲୁସ୍ତୁଲ କରିଦେଲା। ବେଳକାଳ ଭକ୍ତି ସେ ଯନ୍ତ୍ର ମୋ ଲାଭକ୍ରେରି ଆଡ଼କୁ ମୁହାଁଇବାର ଦେଖି ମୁଁ ହୁସିଆର ହୋଇଗଲି। ସବୁ ବହିର ତାଲିକା କରି ବହିର ନାଁ, ଲେଖକର ନାଁ, ବହିର ଦାମ୍, ସେ ବହି ଲାଭକ୍ରେରିର କୋଉ ଥାକରେ ମିଳିବ ଇତ୍ୟାଦି ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ଭିତରେ ଭର୍ତ୍ତି କରିଦେଲେ ମୋ ଲାଭକ୍ରେରି ଉଦ୍ଧାର ହୋଇଯିବ ବୋଲି ମୋତେ ରୋକ୍‌ଠୋକ୍ ଶୁଣାଇ ଦିଆଗଲା। ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ମନା କରିଦେଲି; କିନ୍ତୁ ପରେ ମୋର କପଟୀ ମନ ଆଉ ଗୋଟାଏ ନୂଆ ବାଟ ଖୋଜିଦେଲା। ଆସିବ ଯଦି କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ଆସୁ, ଆସିବା ପରେ ତା’ ଭିତରେ ବହି ତାଲିକା ରହୁଛି କି ଆଉ କ’ଣ ରହୁଛି, କିଏ ଜାଣୁଛି ସେକଥା? ସହଜେ ତ ଏ ଲାଭକ୍ରେରିର କେହି ବାପା ମା’ ନାହାନ୍ତି, ମୁଁ ହିଁ ସର୍ବେସର୍ବ। ପ୍ରକୃତରେ ସେତେବେଳେ ଆମ ଜମାନାର ଲୋକମାନଙ୍କର କାହାର କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ଜ୍ଞାନ ଆଦୌ ନ ଥିଲା। ଛୁଇଁବାକୁ ବି ତର ମାଡୁଥିଲା, କାମ କରିବା କଥା ଦୂରେ ଥାଉ। ତେଣୁ ମୋ ପରି ଦରବୁଡ଼ାମାନେ ତାକୁ କୌଣସି କାମରେ

ଲଗାଇ ପାରିବେ ବୋଲି କେହି ଆଶା କରୁ ନ ଥିଲେ। କିନ୍ତୁ ମୁଁ କ’ଣ ସହଜରେ ମାନିବା ଲୋକ ? ତରବରରେ ଜଣାଇଦେଲି ଯେ କୌଣସି କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ମୋ’ଠାରୁ ବଳେଇଯିବ ନାହିଁ। ତେଣୁ ମୋ ଲାଇବ୍ରେରି ଭିତରକୁ କୌଣସି ନୂଆ ଲୋକକୁ ନ ଆଣି ମୋତେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷା ଦେଲେ ମୁଁ ସେସବୁ କାମ କରିବି। ସେୟା ହିଁ ହେଲା। କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ଆସିଲା, ମୋ ଦରମା ବଢ଼ିଲା। ଲାଇବ୍ରେରି ଯୋଉଠି ଯେମିତି ଥିଲା ସେଇଠି ସେମିତି ରହିଲା।

କିନ୍ତୁ ଶୀଘ୍ର ମୋ ବିଚକ୍ଷଣ ବୁଦ୍ଧି ମୋତେ ଆଉ ଗୋଟାଏ ଦିଗରେ ଟାଣିନେଲା। କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ଶିଖିଲେ କ୍ଷତି କ’ଣ ? କିଛି ନା କିଛି କାମରେ ତ ଲାଗିବ। ଭଲ କାମ ହେଉ କି ମନ୍ଦ କାମ ହେଉ ! ଏକଥା ଭାବି ମୁଁ ମନଧ୍ୟାନ ଦେଇ ପୋକ ପରି ତା’ ଭିତରେ ପଶିଗଲି। କୌଣସିମତେ ଦି’ ବାରିଟା ଟୋକାଙ୍କୁ ମିଠାକଥା କହି ତାଙ୍କୁ ବିଦ୍ୟା ହାସଲ କରିନେଲି। ଆଗରୁ ଟାଇପ୍ ମେସିନ୍‌ରେ କାମ କରି ଟାଇପ୍ କରିବା ଶିଖିଥିଲି। ଏବେ ସେହି ବିଦ୍ୟାକୁ ନେଇ କି-ବୋର୍ଡରେ ଏମିତି କମାଲ୍ ଦେଖାଇଲି ଯେ ଟୋକାମାନେ ଚକିତ ହୋଇଗଲେ। ଟେଲିଭିଜନ୍ ପରି ଦିଶୁଥିବା ପରଦାକୁ ଅନାଇ କେତେ କଥା ଦେଖିଲି, ଶିଖିଲି। ତା’ପରେ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ଓ ଇ.ମେଲ୍। ମୁଁ ଗୁରୁ ମାନିଥିବା ଟୋକାମାନେ କହିଲେ, ‘ଅଙ୍କଲ୍, ଯୁ ଆର୍ ଭେରି ପାଷ୍ଟ୍’ ବିନା କାରଣରେ ମଧ୍ୟ ମୋ କଥାବାତ୍ସାରେ ମୁଁ ତୋସ୍, ଡ୍ରୁଷ୍ଟୋସ୍, ତଟ୍ କମ୍, ଏମ୍-ଏସ୍ ବ୍ରଡ୍‌ବ୍ୟାଣ୍ଡ୍ ପ୍ରଭୃତି ଶବ୍ଦମାନ ଏମିତି ଅନର୍ଗଲ ଭାବରେ ଯୋଡ଼ି କହିଲି ଯେମିତି ସେଗୁଡ଼ିକ ସହିତ ମୋର ଜନ୍ମ ଜନ୍ମର ପରିଚୟ। ମୋର ସମସାମୟିକ ସଖାମାନେ ବୋକା ପରି ମୋ ମୁହଁକୁ ଅନାଇ କହିଲେ, ‘ପନ୍ଥାରେ ରୋହିତ ! ଆଜିକାଲିର ଟୋକାଟୋକାଙ୍କ ପରି ତୁ ଏତେ କଥା ଶିଖିଗଲୁ।’

ମୁଁ ଲାଜସରମ ଛାଡ଼ି ସବୁ ପ୍ରଶଂସା ଗ୍ରହଣ କରିନେଲି ଏବଂ ମିଛ ବିନୟ ଦେଖାଇ କହିଲି, ‘ଯାହା ଶିଖିଛି ସେ କିଛି ନୁହେଁ। ଆହୁରି ବହୁତ କଥା ଅଛି ଶିଖିବା ପାଇଁ।’ ମୋର ଏହି ବିନୟ ବଚନ

ସେମାନଙ୍କୁ କେତେ ଯେ ନ୍ୟୁନ, ଅଜ୍ଞାନ ବୋଲି ପରିଚିତ କରିଦେଲା ତାହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ମୁଁ ମନେ ମନେ ଖୁସିରେ କୁହୁଳି ଉଠିଲି।

ମ୍ୟାଟ୍ ମେକର୍

ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ଜିନିଷକୁ ଆବିଷ୍କାର କରିବା ପରେ ମୁଁ ରୀତିମତ କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍‌ର ପ୍ରେମରେ ପାଗଳ ହୋଇଗଲି ଓ ତା’ ବିନା ଆଜିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କେମିତି ଜୀବନଯାପନ କରୁଥିଲି ବୋଲି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି। ଦିନସାରା ଲାଇବ୍ରେରିରେ ବସି ଶୋଇ ସମୟ ବିତାଇବା ଅପେକ୍ଷା କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍‌ରେ ତାସ୍ ଖେଳିବା ଅଥବା ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ରେ ମଉଜ ମଜଲିସ କରିବା ମୋତେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗିଲା। କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ ସାମନାରେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ସମୟ ବିତିଲା। ଗୋଟେ ପରେ ଗୋଟେ ଡ୍ରେସାଇଟ୍ ଖୋଲି ତା’ ଭିତରେ ଚରି ବୁଲିଲି। ମୁଁ ନିଜେ ଏତେ

ଧୂଉଁ, ଏତେ ଚତୁର ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ମୋ ଜ୍ଞାନର ବାହାରେ କେତେ ଭଲ ଜିନିଷ, କେତେ ଖରାପ ଜିନିଷ ଅଛି ତାହା ଦେଖି ମୋ ମୁଣ୍ଡ ଚକ୍କର ଖାଇଲା। ମୋର ସ୍ୱଭାବ ଯୋଗୁଁ ସବୁ ଖରାପ କଥା ହିଁ ଶୀଘ୍ର ଶିଖିଗଲା। ସତକଥା କହିବାକୁ ଗଲେ ଏତେ ଖରାପ କଥା ଅଛି ବୋଲି ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଜାଣି ନ ଥିଲି। ମନିଚରୁର ରଙ୍ଗିନ ପରଦା ମୋ ଆଗରେ ଖୋଲିଦେଲା ରଙ୍ଗିନ ଦୁନିଆ, କଳଙ୍କାମୟ ଦୁନିଆ, ପାପମୟ ଦୁନିଆ, ଆନନ୍ଦମୟ ମୋକ୍ଷର ରାସ୍ତା, ତରମ ନିର୍ବାଣ ପାଇଁ କେତେ ପାହାଚ ଆଉ ଏମିତି କେତେ କ'ଣ!

ଏମିତି ବିଚିତ୍ର ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ବିଚରଣ କରୁ କରୁ ଦିନେ ମୋ ଆଗରେ ଖୋଲିଗଲା ଅଭୂତ ରାସ୍ତାଟିଏ। ତା' ଭିତରେ ପଶି ଦେଖିଲି ଗୋଟିଏ ନାହିଁ ନ ଥିବା ପଟଳ - ମ୍ୟାର୍ ମେକର! ଶୁଦ୍ଧ ଓଡ଼ିଆରେ କହିଲେ ବୋଧହୁଏ ହେବ ଯୋଡ଼ି ତିଆରି। ଦେଖିଲି ସେଠି ଶହ ଶହ ହଜାର ହଜାର ପୁରୁଷ, ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁଅ, ଝିଅ, ବିବାହିତ, ଅବିବାହିତ ସବୁ ନିଜ ନିଜ ପାଇଁ ଯୋଡ଼ି ଖୋଜିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ, ଏମିତି ଖାଲି ମଉଜମସ୍ତି ପାଇଁ। ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ତା' ଭିତରେ ଇତସ୍ତତଃ ଘୂରି ଘୂରି ମୁଁ ଜାଣିଗଲି ସେଠି କ'ଣ ଚାଲିଛି। ଆମ ସମୟରେ କୌଣସି ଝିଅକୁ ଏକୃତିଆ ପାଇଲେ ପଦଟିଏ କଥା କହିବାକୁ ସଜ୍ଜୋର ଲାଗୁଥିଲା। ଝିଅମାନେ ତ ତାଙ୍କର ଓଡ଼ଣା, ପଣତ, ଘାଫର ଦୁନିଆରେ ଲୁଚି ରହୁଥିଲେ। ଆଉ ଏଠି? ନିଜ ବିଷୟରେ ମିଛସତ ଗୁଡ଼ାଏ ଲେଖି କହୁଛନ୍ତି ଏଇଟା ମୋ 'ପ୍ରୋଫାଇଲ୍'। ଆଉ ନିଜ ନିଜ ପ୍ରୋଫାଇଲ୍ ଜନତା ଆଗରେ ଥୋଇଦେଇ କହୁଛନ୍ତି, 'ମୋତେ ଦେଖ, ମୁଁ ଅମୃତ। ସତେଇଶ ବର୍ଷର ସୁଠାମ ଯୁବକ, ନ ହେଲେ ଚାଲିଶ ବର୍ଷର ପ୍ରୋଫୁ। ମୋର ଭାରି ଇଚ୍ଛା ଜଣେ ନାରୀ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ଯୋଡ଼ିବା ପାଇଁ। ବିବାହିତା ହେଲେ ବି ଚାଲିବ। ମୁଁ କୌଣସି ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ସମ୍ପର୍କ ଖୋଜୁନାହିଁ।'

ନାରୀ ପୁରୁଷ ଭିତରେ ଦୀର୍ଘ ମିଆଦୀ ଆଉ ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦୀ ସମ୍ପର୍କ କ'ଣ ମୋର ଆଉ ବୁଝିବାକୁ ବାକୀ ରହିଲା ନାହିଁ। କୁମାରୀ କନ୍ୟାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ମଧ୍ୟବୟସ୍କା ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ଯୋଡ଼ି ଖିଜିବା ପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସୁଥିବାର ଦେଖି ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ତ ହେଲି; କିନ୍ତୁ କେବଳ ବିସ୍ମୟରେ ଅନାଇ ନ ରହି ମୋ ଖଳବୁଦ୍ଧିରେ କ'ଣ ବିଭ୍ରାଟ ସୃଷ୍ଟି କରିହେବ ସେହି ଚିନ୍ତା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲା। ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ଅଜଣା ଅଶୁଣା ଯୁବକ ଯୁବତୀ ସବୁ ଯୋଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ହୋଇ କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଫର୍ବରୁ ବାହାରି ଆସିବେ, ଏହା ମୋର ସଇତାନ୍ ମନ କିପରି ବା ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ଗ୍ରହଣ କରିଥାଆନ୍ତା? ଏପରି ବ୍ୟଭିଚାରକୁ ଧରା ସହିବ ତ? ଧରା ସହିଲେ ବି ରୋହିତ ସହିବ ତ?

ଜାଣିଲି ଯେ ମୋତେ କିଛି କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ; ତେଣୁ ମୋର ସବୁ ମନ୍ଦ ବୁଦ୍ଧି ଠୁଳ କରି କେମିତି କ'ଣ ଅନିଷ୍ଟ କରିହେବ ସେହି ଚେଷ୍ଟାରେ ଲାଗିଲି।

କ'ଣ କଲି? ମୁଁ ନିଜେ ନିଜ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପରିଚୟ ଫର୍ଦ୍ଦ ତିଆରି କରିଦେଲି। ସେଇଟା ହେଲା ମୋର 'ପ୍ରୋଫାଇଲ୍'। ପ୍ରୋଫାଇଲ୍‌ରେ ମୁଁ ହେଲି ଅଠେଇଶ ବର୍ଷର ଜଣେ ଯୁବତୀ। ତାକୁ ଯୋଡ଼ି-ତିଆରି କାରଖାନା ଭିତରେ ଏମିତି କୌଶଳରେ ଛାଡ଼ିଦେଲି ଯେ କୋରାପୁଟରୁ କାଲିଫର୍ଣ୍ଣିଆ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାରା ଦୁନିଆ ଜାଣିଗଲା ବିଚାରୀ ଅସହାୟା ଯୁବତୀଟିଏ ବୟସ୍କପ୍ରେଷ୍ଟ ଖୋଜୁଛି। ଏମିତି ବୟସ୍କପ୍ରେଷ୍ଟ ଯିଏ ମୋ ମନକଥା ବୁଝି ମୋତେ ନିଜର କରିଦେବ, ଭଲ ପାଇବ; ଏତେ ଆଦର କରିବ ଯେ ମୁଁ ଦୁନିଆ ଭୁଲିଯିବି। କେବଳ ତା'ର ହୋଇଯିବି। କେବଳ ସ୍ୱଳ୍ପ ମିଆଦୀ ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ, କାରଣ ମୁଁ ଜଣେ ବିବାହିତା ସ୍ତ୍ରୀ। ମୋର ସ୍ୱାମୀ ଅଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ମୋ ଆଡ଼େ ଆଦୌ ଦୃଷ୍ଟି ଦେଉନାହାନ୍ତି। ତେଣୁ

ମୋତେ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ଗୋପନରେ କିଏ ସଜ୍ଜୋଟ ପୁରୁଷ ଆଗଭର ହୋଇ ଆସିବେ କି?

ଏଭଳି ବିକଳ ଆବେଦନ ଯେ ଯୋଡ଼ି-ତିଆରି ବଜାରରେ ହୁଲୁହୁଲୁ କରିଦେବ, ଏକଥା ମୁଁ ଜାଣୁଥିଲି। ଜାଣିଶୁଣି ମୁଁ ହୋଇଥିଲି ଜଣେ କୁଳୀନ ଗୃହିଣୀ। ସ୍ୱାମୀ ଦ୍ୱାରା ଉପେକ୍ଷିତ। ଘରେ ଆଦର ମିଳୁନାହିଁ। ଅଥବା ଯେତିକି ମିଳୁଛି ସେଥିରେ ମନ ମାନ୍ଦୁନାହିଁ। ତେଣୁ ଅନ୍ୟ ସାଥୀର ଗୁପ୍ତ ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ପାଇଁ ଦେହମାନ ବ୍ୟାକୁଳ। ବୟସ ମାତ୍ର ଅଠେଇଶି।

ନିଜ ପାଇଁ ନକଲି ନାଁଟିଏ ବି ଦରକାର ହେଲା। 'ରୋଜି', 'ସ୍ପିଟ', 'ଲୁସି' ପରି ରୋମାଣ୍ଟିକ୍ ଶୁଭୁଥିବା ନାଁ ଗ୍ରହଣ କଲେ ସନ୍ଦେହ ସୃଷ୍ଟି ହେବ ଅଥବା ଓଜନ କମିଯିବ ବୋଲି ଜାଣି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାରିବାରିକ ନାଁଟିଏ ବାଛି ଇ.ମେଲ୍ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲିସାରିଥିଲି। ନାଁଟି ହେଲା ସୁବର୍ଣ୍ଣା ରାଜରତ୍ନମ୍। ଏତେ ଘରୋଇ ଓ ଏତେ ସମ୍ପ୍ରାକ୍ତ ପରିଚୟଟିଏ ମୁଁ ସୃଷ୍ଟି କରିପାରୁଥିବାରୁ ନିଜକୁ ବଧେଇ ନ ଜଣାଇ ରହିପାରିଲି ନାହିଁ। ରୂପ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ବିଭାଗରେ ସୁଦ୍ଧା ମୋର ନମ୍ବର ନିରାଶାଜନକ ନୁହେଁ ବୋଲି ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଟିକିଏ ସଂକେତ କୌଶଳରେ ଛାଡ଼ିଦେଇଥିଲି। ସାବାସ୍ ବାବା ରୋହିତ।

ଦୁଇଦିନ ଭିତରେ ମୋ ଇନ୍‌ବକ୍ସ ଉଛୁଳି ଉଠିଲା। ଏଥିରୁ ମୁଁ ଦୁଇଟା ଜିନିଷ ବୁଝିଗଲି। ପ୍ରଥମଟି ହେଉଛି, ଏହି ମ୍ୟାର୍ ମେକିଙ୍ଗ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଖୁବ୍ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଓ ବିଶ୍ୱବିଖ୍ୟାତ ହୋଇଥିବ; ନ ହେଲେ ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଏତେ ଲୋକଙ୍କ ନଜର ପଡ଼ି ନ ଥା'ନ୍ତା। ଦ୍ୱିତୀୟ କଥା ହେଉଛି, ଅଗଣିତ ମଣିଷ ଦୁନିଆ ସାରା ନିଜ ପାଇଁ ଗୋପନରେ ଯୋଡ଼ି ଖୋଜିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ। ଏହି ମଣିଷମାନଙ୍କ ଭିତରେ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଖୁବ୍ ବେଶି। ତା' ଭିତରୁ କେତେଜଣ 'କାହିଁ ମୋ ପ୍ରିୟା, କିଏ ହେବ ମୋ ପ୍ରିୟା' ବୋଲି ବଡ଼ ପାଟିରେ ଡାକଦେଇ ବାତୁଳ ପ୍ରାୟେ ଆକାଶ, ବତାସ, ଜଳ ସାଉଁଟିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ। ଆଉ କେତେଜଣ ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ବସି ଦେଖିଚାହିଁ ଥୋପ ପକାଇବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ। ଆଉ ଏହି ଦୁଇ କିସମର ପ୍ରେମିକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛନ୍ତି ଭଲିକି ଭଲି କେତେ କିସମର ଯୋଡ଼ି-ଖୋଜାଳି; କିଏ ବୁଡ଼ିଛି, କିଏ ଚାଲୁଛି, କିଏ ଦୌଡ଼ୁଛି ତ କିଏ ଉଡ଼ୁଛି।

ସେମାନେ ପଠାଇଥିବା ଉତ୍ତର ସବୁ ପଢ଼ିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରି ମୁଁ ଜାଣିଲି ଯେ ଯୋଡ଼ି ହେଉ କି ନ ହେଉ ତା' ଭିତରେ ରହିଛି ମନୋରଞ୍ଜନର ପ୍ରଚୁର ମସଲା। ଜଣେ କିଏ ନିଜକୁ କାନାଡା ନିବାସୀ ଭାରତୀୟ ଯୁବକ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେଇ ଲେଖିଛି, 'ମୁଁ ଏକଲା ମଣିଷ। ମୋର ଚାରିପଟେ ଅନେକ ବିଦେଶୀ ସୁନ୍ଦରୀ ଆତସାତ। କିନ୍ତୁ ମୋ ମନ ଉଛୁନ୍ନ ହେଉଛି ଆମ ଦେଶର ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ଯୋଡ଼ିବା ପାଇଁ। ଏମିତି କେବଳ ଇ.ମେଲ୍‌ରେ ନିୟମିତ ଆକାପ ଚାଲିଥାଉ।' ଆଉ ଜଣେ କିଏ ନିଜକୁ ନୋଭା ୧୨୩ ବୋଲି ନାମିତ କରି ବାହୁନି ଥିଲା, 'ତମର ମୋର ହାଲତ ପୂରା ସମାନ। ମୁଁ ବିବାହିତ, କିନ୍ତୁ ମୋ ସ୍ତ୍ରୀ ସହିତ ମୁଁ ଶାନ୍ତିରେ ରହିପାରୁନାହିଁ। ଜାଣିପାରୁଛି ତମେ ମଧ୍ୟ ସେଠି ଏମିତି ଦୁର୍ବିଷୟ ବନ୍ଧନରେ ବାନ୍ଧିହୋଇ ପଡ଼ିଛି। ଆମ ଦୁହେଁଙ୍କର ମିଳନ ବିଧାତା ଲେଖିବ; ତେଣୁ ସବୁ ଡର ଭୟ ଛାଡ଼ି ଆଗେଇ ଆସ ମାଇ ଡିଆର୍।'।

ମେଲ୍‌ବକ୍ସରେ ଠୁଳ ହୋଇଥିବା ସବୁ ବାର୍ତ୍ତା ପଢ଼ି ମୁଁ ପୁରୁଷ ମନକୁ ଆଉ ଟିକିଏ ଭଲ ଭାବରେ ଚିହ୍ନିଲି ଏବଂ ମୋର ନକଲି ପରିଚୟ ସହିତ ଆଉ ଟିକିଏ ନିବିଡ଼ ହୋଇଗଲା। ଯେମିତି ସୁବର୍ଣ୍ଣା ରାଜରତ୍ନମ୍‌ର କଳ୍ପିତ ଚରିତ୍ର ମୋତେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଆବୋରି ନେଉଛି ଏବଂ ମୋର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱରେ ରୋହିତର ମାତ୍ରା କମି ଆସୁଛି।

ଏପରି ବିଚିତ୍ର ଚିନ୍ତାଟାଏ ମନକୁ ଆସିଥିବାରୁ ମୋତେ ଭାରି ହସ ମାଡ଼ିଲା! ମୋ ପରି ପାକି ଆଉ ସୁବର୍ଣ୍ଣା ରାଜରତ୍ନମ୍ ପରି ସଂଭ୍ରାନ୍ତ,

ରକ୍ଷଣଶୀଳ ପରିବାରର ଗୃହିଣୀ! ପୂରା ବିପରୀତ। ଏମାନଙ୍କ ଭିତରେ କୌଣସି ସମନ୍ୱୟ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ।

ମୁଁ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା ଖେଳକୁ ଏଥର ଉପସଂହାର ଆଡ଼କୁ ଟାଣିନେବା ସମୟ ଆସିଯାଇଥିଲା। ତେଣୁ ମୁଁ କାଟକ୍ଟ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲି। ଅନେକ ଲୋକଙ୍କ ଉତ୍ତରକୁ ସିଧାସିଧି ‘ଡିଲିଟ୍’ ବଟନ୍ ଟିପି ଉଡ଼େଇଦେଲି, ଆଉ କେତେ ମଣିଷଙ୍କ ପାଖକୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ଉତ୍ତର ଗଲା, ‘ତମ ଆଗ୍ରହ ପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ। କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯା’କୁ ଖୋଜୁଛି ସେ ତମେ ନୁହଁ। ଗୁଡ଼ ବାଏ।’ ଯେଉଁମାନେ ମୋତେ କଞ୍ଚା ପରି ମନେ ହେଲେ ସେମାନେ ଉତ୍ତର ପାଇଲେ, ‘ଯାଅ ତମ ପାଠପଢ଼ା, କାମଦାମରେ ମନ ଦିଅ। ଏବେ ସଂଗିନୀ ଖୋଜିବା ସମୟ ତମର ଆସି ନାହିଁ।’ ସବୁ ପ୍ରତ୍ୟାଶା ଯେ କେବଳ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ପ୍ରତ୍ୟାଶାଦାନ ବାଉଁ ପାଇଲେ ତା’ ନୁହଁ, ବଛାବଛି ଅଳ୍ପ କେତେଜଣଙ୍କ ପାଖକୁ କଥା ଆଗେଇ ନବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛିତ ଭରା ବାଉଁ ମଧ୍ୟ ଗଲା। କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଆଉ ପାଦେ ଦି’ପାଦ ଆଗେଇ ଆସିବା ପରେ ଜଣକ ପରେ ଜଣେ କଟି ଚାଲିଲେ। ଯୁଦ୍ଧକ୍ଷେତ୍ରରେ ମୃତ ସୈନିକମାନେ ଇଡ଼ପ୍ରତ୍ୟ ପଡ଼ିରହିଥିବା ଭଳି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରାଜରତ୍ନମ୍ବର ପ୍ରେମିକମାନେ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ମେକର୍ ଦୁନିଆରେ ଚାରିପଟେ ଝୁଲି ରହିଲେ। ଅବଶ୍ୟ ଏସବୁ ଆଳାପ, ‘ହଁ ନାହିଁ’ର ଖେଳ ଭିତରେ ମୁଁ ଆପଣେଇ ନେଇଥିବା ମୋର ଉପେକ୍ଷିତା ଘରଣୀର ଚିତ୍ରକୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ କରି ରଖିଥିଲି।

ଚାଟୁ ରୁମ୍

କିନ୍ତୁ ଜଣେ ମଣିଷ ରହିଗଲା ଯେ କୌଣସି ସ୍ତରରେ ହଟିଲା ନାହିଁ। ଅସୀମ ପୈର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସହିତ ସେ ଏମିତି ଲାଖିରହିଲା ଯେମିତି ପୃଥିବୀରେ ବଞ୍ଚିରହିବା ପାଇଁ ତା’ର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବିନା ଅନ୍ୟ ଆଶ୍ରୟ ନାହିଁ। ତା’ର କିନ୍ଦେଶି ତାକୁ ବେଶ୍ ଶୁଦ୍ଧିଦିନ ଆଜୁଠିରେ ନଚାଉବା ପରେ ଆଉ ଆଗକୁ ନ ଯିବା ପାଇଁ ଧମକ ଦେଲି। ତା’ଠାରୁ ଆସୁଥିବା କୌଣସି ଲେଖା ମୁଁ ଆଦୌ ନ ପଢ଼ି ସିଧା ଉଡ଼େଇଦେବି ବୋଲି ମଧ୍ୟ ଜଣେଇଲି। କିନ୍ତୁ ସେ ଥିଲା ନକ୍ଷେତ୍ରବନ୍ଦୀ। ମୋର ସବୁ ଚରମପତ୍ରକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି ସେ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ମୋହରେ ଏତେ ଅସହାୟ ଭାବେ ଛନ୍ଦି ହୋଇଗଲା ଯେ ଅନ୍ୟ ସବୁ ପ୍ରତ୍ୟାଶା ଜଣକ ପରେ ଜଣେ ଅପସାରିତ ହେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ସେ ସେମିତି ଲାଖିରହିଲା। ମୁଁ ଜାଣିଗଲି ଯେ ମୁଁ ଗୋଟି ଠିକ୍ ଚଳେଇଛି। ଯାହା ଚାହୁଁଥିଲି ସେୟା ହିଁ ହେଲା। ସହିଦ ହେବା ପାଇଁ ଜଣେ ଆଗେଇ ଆସିଲା।

ଯୋଡ଼ି-ତିଆରି ଫର୍ଦ୍ଦରେ ତା’ ନାଁ ଥିଲା ରିକି ରେଡ଼; କିନ୍ତୁ ଆତ୍ମାୟତା ବଢ଼ିବା ପରେ ସେ ମାନିଗଲା ଯେ ସେ ରିକି ନୁହଁ କି ରେଡ଼, ଗ୍ରୀନ୍ କିଛି ନୁହଁ। ତା’ର ପ୍ରକୃତ ନାଁ ରାକେଶ, ଏମ୍.ବି.ଏ କରିଛି। ଘରୋଇ କମ୍ପାନୀରେ ଚାକିରି ପାଇଛି। ମୋରି ସହରରେ ରହୁଛି, ଅନେକ ସାଙ୍ଗସାଥୀ ସହକର୍ମୀ ଥିଲେ ବି ସେ ନିହାତି ଏକଲା ଅନୁଭବ କରୁଛି। ମୋ ସହିତ ଘନିଷ୍ଠ ସମ୍ପର୍କ ରଖିଲେ ତାକୁ ଭାରି ଭଲ ଲାଗିବ। କେବେ ଗୋଟେ କାହା ସହିତ ତା’ର ବିବାହ ତ ହେବ, କିନ୍ତୁ ସେଥିପାଇଁ ସେ ଅନେଇ ବସିନାହିଁ। ମୋର ବନ୍ଧୁତା ତା’ ପାଇଁ ଅମୂଲ୍ୟ।

ମୋ ଆଡ଼ୁ ଖବର ଗଲା, ‘ଦେଖ ରିକି ରେଡ଼, ତମେ ଯୁବକ। ଏବେ ଚାକିରିରେ ପଶିଛ। ଆଗରେ ଦୀର୍ଘ ସୁଖମୟ ଜୀବନ ରହିଛି। ତୁମଠାରୁ

ଏତେ ଅଳ୍ପରଙ୍ଗ କଥା ସବୁ ଶୁଣିବା ପରେ ମୋତେ ଅପରାଧୀ ପରି ଲାଗୁଛି। ମୁଁ କିଏ? ମୋତେ ଭୁଲିଯାଅ। ନିଜ ବାଟରେ ଆଗେଇଯାଅ। ମୋର ଦୃଷ୍ଟି ମୁଁ ସହି ଚାଲିବି।’

ରାକେଶ ଉତ୍ତର ଦେଲା, ‘ପ୍ଲିଜ୍ ଆଉ କେବେ ସେମିତି ଲେଖିବ ନାହିଁ। ତମକୁ କେବେ ଦେଖି ନ ଥିଲେ ବି ମୁଁ ଜାଣିପାରୁଛି ତମେ ହିଁ ମୋ ପାଇଁ ଧୂବତାରା ଭଳି।’

ମୁଁ - ‘ତମେ ପାଗଳାମି କରୁଛ। ପରେ ଅନୁତାପ କରିବ। ମୁଁ ଦାୟୀ ହେବି।’

ରାକେଶ - ‘ଆଦୌ ଅନୁତାପ କରିବି ନାହିଁ। ଏତେ ଦିନର ବାଉଁଶାଳାପ ପରେ ମୁଁ ଠିକ୍ ଜାଣିପାରୁଛି ଯେ ତମପରି ମଣିଷଟିଏ ଦୁନିଆରେ ବିରଳ।’

ଏହାପରେ ଆଉ ଥରେ ଦୁଇଥର ଆମ କଥାସବୁ ଏପଟ ସେପଟ ଯା’ଆସ ହେବା ପରେ ରାକେଶ ପଚାରିଲା, ‘କେବଳ ଇ.ମେଲ୍‌ରେ ଏମିତି ଭାବ ଦିଆନିଆ ଆଉ କେତେଦିନ?’

- ‘ଆଉ ଉପାୟ କ’ଣ?’

- ‘ଉପାୟ ହେଉଛି ଅନଲାଇନ୍ ଚାଟ୍। ତମେ ଟେଲିଫୋନ୍ ନମ୍ବର ଦେବା ପାଇଁ ମନା କରୁଛ। ଆଶା କରେ ଏବେ ମୋ ସହିତ ଅନଲାଇନ୍ ଚାଟ୍ କରିବା ପାଇଁ ସଜ୍ଜୋଡ଼ କରିବ ନାହିଁ।’

- ‘ନା’ରେ ବାବା! ଚାଟ୍ ରୁମ୍‌ରେ ଅନେକ ଖରାପ ଲୋକ ଥାଆନ୍ତି ଏବଂ ସେଠି ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ପାଇଲେ ଅନେକ ଖରାପ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବେ ବୋଲି ମୁଁ ଶୁଣିଛି।’

- ‘ମୁଁ କ’ଣ ତମକୁ ପବ୍ଲିକ୍ ଚାଟ୍ ରୁମ୍‌କୁ ଡାକୁଛି? ମୁଁ ଯାହା କହୁଛି ସେଠି ଅନ୍ୟ କେହି ରହିବେ ନାହିଁ। କେବଳ ଆମେ ଦୁଇଜଣ। ଚାଟ୍ ଲାଇନ୍‌ର ଗୋଟାଏ ପଟେ ତମେ, ଆଉପଟେ ମୁଁ।’

ମୁଁ ହଁ କିମ୍ବା ନା ନ କହି ତାକୁ ଦୁଇଦିନ ଝୁଲାଇ ରଖିଲି। ତା’ପରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ କୁଣ୍ଠାର ସହିତ ମୋର ସମ୍ମତି ଦେଲି, ଯେମିତି ସେ ଜାଣିବ ଯେ ମୋର ପୂରା ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା କେବଳ ଆମର ମଧୁର ସମ୍ପର୍କ ଯୋଗୁଁ ରାଜି ହୋଇଛି।

ତା’ପରେ ଇ.ମେଲ୍‌ରୁ ଆଉ ପାଦେ ଆଗକୁ ଯାଇ ଆମେ ‘ଚାଟିଙ୍ଗ୍’ ସ୍ତରକୁ ଉଠି ଆସିଲୁ। ଏଥିପାଇଁ ଅପରାହ୍ଣ ଡିନିଙ୍ଗରୁ ଚାରିଟା ଘଣ୍ଟାଏ ସମୟ ରଖାଗଲା। ପ୍ରଥମେ ରାକେଶର ‘ହାଏ’ ସମ୍ପାଦନାକୁ ଆଳାପ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ। ସିଧାସଳଖ ମୁହାଁମୁହିଁ କଥା ହେବା ପରି ଲାଗେ, ଖାଲି ଟାଇପ୍ କରି ଅକ୍ଷର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଗଢ଼ିବାରେ ଯାହା ସମୟ ଯାଏ।

ବିଚରା ରିକି ରେଡ଼! ତା’ର ଆକୃଳ ନିବେଦନ ଓ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଶୁଣି ଶୁଣି ମୋତେ ଭାରି ହସ ଲାଗେ। ସେ କେମିତି ଜାଣିବ ସେ କେଉଁ ମିଛ ଖେଳରେ ଗୋଟି ବନ୍ଦିଯାଇଛି? ବେଳେବେଳେ ମୋର ପ୍ରବଳ ଇଚ୍ଛା ହୁଏ ତା’ ଆଗରେ ସବୁ ସତ ଖୋଲିଦେଇ ତାକୁ ଏକ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବିଦ୍ରୁପର ଶିକାର କରିଦେଇ ଖେଳରେ ପୂର୍ଣ୍ଣଚ୍ଛେଦ ଟାଣିବା ପାଇଁ। କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସେମିତି କିଛି କଲିନାହିଁ। ଜଗିରଖି ମାପିବୁପି ମୁଁ ଏମିତି ଧାଡ଼ିଏ ଦି’ଧାଡ଼ି କଥା ଛାଡ଼ୁଥିଲି ଯେମିତି ସେ ବୁଝିବ, ସୁବର୍ଣ୍ଣ ତା’ ସହିତ କିଛି ସମ୍ପର୍କ ଯୋଡ଼ିବାକୁ ରାଜି; କିନ୍ତୁ ସେ ପ୍ରେମ-ପାଗଳିନୀ ନୁହଁ କି ବ୍ୟାକୁଳ ନୁହଁ, ଖୁବ୍ ସଂଯତ। ତା’ ଭାବନା ଉପରେ ରହିଛି ତା’ର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ!

ମୋ ଖେଳର ତାଳ, ଲୟ ସବୁ ଠିକ୍ ରହିଥିଲା। କେତେ ସୁନ୍ଦର ଛଳନା ମୁଁ କରିପାରେ ସେକଥା ମୁଁ ନିଜେ ବି ଆଗରୁ ଜାଣିପାରି ନ ଥିଲି।

ଯେତେବେଳେ ଜାଣିଲି ଭାରି ଖୁସି ଲାଗିଲା । କେତେ ଅସହାୟ ଭାବରେ ରାକେଶ ଜାଲରେ ଛନ୍ଦି ହୋଇଯାଇଛି ତାହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଦିଶୁଥିଲା ।

ତା’ପରେ ସାଧାରଣତଃ ସବୁଆଡ଼େ ଯାହା ହୋଇଥାଏ ତାହା ହିଁ ହେଲା । ଦିନେ ରାକେଶ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲା, ‘ଏଥର ଏହି ଚାଟର ଦୁନିଆରୁ ବାହାରି ଆସିବା ସମୟ ଆସିଯାଇଛି ।’

ମୁଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲିନାହିଁ, କାରଣ ଏମିତି ଧାଡ଼ିଏ କଥା ସେପଟୁ ଶୀଘ୍ର ଆସିବ ବୋଲି ଜାଣିସାରିଥିଲି । ତଥାପି ପଚାରିଲି, ‘ମୁଁ କିଛି ବୁଝିପାରୁନାହିଁ ।’

ରାକେଶ - ‘ତମେ ଆଉ ମୁଁ ଏକା ସହରର ବାସିନ୍ଦା । ମୋ ମନ ଅଥୟ ହେଲାଣି ତମକୁ ଦେଖା କରିବାକୁ । ତମର ବି ସେମିତି ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିବ ନିଶ୍ଚୟ । କ’ଣ କହୁଛ ?’

ମୁଁ - ‘ଓଃ ନୋ ! ସେକଥା ଭୁଲିଯାଆ । ଆଉ କେବେ ସେକଥା ଉଠାଇବ ନାହିଁ ।’

ରାକେଶ, ଅର୍ଥାତ୍ ରିକି ରେଡ୍, ସେକଥା ଆଉ ଉଠାଇଲା ନାହିଁ, ଦୁଇଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ । ତୃତୀୟ ଦିନ ପୁଣି ଅଲାଇକ୍ ପରି ପଚାରିଲା, ‘ମୁହାଁମୁହିଁ ସାକ୍ଷାତ କରିବା ପାଇଁ କାହିଁକି ମନା କରୁଛ ମୁଁ ବୁଝିପାରୁନାହିଁ ? କିଛି ସମୟ ନିରୋଳାରେ ବସି ଗପସପ କରନ୍ତେ ! ତମକୁ ଆଖିରେ ଦେଖିବାକୁ ଭାରି ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି ।’

ମୁଁ ପୁଣି ମନା କଲି, ‘ନା ଆଦୌ ନୁହଁ । ମୋତେ ଭାରି ଡର ମାଡୁଛି । ଘରୁ ବାହାରି ତମକୁ ଦେଖା କରିବାକୁ ସାହସ ପାଉ ନାହିଁ ।’

ରାକେଶ - ‘ଡରିବାର କିଛି ନାହିଁ । ବିଲିଭ୍ ମି, ମୁଁ ତମକୁ କିଛି ଅସୁବିଧାରେ ପକାଇବି ନାହିଁ । କେହି ଜାଣିବେ ନାହିଁ ଯେ ତମେ ମୋତେ ଦେଖା କରିବା ପାଇଁ ବାହାରକୁ ଆସିଥିଲ ।’

ମୁଁ - ‘ଦେଖା କରିବା ପାଇଁ ଯଦି ଏମିତି ଜିଦ୍ ଧରି ବସିବ, ତା’ହେଲେ ମୁଁ ଆଉ ଚାଟ୍ ମଧ୍ୟ କରିବି ନାହିଁ । ତମ ସହିତ ଆଉ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ରଖିବି ନାହିଁ ।’

ରାକେଶ - ‘ଏତେ ନିର୍ଦୟ ହୁଅ ନାହିଁ । ଟିକିଏ ଚିନ୍ତାକରି ଦେଖ ।’

ମୁଁ ଆଗରୁ ହିଁ ଚିନ୍ତା କରିସାରିଥିଲି । ରାକେଶକୁ କିଛିଦିନ ଏପଟସେପଟ କରି ଶେଷରେ କହିଲି, ‘ଓ.କେ ; ତମେ ଜିତିଗଲ, ମୁଁ ହାରିଲି ।’

ଚାଟ୍ ଲାଇନ୍‌ର ଆରପଟେ ଥିବା ମଣିଷଟି ସତେଅବା ଖୁସିରେ ନାତିପକାଇଲା । ଏପଟେ ରହି ମୁଁ ଜାଣିପାରୁଥିଲି ତା’ର ଉଲ୍ଲାସ ।

ତା’ ଆରଦିନ ହିଁ ରାକେଶ ଜଣାଇଦେଲା ଯେ ପାରାଡାଇଜ୍ କର୍ପି ହାଉସ୍‌ରେ ଏଗାର ତାରିଖ ଦିନ ତିନିଟାବେଳେ ଦେଖାହେବା । ମୋତେ ଆଦୌ ତା’ ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ, କାରଣ ଆଗରୁ ଆସି ସେ ମୋତେ ଅପେକ୍ଷା କରି ବସିଥିବା ସନ୍ଧ୍ୟା ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଯେ ଯାହା ଘରକୁ ଫେରିଯାଇ ପାରିବେ ବୋଲି ସେ ଜାଣିଶୁଣି ଦିନ ତିନିଟା ସମୟ ରଖିଛି । ସେତେବେଳେ କର୍ପି ହାଉସ୍‌ରେ ବି ଭିଡ଼ ନ ଥିବ ।

- ‘କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତମକୁ ଚିହ୍ନିବି କିପରି ?’

ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ପାଇଁ ସେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲା । ‘ମୋର ଗୋଟାଏ ହଳଦିଆ ଟି-ସାର୍ଟ ଅଛି । ଆଗରେ ଛାତି ଉପରେ ବଡ଼ ନୀଳ ଅକ୍ଷରରେ ଓଃ ବନ୍ଦ୍ ବୋଲି ଛପା ହୋଇଛି । ଭାରି ସୁନ୍ଦର ଟି-ସାର୍ଟ । ମୁଁ ସେଇଟା ପିନ୍ଧି ଆସିବି । ଗାଡ଼ ନୀଳ ରଙ୍ଗର ଜିନ୍ ସହିତ ।’

- ‘କିନ୍ତୁ ସେମିତି ଟି-ସାର୍ଟ ଅନ୍ୟ କେହି ବି ପିନ୍ଧିପାରନ୍ତି ।’

- ‘ନଟ୍ ପସିବଲ୍ । ସେଇଟା ମୋ ମାମୁ ମୋ ପାଇଁ ହଂକଂରୁ ଆଣି ଦେଇଥିଲେ । ଏଠି ସେମିତି ଜିନିଷ ମିଳେ ନାହିଁ । ଯଦିବା କାହା ପାଖରେ ଥାଏ ସେ ଲୋକ ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ ସେଠି ଆସି ପହଞ୍ଚିଯିବ ବୋଲି

ତମେ କାହିଁକି ଭାବୁଛ ? ଦେଖୁଛି ତମ ମନରୁ ଆହୁରି ଭୟ ଯାଇନାହିଁ ।’

ତା’ପରେ ମୋ ମନରେ ଆଉ ଟିକିଏ ଦମ୍ଭ ଦେବା ପାଇଁ ସେ ଯୋଡ଼ିଲା, ‘ମୁଁ କର୍ପି ହାଉସ୍‌ର ଠିକ୍ ଆଗରେ ମୋ ବାଇକ୍ ରଖି ଭିତରକୁ ଯିବି । କଲା ରଙ୍ଗର ସ୍କୁଲ୍, ନମ୍ବର ୦୫୮୯ । ଯଦି ଦେଖିବ ବାଇକ୍ ସେଠି ଠିଆ ହୋଇଛି, ତା’ହେଲେ ଜାଣିବ ମୁଁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଯାଇଛି । ତମେ ବେଶି ସମୟ ଆଗରୁ ଆସି ଏକା ବସିବା ଦରକାର ପଡ଼ିବ ନାହିଁ ।’

ମୋର ସବୁ ସନ୍ଦେହ ଦୂର କରିବା ପରେ ରିକି ରେଡ୍ ପଚାରିଲା, ‘ଏଥର ମୋତେ କୁହ ତମେ କ’ଣ ପିନ୍ଧି ଆସିବ ? ମୁଁ ତମକୁ କେମିତି ଚିହ୍ନିବି ?’

ମୁଁ କହିଲି ।

ଖଟି

ଏଗାର ତାରିଖରେ ରାକେଶ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ମୋର କିଛି ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ତେଣୁ ତା’ ଆରଦିନ ଆମ ନିତିଦିନିଆ ଖଟିରେ ମୋର ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ଇସ୍‌ମାଇଲ୍ ଓ ଉପେନ୍ଦ୍ରକୁ ଡାକି ବସାଇଲି । ତା ଓ ପକୋଡ଼ି ବରାଦ ଦେଇ ମୋ କଥା ଆରମ୍ଭ କଲି । କୌଣସି ଗୌରବନ୍ତ୍ରୀକା ନ କରି ସିଧା ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଆସିଯାଇ କହିଲି, ‘ମୋର ଗୋଟାଏ ନୂଆ ଆଡ଼ଭେଞ୍ଚର ଚାଲିଛି । ଭାରି ଇଣ୍ଟରେଷ୍ଟିଙ୍ଗ୍ । ତମ ଦୁହେଁଙ୍କୁ ବି ସାମିଲ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି ।’

ମୋର ଇଣ୍ଟରେଷ୍ଟିଙ୍ଗ୍ ଆଡ଼ଭେଞ୍ଚରରେ ସାମିଲ ହେବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ସାମାନ୍ୟତମ ଆଗ୍ରହ ଦିଶିଲା ନାହିଁ । ମୋ କଥା ଆଦୌ ଶୁଣି ନ ଥିବାର ଛଳନା କରି ପକୋଡ଼ି ଖାଇବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିବାର ଦେଖି ମୋତେ ବିରକ୍ତ ଅବଶ୍ୟ ଲାଗିଲା, କିନ୍ତୁ ଉତ୍ସାହ ନ ହରାଇ ମୁଁ କହି ଚାଲିଲି, ‘ତମେମାନେ ଜାଣି ନ ଥିବ ଯେ ବେଳେବେଳେ ଟିକିଏ ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି ମୋ ମୁଣ୍ଡକୁ ଆସିଯାଏ ।’

ସେ ଦୁହେଁ ପରସ୍ପରକୁ ଚାହିଁ ମୁରୁକି ହସିଲେ । ଉପେନ୍ଦ୍ର କହିଲା, ‘କିଏ ନ ଜାଣେ ସେ କଥା ?’

ଏପରି ମନ୍ତବ୍ୟ ମୋ ପାଇଁ ସାମାନ୍ୟ ଅପମାନଜନକ ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ମୁଁ ତାକୁ ପୂରା ଉପେକ୍ଷା କରି ମୋ କଥା ଜାରି ରଖିଲି । ଅସାମର୍ଥ୍ୟର ସହିତ ଲାଇବ୍‌ରେରିର କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଯୋଡ଼ି-ଡିଆରି ଆୟୋଜନ ସମେତ ରିକି-ରେଡ୍‌ର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁକଥା କହିଲି ।

ମୋ ବର୍ଣ୍ଣନା ଖୁବ୍ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ହୋଇଥିବ ନିଶ୍ଚୟ । କାରଣ କଥା ସରିବା ବେଳକୁ ଉଭୟ ବନ୍ଧୁ ମୋ ଆଡ଼କୁ ଏମିତି ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁଥିଲେ ଯେମିତି ସେମାନେ ସୁବର୍ଣ୍ଣା ରାଜରତ୍ନମ୍ ନାମ୍ନୀ ସୁନ୍ଦରୀ ରମଣୀକୁ ହିଁ ଦେଖୁଛନ୍ତି ।

ଇସ୍‌ମାଇଲ୍ କହିଲା, ‘ତା’ ମାନେ ତୁ ଜଣେ ତେମ୍‌ସେଲ୍ ଇନ୍ ଡିସ୍‌ଟ୍ରେସ୍ ? ସେ ଟୋକା ତୋତେ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ପାଇଁ ଆସୁଛି ?’

- ‘ଠିକ୍ ସେଇଆ ନୁହଁ ; ତେବେ ତୁ ସେମିତି କହିପାରୁ !’

- ‘ତୁ କ’ଣ ସତକୁ ସତ ଏଗାର ତାରିଖରେ ପାରାଡାଇଜ୍ କର୍ପି ହାଉସ୍ ଯାଇ ରାକେଶକୁ ଭେଟିବୁ ?’ - ଉପେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରଶ୍ନ ।

- ‘ନିଶ୍ଚୟ ଭେଟିବି ! ନ ହେଲେ ଏତେ ଛନ୍ଦ ରତିବାର ଫାଇଦା କ’ଣ ?’

ତା’ପରେ ମୋର ଦୁଇ ବାଲ୍ୟବନ୍ଧୁ ମୋତେ ଯେଉଁ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ପ୍ରଶ୍ନବାଣରେ ପୋତି ପକାଇଲେ, ମୋ’ଠାରୁ ଯାହା ଉତ୍ତର ପାଇଲେ ଓ ମୋ ଉପରେ ଯେଉଁ ଅଯାଚିତ ଉପଦେଶମାନ ଅଜାଡ଼ି ଦେଲେ, ତା’ର ସାରାଂଶ ଏହିପରି ।

ମୁଁ ଯାହା କରିଛି ତାହା କୌଣସି ଭଦ୍ରଲୋକକୁ ଶୋଭା ପାଏ ନାହିଁ (ଏଥିରେ ମୋର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ମତ)। ଏହା ଏକ ବିପଜ୍ଜନକ ଖେଳ। ଯା'ର ଫଳାଫଳ ଭୟାବହ। ତେଣୁ ଏ ଖେଳ ଯେତେ ଶୀଘ୍ର ବନ୍ଦ ହୁଏ ସେତେ ଭଲ। ରାଜେଶ ମୋ ବିରୋଧରେ ଆନାରେ କେସ୍ କରିପାରେ। କିମ୍ବା ତା' ସାଙ୍ଗସାଥୀଙ୍କୁ ଆଣି ମୋତେ ନିର୍ଯ୍ୟାତ୍ ମାଡ଼ ଦେଇପାରେ। କିମ୍ବା ଯେଉଁ ପ୍ରେମିକା ପଛରେ ସେ ଏତେଦୂର ଆଗେଇ ଯାଇଛି, ସେ ଜଣେ ନକଲି, ଭଣ୍ଡ ମଣିଷ ବୋଲି ଜାଣିବା ପରେ ଆତ୍ମହତ୍ୟା ମଧ୍ୟ କରିପାରେ। ସେ ପାପ ମୋତେ ଲାଗିବ। ତା'ଛଡ଼ା ମୁଁ ବନ୍ଦୀହୋଇ ଜେଲ୍ ଯିବା ନିଶ୍ଚିତ। ଲାଇବ୍ରେରିର କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଏବଂ ଇଣ୍ଟରନେଟର ଅପବ୍ୟବହାର କରିଥିବାରୁ ଚାକିରି ବି ଯିବ। ଏଥିରୁ ମୋତେ କି ଲାଭ ମିଳୁଛି? ଏଥିରେ କ'ଣ ବା ଆତ୍ମଭେଦ? ତେଣୁ ମୁଁ ମୋର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କୁସ୍ତିତ, ଅଶ୍ଳୀଳ, ବିପଜ୍ଜନକ ଖେଳକୁ ବନ୍ଦକରି ଏଗାର ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ରାଜେଶକୁ ସବୁକଥା ଖୋଲାଖୋଲି କହିଦେଇ କ୍ଷମା ମାଗିବା ଉଚିତ। ମୋର ନଷ୍ଟ, ଭ୍ରଷ୍ଟ ମତିଗତି ବିଷୟରେ ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ କିଛି କିଛି ଜାଣନ୍ତି - କିନ୍ତୁ ଏତେବଡ଼ ଖଳନାୟକ, କ୍ରିମିନାଲ୍ ହୋଇଯିବ ବୋଲି ସେମାନେ କେବେ ଭାବି ନ ଥିଲେ। ଅନ୍ତତଃ ବର୍ତ୍ତମାନ ସଦ୍‌ବୃତ୍ତି ଆସ୍ଥା ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରାଜରତ୍ନମ୍‌ର ବିଲୟ ହେଉ। ରାଜେଶ ପୁଣି ରିକି ରେଡ୍‌ ହୋଇ ମ୍ୟାଚ୍ ଖୋଜି ବୁଲୁ।

ଏସବୁ ନୀତିବାଣୀ ଶୁଣିବା ପରେ ମୁଁ ରୋକ୍‌ଠୋକ୍ ଶୁଣାଇଦେଲି ଯେ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କର ଉପଦେଶ ଆଦୌ ଲୋଡ଼ିନାହିଁ। ଯଦି ଏଗାର ତାରିଖରେ ମୋ ସହିତ କର୍ମି ହାଉସ୍‌କୁ ଆସିବାର ଇଚ୍ଛା ନାହିଁ, ତେବେ ନ ଆସନ୍ତୁ। ଏବେ ତା ପକୋଡ଼ି ଖାଇ ବିଦାୟ ନିଅନ୍ତୁ। କିନ୍ତୁ ମୋତେ ଏତେ ନୀତିଶିକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତୁ ନାହିଁ। ସିଧାସିଧି କହନ୍ତୁ ମୋ ସହିତ ଆସିବେ ନା ନାହିଁ।

ଟିକିଏ ଶୀତଳ ହୋଇ ଉପେନ୍ଦ୍ର ପଚାରିଲା, 'କର୍ମି ହାଉସ୍‌ରେ କ'ଣ ହେବ ବୋଲି ଭାବୁଛୁ? ରିକି ରେଡ୍‌ ବେକରେ ଫୁଲମାଳ ଦେଇ ତୁ ବରଣ କରିନୁ? ଆମକୁ କାହିଁକି ଡାକୁଛୁ?'

କର୍ମି ହାଉସ୍‌ରେ କ'ଣ ହେବ ତା'ର ଖସଡ଼ା ମୋ ମନରେ ଆଗରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିଲା: 'ରାଜେଶ ସୁବର୍ଣ୍ଣକୁ ଖୋଜିବ, ପାଇବ ନାହିଁ। ତାକୁ ପାଞ୍ଚ ଦଶ ମିନିଟ୍ ସମୟ ଦେବା, ସେ ଏପଟ ସେପଟ ହୋଇ ବିକଳରେ ଖୋଜୁ। ତା'ପରେ ମୁଁ ତାକୁ ଆମ ଟେବୁଲ୍‌କୁ ଡାକିବି। ନ ଆସିଲେ ଭିଡ଼ି ଆଣିବି। ପାଖରେ ବସାଇ ତମମାନଙ୍କ ଆଗରେ ସବୁ କଥା ଖୋଲି କହିବି। ସେ ଲାଜରେ, ଅପମାନରେ ଶକ୍ତିଯିବ। ଆଉ ମୁହଁଟେକି ଅନାଇବାକୁ ଦମ୍ ନ ଥିବ। ସେତିକିବେଳେ ତମେ ଦୁହେଁ ତାକୁ ଧମକ, ଚମକ ଦେଇ ତା'ର ଦିୱାନାପନ୍, ଦୁର୍ବୁଦ୍ଧି ସବୁ ଛାଡ଼ିବାକୁ କହିବ। ଯଦି କିଛି ଓଲଟା ସିଧା କଥା କହେ ତେବେ...।'

ମୋତେ ଆଉ କହିବାକୁ ନ ଦେଇ ଇସ୍‌ମାଇଲ୍ ମଝିରୁ କହିଲା, 'ଭାଇ ରୋହିତ, ସତ କଥାଟିଏ କହିବି?'

'କହ।'

- 'ତୁ ମନେ ମନେ ଅଧାଅଧି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଇଛୁ। ଝିଅମାନେ ଯେମିତି ଟୋକାଙ୍କୁ ଆଙ୍ଗୁଠିରେ ନବେଇ ନବେଇ ପାଖକୁ ଆସିବାବେଳକୁ ଦୂର୍ ଦୂର୍ ପଳା ପଳା କରି ଡାକନ୍ତି, ତୁ ଏବେ ସେମିତି କରୁଛୁ।'

ଇସ୍‌ମାଇଲ୍‌ର କଥାକୁ କାଟି ଉପେନ୍ଦ୍ର କହିଲା, 'ସେକଥା ନୁହଁ। ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଭଲ ମାନସ କନ୍ୟାଟିଏ ତିଆରି କରି ଏବେ ରୋହିତ ତା'ର ଅଭିଭାବକ ହୋଇଯାଇଛି। ତାକୁ ଲାଗୁଛି ଯେମିତି ସେ ସୁବର୍ଣ୍ଣର ବାପ, ତାକୁ ଦୁଷ୍ଟଲୋକଙ୍କ କବଳରୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ତା'ର ଦାୟିତ୍ବ। ନିଜ ଝିଅର କିଛି ଭୁଲ୍ ନାହିଁ। ସବୁ ଭୁଲ୍ ସେହି ରିକି ରେଡ୍‌ର।' ଏସବୁ ବିଚାର

ଶୁଣିବା ପାଇଁ ମୋର ଆଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନ ଥିଲା। ଆଉ ଥରେ ଦୃଢ଼ କଣ୍ଠରେ ପଚାରିଲି, 'ଶେଷଥର ପାଇଁ ପଚାରୁଛି; ଆସିବ ନା ନାହିଁ?'

ଇସ୍‌ମାଇଲ୍ କହିଲା, 'ଆସିବି, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସେଠି କୌଣସି ଝିମେଲାରେ ପଶିବି ନାହିଁ।'

ଉପେନ୍ଦ୍ର ବି ସେହି ସର୍ତ୍ତରେ ରାଜି ହେଲା।

ମୋର ସନ୍ଦେହ ହେଲା ଯେ ସେ ଦୁଇଜଣ ମୋତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା କୌଣସି ଛତରା ଟୋକାକୁ ସୁଧାରିବା ପାଇଁ ଆସୁନାହାନ୍ତି। କେବଳ ମଜା ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆସୁଛନ୍ତି।

ହେଉ ପଛେ।

କର୍ମି ହାଉସ୍

ଏଗାର ତାରିଖ। ପାରାଡାଇଜ୍ କର୍ମି ହାଉସ୍।

କର୍ମି ହାଉସ୍ ସାମ୍‌ନାରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ମୁଁ ରାଜେଶର ରୁଟିକୁ ପ୍ରଶଂସା ନ କରି ରହିପାରିଲି ନାହିଁ। କଲେକ୍ଟରେଟର ଠିକ୍ ସାମ୍‌ନାରେ ପ୍ରଶସ୍ତ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଛୋଟ ପଡ଼ିଆ ପରି ଖୋଲାଜାଗା। ଦି' ଚାରିଟା ଗଛ ଠିଆହୋଇ ଯା'ଆସ କରିବା ଲୋକଙ୍କୁ ଛାଇ ଯୋଗାଉଛନ୍ତି। ଗୋଟିଏ ପଟେ ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କ ଅଫିସ୍। ଆଉପଟେ ଗୋଟାଏ ଦୁଇମହଲା କୋଠାର ତଳ ମହଲାରେ ଗୋଟାଏ ବ୍ୟାଙ୍କ୍। ଉପର ମହଲାରେ ପାରାଡାଇଜ୍ କର୍ମି ହାଉସ୍, ପରିଷ୍କାର ଓ ରୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ।

ଆଗରେ ଥିବା ଖୋଲା ପଡ଼ିଆ ଓ ରାସ୍ତା ଯୋଗୁଁ କର୍ମି ହାଉସ୍‌ର ବାହାର ବାଲ୍‌କୋନି ପଟେ ଥିବା ଟେବୁଲ୍‌ଗୁଡ଼ାକ ସବୁ ଗ୍ରାହକଙ୍କ ପ୍ରିୟ। ରାସ୍ତାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖିହୁଏ। ଉପରେ ଚାନ୍ଦୁଆ ପରି ଚିତ୍ରିତ ଛାତ।

କଲେକ୍ଟରେଟର ସାମ୍‌ନାରେ କିଛି କୋଳାହଳ ଲାଗିଥିଲା। ଦଳେ ପୋଲିସ୍ କନେଷ୍ଟବଳ ଲାଠି ଧରି ପଇଁତରା ମାରୁଥିଲେ। ପାଖରେ ପହଞ୍ଚି ଜାଣିଲି ଦଳେ କଲେଜ ପିଲା ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ଘେରାଉ କରିବା ପାଇଁ ଆସିଥିଲେ। କିଛି ସମୟ ପରେ ପୋଲିସ୍ ଆସି ତଡ଼ିବାରୁ ସେମାନେ ଚାଲିଗଲେ। ଏବେ ଆଉ କିଛି ଝିମେଲା ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ କାଳେ ଆଉ କିଛି ଅଶାନ୍ତି ହେବ ବୋଲି ପୋଲିସ୍‌ର ପହରା ଜାରି ରହିଛି।

ହାୟରେ ଦୁର୍ଭାଗା ସହର! ପୋଲିସ୍‌କୁ ଶାନ୍ତି ନାହିଁ। କଲେଜ ପିଲାଙ୍କୁ ଶାନ୍ତି ନାହିଁ। ଜିଲ୍ଲାପାଳଙ୍କୁ ବି ଶାନ୍ତି ନାହିଁ।

ଜାଣିଶୁଣି ମୁଁ ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର କର୍ମି ହାଉସ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଥିଲି। ବାଲ୍‌କୋନି ଧାରରେ ଥିବା ଟେବୁଲ୍ ସବୁ ଖାଲି ଥିଲା। ସେଥିରୁ ଗୋଟାଏ ଟେବୁଲ୍ ବାଛି ତାକୁ ଘେରି ରହିଥିବା ଚାରିଟି ଚୌକି ଭିତରୁ ଗୋଟିକରେ ବସିଗଲି।

ଜାଣିପାରିଲି, ରାଜେଶ ଜାଣିଶୁଣି ଏମିତି ଗୋଟାଏ କାଫି ବାଛିଟି, ଯେଉଁଠି କପେ କର୍ମି ଧରି ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ବସିଲେ ବି ଚଳିବ। ଶୀଘ୍ର ଟେବୁଲ୍ ଖାଲିକରି ଚାଲିଯିବା ପାଇଁ କେହି କହିବେ ନାହିଁ। ତେଣୁ ଏଠି ପ୍ରାୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଟେବୁଲ୍ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ବନ୍ଧୁମିଳନ କେନ୍ଦ୍ର ପାଲଟିଯାଏ। ହସଖୁସି, ଗପ ଚାଲିଥାଏ। ଖାଇବା ପିଇବା ସାମଗ୍ରୀ ସୀମିତ, କିନ୍ତୁ ଦାମ୍ ବେଶ୍ ବଡ଼। ଠିକ୍ ଜାଗା ଦେଖି ପସନ୍ଦ କରିଛି ରିକି ରେଡ୍‌!

ଦୁଇ ଡିନି ମିନିଟ୍ ଯାଇଛି କି ନାହିଁ ଇସ୍‌ମାଇଲ୍ ଓ ଉପେନ୍ଦ୍ର ଦୁହେଁ ପ୍ରାହାରରେ ଉପରକୁ ଉଠିଆସିଲେ। ଟେବୁଲ୍‌ର ଆଉ ଦୁଇଟା ଚୌକି ଭରି ହୋଇଯିବା ପରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ ଚୌକି ଆମ ଅତିଥିଙ୍କ ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ଖାଲି ରହିଲା।

ବାହାରେ ପହରା ଦେଉଥିବା ପୋଲିସ୍ ବାହିନୀକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଇସ୍‌ମାଇଲ୍ ଟିପ୍ପଣୀ ଦେଲା, 'ଆଜିକାଲି କଲେଜ ପିଲାଏ ଭାରି ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନ ହେଲେଣି। ପୋଲିସ୍‌କୁ ନାକେଦମ୍ କରି ରଖିଛନ୍ତି।'

ଉପେନ୍ଦ୍ର ସେଥିରେ ଯୋଡ଼ିଲା, 'କାହିଁକି ଜାଣିବ? ଏଇ

ଇଣ୍ଟରନେଟରୁ ସବୁ ବାଜେକଥା ଶିଖି ଆଉ ପଢ଼ାପଢ଼ିରେ ମନ ଦେଉନାହାନ୍ତି। ବାପ ମା'ଙ୍କ ଅର୍ଥ ଶୁଦ୍ଧ କରି କେବଳ ମଉଜ ମଜଲିସ, ସିନେମା, ଡ୍ରଗ୍ସ୍, ବାଡ଼ିଆପିଟା, ଗଣ୍ଡଗୋଳରେ ବ୍ୟସ୍ତ।

ଏକଥା କହିବାବେଳେ ଉପେନ୍ଦ୍ର ମୋତେ ଏମିତି ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନେଇଥିଲା ଯେମିତି କଲେଜ ପିଲାଙ୍କ ଏପରି ଉଚ୍ଛ୍ୱାସ ଆଚରଣ ପାଇଁ ମୁଁ ପରୋକ୍ଷ ଭାବରେ ଦାୟୀ।

ଉପେନ୍ଦ୍ରର ଇଙ୍ଗିତ ପ୍ରତି ମୋର ଭୂଷେପ ନ ଥିଲା। ମୋ ଆଖି ଘୁରି ବୁଲୁଥିଲା କାଳେ କେଉଁଠି ହଳଦିଆ ଟି-ସାର୍ଟ ପିନ୍ଧା ମଣିଷଟାଏ ଦିଶିଯିବ କି! ଏମ୍.ବି.ଏ ପାସ୍ କରି ଚାକିରି କରୁଛି ଯେତେବେଳେ ସ୍ଥାଗି ଦିଶୁଥିବ। କର୍ମ ହାଉସର ମଧ୍ୟବିତ୍ତ-ଶ୍ରେଣୀୟ

ସମାଗମ ଭିତରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ବାରି ହୋଇଯିବା କଥା। ମୋତେ ଦିନ ତିନିଟା ସମୟ ଦେଇ ସେ ଆଗରୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଯିବ ବୋଲି ଜଣାଇଥିଲା। ତାକୁ ଟପି ମୁଁ ଆହୁରି ଆଗରୁ ଜାଣିଶୁଣି ଆସିଯାଇଥିଲି। ଜଣାଗଲା ହଳଦିଆ ଟି-ସାର୍ଟ ପିନ୍ଧା ରିକି ରେଡ୍ ଆସିବା ପାଇଁ ଆହୁରି ସମୟ ବାକୀ ଅଛି।

ରାସ୍ତାରେ କିଛି କୋଳାହଳ ଶୁଣି ଆମେ ତଳକୁ ଅନାଇଲୁ। ଦୁଇଜଣ ଯୁବକ ଗୋଟାଏ ବାଇକ୍‌ରେ ବସି କର୍ମ ହାଉସ୍ ଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିଲେ। ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ପୋଲିସ୍ କନେଷ୍ଟବଳ ଦୁଇଜଣ ଝିପଟି ଆସିଲେ। କଲେଜ ଛାତ୍ର ହୋଇଥିବେ। ଆଜି ପୋଲିସ୍ ସହିତ ତାଙ୍କର ଛକାପଞ୍ଜା ଚାଲିଛି। ପୋଲିସ୍ ଓ ପିଲାଙ୍କ ଭିତରେ ଯୁକ୍ତିତର୍କ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା। ଆମେ ମୋଟାମୋଟି ବୁଝିଗଲୁ ଯେ ଆଜି କଲେଜରେଟ୍ ପାଖକୁ କଲେଜ ଛାତ୍ର ଆସିବା ମନ। ଯୁବକ ଦୁଇଜଣ ମାନ୍ଦ୍ର ନ ଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଜଣେ ପୋଲିସ୍ ତାଙ୍କ ବାଇକ୍‌ର ଗତିଦିଆ ସିଟ୍ ଉପରେ ନିଜ ଲାଠିର ଦୁଇ ପ୍ରହାର ଥୋଇ ଘୋଷଣା କଲା, ‘କଥା ନ ମାନିଲେ ଏଥର ଲାଠି ପିଠିରେ ବାଜିବ’। ଦୁଇ ଯୁବକ ବାଇକ୍ ଛାଡ଼ି କରି ପଳାଇଲେ। ପାଟିରୁ କିନ୍ତୁ ପୋଲିସ୍ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅଶ୍ରାବ୍ୟ ଗାଳିର ସ୍ରୋତ ଚାଲିଥିଲା।

କର୍ମ ହାଉସର ଡ୍ରେଟର୍ ଆଣି ଆମ ଟେବୁଲ୍ ଉପରେ ସାଞ୍ଜୁଡ଼ି ଥୋଇଲା। କୌଣସି ଭୋଜନ ପାଇଁ ଅସମୟ ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା ଆମେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଖାଇବା ଆରମ୍ଭ କଲୁ। ହଠାତ୍ ଉପେନ୍ଦ୍ର ମୋ ହାତକୁ ଟାଣି କହିଲା, ‘ଦେଖିଲୁ ସେପଟେ ରୋହିତ, ଦୂରରୁ ହଳଦିଆ ବିନ୍ଦୁଟିଏ ଆମ ଆଡ଼କୁ ଆସୁଥିବା ପରି ଦିଶୁନାହିଁ?’

ଉପେନ୍ଦ୍ର ଠିକ୍ ଦେଖିଥିଲା। ପାଖକୁ ଆସିବା ବେଳକୁ ଜଣାପଡ଼ିଲା କିଏ ଜଣେ ହଳଦିଆ ପୋଷାକ ପିନ୍ଧି ବାଇକ୍‌ରେ ଆସୁଛି। ବାଇକ୍‌ଟି ଆସି କର୍ମ ହାଉସ୍ ଆଗରେ ଅଟକିଲା। ବାଇକ୍ ଉପରେ ଆଖି ବୁଲାଇ ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ନମ୍ବର ପରଖି ନେଲି: ୦୫୮୯, ରାଜେଶ ଦେଇଥିବା ନମ୍ବର, ବାଇକ୍‌ରୁ ଓହ୍ଲାଇଥିବା ମଣିଷ ହଳଦିଆ ଟି-ସାର୍ଟ ପିନ୍ଧିଛି। ଛାତିରେ ‘ଓ ବୋୟ୍’ ବୋଲି ବଡ଼ ଅକ୍ଷରରେ ଲେଖା ହୋଇଛି। ସବୁ ସଙ୍ଗେତ ମିଳିଗଲା। ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ଚରିତ୍ର ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛି।

ବିବାହ ମଞ୍ଚପକୁ ବରଯାତ୍ରୀ ଆସୁଥିବା ବେଳେ ଅତିଥିମାନେ ମୁଣ୍ଡଚେକି ବରକୁ ଅନାଇ ପରଖିବା ପରି ଆମେ ତିନିଜଣ ରାଜେଶର ମୁଣ୍ଡରୁ ପାଦ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖି ପରଖିବାରେ ଲାଗିଲୁ। କିନ୍ତୁ ଇଏ କ’ଣ ସତରେ ରିକି ରେଡ୍ ଓରଫ୍ ରାଜେଶ? ଇଏ ତ ପିଲାଟିଏ,

ବାଳକ କହିଲେ ଚଳିବ। ଭଲରେ ନିଶ ଗଜୁରି ନାହିଁ। ଏମ୍.ବି.ଏ ପାସ୍ କରି ଚାକିରି କରୁଥିବା ପରି ଆଦୌ ଦିଶୁନାହିଁ। ଅତି ବେଶିରେ ଅନ୍ଧର ଗ୍ରାଜୁଏଟ୍ କ୍ଲାସ୍‌ରେ ପଢ଼ୁଥିବା ବାପାଙ୍କୁ ପକେଟ୍ ଖରଚ ନେଇ ଚଳୁଥିବା ଏଇ ବକଟେ ଟୋକା ପୁଣି ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରାଜରତ୍ନକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଆଣିଛି କର୍ମ ହାଉସ୍‌କୁ? ସୁବର୍ଣ୍ଣର ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ହିସାବରେ ମୁଁ ରୋହିତ, ଟିକିଏ ଅପମାନିତ ଅନୁଭବ କଲୁ।

ଇସ୍‌ମାଇଲ୍ ଓ ଉପେନ୍ଦ୍ର ନ ହସି ରହିପାରିଲେ ନାହିଁ, ହସିବା କଥା ବି। ମୋର ତ ଇଚ୍ଛା ହେଉଥିଲା ତା’ ଗାଲରେ ଦୁଇ ଚାରିଟା ଶକ୍ତ ଚାପୁଡ଼ା ଥୋଇଦେଇ ତାକୁ ଭିଡ଼ିନେଇ ତା’ ବାପାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆକରି କହନ୍ତି, ‘ତମ ଗୁଣବତ୍ତ ପୁଅକୁ ଦେଖ, ନିଶ ନ

ଉଠୁଣୁ ଯାକୁ ଗାର୍ଲଫ୍ରେଣ୍ଡ୍ ଲୋଡ଼ା ହେଲାଣି। ପରକାୟା ପ୍ରୀତିରେ ମନ ବଳିଲାଣି।’

ଇସ୍‌ମାଇଲ୍ ଓ ଉପେନ୍ଦ୍ର ହସି ହସି ତଳକୁ ଦେଖାଇ କହିଲେ, ‘ଦେଖ ଏବେ ତୋ ପ୍ରେମିକ କା’ ହାବୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିଲା।’ ତଳକୁ ଅନାଇ ଦେଖିଲି ପୋଲିସ୍ କନେଷ୍ଟବଳ ଦୁଇଜଣ ଏହା ଭିତରେ ନୂଆ ଶିକାର ଦେଖି ରାଜେଶ ପାଖକୁ ମାଡ଼ିଆସିଛନ୍ତି ଓ ତାକୁ ବାଇକ୍ ଧରି ସେଠୁ ଶୀଘ୍ର ପଳାଇବା ପାଇଁ ହୁକୁମ ଦେଉଛନ୍ତି।

କିନ୍ତୁ ଟୋକାଟି ଆଦୌ ମାନ୍ଦ୍ରନାହିଁ। ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଦୃଢ଼ତାର ସହିତ ପ୍ରତିରୋଧ କରି ପୋଲିସ୍‌କୁ କ’ଣ ବୁଝାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି, କିନ୍ତୁ ସେମାନେ କିଛି ବୁଝିବା ଅବସ୍ଥାରେ ନାହାନ୍ତି।

ଉପେନ୍ଦ୍ର କହିଲା, ଏଡ଼ିକି ବକଟେ ପିଲା, ଏତେ ଉଦ୍ଧତ ଯେ ପୋଲିସ୍ କଥା ବି ମାନ୍ଦ୍ରନାହିଁ। ଇଏ ମାଡ଼ ଖାଇବନି ତ ଆଉ କିଏ ଖାଇବ?

ଉପେନ୍ଦ୍ର ପାଟିରୁ କଥା ସରିଛି କି ନାହିଁ ସତକୁ ସତ ଜଣେ କନେଷ୍ଟବଳ ଲାଠି ଉଠାଇ ମାଡ଼ି ଆସିଲା। ଆମ ଆଖି ଲିଭିଗଲା। କିନ୍ତୁ ଲାଠି ରାଜେଶର ଦେହକୁ ଛୁଇଁବା ଆଗରୁ ହିଁ ହଟାଇନେଲା। ମନେହେଲା ଏଥର ଯଦି ରାଜେଶ ସେଠୁ ଶୀଘ୍ର ପଳାୟନ ନ କରେ, ଲାଠି ମାଡ଼ ସୁନିଶ୍ଚିତ।

ପିଲାଟି କିନ୍ତୁ ଆଦୌ ମାନ୍ଦ୍ରନାହିଁ। ଲାଠିକୁ ଭୂଷେପ ନ କରି ସେମିତି ଯୁକ୍ତି କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ।

ମୁଁ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ଚୌକି ଛାଡ଼ି ଠିଆ ହୋଇଗଲି। ଇସ୍‌ମାଇଲ୍ ମୋ ହାତ ଭିଡ଼ି ପୁଣି ଚୌକିରେ ବସାଇଲା ଓ ଅତି ନିର୍ଭୟ କଣ୍ଠରେ କହିଲା, ‘ଆରେ ଭାଇ ରୋହିତ, ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ କାହିଁକି? ତୁ ତାକୁ ଦଣ୍ଡ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲୁ। ଏବେ ପୋଲିସ୍ ତୋ କାମ କରୁଛି। ବସି ଦେଖ ଏଇଠି।’

ମୁଁ କିନ୍ତୁ ବସିଲି ନାହିଁ। ଡରବରରେ କହିଲି, ‘ଚାଲ ସେଠିକି, ଆମେ ନ ଗଲେ ସତକୁ ସତ ଟୋକା ଉପରେ ଲାଠିମାଡ଼ ବସିବ।’

- ବସିବ ତ ବସିବ! ଆମେ କ’ଣ କରିବା?

- ପିଲାଟିକୁ ଅକ୍ଷତଃ ମାଡ଼ରୁ ବଞ୍ଚେଇବା।

- କାହିଁକି? ଆମର କ’ଣ ଯାଏ? ସେ ତୋର କିଏ କି? ପ୍ରେମିକ?

ଦୁଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କର ଓଲଟା ସିଧା କଥା ଶୁଣିବା ପାଇଁ ମୋର ଆଉ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ନ ଥିଲା। ଟେବୁଲ୍ ଛାଡ଼ି ଡରବରରେ ପାହାଚ ଆଡ଼କୁ ଆଗେଇଲି। ମୋ ପଛେ ପଛେ ସେ ଦୁଇଜଣ ମଧ୍ୟ ତଳକୁ ଆସିଲେ।

ଆମେ ପୋଲିସକୁ କହିଲୁ, ‘ତାକୁ ଛାଡ଼ିଦିଆଁ ପିଲାଲୋକ କ’ଣ ଭୁଲ୍ କରିପକାଇଥିବ। ମାରଧର କରି କି ଲାଭ?’

ଜଣେ କନେଷ୍ଟବଲ କହିଲା, ‘ମାରଧର କିଏ କରୁଛି? ଆମେ ଖାଲି କହୁଛୁ ଏଠୁ ପଳେଇବା ପାଇଁ ଆଜିର ପରିସ୍ଥିତି ଯୋଗୁଁ ଏଠି କୌଣସି କଲେଜ ପିଲା ଆସିବା ମନା।’

ଅପରାଧୀର ବାଳକ ସୁଲଭ ଚେହେରା ଦେଖି ମୁଁ କହିପାରିଲି ନାହିଁ ଯେ ସେ କଲେଜ ପିଲା ନୁହଁ, ଘରୋଇ କମ୍ପାନିର ଚାକିରିଆ, ଏମ୍.ବି.ଏ କରିଛି, କହିଲେ ବି କେହି ବିଶ୍ୱାସ କରି ନ ଥା’ନ୍ତେ। ମୁଁ ନିଜେ ମଧ୍ୟ।

ଉପେନ୍ଦ୍ର ପିଲାଟିକୁ କହିଲା, ‘ଯା’ ଭାଗ୍ ଏଠୁ। କଫି ଖାଇବାକୁ ଯଦି ଏତେ ମନ ଆଉ କେଉଁଠି ପିଇବୁ ଯା’।’

କିନ୍ତୁ ରିକି ରେଡର ଦୃଢ଼ତା ଦେଖି ଆମେ ଚମକି ଗଲୁ। ଆମ ତିନି ଜଣଙ୍କୁ ଏମିତି ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଇଲା ଯେମିତି କହିବାକୁ ଚାହୁଁଛି, ‘ତମେ କିଏ ମୋ କଥାରେ ମୁଣ୍ଡ ପୁରାଇବାକୁ?’ ଆମକୁ ଆଉ ପୋଲିସ କନେଷ୍ଟବଲମାନଙ୍କୁ ତା’ ଦୃଷ୍ଟିର ବଳୟରେ ରଖି ଅବିଚଳିତ ଅଥଚ ଧୀର କଣ୍ଠରେ ଘୋଷଣା କଲା, ‘ମୁଁ କୁଆଡ଼େ ଯିବି ନାହିଁ। ଏଠି ମୋର କାମ ଅଛି। ଏଠି ବାଇକ୍ ରଖି ଭିତରକୁ ଯିବି। ଯିଏ ଯାହା କହିଲେ ବି ମୁଁ ଏଠୁ ଯିବି ନାହିଁ।’

କନେଷ୍ଟବଲ ହାତରେ ଲାଠି ପୁଣି ଉପରକୁ ଉଠିବାର ଦେଖି ମୁଁ ରାଜେଶଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ କଡ଼କୁ ଭିଡ଼ିନେଇ ଅନ୍ୟ କେହି ଶୁଣି ନ ପାରିବା ଭଳି କହିଲି, ‘ଆରେ ବାୟା ଲଫଙ୍ଗୀ, ଏଠି କେହି ସୁବର୍ଣ୍ଣା କୁବର୍ଣ୍ଣା ତୋ ବାଟ ଅନେଇ ବସିନାହିଁ। ଯା’ ପଳା।’

ହଠାତ୍ ବାବୁଙ୍କ ମାଡ଼ ଖାଇଥିବା ପରି ସେ ପ୍ରଥମେ ମୋତେ ଓ ତା’ପରେ ପଛକୁ ବୁଲି ଉପେନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ଇସ୍ମାଇଲକୁ ଅନେଇଲା। ତା’ ଆଖିଯୋଡ଼ିକୁ ସିଧାସିଧି ଦେଖିହେଲା ନାହିଁ। ସେଠି ଯାହା ଚମକିଥିଲା ତାହା କ୍ରୋଧ ନା ଅବିଶ୍ୱାସ ନା ନିରାଶ। ମୁଁ ଜାଣିପାରିଲି ନାହିଁ। କାହାର ସ୍ୱପ୍ନ ଭାଙ୍ଗିଗଲେ କିଛି ଶବ୍ଦ ଶୁଭେ ନାହିଁ ବୋଲି ମୁଁ ଶୁଣିଥିଲି, କିନ୍ତୁ ମୋତେ ଶୁଭିଲା।

ଆଉ ପଦଟିଏ ବି କଥା ନ କହି ରାଜେଶ ତା’ର ୦୫୮୯ ବାଇକ୍ରେ ବସି ପଳାଇଲା। ହଦଳିଆ ରଙ୍ଗର ଟି-ସାର୍ଟ ଦୂରରୁ ଦୂରକୁ ଅପସରିଯାଇ ପୁଣି ବିନ୍ଦୁଟିଏ ହୋଇଗଲା। ତା’ପରେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇଗଲା।

ଆମର କଫିପର୍ବ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ଉପରକୁ ଫେରିଆସିଲୁ। ଇସ୍ମାଇଲ୍ ଉପେନ୍ଦ୍ରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି କହିଲା, ‘ଏବେ ଚିହ୍ନିଲୁ ଆମ ରୋହିତକୁ? ହଠାତ୍ ଏତେ ଦରଦ କୁଆଡ଼ୁ ବହିଆସିଲା?’

ମୁଁ କହିଲି, ‘ଦରଦ କାହିଁକି ଆସିବ? ପୋଲିସ କାଲେ ମାରଧର କରିବ ବୋଲି ମୁଁ ଶଙ୍କିଗଲି।’

- ‘ଶଙ୍କିଗଲୁ ତ ଭଲ କଲୁ। ଦଶ ମିନିଟ୍ ତଳେ ଆଉ ଦୁଇଟା କଲେଜ ପିଲା ପୋଲିସ ସହିତ ଲଢ଼ିବାବେଳେ ତୋ ଶଙ୍କା କେଉଁଠି ଥିଲା?’

ମୁଁ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲି ନାହିଁ।

ସୁବର୍ଣ୍ଣା ରାଜଚରଣ୍ ମଧ୍ୟାୟ ସରିଯାଇଥିଲା। ତା’ ଆରଦିନ ମୋ ଲାଇବ୍ରେରିରେ ବସି ମୁଁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଇ.ମେଲ୍ ଆଇଡି ଡିଆରି କରିନେଲି। ଏଥର ନାଁ ଥିଲା ପ୍ରିୟଙ୍କା ଭଟ୍ଟନାଗର।

ଚାରିଟି ମିନିକଥା

ଅନୁବାଦ: ପୂର୍ଣ୍ଣଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ

ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ମିନିକଥା

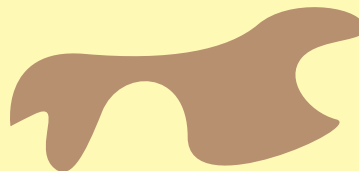
କେବଳ ଆତ୍ମାମାନଙ୍କ ପାଇଁ

ଜୋଗିନ୍ଦର ପାଲ୍

“ଏଠି ତମେ ରହିପାରିବନି।” ସ୍ୱର୍ଗ ବାହାରେ ଥିବା ଦେବଦୂତ ବାଧାଦେଲା ମହାକାଶଚାରୀଙ୍କୁ।

“କାହିଁକି?”

“କେବଳ ଆତ୍ମାମାନଙ୍କ ଅସ୍ତ୍ରୋପଚାର ହୁଏ ଏଠି... କିନ୍ତୁ ତମେ ତ ସଶରୀରେ ଚାଲି ଆସିବ। ଯାଅ... ପଳେଇ ଯା’ ଏଠୁ...।”

ଆରବୀ ମିନିକଥା

ଶତ୍ରୁ

ଖଲିଲ୍ ଜିବ୍ରାନ

“ଶତ୍ରୁକୁ ପ୍ରେମ କର”, ମୋତେ ମୋର ଶତ୍ରୁ କହିଲା। ତା’ କଥା ମୁଁ ମାନିନେଲି ଓ ଭଲପାଇ ବସିଲି ନିଜକୁ।

ସିନ୍ଧୀ ମିନିକଥା

ଆରାମଚୌକି

ଗୋଗିନ୍ଦା

ଗୋଟାଏ ଆରାମଚୌକି ଅଣାଗଲା ଘରକୁ। ବେଳ ଗଡ଼ିବା ସହିତ ଚଉକିଟା ପୁରୁଣା ହୋଇଗଲା। ଘରଲୋକେ ସେଇଟାକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ ଓଳିରେ।

ଘରର ମୁନିବ ବୁଢ଼ା ଦିନେ କୁଆଡ଼େ ଯାଉଥିଲେ। ଚୌକିର ଆଖି ପଡ଼ିଗଲା ତାଙ୍କ ଉପରେ। ସେ ହୁରି ଛାଡ଼ି କହିଲା, “ହୋ ସାଆନ୍ତେ, ମୋ ହାଲ୍ ତ ତମ ପରି ହେଉଛି...।”

“ନାହିଁରେ, ତୁ ଢେର ଭଲରେ ଅଛୁ”, ଜବାବରେ ବୁଢ଼ା କହିଲେ, “ତୁ ପଡ଼ିବୁ ଓଳି କଡ଼ରେ... ଆଉ ମୁଁ ପଡ଼ିବି ପଦାରେ। ଜରା ନିବାସରେ ଫୋପାଡ଼ି ଦିଆଯାଇଛି ମତେ।

ହିନ୍ଦୀ ମିନିକଥା

ଆୟୋଜକ

ସୁଦେଶ ପ୍ରଭାକର

ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସହିତ କରଯୋଡ଼ି ଭକ୍ତ କହିଲା, “ହେ ମା’ ଦୁର୍ଗା! ତମେ ତ ବାରମ୍ବାର ମହିଷାସୁରକୁ ବଧ କରୁଛ। ତଥାପି ସେ ମରୁନି କାହିଁକି? ବରଂ ଦିନକୁ ଦିନ ଆହୁରି ଉଗ୍ରରୂପ ନେଉଛି। ତମେ ତାକୁ ଏଥର ‘ଫାଇନାଲ୍’ ମାରିଦିଅ ମା’!”

ହଠାତ୍ ମୂର୍ତ୍ତି ଭିତରୁ ଶୁଭିଲା, “ତୁ ଠିକ୍ କହୁଛୁ, ବାବା! ହେଲେ ମୋ କରାମତିର ବି ଗୋଟେ ସୀମା ଅଛି। ଅସଲ ମହିଷାସୁର ଏ ଦୁର୍ଗାପୂଜାର ଆୟୋଜକ। ମୁଁ ତାକୁ ମାରି..ପା..ରି..ବି... କି...?”

ଗୋପୀନାଥ ମହାନ୍ତି

ନଈକୁ ବାଟ

ସେଦିନ ସେହି ଝୋଲମର ଦ୍ଵିପ୍ରହର ଏକୁଟିଆ ନଈବନ୍ଧ ଉପରେ ବୁଲି ବୁଲି ଛଅ ବର୍ଷର ଲଙ୍ଗଳା ଧଡ଼ିଆ କାଳିଆ ପିଲାଟି ମନେ ମନେ ଖୋଜୁଥିଲା ହୀରାନଈକୁ ବାଟ। ବନ୍ଧୁଠୁଁ ନଈ ପାଣି ଧାରର ପତା ବି ମିଳେ ନାହିଁ। ସେ ଦେଖି ପଚାରିଲା ଖାଲି ବନ୍ଧୁତଳୁ ଖାଲ ଦିପ ହୋଇ ବିଛେଇ ହୋଇଥିବା ଖଣ୍ଡେ ଦୂରଯାକେ ନଈ କଣ୍ଡିଆ। ସେଇଠୁ କଣ୍ଡିଆ ଦାଡ଼ରୁ ଯେ ଫାଙ୍କା ପଡ଼ିଛି ଯେ, କାହିଁ ଆଉ ପାଖେ କେତେ ଦୂରରେ ଆକାଶ ତଳେ ଯେଉଁ ଅନ୍ଧାରୁଆ ହୋଇ କ’ଣ ଗୋଟାଏ ଲମ୍ବା ଦିଶୁଛି - ସେ ଯାକେ, କହୁଛି କୁଆଡ଼େ ସେଇଟା ନଈ ଆଉ ପାରି, ନଈ ଅତଡ଼ା ଉପର। ସେପାଖ ଅତଡ଼ା ତଳେ ନଈ ପାଣି ଧାର। ସେଠୁ ଏପାଖ କଣ୍ଡିଆ ତଳଯାକେ, କଣ୍ଡିଆ ତାଳୁଠୁ ଦିପୁରୁଷ ତଳେ ପାଏ ବାଟ ସୋରରେ ନଈ ବାଲି, କେଉଁଠି ଦିପ, କେଉଁଠି ଖାଲ, କେଉଁଠି ଚଟା, ପିଲାଟି ଦେଖୁଥିଲା କଣ୍ଡିଆ ଖରରେ ଧାର ପଡ଼ିଛି, ନିପରାଟିଆ, ଦାଡ଼ରେ ଛାଡ଼ିଛାଡ଼ିକା ପୁଲା ପୁଲା ଅରଣା ବୁଦା ମଝିରେ ମଝିରେ ଉଲୁସି ଉଠି କୋରରେ ଝାଙ୍କି ଦେଉଛନ୍ତି, ତା’ ସେପାଖେ ଆଉ ପାରି ଅନ୍ଧାର ଦିଗ୍‌ବଳୟ ଯାକେ ଖାଲି ଫାଙ୍କା। ଶୂନ୍ୟ, ତା’ ତଳେ କ’ଣ ଯେ ଘଟୁଛି ସବୁ ଜଣା - ତା’ର କୁଡ଼ୁହଳ ହେଉଥିଲା, ମନ ଡାକୁଥିଲା ସେ ଯାଆନ୍ତା କି!

ନଈକି ସେ ନ ଯାଇଛି ନୁହେଁ, କେବେ କେବେ ସକାଳେ ତା’ ବୋଉ ଯାଏ। ଅପାମାନେ ଭାଉଜମାନେ ଯାଆନ୍ତି, ଖଞ୍ଜାରୁ ଆଉ କିଏ, ଖୁଡ଼ା ବଡ଼ମା ଭାଉଜ ଅପାମାନେ, ସେଇମାନେ, ବେଳେ ବେଳେ ସେମାନେ ତାକୁ କାଖେଇ କାନ୍ଦେଇ ନେଇଯାଆନ୍ତି, କିଛି ବାଟ ବି ସେ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଏ। ସେଠି ତା’ ମନଇଚ୍ଛା, ବାଲିରେ ଦୌଡ଼େ, ପଡ଼େ, ବାଲି ଫୋପାଡ଼େ, ବାଲିରେ ଗାତ ଖୋଳେ, ଟିକିଟିକି ଦେଉଳ ଗଡ଼େ, ସେଗୁଡ଼ାକ ଭୁଣୁଡ଼ି ପଡ଼େ। ପାଣିକି ଦୌଡ଼େ, କୂଳର ପାଣି ଚବର ଚବର କରେ, କିନ୍ତୁ ସବୁବେଳେ ସେମାନଙ୍କ ସତର୍କ ଦୃଷ୍ଟି। ତାଙ୍କ ପାଟି ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ତାକୁ ଅଟକାଇ ରଖିଥାଏ। “ହେଇ, କୟାଁ, କୁଆଡ଼େ ଧାଇଁରୁ ତେଣେ? ସେପଟେ ପାଣିକି ଯା’ନା, ଗଣ୍ଡ ଅଛି ଗୋଡ଼ ଖସିଯିବଟି! ତେଣିକି ଯା’ନା, କିମ୍ପାରି ଥିବ ଗୋଡ଼େଇ ଆସିବ।”

ସେମାନଙ୍କ ସଙ୍ଗରେ ନଈରୁ ଗାଁ ଆଡ଼କୁ ଲେଉଟି ଆସିଲା ବେଳେ ପଛକୁ ସେହି ଶୂନ୍ୟଗାନ୍ ଖାଁ ଖାଁ ନଈବାଲି ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲେ ସେ ଠାଆ ତାକୁ ନିଛାଟିଆ ନିରାଶ୍ରୟ ଲାଗେ। ଡର ମାଡ଼େ। ତା’ର ସଂସାର ତ ଏଇମାନେ, ଏଇମାନଙ୍କୁ ଘେନି, ଯେମିତି ଦିନ ରାତି, ଆକାଶ ଆଉ ଭୂଇଁ। ପାଣି ପବନ, ସେମିତି ଏମାନେ ଓ ସେ।

କିନ୍ତୁ ବେଳେବେଳେ ଉଦାଟ ଲାଗେ, ସେ ତା’ର ଏ ଦୁନିଆର ପରିବେଷ୍ଟନାରୁ ଫିଟି ପଳେଇଯିବ ଏକୁଟିଆ - କୁଆଡ଼େ? ସେ କାଣେ

ସେମିତି ଦ୍ଵିପ୍ରହରଟିଏ ସେ ଥିଲା, ଚଇତର। ପୁହାଣ ବାବୁ ଶୀତତାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଶୀତଳ ଘରେ ନରମ ଗଦିରେ ଶୋଇ ରହି ନ ଥିଲେ, ସେ ଖରା ଝଲଝଲ ପଦାକୁ ଅନାଇ ପିଣ୍ଡାରେ ଆରାମ୍ ଚୌକିରେ ଆଉଜି ବସିଥିଲେ। ଯେପରିକି ଦେଖୁଥିଲେ, ତାଉ ତହ ତହ ପାଉଁଶିଆ ଦୂରର ଆକାଶ କେଡ଼େ ବିରାଟ, କେତେ ମେଲା ଖୋଲା। ମନ ନିଉନ କରି ଭାବୁଥିଲେ, କ’ଣ ବଳକା ସେ କରିପାରିଲେ ଯାହା ଅନ୍ୟମାନେ ନ କରିଥିଲେ? ଧୂଳିଆ ପୁହାଣର ବି ଗୋଟିଏ ଘର ଥିଲା, ହେଉ ପଛେ ମାଟି କାନ୍ଥ ଚାଳଛପର କୁଡ଼ିଆ। ସେ ବି କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷୁଥିଲା, ଖାଉଥିଲା ଚଳୁଥିଲା। ସେମିତି ଆଉ ଯେତେ ଲୋକ। ଗଲାବେଳେ ସେମାନେ ବି ସବୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଏକୁଟିଆ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତି, ତାଙ୍କ ବାପା ବୋଉ ବଡ଼ ଭାଇ ସେମିତି ଗଲେ।

“ମୁଁ ବି ସେମିତି ଯିବି, ସେଇବାଟେ”,
“ଯିବାକୁ ତ ସମସ୍ତିଙ୍କୁ ପଡ଼ିବ, କିଏ ଆଗ କିଏ ପଛ। କିନ୍ତୁ ମୁଁ କ’ଣ ସେମିତି ସାଧାରଣ ଜଣେ ହେବାକୁ ଖୋଜୁଥିଲି?”
ସେ ଥକା ହୋଇ ଭାବିଲେ।

ଓ ତାଙ୍କର ମନେପଡ଼ିଗଲା ବହୁ ବର୍ଷ ତଳେ ହଜିଥିବା ଲଙ୍ଗଳା ପିଲାଟିଏ ଯେ ଏମିତି ଦି’ପହରେ ଦୁଇ ବାହା ହଲେଇ ହଲେଇ ଭାବୁଥିଲା ସେ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ଆସିବ, ଆଉ ନଈ ବନ୍ଧରେ ଖରାରେ ଟହଲି ଟହଲି ମନେ ମନେ ଖୋଜୁଥିଲା ନଈକି ଯିବାକୁ ଏପରି ଗୋଟିଏ ବାଟ ଯେଉଁ ବାଟରେ କେବେ କେହି ଚାଲି ନ ଥିଲେ।

ନାହିଁ। ସେ ଗୋଟାଏ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ଆଡ଼। ସେ ଯିବ ଚାଲି। ତା' ମନ ଖିଆଲରେ। ନିଜ ବାଟ ନିଜେ ଖୋଜି କେବେ, ଯିବ ଏକୃତିଆ।

ସଙ୍ଗରେ ଆଉ କେହି ଥିଲେ ତା'ର ଚଳିବ ବା କେମିତି? ଆରକ କିଛି ନ କହିଲେ ସୁଦ୍ଧା ତା'ର ନିଭୁତ ଅନୁଭୂତିର କିମିଆ ଆଉ କିମିଆ ହୋଇ ରହିବ ନାହିଁ। ସବୁବେଳେ ମନେପଡୁଥିବ ମୁଁ ଖୋଲା ନୁହେଁ ବନ୍ଦା, ଯେତେ ହାତଗୋଡ଼ ଛାଟିଲେ ବି ମୁଁ ଚଢ଼େଇ ନୁହେଁ, ଅଣରୀରୀ ନୁହେଁ, ଆଉ ଦଶଜଣକ ପରି ଜଣେ ସାଧାରଣ ମଣିଷ। ବଳକା କିଛି ନୁହେଁ।

ଏକୃତିଆ ଅନନ୍ୟ ସାଧାରଣ କେଉଁ ଅକଳ୍ପିତ ଅବତାର ପାଲଟିଯିବାକୁ ନିଶା ବେଳେବେଳେ ସେ ପିଲାଟିର ମୁଣ୍ଡକୁ ଛୁଉଥିଲା, କାହିଁକି ତା'ର ଏପରି ହେଉଥିଲା ତାକୁ ଜଣା ନ ଥିଲା। ଦି'ପହରେ ତାଙ୍କ ଖଞ୍ଜାରେ ସମସ୍ତେ ଖାଇପିଇ ଗପି ଶୋଇପଡ଼ୁଛି, ତା'ପରେ ସେ ତା' ବୋଉ ପାଖରେ ଶୋଇ ରହେ, କିନ୍ତୁ ତାକୁ ନିଦ ହୁଏ ନାହିଁ। ସେତିକିବେଳେ କେବେ କେବେ ଧରେ ତାକୁ ସେ ନିଶା। ସେ ଗାଳିପାରି ଅପେକ୍ଷା କରେ, ତା' ବୋଉକୁ ନିଦ ହେଲାଣି କି ନାହିଁ। ବୋଉକୁ ଭଲ ନିଦ ହେଲେ ସେ ବୁଝିପାରେ, ଫୁଲୁଥିବା ପଡୁଥିବା ତା' ବୋଉର ଗାଲକୁ ଦେଖି, ନିଶ୍ଚିତ ହୁଏ ଯେତେବେଳେ ଦେଖେ ତା' ବୋଉର କଳରୁ ପାନପିକ ମିଶା ଲାଲ ଧାରଟିଏ ଡଳିଆ ଉପରକୁ ନିଗିଡ଼ି ପଡୁଛି, ସେ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ନିଜ ଦେହରୁ ତା' ବୋଉର ହାତ ହୁଗାଳି ଦିଏ, ପଦାକୁ ଚାଲି ଆସେ, ତା'ପରେ ମାରେ ଡିଆଁ। ସେଦିନ ବି ସେହିପରି ହୋଇଥିଲା।

ତା'ର ଖଣ୍ଡେ ସାନ ଲୁଗା ନ ଥିଲା ତା' ନୁହେଁ, ସେ କେବେ କେବେ ଲୁଗା ବି ପିନ୍ଧୁଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତାକୁ ବେଶି ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା ମେଲା ମେଲା ରହି ଲଙ୍ଗଳା ହୋଇ ବୁଲିବା। ତା' ମୁଣ୍ଡରେ ଦେହରେ ଧୂଳି, ମଳି, ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ ପାଉଁଶିଆ କି କାଳିଆ ଦାଗ, ସେଥିରେ ତା'ର କିଛି ଯାଏ ଆସେ ନାହିଁ। ଘରୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲା ତ ତା' ଆଗରେ ନାନା କଲ୍ଲନା ଝଲଝଲ, ମନେ ମନେ ସେ ଯେପରିକି ସତେ ସତେ ତହିଁରେ ତା' ଜୀବନ କ୍ରିୟା କରିଯାଏ, ନାନା ପ୍ରକାର ଅଙ୍ଗଭଙ୍ଗୀ କରେ, ନାନା ଅଭୂତ ସ୍ୱପ୍ନ ଭିତରେ ନିଜେ ସ୍ୱପ୍ନ ହୋଇ ମିଶେ। ଉପଭୋଗ କରେ, ପୁଣି ତହିଁରୁ ଲେଉଟି ଆସେ। ସେଦିନ ବି ସେମିତି ସେ ଲେଉଟି ଆସିଥିଲା, ଆସି ନିଜକୁ ପାଇଥିଲା ସେ ବନ୍ଧ ଉପରେ, ଆଗରେ ଦେଖୁଥିଲା ଖରା ତାଉ, ନିର୍ଜନ ବିସ୍ତୃତି, ଶୂନ୍ୟ, ପୁଣି ତା'ର ଭାବାବ୍ଧ ହୋଇଥିଲା ଓ ସେ ଖୋଜୁଥିଲା ବିସ୍ମୟମୟ ନଈକୁ କେଉଁ ଆହୁରି ବିସ୍ମୟକର ବାଟ, ଯେଉଁ ବାଟରେ କେବେ ଆଉ କାହାରି ପାଦ ପଡ଼ି ନ ଥିବ, କେହି ଯେଉଁ ବାଟ

କେବେ ଦେଖି ବି ନ ଥିବେ, ଅଥଚ ଯେଉଁ ବାଟରେ କ୍ଳାନ୍ତି, ଯନ୍ତ୍ରଣା, ଭୟ ଉଦ୍‌ବେଗର ଆଶଙ୍କା ବି ନ ଥିବ, କିଛି ବନ୍ଧନ ନ ଥିବା ଖୋଲା ବାଟ। ଅଛି ସେପରି, ତା' ମନ ଭିତରୁ ଶୁଭୁଛି - ଯେମିତି ସେ ନିଜେ, ସେମିତି ସେ ବାଟ, ଆଉ କିଛି ସେପରି ନାହିଁ, - କିନ୍ତୁ କାହିଁ?

ସେ ବନ୍ଧ ଉପରେ ଏପଟ ସେପଟ ଟଙ୍କର ଟଙ୍କର ବୁଲିଲା, ତା'ର ନିଶା ଛାଡ଼ି ଆସିଲା, ଖରା କାଟୁଛି ସେ ଅନୁଭବ କଲା, ପାଦ ତାଡୁଛି, ଶୋଷ ହେଲାଣି, ମନେପଡ଼ିଲା ବୋଉ ଉଠିଲେ ପଚାରିବ, ଗାଳିଦେବ, ତରେଇବ। ସେ ନିରସ୍ତ ହେଲା। ଘରକୁ ଲେଉଟିଗଲା। ବନ୍ଧ ତଳେ ତାଙ୍କ ସାହି, ତାଙ୍କ ଖଞ୍ଜାର ପିଠି ବନ୍ଧ ଆଡ଼କୁ। ମାଟି କାନ୍ଥର ପଛପଟ ଆବୁଡ଼ା ଖାବୁଡ଼ା, ଠାଏ ଠାଏ ଫଟା, ଚାଳ ଦବିଲା ଦବିଲା, ବୁଲି ସବୁଦିନେ ଦି'ଓଳି ଜଳେ ନାହିଁ। କିନ୍ତୁ ସେସବୁ କଥା ସେ କେବେ ଭାବି ନାହିଁ। ତା' ପାଇଁ ସଂସାରୀ ଜୀବନ ଆହୁରି କ'ଣ ଭିନ୍ନ ହେବା ଉଚିତ ଥିଲା ବୋଲି ସେ କେବେ ଚିନ୍ତା କରିନାହିଁ, ସେପରି ସମ୍ଭାବନା ତା' ଧାରଣା ବାହାରେ।

ଗାଁ ଲୋକେ ତା' ଭବିଷ୍ୟତ ବିଷୟରେ ଯେଉଁ ଧାରଣା କରିଥିଲେ ତହିଁରେ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ହୋଇ କିଛି ନ ଥିଲା। ଗରିବ ଘରେ ବି ପିଲା ଜନ୍ମ ହୁଅନ୍ତି, ବଢ଼ନ୍ତି, କିଏ ବଞ୍ଚେ, କିଏ ମରେ। ନ ଥାଉ ଜମିବାଡ଼ି, ଧନ ସମ୍ପତ୍ତି, ହୁଅନ୍ତୁ ମୂଲିଆ ମୁରୁଖ, ଦୁଃଖଧନ୍ୟା କରି ସେମାନେ ବି ପେଟ ପୋଷନ୍ତି। ବାହାସାହା ହୁଅନ୍ତି, ବାପା ମା ହୁଅନ୍ତି। ସମାଜର ପୂର୍ବାପୂର୍ବ ଚଳଣିରେ ବାଟ ଚାଲି ଜୀବନ ବିତାନ୍ତି। କେତେବେଳେ ବେଳ ଆସେ ଓ ସେମାନେ ଆଖି ବୁଜନ୍ତି ଓ ସମସ୍ତେ ସେହିପରି। ଆଖି ବୁଜିଲେ ସମସ୍ତେ ସମାନ, କେହି ଉଣା ନୁହେଁ କେହି ଅଧିକା ନୁହେଁ। ତେଣୁ କନ୍ୟା ମୂଲ ଲାଗି ନ ପାରିବାଯାକେ କାହାର ଆଉ କିଛି ବୋଲହାକ କରି କିଛି ଆଣିବ, କି ଗୋରୁ ଚରେଇବ, ଛେଳି ଜଗିବ, ମା'କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ, ନଈଲେ ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ ବାଲୁଙ୍ଗା ହୁଇଁଙ୍ଗା। ଯେମିତି ହୁଅନ୍ତି - କିଛି ନ କରି ଦିନା କେତେ ଅଳସୁଆ ହୋଇ ଖାଲି ବୁଲିବ, ପାରିଲେ କିଛି କିଛି ଚୋରି କରିବ, ମା' ସଙ୍ଗେ କଟାଳ ଲଗେଇବ “ଦେ ଖାଇବାକୁ, ନଈଲେ ହାଣ୍ଡି ଭାଙ୍ଗିବି।” ମା' ବା କ'ଣ କରିବ? କନ୍ୟାର ବାପା ଧୂଳିଆ ନାଏକ ଓ ବଡ଼ ଭାଇ ଚନ୍ଦ୍ରା ଦିହେଁ ଯାଇ କଲିକତାରେ କେଉଁ ଚଟକଳରେ କୁଲି, ଯାହା ସାମାନ୍ୟ ଅର୍ଜି ଥିଲେ ଦୁଃଖେ କଷ୍ଟେ ତିନିଟି ଝିଅଙ୍କୁ ବାହା ଦେଲେ, ବନ୍ଧୁ ବେଭାର କଲେ, ସାହୁ ସାହୁକାର ଦେଖା ଦୁଟେଇଲେ, ନିଜ ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଛି, ଦେହ ବାପିକା ବି ଅଛି। କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ ସେଇ ହୁଇଁଙ୍ଗା ବି ପୁଣି ମୋଡ଼ିମାଡ଼ି ହୋଇ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି ସେହି ଏକା ଶଗଡ଼ଗୁଳାରେ ବାଟ ଚାଲିବ।

କିନ୍ତୁ ନଅ ବର୍ଷ ବୟସରେ କନ୍ୟା ଉଠିଲା ଯାଇ ବାପା ଭାଇଙ୍କ ପାଖେ କଲିକତାରେ, ସେମାନେ ତାକୁ ନେଇ ଗଲେ, ତାକୁ ପାଠ ପଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ଲାଗି ପଡ଼ିଲେ, କୁଆଡୁ କୁଆଡୁ ଯୋଗ ଘଟିଗଲା, ଶ୍ରୀ କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ରାନନ ପୁରାଣ ବୋଲି ନାଁ ଘେନି କନ୍ୟା ଇସ୍କୁଲରେ ନାଁ ଲେଖାଇଲା, ଏଇ ସ୍କୁଲରେ ତା'ର କନ୍ୟା ନାଁ କେହି ଜାଣିଲେ ନାହିଁ, ସେ ହେଲା 'କିଶୋର'। ଅପାଠୁଆ ଖଟିଖିଆ ଘରେ ପିଲାଟି ଦି' ଅକ୍ଷର ପଢ଼ିଲା, ତା'ର ଟିକିଏ ବୁଦ୍ଧିଶୁଦ୍ଧି ହେବ ଓ ବଡ଼ ହେଲେ ସେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ମୋଟିଆ ବାବୁ ହେବ। ଘରର ଇଜତ ଟେକିବ। ଏତିକି ଆଶା କରିଥିଲା ତା' ବାପା ଧୂଳିଆ, ଅଧିକା ତା' କଲ୍ଲନା ବାହାରେ। କିନ୍ତୁ କନ୍ୟାର ଯେପରିକି ପୁନର୍ଜନ୍ମ ହୋଇଗଲା ପାଠ ତାକୁ ଓଟାରି ନେଲା, ତା'ର ଦିନରାତି ପାଠପଢ଼ା ଲାଗି ରହିଲା। ଶିକ୍ଷକମାନେ ଭାବିଲେ ଏଇ ପିଲାଟି ସ୍କୁଲ ନାଁ ରଖିବ, ଅସାମାନ୍ୟ ପ୍ରତିଭାଶାଳୀ ଯେ, ଓ କି ଶାନ୍ତ ସୁଧାର, କେତେ ଭଲ! ତା' ପାଠପଢ଼ା ପାଇଁ ନାନା ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଖଞ୍ଜି ହୋଇଗଲା। ବହି ଉପରୁ ଆଖି ଟେକି କନ୍ୟା ବେଳେବେଳେ ମନକୁ ମନ କହି ହେଲା, - ସେ ଅନନ୍ୟ ସାଧାରଣ, ତା'ର ଭବିଷ୍ୟତ ନିଶ୍ଚୟ ଅନ୍ୟ କାହାରି ଭବିଷ୍ୟତ ପରି ହେବ ନାହିଁ, ହେବ ଆହୁରି ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ସମ୍ମାନାକ୍ଷର, ସମୃଦ୍ଧ। ସ୍କୁଲର ଶେଷ ବର୍ଷ ହୋଇଥାଏ, ହଠାତ୍ ତା' ବାପା ମରିଗଲେ। ତିନିଟା ଦିନ କ୍ଳର ହେଲା, କ'ଣ ଯେ ହୋଇଗଲା ସେ ଚାଲିଗଲେ। କନ୍ୟା ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲା। ଦୁଇ ଭାଇ ଘରକୁ ଫେରିଲେ, ଚନ୍ୟା କାମକୁ ଲେଉଟିଗଲା, କନ୍ୟା ଆଉ ଗଲା ନାହିଁ, ତା' ପାଠ ପଢ଼ାରେ ଭୋର ବନ୍ଧା ହେଲା। ନିଜ ଗାଁରେ ଚାହାଳିଟିଏ ଖୋଲି ସେ ଗାଁ ପିଲାଙ୍କୁ ପାଠ ପଢ଼ାଇଲା, ଘର ଚଳିଲା ପରି କିଛି କିଛି ରୋଜଗାର କଲା। ଗାଁ ଲୋକେ ଦେଖିଲେ, ଗାଁ ପିଲା ଗାଁକୁ ଫେରି ଆସିଛି, - ଯାହାବି କରୁ, ଗାଁରେ ହିଁ ଖାପି ଯିବ।

କିନ୍ତୁ ତା'ର ମାମୁଟିଏ ଥାଏ କୋରାପୁଟର ଜୟପୁରରେ ଗୋଟିଏ ଲୁଗା ଦୋକାନରେ ଗୁମାସ୍ତା ହୋଇ, ଚିଠି ଲେଖି ତାଙ୍କିଲା, “ଚାଲିଆ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦୋକାନୀ ଅଛନ୍ତି, ତାଙ୍କର ପାଠପଢ଼ା ଗୁମାସ୍ତା ଦରକାର, ସରକାରୀ ଅଫିସରେ ବି କୁହାପୋଛା କରିବା।” ସେ ଗଲା। ଆଗ ଜଣେ ଓକିଲଙ୍କ ପିଲାଙ୍କୁ ଟ୍ୟୁସନ୍ ପଢ଼େଇଲା। ବୁଲି ଦେଖିଲା। ତା'ପରେ ତାକୁ ବାଗ ଦିଶିଗଲା, ସେ କଲେକ୍ଟରଙ୍କୁ ଦେଖାକରି କଥାବାର୍ତ୍ତା ଓ ବ୍ୟବହାରରେ ଖୁସି କରି ଦରଖାସ୍ତ ଦେଇ ଗୋଟିଏ ‘ଏଜେନ୍ସି ସନଦ’ ପାଇ ‘ଏଜେନ୍ସି ଓକିଲ’ ହୋଇ ଓକିଲାତି ଆରମ୍ଭ କଲା। ଚାହୁଁ ଚାହୁଁ ସେ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା। ସେ ନାଁ ତାଙ୍କ ହେଲା, ଧନୀ ହେଲା। ମାମୁକୁ ଦୋକାନ କରେଇଦେଲା। ଚନ୍ୟାକୁ ଡକାଇ ନେଇ ବ୍ୟବସାୟରେ ପୁରାଇଲା, ତା'ର ଠିକାଦାରି, ବଡ଼ ବଡ଼ ବ୍ୟବସାୟ ଲମ୍ଫିଗଲା। ମା'କୁ ପାଖରେ ରଖିଲା। ଦୁଇଭାଇ ବିଭାହୋଇ ସେଇଠି ରହିଲେ। କିଶୋର ଚନ୍ଦ୍ରାନନ ପୁରାଣ, - ସଂକ୍ଷେପରେ ପୁରାଣ ବାବୁ ହେଲେ ସେ ଜିଲ୍ଲାର ଜଣେ ଶିକ୍ଷିତ ସମ୍ପାଦକ ଲକ୍ଷପତି। ତାଙ୍କର ଯୋଡ଼ିଏ ପୁଅ, ଦିହେଁ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷିତ ଇଞ୍ଜିନିୟର। ମହେନ୍ଦ୍ର ପଟ୍ଟାଜୀ ପାଖ ପ୍ରସିଦ୍ଧ “ପୁରାଣ ସିମେଣ୍ଟ” କାରଖାନା ଚଳାନ୍ତି, ସୁରେନ୍ଦ୍ର କୋରାପୁଟ ଜୟପୁର ମଝିରେ ଦେଓଗଡ଼ରେ ନାଁ ତାଙ୍କ ‘ପୁରାଣ ଡ୍ୱାର୍ ପ୍ୟାଙ୍କ୍ଟି’ର ପରିଚାଳକ।

ରାଜନୀତି ବାରମ୍ବାର ଚେଷ୍ଟା କରିଛି ପୁରାଣ ବାବୁଙ୍କୁ ଆପଣାର କରି ଆଦରି ନେବାକୁ, ସେ କାହାକୁ କେତେବେଳେ କ'ଣ ଅର୍ଥ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି କିନ୍ତୁ ନିଜେ ରାଜନୀତିରେ ପଶି ନାହାନ୍ତି। ତାଙ୍କର ଧନ ଓ ପ୍ରତିପତ୍ତି ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଛି। କିଏ କହନ୍ତି ସେ ଚତୁର, କିଏ କହନ୍ତି ସେ ଭାଗ୍ୟବାନ, କିଏ କହନ୍ତି ସେ ଶୋଷକ, କେହି କେହି କୁହାକୋହି ହୁଅନ୍ତି ସେ ଖୋଲାହାତ ଦୟାଳୁ ମଣିଷ। କିନ୍ତୁ ନିଜ ନିଜ ଭିତରେ ତାଙ୍କ

ବିଷୟରେ ଯେ ଯେପରି କହୁ ସମାଜରେ ତାଙ୍କ ଖାତିରି ଉଣା ହୁଏ ନାହିଁ। “ଭଗବାନ ଖୁବ୍ କରିଛି” ସେ ଭାବୁଥିଲେ, “ଯାହା ଖୋଜିଛି ତା'ଠୁଁ ବେଶି ପାଇ ଆସିଛି” ସେ ନିଜେ ଖୁସି ଥିଲେ, ଉତ୍ସାହୀ ଥିଲେ, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅମାୟିକ ଥିଲେ, କାହା ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଆକ୍ରୋଶ ନ ଥିଲା।

କିନ୍ତୁ ଷାଠିଏ ଟପିଗଲା, ତାଙ୍କ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଲା। ତାଙ୍କର ଲାଗିଲେ, ନାନା ରୋଗର ନାଁ କହିଲେ ଓ ଚିକିତ୍ସା କଲେ, କାଳକ୍ରମେ କହିଲେ ଆଉ କିଛି ରୋଗ ଥିବାର ଜଣାପଡୁନାହିଁ। ସେ ବଳକାରକ ଔଷଧ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଖାଉଥାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଦିନୁଦିନ ଦେହ ଝଡ଼ି ଝଡ଼ି ଗଲା। ଦୁର୍ବଳତା ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଚାଲିଲା, ଦେହ ଭିତରେ ସେ ନାନା ପ୍ରକାର କଷ୍ଟ ଓ ଅସୁବିଧା ଅନୁଭବ କରୁଥାନ୍ତି, ତାଙ୍କରମାନେ ସେଗୁଡ଼ାକ ପାଇଁ କୌଣସି ରୋଗର ନାଁ ଖୋଜି ପାଉ ନ ଥାନ୍ତି, କହୁଥାନ୍ତି “ସେସବୁ କିଛି ନୁହେଁ, ଅସୁସ୍ଥ ଥିଲା ପରି କେତେବେଳେ କେତେବେଳେ କେବଳ ଗୋଟାଏ ଧାରଣା, ମନକୁ ଟାଣ କଲେ ସେ ଧାରଣା ବି ଆଉ ହେବ ନାହିଁ।” ତାଙ୍କ ଦେହର ନାନା ପ୍ରକାର ଶକ୍ତି କ୍ଷୟ ହେଲା, କେଉଁଟା ବା ଲୋପ ହେଲା, ପିଣ୍ଡଠି ନ ପୂରୁଣୁ ତାଙ୍କର ସ୍ମୃତିଶକ୍ତି ବହୁତ କମିଗଲା। ଜୀବନରୁ ସୁଆଦ ଚାଲିଗଲା। ଭୋଗରୁ ସ୍ବହା ତୁଟିଗଲା, ଯେକୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଉତ୍ସାହ ତୁଟିଗଲା। ସେ ଆଗପରି ଆଉ ନିଜର ବ୍ୟବସାୟ ଆଦି ବୁଝିଲେ ନାହିଁ, ବୁଝୁଥାନ୍ତି ତାଙ୍କର କର୍ମଚାରୀମାନେ, ତାଙ୍କ ପୁଅମାନେ। ସେ ଏତେ ଥର ପଦାକୁ ଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ। କୃତ୍ରିମ ଯାଆନ୍ତି ନିହାତି ବାଧ୍ୟରେ ପଡ଼ିଲେ ଓ ସେତେବେଳେ ମୁଖାପିନ୍ଧା ଦଳ ପରି ଯାଇ ଶୀଘ୍ର ଫେରିଆସନ୍ତି। ଘରେ ଶୋଇ ବସି ଖବରକାଗଜ ପଢ଼ି ଦିନ ଉତ୍ତାରୁ ଦିନ ବିତେଇବାକୁ ଲାଗିଲେ। ଯେପରିକି ସେ ବସିଛନ୍ତି ଗୋଟାଏ ରେଲ୍ ଡବାରେ। ଗୋଟାଏ କ୍ଲାନ୍ତିକର ଦୀର୍ଘ ରେଲଯାତ୍ରାରେ ଯାଉଛନ୍ତି, ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯିବାର ନାହିଁ, କିଛି କରିବାର ନାହିଁ। ସକାଳ ହେଉଛି, ଖରା ତେଜୁଛି, ମଉଜୁଛି, ରାତି ହେଉଛି ସକାଳ ହେଉଛି, ଚାଲିଛି ତାଙ୍କ ଯାତ୍ରା, ଆଉ ଯେ, ଚଢ଼ିବାର ଚଢ଼ୁଛନ୍ତି, ଓହ୍ଲାଇବାର ଓହ୍ଲାଇଛନ୍ତି। ବାଟେ ବାଟେ ଦିଶିଯାଉଛି ଲୋକେ ନିଜ ନିଜ ଧନ୍ଦାରେ ଲାଗିଛନ୍ତି। ତହିଁରେ ତାଙ୍କର କିଛି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ। ଦିନଗୁଡ଼ାକ ସତେ ଯେପରି ତା' ପାଇଁ ତାପ୍ତର୍ଯ୍ୟବିହୀନ, ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କର କୁତୃହଳ ନାହିଁ, ଆଶା ଉତ୍ପ୍ରେକ୍ଷା ନାହିଁ, ଦିନଗୁଡ଼ାକ ବି ତାଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା ରଖି ନାହିଁ, ତା' ଛାଏଁ ସେ ଆସୁଛି ଯାଉଛି। “ସଂସାରରେ ସମସ୍ତେ ସେମିତି”, ସେ ଭାବନ୍ତି, “ଆଉ ମୁଁ?”

ତାଙ୍କୁ ଲାଗୁଥିଲା, ଏଇ ଯେଉଁ ସଂସାରରେ ସେ ଭିଡ଼ି ମିଶି ଏତେ ଦିନ ଚଳି ଆସିଲେ, ଆଗ୍ରହରେ ତହିଁରୁ ନାନା ଉପଭୋଗ ନେଲେ, ତହିଁରେ ନିଜେ ଗଢ଼ି ହେଲେ ଓ ନିଜର ହୃଦୟ ଦେଇ ତାକୁ ଗଢ଼ିଲେ, ଛନ୍ଦିଲେ, ସେ ତହିଁରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇପଡ଼ିଛନ୍ତି, ସେ ସଂସାର ତାଙ୍କୁ ତା' ଅନ୍ତର ଭିତରୁ ଆଦରୁ ନାହିଁ। ଲୋଡୁ ବି ନାହିଁ ଯେତେ ଯାହା ପାଉଛନ୍ତି ସମ୍ମାନ କି ସ୍ବେଦ ଆଦର, ସହାନୁଭୂତି ସେସବୁ ନକଲି, ଲୋକଦେଖାଣିଆ ଓ ସବୁଦିନେ ଏଇଆ ହିଁ ଥିଲା, ସେ ଖାଲି ମୋହରେ ପଡ଼ି ନିଜ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳରେ ତତଲାକୁ ଶୀତଳ ବୋଲି ଭାବି ଭାସି ବୁଲୁଥିଲେ।

ବେଳେବେଳେ ସେ ଭାବୁଥିଲେ - “କାହିଁ କେଉଁଥିରେ ଆନନ୍ଦ ? କିଛି ତ ମତେ ରୁଚୁ ନାହିଁ, ସୁଖ ଲାଗୁନାହିଁ! ମୋର କ'ଣ ହୋଇଛି ? କେଉଁଠି ତ କିଛି ଅନିଷ୍ଟ କି କ୍ଷତି ଘଟି ନାହିଁ, କୌଣସି ପ୍ରକାର ଦୁର୍ଘଟ୍ଟକାର କାରଣ ଘଟି ନାହିଁ, କାହିଁକି ଏପରି ଲାଗୁଛି?” ସେ ଭାବିଲେ, ହୁଏତ ଏପରି ଲାଗିବାଟା ହିଁ ତାଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କରିଥିବା କୌଣସି ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ, କିନ୍ତୁ ସେ ତାଙ୍କରମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ ସେମାନେ କହନ୍ତି ଯେ ସେସବୁ କୌଣସି ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ନୁହେଁ, ଦେହ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇଯାଇଥିବାରୁ ମନ ସେପରି

ଲାଗୁଛି, ଦେହ ଦୁର୍ବଳତା କଟିଲେ ମନ ବି ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ ହେବ। “ତେବେ ସେମାନେ ମୋ ଦେହ ଦୁର୍ବଳତା ଭଲ କରିଦେଉନାହାନ୍ତି କାହିଁକି? ଯେତେ ଲାଗିବ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ କ’ଣ ମୁଁ ଅମଙ୍ଗ ଅଛି?” ସେ ନିଜକୁ ନିଜେ ବିଦ୍ରୁପ କରି କହି ହୁଅନ୍ତି, “କାରଣ ସେମାନେ ତାକୁ ଭଲକରି ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, ଭଲ କରିପାରିବେ ନାହିଁ। ପୁରୋହିତ ତାଜିବା ପରି ତାଙ୍କର ତାଜିବା ଖାଲି ଗୋଟାଏ ଚଳନ୍ତି ସଂସ୍କାର। କିନ୍ତୁ ସେମାନେ କାରଣ ବି ବୁଝେଇ ଦିଅନ୍ତି, “ଆପଣ ଜୀବନଯାକ କ’ଣ କମ୍ ପରିଶ୍ରମ କରିଛନ୍ତି! ଦେହ କାମ ତ ଯାହା କରିଥିବେ ଛାଡ଼ନ୍ତୁ। କଠିନ ମୁଣ୍ଡକାମ କରିଛନ୍ତି, ନିଜକୁ ଆଉ ଉପରୋଧ ଦେଖାଇନାହାନ୍ତି। ଯାହା କରିଛନ୍ତି ସବୁତ ଆପଣଙ୍କ ପୁରୁଷାକାର ଯୋଗୁଁ, ସବୁ ଆପଣଙ୍କ ବୁଦ୍ଧି ଓ ପରିଶ୍ରମର ଫଳ, ଆଗ ଆଗ ଜଣାପଡ଼େ ନାହିଁ ସିନା, କିନ୍ତୁ ଏତେ ପରିଶ୍ରମ ଫଳରେ ଦେହର ନାନା ସୃଷ୍ଟି ଯନ୍ତ୍ର ଘୋରିହେବ ନାହିଁ। ଘୋଳି ହୋଇପଡ଼ିବ ନାହିଁ। ସେଇଆତ ହୋଇଛି। ଏ ଯନ୍ତ୍ରର ଅଂଶ ସବୁତ ଆମ ବଜାରରେ ମିଳେ ନାହିଁ ଯେ, କିଣିଆଣି ବଦଳେଇ ଦେଇ ହେବ। ସୁସ୍ଥି, ବିରାମ, ବିଶ୍ରାମ ପାଇଲେ ତା’ ମନକୁ ମନ ସେ ପୁଣି ଆପେ ଆପେ ଭିତରୁ ସଜାଡ଼ି ହୋଇଯିବ, ପୁଣି ତା’ର ବଳ ହେବ, ଆଗ ପରି ଷୋଳଅଣା ନ ହଉ, ଆଠଅଣା ଦଶଅଣା ହେଉ ବୟସ ଅନୁସାରେ ସେତିକି ଯଥେଷ୍ଟ।”

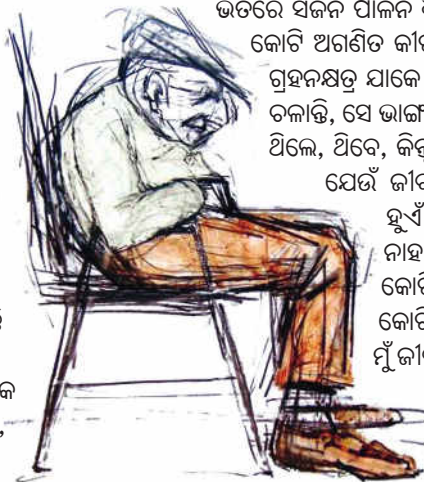
କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କରମାନଙ୍କ କଥାରେ ସେ ଆଉ ଆଶ୍ୱାସନା ପାଆନ୍ତି ନାହିଁ। ତାଙ୍କ ଘରେ, ତାଙ୍କ ଚାରିଆଡ଼େ ଧନର ବାହୁଲ୍ୟ ହିଁ ଆଖିରେ ପଡୁଥିଲା, ଅତି ଯତ୍ନରେ ସଜାସଜାତା ହୋଇଥିବା ସୁଦୃଶ୍ୟ ଓ ମୂଲ୍ୟବାନ ନାନା ଉପକରଣ, ବଗିଚା, ପାର୍କ, ନାନା ଦାମୀ ଯାନ୍ତ୍ରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ନୂଆ ଚକ୍ରତକ ଦାମୀ ମୋଟରକାର୍, ବାହାରର ଗୋଲମାଲଠୁ ଅଲଗା ହୋଇ ନିଭୂତରେ ଥିବା ରହିବା ଖଞ୍ଜାଗୁଡ଼ିକ ତା’ର ଶାନ୍ତି ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦତା ନିରାପତ୍ତା ଜଗିବାକୁ ବାହାରେ ନିରାପତ୍ତା ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସବୁ ଘରେ ଟେଲିଫୋନ୍ ଖଞ୍ଜା, ଚବିଶି ଘଣ୍ଟା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିଥିବା ସେବାକାରୀ ସଂସ୍ଥା ଓ ଇଚ୍ଛାମାତ୍ରେ ହାତ ପାଆନ୍ତିରେ ସବୁ ସୁବିଧା। ଏତେ ଏତେ ଜଟିଳ ଆୟୋଜନ କରିବା ସକାଶେ କେବେ ପୁହାଣ ବାବୁଙ୍କୁ ମୁଣ୍ଡ ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା, ସେଥିପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥିଲା ଆଗ୍ରହ, ଉଦ୍ୟମ, କଲ୍ଲନା ଓ ବୁଦ୍ଧି। ସବୁ ତାଙ୍କରି, ସେଥିପାଇଁ ଯେଉଁ ଅସାଧାରଣ ଧନ ଦରକାର ପଡ଼ିଥିଲା ତାକୁ ବି ସେ ଆୟ କରିଥିଲେ। ସେହି ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ କେତେ ଘଟଣା ଘଟିଥିଲା, ସବୁ ତାଙ୍କ ଜୀବନ କ୍ରିୟାର ଅଂଶହିଁ। କିନ୍ତୁ ସେସବୁ ସେ ଆଉ ମନେପକାଉ ନ ଥିଲେ କି ନିଜକୁ ତା’ ସହିତ ସମ୍ପର୍କିତ ବୋଲି ଭାବୁ ନ ଥିଲେ। ନିଜ ଚାରିପାଖେ ଯାହା ଦେଖୁଥିଲେ ତହିଁରୁ କିଛି ବିଶେଷ ଅର୍ଥ ପାଉ ନ ଥିଲେ, ସେସବୁ ଆଦୌ ଅଛି କି ନାହିଁ ସେ ବିଷୟ ବି ଅନୁଭବ କରୁ ନ ଥିଲେ। ତାଙ୍କ ଅତୀତ ଜୀବନର କେଉଁ ଅନୁଭୂତି କେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଉପରେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଭରାଦେଇ ପୁଣି ଉଭେଇ ଯାଉଥିଲା। ସେମିତି, ସେ କେତେଥର ଭାବିଛନ୍ତି ଯେ ତାଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଉପରେ ଛାତ ହିଁ ନାହିଁ, ଖାଲି ଆକାଶ, ସେ ଠାଏ ମାଟିରେ ଚେଇଁ ଚେଇଁ ଲମ୍ବ ହୋଇ ଶୋଇ ରହିଛନ୍ତି। ଖରା ନାହିଁ କି ଅନ୍ଧାର ନାହିଁ। ଖାଲି ବେଳ ଗୁଡ଼ାଣିର ମହଲଣ ଆଲୁଅ। ଉଠିଯିବାକୁ କି କିଛି କରିବାକୁ ପ୍ରବୃତ୍ତି ହିଁ ନାହିଁ, ଭାବୁଛନ୍ତି ଏମିତି ପଡ଼ିରହିବା ହିଁ ଜୀବନ।

ପଦାରୁ ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଲେ ନାହିଁ, ଲୋକେ ଦେଖନ୍ତି କେତେବେଳେ ସେ କାର୍ରେ ଯାଉଛନ୍ତି, କେତେବେଳେ ଅବା କେଉଁଠିକି ଗଲେ ପ୍ରେନ୍‌ରେ,

କେତେବେଳେ କେଉଁ ମିଟିଂରେ ବସିଛନ୍ତି, କି ଲେଖା ବଛବ୍ୟାପିଏ ପଢୁଛନ୍ତି। ସେ ଅଳ୍ପ ବାହାରକୁ ଓ ଯେତେବେଳେ ବାହାରକୁ ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କର କେହି ଉଚ୍ଚ କର୍ମଚାରୀ ଥାଆନ୍ତି। ଲୋକେ ବି ଆଶା କରନ୍ତି ନାହିଁ ଯେ ବେଶି ବୁଲିବେ କି ମିଶିବେ କି ଗପିବେ। “କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତ ଲୋକ, କେତେ ଦାୟିତ୍ୱ ତୁଲାଇଛନ୍ତି। ସମୟ କାହିଁ? ପ୍ରୟୋଜନ ବା କ’ଣ?” ଲୋକେ ଭାବନ୍ତି, ଓ କେତେ ଲୋକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଅନାନ୍ତି ସେହି ଲୋକଟି ଆଡ଼କୁ ଯାହା ନାଁ ସେମାନେ ଏତେ ଶୁଣିଛନ୍ତି, ନିଜ ନିଜ କଲ୍ଲନା ଯୋଡ଼ି ତାଙ୍କୁ ଦେଖନ୍ତି। ଅଥଚ ସେ ନିଜେ ସତେ ଯେମିତି ଖୋଳ ଭିତରେ କଇଁଛ ପରି ନିଜର ବିଷୟ ଚିନ୍ତା ଭିତରେ ଲୁଚିଥା’ନ୍ତି। ଅଳ୍ପଥର ହେଲେ ବି ମଝିରେ ମଝିରେ ପଦାକୁ ଯିବା, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆହେବା ବେଳତକ କାଠ ହୋଇ ସହିନେବା ତାଙ୍କର ଅଭ୍ୟାସ ହୋଇଯାଇଥାଏ।

ସେ କେତେ ଧର୍ମ-ଅନୁଷ୍ଠାନକୁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ ଦେଇ ଆସିଥିଲେ। ଗୋଟିଏ ଦେଉଳ ବି ତୋଳାଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ନିଜ ଘରେ ନୁହେଁ। ତାଙ୍କ ନିଜ ଘରେ ସେ ଗୋଟିଏ ‘ଠାକୁରଘର’ ରଖିଥିଲେ, ସେଠି କେତୋଟି ସାନ ସାନ ମୂର୍ତ୍ତି ଓ କେତୋଟି ଛବି ରଖା ହୋଇଥିଲେ। ଘରଲୋକେ ନିଜେ ସେଠି ଦୁଇ ଓଳି ପୂଜା କରୁଥିଲେ, ସେ ବି ସେଠିକି ଯାଇ ମୁଣ୍ଡିଆ ମାରନ୍ତି, ମନେ ମନେ ଗୁହାରି ଜଣାନ୍ତି। ସେ ଏକଥା ବି ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲେ ଯେ, ଗରିବ ଅବସ୍ଥାରୁ ଉଠି ଧନୀ ହେବା ଯାକେ, ପିଲାଏ ମଣିଷ ହୋଇ ଭଲରେ ରହିବା ଯାକେ ତାଙ୍କର ଯେତେ ଯାହା ଭଲ ହୋଇଛି କେବଳ ଠାକୁରଙ୍କ ଦୟାରୁ। କିନ୍ତୁ କ୍ରମେ ଯେତେବେଳେ ସାଠିଏ ବର୍ଷ ପୂରୁ ପୂରୁ ତାଙ୍କୁ ଜରା ଘୋଟିଲା, ଦିନୁଦିନ ଦେହ ଖିନ୍ନ ଓ ଦୁର୍ବଳ ହୋଇ ହୋଇ ଗଲା। ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡବତ କରିବା ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରେ କେବଳ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ହୋଇଗଲା, ତହିଁରେ ଆବେଗ ରହିଲା ନାହିଁ। ନ କଲେ ତର, କାଳେ ତାଙ୍କର ଓ ଆପଣାର ଲୋକଙ୍କର ଭୟଙ୍କର ବିପତ୍ତି ପଡ଼ିବ। କୃତଜ୍ଞତା ତ ସହଜେ ଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରତି ଥାଏ, ଯାହା ଯାହା ଠାକୁରେ ଦେଇଛନ୍ତି ସେଥିପାଇଁ। କିନ୍ତୁ ବାରମ୍ବାର ଗୁହାରି ଜଣାଇ ଜଣାଇ ଅସଲ ସମ୍ପତ୍ତି ତାଙ୍କ ଦେହଟିର ଉନ୍ନତି ହେଉ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଆଶା ମଉଳି ପଡ଼ିଥାଏ ଓ ଠାକୁରଙ୍କୁ ତାକିଲାବେଳେ ତାଙ୍କ ମନରେ ସରଗା ନ ଥାଏ। ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଅସ୍ତିତ୍ୱକୁ କି ଅସୀମ ଶକ୍ତିକୁ ସେ ତିଳେ ହେଲେ ଅବିଶ୍ୱାସ କଲେ ନାହିଁ। କିନ୍ତୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କଲେ ତାଙ୍କର ଭ୍ରାନ୍ତ ଆଶାକୁ ଯେ ଈଶ୍ୱର ତାଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ବୁଝି ତାଙ୍କ ଗୁହାରି କାଳେ ମଞ୍ଜୁର କରିବେ। “ଈଶ୍ୱର ଅଛନ୍ତି”, ସେ ଭାବିଲେ, “ସାରା ସୃଷ୍ଟି ତାଙ୍କରି, ତା’

ଭିତରେ ସର୍ଜନ ପାଳନ ଧ୍ୟାନ ଯେତେ ଯେତେ ଲୀଳା, କୋଟି କୋଟି ଅଗଣିତ କୀଟପତଙ୍ଗଠୁ ମନୁଷ୍ୟଯାକେ, ଧୂଳିକଣାଠୁ ଗ୍ରହନକ୍ଷତ୍ର ଯାକେ ସବୁ ତାଙ୍କରି ଭିଆଣ, ସେ ଗଡ଼ନ୍ତି ସେ ଚଳାନ୍ତି, ସେ ଭାଙ୍ଗନ୍ତି, ତାଙ୍କ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ, - ଅଛନ୍ତି ସେ, ଥିଲେ, ଥିବେ, କିନ୍ତୁ ମୁଁ କିଶୋର ପୁହାଣ କି କିୟାଁ ବୋଲି ଯେଉଁ ଜୀବଟି, ଯେତେ ବିକଳ ହୋଇ ନେହୁରା ହୁଏଁ ପଛେ, ସେ ମୋ ଗୁହାରି ଆଉ ଶୁଣି ନାହାନ୍ତି। ତାଙ୍କ ବିଚାରରେ ବୋଧହୁଏ, - କୋଟି କୋଟି କୀଟପତଙ୍ଗ ଯେମିତି, କୋଟି କୋଟି ଜନ୍ତୁକୁଣ୍ଡା ଆଉ ଆଉ ମଣିଷ ଯେମିତି, ମୁଁ ଜୀବଟା ବି ସେମିତି। ମୋ ପାଇଁ ‘ସ୍ନେହାଲ୍’ କିଛି ନାହିଁ, ଯେତେ ଦିନ ଯାହା ହେଲା ହେଲା, ଏଣିକି ଆଉ ନାହିଁ। ବେଳେବେଳେ ତାଙ୍କୁ ଧର୍ମକଥା,

ଦର୍ଶନ କଥା ଶୁଣାଇବାକୁ କେଉଁ ପଣ୍ଡିତ କି ବାବାଜି ଆସି ପହଞ୍ଚି, ପୁରାଣ ବାବୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡବତ ହୁଅନ୍ତି, କିଛି କିଛି ଦିଅନ୍ତି, ଅନ୍ୟତ୍ର ସେମାନେ ବକ୍ତୃତା ଦେବା ଭଳି ଆୟୋଜନ କରିବାକୁ କେବେ କେବେ କେଉଁ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ବରଗି ଦିଅନ୍ତି। ନିଜେ ବସି ଶୁଣନ୍ତି ନାହିଁ। କହନ୍ତି “ମୋର ହୁଣ୍ଡା ଭକ୍ତି। ଯାହା ଭକ୍ତି ସବୁ ମନେ ମନେ। ମୋର କେତେ ବା ବୁଦ୍ଧି, ତତ୍ତ୍ୱକଥା ମୁଁ କ’ଣ ବୁଝିବି!” ବୈକୁଣ୍ଠ କି ନରକର ଧାରଣା, ପୁନର୍ଜନ୍ମର ଧାରଣା ଆଦୌ ସତ କି ମିଛ ସେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ, ଆଖି ବୁଜି ତାକୁ ବିଶ୍ୱାସ ବି କରନ୍ତି ନାହିଁ ସେ କହନ୍ତି... “ମଲେ ତ ଗଲା, ସଇଲା, ସେଉଁଠୁ କ’ଣ ହୁଏ ବୋଲି କିଏ ଯାଇ ଦେଖି ଆସି କହିପାରିଛି? କି ଅଇଛି। ଯେ ଅଛି ସେ କେଉଁ ଅବା ଜାଣିପାରୁଛି ଯେ ଯା ଆଗରୁ ସେ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା ବା କେଉଁଠି କ’ଣ ହୋଇ ଜନ୍ମ ହୋଇଥିଲା, କ’ଣ କ’ଣ କରିଥିଲା? ଖାଲି ଯାହା ମନ ତା’ ଭାବିନେଲେ କି ଫାନ୍ଦିଦେଲେ ସେଇଟା ସତ ହେବ?”

ତେଣୁ ସେ ଖାଲି ଯେ, ନିଜ ଦେହକୁ ତାଙ୍କ ଚିହ୍ନା ଭିତରେ ଆବୋରି ବସିଥିଲେ ସେତିକି ନୁହେଁ, ତା’ ସହିତ ଆବୋରି ରହିଥିଲେ ଏକୃତିଆ ନିଜ ଜୀବନକୁ। ନିଜ ବଖରାରେ ଏକୃତିଆ ସମୟ ବିତେଇ ସେ ଭାବୁଥିଲେ ନିଜ ଜୀବନ କଥା, ତାକୁ ନାନା ସମୟରେ ନାନା ପ୍ରକାରେ ତରଲୁଥିଲେ। ତାଙ୍କ ମନରେ ଅସନ୍ତୋଷ ଓ ବିଷାଦ ଥିଲା, କ୍ରମେ କ୍ରମେ ସେ ଭାବୁଥିଲେ ଯେ ସେ ତାଙ୍କ ଜୀବନରେ ସଫଳ ହୋଇ ପାରିନାହାନ୍ତି, କେଉଁଠି କ’ଣ କ’ଣ ଭୁଲ୍ କରି ପକାଇଛନ୍ତି ଯାହା ଆଉ ସୁଧୁରେଇ ହେବ ନାହିଁ, ଭୁଲ୍ ବାଟରେ ଆସି ଭୁଆଁ ବୁଲିବୁଲି ହାଲିଆ ହୋଇଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ସେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ କ’ଣ ଭଲ କଲେ, ଠିକ୍ କ’ଣ ହୋଇଥା’ନ୍ତା। ଆଗେ ତାଙ୍କୁ ଯାହା ସଫଳତା ବୋଲି ଲାଗୁଥିଲା ଭାବିଲେ ମନରେ ଗର୍ବ ଓ ଆନନ୍ଦ ଆଣୁଥିଲା ତହିଁରୁ ଯେପରିକି ରଙ୍ଗ ଛାଡ଼ିଗଲା, ସେସବୁ ବିବର୍ଣ୍ଣ, ଅସ୍ପନ୍ଦର ଦିଶିଲା। ରହିରହିକା ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ମନ ଭିତରେ ଗୀତର ଘୋଷା ଶୁଭୁଥିଲା, “କିଛି ହେଲା ନାହିଁ। ସବୁ ବୃଥା ହେଲା।”

ସେମିତି ଦ୍ୱିପ୍ରହରଟିଏ ସେ ଥିଲା, ଚଇତର। ପୁରାଣ ବାବୁ ଶୀତତାପ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ଶୀତଳ ଘରେ ନରମ ଗତିରେ ଶୋଇ ରହି ନ ଥିଲେ, ସେ ଖରା ଝଲ୍‌ଝଲ୍ ପଦାକୁ ଅନାଇ ପିଣ୍ଡାରେ ଆରାମ୍ ଗୋଳିରେ ଆଉଜି ବସିଥିଲେ। ଯେପରିକି ଦେଖୁଥିଲେ, ତାଉ ତହ ତହ ପାଉଁଶିଆ ଦୂରର ଆକାଶ କେଡ଼େ ବିରାଟ, କେତେ ମେଲା ଖୋଲା। ମନ ନିଉନ କରି ଭାବୁଥିଲେ, କ’ଣ ବଳକା ସେ କରିପାରିଲେ ଯାହା ଅନ୍ୟମାନେ ନ କରିଥିଲେ? ଧୂଳିଆ ପୁରାଣର ବି ଗୋଟିଏ ଘର ଥିଲା, ହେଉ ପଛେ ମାଟି କାଢ଼ ତାଳଛପର କୁଡ଼ିଆ। ସେ ବି କୁରୁମ୍ ପୋଷ୍ଟୁଥିଲା, ଖାଉଥିଲା ଚକୁଥିଲା। ସେମିତି ଆଉ ଯେତେ ଲୋକ। ଗଲାବେଳେ ସେମାନେ ବି ସବୁ ଛାଡ଼ିଦେଇ ଏକୃତିଆ ଚାଲି ଯାଆନ୍ତି, ତାଙ୍କ ବାପା ବୋଉ ବଡ଼ଭାଇ ସେମିତି ଗଲେ।

“ମୁଁ ବି ସେମିତି ଯିବି, ସେଇବାଟେ”, “ଯିବାକୁ ତ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପଡ଼ିବ, କିଏ ଆଗ କିଏ ପଛ। କିନ୍ତୁ ମୁଁ କ’ଣ ସେମିତି ସାଧାରଣ ଜଣେ ହେବାକୁ ଖୋଜୁଥିଲି?” ସେ ଥକା ହୋଇ ଭାବିଲେ।

ଓ ତାଙ୍କର ମନେପଡ଼ିଗଲା ବହୁ ବର୍ଷ ତଳେ ହଜିଥିବା ଲଙ୍ଗଳା ପିଲାଟିଏ ଯେ ଏମିତି ଦି’ପହରେ ଦୁଇ ବାହା ହଲେଇ ହଲେଇ ଭାବୁଥିଲା ସେ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ଆସିବ, ଆଉ ନଈ ବନ୍ଧରେ ଖରାରେ ଟହଲି ଟହଲି ମନେ ମନେ ଖୋଜୁଥିଲା ନଈକି ଯିବାକୁ ଏପରି ଗୋଟିଏ ବାଟ ଯେଉଁ ବାଟରେ କେବେ କେହି ଚାଲି ନ ଥିଲେ।

କଥାକାରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିବୁ-୫୭

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ଗନ୍ଧ ବିଭାଗଟି ଖୁବ୍ ସମୃଦ୍ଧ। ଅନେକ ଚମତ୍କାର ଗନ୍ଧ ରହିଛି ଆମ ଭଣ୍ଡାରରେ। ମାତ୍ର ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପଢ଼ିଥିବା ଓ ପଢ଼ୁଥିବା ପାଠକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଉତ୍ସାହଜନକ ନୁହେଁ ବୋଲି ଅଭିଯୋଗ ହୁଏ।

ଆମେ ଏଇଠି ଜଣେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କଥାକାରଙ୍କର ଏକ ଚର୍ଚ୍ଚିତ ଗନ୍ଧର ଦୁଇ ତିନିଟି ବାକ୍ୟ ଉଦ୍ଧାର କରୁଛୁ। ଆପଣଙ୍କ କାମ ହେଲା, ଗନ୍ଧର ନାଁ ଓ ତାହାର ଲେଖକଙ୍କ ନାଁ ଜଣାଇବେ। ଠିକ୍ ଉତ୍ତର ଦେଇଥିବା ପ୍ରଥମ ଦଶ ଜଣଙ୍କୁ ୧୦୦ ଟଙ୍କା ଲେଖା ପୁରସ୍କାର ପ୍ରଦାନ କରାଯିବ। ସେମାନଙ୍କର ନାଁ ତଥା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗପଟି ‘କଥା’ର ଜାନୁଆରି ୨୦୧୬ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ। ଉତ୍ତରଟି ପୋଷ୍ଟକାର୍ଡରେ ଲେଖି ନିମ୍ନ ଠିକଣାରେ ପଠାନ୍ତୁ। ଉତ୍ତର ପଠାଇବାର ଶେଷ ତାରିଖ ୧୫.୧୨.୨୦୧୫

ମୁଁ ସହି ନ ପାରି ରୁମାଲରେ ଆଖି ପୋଛି ପୋଛି ବାରଣ୍ଡାରୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲି। ରୁମ୍‌ରେ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥିବା ଛାତ୍ରମାନେ ଭୋ ଭୋ କାନ୍ଦୁଥିଲେ। ରାତି କେତୁଟା ବାଜିଥିବ କେଜାଣି ଥପ୍ କରି ଶବ୍ଦରେ ମୋର ନିଦଟା ଭାଙ୍ଗିଗଲା। ମୁଁ ଡରିଯାଇ ଶେଯରେ ବସିପଡ଼ିଲି। ଶୋଇବା ଘରେ ଲାଇଟ୍‌ଟା ଜଳୁଥାଏ। ଖଟ ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ଖୁବ୍ ମୋଟା ଶହେ ଟଙ୍କା ନୋଟ୍ ବିଡ଼ା ପଡ଼ିଥାଏ। ମୁଁ ନୋଟ୍ ବିଡ଼ାକୁ ଚାହିଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଯାଇ ଦୀନବନ୍ଧୁର ମା’ଙ୍କ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁଲି, ଦାନାର ଧଳା କନାରେ ଆବୃତ ଶରୀରଟାକୁ ଚାହିଁଲି। ଫୁଲଗୁଡ଼ାକ ଉପରେ ସେତେବେଳେ ଗୋଟାଏ ବଡ଼ ମାଛି ଉଡୁଥାଏ। ମୋର ଜୋରରେ ନିଃଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ଯିବାକୁ ଆରମ୍ଭ ହେଲା। କିଏ ଯେପରି ଦୀନବନ୍ଧୁର ସ୍ୱରରେ କହୁଥିଲା, “ସାର୍। କ’ଣ କରାଯାଏ ଏ ଚିତ୍ରିତ ଚାନ୍ଦରଟିର ଏ କଥାର ମଧ୍ୟ ଚିତ୍ର ଅଛି। ଆଗରୁ ଛାପା ହୋଇଯାଇଛି ସାର୍। ମୁଁ କ’ଣ କରିବି। ଏ ଚାନ୍ଦର ବାହାରକୁ ଚାଲିଗଲେ ହିଁ ରକ୍ଷା ସାର୍।”

ଆମ ଠିକଣା: କଥାକାରଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିବୁ - ୫୭
ସଂପାଦକ: କଥା, ସମ୍ବାଦ ଭବନ, ବି-୨୭, ରସୁଲଗଡ଼ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ,
ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୧୦

କିଛି ଭାବିବା ପାଇଁ କିମ୍ବା କେଉଁଆଡ଼େ ଖସିଯିବା ପାଇଁ ଉପାୟ ନ ଥିଲା। ଗୋଟାଏ ଅଳ୍ପବୟସ୍କ ଶକ୍ତି ତାକୁ ଉଠେଇ ନେଲା ପାଣି ଭିତରୁ ଏବଂ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତ ପରେ ସେ ଝୁଲି ରହିଲା ଏହି ବିଶାଳ ଅଥଚ ସୂକ୍ଷ୍ମ ହାତମୁଠା ଭିତରେ, ଆକାଶ ଓ ସମୁଦ୍ର ମଝିରେ। ଘଟଣାଟି ଏମିତି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବରେ, ତା'ର ସମସ୍ତ ସତର୍କତା ଓ ଅନୁମାନକୁ ପରାଜିତ କରି ଘଟିଯିବ ବୋଲି ସେ ବା ଜାଣିଥା'ନ୍ତା କିପରି? କେହି କ'ଣ ଜାଣିପାରେ, ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ କ'ଣ ଘଟିବ?

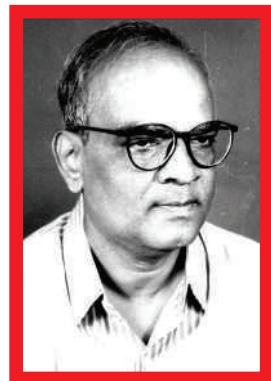
ହେତୁ ହେଲାଦିନୁ ସେ ବଞ୍ଚି ରହିଥିଲା ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ଯେମିତି ବଞ୍ଚି ରହିବେ ପୃଥିବୀରେ ଅନାହୁତ ବେଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ। ଚାରିଟି ଗୋଡ଼ ଓ ବେକ ସମେତ ମୁହଁ କାଢ଼ି ସେ ଯାଉଥିଲା ଏଣେ ତେଣେ, ପାରୁପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାରିଆଡ଼େ ନଜର ଦେଇ ଓ ସାବଧାନତା ଅବଲମ୍ବନ କରି। ବିଧାତାଙ୍କ ଦୟାରୁ ତା' ପିଠି ଓ ପେଟ ବେଶ୍ ଟାଣୁଆ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସମୁଦ୍ର ଭଳି ଏକ ଅନନ୍ତ ଇଲାକାରେ ସେ ସନ୍ତୋଷଜନକ ଭାବରେ ଆତ୍ମପ୍ରତ୍ୟୟଶୀଳ ନ ଥିଲା। ସେ ଦେଖୁଥିଲା ଆହୁରି ଅନେକ ବଡ଼ ବଡ଼ ଜୀବମାନଙ୍କୁ, ଯେଉଁମାନେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ବେଶ୍ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଓ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାନୁଭୂତିହୀନ ହୋଇପଡ଼ି ନିଜର ସ୍ଥିତି ସଂରକ୍ଷଣ ସକାଶେ। ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ଅହରହ ଚାଲିଥିବା ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଓ ବିବାଦ ଦେଖି ଦେଖି ସେ ଭାବି ନେଇଥିଲା ଯେ, ଏମିତି ଏକ ସମୟ ଆସିଯିବ, ଯେତେବେଳେ ତା'ର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପିଠି ଓ ପେଟ ତାକୁ ପ୍ରତିରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ନିଜର ଅସହାୟତା ପ୍ରକାଶ କରିବେ ଏବଂ ତା'ପରେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ତା'ର ସଂସାର ସରିଯିବ।

ଏଇମିତି ସଂସାର ସରିଯାଏ। ସେ ମଧ୍ୟ କିଛି କମ୍ ଛୋଟ ଛୋଟ ଜୀବର ସଂସାର ଉଜାଡ଼ି ଦେଇନାହିଁ। ଅନେକଙ୍କୁ ସେ କାବୁ କରିଛି। କେଜାଣି ଏଇଭଳି କାବୁ କରିବା

ସକାଶେ ସେ ଜିଇ ରହିଥିଲା ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ଏକ ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ଲୋଭ ଓ ପ୍ରବୃତ୍ତିକୁ ସବୁଷ୍ଟ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି।

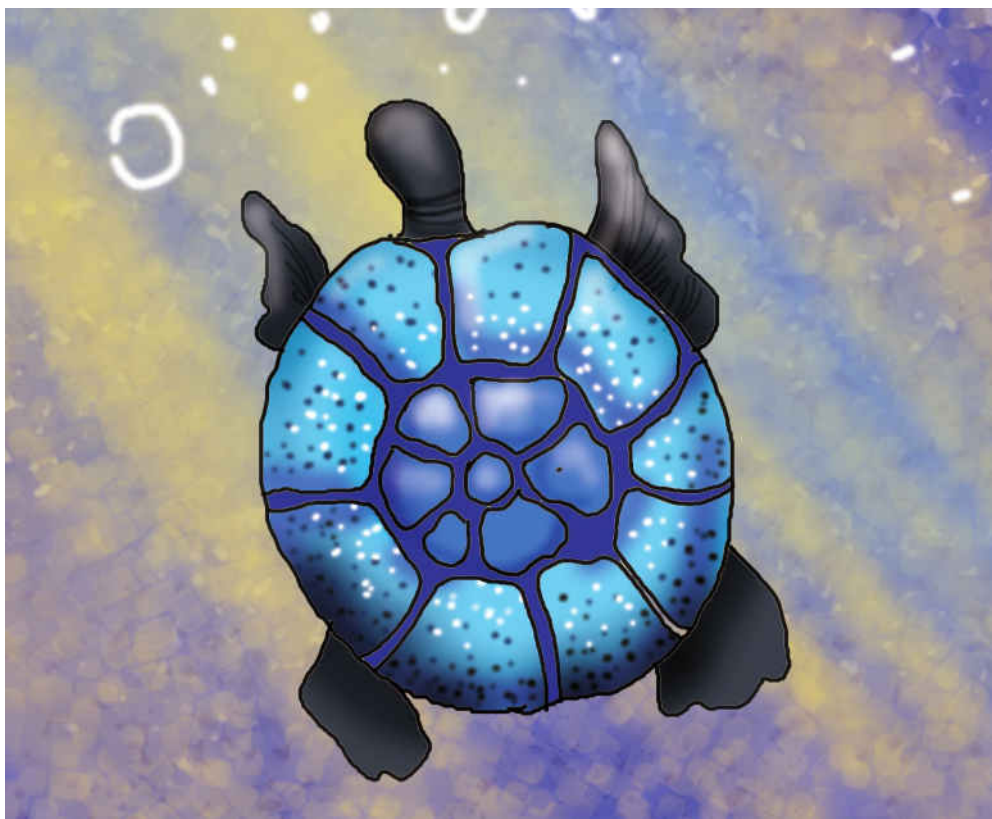
ମାତ୍ର ହଠାତ୍ ଏସବୁ କ'ଣ ଘଟିଗଲା? ବିନା ଉପକ୍ରମଣିକା ଓ ଚେତାବନୀରେ କ'ଣ ଗୋଟାଏ ଗୁଡ଼େଇ ହୋଇଗଲା ତା' ଚାରିପଟେ। ତା'ର ତଥାକଥିତ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଦେହକୁ ଆୟତ କରି ଛନ୍ଦି ଦେଲା ଅଦେଖା, ଅଶୁଣା ଶକ୍ତିଟିଏ। କ'ଣ ହେଲା ବୋଲି ଶଙ୍କ୍ଷାଗ୍ରସ୍ତ ହେଉଁ ହେଉଁ ସେ ଅନୁଭବ କଲା, ସେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖୀ ହେଉଛି। ଛଟପଟ ହେବା ଆରମ୍ଭ କଲାବେଳକୁ ସେ ଆଉ ନ ଥିଲା ନିଜ ପରିଚିତ ପୃଥିବୀ ଭିତରେ। ଝୁଲି ରହିଥିଲା ଶୂନ୍ୟରେ। ତଳେ ତା'ର ନିରଙ୍ଗୁଣ, ନିର୍ବାକ୍ ସମୁଦ୍ର। ଜଳହୋଇ ଏତେବଡ଼ ହୋଇଥିଲା ଯାହାର ବିଶାଳତା ଭିତରେ, ସେ ଚଉଦିଗକୁ ଛାଡ଼ି ବିସ୍ତାର କରି ପଡ଼ି ରହିଛି। ତା'ର ହୃତ୍ପନ୍ଦନର କାମ୍ପନ ଚାରିଆଡ଼େ। ସେ କାମ୍ପନ ଏତେ ପାଖରେ - ଏଇ ଯେମିତି ଛୁଇଁଦେଇ ହେବ। ଏଇ ଯେମିତି ପଶିଯାଇ ହେବ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ। ଅସ୍ଥିର ବ୍ୟାକୁଳତାରେ ସେ ପ୍ରଲୁରୁଧ ହେଲା ଏବଂ ଛଟପଟ ହେବା ଅବ୍ୟାହତ ରଖିଲା ନିଜ ସଂସାର ଭିତରକୁ ଫେରିଯିବା ପାଇଁ।

ଏ ମାସର କଥାକାର

ଶୋଷ

ରାମଚନ୍ଦ୍ର ବେହେରା

ତା'ର ସ୍ଥିତି କେଉଁଠି, ତାହା ସେ ଦେଖିପାରିଲା କ୍ଷଣକ ମଧ୍ୟରେ। କଳା ମତମତ କେହି ଜଣେ ଠିଆ ହୋଇଛି ସମୁଦ୍ର ଉପରେ। ଗୋଟାଏ ହାତ ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଛି। ସେଇ ହାତରୁ ଓହଳି ଆସିଛି ସୁସ୍ଥ, ସୁଦୃଢ଼ ଶକ୍ତି, ଯାହା ଭିତରେ ସେ ଆଉଟି ପାଉଟି ହେଉଛି ଖସିଯିବା ପାଇଁ କୌଣସିମତେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ।

ଏମିତି କିଛି ସେ ଦେଖି ନ ଥିଲା ଆଗରୁ। ସମୁଦ୍ର ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଏଇ କଳା ମତମତ ଅତିହୀନ ଜୀବଟି କିଏ ହୋଇପାରେ? ମାତ୍ର ଯେମିତି ଜଙ୍ଗଲରେ ସେ ତାକୁ ଟେକି ଧରିଥିଲା ତା'ର ବାସସ୍ଥାନ ଉପରେ, ସେଇଥିରୁ ସେ ବୁଝିପାରିଲା ଯେ ବିପଦ; ଏମିତି କି ପ୍ରାଣନାଶର ସମୟ ଆସିଗଲା। ସେ ତାକୁ ଟେକି ଧରିଥିଲା ସମସ୍ତ ଜାନ୍ତବ ଦାମ୍ଭିକତାର ସହିତ। ତାକୁ ସେମିତି ଧରି ସେ ସମ୍ଭବତଃ ଅଜ୍ଞାସ୍ୟ କରୁଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ତାଲେଖି କରୁଥିଲା - ଫେରିଯିବୁ? ଗଲୁ ଦେଖିବା? ଏଇ ତ ତୋ ପାଖରେ ରହିଛି ତୋ ଘର। ତୁ ଦେଖି ପାରୁଛୁ ତା' ଛାତିର ହୃଦ୍‌କମ୍ପନକୁ। ଦେଖିବା କେମିତି ଯିବୁ ମୋ କବଳରୁ?

ଏଇଭଳି ଗୋଟାଏ ଭାଷା ସେ ପଢ଼ିପାରୁଥିଲା, ସେଇ ଅପରିଚିତ ଜୀବର ଜଙ୍ଗଲ। ସେ ପ୍ରାଣପଣେ ଚେଷ୍ଟା କଲା ମୁକ୍ତି ପାଇଁ, ଅଥଚ ଏକ ନିଷ୍ଠୁରୁଣ, ଦୁର୍ଭାଗ ଅଜ୍ଞାସ୍ୟ ତୁହାକୁ ତୁହା ବିଛେଇ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିଲା ସବୁଆଡ଼େ। କ'ଣ ସେ କରିବ, କିଛି ଭାବି ନ ପାରି ପ୍ରତିବାଦ କରୁଥିଲା ତାକୁ ଛନ୍ଦି ଦେଇଥିବା ବନ୍ଧନ ବିରୁଦ୍ଧରେ। ସେ ପୁରାପୁରି ହୃଦବଦେଇ ଯାଇଥିଲା ଅଜ୍ଞାସ୍ୟ ଭଳି ଦିଶୁଥିବା ଏବଂ ତାକୁ ଶୂନ୍ୟରେ ଟେକି ଧରିଥିବା ସେ ଜୀବଟିକୁ ଦେଖି।

ଦାକ୍ତ କଡ଼ମଡ଼ କରି ପ୍ରବନ୍ଧ କ୍ରୋଧ ଓ ବିରକ୍ତିରେ ଗୋପୀ ପାଟିକରି ଉଠିଲା - “ଶାଲା, ହାରାମଜାଦା କାହାଁକା!”

ପ୍ରଥମ ଥର ଜାଲ ଫୋପାଡ଼ିବା ପରେ ମାଛ ବଦଳରେ ସେ ପାଇଲା କ'ଣ ନା, ଗୋଟାଏ କଇଁଚ! କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଜାଲଟିକୁ ଟେକିଧରି ସେ ପଳାୟନବାଦୀ କଇଁଚର ବ୍ୟାକୁଳ ପ୍ରତିବାଦ ଦେଖିନେଲା। ଭାବିଲା, ଲାଭ କ'ଣ? ଅଦରକାରୀ ଜୀବଟିକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେବା ଦରକାର ପାଣି ଭିତରକୁ। ସମୟ ଗଢ଼ିଯାଉଛି।

ଜାଲ ଭିତରୁ ମୁକ୍ତ କଲାବେଳେ କଇଁଚଟି ନିଜର ଗୋଡ଼ ଓ ମୁହଁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଲା ନିଜ ଦେହ ଭିତରକୁ। ନିଜକୁ ନିଜ ଭିତରେ ଲୁଚେଇବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସୂଚନା ଦେଲା ଯେ, ସେ କିଛି ନୁହେଁ। (ଖାଲି ଏମିତି ଗୋଟାଏ ଗୋଲାକାର, ଆବଶ୍ୟକହୀନ ବସ୍ତୁଟିଏ।)

ମାତ୍ର ଗୋପୀ ଭଳି ଏକ ଅଭିଜ୍ଞ କେଉଟା କଇଁଚର ଏଇ ଛଳନା ପ୍ରତି ଆଦୌ ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ନ ଥିଲା। ଜାଲରୁ କଇଁଚକୁ ବାହାର କରି ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦେବାବେଳେ ହାତ ତା'ର ଅଟକିଗଲା ସତେ ଯେମିତି କୁହୁକ ବଳରେ।

ଭୁକୁଞ୍ଚିନ କରି ଏକାଗ୍ରତାର ସହିତ ସେ ଦେଖିନେଲା ଧରିଥିବା କଇଁଚଟିକୁ ଏବଂ ସ୍ୱୀକାର କଲା ଯେ, ଏଭଳି କଇଁଚ ସେ ଆଗରୁ ଦେଖି ନ ଥିଲା କେବେ। ବର୍ଷ ବର୍ଷ ଧରି ସେ ଓ ତା'ର ସହକର୍ମୀମାନେ ତଙ୍ଗାରେ ଚଢ଼ି ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଆସିଛନ୍ତି ମାଛ ମାରିବା ପାଇଁ। ସମୁଦ୍ର ଭିତରୁ ଫସଲ ପାଇଛନ୍ତି ଅନେକ। ଏଇମିତି ଅନେକ କଇଁଚ ଧରି ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ପାଣି ଭିତରକୁ। ମାତ୍ର ବର୍ତ୍ତମାନର ଏଇ ଛୋଟ କଇଁଚଟି ଥିଲା ଅନନ୍ୟ, ବିଚିତ୍ର ଓ ତୁଳନାହୀନ।

ମାଛ ମାରିବା ପାଇଁ ଆସିଥିବା ଗୋପୀ ପ୍ରୟୋଜନ ନ ଥିବା କଇଁଚକୁ ଧରିଲା ଦୁଇ ହାତରେ। ଏପଟ ସେପଟ କରି ଖୋଜିବା ଆରମ୍ଭ କଲା ତା'ର ବିଶେଷତ୍ୱକୁ; ଯାହା ତା' ଭଳି ବୟସ୍କ କେଉଟର ଜରୁରୀ

କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସ୍ବୟଂ କରିଦେଇଥିଲା ଏବଂ ତା'ର ବିସ୍ମୟାନ୍ତର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ନିଜ ଉପରେ ବନ୍ଦା କରି ରଖିଥିଲା ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ।

ଶଙ୍କିତ ପୈର୍ବ୍ୟର ସହିତ କଇଁଚଟି ଚୁପ୍‌ଚାପ୍ ରହିଥିଲା, ଆଗଭଳି ପିଠି ଓ ପେଟ ଭିତରେ ଜାକିକୁଳି ହୋଇ। (ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଅତିକ୍ରମ କରି ଯାଇଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟ ତା' ପିଠିର ଆକାଶରେ ଲଦି ହୋଇଥିଲା ନିରାଶ୍ରୟ ଭାବରେ।) ଗୋପୀ ଚାହିଁଲା ଚାରିଆଡ଼କୁ। ସେଇ ତଙ୍ଗାରେ ଆଉ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ତା' ସାଇର ସନିଆଁ ଜାଲ ଫିଙ୍ଗି ମାଛ ମାରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଅଛି। ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ତଙ୍ଗାରେ ଆସିଥିବା ଅନ୍ୟ ଚାରିଜଣ ବନ୍ଧୁ ଦୂରରେ ଅଛନ୍ତି, ଦେଖାଯାଉ ନାହାନ୍ତି। ତା' ଚାରିପଟେ ବିଶାଳ, ନୀଳ ସମୁଦ୍ର। ଚାରିଆଡ଼େ ବ୍ୟାପୀ ଯାଇଛି ନୀଳ ଆକାଶକୁ ସବୁ ଦିଗରେ ଦିଗ୍‌ବଳୟର କବ୍‌ଜାରେ ଧରି ରଖିବା ପାଇଁ।

ଗୋପୀ ହାତରେ ଅବଶ୍ୟନୀୟ, ଚମତ୍କାର, ଗୋଲ କଇଁଚଟିଏ। ପ୍ରାୟ ସମତଳ ଦେଖାଯାଉଥିବା ସମୁଦ୍ର ଭଳି ତା'ର ସମତଳ ପେଟ। ଢାଙ୍କୁଣୀ ଭଳି ଦିଶୁଥିବା ଆକାଶ ସତେ ଯେମିତି କଇଁଚ ପିଠିର ଏକ ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ ପ୍ରକାଶ। କଇଁଚଟି ଦିଶୁଥିଲା ସମୁଦ୍ର ଓ ଆକାଶର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଆକାରଟିଏ ଭଳି ଓ ଏହାର ସୁନ୍ଦର ନୀଳ ପିଠିରୁ ବିଚ୍ଛିରିତ ହେଉଥିବା ଅପୂର୍ବ ନୀଳିମା ସମୁଦ୍ର ଓ ଆକାଶକୁ ନୀଳ ବର୍ଣ୍ଣରେ ରଞ୍ଜିତ କରୁଥିଲା। ସେମାନଙ୍କର ରଙ୍ଗ ନିର୍ଭରଶୀଳ ହୋଇ ରହିଥିଲା ଏଇ କଇଁଚର ନୀଳ ପିଠି ଉପରେ। ଏଇ କଇଁଚ ହିଁ ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ସୃଷ୍ଟିର ସମସ୍ତ ନୀଳ ରଙ୍ଗ ଉଦାର ଭାବରେ ଯୋଗାଇ ଆସିଛି। ସେଇ ରଙ୍ଗର ଉତ୍ସର୍ଗ ବର୍ତ୍ତମାନ ଗୋପୀ ହାତରେ।

ଗୋପୀ ସେଇଟିକୁ ଫୋପାଡ଼ି ପାରିଲା ନାହିଁ ପାଣି ଭିତରକୁ। ସେ ତନ୍ମୟ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ମାତ୍ର ତା'ର କୌଣସି ଯୋଜନା ନ ଥିଲା କଇଁଚ ସମ୍ପର୍କରେ। ଚିପ୍‌ସ୍‌ ଢାଳି ରାସ୍ତା ମରାମତ କରୁଥିବା ଜଣେ କୁଲି ପାଖରେ ଚକଟକ୍ ବର୍ଣ୍ଣିତ ପଥର ଖଣ୍ଡର ସ୍ଥାନ କେଉଁଠି?

- “ସନିଆଁ, ଏଣେ ଦେଖିଲୁ।” ସହକର୍ମୀର ଦୃଷ୍ଟି ଆକର୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ଗୋପୀ। କେଜାଣି କାହିଁକି ସେ ଭାବିନେଲା ଯେ, ପୃଥିବୀର ସମସ୍ତ ମଣିଷ ବିସ୍ମୟର ସହିତ ଏଇ ଅଲୌକିକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟକୁ ଦେଖିବେ। ସେମାନଙ୍କର ହୃଦବୋଧ ହେବ ଯେ କେଡ଼େ ଯତ୍ନ ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧାର ସହିତ ବିଧାତା ପରିଚିତ ଦରବ ସୃଷ୍ଟି କଲାବେଳେ ଅଭାବିତ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ମଧ୍ୟ ତିଆରି କରିପକାଏ ଦେଖାହାରିମାନେ ଏଭଳି ବ୍ୟତିକ୍ରମ ଦେଖନ୍ତି ଓ ଚାହାଁନ୍ତି ଆକାଶ ଆଡ଼େ ଏମାନଙ୍କର ନିର୍ମାତାକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ।

ଗୋଟିଏ ହାତରେ ଜାଲ ଧରି ଅନ୍ୟ ହାତ ପାପୁଲିରେ କପାଳ ଓ ବେକର ଝାଳ ପୋଛିଲା ସନିଆଁ। ଚାହିଁଲା ଗୋପୀ ଆଡ଼େ ଏବଂ ପଚାରିଲା - “କ'ଣ?”

“ଏଇ, ଦେଖ!” ହାତରେ ଧରିଥିବା କଇଁଚକୁ ଗୋପୀ ଦେଖାଇଲା।

“କ'ଣ? ଏଇ କଇଁଚ?” ସନିଆଁ ଏକରକମ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହତାଶ ହେଲା। ଗୋଟାଏ ମାମୁଲି କଇଁଚ ପାଖରେ ଏମିତି କେଉଁ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ରହିଛି ଯେ, ସେ ମାଛମରା ସ୍ଥଗିତ ରଖି ତାକୁ ଚାହିଁ ବସିଥିବ? କିଛି ଭଲା ଅଭୂତ ଗୁଣ ଥା'ନ୍ତା ତା' ପାଖରେ! କୌଣସି ଅଙ୍ଗ ମୋଡ଼ି ଦିଆଯାଆନ୍ତା ଏବଂ ଭୁସ୍‌ ଭୁସ୍‌ ହୋଇ ବାହାରନ୍ତା ଧୂଆଁ। ବ୍ୟାପିଯାଆନ୍ତା ଆକାଶ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ। ବନିଯା'ନ୍ତା ଗୋଟାଏ ରାକ୍ଷସ। କିମ୍ବା ତା' ପେଟରୁ ବାହାରନ୍ତା ମୋତି-ମାଣିକ୍ୟର ଐଶ୍ବର୍ଯ୍ୟମୟ ଗନ୍ତାଘର। କିମ୍ବା କିଛି ନ ହେଲେ ବି ମୁଦିଟିଏ। ଏହି ମୁଦି ନ ଦେଖି ସ୍ୱାମୀ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାତ ହୋଇଥିବା ଓ ଅନ୍ଧସତ୍ତ୍ୱା ହୋଇଥିବା, ଲୁହ ଝରାଉଥିବା କେଉଁ ଅସହାୟା ରମଣୀ ଫେରିପାଆନ୍ତା ତା' ମନରେ ଛଣ୍ଡରଙ୍କୁ। ଏଇମିତି କିଛି କାହିଁ? ସେମିତି ସମ୍ଭବନା ଥିବାର ଜଣାପଡୁନାହିଁ ମୂର୍ଦ୍ଧାର ଭଳି ଅଭିନୟ କରୁଥିବା

“ଚାଲିଆ, ମୋ ଭିତରକୁ” ଏ ଆହ୍ୱାନ ଥିଲା ଶେଷହୀନ। “ତୋତେ ଭାରି ଶୋଷା ନୁହଁ? ଚାଲିଆ ମୋ ପାଣିପିଇ ମୋତେ ଶୁଖେଇ ବେ। ତୋହରି ପାଇଁ ଏ ପାଣି। ଆ, ତୋତେ ହାତ ବଢ଼େଇ ତାକୁଟି ପରା! ଦେଖୁଛୁ ତ, ମୁଁ ବି ଏଇ ବାଲିର ଶୁଙ୍ଖଳରେ ବନ୍ଦୀ। କ’ଣ ଆଉ କରିବି ମୁଁ?”

କଇଁଚଟି ପାଖରେ! ହଁ, ଦିଶୁଛି ଗୋଟେ ପ୍ରକାର। ମୁଖ୍ୟତଃ ନୀଳ ବର୍ଣ୍ଣରେ ଚିତ୍ରିତ ତଥା ଅନ୍ୟ ହାଲୁକା ରଙ୍ଗର ସମ୍ମିଶ୍ରଣରେ ବେଶ୍ ଭଲ ଦିଶୁଛି।

- “ଦେଖୁନୁ, କେତେ ଭଲ ଦିଶୁଛି।” ଗୋପୀ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ସନିଆଁକୁ। “ଆମେ ଅନେକ କଇଁଚ ଦେଖିଚେ। ହେଲେ, ଏମିତି ସୁନ୍ଦର କଇଁଚ କେବେ ବି ଧରାଦେଇ ନ ଥିଲେ ଆମ ଜାଲରେ।”

ବିରକ୍ତିରେ ସନିଆଁ ମୁହଁ ବୁଲେଇନେଲା। ପରିହାସ କରି କହିଲା, ଜାଲ ଫୋପାଡ଼ୁଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ... “ପାଖରେ ରଖିଆ। ହଜାରେ ଟଙ୍କା ଦେଇ କେହି ଜଣେ କିଣି ନେବେ। ବଡ଼ ଲୋକ ହୋଇଯିବୁ।”

ତାହା ବି ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। ଏଇ ଗୋଲାକାର ଜୀବଟି ତା’ର ଭବିଷ୍ୟତ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଦେଇ ପାରିବ ବୋଲି ଗୋପୀର ବିଶ୍ୱାସ ନାହିଁ। ଅଥଚ ପ୍ରଥମ ଜାଲ ଫୋପାଡ଼ାରେ ଧରିଥିବା ନିଷ୍ପ୍ରୟୋଜନ କଇଁଚକୁ ସେ ଛାଡ଼ିପାରିଲାନି କାହିଁକି କେଜାଣି! ଖୁବ୍ ଆସ୍ତେ, ଯତ୍ନର ସହିତ ତାକୁ ତଙ୍ଗା ଭିତରେ ରଖିଲା ଏବଂ ମନକୁ ମନ କହିଲା - “ଆଉ। ପିଲାମାନେ ଖେଳିବେ।”

ସାମାନ୍ୟତା ପାଣିର ପୃଷ୍ଠା ଉପରେ ଭାସି ଚାଲିଥିଲା ସରଳ, ଛୋଟ ତଙ୍ଗାଟି। ଦୁଇ ପାଖରେ ଠିଆହୋଇ ଦୁଇଜଣ ମଣିଷ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଲେ ଦୈନନ୍ଦିନତାରେ। ତଙ୍ଗାଟି କାନ୍ଧି ଉଠୁଛି ଅହରହ। ତା’ର ଅସ୍ଥିର ଗତିରେ ନ ଥିଲା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟତା, କୌଣସି ନିଧାର୍ଯ୍ୟ ଦିଗ।

ଢେର ସମୟ ଧରି କମ୍ପିତ ତଙ୍ଗାର ଚଟାଣ ଉପର ଧୀରସ୍ଥିର ହୋଇ ବସି ରହିଥିଲା କଇଁଚଟି। ତା’ର ଉଦ୍‌ବେଗ ବଢ଼ିଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସମ୍ଭବତଃ ସେ ଅସହାୟତାର ଲୁହ ଝରେଇବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଇଥିଲା। ଇଏ କି ବିଚିତ୍ର ପୃଥିବୀ! ବିନା ପାଣିରେ କିଭଳି ବଞ୍ଚିବା ସମ୍ଭବ? କେଉଁଆଡ଼େ ଗଲା, ବିପଦସଙ୍କୁଳ ହେଉ ପଛେ, ତା’ର ପରିଚିତ, ପ୍ରିୟ ପୃଥିବୀ! କୁଆଡ଼େ ଗଲେ ସେ ଭୟ କରୁଥିବା ସମୁଦ୍ରର ଜୀବମାନେ! କୁଆଡ଼େ ଗଲେ, ସେ ବଞ୍ଚି ରହିବାର ଅବଲମ୍ବନଗୁଡ଼ିକ? ତା’ର ଧାରଣା ନ ଥିଲା ଯେ, ସମୁଦ୍ରକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଆଉ କିଛି ଅଞ୍ଚଳ ଅଛି, ଯେଉଁଠାରେ କାଳାତିପାତ କରିବା ସମ୍ଭବ। ସେ ଏବେ କରିବ କ’ଣ? ଯିବ କୁଆଡ଼େ? ଏତେ ଦହଗଞ୍ଜ ଏତେ ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ପଡ଼ୁଥିବା ଜୀବନକୁ ଧରି ସେ ଯିବ କେଉଁଠିକି? ଖୁବ୍ ଚଞ୍ଚଳ ସେ ମରିଯିବ କି?

କଇଁଚଟି ଆସ୍ତେ, ଖୁବ୍ ସତର୍କତାରେ ମୁହଁ କାଢ଼ିଲା ତା’ ଖୋଳପା ଭିତରୁ ଏବଂ ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଜାକିଜୁକି ହୋଇ ରହିଲା ଆଗ ଭଳି। ଚାରିଟି ବିଶାଳ ଖମ୍ବ ଭଳି ଦିଶୁଛି ଦୁଇଜଣ ମଣିଷଙ୍କ ଗୋଡ଼। କିଛି ଗୋଟାଏ ଭଲମନ୍ଦ ହୋଇଯାଇପାରେ। ସେ ପୁଣି ଅପେକ୍ଷା କଲା।

ମାତ୍ର କେତେ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ଏମିତି ଗୋଡ଼ହାତ ବାନ୍ଧି ପଡ଼ିରହିବ, ମରିଯାଇଥିବାର ଅଭିନୟ କରି? ତା’ର ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଭୁଣ୍ଡୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା। ସମସ୍ତ ସାହସ ନେଇ ସେ ପୁନରାୟ ମୁହଁ ବାହାର କଲା ଏ ଅଭୂତ, ପାଣିହୀନ, ଅପରିଚିତ ପୃଥ୍ୱୀକୁ ଭଲକରି ଦେଖିବା ପାଇଁ। ଅଣଓସାରିଆ, ଲମ୍ବା ତଙ୍ଗାର ମଙ୍ଗ ଉପରେ ତା’ର ଦୃଷ୍ଟି ପହଞ୍ଚି ଆସିଲା ସେଇକ୍ଷଣି। ମଣିଷ ଦୁଇଜଣ ଦୁଇଆଡ଼େ ମୁହଁକରି କାର୍ଯ୍ୟବ୍ୟସ୍ତ ଅଛନ୍ତି। ଉପରଟା ଶୂନ୍ୟ। ଅପେକ୍ଷା କଲା, ତା’ର ଏଇ ଢଙ୍ଗଟିକୁ ତାକୁ ବନ୍ଦୀ

କରିଥିବା ମଣିଷମାନେ ବରଦାସ୍ତ କରୁଛନ୍ତି କି ନା ଦେଖିବା ପାଇଁ।

ସେ ଉତ୍ସାହିତ ହେଲା ଏଇଥିପାଇଁ ଯେ, ତା’ ଉପରେ କିଛି ହେଲେ ଅପ୍ରାତିକର ଘଟିଲା ନାହିଁ। ଗୋଟିଏ ଦୁଇଟି ପାହୁଣ୍ଡ ନେଲା ଏବଂ ଅପେକ୍ଷା କଲା। ନା, କିଛି ଘଟୁନାହିଁ। ଅସାମାନ୍ୟ ଆନନ୍ଦରେ ସେ ବିଭୋର ହେଲା। ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ସେ ଖସି ପଳାଇଯିବ। ପଳାଇଯିବ ଏ ତଙ୍ଗାରୁ କୌଣସିମତେ। ତା’ପରେ ସେ ଖୋଜିବ ତା’ର ସମୁଦ୍ରକୁ। ଏ ତଙ୍ଗାରୁ ସମୁଦ୍ର କେତେ ବାଟ କେଜାଣି?

ସହଜରେ ଦିଶିଯାଉଛି ତଙ୍ଗା କାନ୍ଧର ଉଚ୍ଚତା। ଏଇ ଉଚ୍ଚତା ଚପିଗଲେ ମୁକ୍ତିର ଅନନ୍ତ ଅଞ୍ଚଳ। ଜଣାପଡୁଛି, ଏ ଉଚ୍ଚତା ଯେପରି କିଛି ନୁହେଁ। ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ପଦକ୍ଷେପ ଏହାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ପାରିବ। କଇଁଚଟି ଚେଷ୍ଟା କଲା ତଙ୍ଗାର ପାଚେରି ଚଢ଼ିବା ପାଇଁ। ଚେଷ୍ଟା କଲା ଏବଂ ଖସିଆସିଲା ବାରମ୍ବାର ତଙ୍ଗାର ଚଟାଣ ଉପରକୁ। କ୍ରମେ ସେ ଅଥୟ ହୋଇପଡ଼ୁଥିଲା ଏବଂ ଖସି ପଳେଇ ଯିବାର ଚେଷ୍ଟା ଓ ଇଚ୍ଛା ତୀବ୍ରତର ହୋଇପଡ଼ୁଥିଲା। ଏଇ ଇଚ୍ଛା ବାରମ୍ବାର ବିଫଳ ଚେଷ୍ଟାର ସମ୍ମିଶ୍ରଣ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ପରିଣାମରେ, ତା’ର ଅସହାୟତା ଓ ବ୍ୟାକୁଳତା ବଢ଼ୁଥିଲା ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ।

କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ସେ ରୁପ୍ରାପ୍ତ ବସି ରହିଲା। ଶକ୍ତି ସଂଗ୍ରହ କଲା ପରବର୍ତ୍ତୀ ପର୍ଯ୍ୟାୟର ଚେଷ୍ଟା ପାଇଁ। ଏଥର ସେ ଅନ୍ୟ ଏକ ଦିଗକୁ ମୁହେଁକଲା। ପୁଣି କ’ଣ ଭାବି, ମୁହଁ ଫେରାଇଲା ଏବଂ ପ୍ରଚଣ୍ଡ ଆତୁରତାରେ ସେ ଦରାଞ୍ଚି ପକାଇଲା ତଙ୍ଗାର ଚଟାଣ। କେଉଁଠି ଟିକିଏ ଫାଙ୍କ ଆଆନ୍ତା କି! ଏମିତିକି ସାମାନ୍ୟ ଛିଦ୍ରଟିଏ। ସେ ନିଜକୁ ତା’ ଭିତରେ ଘୋଷାରି ନିଅନ୍ତା। କିଛି ହେଲେ ସୁଯୋଗ ସେ ପାଉଛି!

ମୁକ୍ତି ପାଇବାର ନିଶା ଏତେ ପ୍ରବଳ ହୋଇ ଯାଇଥିଲା ଯେ ତାକୁ କଇଁଚଟା କରି ରଖିଥିବା ମଣିଷମାନଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତି ଏବଂ ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଶାସ୍ତି କଇଁଚର ଚେତନାରେ ସେତେବେଳେ ଆସି ନ ଥିଲା। ଜଣେ ପାଗଳ ଭଳି ସେ ଖାଲି ଖୋଜି ଚାଲିଥିଲା ତଙ୍ଗାର ଦେହକୁ, ଟିକିଏ ବାଟ ପାଇବା ଆଶାରେ। ତଙ୍ଗାର ପାଚେରି ଖୁବ୍ ବେଶି ଉଚ୍ଚ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ, ତା’ର ହୃଦବୋଧ ହୋଇ ସାରିଥିଲା ଯେ, ଏହାକୁ ଚପିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। ଏହା ଜାଣିସାରିବା ପରେ ବି, ସେ ଚଢ଼ିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲା ତା’ ଉପରେ ଏବଂ ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଖସି ଆସୁଥିଲା ତଙ୍ଗାର ଚଟାଣ ଉପରକୁ।

ଚାଲିଥିଲା ଏଇ ପ୍ରକାରର ଏକ ଅକୃତକାର୍ଯ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା ଅନବରତ ଭାବରେ। ଉପରେ ତା’ ପିଠି ଭଳି ଦିଗହଜା ଆକାଶ ଓ ତଳେ ସୀମାହୀନ ସମୁଦ୍ରର ବ୍ୟାସ୍ତି। ସାମାନ୍ୟ ଗୋଟିଏ ବିନ୍ଦୁ ଭଳି ଦିଶୁଥିବା ଓ ଅହରହ ଅସ୍ଥିର ଭାବରେ କାନ୍ଧି ଉଠୁଥିବା ତଙ୍ଗାର ପେଟ ଭିତରେ ଆହୁରି ସାନ, ନଗଣ୍ୟ କଇଁଚଟି ଅବ୍ୟାହତ ରଖିଥିଲା କେଉଁଆଡ଼େ ଖସି ପଳେଇ ଯିବାର ବ୍ୟାକୁଳ ଚେଷ୍ଟା। ଅନନ୍ତ ଶୂନ୍ୟତା ଭିତରେ ଏକ ସଙ୍କୁଚିତ ତଙ୍ଗାର ବାଡ଼ ଆବଦ୍ଧ କରି ରଖିଥିଲା ତାକୁ ଏବଂ ତା’ର ମୁକ୍ତିର ବାଟ ବନ୍ଦ କରି ରଖିଥିଲା। ଏତେ କମ୍ ଉଚ୍ଚ ଦେଖା ଯାଉଥିବା ପାଚେରି ବି ଅନତିକ୍ରମ୍ୟ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ସେ ଓ ତା’ର ସ୍ୱାଧୀନତା ମଝିରେ ଅଲଙ୍ଘନୀୟ ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇପାରେ! ଏକଥା କେହି କ’ଣ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତି ସେଇମିତି ପରସ୍ପତି ନ ଆସିବା ଯାଏଁ?

ସବୁଦିନ ଭଲ ପ୍ରାୟ ଏକ ସମୟରେ ତିନିଟିଯାକ ଡକ୍ଟର କୂଳରେ ଲାଗିଲେ, ସେଦିନର ଫସଲ ବୋଝେଇ କରି। କୂଳରେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିବାର ସବୁଦିନ ଭଲ କେଉଁଠି ବସିର ଆଠ-ନ’ଜଣ ପିଲା ଦକ୍ଷ ବାପାମାନଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନକୁ। ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଛ’ରୁ ଦଶବର୍ଷ ବୟସର, ସମସ୍ତେ ସରଳ, ନିରକ୍ଷର ଓ ଅଧା ଲଙ୍ଗା। ସମୁଦ୍ର କୂଳରୁ କିଛି ଦୂରରେ ସେମାନଙ୍କର ବସି। ବଖରାଏ ଲେଖା ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ଘର। ବାରମ୍ବାର ବତାସରେ ଉଡ଼ି ଯାଉଥିବା ଛପର। କୌଣସିମତେ ଘରର ସୀମା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରୁଥିବା କାଢ଼। ସୁ ସୁ ପବନ ସତ୍ତ୍ୱେ ଅବାଧ୍ୟ ହୋଇ ନିଜର ସ୍ଥିତି ବଜାୟ ରଖିଥିବା ଶୁଖୁଆ ଓ ପତା ମାଛର ଗନ୍ଧ। ରାଣି ରାଣି ବାଲିର ସ୍ତୂପ ଭିତରେ ଗୋଡ଼ ଲୁଚେଇ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଝାଉଁଗଛ।

ଏଇ ହେଲା କେଉଁଠି ବସିର ପରିପାଟି। ସମୁଦ୍ର ବଞ୍ଚେଇ ରଖିଛି ଏହାକୁ; ଅଥଚ ଏହାର କୁଣ୍ଡ ନିଃଶ୍ୱାସରେ ବସିର ତାଳ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ହୁଏ। ବେଳେବେଳେ ଜୀବନ ଛିନିଛତ୍ର ମଧ୍ୟ ହୁଏ। ଏହାର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଜୀବନ ସମସ୍ତ ଦାମ୍ଭିକତା ଓ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ଠିଆ ହୁଏ। ସେମାନେ ପୁଣି ଡକ୍ଟର ଧରି ଯାଆନ୍ତି ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ। ପିଲାମାନେ ପୁଣି ବାହାରି ପଡ଼ନ୍ତି ସମୟ କଟେଇବା ପାଇଁ। ସବୁ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗ ଓ ଦୁର୍ବିପାକ ପ୍ରକୃତିର ଗୋଟାଏ ଗୋଟାଏ କୌତୁକ ଭଳି ମନେହୁଏ।

ବସିର ଏଇ ଆଠ-ନ’ଜଣ ପିଲାଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁ ବିଶାଳ ଓ ଅନନ୍ତ ସମୁଦ୍ର ଆକାଶ, ବାଲିର ଅପକ୍ରମ ଓ ସମୟ। ସେମାନଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟିକୁ ବାଧା ଦେବା ଭଲ କେଉଁଠି କିଛି ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ନ ଥାଏ। ସାରାଦିନ ସେମାନେ ସମୟ କଟାଇବା ସମସ୍ୟାର ସାମନା ସାମନି ହୁଅନ୍ତି। ଗଛ ଚଢ଼ି, ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଖେଳି ସେମାନେ ଆବିଷ୍କାର କରନ୍ତି ଯେ, ଆହୁରି ଅନେକ ସମୟ ପରେ ସେମାନଙ୍କର ବାପାମାନେ ଫେରିବେ।

ସେଦିନ ଡକ୍ଟର ତିନିଟିରୁ ମାଛ ଖଲାସ ହେବା ପରେ ଗୋପୀ ଗର୍ବର ସହିତ ଘୋଷଣା କଲା - “ପିଲାମାନେ, ତୁମ ପାଇଁ ବଡ଼ିଆ ଜିନିଷଟିଏ ଆଣିଚି।”

ସମସ୍ତେ ଘେରିଗଲେ ଗୋପୀକୁ ଏବଂ ଜିନିଷଟି କ’ଣ ବୋଲି ସେ କହିବା ପୂର୍ବରୁ ସେମାନେ ତାହାକୁ ଦେଖିସାରିଥିଲେ। ସେମାନେ ପରସ୍ପରର ମୁହଁ ଦେଖିଲେ। ସମସ୍ତଙ୍କର ମୁହଁର ଆଗ୍ରହ ନିଷ୍ପତ୍ତ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା।

ଜିନିଷଟିର ବିଶେଷତ୍ୱ ବୁଝେଇବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କଲା ଗୋପୀ - “ଏଇଟା କଇଁଚଟିଏ ବୋଲି ତୁମ ମୁହଁଟିମାନ ଶୁଣିଗଲା। ନୁହେଁ କି? ଏଇଟା କଇଁଚଟିଏ, ହଁ; ହେଲେ ଏମିତି କଇଁଚ ଆମେ ଆମ ଜୀବନଶାରେ କେବେ ବି ଦେଖି ନ ଥିଲୁ। ତା’ ନ ହୋଇଥିଲେ ମୁଁ ଏତେ କଷ୍ଟକରି ଏଇଟାକୁ ଆଣିଆଁକି କାହିଁକି? ନିଅ, ଖେଳିବା।”

ସେ ଦୁଇଟି ଆଗ୍ରହହୀନ ହାତକୁ ତାହା ବଢ଼ାଇଦେଲା। ପିଲାମାନେ କଇଁଚକୁ ଦେଖୁଥିବା ବେଳେ, ସେମାନଙ୍କର ସବୁଷ୍ଟ ବାପାମାନେ କୂଳର ବାଲି ଅତିକ୍ରମ କରି ଫେରି ଯାଉଥିଲେ ବସିକୁ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦିଗ୍‌ବଳୟର ପାଖାପାଖି ସେତେବେଳେ। ସମୁଦ୍ର କୂଳ ନିର୍ଜନ ଓ ପରିତ୍ୟକ୍ତ। କେବଳ କଇଁଚଟି କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ ହୋଇ ରହିଥିଲା ଜଣକ ହାତରେ ଏବଂ ସମସ୍ତେ ତାକୁ ଘେରି ଏକ ବ୍ୟୁତ୍ତ ରଚନା କରିଥିଲେ। ସେଇଟିକୁ ଏକ ଆକର୍ଷଣୀୟ ଦରବ ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ ସେମାନେ। ସମୁଦ୍ର ଲହଡ଼ିର ଆହ୍ୱାନ ଓ ହାତ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପ୍ରତି ସେମାନଙ୍କର ଜମା ଧ୍ୟାନ ନ ଥିଲା।

ତେବେ ଗୋଟାଏ କଇଁଚକୁ ନେଇ କିଭଳି ଖେଳାଯାଇପାରେ? ସେମାନେ ଭାବିପାରୁ ନ ଥିଲେ ଏହାର ଉତ୍ତର। ପୁଣି, ତା’ ପ୍ରତି

ସେମାନଙ୍କର ମୂଳ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣଟି ଆଦୌ ବଦଳୁ ନ ଥିଲା। ସେମାନେ ତାହାକୁ ଗୋଟିଏ ମାମୁଲି କଇଁଚ ବୋଲି ହିଁ ଭାବୁଥିଲେ। ସେମିତି କିଛି ଅସାଧାରଣ ବ୍ୟତିକ୍ରମ ବୋଲି ମନେ କରୁ ନ ଥିଲେ।

ସେତେବେଳେ କଇଁଚର ଉଦ୍‌ବେଗ ହୃଦକମ୍ପନ ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା ଅସମ୍ଭବ ଭାବରେ। ମୂଢ଼ି ପାଇଁ ନିଷ୍ଫଳ ଅନୁଷ୍ଠାନ ତାକୁ ଲାଞ୍ଜି କରିଦେଇଥିଲା। ପୁଞ୍ଜିଭୂତ କ୍ଷୋଭ ଓ ପ୍ରତିବାଦରେ ତା’ର ତନ୍ତ୍ରୀ ଜଡ଼ସତ୍ତ୍ୱ ହୋଇ ଯାଉଥିଲା। ପୁଣି ସେ ଆର୍ତ୍ତନାଦ କରୁଥିଲା ପରାଜୟର ଦଂଶନରେ। ତା’ର ଅଭ୍ୟସ୍ତ ପୃଥିବୀରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହେବା ଫଳରେ ସେ ନିଜର ଚେତନାକୁ ଭଲକରି ଧରି ରଖିପାରୁ ନ ଥିଲା। ତା’ର ହଂସା ଉଡ଼ିଯାଉଥିଲା ଅସମ୍ଭବ ଶୋଷରେ। ପାଣିହୀନ ଶୂନ୍ୟତା ସହିତ ଆଦୌ ସାଲିସ୍ କରିପାରୁ ନ ଥିଲା ତା’ ଜୀବନ। ଅଣନିଶ୍ୱାସୀ ହୋଇ ସେ ନିଃସହାୟ ଭାବରେ ଅପେକ୍ଷା କଲା କୌଣସି ଗୋଟିଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତକୁ - ମୁଞ୍ଚିର ମୁହୂର୍ତ୍ତ; ଯାହାର ସମ୍ଭାବନା ନ ଥାଏ କିମ୍ବା ମୃତ୍ୟୁର ମୁହୂର୍ତ୍ତ; ଯାହା ଆସିବାରେ ଅଯଥା ବିଳମ୍ବ କରେ।

ଧରିଥିବା ପିଲାଟି ତାକୁ ତଳେ ପକେଇଦେଲା ଏବଂ କହିଲା, “ଏଇଟା ମରିଗଲା ଭଳି ଜଣାପଡ଼ୁଛି। ତାଲ, ଆମେ ଦୂରରେ ଠିଆହେବା। ବଞ୍ଚିଥିବ ଯଦି ତାଲିବ। ଆମକୁ ଦେଖିଲେ, ଶଳାଟି ହାତମୁହଁ ପତାକୁ ବାହାର କରିବ ନାହିଁ।”

ସମସ୍ତେ ଠିଆହେଲେ କିଛି ଦୂରରେ। ତଳେ ଆପାତତଃ ଶୁଖିଲା, ଅସମତଳ ବାଲି। କଇଁଚଟି ଆସ୍ତେ ମୁହଁ କାଢ଼ିଲା। [ତା’ ସାମନାରେ ଅନନ୍ତ ନୀଳିମା, ତା’ର ପୃଥିବୀ। ସହସା ସେ ଉତ୍‌ଫୁଲ୍ଲିତ ହେଲା ଏବଂ ପ୍ରାଣପଣେ ଧାଇଁବା ଆରମ୍ଭ କଲା ତା’ର ପୃଥିବୀ ଆଡ଼େ।]

- “ବଞ୍ଚିଚି ବୋ!” ଶୁଭିଲା ଏକ ଉତ୍ତାହୀ ଚିତ୍କାର ଏବଂ ତା’ପରେ କ’ଣ ଘଟିଲା ତାହା ବୁଝିପାରିଲା ନି କଇଁଚଟି। ତା’ ମୁହଁ ଉପରେ ସେ ଶକ୍ତ ଆଘାତଟିଏ ଅନୁଭବ କଲା। କିଛିବାଟ ଶୂନ୍ୟରେ ଉଠିପଡ଼ି ରହିଲା ଅନେକ ଦୂରରେ, ପାଣିର ଧାରରୁ ଢେର ବ୍ୟବଧାନରେ। ଆପଣା ଛାଏଁ ତା’ର ଗୋଡ଼-ମୁହଁ ପଶିଗଲେ ତା’ ପିଠି-ପେଟ ଭିତରକୁ। ତା’ ଭିତରୁ ସେ ଦେଖିପାରିଲା ତା’ ସାମନାରେ ତାକୁ ନେଇ ଖେଳ ଆରମ୍ଭ କରିଥିବା କେତେଜଣଙ୍କୁ। (କେତେବେଳେ ଏଇମିତି ଖେଳ ଶେଷହୁଏ, କେଜାଣି?)

- “ପାଖରେ ଠିଆହେଲେ ଗୋଡ଼-ମୁହଁ ଜମା ବାହାର କରୁନି। ଆଣିଲୁ ସେଇ ବାଡ଼ିଟା ଯାର ଗୋଡ଼-ହାତ ବାହାର କରିବା।” ଆଉ ଜଣେ କହିଲା।

ପ୍ରସ୍ତାବ ଅନୁସାରେ ଜଣେ ଆଣିଦେଲା ତିନି-ଚାରି ଫୁଟର ଶକ୍ତ ବାଡ଼ିଟିଏ। କହିଲା- “ଏହାର ପିଠି ଉପରେ ଏ ବାଡ଼ିଟା ରଖୁଛି। ତୁମେ ଦୁଇଜଣ ବାଡ଼ିର ଦୁଇମୁଣ୍ଡରେ ଠିଆ ହୁଅ। ଗୋଡ଼-ମୁହଁ ବାହାରି ପଡ଼ିବ।”

ସେୟା କରାଗଲା। ଚିକ୍କଣ ପିଠି ଉପରୁ ଖସି ଆସୁଥାଏ ବାଡ଼ିଟା। ମାତ୍ର ତା’ର ଦୁଇ ମୁଣ୍ଡରେ ଯେଉଁ ଓଜନ ଠିଆ ହେଉଥିଲା, ତା’ ଫଳରେ କଇଁଚର ଗୋଡ଼ ଓ ମୁହଁ ବାହାରକୁ ବାହାରି ଆସୁଥିଲା ବେଳେ ବେଳେ। ପରେ କିଛି ତା’ର ଗୋଡ଼-ମୁହଁ ତ ଦୂରର କଥା, କଇଁଚଟି ଆଦୌ ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ। ପୋତି ହୋଇଗଲା ବାଲି ଭିତରେ।

ତା’ ଉପରୁ ବାଡ଼ିଟି କାଢ଼ି ନିଆଗଲା। ଅନ୍ୟଜଣେ ବାଲିର ପରସ୍ପରେ ତାହାକୁ ପୋତିଦେଲା ଏବଂ କହିଲା- “ଭିତରୁ ଆସିପାରୁଚି କି ନା, ଦେଖିବା।”

ସେ ଏତକ କହିଚି କି ନାହିଁ କଇଁଚଟି ବାଲିର ପଲସ୍ତରା ଅମାନ୍ୟ କରି ଉଠି ଆସିଲା ଉପରକୁ ଏବଂ କାହାରିକୁ ଭୟ ନ କରି ତାଲିବା ଆରମ୍ଭ କଲା। ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡରାନ୍ତର ଓ ଅମାନ୍ୟ କରି ସେ ବାସ୍ତବିକ

ଦୌଡ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା। ତା’ ଗତିରେ ଥିଲା ନିର୍ଭୀକ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ। ସେ ସୁତେଇ ଦେଇଥିଲା ଯେ, (ଏମିତି ସଙ୍ଗଟ ସମୟରେ ଜୀବନ ନିଜକୁ ବାଜି ଲଗେଇ ଦିଏ, ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ। ସେତେବେଳେ ନିର୍ଭୟର ସହିତ ଜୀବନ ଗ୍ରହଣ କରିନିଏ ବାହାରର ସମସ୍ତ ଚାଲେଞ୍ଜକୁ; ସମସ୍ତ ବିପଦର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବା ପାଇଁ ସେ ଅଣ୍ଟା ଭିଡ଼ି ବାହାରି ପଡ଼େ। ପରିଣାମ କ’ଣ ହେବ, ତାହା ହିସାବ କରିବାକୁ ଫୁରୁସତ ନ ଥାଏ ତା’ ପାଖରେ।)

କଇଁଚଟି ଦୌଡ଼ିଲା ଏକ ରକମା। ସମସ୍ତେ କୌତୁକର ସହିତ ଦେଖିଲେ ଏଇ ଚୂଷ୍ୟକୁ। ତା’ ଚାରିପଟେ ଘେରିଯିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କୁ ବେଶି ସମୟ ଲାଗିଲା ନାହିଁ।

- “ବଲ୍ ଭଳି ଖେଳିବା।” ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଲା ଜଣେ।

- “ବଲ୍ ଭଳି? ଗୋଡ଼କୁ କାଟିବ, ଏଇଟା ଟାଣୁଆ ହୋଇଛି ଭାରି।” ଅନ୍ୟ ଦୁଇ-ତିନିଜଣଙ୍କର ନିରୁତ୍ସାହିତ ଉତ୍ତର ଶୁଭିଳା।

- “ଶୁଣ, ଏଇମିତି କରିବା କଇଁଚଟି ଯାହା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିବ, ସେ ତା’ର ପେଟ ତଳେ ଗୋଡ଼ରଖି, ଗୋଡ଼ରେ ତାହାକୁ ଫୋପାଡ଼ିବ ଉପରକୁ। ଏମିତି କଲେ ଗୋଡ଼କୁ ବାଧିବ ନାହିଁ।”

ପ୍ରସ୍ତାବଟି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ତତକ୍ଷଣାତ୍। ଚାଲିଲା କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଏଇ ଖେଳ। କଇଁଚଟି ଉଠୁଥାଏ ଶୂନ୍ୟତା ଭିତରକୁ ଏବଂ ପଡ଼ୁଥାଏ ବାଲି ଉପରେ। ଏମିତି ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବରେ ଏ ଖେଳ ଚାଲିଲା ଯେ, କଇଁଚଟି ସଂଖ୍ୟାହୀନ ହୋଇଗଲା। ନିଜକୁ ସେ ଆଉ ଅନୁଭବ କରିପାରିଲା ନାହିଁ। ଗୋଡ଼-ମୁହଁହୀନ ଏକ ଗୋଲାକାର ବସ୍ତୁରେ ପରିଣତ ହୋଇ ସେ ପଡ଼ୁଥାଏ ପୃଥକ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ।

ମାତ୍ର ଏମିତି କେତେବେଳିଆଏ ବା ଖେଳ ଚାଲୁ ରଖିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥା’ନ୍ତା? ସମସ୍ତଙ୍କର ଆଗ୍ରହ ହଜିଗଲା। କ୍ଳାନ୍ତି ଓ ବିରକ୍ତି ଭିତରେ। ହାଲିଆ ହୋଇ ସମସ୍ତେ ଘରମୁହଁ ହେଲେ।

ଆଉ କିଛି ସମୟ ପରେ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ସମୁଦ୍ର ଭିତରେ ହଜିଯିବ। ପରିତ୍ୟକ୍ତ ଖେଳନା ଭଳି ଦୀର୍ଘସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କଇଁଚଟି ପଡ଼ିରହିଲା ବାଲିଜର୍ଜରିତ ହୋଇ ପାଣି ଧାରର ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ। ସମଗ୍ର ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡର ଆଉ କେହି ନ ଥିଲେ ସେତେବେଳେ। ସମୁଦ୍ରର ଲହଡ଼ିଭଙ୍ଗା ଗର୍ଜନ ହିଁ ଥିଲା ଏକମାତ୍ର ଶବ୍ଦ। ମୁମୂର୍ଷୁ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଥିବା ଦରମଲା କଇଁଚଟି ହିଁ ଥିଲା ଏକମାତ୍ର ସର୍ବଶେଷ ଜୀବନ।

ଯୋଜନ ଯୋଜନ ଲମ୍ବର ଲହଡ଼ିମାନ ଉଠୁଥିଲେ ସମୁଦ୍ର ଛାତିରେ। ଧାଇଁ ଆସୁଥିଲେ କିଛି ବାଟ। ସେମାନଙ୍କର ଅଣ୍ଟା ଭାଙ୍ଗି ଯାଉଥିଲା। ମାତ୍ରମାତ୍ର ଶବ୍ଦକରି ପରାଜୟର ମାତ୍ରରେ ସେମାନେ ସମତଳ ହୋଇ ଯାଉଥିଲେ। ଅଳ୍ପହୀନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଚାଲିଥିଲା ଏଇମିତି। ଅଥଚ ବାଲିର କାଢ଼ ଅତିକ୍ରମ କରି କେଉଁଆଡ଼େ ଖସି ପକେଇ ଯିବାର ଉପାୟ ନ ଥିଲା। ଅନଳ୍ପ କାଳର ବନ୍ଦୀ ଏଇ ସମୁଦ୍ର ଅବ୍ୟାହତ ରଖିଥିଲା ମୁକ୍ତିର ସ୍ୱପ୍ନକୁ। ସେ ବିଧିସ୍ଥ ସ୍ୱପ୍ନ ରାଣି ରାଣି ବୁଦ୍‌ବୁଦ୍ ହୋଇ କେଉଁଆଡ଼େ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ, ପୁଣି ରାଣି ରାଣି ବୁଦ୍‌ ବୁଦ୍ (ଗୋଟିଏ ଲହଡ଼ିର ଅଣ୍ଟା ଭାଙ୍ଗିବା ପୂର୍ବରୁ ପୁଣି ଏକାଧିକ ଲହଡ଼ି ଓ ତା’ପରେ ସଂଖ୍ୟାହୀନ ଲହଡ଼ିର ବିଶ୍ୱସ୍ତ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି।)

ଯା’ପରେ ଆଉ କ’ଣ କରାଯାଇପାରେ? ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ, ଖଣ୍ଡିତ ଚେତନା ଫେରି ଆସୁଥିଲା କଇଁଚ ପାଖକୁ। ସେ ଚେଷ୍ଟା କଲା ମୁଣ୍ଡ ଓ ଗୋଡ଼ ବାହାର କରିବା ପାଇଁ। ନା, ହେଉନି। ତା’ ଦେହର ସମସ୍ତ ସନ୍ଧି ବାଲିରେ ଭରପୂର। ସେ ଚେଷ୍ଟା କଲା ଆଉ ଥରେ। ଅବରୁଦ୍ଧ କରିଥିବା ବାଲିର କାଢ଼ କିଛି ଅଂଶରେ ଧସଡ଼ି ପଡ଼ିଲା। ମୁହଁକାଢ଼ି ଦେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା ସେ। ସବୁ କୁହୁଡ଼ିଦଙ୍ଗା, କାଲୁଜାଲୁଆ। ସେଇ ନିଷ୍ପତ୍ତ ଦୃଷ୍ଟିରେ ସେ କିନ୍ତୁ ଦେଖିପାରିଲା, ତା’ ପୃଥିବୀର ସୀମା, ସମୁଦ୍ରର ପାଣିଧାର।

ସେ ଅସ୍ଥିର ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଅସମ୍ଭବ ଭାବରେ। ନିଜ ପ୍ରତି ଏକ ତୀବ୍ର ଆବେଗରେ ସେ ସତେ ଯେପରି ଓଦା ହୋଇଗଲା। ନିଜକୁ ସେ ଏତେ ଭଲ ପାଇ ନ ଥିଲା ଯା’ ପୂର୍ବରୁ। ଜୀବନ ଏତେ ମମତା ଓ ସ୍ନେହ ଦାବି କରେ ବୋଲି ଧାରଣା ନ ଥିଲା ତା’ର। କିନ୍ତୁ କାହିଁ? ସେ ତ ଚାଲିପାରୁନି ଆଉଁ!

ଅବଶ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ସେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ। ବର୍ତ୍ତମାନ ସବୁ ଦୁଃସ୍ୱପ୍ନ ଭଳି ଜଣାପଡ଼ୁଛି। ପାଣିରୁ ତାକୁ ଟେକି ଆଣିବାଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ବର୍ତ୍ତମାନର ଏ ଅର୍ଦ୍ଧମୃତ ଅବସ୍ଥା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ। ଏମିତି କାହିଁକି ଘଟିଲା, କେଜାଣି? ଏମିତି କ’ଣ ଘଟେ? (ଗୋଟିଏ ଜୀବନକୁ ତା’ ସ୍ନେହର ପୃଥିବୀ ଭିତରୁ ଉଠେଇ ନିଆଯାଏ ଏବଂ ନିଷ୍କରୁଣ, ନୃଶଂସ ଅତ୍ୟାଚାର ପରେ ତାକୁ ଏଇମିତି ଅକାମୀ କରି ପକେଇ ଦିଆଯାଏ, ତା’ ପୃଥିବୀଠାରୁ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ?) ଇଏ ପୁଣି କି ଅଭୂତ ପରିବେଶ! ଚାରିଆଡ଼େ ବାଲିର ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ, ଯାହା ସହିତ ସେ ବଞ୍ଚି ରହିଥିବା ପୃଥିବୀର

ଲେଖନୀ ସାମାଜିକ ନାହିଁ। (ଜୀବନ ଯଦି ଏଇଭଳି ପରିବେଶ ଭିତରକୁ ଟାଣିହୋଇ ଆସେ ଏବଂ ଏଇଭଳି ନିର୍ମମତାର ସମ୍ମୁଖୀନ ହୁଏ, ତେବେ ଜୀବନ କ'ଣ? ଅଭିଶାପ? କିନ୍ତୁ ତାହାକୁ ବଞ୍ଚେଇ ରଖିବା ପାଇଁ ଏତେ ବ୍ୟାକୁଳତା ଆସେ କେଉଁଠୁ? କାହିଁକି?)

ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଏକାଠି ଠୁଳକରି କଇଁଚଟି ବାଲିବା ଆରମ୍ଭ କଲା। ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ପଦକ୍ଷେପ। ତା'ପରେ ସେ ପୁଣି ପଡ଼ିରହିଲା। ଆଉ ହେବନି, ବୋଧହୁଏ। ଅଥଚ କେଡ଼େ ପାଖରେ ଅଛି ତା'ର ସମୁଦ୍ର? କେଡ଼େ ପାଖରେ ସତେ! ଏଇ ଯେମିତି ଛୁଇଁଦେଇ ହେବ! ଏଇ ଯେମିତି ସେ ବୁଲିବ, ତା'ର ନାଲିମା ଭିତରେ। ଶେଷହାନ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିବ ଓ ସୃଷ୍ଟି କରିବ ତା'ର ଉତ୍ତର ପୁରୁଷ! ଏତେ ସୁନ୍ଦର ଭବିଷ୍ୟତ ଅପେକ୍ଷା କରିବ ତାକୁ ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ପାହୁଣ୍ଡ ଦୂରରେ!

ଏତେ ଦହଗଞ୍ଜ ହେବା ପରେ ସଂସାରରୁ, ଆଉ ଅଧିକ କ'ଣ ଆଶା କରୁଥିଲା ସେଇ ମୃତପ୍ରାୟ, ଏକଦା ସୁନ୍ଦର, ଅନନ୍ୟ କଇଁଚଟି? ବର୍ତ୍ତମାନ ତା' ଦେହର ଆକର୍ଷଣ ବିବର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଯାଇଥିଲା, ତା' ଜୀବନ ମଳିନ ହୋଇଯାଇଥିଲା; ତଥାପି ତା'ର ନିଷ୍ପତ୍ତ ଆଖିରେ ସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଉଠୁଥିଲା ଏକ ଅପ୍ରତିବୁଦ୍ଧା ଶୋଷ। ସେ ବାହୁଥିଲା ସମୁଦ୍ର ଆଡ଼େ ଏମିତି ଜଙ୍ଗରେ ସତେ ଯେପରି ସମୁଦ୍ରର ସମସ୍ତ ପାଣି ତା' ଶୋଷ ପାଇଁ ଆବୋ ଯଥେଷ୍ଟ ନ ଥିଲା। ସେଇମିତି ପଡ଼ିରହି ସେ କେଜାଣି ଆହ୍ୱାନ କରୁଥିଲା - (ବହୁତ ପାଣି ତୋ ପାଖରେ ଅଛି ବୋଲି ତୋର ଭାରି ଅହଙ୍କାର ପରା! ଗର୍ବରେ ତୋ ଛାତି ଫୁଲି ଉଠେ! ସବୁଷ୍ଟ କର ମୋ ଶୋଷକୁ! ହଁ, କେବଳ ମୋରି ଶୋଷକୁ!)

ନିଜର ପଙ୍ଖତା ବିରୁଦ୍ଧରେ ସଂଘର୍ଷ ବାଲୁ ରଖିଥିଲା କଇଁଚଟି। ତା' ସାମନାରେ ଥିବା ସମୁଦ୍ର କ୍ରମଶଃ ଅଶାନ୍ତ ହୋଇପଡୁଥିଲା। ସମସ୍ତ ବାଲିର କାଢ଼କୁ ପରିହାସ କରି ସେ ଆହୁରି ବ୍ୟାପ୍ତ ହେବା ପାଇଁ ପ୍ରାଣମୂର୍ଚ୍ଛା ଉଦ୍ୟମ ଆରମ୍ଭ କଲା। ଅନ୍ୟ ଦିନଠାରୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଦୀର୍ଘ ଯଥେଷ୍ଟ ଉଚ୍ଚ ଲହଡ଼ି ସୃଷ୍ଟି ହେଲା ତା' ଛାତିରେ। ବାଲିର କାଢ଼ ଉପରେ ସେ ହାତ ବଢ଼େଇଥିଲା କିଛି ଗୋଟାଏକୁ ନିଜ ଭିତରକୁ ଆଣିବା ପାଇଁ।

- “ବାଲିଆ, ମୋ ଭିତରକୁ!” ସତେ ଯେପରି ସମୁଦ୍ରର ମର୍ମସ୍ପଳରୁ ବାହାରିଲା ଏଇ ସ୍ନେହମୟ, ବାହଲ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଡାକଟି। “ବାପରେ, ମୋ ଭିତରକୁ ବାଲିଆ। ଆଉ କେଉଁଟି ମାତ୍ର ପାହୁଣ୍ଡ। ତା'ପରେ ତୋତେ ଲୁଚେଇ ରଖିବି ମୋ ଗର୍ଭରେ। ମୋ ଆଖିର ଲୁହରେ ଧୋଇଦେବି ତୋର ସମସ୍ତ କ୍ଷତ, ପୋଛିଦେବି ତୋ ଦେହର ଯାବତାୟ ବାଲିର ମଇଳା। ବାଲିଆ, ମୋ ଧନ!”

କଇଁଚଟି ପ୍ରଲୁପ୍ତ ହେଲା ଏବଂ ପୁଣିଥରେ ବାଲିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା। ଜମା ହେଉନି। ସେ ଏବେ କରିବ କ'ଣ? ଅସମତଳ ବାଲିର ତଟାଣ ଉପରେ ତା' ଦେହ କେବଳ ଥରୁଟି, ଜୀବନର ସଙ୍କେତ ଦେଇ। ମାତ୍ର ତା'ର ଗତିଶୀଳତା କାହିଁ? ଅଳ୍ପ କେତୋଟି ପଦକ୍ଷେପର ବ୍ୟବଧାନ। ଅଥଚ ସେ ତ ପାରୁନି!

ସେଦିନ ଭଳି ସମୁଦ୍ର ଏତେ ଅସ୍ଥିର ଓ ବିଦ୍ରୋହୀ ହୋଇ ନ ଥିଲା। ତା'ର ଗର୍ଜନରେ ଏଇ ଯେପରି ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଆକାଶ ଭାଙ୍ଗି ଖସି ପଡ଼ିବ ତା' ଭିତରକୁ। ବାଲିର କାଢ଼ ଭୁଗୁଡ଼ି ପଡ଼ିବ ରସାତଳକୁ। ସମୁଦ୍ର ମୁଣ୍ଡ ପିଟୁଥିଲା ନାହିଁ ନ ଥିବା ଆବେଗ ଉତ୍ତ୍ୟାସରେ। ବାରମ୍ବାର ହାତ ପ୍ରସାରିତ ହେଉଥିଲା ତାକୁ ବନ୍ଦାକରି ରଖିଥିବା ବାଲିର ପାତେରି ଉପରେ। ମାତ୍ର ସବୁଥର ରିକ୍ତହାତ ତା'ର ଫେରିଯାଉଥିଲା ତା' ପାଖକୁ।

- “ବାଲିଆ, ମୋ ଭିତରକୁ!” ଏ ଆହ୍ୱାନ ଥିଲା ଶେଷହାନ। “ତୋତେ ଭାରି ଶୋଷ। ନୁହଁ? ବାଲିଆ। ମୋ ପାଣିପିଇ ମୋତେ ଶୁଖେଇ ଦେ। ତୋହରି ପାଇଁ ଏ ପାଣି। ଆ, ତୋତେ ହାତ ବଢ଼େଇ

ଡାକୁଟି ପରା! ଦେଖୁରୁ ତ, ମୁଁ ବି ଏଇ ବାଲିର ଶୃଙ୍ଖଳରେ ବନ୍ଦୀ। କ'ଣ ଆଉ କରିବି ମୁଁ?”

ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ବାଲିଥିଲା ଏଇଭଳି ସଂଘର୍ଷ। ଏକଦା ସୁନ୍ଦର, ଚମତ୍କାର ଓ ଉଚ୍ଚ ଅଭିଳାଷ ଥିବା ଓ ବର୍ତ୍ତମାନ ଦରମଲା, ଅତ୍ୟାଚାରିତା, ବାଲି ବିମଣ୍ଡିତ ହୋଇଯାଇଥିବା ଆହତ କଇଁଚର ସମୁଦ୍ର ଭିତରକୁ ଯିବା ପାଇଁ ପ୍ରାଣାତ୍ମକ ଚେଷ୍ଟା ଓ କ୍ଷୁଧିତ, ନିରୁପାୟ ସମୁଦ୍ର ତାକୁ ହାତ ବଢ଼େଇ ନିଜ ଭିତରକୁ ନେଇ ଯିବାର ବିଗଳିତ ବ୍ୟାକୁଳତା। (ଶୋଷ ସବୁଷ୍ଟ ହୁଏ ନାହିଁ, କ୍ଷତ ଭଲ ହୁଏ ନାହିଁ।) ସମୁଦ୍ରର ଆବେଗ ମୁଣ୍ଡପିଟି, ହାତ ବଢ଼େଇ ଅହରହ ଲୁହମିଶା ସ୍ୱରରେ କହୁଥାଏ - “ବାପରେ, ବାଲିଆ ମୋ ଭିତରକୁ!”

କଇଁଚଟି ଶୁଣେ ଓ ଉଲ୍ଲସିତ ହୁଏ। ହେଇ ଦିଶୁଥିବା ପାଣିକୁ ଛୁଇଁବା ବି ସମ୍ଭବ ହୁଏ ନାହିଁ। ସମୁଦ୍ର ଓ ତା' ମଝିରେ ଥିବା ବାଲିର ବ୍ୟବଧାନଟି ଅପରାଜେୟ ହୋଇ ରହିଥାଏ, ଯେମିତିକି ତଙ୍ଗାର ଅନତିକ୍ରମ୍ୟ ହୋଇ ରହେ ସମୁଦ୍ର ଓ ତା' ମଝିରେ।

ସେତେବେଳେ କିଏ ବା ପାଖରେ ଥାଏ ଏସବୁ ବୁଝିବା ପାଇଁ? ସ୍ନେହରେ କିଏ ଘୁଞ୍ଚେଇ ଦିଏ କଇଁଚକୁ ପାଣିର ଧାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ? ନିର୍ମମତା ହେଉ ପଛେ କିଏ ବା ତାକୁ ଫୋପାଡ଼ି ଦିଏ ପାଣି ଭିତରକୁ?

ମାତ୍ର ସେଦିନର ଘଟଣାଟି ଆଉ ଅଧିକ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବା ସମ୍ଭବ ହେଉନାହିଁ। ବୋଧହୁଏ କଇଁଚ ଓ ସମୁଦ୍ରର ଏଇ ମିଳିତ ବ୍ୟାକୁଳତା, ଅସଫଳ ଚେଷ୍ଟା ଆହୁରି ମର୍ମସ୍ପର୍ଶୀ ଓ ଅସହ୍ୟ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା। ଏଇଥିପାଇଁ ଏହାକୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟିର ଅନ୍ତରାଳକୁ ନେଇଯିବା ସକାଶେ ସ୍ୱର୍ଗ ଓ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଘନାଭୂତ ହେଉଥିଲା ଅନନ୍ତ ଅନ୍ଧକାର।

ବାପା ସୁନାତା ସାହୁ

ଗାଁରେ ବାପା ବଡ଼ପୁଅ ପାଖରେ ରହନ୍ତି। ବଡ଼ପୁଅ, ବୋହୂ ଗାଁ ସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷକତା କରନ୍ତି। ଆଉ ଦୁଇପୁଅ ସହରରେ ବାକିରି କରନ୍ତି। ବାପା ଏଥର ବୁଢ଼ା ହୋଇଗଲେଣି। ଆଉ ଚଲାବୁଲା, ଉଠାବସା କରିପାରୁନାହାନ୍ତି। ପ୍ରାୟ ଶଯ୍ୟାଶାୟୀ। ତାଙ୍କର ସବୁକାମ ସାରି ପୁଅବୋହୂ ସ୍କୁଲକୁ ଯାଆନ୍ତି।

ଦିନେ ବଡ଼ପୁଅ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଭାଇଙ୍କୁ ଫୋନ୍ କରି କହିଲେ, “ତୁମେମାନେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଆସି ଟିକିଏ ବାପାଙ୍କ କାମରେ ସାହାଯ୍ୟ କର। ବାପା ମଧ୍ୟ ତୁମକୁ ଦେଖିଲେ ଖୁସି ହେବେ।”

ମଝିଆଁ ଭାଇ କହିଲେ, “ମୋତେ ଜମା ଛୁଟି ମିଳିବନି।” ସାନ ଭାଇ କହିଲେ, “ମୋ ସ୍ତ୍ରୀର ଉଚ୍ଚ ରକ୍ତଚାପ, ତେଣୁ ଆମେ ଯାଇପାରିବୁନି।”

କିଛିଦିନ ଗଢ଼ିଗଲା। ବଡ଼ଭାଇ ପୁଣି ଫୋନ୍ କଲେ, କହିଲେ, “ବାପା ତାଙ୍କର ସମସ୍ତ ସମ୍ପତ୍ତି, ଜମିବାଡ଼ି ଭାଗ କରିବେ ଏବଂ କିଛି ସୁନାଗହଣା ମଧ୍ୟ ଭାଗ କରିବେ। ତେଣୁ ତୁମେମାନେ ଆସିଲେ ଭଲ ହେବ।”

ତା' ପରଦିନ ସକାଳୁ ଭାଇମାନେ ସମ୍ପ୍ରାକ ପହଞ୍ଚିଗଲେ।

ବିଶ୍ୱ ସାହିତ୍ୟର ଅମର କୀର୍ତ୍ତି

କଳାପାଣି

“ଏହା ଅସାଧାରଣ ଯନ୍ତ୍ରଣା” ଅର୍ଥସର ଜଣକ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ କହିଲେ ଏବଂ ସଂଭ୍ରମ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଚାହିଁଲେ। ଯନ୍ତ୍ରଣା ସହ ସେ ଖୁବ୍ ଭଲ ଭାବେ ପରିଚିତ। ସେନାନାୟକଙ୍କର ଜଣେ ସୈନିକ ଅର୍ଥସରଙ୍କୁ ଅବଜ୍ଞା କରିବାରୁ ତାହାର ପରିଣାମ ଥିଲା ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ। ସେହି ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡର ଦଣ୍ଡକ ହେବା ପାଇଁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ସୌଜନ୍ୟବଶତଃ ସେନାନାୟକଙ୍କର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ସ୍ୱୀକାର କରି ଆସିଥିଲେ। କଳାପାଣିର ଉପନିବେଶ ଏହି ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଉ ନ ଥିଲା। କ୍ଷୁଦ୍ର ବାଲୁକାମୟ ଉପତ୍ୟକାଟିଏ। ଉପତ୍ୟକାର ଚତୁର୍ଥପାର୍ଶ୍ୱରେ ରହିଛି ତାହା ପାହାଡ଼। ମଝି ଅଂଶଟା ବେଶ୍ ଢାଲୁ। ବିରାଟ ଖାତ ଭଳି ଏକ ସ୍ଥାନ। ଏହି ଜନପ୍ରାଣୀଶୂନ୍ୟ ଉପତ୍ୟକାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକିରଣରେ ଏବେ ମାତ୍ର ଚାରିଜଣ ପ୍ରାଣୀ ଉପସ୍ଥିତ। ସେମାନେ ଯଥାକ୍ରମେ ଅର୍ଥସର, ବନ୍ଦୀ, ସୈନିକ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ। ବନ୍ଦୀଟିର ପାଟି ଥିଲା କ୍ଷୁଧାର୍ତ୍ତ ପଶୁ ଭଳି ଉଜୁଳୁ। ତା’ ମୁଣ୍ଡରେ ଥିଲା ଗୋଟେ ଗୋଟେ କେଶ, ମୁହଁରୁ ଜଣାପଡୁଥିଲା ଯେମିତି ତା’ ଉପରେ ଝଡ଼ଟେ ବହିଯାଇଛି। ଛୋଟ ଜଞ୍ଜିରଗୁଡ଼ିକରେ ବନ୍ଦୀର ହାତ, ଗୋଡ଼ ଓ ବେକ ବନ୍ଦୀ ହୋଇଥିଲା। ଏ ଜଞ୍ଜିରସବୁ ପରସ୍ପର ସହ ଯୋଡ଼ିହୋଇ ମୋଟା ଜଞ୍ଜିର ସହ ଲାଗିଥିଲା। ମୋଟା ଜଞ୍ଜିରଟି ଥିଲା ସିପାହି ହାତରେ। ଅବଶ୍ୟ ବନ୍ଦୀଟି ପୋଷା କୁକୁର ଭଳି ଲାଗୁଥାଏ, ତାକୁ ଦେଖିଲେ କେହି ବି ତାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବେ ଛାଡ଼ିଦେବା ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରିପାରିବ। କାରଣ ସେ ଏତେ ଅନୁଗତ ଯେ ଗୋଟାଏ ସିଟି ବାଜିଲେ ଶାସ୍ତି ପାଇବାକୁ ଯେମିତି ଦଉଡ଼ିକି ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ହେବ।

ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ସେହି ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହ ଦେଖାଇଲେ ନାହିଁ, ଅଧିକତଃ ବନ୍ଦୀଟିକୁ ବୁଲିବୁଲି ଅନାସକ୍ତ ଭାବରେ ଚାହିଁଲେ। ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ବାଲୁ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତିଟି ଅଂଶକୁ ଭଲଭାବେ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଅର୍ଥସର ତତ୍ପର ହୋଇ ଉଠିଲେ। ପ୍ରଥମେ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତଳକୁ ଗଲେ। ଯନ୍ତ୍ରଣା ମାଟିରେ ଠିକ୍ ଭାବେ ବସିଛି ନା ନାହିଁ ଦେଖିନେଲେ। ତା’ପରେ ତଳୁ ବାହାରି ଆସି ଶିଢ଼ି ଦ୍ୱାରା ତରତର ହୋଇ ଉପରକୁ ଉଠିଗଲେ ଏବଂ ଭଲଭାବେ ପରୀକ୍ଷା କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଲେ। ଏସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ମିଶ୍ରିତ, ଅର୍ଥସରଙ୍କର ନୁହେଁ। କିନ୍ତୁ ସେ ଖୁବ୍ ଉତ୍ସାହରେ ଲାଗିଥିଲେ। କାରଣ, ପ୍ରଥମତଃ ଏହି ମାରଣ-ଯନ୍ତ୍ରଣା ଅଭିନବତଃ ସଂପର୍କରେ ତାଙ୍କ ମନରେ ଗର୍ବ ଭାବ ଅଛି। ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ଆଜିର ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ସୁସମ୍ପନ୍ନ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ଅଛି ତାଙ୍କ ଉପରେ। ସୂତରା କୌଣସି ତ୍ରୁଟି କରିବାକୁ ସେ ରାଜି ନୁହଁନ୍ତି। “ସବୁ ଠିକ୍ ଅଛି” ସେ ବଡ଼ପାଟିରେ କହିଲେ ଏବଂ ଶିଢ଼ିରେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲେ। ଆବଶ୍ୟକତାଠାରୁ ଅଧିକ ଛୋଟାଇଲେ ଏବଂ ପାଟି ଖୋଲାକରି ନିଶ୍ୱାସ ପ୍ରଶ୍ୱାସ ନେଲେ। ତା’ପରେ ସୁନ୍ଦର ଭାବେ ବୁଣାହୋଇଥିବା ଦୁଇଟା ଲେଡିଜ୍ ରୁମାଲ ପକେଟରୁ ବାହାର କରି ଯୁନିଫର୍ମର କଲରରେ

ଘଟାକ୍ରମ

ପ୍ରାଣ କାଫ୍‌କା

୩ ଜୁଲାଇ ୧୮୮୩ - ୩ ଜୁନ୍ ୧୯୨୪

ଧାରାବାହିକ ଉପନ୍ୟାସ
(ଚାରି)

ରଖିଦେଲେ। ତାହା ଦେଖି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ କହିଲେ, “ଏତେ ଗରମ ହେଉଛି, ତା’ ଉପରେ ଏ ମିଲିଟାରି ପୋଷାକ। ଆପଣଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚୟ ଖୁବ୍ କଷ୍ଟ ହେଉଥିବ।” ଅର୍ଥସର ଆଶା କରିଥିଲେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଯନ୍ତ୍ର ସଂପର୍କରେ କିଛି ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁବେ। ତାହା ନ କରି ସେ ପୋଷାକ କଥା ଉଠାଇବାରୁ ଅର୍ଥସର ଟିକେ କ୍ଷୁଦ୍ଧ ହେଲେ। “ଆପଣ ଠିକ୍ କହୁଛନ୍ତି।” ସେଠାରେ ରଖାହୋଇଥିବା ବାଲୁଟି ପାଣିରେ ତେଲ-ଗ୍ରୀସ୍ ଲଗା ହାତକୁ ଧୋଇଲାବେଳେ କହିଲେ, “ଏହା ଆମକୁ ଘର କଥା ମନେପକାଇ ଦେଉଛି। ଆମେ ଆମ ଘରକୁ ଭୁଲିଯିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ। ଆଜ୍ଞା, ଏବେ ଆସନ୍ତୁ ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ଦେଖିବା।” ସେ ହାତକୁ ଡାକିଆରେ ପୋଛି ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ଠାରିଦେଲେ। “ଏତିକି କାମ ହାତରେ କରିବାକୁ ପଡ଼େ। ଏବେ ବାକି କାମସବୁ ଯନ୍ତ୍ର ହିଁ କରିବ।” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ହଲାଇ ସହମତି ବ୍ୟକ୍ତ କଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପଛରେ ଚାଲିଲେ। ଅର୍ଥସର ନିଜକୁ ନିଜେ ଦୂର୍ଯ୍ୟୋଗରୁ ରକ୍ଷା କରିବାର ପ୍ରସ୍ତୁତି କରି କହିଲେ, “କେତେବେଳେ କେମିତି କିଛି ନା କିଛି ଗଡ଼ବଡ଼ ହୋଇଯାଏ, ଆପଣ ତ ଜାଣନ୍ତି। ମୁଁ ଆଶା କରୁଛି ଆଜି କୌଣସି ଅସୁବିଧା ହେବନି, କିନ୍ତୁ ସମ୍ଭାବନା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବା ଉଚିତ। ଏ ଯନ୍ତ୍ରଟି ବାରଘଣ୍ଟା

ଯାଏ ଚାଲିବ। ଯଦି ସାମାନ୍ୟ କିଛି ତୁଟି ଦେଖାଯାଏ ତେବେ ତାହାକୁ ତୁରନ୍ତ ସଂଶୋଧନ କରାଯାଇପାରେ।”

ସେଠାରେ ରଖାହୋଇଥିବା ବେତ ଚେୟାରଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଗୋଟାକୁ ଉଠାଇ ଆଣି ଅଫିସର କହିଲେ, “ଆପଣ ବସନ୍ତ” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ମନା କରି ପାରିଲେନି। ପାଖରେ ଗୋଟାଏ ଖାତା ଖାତଟା ଅଧିକ ଗଭୀର ନ ଥିଲା। କିନ୍ତୁ ସେପାଖରେ ଦୃଷ୍ଟି ପଡ଼ିବାରୁ ଛାତି ଭିତରଟା ଧରିଉଠିଲା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କର। ବୁଝିବାକୁ ଅସୁବିଧା ହେଲାନି ସେଟା ପ୍ରକୃତରେ କବର। ବନ୍ଦୀର ଲାସ୍ ଲୁଚାଇ ଦେବା ପାଇଁ ଖାତ ଖୋଲା ହୋଇଛି। ତା’ର ଏକ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଥିଲା ମାଟିସ୍ତୁପ ଓ ଅନ୍ୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଯନ୍ତ୍ର। “ମୁଁ ଜାଣିନି, ସେନାନାୟକ ଆପଣଙ୍କୁ ଏ ଯନ୍ତ୍ର ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଜଣାଇଛନ୍ତି ନା ନାହିଁ।” ଅଫିସର କହିଲେ। ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ହାତ ହଲାଇ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ସଙ୍କେତରେ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲେ। ଅଫିସରଙ୍କ ପାଇଁ ତ ଏହା ଥିଲା ସ୍ୱଚ୍ଛ ସୂଯୋଗ କାରଣ ସେ ଏବେ ଯନ୍ତ୍ରଟି ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଜଣାଇ ପାରିବେ। ଆଗପଛ ହେଉଥିବା ହ୍ୟାଣ୍ଡଲକୁ ଧରି ସେ ତା’ ଉପରେ ନଇଁପଡ଼ି କହିଲେ, “ଏହି ଯନ୍ତ୍ରର ଆବିଷ୍କାର ଆମ ଭୂତପୂର୍ବ ସେନାନାୟକ କରିଥିଲେ। ଏହାର ନିର୍ମାଣ ଆରମ୍ଭରୁ ହିଁ ମୁଁ ଏହା ସହ ସଂଶ୍ଳିଷ୍ଟ ଥିଲି ଏବଂ ଏଯାବତ୍ ରହିଆସିଛି। କିନ୍ତୁ ଏହାର ଆବିଷ୍କାର ପାଇଁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଶ୍ରେୟ କେବଳ ତାଙ୍କର। ଆପଣ କ’ଣ ଆମ ସ୍ୱର୍ଗାତ୍ମ ସେନାନାୟକଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଶୁଣିଛନ୍ତି? ଶୁଣି ନାହାନ୍ତି? ଅବଶ୍ୟ ମୁଁ ଅତିରଞ୍ଜିତ କରି କହୁନି, ପ୍ରକୃତରେ ଏହି ପୂରା କଳାପାଣିର ସଂଗଠନ ଓ ନିର୍ମାଣ ତାଙ୍କ ସମୟରେ ହିଁ ହୋଇଛି। ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପୂର୍ବରୁ ଆମେ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁମାନେ ଜାଣିଥିଲୁ ଯେ ଏହି ଉପନିବେଶର ସଂଗଠନ ଏତେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ କରାଯାଇଛି ଯେ ତାଙ୍କ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ପାଖରେ ହଜାର ହଜାର ଯୋଜନା ଥିଲେ ହେଁ ଏଥିରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା ଅସଂଭବ ହେବ, ଅନ୍ତତଃ ଆଗାମୀ ବର୍ଷଗୁଡ଼ିକରେ ତ କରିପାରିବେନି। ଆମ ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ ସତ ହୋଇଛି। ନୂଆ ସେନାନାୟକଙ୍କୁ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ପଡ଼ିଛି। କେତେ ଲଜ୍ଜାଜନକ କଥା, ଆପଣ ଆମ ପୂର୍ବତନ ସେନାନାୟକଙ୍କ ସହ ଦେଖା କରି ପାରିଲେନି। କିନ୍ତୁ ଆମ ସାମ୍ରାଜ୍ୟେ ତାଙ୍କ ନିର୍ମିତ ଯନ୍ତ୍ର ତ ଅଛି। ଆପଣ ଦେଖନ୍ତୁ, ଏଥିରେ ତିନିଟି ଅଙ୍ଗ ଅଛି। ସମୟକ୍ରମେ ଏହାର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଙ୍ଗର ଏକ ଲୋକପ୍ରିୟ ନାମ ରଖାଯାଇଛି, ତଳ ଅଂଶକୁ ‘ବେଡ୍’, ଉପର ଅଂଶକୁ ‘ଡିଜାଇନର’ ଏବଂ ମଝିରେ ଉପର ତଳ ହେଉଥିବା ଅଂଶକୁ ‘ହେରୋ’।”

“ହେରୋ?” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ପଚାରିଲେ। ସେ ଭଲ ଭାବେ ଶୁଣିପାରୁ ନ ଥିଲେ। ସେହି ଛାୟାହୀନ ଘାଟିରେ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣ ଏତେ ତୀବ୍ର ଥିଲା ଯେ ନିଜ ବିଚାରକୁ କେନ୍ଦ୍ରିତ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରୁ ନ ଥିଲା। ତିପା ଯୁନିଫର୍ମ ଉପରେ ଓଜନିଆ ଲୋଗୋ ଲାଗିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଖୁବ୍ ଉତ୍ସାହର ସହ ନିଜ ବିଷୟରେ କହୁଥିବା ଓ ତା’ସହ ପେଟକସ୍ତରେ ଏଠିସେଠି ନଟ୍ ଚାଇଟ୍ କରୁଥିବା ଅଫିସରଙ୍କୁ ସମ୍ଭବତଃ ଏଥିପାଇଁ ସେ ମନେମନେ ପ୍ରଶଂସା କରୁଥିଲେ। ସୈନିକଟିର ଅବସ୍ଥା ଥିଲା ଅନେକାଂଶରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ଭଳି। ତା’ର ଦୁଇ ହାତର

ମଣିବନ୍ଧରେ ଥିଲା ବନ୍ଦୀଟିର ହାତକଡ଼ିର ଜଞ୍ଜିର। ସେ ନିଜ ରାଇଫଲରେ ମୁଣ୍ଡ ନଇଁ କୌଣସି କଥା ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନ ଦେଇ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା। ଏଥିରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେନି କାରଣ ଅଫିସର କହୁଥିଲେ ପ୍ରେକ୍ଷରେ। ସୈନିକ କିମ୍ବା ବନ୍ଦୀ କେହି ବି ପ୍ରେକ୍ଷର ଗୋଟାଏ ଶବ୍ଦ ଜାଣି ନ ଥିଲେ। ଅବଶ୍ୟ ସବୁଠୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା ହେଉଛି ବନ୍ଦୀଟି ପୂରା ଧାନ ସହକାରେ ଅଫିସରଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ। ଏକ ପ୍ରକାର ନିଦୁଆ ଆଖିରେ ଅଫିସରଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ସେ ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଇ ରାହୁଥାଏ, ଯେତେବେଳେ ଅଫିସର ସଙ୍କେତ ଦେଇ କହୁଥାନ୍ତି ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ମଝିରେ ମଝିରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରୁଥାନ୍ତି।

“ହଁ, ହେରୋ। ଏହାର ପୂରା ଉପଯୁକ୍ତ ନାମ। ଏଥିରେ ଛୁଅଁ ‘ହେରୋ’ର ଦାନ୍ତ ଭଳି ଲଗାଯାଇଛି ଏବଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଯନ୍ତ୍ରଟା ଅନେକାଂଶରେ ‘ହେରୋ’ ଭଳି କାମ କରେ, ଯଦିଓ ଏହାର କାର୍ଯ୍ୟ ଗୋଟାଏ ସ୍ଥାନରେ ହିଁ ସୀମିତ, ତା’ସହ ଏହା ଟିକେ ଅଧିକ କଳାତ୍ମକ। କିନ୍ତୁ ଆପଣ ଶୀଘ୍ର ଏହାକୁ ବୁଝିପାରିବେ। ‘ବେଡ୍’ ଉପରେ ଅପରାଧୀକୁ ଶୁଆଇ ଦିଆଯାଏ। ଏହାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଏହା ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ଜଣାଇବି। ଆପଣ ଏହାର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟକୁ ଭଲ ଭାବେ ବୁଝିପାରିବେ। ଏହା ବ୍ୟତୀତ ‘ଡିଜାଇନର’ ଚକର ଗୋଟାଏ କଣ୍ଟା ଟିକେ ଅଧିକ ଖରାପ ଥିବାରୁ ଚାଲିଲାବେଳେ ଏହା ଅଧିକ ଶବ୍ଦ କରେ। ତା’ ଶବ୍ଦ ଆପଣ ଶୁଣିପାରିବେନି। ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟରୁ ସ୍ନେୟର୍ ପାର୍ଟସ୍ ଏଠାରେ ମିଳିବା ଖୁବ୍ କଷ୍ଟକର। ଅବଶ୍ୟ ଏହା ହେଲା ‘ବେଡ୍’। ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଯେମିତି କହିଲି ଏହାର ଉପର ସ୍ତରକୁ ତୁଳାପତ୍ତିରେ ଢାଙ୍କି ଦିଆଯାଏ। ଏପରି କାହିଁକି କରାଯାଏ ପରେ ଆପଣ ଜାଣିପାରିବେ। ଅପରାଧୀର ସବୁ ପୋଷାକକୁ ଓହ୍ଲାଇଦେଇ, ଏହି ତୁଳାପତ୍ତି ଉପରେ ଶୁଆଇ ଦିଆଯାଏ। ହଁ, ଏହା ହେଉଛି ହାତ ବାନ୍ଧିବା ପଟି ଆଉ ଇଏ ଗୋଡ଼ର ଏବଂ ଏଠାରେ ରହିଛି ବେକ ବାନ୍ଧିବା ପଟି। ଏହାସବୁ ଦୃଢ଼ଭାବେ ବାନ୍ଧିବା ପାଇଁ କରାଯାଇଛି। ‘ବେଡ୍’ର ମୁଣ୍ଡପାଖରେ ଅପରାଧୀର ମୁହଁ ରହେ। ଏଠାରେ ପଶମ କପଡ଼ାରେ ତିଆରି ବିଷ୍ଣୁ ପାଟିକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ରହିଛି, ତାହାକୁ ସହଜରେ ଚଳାଇଲେ ତାହା ସିଧା ପାଟି ଭିତରକୁ ଚାଲିଯାଏ। ଏହାଦ୍ୱାରା ଅପରାଧୀର ଜିଭ କଟେନି ଓ ସେ ଚିତ୍କାର କରିବାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଥାଏ। ଏବେ ଏହା ତ ସ୍ୱାଭାବିକ ଯେ ଅପରାଧୀକୁ ତା’ ପାଟିରେ ବିଷ୍ଣୁ ଜବରଦସ୍ତ ରଖିବାକୁ ହୁଏ, ଏଭଳି ନ କଲେ ତା’ ବେକ ପଟିର ଦୃଢ଼ ବନ୍ଧନ ଛିଡ଼ିଯିବ। “ଏହା କ’ଣ ତୁଳାରେ ତିଆରି?” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ‘ବେଡ୍’ ପାଖରେ ନଇଁପଡ଼ି ପଚାରିଲେ। “ହଁ, ଆପଣ ତାକୁ ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ଛୁଇଁ ଦେଖିପାରନ୍ତୁ।” ଅଫିସର ହସିଦେଇ କହିଲେ। ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ହାତକୁ ଧରି ତା’ ଉପରେ ରଖି କହିଲେ, “ଏହା ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ତୁଳାରେ ଓ ବିଶେଷ ପଦ୍ଧତିରେ ତିଆରି କରାଯାଇଛି, ଏଥିପାଇଁ ତ ଏହା ଅଲଗା ଦିଶୁଛି। ମୁଁ ପରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଜଣାଇବି ଯେ ଏହା ଜାଣିଶୁଣି କାହିଁକି କରାଯାଇଛି।” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କର ଯନ୍ତ୍ର ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ କମିଆସିଲା। ସେ ଗୋଟାଏ ହାତ ଆଖିରେ ଦେଇ ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରୁ ରକ୍ଷା ପାଇବା ପାଇଁ ଛାଇକଲେ ଏବଂ ଯନ୍ତ୍ରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ। ତାହା ଖୁବ୍ ବଡ଼। ‘ବେଡ୍’ ଓ ‘ଡିଜାଇନର’ ଗୋଟାଏ ସାଇଜର ଏବଂ ଦୁଇଟି ଅନ୍ଧାରୁଆ ବାଙ୍କ ଭଳି ଦିଶୁଥିଲା। ‘ଡିଜାଇନର’ ‘ବେଡ୍’ଠାରୁ ଦୁଇ ମିଟର ଉପରେ ଝୁଲୁଥିଲା, ଉଭୟ ସଂଯୁକ୍ତ ଥିଲା ଚାରିକୋଣରେ ଚାରିଟି ତମ୍ବାର ରଡ଼ ସହ। ତାହା ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ଆଖି ଝଲସାଇ ଦେଉଥିଲା। ଏ ଦୁଇଟି ଭିତରେ ‘ହେରୋ’ ଝିଲ୍ ରିବର୍ ନ୍ଦ୍ୱାରା ହଲଚଲ ହେଉଥିଲା।

ଅଫିସର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ପ୍ରାଥମିକ ଅରୁଚି ପ୍ରତି କୌଣସି ଧ୍ୟାନ ଦେଇ ନ ଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ଏବେ ତାଙ୍କ ଆଗ୍ରହ କମିବାର ଆଭାସ ପାଇବାରୁ ସେ ଯନ୍ତ୍ର ବିଷୟରେ କହିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ଯେମିତିକି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଆରାମରେ ଦେଖି ବୁଝିପାରିବେ। ବନ୍ଦୀଟି ମଧ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ଭଳି ଅନ୍ୟମନସ୍କ, କ୍ଳାନ୍ତ ଓ ବିପୟସ୍ଥ ଥିଲା। ସେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପର ନକଲ କରୁଥିଲା, ଯଦିଓ ନିଜ ଆଖିକୁ ଢାଙ୍କିବା ପାଇଁ ହାତପାପୁଲିର ବ୍ୟବହାର କରିପାରୁ ନ ଥିଲା, ଏଥିପାଇଁ ଆଖି ନ ଢାଙ୍କି ଉପରକୁ ଦେଖୁଥିଲା।

“ଠିକ୍ ଅଛି, ଧରାଯାଉ ଲୋକଟିକୁ ‘ବେଡ଼’ ଉପରେ ଶୁଆଇଦିଆଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ତା’ପରେ?” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଚେୟାର୍ ଉପରେ ବସି ଗୋଡ଼ ଉପରେ ଗୋଡ଼ ପକାଇ କହିଲେ। “ହଁ, ଏବେ ଟିକେ ଧାନ ସହକାରେ ଶୁଣନ୍ତୁ। ‘ବେଡ଼’ ଓ ‘ତିଜାଇନର’ ଉଭୟରେ ବିଜୁଳିର ବ୍ୟାଟେରି ଅଛି, ‘ବେଡ଼’ରେ ନିଜ ପାଇଁ ବ୍ୟାଟେରି ଦରକାର ଏବଂ ‘ତିଜାଇନର’ ‘ହେରୋ’ ପାଇଁ। ଯେମିତି ମଣିଷକୁ ଷ୍ଟାର୍ ଦ୍ଵାରା ବାନ୍ଧି ଦିଆଯାଏ ଓ ‘ବେଡ଼’କୁ ଚାଲୁ କରି ଦିଆଯାଏ, ସେସବୁ ଗୋଟାଏ ମିନିଚ୍ଟରେ କମ୍ପିଉଟର ଏବଂ ତା’ର ଗତିରେ ଗୋଟାଏ ପାଖରୁ ଅନ୍ୟ ପାଖକୁ ଯାଏ ଆଉ ତାହା ସହ ଉପର ତଳ ବି ହୁଏ। ଆପଣ ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ଏଭଳି ଉପକରଣ ଦେଖିଥିବେ, କିନ୍ତୁ ଆମ ‘ବେଡ଼’ର ଗତି ଏକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଧୀନରେ ଚାଲେ, ଆପଣ ବୁଝୁଛନ୍ତିନା, ତାକୁ ‘ହେରୋ’ର ଗତି ଅନୁସାରେ ଚାଲିବାକୁ ହୁଏ। ଶାସ୍ତ୍ର ଦେବାର ମୁଖ୍ୟ କାମ ‘ହେରୋ’ ହିଁ କରେ।” ଅର୍ଫିସର ନିଜ ଟୋପିକୁ ଟିକେ ପଛକୁ କରି ନିଜ ଗର୍ମ ମୁହଁ ଉପରେ ହାତ ବୁଲାଇ କହିଲେ।

“ଶାସ୍ତ୍ର କେମିତି ଦିଆଯାଏ?” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ।

“ଆପଣ କ’ଣ ଏକଥା ଜାଣିନାହାନ୍ତି?” ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରି ଅର୍ଫିସର ନିଜ ଓଠ କାମୁଡ଼ିଲେ। “ଯଦି ଆପଣଙ୍କୁ ମୋ ବୁଝାଇବା କଥା କିଛି ଅସଙ୍ଗତ ଲାଗେ ଦୟାକରି ମତେ କ୍ଷମା କରିଦେବେ। ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ କ୍ଷମା ମାଗୁଛି, ପ୍ରକୃତ କଥା ହେଉଛି ଯେ ସର୍ବଦା ସେନାନାୟକ ହିଁ ବୁଝାଇବା କାମ କରନ୍ତି। ଏବେ ଆମ ନୂଆ ସେନାନାୟକ ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଅତିଥିଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ନିଜର ଏହି କର୍ତ୍ତବ୍ୟରୁ ରକ୍ଷା ପାଉଛନ୍ତି।” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ତାଙ୍କୁ ଦୁଇ ହାତର ଇସାରାରେ ଏଭଳି କହିବାରୁ କ୍ଷାନ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହଁଲେ। କିନ୍ତୁ ଅର୍ଫିସର ଜୋରଦେଇ କହିଲେ, “ଶାସ୍ତ୍ର କିପରି ଦିଆଯାଏ, ଆପଣଙ୍କ ଭଳି ଗୁରୁତ୍ଵପୂର୍ଣ୍ଣ ଅତିଥିଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ଉଚିତ। ଏହା ତ ପୂରା ନୂଆ କଥା।” ସେ କହୁ କହୁ କିଛି କଠୋର ଶବ୍ଦର ଉପଯୋଗ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ଯଥାସାଧ୍ୟ ନିଜକୁ ରୋକି କେବଳ ଏତିକି କହିଲେ, “ମୁଁ ତ ଏକଥା ଜାଣି ନ ଥିଲି, ପ୍ରକୃତରେ ଏହା ମୋର ଭୁଲ୍ ନୁହଁ। ଯାହା ବି ହେଉ ବିସ୍ମୃତ ଭାବେ ବୁଝେଇବା ପାଇଁ ମୁଁ ହିଁ ଜଣେ ମାତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତି ଏଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଅଛି।” ସେ ନିଜ ଛାତି ପକେଟରେ ହାତମାରି କହିଲେ, “ଏହି ଆବଶ୍ୟକ ନକସାକୁ ଆମ ପୂର୍ବ ସେନାନାୟକ ତିଆରି କରିଥିଲେ।”

“ସେନାନାୟକ ତିଜାଇନ୍ କରିଥିଲେ? ତା’ହେଲେ ତାଙ୍କ ଭିତରେ କି ଗୁଣସବୁ ଥିଲା? ସେ କ’ଣ ଏକାଧାରରେ ସେନାନାୟକ, ରସାୟନଶାସ୍ତ୍ରବିତ୍, ବିଚାରକ, କାରିଗର ଓ ନକସାକାର ଥିଲେ?” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ପଚାରିଲେ।

“ଆପଣ ଠିକ୍ କହୁଛନ୍ତି, ସେ ହିଁ ସବୁକିଛି ଥିଲେ।” ଅର୍ଫିସରଙ୍କର ଆଖି ଦୁଇଟି ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ଉଠିଲା। ତା’ପରେ ସେ ନିଜ ହାତ ପାପୁଲିକୁ ଓଲଟପାଲଟ କରି ଦେଖିଲେ। ଟିକେ ଭାବିଲେ, ଏଭଳି ହାତରେ ନକସାଟା ଧରିବା ଠିକ୍ ହେବନି। ତେଣୁ ସେ ଆଉ ଥରେ ବାଲୁଚି ପାଣିରେ ହାତ ଧୋଇଲେ। ଏହାପରେ ସେ ଛୋଟିଆ ଚମଡ଼ା ପର୍ଯ୍ୟ ବାହାର କରି କହିଲେ, “ଶାସ୍ତ୍ରଟା ସେଭଳି କିଛି ଭୟଙ୍କର ଧରଣର ନୁହଁ। ଏହି ଶାସ୍ତ୍ରର ଏକ ବିଶେଷତ୍ଵ ଅଛି। ତାହା ହେଉଛି, ଅପରାଧୀ ଯେଉଁ ଧରଣର ଅପରାଧ କରିଥାଏ ତା’ ଦେହ ଉପରେ ହେରୋ ବ୍ଲାର୍ ତାହା ଲେଖି ଦିଆଯାଏ।” ଅର୍ଫିସର ବନ୍ଦୀଟି ଆଡ଼କୁ ଠାରି କହିଲେ, “ଆଜିର ଏହି ଆସାମୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ, ତା’ ଛାତିରେ ସାମାନ୍ୟ କେତେଟା ଶବ୍ଦ ଲେଖି ଦିଆଯିବ - ‘ତୁମ ଉପର ଅର୍ଫିସରଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମ୍ମାନ ପ୍ରଦର୍ଶନ କର’।”

ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ବନ୍ଦୀଟି ଆଡ଼କୁ ଚାହଁଲେ। ଅର୍ଫିସରଙ୍କ ଇସାରାରେ ଲୋକଟା ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା। ତା’ର ଦୁଇ ଓଠ କମ୍ପିଥିଲା। ଦେଖିଲେ ମନେହେବ, ଲୋକଟି ଯେମିତି ତାଙ୍କ କଥା ଉତ୍କର୍ଷ ହୋଇ ଶୁଣୁଛି। କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବରେ ତାହା ନୁହଁ। ସେ ତାଙ୍କ କଥାର ବିନ୍ଦୁ ବିସର୍ଗ କିଛି ବୁଝିପାରୁ ନ ଥିଲା। ଯଦି ବୁଝିପାରୁଥାନ୍ତା ଏଭଳି ନିଷ୍ପତ୍ତି ରହି ନ ଥାନ୍ତା। ପ୍ରକୃତରେ ଖରା ଯୋଗୁଁ ମୁହଁଟାକୁ ବୁଲାଇବା ପାଇଁ ସେ ସେଭଳି ଠିଆ ହୋଇଥିଲା। ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ମନରେ ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଥାଏ ପଚାରିବାକୁ; କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଦେଖି କେବଳ ଗୋଟାଏ ପ୍ରଶ୍ନ

କଲେ, “ଇଏ କ’ଣ ନିଜ ଶାସ୍ତ୍ର କଥା ଜାଣିଛି?”

“ନା।” ଅର୍ଫିସର ତୁରନ୍ତ ଉତ୍ତର ଦେଲେ ଏବଂ ନିଜକଥା କହିବାକୁ ଉତ୍ସୁକ ହୋଇ ଉଠିଲେ, କିନ୍ତୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ହାତ ଠାରି ତାଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ଦେଲେ। “ଏହାକୁ କେଉଁ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯାଉଛି ସେ କଥା ଇଏ ଜାଣିନି?”

“ନା।” ଅର୍ଫିସର ପୁନରାବୃତ୍ତି କଲେ ଏବଂ କାଳେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଆଉ କିଛି କହିବେ ସେଥିପାଇଁ ଗୋଟାଏ ମୁହୂର୍ତ୍ତ ରହିଲେ। ତାଙ୍କୁ ନିରବ ରହିବାର ଦେଖି କହିଲେ, “ଯା’କୁ ଜଣାଇବାର କୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ। ଶାସ୍ତ୍ର ପାଇଲେ ସେ ଜାଣିପାରିବ।” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କର ଆଉ କିଛି କହିବାର ଇଚ୍ଛା ନ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ସେ ଅନୁଭବ କଲେ ବନ୍ଦୀଟିର ଆଖି ତାଙ୍କ ଉପରେ ରହିଛି। ଯେମିତି ବନ୍ଦୀଟି ତାଙ୍କୁ ପଚାରୁଛି, ସେ କ’ଣ ତାଙ୍କର ସମର୍ଥକ। ସେ ଏଥିପାଇଁ ଚେୟାର୍ ଉପରେ ଟିକେ ଆଗ ଆଡ଼କୁ ନଇଁଲେ, ଦୀର୍ଘ ସମୟ ହେଲା ଚେୟାର୍‌ରେ ପିଠି ଲଗାଇ ବସିଥିଲେ। ସେ ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, “ଅଳ୍ପତଃ ସେ ତ ଜାଣିଥିବ ତାକୁ ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯାଉଛି ବୋଲି।”

“ନା, ସେ କିଛି ଜାଣିନି।” ଅର୍ଫିସର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହଁ ହସିଦେଇ କହିଲେ। ଯେମିତି ସେ ଏହି ପ୍ରକାର ଚିତ୍କଣ୍ଠା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ।

“ତା’ହେଲେ ଲୋକଟି ଆକୁପକ୍ଷ ସମର୍ଥନର କୌଣସି ସୁଯୋଗ ପାଇନି?” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ କପାଳରୁ ଝାଳ ପୋଛି ଗମ୍ଭୀର ସ୍ଵରରେ ପଚାରିଲେ।

“ଏଠାରେ କେବେ କୌଣସି ଅପରାଧୀକୁ ସେଭଳି କିଛି ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଏନା।” ଅର୍ଫିସର ଆଖି ବୁଜିଲା ଭଳି କହିଲେ ଯେମିତି ସେ ସ୍ୱଗତୋକ୍ତି କରୁଛନ୍ତି। ଏ ପ୍ରକାର ଲଜ୍ଜାଜନକ କଥା ଶୁଣିବାରୁ ଯେମିତି ସେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ ରକ୍ଷା କରି ଦେଇଛନ୍ତି। “କିନ୍ତୁ ମୋ ମତରେ ତାକୁ ନିଜ କଥାଟା କହିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ଦେବା ଉଚିତ।” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଏତକ କହିସାରି ଚେୟାର ଉପରୁ ଉଠି ଠିଆହେଲେ।

ଅର୍ଫିସର ଅନୁଭବ କଲେ ବନ୍ଦୀର ଅପରାଧ କଥାଟା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ ସେ ଜଣାଇବା ଦରକାର। ତେଣୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ କଥା ଶେଷ ହେବା କ୍ଷଣି ସେ ଆଗେଇ ଆସି ତାଙ୍କର ଗୋଟେ ହାତକୁ ଧରିଲେ। ତା’ପରେ ବନ୍ଦୀ ଆଡ଼କୁ ବୁଲି ଠିଆହେଲେ। ସେମାନଙ୍କ ଆଚରଣରେ ବନ୍ଦୀଟି ଚକିତ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା। ସେ ମଧ୍ୟ ବୁଝିପାରିଛି, ସେମାନେ ଏତେ ସମୟ ଧରି ତା’ ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରୁଥିଲେ। ଅର୍ଫିସରଙ୍କର ବୁଲିକି ଠିଆ ହେବାର ଭଙ୍ଗା ଦେଖି ସୈନିକଟି ମଧ୍ୟ ଜଞ୍ଜିରକୁ ଟାଣିଦେଇ ସିଧା ଭାବେ ଠିଆ ହେଲା।

ଅର୍ଫିସର କହି ଚାଲିଲେ, “ମୋର ନିୟୁକ୍ତି ଏହି ଅପରାଧୀମାନଙ୍କ ଉପନିବେଶରେ ନ୍ୟାୟାଧୀଶ ପଦରେ ହୋଇଛି, କାରଣ ମୁଁ ପୂର୍ବ ସେନା ଅଧିକାରୀଙ୍କର ସବୁ ଘଟଣାରେ ସହାୟକ ହେଉଥିଲି, ତା’ଛଡ଼ା ଯନ୍ତ୍ର ବିକ୍ଷୟରେ ମୁଁ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କଠାରୁ ଅଧିକ ଜାଣିଛି। ବିଚାର ବିକ୍ଷୟରେ ନୀତି ହେଉଛି : ଅପରାଧ ଉପରେ କେବେ ସନ୍ଦେହ କରିବା ଉଚିତ ନୁହଁ। ଅପରାଧ ମାନେ ହିଁ ତ ଅପରାଧୀ। ସାଧାରଣ ଅଦାଲତଗୁଡ଼ିକ ଅବଶ୍ୟ ଆମର ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରନ୍ତିନି। ତେଣୁ ଅପରାଧର ଗୁରୁତ୍ୱ ଅନୁସାରେ ଦ୍ୱିଧାହୀନ ଚିତ୍ତରେ ଶାସ୍ତିବିଧାନ କରିବା ହେଲା ବିଚାରକର କାର୍ଯ୍ୟ। ସେମାନେ ମନେ କରନ୍ତି, ଅପରାଧକୁ ଭଲଭାବେ ପରୀକ୍ଷା କରି ଦେଖିବା, ତା’ପରେ ଅପରାଧୀକୁ କି ଶାସ୍ତି ହେବ ତାହା ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯିବ। ଅର୍ଥାତ୍ ସେଠାରେ ଅଭିଯୋଗକାରୀର କଥାକୁ ଏକମାତ୍ର ଏବଂ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ମୂଲ୍ୟ ଦିଆଯାଏନା। ସେଠାରେ ବିଭିନ୍ନ ସାକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାକୁ ହୁଏ, ଅଭିଯୁକ୍ତର କଥାକୁ ମନୋଯୋଗ ସହକାରେ ଶୁଣାଯାଏ ଏବଂ ତା’ କଥାକୁ ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଏ। ପୁନର୍ବାର ବିଚାରକ ତା’ ପ୍ରତି ସୁବିଚାର ନ କଲେ ଏ ପ୍ରକାର ଅଭିଯୋଗ ନେଇ ଆସାମୀ ଭକ୍ତମତ ଅଦାଲତରେ ମଧ୍ୟ ଶରଣାପନ୍ନ ହୋଇପାରେ। ଏଠାରେ ଆସାମୀକୁ ଏ ପ୍ରକାର ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଏନି। ଅକ୍ତତଃ ଏଯାବତ୍ ତ ହୋଇନି। ଭୂତପୂର୍ବ ସେନାନ୍ୟାୟ ଆସି ଏ ବ୍ୟାପାରରେ ଯେ ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରତିବାଦ କରୁନାହାନ୍ତି ତା’ ନୁହଁ, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ ଦେଇଛି - ଆମ ପକ୍ଷରେ ବିଚାର ହେଉଛି ଯଥାର୍ଥ ବିଚାର। ଆପଣ ହୁଏତ ଆସାମୀର ଅପରାଧ କ’ଣ ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ? ଘଟଣାଟା ଆଦୌ ଜଟିଳ ନୁହଁ। ଆଜି ସକାଳେ ଜଣେ କ୍ୟାପ୍ଟେନ୍ ଆସି ମୋ ପାଖରେ ଅଭିଯୋଗ କଲେ। ଜାଣିଲି ଆସାମୀଟି କେବଳ ତାଙ୍କ ସେବକ ନୁହଁ, ରାତ୍ରି ଜଗୁଆଳି ମଧ୍ୟ। ଆସାମୀର ଅନ୍ୟତମ କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ରାତିରେ ଏକ ଘଣ୍ଟା ବ୍ୟବଧାନରେ କାନ୍ଥଘଣ୍ଟା ବାଜିଉଠିଲା କ୍ଷଣି ଦୁଆର ସାମ୍ନାକୁ ଆସି ଠିଆହୋଇ କ୍ୟାପ୍ଟେନ୍‌ଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସାଲ୍ୟୁଟ କରିବା। ଗଡ଼କାଲି ରାତିରେ ଆସାମୀଟି ତା’ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଠିକ୍ ଭାବେ ପାଳନ କରୁଛି କି ନାହିଁ ଦେଖିବା ପାଇଁ କ୍ୟାପ୍ଟେନ୍ ଥରେ ଦୁଆର ଖୋଲିଲେ। ସେହିକ୍ଷଣି ଠିକ୍ ରାତି ଦୁଇଟା ବାଜିଲା। ସେ ଦେଖିପାରିଲେ ଯେ ଦୁଆରର ଗୋଟେ ପାଖରେ ଆସାମୀଟି ଅର୍ଦ୍ଧନିଦ୍ରାରେ ଢୋଳାଉଛି। କ୍ୟାପ୍ଟେନ୍ ରାଗିଗଲେ ଏବଂ ଘର ଭିତରେ ଥିବା ଚାବୁକ୍ ଆଣି ତା’ ମୁହଁକୁ ଜୋର୍‌ରେ ଗୋଟାଏ ପାହାର ଦେଲେ। ସେ ନିଜ ଭୁଲ୍ ପାଇଁ କ୍ଷମା ମାଗିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ନିଜ ମାଲିକଙ୍କ ଗୋଡ଼କୁ ଧରି ତାଙ୍କୁ ଜୋର୍‌ରେ ହଲାଇ ଦେଇ ଚିତ୍କାର

କଲା, ‘ଚାବୁକ୍‌କୁ ଫିଙ୍ଗି ଦିଅନ୍ତୁ, ନଚେତ୍ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଜିଅନ୍ତା ଖାଇଦେବି’ ଏହା ହେଲା ଅପରାଧ। ସକାଳ ହେବାକ୍ଷଣି କ୍ୟାପ୍ଟେନ୍ ମୋ ନିକଟକୁ ଛୁଟି ଆସିଲେ। ମୁଁ ତାଙ୍କ କଥାସବୁ ଶୁଣି ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆସାମୀର ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ସାବ୍ୟସ୍ତ କଲି। ତା’ପରେ ଲୋକଟିକୁ ଡକାଇ ତା’ ହାତରେ ହାତକଡ଼ି ଲଗାଇଦେଲି। ମୁଁ ଯଦି କ୍ୟାପ୍ଟେନ୍‌ଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଶୁଣିବାପରେ ଆସାମୀକୁ ତା’ ଡାକି ତା’ର ଏ ବିକ୍ଷୟରେ କ’ଣ କହିବାର ଅଛି ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁଥାନ୍ତି ତା’ହେଲେ ଘଟଣାଟା ଜଟିଳ ହୋଇ ଉଠିଥାଆନ୍ତା। ଇଏ ମତେ ମିଛ କହିଥାନ୍ତା ଏବଂ ଯଦି ମୁଁ ମିଛକୁ ଭୁଲ୍ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥାନ୍ତି, ଇଏ ଆହୁରି ମିଛକଥା ଗଢ଼ିଥାଆନ୍ତା ଏବଂ ଏହା ବାରମ୍ବାର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହୋଇଥାଆନ୍ତା। ବର୍ତ୍ତମାନ ଇଏ ମୋ ଆୟତ୍ତରେ ଅଛି ଏବଂ ମୁଁ ଏହାକୁ ଯିବାକୁ ଦେବି ନାହିଁ। ମୋ ଧାରଣାରେ ଆପଣ ଏବେ ଘଟଣାଟିକୁ ବୁଝିପାରୁଥିବେ। କ୍ଷମା କରିବେ, ଆମେ ବୃଥାରେ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରୁଛନ୍ତି, ଦଣ୍ଡ ପ୍ରକ୍ରିୟାର ଆରମ୍ଭ ଏତେବେଳକୁ ଆମର କରିଦେବାର ଥିଲା। ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଏ ଯନ୍ତ୍ର ବିକ୍ଷୟରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥ୍ୟ ଜଣାଇ ନାହିଁ।” ଏତକ କହି ସେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ ଚେୟାର ଉପରେ ବସାଇଦେଲେ ଏବଂ ନିଜେ ଚାଲିଗଲେ ଯନ୍ତ୍ର ପାଖକୁ। ପୁଣି କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ, “ଆପଣ ତ ଦେଖୁଛନ୍ତି ‘ହେରୋ’ ମଣିଷ ମାପର ଲମ୍ବା। ଏ ସ୍ଥାନ ଅଛି ଗଣ୍ଡି ପାଇଁ ଏବଂ ଏହା ପାଦ ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡ ପାଇଁ ତ ଗୋଟାଏ ମୁନିଆ କଣ୍ଟା ହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ। ଆପଣ ଏସବୁ ବୁଝିପାରିଲେ ନା ?” ତା’ପରେ ସେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ସାମ୍ନାଆଡ଼କୁ ନଇଁ ଆସିଲେ ବିସ୍ମୃତ ଭାବେ ବୁଝାଇବା ପାଇଁ।

ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ହେରୋକୁ ଭୁଲୁଥିବ କି ରାହିଲେ। ଏଭଳି ନ୍ୟାୟ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସେ ଖୁବ୍ ଅପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇଗଲେ। ସେ ବୁଝିପାରିଲେ, ଏହି ଅପରାଧୀ- ଉପନିବେଶର ଶାନ୍ତି-ଶୃଙ୍ଖଳା ବଜାୟ ରଖିବା ଏବଂ ଠିକ୍ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚଳାଇବା ପାଇଁ ପୁରୁଣା ନିୟମ କାନୁନର ବେଶିଭାଗକୁ ବାତିଲ କରିଦେବା ଉଚିତ। ନୂତନ ସେନାନ୍ୟାୟକ ରାହାନ୍ତି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂସ୍କାର। କିନ୍ତୁ ତାହା ହଠାତ୍ ସମ୍ଭବ ନୁହଁ। ଦେଖିଚାହିଁ କରିବାକୁ ହେବ, ଏଭଳି ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଅର୍ଫିସରଙ୍କ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ମନ-ମସ୍ତିଷ୍କ ବୁଝିବାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅସମର୍ଥ। ଅନେକ କଥା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଚିନ୍ତା କରିବା ପରେ ହଠାତ୍ ପ୍ରଶ୍ନଟିଏ ପଚାରିଲେ, “ନୂଆ ସେନାନ୍ୟାୟକ କ’ଣ ଶାସ୍ତି ଦେଖିବାକୁ ଏଠାକୁ ଆସିବେ ?”

“ସେକଥା କହିହେବନି।” ଅର୍ଫିସର ଉତ୍ତର ଦେଲେ। ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନରେ ସେ ଟିକେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ହେଲେ। ସେ ଆଉ କିଛି ନ କହି ତୁପ୍ ରହିଲେ ଏବଂ ପୁନର୍ବାର ପୁରୁଣା ପ୍ରସଙ୍ଗକୁ ଫେରିଯାଇ କହିଲେ, “ଏଥିପାଇଁ ଆମେ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିବାନି। ମୁଁ ଏଥର ସଂକ୍ଷେପରେ କହୁଛି ଯନ୍ତ୍ରଟା ଯେ ଅସାଧାରଣ ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ। କିନ୍ତୁ ଏଥିରେ ଯେ କୌଣସି ତ୍ରୁଟି ନାହିଁ ଏକଥା କହି ହେବନି। ତ୍ରୁଟିଟା ଅବଶ୍ୟ ଆପଣ ଏବେ ଧରିପାରିବେନି। କାଲି ଜଣାପଡ଼ିବ, ଜମାଦାର ଯନ୍ତ୍ରଟାକୁ ପରିଷ୍କାର କରିବାକୁ ଆସିଲାବେଳେ। ଶାସ୍ତି ପରେ ଯନ୍ତ୍ରର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଅସନା ଭରିଯିବ। ଏହା ଗୋଟେ ବଡ଼ ତ୍ରୁଟି। କିନ୍ତୁ ଏବେ ଏହାର ସଂଶୋଧନର ସମୟ ନାହିଁ। ଯେତେବେଳେ ଅପରାଧୀକୁ ‘ବେଡ୍’ ଉପରେ ଶୁଆଇ ଦିଆଯାଏ ଏବଂ ତାହା ଚାଲିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରେ, ସେତେବେଳେ ‘ହେରୋ’କୁ ଅପରାଧୀର ଦେହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତଳକୁ ନିଆଯାଏ। ତାହା ସ୍ୱୟଂଚାଳିତ। ଛୁଣ୍ଡିସବୁ ଦେହକୁ କୁଚିତ୍ ସ୍ପର୍ଶକରେ। ଷ୍ଟିଲ୍ ରିବନ୍ ଶକ୍ତ ହୋଇଯାଏ ଏକ ପଟା ଭଳି। ଜଣେ ଅପରିଚିତ ଦର୍ଶକଙ୍କୁ ଏ ଶାସ୍ତି ଓ ଅନ୍ୟ ଶାସ୍ତି ଭିତରେ କୌଣସି ଫରକ ଦେଖାଯିବନି। ‘ହେରୋ’ ନିଜ କାମକୁ ନିୟମିତ ଭାବେ କରେ। ତାହା

କମ୍ପିବା ସହ ତା’ ଛୁଣ୍ଟିମୁନସବୁ ଦେହ ଉପରେ ଛେଦ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରେ। ‘ବେଡ଼’ର କମ୍ପନ ସହ ତାହା ବି କମ୍ପୁଥାଏ। ଶାସ୍ତ୍ରର ଗତିକୁ ଦେଖିହୁଏ। କାରଣ ହେରୋ କାବରେ ନିର୍ମିତ। ଯଦିଓ କାବରେ ଛୁଣ୍ଟି ଲଗାଇବା ଖୁବ୍ କଷ୍ଟକର, କିନ୍ତୁ ବହୁତ ଅସଫଳ ପ୍ରୟାସ ପରେ ଶେଷରେ ଆମେ ଏହି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିଥିଲୁ। ଆପଣ ବୁଝିପାରୁଛନ୍ତି ନା, ଆମେ ଯେକୌଣସି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପବଦ୍ଧ ଥିଲୁ। ଆଜି ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି କାତ ଭିତରୁ ଅପରାଧୀ ଦେହରେ ଲେଖିହେଉଥିବା କଥାକୁ ଦେଖିପାରେ ଆଉ ପଢ଼ିପାରେ। ଆପଣ ପାଖକୁ ଆସି ଏ ଛୁଣ୍ଟିଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିବେ କି?”

ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଚେୟାର ଛାଡ଼ି ଉଠି ଠିଆହେଲେ। ଯନ୍ତ୍ର ପାଖକୁ ଆଗେଇ ଚାଲିଲେ। “ଆପଣ ଦେଖିପାରୁଛନ୍ତି ନା? ଦୁଇ ପ୍ରକାରର ଛୁଣ୍ଟି ଅନେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଲାଗିଛି। ପ୍ରତ୍ୟେକ ବଡ଼ ଛୁଣ୍ଟି ପାଖରେ ଛୋଟ ଛୁଣ୍ଟି। ବଡ଼ ଛୁଣ୍ଟି ଲେଖିବା କାମ କରେ ଏବଂ ଛୋଟ ଛୁଣ୍ଟି ପାଣିର ଫୁଆରା ଛାଡ଼ି ରକ୍ତ ଧୋଇବା କାମ କରେ, ଯେମିତିକି ଲେଖାଟା ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଯିବ। ରକ୍ତ ଓ ପାଣି ମିଶି ଛୋଟ ନାଲିଗୁଡ଼ିକ ଦେଇ ବଡ଼ ପାଇପ୍‌ରେ ବାହାରକୁ ଯାଏ ଏବଂ ଅପରିଷ୍କାର ତରଳ ପଦାର୍ଥ ପାଇପ୍ ଦେଇ ଖାତରେ ପଡ଼େ।” ଅର୍ଫସର ଅଙ୍ଗୁଳିର ଇସାରାରେ ରକ୍ତ ଓ ପାଣିର ନିଷ୍କାସନ ରାସ୍ତାକୁ ବିସ୍ତୃତ ଭାବେ ବୁଝାଇଲେ। ଏହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ରିୟାକୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ସେ ଦୁଇ ହାତକୁ ପାଇପ୍ ତଳେ ଲଗାଇଦେଲେ। ଯେମିତି ରକ୍ତମିଶ୍ରିତ ପାଣି ସ୍ରୋତକୁ ଅଟକାଇଛନ୍ତି। ସେ ଏଭଳି କରୁଥିବାବେଳେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ମୁହଁ ପଛକୁ କରି ଚେୟାର ଟାଣିଆଣି ବସିଲେ। ଅର୍ଫସରଙ୍କ କହିବାନୁସାରେ ବନ୍ଦୀଟି ‘ହେରୋ’କୁ ନିକଟରୁ ଦେଖିଲା ଏବଂ ତାହାର କାର୍ଯ୍ୟ ଦେଖି ଶିହର ଉଠିଲା। ନିଦରେ ଢୋଳାଉଥିବା ସୈନିକକୁ ଆଗକୁ ଯିବା ପାଇଁ ବନ୍ଦୀଟି ଜଞ୍ଜିରକୁ ଟାଣିଦେଲା ଏବଂ କାତ ଉପରେ ନଇଁପଡ଼ି ଦେଖିବାରେ ଲାଗିଲା; ତା’ର ଅସ୍ଥିର ଆଖି ଏ ଦୁଇଜଣ କ’ଣ ଦେଖୁଥିଲେ ତାହାକୁ ଦେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା, କିନ୍ତୁ କିଛି ଦେଖିପାରିଲା ନା। ତେଣୁ ସେ ଅଳ୍ପ କିଛି ଦେଖି ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା। ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ କରି ଏପାଖ ସେପାଖକୁ ଚାହିଁଲା। ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ତାକୁ ସେଠାରୁ ଗୋଡ଼ାଇ ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ କାରଣ ତା’ର ବ୍ୟବହାର ଥିଲା ଅବାସ୍ଥିତ। କିନ୍ତୁ ଅର୍ଫସର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ହାତ ଧରି ତାଙ୍କୁ ରୋକିଦେଲେ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ହାତରେ ଭୂଇଁରୁ ଗୋଡ଼ି ଉଠାଇ ସୈନିକ ଆଡ଼କୁ ଫିଙ୍ଗିଲେ। ଆଘାତ ଲାଗିବାରୁ ସେ ହଠାତ୍ ଆଖି ଖୋଲିଲା ଏବଂ ବନ୍ଦୀଟିର କାର୍ଯ୍ୟକଳାପକୁ ଦେଖି ସେ ହାତ ରାଇଫଲ୍‌କୁ ତଳେ ପକାଇଦେଲା ଏବଂ ନିଜ ଗୋଇଠିକୁ ଭୂଇଁ ଉପରେ ରଖି ବନ୍ଦୀକୁ ଜୋରରେ ଟାଣିଲା, ଫଳରେ ସେ ଟଳମଳ ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା। ବନ୍ଦୀଟି ତଳକୁ ଚାହିଁ ଚାହିଁ ଉଠିଲା। ସୈନିକଟି ତା’ର ପଡ଼ିବା, ଉଠିବା ଓ ନିଜକୁ ସମ୍ବଲିବାର ଦୃଶ୍ୟକୁ ଜଞ୍ଜିରର ଝଣଝଣ ଶବ୍ଦ ଭିତରେ ଦେଖୁଥିଲା। “ତାକୁ ତା’ ପାଦରେ ଠିଆ କରାଅ।” ଅର୍ଫସର ଚିତ୍କାର କଲେ କାରଣ ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ଧ୍ୟାନ ଥିଲା ବନ୍ଦୀ ଆଡ଼କୁ। ସତକଥା ହେଉଛି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ନଇଁଥିଲେ ‘ହେରୋ’ ଉପରେ ଅଧିକ ଦୃଷ୍ଟି ଥିଲା ବନ୍ଦୀ ଉପରେ। “ତା’ ପାଖରୁ ସାବଧାନ ରୁହ।” ଅର୍ଫସର ପୁଣି ଚିତ୍କାର କଲେ ଏବଂ ବାରମ୍ବାର ପଡ଼ିଯାଉଥିବା ବନ୍ଦୀ ପାଖକୁ ଦଉଡ଼ିକି ଗଲେ ଓ ତା’ କାନ୍ଧକୁ ଧରି ସୈନିକ ସାହାଯ୍ୟରେ ତାକୁ ତା’ ପାଦରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଠିଆ କରାଇଲେ।

“ଏବେ ମୁଁ ସବୁକିଛି ବୁଝିପାରିଲି।” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଫେରିପଡ଼ି ଅର୍ଫସରଙ୍କୁ କହିଲେ। “ହଁ, ପ୍ରାୟ ଅନେକ କଥା ବୁଝିଲେ କିନ୍ତୁ ସବୁଠୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥାକୁ ବୁଝିନାହାନ୍ତି।” ଅର୍ଫସରଙ୍କ ଆଖି ଓ ମୁହଁ ସ୍ୱାଭାବିକ ହୋଇଗଲା। ଏଥର ସେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ଗୋଟାଏ ହାତ

ଟାଣିନେଇ ଅନ୍ୟ ହାତରେ ଯନ୍ତ୍ରର ଉପର ଅଂଶ ଆଡ଼କୁ ଠାରି କହିଲେ, “ଡିଜାଇନର ଭିତରେ ରହିଛି ଅନେକ ବଟନ୍ ଆଉ ତାକ୍ଷଣି ତକ। ‘ହେରୋ’ ନିଜେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରେନା। ‘ଡିଜାଇନର’ ଏବଂ ତାକ୍ଷଣି ଚକଗୁଡ଼ିକ ‘ହେରୋ’କୁ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତି। ଅର୍ଥାତ୍ ‘ହେରୋ’ ‘ବେଡ଼’ ଆଡ଼କୁ କେତେ ନଇଁବ ଏବଂ ଅପରାଧୀର ଛାତିରେ କ’ଣ ଲେଖିବ ସବୁକଥାକୁ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରେ ତାକ୍ଷଣି ତକ। କେଉଁ କଥା କିଭଳି ଭାବେ ଲେଖାହେବ ତା’ର ନକସା ମଧ୍ୟ ଆଙ୍କିଦେଇଯାଇଛନ୍ତି ଭୂତପୂର୍ବ ସେନାନାୟକ। ମୁଁ ସେହି ନକସା ଅନୁଯାୟୀ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଡିଜାଇନରକୁ ଚଳାଇ ଆସିଛି। ତାଙ୍କ ନକସା ମୋ ପାଖରେ ଅଛି।” ଏତକ କହି ଅର୍ଫସର ଚମଡ଼ା ପର୍ଯ୍ୟ ଖୋଲିବାରୁ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ପୁରୁଣା ନକସା କାଗଜ ବାହାର ପଡ଼ିଲା। ପୁନର୍ବାର କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲେ ଅର୍ଫସର, “କିଛି ମନେ କରିବେନି, ଏଗୁଡ଼ିକ ଖୁବ୍ ମୂଲ୍ୟବାନ ଜିନିଷ; ତେଣୁ ଆପଣଙ୍କ ହାତରେ ଦେଇପାରୁନି। କେବଳ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖାଉଛି।”

ଅର୍ଫସର ଗୋଟେ ନକସା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ସାମ୍ନାରେ ଖୋଲି ଧରିଲେ। ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ହୁଏତ କିଛି ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଆଆନ୍ତେ କିନ୍ତୁ କାଗଜଟିକୁ ଭଲକରି ଦେଖିବା ପରେ ତାଙ୍କ ପାଟିରୁ ଶବ୍ଦ ବାହାରିଲା ନାହିଁ। କାଗଜଟି ଅସଂଖ୍ୟ ରେଖାରେ ଭରିଛି। କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଫାଙ୍ଗା ନାହିଁ। “ଭଲକରି ଦେଖନ୍ତୁ।” ଉତ୍ତାହିତ ହୋଇ ଅର୍ଫସର କହିଲେ। “କିଛି ବୁଝି ହେଉନା।” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଆଖି ବଡ଼ ବଡ଼ କରି କହିଲେ। “ଅପରାଧୀର ଛାତିରେ କିଭଳି ଭାବେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶଟା ଲେଖା ହେବ ତା’ର କୌଶଳଟା ଏହି ଛକରେ ଦିଆଯାଇଛି।” ଅର୍ଫସର ଓଠ ଚାପି ମୁରୁକି ହସିଲେ। “ହୋଇପାରେ ଏହା ଖୁବ୍ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର, କିନ୍ତୁ ମୁଁ କିଛି ପଢ଼ିପାରୁନି।” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ କହିଲେ। “ଠିକ୍ କହୁଛନ୍ତି।” ଅର୍ଫସରଙ୍କ ଛାତି ଫୁଲିଉଠିଲା। ସେ ଖୋଲି ଧରିଥିବା ନକସାଟିକୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ସାମ୍ନାରୁ ଉଠାଇ ନେଇ କହିଲେ, “ଏ ଲିପି ସ୍କୁଲ୍ ପିଲାଙ୍କ ଲିପି ଭଳି ନୁହଁ, ଏହାକୁ ଖୁବ୍ ଧ୍ୟାନ ସହକାରେ ପଢ଼ିବାକୁ ହୁଏ। କିନ୍ତୁ ମୋର ପୁରା ବିଶ୍ୱାସ ଶେଷରେ ଆପଣ ବି ଏହାକୁ ବୁଝିପାରିବେ। ଏ ଲିପି ସାଧାରଣ ନୁହେଁ, ଯାହାହେଉ ମୁଁ କହି ଦେଉଛି ଏହି ନକସାରେ ଅଛି ଦୁଇଟି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ। ପ୍ରଥମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ହେଉଛି କିଭଳି ଭାବେ ଅପରାଧୀର ଛାତିରେ ଛୁଣ୍ଟି ଦ୍ୱାରା ଲେଖା ହେବ। ଆଉ ଦ୍ୱିତୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କାହାକୁ ବି ସେହିକ୍ଷଣି ମାରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, କିଛି ସମୟ ପରେ ସାଧାରଣତଃ ବାରଘଣ୍ଟାରେ ଘୂରିବାର ସମୟ ଛଅଘଣ୍ଟାକୁ ଆଣିବା ଉଚିତ। ଏଥିପାଇଁ ଲିପିରେ ଅନେକ ଜଟିଳତା ରହିଛି। ଏକ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଘେର ଭିତରେ ଶରୀର ଉପରେ ହିଁ ଲେଖାଯାଏ, କିନ୍ତୁ ଅବଶିଷ୍ଟ ଦେହ ଅଳଙ୍କୃତ କରିବା ପାଇଁ ସୁରକ୍ଷିତ ରହେ। ଏବେ ତ ଆପଣ ‘ହେରୋ’କୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବେ ନା? ଆପଣ ଟିକେ ଏ ଯନ୍ତ୍ରଟାକୁ ଭଲ ଭାବେ ଦେଖନ୍ତୁ।” ସେ କହିସାରି ଶିଢ଼ି ଦ୍ୱାରା ଯନ୍ତ୍ର ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଗଲେ ଅର୍ଥାତ୍ ‘ଡିଜାଇନର’ର ଅଂଶ ପାଖକୁ। ସେ ଗୋଟେ ତାକ୍ଷଣି ତକକୁ ବୁଲାଇବା ପରେ ତଳକୁ ନଇଁ କହିଲେ, “ଦେଖନ୍ତୁ ଗୋଟେ କଡ଼କୁ ହୋଇଯାଆନ୍ତୁ।”

ପୁରା ଯନ୍ତ୍ରଟା ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲା, ଯଦି ତକରୁ କର୍କଶ ଶବ୍ଦ ଆସୁ ନ ଥାନ୍ତା ତେବେ ସବୁକିଛି ସୁନ୍ଦର ଲାଗିଥାନ୍ତା। ଅର୍ଫସର ତକ ଶବ୍ଦକୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ଶୁଣିଲେ। ହାତ ମୁଠାକରି ଶୂନ୍ୟକୁ ବିଧା ମାରିଲେ ତା’ପରେ ଦୁଇ ହାତ କ୍ଷମା ମାଗିବା ଢଙ୍ଗରେ ପ୍ରସାରିତ କଲେ। ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ କ୍ଷମା ମାଗି ସେ ଶୀଘ୍ର ଶିଢ଼ିରେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ଯନ୍ତ୍ର ତଳର କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲେ। କିଛି ସମୟ ପରେ ଅର୍ଫସର ଭୂଇଁ ଉପରେ ନଇଁପଡ଼ି ଦେଖିଲେ ଯନ୍ତ୍ରଟି ଠିକ୍ ଭାବରେ ଚାଲିଛି ନା ନାହିଁ। ସେ ବୁଝିପାରିଲେ ଯନ୍ତ୍ର ଠିକ୍ ଭାବରେ କାମ କରୁନି। ସେ ପୁଣି ଉପରକୁ ଚଢ଼ି

‘ଡିଜାଇନର’ ଭିତରେ ହାତ ପୁରାଇ କଳକବ୍‌ଜାଗୁଡ଼ିକୁ ହଲାଇଲି କଲେ। ତା’ପରେ ଶିଫ୍ଟ ଦ୍ଵାରା ନ ଓହ୍ଲାଇ ଗୋଟେ ରଡ଼ ସାହାଯ୍ୟରେ ତଳକୁ ଖସି ଆସିଲେ; ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ତଳେ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦ ଭିତରେ ତାଙ୍କ ଶବ୍ଦ ସ୍ପଷ୍ଟ ଶୁଭିବା ପାଇଁ ସେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ କାନ ପାଖରେ ଜୋର୍ରେ କହିଲେ, “ଆପଣ ବୁଝୁଛନ୍ତି ତା’ ‘ହେରୋ’ ଏବେ ଲେଖିବାକୁ ଯାଉଛି। ଲକ୍ଷ୍ୟ କରନ୍ତୁ ପ୍ରଥମ ଡ୍ରାଫ୍ଟ ଲେଖା ହୋଇଯିବା ପରେ ପିଠି ଉପର ତୁଳାପଟିର ପରସ୍ତ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଘୂରିବାକୁ ଲାଗିବ ଏବଂ ଧୀରେ ଧୀରେ ଦେହ ଓଲଟିଯିବ, ଏହି ପ୍ରକାର ‘ହେରୋ’କୁ ଲେଖିବା ପାଇଁ ନୂଆ ସ୍ଥାନ ମିଳିଯିବ। ଏହା ମଧ୍ୟରେ ଯେଉଁ ଭାଗ ଉପରେ ଲେଖା ହୋଇଯାଇଥାଏ, ସେହି ଅଂଶ ତୁଳାପଟି ଉପରେ ପଡ଼ିରହେ। ସେହି ତୁଳାପଟି ଝରୁଥିବା ରକ୍ତକୁ ଶୋଷିନିଏ ଏବଂ ଲିପି ଲେଖିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଯାଏ। ଦେହ ଆଗକୁ ଘୂରିଲେ ‘ହେରୋ’ କଡ଼ରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଦାନ୍ତ ତୁଳାପଟିକୁ କ୍ଷତ ସ୍ଥାନରୁ ଅଲଗା କରି କବରଖାତରେ ଫିଙ୍ଗିଦିଏ; କିନ୍ତୁ ‘ହେରୋ’ର ଆହୁରି ଅନେକ କାମ ବାକିଥାଏ କରିବାକୁ। ଏହି ପ୍ରକାର ଦେହରେ ଆହୁରି ଗଭୀର ଭାବେ ବାରଘଣ୍ଟା ଯାଏ ଯନ୍ତ୍ର ଲେଖୁଥାଏ। ପ୍ରଥମ ଛଅ ଘଣ୍ଟାରେ ଅସହ୍ୟ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଅପରାଧୀର ହୋସ୍ ଥାଏ। ଯନ୍ତ୍ରଟା ଚାଲୁ ହେବାର ଛଅଘଣ୍ଟା ପରେ ପାଟି ବିଛାକୁ ବାହାର କରି ନିଆଯାଏ। କାରଣ ସେତେବେଳକୁ ତା’ ଭିତରେ ଚିହ୍ନା କରିବା ଭଳି ଶକ୍ତି ନ ଥାଏ। ‘ବେଡ଼’ର ମୁଣ୍ଡ ପାଖରେ ଗୋଟେ କୁଣ୍ଡ ଦେଖିପାରୁଛନ୍ତି ନା, ତା’ ଭିତରେ ଅଛି ଜାତ। ଅପରାଧୀ ଇଚ୍ଛାକଲେ ଜିଭ ବଢ଼ାଇ ତାହାକୁ ମନଇଚ୍ଛା ଖାଇପାରେ। ଏହି ଯନ୍ତ୍ରର ଶାସ୍ତିଦାନ କରିବା ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ମୋର ବିଚିତ୍ର ଅଭିଜ୍ଞତା ହୋଇଛି। ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜଣେ ହେଲେ ଅପରାଧୀ ଦେଖିନି ଯିଏ ଏହି ଜାତ ଆଡ଼କୁ ଜିଭ ନ ବଢ଼ାଇଛି। ମୁଁ ସେତେବେଳେ ଆଶ୍ଚେଇପଡ଼ି ତୃପ୍ତିରେ ଖାଉଥିବା ଅପରାଧୀକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରେ।

“ବୁଝିପାରୁଛନ୍ତି, ହାତଗୋଡ଼ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ଅପରାଧୀଟି ଶୋଇଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ଇଚ୍ଛାନୁସାରେ ଖାଇବାଟା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। ଅନେକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଦେଖାଯାଏ ପାଟିକୁ କିଛି ନେଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଠିକ୍ ଭାବେ ଗିଳିପାରେନା। ବେଶି ଭାଗ ଥୁ ଥୁ କରି ଫିଙ୍ଗିଦିଏ। ସେକଥା ବୁଝିପାରି ତା’ ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଚଟକରି ମୁଣ୍ଡଟାକୁ ଘୁଞ୍ଚାଇ ନିଏ, ଯେମିତି ତା’ ଛାପ ଆସି ମୋ ମୁହଁରେ ନ ପଡ଼େ। ଛଅଘଣ୍ଟା ପରେ ଅପରାଧୀର ଛଟପଟ ହେବା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ। ନିସ୍ତେଜ ହୋଇ ପଡ଼ିରହେ। କେବଳ ନିଷ୍ଠୁର ଆଖି ଦୁଇଟା ଏପଟ ସେପଟ କରେ। ସେହି ଅବସ୍ଥାଟା ଦେଖିବାର କଥା। ଦେହରେ ସାମାନ୍ୟ ଶକ୍ତି ନ ଥାଏ ଅଥଚ ଅପରାଧୀ ସେତେବେଳେ ଜାଣିପାରେ ଯେ ତା’ ଶରୀରରେ କିଛି ଲେଖାଯାଇଛି। ଆପଣ ତ ଦେଖିଛନ୍ତି ଅଜସ୍ର ରେଖା ଭିତରୁ ସଙ୍କେତ ଲିପିକୁ ବୁଝିବା କେତେ କଠିନ। କିନ୍ତୁ ଛୁଞ୍ଚିଗୁଡ଼ିକ ଚାଲିବା ଦ୍ଵାରା ତା’ ଛାତିରେ କ’ଣ ଲେଖା ହେଉଛି ତାହାକୁ ସେ ଖୁବ୍ ସହଜରେ ବୁଝିପାରେ। ଶରୀରରେ ଛୁଞ୍ଚିଗୁଡ଼ିକ ଆରମ୍ଭରୁ ଶେଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିକ୍ ଭାବେ ଲେଖିବା କଷ୍ଟକର କାର୍ଯ୍ୟ। ‘ହେରୋ’ର କାର୍ଯ୍ୟ ସରିବାକୁ ଆହୁରି ଛଅଘଣ୍ଟା ସମୟ ଲାଗେ। ଶେଷରେ ‘ବେଡ଼’ ହିଁ ଅପରାଧୀକୁ ନିକ୍ଷେପ କରେ ପାଖ ଖାତରେ। ସେଠାରେ ରକ୍ତ, ପାଣି ଓ ତୁଳାପଟି ସହ ତାହା ଗୋଳାଇ ହୋଇଯାଏ।”

“ତା’ପରେ?”

“ତା’ପରେ ଆଉ କ’ଣ? ସୈନିକ ଓ ମୁଁ ତାକୁ ପୋତିଦେଉ।” ଅର୍ଘସର କହିଲେ।

ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ କୋଟ୍ ପକେଟରେ ହାତ ପୁରାଇ ଅର୍ଘସରଙ୍କ କଥା ଶୁଣୁଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ଆଖି ଦୁଇଟା ନିବନ୍ଧ ଥିଲା ଯନ୍ତ୍ରଆଡ଼େ। ବନ୍ଦୀଟି ବି କିଛି ନ ବୁଝି ଦେଖୁଥିଲା। ଘୃଷ୍ଣିୟମାନ ଛୁଞ୍ଚିଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖିବା ପାଇଁ ସେ ଟିକେ

ଆଗକୁ ନଇଁଲାବେଳେ ଅର୍ଘସରଙ୍କ ଇସାରାରେ ତା’ ସାର୍ତ୍ତ ଓ ପ୍ୟାଣ୍ଟକୁ ଛୁରୀରେ ଚିରି ଦିଆଗଲା। ତାହା ତଳକୁ ଖସିବାରୁ ସେ ନିଜ ପୋଷାକକୁ ଧରି ନଗ୍ନ ଦେହକୁ ଲୁଚାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲା। କିନ୍ତୁ ସୈନିକଟି ପୋଷାକକୁ ଶୂନ୍ୟ ଶୂନ୍ୟ ଉଠାଇନେଲା ଏବଂ ତା’ ଦେହରୁ ଶେଷ ବସ୍ତ୍ରକୁ ବି ଖସାଇଦେଲା। ଅର୍ଘସର ମେସିନ୍ ବନ୍ଦ କରିଦେଲେ ଏବଂ ହଠାତ୍ ବନ୍ଦୀଟିକୁ ‘ବେଡ଼’ ଉପରେ ଶୁଆଇଦେଲେ। ତା’ ଜଞ୍ଜିରକୁ ଢିଲାକରି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଖୋଲିଦେଲେ, ତା’ ହାତ ଓ ପାଦରେ ବାନ୍ଧିଦେଲେ ବେଲ୍‌ଟ୍। ଆରମ୍ଭରୁ ବନ୍ଦୀଟିକୁ ଖୁବ୍ ଆରାମ ଲାଗିଲା। ଏହାପରେ ‘ହେରୋ’କୁ ଟିକେ ତଳକୁ କରାଗଲା କାରଣ ସେ ଲୋକଟି ଥିଲା ଖୁବ୍ ଦୁର୍ବଳ। ଯେମିତି ତା’ ଦେହକୁ ଛୁଞ୍ଚିର ମୁନ ଛୁଇଁଲା ତା’ ଦେହ ଥରିଉଠିଲା, ସେତେବେଳେ ସୈନିକଟି ତା’ ତାହାଣ ହାତକୁ ବେଲ୍‌ଟ୍‌ରେ ବାନ୍ଧିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲା; ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଠିଆ ହୋଇଥିବା ଦିଗରେ ବନ୍ଦୀଟି ନିଜ ବାମ ହାତକୁ ଅନ୍ଧଭଳି ଟାଣିଦେଲା। ଅର୍ଘସର ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ କଣେଇକି ଚାହୁଁଆଥାନ୍ତି ତାଙ୍କ ଉପରେ ଶାସ୍ତିର ପ୍ରଭାବ ଦେଖିବାକୁ।

ହଠାତ୍ ମଣିବନ୍ଦ ଉପରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ବେଲ୍‌ଟ୍ ଛିଡ଼ିଗଲା, ହୁଏତ ସୈନିକଟି ତାକୁ ଖୁବ୍ ଦୃଢ଼ ଭାବେ ବାନ୍ଧି ଦେଇଥିଲା। ଅର୍ଘସର ଯନ୍ତ୍ରକୁ ବନ୍ଦକଲେ। ସୈନିକ ତାଙ୍କୁ ଭଙ୍ଗା ବେଲ୍‌ଟ୍ ଖଣ୍ଡ ଦେଖାଇଲା। ଅର୍ଘସର ତା’ ନିକଟକୁ ଚାଲିଗଲେ କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଆଖି ଏବେ ବି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କ ଆଡ଼େ ଥିଲା। “ଏହା ଗୋଟେ ନିହାତି ଜଟିଳ ଯନ୍ତ୍ର। ଏଥିରେ କିଛି ନା କିଛି ଭାଙ୍ଗିଯାଏ ନଚେତ୍ ଏହା କାମ କରିବା ବନ୍ଦ କରିଦିଏ। ମଣିଷ ତ ନିଜ ନିର୍ଣ୍ଣୟରେ ଅଟଳ ରହିବା ଉଚିତ। ନିର୍ଣ୍ଣୟର ପଛକୁ ଘୁଞ୍ଚିବା ଭୁଲ୍ କଥା। ଏ ବେଲ୍‌ଟ୍‌କୁ ଦେଖନ୍ତୁ, ନଚେତ୍ ମୁଁ ଜଞ୍ଜିରର ଉପଯୋଗ କରିବି। କେବଳ ଦକ୍ଷିଣ ହସ୍ତର କମ୍ପନ ଉପରେ ହିଁ ତା’ର କିଛି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ।” ସେ ଜଞ୍ଜିରକୁ ବାନ୍ଧୁ ବାନ୍ଧୁ କହିଲେ, “ଏହି ଯନ୍ତ୍ରର ପାର୍ଟସ୍ ଖୁବ୍ ସାମିତ। ପୂର୍ବତନ ସେନାନାୟକଙ୍କ ସମୟରେ ମୋ ପାଖରେ ଏହା ପାଇଁ ପ୍ରଚୁର ଅର୍ଥ ଅଲଗା ରହୁଥିଲା। ଏଠାରେ ଏକ ଷ୍ଟୋରରେ ଏହାର ମରାମତି ପାଇଁ ଅଧିକ ପାର୍ଟସ୍ ରହେ। ମୁଁ ସ୍ଵାକାର କରୁଛି, ମୋ କହିବାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଉଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ପ୍ରୂର୍ବେ ଖୁବ୍ ଉଦାର ଥିଲି, ଆଜିକାଲି ନୁହଁ କାରଣ ନୂଆ ସେନାନାୟକ ସର୍ବଦା ପୁରୁଣା ଉପାୟ ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରିବାପାଇଁ ବାହାନ ଖୋଜୁଛନ୍ତି। ବର୍ତ୍ତମାନ ତ ଏ ଯନ୍ତ୍ର ବାବଦର ଅର୍ଥ ସେ ନିଜ ଅଧିକାରରେ ରଖିଛନ୍ତି। ଏବେ ଯଦି ମୁଁ ନୂଆ ବେଲ୍‌ଟ୍ ପାଇଁ ତାଙ୍କୁ କହିବି ସେ ମତେ ପୁରୁଣା ଭଙ୍ଗା ବେଲ୍‌ଟ୍ ଖଣ୍ଡ ପ୍ରମାଣ ପାଇଁ ମାଗିବେ। ତା’ପରେ ଦଶଦିନ ଲାଗିବ ନୂଆ ବେଲ୍‌ଟ୍ ଆଣିବାକୁ। ଯାହା ଆସିବ ତାହା ମଜଭୁତ ହୋଇ ନ ଥିବ। କିନ୍ତୁ ଯନ୍ତ୍ରକୁ ମୁଁ ବିନା ବେଲ୍‌ଟ୍‌ରେ କେମିତି ଚଳାଇବି। ଏ ବିଷୟରେ ଆଉ କୌଣସି ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଚାହେନା।”

ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ, ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ କାମରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିବା ଉଚିତ ନୁହଁ। ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ନାଁରେ ଯେଉଁ ନିଷ୍ଠୁର ହତ୍ୟାକାଣ୍ଡ ଚାଲିଛି ତା’ ସହ ତାଙ୍କର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ନାହିଁ। ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବାହାରର ଲୋକ। ସେ ଏହି ଅପରାଧୀ-ଉପନିବେଶର ବାସିନ୍ଦା ମଧ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି। ଏପରିକି ଏହି ଉପନିବେଶ ଯେଉଁ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଅଧୀନ ତାହାର ମଧ୍ୟ ସେ ନାଗରିକ ନୁହଁନ୍ତି। ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଦେଶୀ। ସୁତରାଂ ଏଠାକାର ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ବିଚାର ପଦ୍ଧତି ଏବଂ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡର ଜଘନ୍ୟ ରୀତିକୁ ସେ ତ ଆଉ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିପାରିବେନି। ଅତି ବେଶିରେ ମୃଦୁ ଗଳାରେ ଯଦି ପ୍ରତିବାଦ କରନ୍ତି ଅର୍ଘସର କହିବେ, “ଆପଣ ଜଣେ ଆଗନ୍ତୁକ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ଦର୍ଶକ ମାତ୍ର; ଏହାଠାରୁ ବେଶି କିଛି ନୁହଁନ୍ତି। ତେଣୁ ଦୟାକରି ଆତ୍ମମାନଙ୍କ କଥାରେ ମୁଣ୍ଡ ଖେଳାନ୍ତୁନି।” ସେତେବେଳେ ସେ କ’ଣ

ଉତ୍ତର ଦେବେ? ସତକଥା ହେଉଛି ଏଠାରେ ସେ ଜଣେ ଦର୍ଶକ ହିସାବରେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି। ଏଠାକାର ଶାସ୍ତି ଦେବାର ପଛତା ବା ବିଚାରଧାରା ସମ୍ପର୍କରେ କୌଣସି ସୁନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମତାମତ ଦେବାପାଇଁ ନୁହଁ।

ତେଣୁ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଭିତରେ ଭିତରେ ଖୁବ୍ ଉତ୍ତେଜିତ ହୋଇ ଉଠିଲେ। ତାହା ସ୍ବାଭାବିକ। ସେ ଯାହା ଦେଖିଲେ ଶୁଣିଲେ ତାହା ସବୁ ନିଷ୍ପର ଏବଂ ନିନ୍ଦନୀୟ। କେହି କହିପାରିବେନି ଏ ଘଟଣାରେ ତାଙ୍କର କୌଣସି ସ୍ୱାର୍ଥ କହିତ ଅଛି ବୋଲି। ପ୍ରଥମତଃ ବନ୍ଦାଟି ତାଙ୍କର ଅପରିଚିତ। ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ଲୋକଟି ତାଙ୍କ ନିଜ ଦେଶର ଲୋକ ନୁହଁ ଯେ ତା’ ପାଇଁ ଦୁଃଖ ହେବ। ସେ ଏହି ଉପନିବେଶକୁ ଆସିଛନ୍ତି ଏଠାକାର ସର୍ବୋଚ୍ଚ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଆମନ୍ତ୍ରଣରେ। ଏଠାରେ ସେ ଯଥେଷ୍ଟ ଆଦର ଅଭ୍ୟର୍ଥନା ମଧ୍ୟ ପାଇଛନ୍ତି। ତେଣୁ ଯେତେଦୂର ମନେହୁଏ ଆଜି ତାଙ୍କୁ ଏଠାରେ ଏହି ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରିବା ପଛରେ ହୁଏତ ଏଠାକାର ନୂତନ ସେନାନାୟକଙ୍କର ଗୋଟାଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଅଛି। ହୁଏତ ଏହି ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ ବିଷୟରେ ସେ ତାଙ୍କ ମତାମତ ଜାଣିବାକୁ ଚାହଁବେ।

ସେହି ସମୟରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଅଫିସରଙ୍କ କ୍ରୋଧପୂର୍ଣ୍ଣ ଚିତ୍କାର ଶୁଣିଲେ। ସେ ଏବେ ଖୁବ୍ ପରିଶ୍ରମ କରି କପଡ଼ା ବିଛା ଦେଇଥିଲେ। କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଖୁବ୍ ବାକ୍ତି ଲାଗିବାରୁ ସେ ଆଖିବନ୍ଦ କରି ବାକ୍ତି କରିଦେଲା। ଅଫିସର ତତ୍ତ୍ୱକ୍ଷଣାତ୍ ତା’ ପାଟିରୁ ବିଛାକୁ ବାହାର କରିଦେଲେ ଏବଂ ତା’ ମୁଣ୍ଡକୁ କବରଣାତ ଆଡ଼କୁ ବୁଲାଇଦେଲେ କିନ୍ତୁ ସେତେବେଳକୁ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ଯନ୍ତ୍ର ଭିତରେ ବାକ୍ତି ଭରିଗଲା। “ଏସବୁ ସେନାନାୟକଙ୍କ ଯୋଗୁଁ ହେଉଛି। ତାଙ୍କର ପାଇଁ ଯନ୍ତ୍ରଟି ପଶୁ ଖୁଆଡ଼ ଭଳି ହୋଇଛି।” କମ୍ପିତ ହାତରେ ସେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ ଠାରି କହିଲେ, “କେତେ ଘଣ୍ଟା ମୁଁ ସେନାନାୟକଙ୍କୁ ବୁଝାଇଲି ଯେ ଶାସ୍ତି ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ଅପରାଧୀକୁ ଦିନେ ଉପବାସ କରାଇବା ଉଚିତ। କିନ୍ତୁ ଆମ ଆଧୁନିକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତବାଦୀଙ୍କ ବିଚାର ଟିକେ ଅଲଗା। ତାଙ୍କର ନାରୀସୁଲଭ ସ୍ୱଭାବ ଯୋଗୁଁ ଗତ ଥର ଆସାମୀକୁ ଶାସ୍ତି ଦେବା ପୂର୍ବରୁ କାନ୍ଥ ଖୁଆଇଥିଲେ ସେ। ଯେଉଁ ଲୋକ ସାରାଜୀବନ ଦୁର୍ଗନ୍ଧଯୁକ୍ତ ମାଛ ଭିତରେ କାଟିଛି, ତାକୁ ଲତୁ ଦିଆଗଲା। କିନ୍ତୁ ଏକଥାର ବିରୋଧରେ ମୋର କିଛି କହିବାର ନାହିଁ, କାରଣ ଶାସ୍ତି ଏବେ ବି ଦିଆଯାଇପାରେ, ସେ ମତେ ନୂଆ କପଡ଼ାର ବିଛା କାହିଁକି ଦେଉନାହାନ୍ତି? ମୁଁ ଗତ ତିନିମାସ ହେଲା ଏହିକଥା କହି ଆସୁଛି। ଏ ବିଛାକୁ ଯିଏ ବି ପାଟିରେ ପୁରାଇବ ତାକୁ ବାକ୍ତି ଲାଗିବ। ଶହେଠାରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ସେ ବିଛାକୁ ପାଟିରେ ପୁରାଇଛନ୍ତି। ତା’ ଉପରେ ଦାକ୍ତ ଚିହ୍ନ ରହିଛି। ଶୁଖିଲା ଛାପରେ ବିଛାଟି ଲଟପଟ ହୋଇଛି।”

ବନ୍ଦାଟି ନିଜ ମୁହଁକୁ ଫେରାଇନେଇ ନିସ୍ତେଜ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିଲା। ସେପଟେ ସୈନିକଟି ବନ୍ଦାର ସାର୍ବ ଦ୍ୱାରା ମେସିନ୍‌କୁ ସଫା କରିବାରେ ଲାଗିଗଲା। ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ ଏ ଘଟଣାରେ ହତବତ୍ତ ହୋଇ ଦୂଇପାଦ ପଛକୁ ଫେରିଗଲେ। ଅଫିସର ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଯାଇ କହିଲେ, “ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ନିଜର ଭାବି କିଛି ଅନୁରୋଧ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି, ମୁଁ କ’ଣ କରିପାରିବି?”

“ଅବଶ୍ୟ, ଅବଶ୍ୟ।” ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକ କହିଲେ ଏବଂ ତଳକୁ ତାହଁ ଶୁଣିଲେ।

“ଦଣ୍ଡ ବିଧାନର ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ଦେଖି ଆପଣଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବାର ସୁଅବସର ମିଳିଛି। ଅବଶ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ଉପନିବେଶର ସମର୍ଥକଙ୍କର ଘୋର ଅଭାବ ଘଟିଛି। ପୂର୍ବତନ ସେନାନାୟକଙ୍କ ପରମ୍ପରାର ମୁଁ ହିଁ ଜଣେ ମାତ୍ର ସମର୍ଥକ ଅଛି। ଏହି ଦଣ୍ଡ ପ୍ରଣାଳୀକୁ ସଂଶୋଧନ କରି ଆଗେଇବାର କଥା ତ ଦୂରେ ଆଉ ମୋର ପୂରା

ଶକ୍ତି ଶେଷ ହୋଇଯାଉଛି ଏହାକୁ ଏହିଭଳି ରଖିବାରେ। ପୂର୍ବତନ ସେନାନାୟକ ବଞ୍ଚିଥିବାବେଳେ ଏହି ଉପନିବେଶରେ ଏହାର ସମର୍ଥକ ଅନେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଥିଲେ। ତାଙ୍କ ବିଶ୍ୱାସର ଦୃଢ଼ତା ମୋ ଭିତରେ କିଛି ମାତ୍ରାରେ ଏବେ ବି ରହିଛି, କିନ୍ତୁ ତାଙ୍କ ଅଧିକାର ଶକ୍ତିର ଏକ ଅଂଶ ବି ମୋ ପାଖରେ ନାହିଁ, ଏହାର ପରିଣାମ ସ୍ୱରୂପ ସବୁ ସମର୍ଥକ ଆଖି ଆଗରେ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲେ ଯଦିଓ ଏବେ ବି ସେମାନେ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଏଠାରେ ଅଛନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ଜଣେ ହେଲେ ବି ସ୍ୱାକାର କରୁନାହାନ୍ତି ସମର୍ଥକ ଥିଲେ ବୋଲି। ଯଦି ଆପଣ ଆଜି ଶାସ୍ତି ବିନା ଟି-ହାଉସକୁ ଯିବେ ଆପଣଙ୍କୁ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ମନ୍ତବ୍ୟ ଶୁଣିବାକୁ ମିଳିବ। ସେସବୁ ଏହି ବିଧିର ସମର୍ଥକମାନଙ୍କର ହେବ, କିନ୍ତୁ ଏହି ନୂଆ ସେନାନାୟକଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ ତାଙ୍କ ବର୍ତ୍ତମାନ କାର୍ଯ୍ୟପ୍ରଣାଳୀ ଓ ରୀତିନୀତିରେ ଆମର କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ନାହିଁ। ଏବେ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ପଚାରୁଛି ସେନାନାୟକ ଓ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଭାବିତ କରୁଥିବା ନାରୀମାନେ ଜଣେ ମଣିଷର ସାରା ଜୀବନର ଶ୍ରମର ପରିଣାମକୁ ଏଭଳି ବେକାର ଭାବି ଫିଙ୍ଗିଦେବା କ’ଣ ଉଚିତ? କାହାର କ’ଣ ଏହା କରିବା ଉଚିତ? ଯେକୌଣସି ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତି ଆମ ଅପରାଧୀ ଟାପୁକୁ କିଛିଦିନ ପାଇଁ ଆସବୁନା କାହିଁକି? ଆମ ପାଖରେ ସମୟର ଅଭାବ। କାରଣ ଜଣେ ଜକ୍ ଭାବରେ ମୋ ଉପରେ କେବେ ବି ଆକ୍ରମଣ କରାଯାଇପାରେ। କେବଳ ଏତିକି ନୁହଁ ଏବେ ଏହି ସମୟରେ ସେନାନାୟକଙ୍କ ଅଫିସରେ କନଫରେନ୍ସ ଚାଲିଛି, ମତେ ଜାଣିଶୁଣି ବାହାରେ ରଖାଯାଇଛି, କେବଳ ଏତିକି ନୁହେଁ, ଆପଣଙ୍କର ଏଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା ବି ଯଥେଷ୍ଟ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପଦକ୍ଷେପ। ସେମାନେ ଭୀରୁ, ସେମାନେ ଢାଳଭଳି ଆପଣଙ୍କୁ ଉପଯୋଗ କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି। ଆପଣ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବିଦେଶୀ ଏଠାରେ ରହିଛନ୍ତି।”

“ଆପଣଙ୍କୁ କ’ଣ କହିବି ପୂର୍ବରୁ ଏହି ମୃତ୍ୟୁଦଣ୍ଡ କେତେ ମନୋରଂଜକ ହେଉଥିଲା। ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ଗୋଟାଏ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ପୂରା ଘାଟି ଦର୍ଶକମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଭରିଯାଉଥିଲା। ସମସ୍ତେ କେବଳ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆସନ୍ତି, ଖୁବ୍ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷରେ ସେନାନାୟକ ମହିଳାମାନଙ୍କ ସହ ଆସନ୍ତି, ତୃତୀୟକାନ୍ଦରେ ପୂରା ଉପନିବେଶ ଜାଗି ଉଠେ। ତା’ପରେ ମୁଁ ଯାଇ ତାଙ୍କୁ ପୂରା ରିପୋର୍ଟ ଦିଏ ଯେ ସବୁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପୂରା ହୋଇଯାଇଛି, ସେହି ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ଜଣେ ବି ଉଚ୍ଚାଧିକାରୀ ଅନୁପସ୍ଥିତ ରହିବାର ସାହସ କରିପାରୁ ନ ଥିଲେ - ଚେୟାରଗୁଡ଼ିକୁ ଯନ୍ତ୍ରର ଚାରିପାଖେ ବିଧିବଦ୍ଧ ସଜାଇ ରଖାଯାଏ। ଏବେ ତ ଚେୟାରର କୁଡ଼ୁ ପ୍ରାଚୀନ ଯୁଗର ଧ୍ୱଂସାବଶେଷ ଭଳି ପଡ଼ିଛି। ଏହି ଯୁଗ ଏବେ ଆସିଛି। ସେହି ସମୟରେ ଯନ୍ତ୍ରଟିକୁ ଭଲଭାବେ ପରିଷ୍କାର କରାଯାଉଥିବାରୁ ତାହା ଚିକ୍ଚିକ୍ କରୁଥିଲା। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଶାସ୍ତି ପରେ ମୁଁ ନୂଆ ଯନ୍ତ୍ରାଂଶ ମଗାଉଥିଲି। ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱର ଦର୍ଶକ ହାତ ଭରାଦେଇ ସେହି କୁଦ୍ ଉପରେ ବସି ଦେଖନ୍ତି ଏବଂ ସେଠାରେ ଅନେକ ସଂଖ୍ୟାରେ ଲୋକ ଉପରେ ଠିଆହୋଇ ଦେଖନ୍ତି - ଅପରାଧୀକୁ ସ୍ୱୟଂ ସେନାନାୟକ ହିଁ ‘ହେରୋ’ ଉପରେ ଶୁଆଇ ଦିଅନ୍ତି। ଆଜି ଯେଉଁ କାମ ଜଣେ ସାଧାରଣ ସୈନିକ କରୁଛି, ସେ ସମୟରେ ତାହା ଥିଲା ମୋର ଦାୟିତ୍ୱ। ତାହା ଥିଲା ନ୍ୟାୟାଧୀଶଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଓ ମୋ ପାଇଁ ସମ୍ମାନର କଥା। ସେତେବେଳେ ଯାଇ ଶାସ୍ତି ଆରମ୍ଭ ହେଉଥିଲା। ସେ ସମୟରେ ଯନ୍ତ୍ରରୁ ଗୋଟାଏ ବି ବେସୁରା ଧ୍ୱନି ବାହାରୁ ନ ଥିଲା। ଏକଥା ସତ ଯେ ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ ଶାସ୍ତିକୁ ଆଖିରେ ଦେଖିବା ପସନ୍ଦ କରୁ ନ ଥିଲେ। ସେମାନେ ତଳକୁ ମୁହଁକରି ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ଦେଉଥିଲେ - ସମସ୍ତେ ଜାଣୁଥିଲେ ଯେ ଏବେ ନ୍ୟାୟ ହେବାକୁ ଯାଉଛି।

“ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ବର ନିସ୍ତବ୍ୟତା ଭିତରେ କେବଳ ଶୁଭୁଆଏ ଅପରାଧୀର ବିଷାଦିଆ ପାଟିରୁ ବାହାରୁଥିବା ଅଧାଅଧା ଚିହ୍ନର ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣାଜନିତ ଧ୍ବନି। ଆଜି ତ ଅବସ୍ଥା ଏପରି ଯେ ବିଷାଦିଆ ପାଟିରୁ ବାହାରୁଥିବା ଚିହ୍ନର ଅପେକ୍ଷା ମେସିନରୁ ଅଧିକ ଚିହ୍ନର ବାହାରୁଛି। ସେ ସମୟରେ ତ ଲେଖୁଥିବା ଛୁଅଁ ସହ ଏସିଡ୍ ବି ଛଡ଼ାଯାଉଥିଲା, ଏବେ ତାହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବାର ଅନୁମତି ନାହିଁ। ଶେଷରେ ଆସୁଥିଲା ସେହି ଛଅଘଣ୍ଟା। ପାଖରୁ ଦେଖିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବା ସବୁଲୋକଙ୍କୁ ଅନୁମତି ଦେବା ସମ୍ଭବ ନ ଥିଲା। ସେତେବେଳେ କି ଦିନ ଥିଲା!! ସେନାନାୟକ ନିଜ ବିବେକାନୁସାରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଦେବାର ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ। ସର୍ବଦା ମତେ ଯନ୍ତ୍ର ପାଖରେ ରହିବାର ସୁବିଧା ମିଳୁଥିଲା। ମୁଁ ପ୍ରାୟତଃ କୌଣସି ପିଲାକୁ ନିଜ ହାତରେ ଧରି ଜଙ୍ଗ ଉପରେ ବସାଉଥିଲି, ଅପରାଧୀର ଯନ୍ତ୍ରଣା ଯୋଗୁଁ ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ବଦଳୁଥିବା ମୁହଁକୁ ଦେଖିବାରେ ଆମେ ମଗ୍ନ ରହୁଥିଲୁ, ଆମ ମୁହଁ ନ୍ୟାୟର କାନ୍ଥରେ କେମିତି ଚିକ୍‌ଚିକ୍ କରୁଥିଲା - ଶାସ୍ତି ଶେଷ ହେବାପରେ କ୍ରମଶଃ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇଯାଉଥିଲା। ସେହି ଦିନସବୁ କେତେ ସୁନ୍ଦର ଥିଲା।” କଥା କହିବାରେ ମଜ୍ଜିଯାଇ ଅଫିସର ଭୁଲିଯାଇଥିଲେ, କାହା ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଛନ୍ତି। ସେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ନିଜ ମୁଣ୍ଡ ତାଙ୍କ କାନ୍ଧ ଉପରେ ରଖିଦେଲେ। ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପରେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷକଙ୍କୁ ଲଜ୍ଜା ଲାଗୁଥିଲା। ସେ ଉତ୍ସୁକତାର ସହ ଅଫିସରଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଉପରୁ ଦେଖିଲେ ସୈନିକଟି ବେତକୁ ପିରିଷ୍କାର କରି ଦେଇଛି ଏବଂ ଏବେ ଏକ ପାତ୍ରରେ ଜାଉକୁ ବେସିନରେ ଢାଳି ଦେଇଛି। ବନ୍ଦୀର ହୋସ୍ ଆସିଲାପରେ ସେ ନିଜ ଜିଭକୁ ଜାଉ ଆଡ଼କୁ ବଢ଼ାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା। ସୈନିକଟି ତାକୁ ଧକ୍କା ଦେଇ ଦୂରେଇ ରଖିଲା, କାରଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଘଣ୍ଟା ପାଇଁ ଜାଉ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥିଲା, ତା’ଛଡ଼ା ସୈନିକକୁ ମଧ୍ୟ ଭୋକ ଲାଗୁଥିଲା, ସେ ଭାବିଲା ଜଣେ ଭୋକିଲା ସାମ୍ରାରେ ବେସିନରେ ଅପରିଷ୍କାର ହାତ ବୁଡ଼ାଇ ଖାଇବା ଉଚିତ ହେବନି।

“ଆପଣଙ୍କର ଚିନ୍ତା-ଭାବନା, ଧ୍ୟାନ-ଧାରଣା ସବୁ ଯୁରୋପୀୟ ଆଦର୍ଶରେ ଗଢ଼ା। ଯୁରୋପୀୟମାନେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡକୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଶାସ୍ତି ହିସାବରେ ମାନି ନେବାକୁ ଚାହାନ୍ତିନି। ସେମାନେ ମନେକରନ୍ତି, ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ହେଲେ ତ ସବୁକିଛି ଶେଷ ହୋଇଗଲା, ଶାସ୍ତି ଦେବା ଯନ୍ତ୍ରଣାଟା ଅପରାଧୀ କେଉଁଠି ଭୋଗିଲା। ବିଶେଷ କରି ଯନ୍ତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ଅପରାଧୀର ପ୍ରାଣନାଶ, ଅର୍ଥାତ୍ ଏହି ଭୟଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତା ଏହାକୁ ତ ସେମାନେ ଭାବି ପାରିବେନି। ଆପଣ ଯୁରୋପୀୟ। ତେଣୁ ସେନାନାୟକଙ୍କର ଧାରଣା ଏହି ଧରଣର ନିଷ୍ପତ୍ତି ପଛତାକୁ ଆପଣ ଯଥାର୍ଥ ଶାସ୍ତିଦାନ ବୋଲି କୌଣସିମତେ ମାନି ନେବେନି। ତା’ଛଡ଼ା ଏଠାକୁ ଆସି ଯେତେବେଳେ ଦେଖିବେ - ଦଣ୍ଡଦେବା ସମୟରେ ଆସାମୀକୁ ଏଠାରେ କେହି ଦେଖିବାକୁ ଆସୁନାହାନ୍ତି, ସେତେବେଳେ ଆପଣ ଧରିନେବେ ଏହି ରୀତି ପଛରେ ଏଠାକାର ମଣିଷମାନଙ୍କର କୌଣସି ସମର୍ଥନ ନାହିଁ। ସବୁମିଶି ଆପଣଙ୍କର ମନେହେବ ଏହା ଗୋଟିଏ କନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ। ଉପରୋକ୍ତ ଯନ୍ତ୍ରଣା ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥହୀନ। ବହୁ ପ୍ରାଚୀନ। ନୂତନ ସେନାନାୟକଙ୍କ ଧାରଣା ସ୍ବଚ୍ଛରେ ସବୁ ଦେଖି ଆପଣ ନିଶ୍ଚିତ ଭାବେ ଏ ଜାତୀୟ ଶାସ୍ତି ବିରୋଧରେ ମତ ଦେବେ। ଯେହେତୁ ଆପଣ ଜଣେ ଅଭିଜ୍ଞ ବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ଏହି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପରିଚିତ ସ୍ଥାନରେ ନିଜ ମନୋଭାବ ପ୍ରକାଶରେ ଆପଣଙ୍କର କୌଣସି ବାଧା କିମ୍ବା ସଂକୋଚ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଆପଣ ସିଧାସଳଖ ଏ ବିଷୟରେ ନିଜର ମତାମତ ଘୋଷଣା କରିବେ। ଅବଶ୍ୟ ଏକଥା ସତ ଯେ ନାନାଦେଶର ନାନାଧରଣର ଉଭଟ ରୀତି-ନିୟମ ଏବଂ କ୍ରିୟାକଳାପ ସମ୍ବନ୍ଧରେ

ଆପଣ ଭଲ ଭାବେ ଜାଣିଥିବେ। ତେଣୁ ନିଶ୍ଚୟ ଏଠାକାର ରୀତିନୀତି ସମ୍ପର୍କରେ ହୁଏତ ଜୋର୍ଦେଇ ବିରୋଧ କରି କିଛି କହିବାକୁ ଚାହୁଁବେନି। କିନ୍ତୁ ନୂତନ ସେନାନାୟକ ମଧ୍ୟ ଆପଣଙ୍କ ପାଖରୁ ସେଭଳି କୌଣସି କଠୋର ମତାମତ ପ୍ରତ୍ୟାଶା କରନ୍ତିନି। ସେ ଆପଣଙ୍କଠାରୁ କିଛି ଅଲଗା ଖରାପ ମନ୍ତବ୍ୟ ଶୁଣିପାରିଲେ ଖୁସି ହେବେ। ଆପଣ ଯଦି ଏହି ଶାସ୍ତି ଦେବାର ରୀତି ସମ୍ପର୍କରେ ଖୁବ୍ ଖରାପ ଭାବୁ ନ ଥାନ୍ତି, ତା’ହେଲେ ଯାହା ଭାବି ନାହାନ୍ତି, କେବଳ ପାଟି ଖୋଲିଲେ ହିଁ ତାହାକୁ ନୂତନ ସେନାନାୟକ ଯଥେଷ୍ଟ ବୋଲି ଧରିନେବେ। ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ଆପଣଙ୍କୁ ଏପରି ଛୋଟମୋଟ ଜଟିଳ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବେ ଯେ ଆପଣ ହତବୃତ୍ତ ହୋଇଯିବେ। ଅର୍ଥାତ୍ ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଫଳ ହେବ। ସେତେବେଳେ ଆପଣଙ୍କ ଚାରିପାଖରେ ସେନାନାୟକଙ୍କର ବାନ୍ଧବୀମାନେ ବସିଥିବେ। ସେମାନେ ଉତ୍କୀର୍ଣ୍ଣ ହେଉଥିବେ, ଆପଣ କ’ଣ କହିବେ ଶୁଣିବାକୁ। ଆପଣ ସେନାନାୟକଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନରେ କି ଉତ୍ତର ଦେବେ। କ’ଣ କହିବା ଉଚିତ ହେବ ମୁଁ କହି ଦେଉଛି - ଆପଣ କହିବେ ଆମ ଦେଶର ବିଚାର ରୀତି ଏଠିକାରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭିନ୍ନ ଧରଣର କିମ୍ବା କହିବେ ଆମ ଦେଶରେ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡରେ ଦଣ୍ଡିତ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଆସାମୀକୁ ଆତ୍ମପକ୍ଷ ସମର୍ଥନର ସୁଯୋଗ ଦିଆହୁଏ। ଅଥବା ଆପଣ ହୁଏତ କହିବେ ଏ ଧରଣର ଶାସ୍ତି ଆମ ଦେଶରେ ମଧ୍ୟଯୁଗରେ ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା। ଏବେ ଆଉ ନାହିଁ। ଏ ଧରଣର ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେବା ଆପଣଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଆଦୌ ଅସ୍ବାଭାବିକ ନୁହଁ। ଆପଣ ଯେ ଏଠାକାର ରୀତି-ନିୟମ ସମ୍ପର୍କରେ ବିଦ୍ବେଷ ପୋଷଣ କରୁଛନ୍ତି - ତାହା ଏ ପ୍ରକାର କଥାରେ ପ୍ରମାଣିତ ହେଉନି। ଆପଣ ଯାହା ଦେଖିବେ ତାହା ହୁଏତ ଆପଣ ଅକପଟ ଭାବରେ କହିବେ। କିନ୍ତୁ ସେନାନାୟକ ଆପଣଙ୍କ କଥାକୁ ଧରିନେଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ସ୍ବରରେ ସେଗୁଡ଼ିକର ଅନ୍ୟ ଧରଣର ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଦେବେ। ସେ ଦୃଶ୍ୟଟା ମୁଁ ଏଠାରେ ଠିଆହୋଇ ମନଶ୍ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖିପାରୁଛି। ସେ ଆପଣଙ୍କୁ ଆଦୌ ସୁଯୋଗ ଦେବେନି ଆପଣଙ୍କ ମନ୍ତବ୍ୟକୁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାକୁ। ଆପଣଙ୍କ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଉତ୍ତର ଶୁଣି ସେନାନାୟକ ଚେୟାର ଛାଡ଼ି ଉଠି ଠିଆହେବେ ଏବଂ ବାଲକୋନି ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଯିବେ। ତଳେ ଯେତେବେଳେ ଅଗଣିତ ଲୋକ ଆପଣଙ୍କ ମତାମତ ଶୁଣିବା ଅପେକ୍ଷାରେ ଉଦ୍‌ଗ୍ରୀବ ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଥିବେ। ମୁଁ କ୍ଷଷ୍ଟ ଭାବେ ଦେଖିପାରୁଛି ଖୁସିରେ ସେନାନାୟକଙ୍କ ବାନ୍ଧବୀ ଦଳ ମଧ୍ୟ ଆଗେଇ ଯିବେ ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ। ତା’ପରେ ବାଲକୋନି ସାମ୍ରାରେ ଠିଆହୋଇ ସମବେତ ଶ୍ରେତୁମଣ୍ଡଳୀଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେ କ’ଣ କହିବେ। ସେ ଯାହା କହିବେ, ସେକଥା ମୁଁ ଏବେ କହିଦେଇପାରେ। ସେନାନାୟକ ଗୁରୁଗମ୍ଭୀର ସ୍ବରରେ କହିବେ : ଆପଣମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ଜାଣନ୍ତି, ଆମର ଏହି ଉପନିବେଶରେ ଜଣେ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ଦେଶର ସମ୍ମାନିତ ଅତିଥି ଆସିଛନ୍ତି ପରିଦର୍ଶକ ହିସାବରେ। ସେ ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଦେଶ ଭ୍ରମଣ କରି ଅପରାଧମୂଳକ ଆଇନକାନୁନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଅନେକ ଅଭିଜ୍ଞତା ଓ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିଛନ୍ତି। ଏଇମାତ୍ର ସେ ଜାଣିଲେ, ଆମର ଏଠାରେ ବିଚାର ଏବଂ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ବିଷୟରେ ଯେଉଁ ପଦ୍ଧତି ଚାଲୁଅଛି ତାହା ବର୍ବର ଏବଂ ଅମାନବୀୟ। ତେଣୁ ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଏପ୍ରକାର ମନ୍ତବ୍ୟ ଶୁଣିବା ପରେ ମୋ ପକ୍ଷରେ ପ୍ରଚଳିତ ରୀତିନିୟମକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ସମ୍ଭବ ନୁହଁ। ସ୍ବତନ୍ତ୍ର୍ୟ ମୁଁ ଘୋଷଣା କରୁଛି ଯେ ଆଜିଠାରୁ ପ୍ରଚଳିତ ରୀତିନିୟମଗୁଡ଼ିକୁ ରଦ୍ଦ କରାହେଲା।”

(କ୍ରମଶଃ)

ନଭେମ୍ବର ୨୦ ତାରିଖ ୨୦୧୪। ମୋର ଡାକବାକ୍ସରୁ ଅନେକ ଅଦରକାରୀ ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗର ବିଜ୍ଞାପନ କାଗଜମାନଙ୍କୁ ବାହାର କଲାବେଳେ ଗୋଟିଏ ସାଗୁଆ ରଙ୍ଗର ଲଫାଫା ମୋ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଲା। ଖ୍ରୀଷ୍ଟମାସ ଓ ନୂଆବର୍ଷ ଆହୁରି ମାସକରୁ ଅଧିକା ଥିବାରୁ ଏତେ ଶୀଘ୍ର କାହାଠାରୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ପତ୍ର ଆସିବା ମୁଁ ଆଶା କରୁ ନ ଥିଲି। ତେବେ ନଭେମ୍ବର ୨୫ ତାରିଖ ‘ଥ୍ୟାଙ୍କସ୍ ଗିଭିଂ’ (Thanks Giving) ଏ ଦେଶର ଏକ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ପର୍ବ। ସେଇ ପର୍ବ ପାଳନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କାହାଠାରୁ ଶୁଭେଚ୍ଛା ପାଇବା ଭାବନା ମନକୁ ଆସିଲା। ଲଫାଫା ଉପରେ ଛୋଟପିଲାଙ୍କ ଅକ୍ଷର ପରି ବଙ୍କାଟଙ୍କା ହୋଇ ଆମ ଘରର ଠିକଣାଟି କେବଳ ଲେଖାହୋଇଥିଲା। ପ୍ରେରକଙ୍କ ନାମ ନ ଥିବାରୁ ମୁଁ ବିଶେଷ ଧ୍ୟାନ ନ ଦେଇ ସ୍ୱତଃସ୍ପୃହ ଭାବେ ଲଫାଫାକୁ ଖୋଲିଲି। କାର୍ତ୍ତି ଭିତରେ ଶୁଭେଚ୍ଛା ଜଣାଇଥିବା ଜୋସେଫିନ ଫୁଏଡ ନାଁ ଦେଖି ମୋ ମନ ଖୁସି ହୋଇଗଲା।

ଗତ ଦୁଇଦିନ ହବ ଜୋସେଫିନଙ୍କ ସ୍ମୃତି ମାନସିକ ସ୍ତରରେ ଶୂନ୍ୟରୁ ଭାସିଆସି ଚଳଚ୍ଚିତ୍ର ପରି ଘେରି ରହିଥିଲା। ବିଗତ ସାତବର୍ଷ ଧରି ମୋର ଡାଙ୍କ ସହିତ କିଛି ସମ୍ପର୍କ ନ ଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସମୟ ଗତିର ଉହାଡ଼ରେ କେତୋଟି ମଣିଷ ଚରିତ୍ରଙ୍କୁ ଭୁଲିଯିବା ଯେମିତି ଅସମ୍ଭବ ହୋଇଉଠେ ସେ ଥିଲେ ସେମିତି ଗୋଟିଏ ଚରିତ୍ର ମୋ ପାଇଁ। କୌଣସି କାରଣ ନ ଥାଇ ମୁଁ ଏ ଭଦ୍ରମହିଳାଙ୍କୁ ମନେପକାଉଥିଲି। ସତେକି ତା’ର ଉତ୍ତର ମିଳିବା ପାଇଁ ସେଇ ଶୁଭେଚ୍ଛା ବାର୍ତ୍ତାଟି କିଛି ସୂଚନା ନେଇ ଆସିଥିଲା। ଅନେକ ସ୍ମୃତିକୁ ସାଉଁଟାଇ ସେ ଲେଖିଥିଲେ, ‘ତୁମର ଏ ଠିକଣା ଠିକ୍ ଅଛିକି ନାହିଁ ଜାଣିନି। ଆଜି ମୋର ବହୁବର୍ଷର ପରିଶ୍ରମ ପରେ ଡାକମହଲ ତିଆରି ସତରେ

ଜୋସେଫିନର ଡାକମହଲ

ପ୍ରଜେଶ ନନ୍ଦିନୀ ଦାଶ

ସରିଲା। ତୁମେମାନେ ବହୁତ ମନେପଡ଼ିଲ।
ୟା’ ଭିତରେ ଅନେକ ବର୍ଷ ବିତିଗଲେ ମଧ୍ୟ
ତୁମ ପରିବାରକୁ ମୁଁ ଭୁଲିନାହିଁ। ଉତ୍ତର
ଆପେକ୍ଷାରେ ଜୋସେଫିନ୍।’

ତାଜମହଲ! ଜଣେ ପ୍ରାୟ ନବେବର୍ଷ
ପାଖାପାଖି ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗୀ ମହିଳାଙ୍କଠାରୁ
ତାଜମହଲ ତିଆରି ସରିଲା କଥାଟା
ପ୍ରଥମେ ଖୁବ୍ ଆତମ୍ବିତ ମନେହେଲା।
ଶାହାଜାହାନଙ୍କର ଗଢ଼ା ପ୍ରକୃତ ତାଜମହଲର
ଛବି ପରିବର୍ତ୍ତେ ଦୋକାନରେ କାଟବାକ୍ସରେ
ଆବଦ୍ଧ ହୋଇ ରହିଥିବା ଧାଡ଼ି ମରା ଛୋଟ
ମାର୍ବଲର ଅନୁକରଣ-ମୂର୍ତ୍ତିମାନଙ୍କର ଦୃଶ୍ୟ
ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ଭାସିଗଲା। ତେବେ
ସେମିତି କିଛି ମୋର ତାଙ୍କୁ ଦେଲାପରି
ମନେପଡ଼ିଲାନ୍ତି। ସବୁ ପୁରୁଣା ସ୍ମୃତିକୁ ଏକାଠି
କଲାପରେ ବି ତାଜମହଲର କୌଣସି ସ୍ମୃତି
ମୋ ମନକୁ ଆସୁ ନ ଥାଏ।

ପରଦିନ ସକାଳୁ ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କୁ
ଦେଖାକରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୁଁ ଲୁଇସ୍‌ବର୍ଗ
ବାହାରିଲି। ମୋ ଘରଠାରୁ ଲୁଇସ୍‌ବର୍ଗ
ସହରର ସୀମାରେଖା ଠିକ୍ ଚାଲିଶ ମାଇଲ।
ହାଇଡ୍ରେ ୪୩୧ ଫ୍ରାଙ୍କଲିନ୍ ସହରର
ବାହାର ପଟେ, ପ୍ରଧାନ ହାଇଡ୍ରେ ସହିତ
ସମାନ୍ତର ଭାବେ ଟେନେସୀ, ଆଲାବାମା,
ଭିତରେ କେବଳ ଦିଗନ୍ତ ବିସ୍ତାର। ଶୂନ୍ୟ
ପଡ଼ିଆ, ଚାଷଜମି, ବେଳେବେଳେ ଛୋଟ
ପାହାଡ଼ ଭିତର ଦେଇ ଯାଇଥିବାରୁ ପ୍ରାୟତଃ
ଜନମାନବ ଓ ଯାନବାହନ ଶୂନ୍ୟ ଫାଙ୍କା
ପ୍ରାନ୍ତର ବ୍ୟତୀତ ସେଠାରେ ଅନ୍ୟ କିଛି
ଦର୍ଶନୀୟ ପ୍ରାକୃତିକ ଦୃଶ୍ୟ ଆଖିରେ
ପଡ଼େନା। ଅବଶ୍ୟ ସେ ରାସ୍ତା ସହିତ ମୁଁ ଖୁବ୍
ପରିଚିତ ଥିଲି। ଚଉଦ ବର୍ଷ ଧରି ନିଜର
ବ୍ୟବସାୟିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ପ୍ରତିଦିନ ଗାଡ଼ି
ଚଲାଇ ସେତିକି ବାଟ ଯିବାଆସିବା ଗୋଟିଏ
ଏମିତି ଅଭ୍ୟାସରେ ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା ଯେ ସେ
ଦିନଗୁଡ଼ିକରେ ରାସ୍ତାର ପ୍ରତିଟି ମୋଡ଼ରେ
ଗାଡ଼ି ସତେକି ଛାଏଁ ଛାଏଁ ବାଟ ଖୋଜିନେଇ
ମତେ ମୋ ଗନ୍ତବ୍ୟ ସ୍ଥଳକୁ ନେଇ ଯାଉଥିବା
ପରି ମନେ ହଉଥାଏ। ତେବେ ସେଦିନକୁ
ମୋର ସେ ବ୍ୟବସାୟିକ ସଂସ୍ଥାଟି ଆଉ
ମୋ ହାତରେ ନ ଥାଏ। ତାହା ବିକ୍ରି ହେବାର
ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ହୋଇଗଲାଣି ଏଇ ଭିତରେ।
ବ୍ୟବସାୟ ସଂସ୍ଥାଟି ବିକ୍ରି ହୋଇଯିବାର ପାଞ୍ଚ
ବର୍ଷ ପରେ ମୁଁ ସେ ରାସ୍ତାରେ ଆଜି ପ୍ରଥମକରି
ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କ ଘର ଅନୁସନ୍ଧାନରେ
ବାହାରିଥାଏ ମୋ ଆଗରେ। ନିଶ୍ଚିନ୍ ପିଚୁ
ରାସ୍ତାଟି ଗୋଟେ ଅଜଗର ସାପ ପରି ଲମ୍ବ

ଜାଲ ଦେଇ ପଡ଼ିରହିଥାଏ ମୋ ସାମ୍ନାରେ। ସାପ ପିଠିର ଚମଡ଼ା ଝଲମଲ ହେଉଥାଏ
ଶୀତଦିନିଆ ସୂର୍ଯ୍ୟକିରଣରେ। ବିଗତ ବର୍ଷମାନଙ୍କ ପରି ରାସ୍ତା ଦୁଇକଡ଼ରେ ଶହଶହ ଏକର
ବ୍ୟାପୀ ଅଶ୍ରୁପାଳନ ର୍ୟାଞ୍ଚମାନଙ୍କରେ ଚାଲିଥିବା ପ୍ରସିଦ୍ଧ ‘ଟେନେସୀ ଖୁଦି’ ତାଲିମର
ଦୃଶ୍ୟ ଆଖିରେ ପଡୁଥାଏ। ସକାଳର ତାଲିମର ଦୃଶ୍ୟ ବାସ୍ତବରେ ଖୁବ୍ ଉପଭୋଗ୍ୟ। ଏହା
ବ୍ୟତୀତ ବାଟଯାକ କ୍ୟାଟଲ୍ ର୍ୟାଞ୍ଚରେ ଦଳଦଳ ଗାଈ ବାଛୁରୀ, ଘୋଡ଼ା ଖୋଲା ସବୁଜ
ପଡ଼ିଆରେ, ମୁକ୍ତ ଆକାଶ ତଳେ ଚରି ବୁଲିବା ଦୃଶ୍ୟ ସହିତ ଚାଷୀମାନଙ୍କ ଘରସବୁ ମୋ କାର୍
ଗତିର ବିପରୀତ ଦିଗରେ ହଜିଯାଉଥାଏ।

ଗାଡ଼ିର ସାମ୍ନାକାର ଭିତରୁ ବାହାର ପରିବେଶରେ ବିଶେଷ କିଛି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାର
ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମୋ ଭିତରଟା ବେଳେବେଳେ ଗୁଡ଼ିଏ ଅଛିଣ୍ଡା ସ୍ମୃତିର ସୂତାରେ ଛନ୍ଦି ହୋଇଯାଇ
ଛଟପଟ ହେବା ପରି ଲାଗୁଥାଏ। ଏହା ସହିତ ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କୁ ଭେଟିବା ପାଇଁ କୌଣସି ପୂର୍ବ
ଆଭାସ ନ ଦେଇ ଏପରି ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତ ଭାବରେ ତାଙ୍କ ଘରେ ପହଞ୍ଚିବାଟା ଠିକ୍ ହେବ କି ନାହିଁ
ସେକଥା ମଧ୍ୟ ମୋର ଅସ୍ପଷ୍ଟିକୁ ଦ୍ୱିଗୁଣିତ କରୁଥାଏ।

ଭଦ୍ରମହିଳାଙ୍କ ବିଷୟ ମନକୁ ଆସିବା ମାତ୍ରେ ତାଙ୍କ ଚେହେରା, କଥା କହିବାର ଢଙ୍ଗ୍‌ତାଙ୍କ
ଇତ୍ୟାଦି ଜୀବନ୍ତ ଭାବେ ଆଖି ଆଗରେ ନାତିଯାଉଥାଏ। ତାଙ୍କ ଆଲୁରିବାଲୁରି ମୁଣ୍ଡବାଳ
ସାଙ୍ଗକୁ ବେଶପୋଷାକର ବେତଙ୍ଗ ପଣିଆ ଦୃଶ୍ୟ ମନେପଡ଼ିଯିବା କ୍ଷଣି ଜୋରରେ ହସ
ମାଡ଼ିଲା ମତେ। ମନେ ପଡ଼ିଗଲା, ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ମୋର ସେଇ ପ୍ରଥମ ଦେଖାସାକ୍ଷାତ
ସେଦିନ ଲୁଇସ୍‌ବର୍ଗ ଲାଇବ୍ରେରିରେ। ଗୋଟିଏ ଆକାଶୀ ନାଲି ରଙ୍ଗର ଫୁଲପକା ସ୍କର୍ଟ ଓ ଇସି
ନ ହୋଇଥିବା ଧଳା ବ୍ଲାଇଜ୍ ସାଙ୍ଗକୁ ହଲେ କଳାରଙ୍ଗର ଚଟି ଯିଥିବା ଜଣେ ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗୀ
ବୟସ୍କା ତାଙ୍କର ଦି’ ତେଣା ମେଲେଇ ଦଶ ବାରଟି ମୋଟାମୋଟା ବହିକୁ କୁଣ୍ଡେଇ ଧରି ବହି
ଇସ୍ତ୍ୟୁ କାଉଣ୍ଟର୍ ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଚାଲି ଆସୁଥିବାର ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଭୁଲି ହୁଏନା। କାଉଣ୍ଟର କୁର୍ଲ
ସହିତ ତାଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତାରୁ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଥିଲି ଯେ ଯଦିଓ ସେ ସ୍ଥାନୀୟ ସ୍କୁଲରୁ କେବଳ
ସପ୍ତମ ଶ୍ରେଣୀ ଯାକେ ପାଠ ପଢ଼ିଥିଲେ ତଥାପି ସେ ଜଣେ ଗ୍ରନ୍ଥକୀଟା। ବହି ପଢ଼ିବା ତାଙ୍କର
ସବୁଠୁ ବଡ଼ ସଉକ। ସେଇ କାରଣରୁ ସେ ଭଦ୍ରମହିଳା ସ୍ଥାନୀୟ ଲାଇବ୍ରେରିର ଜଣେ ପ୍ରମୁଖ
ସଦସ୍ୟା। ତାଙ୍କର ଅନ୍ୟ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିଚୟଟି ହେଲା ସେ ଜଣେ ଆଦର୍ଶ ଜନନୀ - ଅନ୍ୟନ
ବାରଟି ସନ୍ତାନଙ୍କର ଜନ୍ମଦାତ୍ରୀ।

ତାଙ୍କୁ ସେଇ ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରଥମ ଥର ଭେଟିବା ପରେ ମୁଁ ଆମେରିକାନ୍ ଲୋକମାନଙ୍କ
ସଂପର୍କରେ ସେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାବିଆସିଥିବା ଗୋଟିଏ ଭୁଲ୍ ଧାରଣାକୁ ସୁଧାରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା
ଅନୁଭବ କଲି। ଆମେରିକା ସବୁ ପ୍ରକାର ବସ୍ତୁବାଦୀ ପ୍ରାବୃର୍ଯ୍ୟ ଓ ବିଳାସବ୍ୟସନର ଦେଶ,
ଏହା ବେଶ୍ ଜଣା ଥିଲା ମତେ। ଏ ଦେଶର ଲୋକେ ନିଜକୁ ସେଇ ବସ୍ତୁବାଦୀ ପ୍ରାବୃର୍ଯ୍ୟରେ
ନିମଜ୍ଜିତ ରଖିଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ସେମାନଙ୍କର ବ୍ୟକ୍ତିସତ୍ତାରେ ଯେ ଏକ ବିଶେଷ ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ରହିଥାଏ
ତାହା ସାଧାରଣତଃ ଆମ ଭଳି ବିଦେଶୀ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନଙ୍କ ଆଖିରେ ପଡ଼େନାହିଁ। ଏ ଦେଶର
ବିଶାଳ ଭୂଖଣ୍ଡ ଉପରେ ପ୍ରକୃତି ମାତାର ଅଶେଷ ଆଶୀର୍ବାଦ ଯୋଗୁଁ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନେ ଏଠାକୁ
ବହୁସଂଖ୍ୟାରେ ଆସନ୍ତି। ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି ମୁଖ୍ୟତଃ ପ୍ରାକୃତିକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଭରା ଚୁରିଜିମ୍
ସ୍ଥଳଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ନିବଦ୍ଧ ରହିବା ସ୍ୱାଭାବିକ। ଅନ୍ୟ ଏକ ଶ୍ରେଣୀର ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କ ପାଇଁ
ଆମେରିକାର ବିଶେଷ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନ ହେଲା ବଡ଼ ବଡ଼ ସହରଗୁଡ଼ିକରେ ଗଢ଼ି ଉଠିଥିବା
କୋଠାବାଡ଼ି, ରାସ୍ତାଘାଟ, ହୋଟେଲ୍, ମଲ୍, ନଭେଲ୍, ପ୍ରାସାଦ ନଚେତଃ ଐତିହାସିକ ମନୁମେଣ୍ଟ
ଇତ୍ୟାଦି। କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ଏଇ ବସ୍ତୁବାଦୀ ସଂସ୍କୃତିରେ ପ୍ରତିପାଳିତ ଆମେରିକାର ମାନବିକ
ଚରିତ୍ରର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଲକ୍ଷଣକୁ ପୁରାପୁରି ଅଣଦେଖା କରିଥାନ୍ତି। ହୁଏତ ତାହା ଇଚ୍ଛାକୃତ
ହୋଇଥାଇପାରେ। ସେଇ ଲକ୍ଷଣ ବା ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଗୁଣଟି ହେଉଛି ଆମେରିକା ଲୋକଙ୍କର
ପୁସ୍ତକ ପ୍ରେମ। ଏ ଦେଶର ସର୍ବସାଧାରଣଙ୍କର ବହିକିଣା, ବହିଲେଖା ଓ ବହି ପଢ଼ିବା ପାଇଁ
ଥିବା ପ୍ରବଳ ଆଗ୍ରହ କାହିଁକି ଯେ ବିଦେଶୀ ପର୍ଯ୍ୟଟକଙ୍କ ଆଖିରେ ପଡ଼େନା ତା’ର କାରଣ
ମତେ ମଧ୍ୟ ଜଣା ନ ଥାଏ, ଜଣେ ପ୍ରବାସୀ ଭାରତୀୟ ଭାବେ। ତେବେ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ବର୍ଷ
ଆମେରିକାରେ ରହିବା ପରେ ହିଁ ସେଦିନ ପ୍ରଥମ କରି ମୋ ଆଖି ଖୋଲିଯାଇଥିଲା ସେ ଦୃଶ୍ୟଟି
ଦେଖି। ଜଣେ ସାଧାରଣ ପୋଷାକ ପରିହିତା ନିମ୍ନ ମଧ୍ୟବିତ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର ବୟସ୍କା ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ
ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ବହିକୁ ଦୁଇ ବାହୁ ଭିତରେ କୁଣ୍ଡେଇ ଧରି ଲୁଇସ୍‌ବର୍ଗ ଭଳି ଏକ ଛୋଟ ଗାଉନ୍‌ର
ଛୋଟ ଲାଇବ୍ରେରିଟିର କାଉଣ୍ଟର ସାମ୍ନାରେ ଠିଆ ହୋଇଥିବାର ଦୃଶ୍ୟଟା ହିଁ ଥିଲା ମୋ
ପାଇଁ ସେଦିନ କଲମ୍ବସଙ୍କ ଆମେରିକା ଆବିଷ୍କାର ପରି ଏକ ଐତିହାସିକ ଆବିଷ୍କାର। ସେଇ

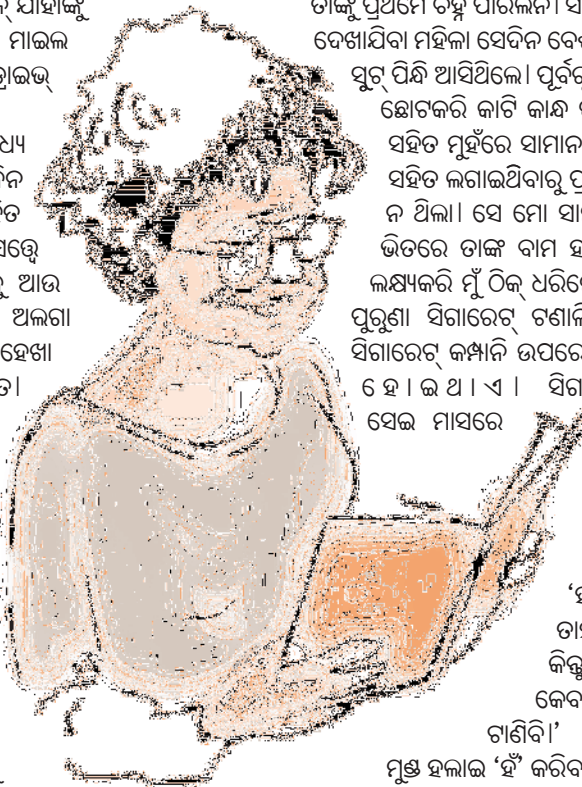
ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଜଣକ ହେଲେ ଜୋସେଫିନ୍ ଯାହାଙ୍କୁ ଭେଟିବାକୁ ମୁଁ ସେଦିନ ଚାଲିଶ ମାଇଲ ଅପକ୍ତରା ରାସ୍ତାରେ ଏକା ଏକା ଭ୍ରାଜୁ କରୁଥିଲି।

ତାଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ମୋର ମଧ୍ୟ ଆଉ ଏକ ସ୍ମୃତି ମନକୁ ଆସିଲା। ସେଦିନ ଲୁଇସ୍‌ବର୍ଗ ଲାଇବ୍ରେରିରେ ତାଙ୍କ ସହିତ ମୋର ସେପରି ଆକସ୍ମିକ ଭେଟ ସତ୍ତ୍ୱେ ତାଙ୍କର ଯଥାର୍ଥ ପରିଚୟ ପାଇବାକୁ ଆଉ କିଛିଦିନ ଲାଗିଲା। ଏକ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଲଗା ପରିସ୍ଥିତିରେ ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କ ସହିତ ହେଣ୍ଡା ହେବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଥିଲା ମତେ। ଯୋଗାଯୋଗ ବଣତଃ ସେ ଆମ ରେସ୍ତୋରାନ୍ ପାର୍ଟି ଟାଇମ୍ ସେପ୍ (ରୋଷେୟା) ଚାକିରିରେ ନିଯୁକ୍ତି ପାଇଲେ। ସେଥିପାଇଁ ଆମ ସଂସ୍ଥା ପକ୍ଷରୁ ତାଙ୍କୁ ଏକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସାକ୍ଷାତକାର ପାଇଁ ଡକା ଯାଇଥିଲା। ତାଙ୍କ ସହିତ ଆହୁରି କେତେଜଣ ଅଭିଜ୍ଞ ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଇଣ୍ଟରଭ୍ୟୁ ପାଇଁ ଡକା ଯାଇଥିଲା। ଇଣ୍ଟରଭ୍ୟୁ ପରେ ସେଇ ସତୁରି ବର୍ଷର ଭଦ୍ରମହିଳା ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କୁ ଆମ ରେସ୍ତୋରାନ୍ ସେପ୍ ବା ରୋଷେୟା କାମ ପାଇଁ ବାଛିଥିଲୁ ଆମେ।

ଜଣେ ବୁଢ଼ୀଲୋକଙ୍କୁ କିତେନରୁମର ତାତି ଭିତରେ ରାନ୍ଧୁଣିଆ ଭାବେ ନିଯୁକ୍ତିପତ୍ର ଦେଲାବେଳେ ମୋ ମନକୁ ଟିକେ ପାପ ଛୁଇଁଥିଲା। ଜାଣିଶୁଣି ବିପଦ ମୁହଁକୁ ଠେଲି ଦିଆଯାଉଛି କି ବୁଢ଼ୀ ମଣିଷଟିକୁ? କାରଣ ତାଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରିଥିଲେ ସେଦିନ ଆହୁରି କେତେଜଣ ଯୁବକ ପ୍ରୋଡ୍ ପୁରୁଷ ଓ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ। ଆମେରିକାର ଅଧିକାଂଶ ଆର୍ଥିକ ସ୍ୱଚ୍ଛଳ ବର୍ଗର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ଷମ ବୟସ୍କ ଲୋକ ଚାକିରିଆ ହୋଇ ରହିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି। ତେଣୁ ମ୍ୟାକଡୋନାଲଡ୍ ବା ଡ୍ରାଲ୍‌ମାର୍ଟ ପରି ବଡ଼ ବଡ଼ କର୍ପୋରେସନମାନେ ସମାଜର ଏପରି ବର୍ଗର ଲୋକଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କର କିତେନରେ ରାନ୍ଧୁଣିଆ ଚାକିରିରେ ରଖିବାକୁ ଅଧିକ ପସନ୍ଦ କରନ୍ତି। ଯେହେତୁ ଜୋସେଫିନ୍ କିଛି ବର୍ଷ ଆଗରୁ ଅନେକ ସ୍ଥାନୀୟ ଛୋଟବଡ଼ ରେସ୍ତୋରାନ୍‌ରେ କାମ କରିବାର ଅଭିଜ୍ଞତା ବିଷୟ ନିଜ ଆତ୍ମପରିଚିତିରେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ; ତେଣୁ ସେଦିନ କେତେଜଣ ମଧ୍ୟବୟସ୍କ ପୁରୁଷ ଲୋକ ସହିତ ତାଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଇଣ୍ଟରଭ୍ୟୁ କରାଯାଇଥିଲା। ପରେ ବହୁ ତୁଳନାତ୍ମକ ମାନସିକ ଦୃଶ୍ୟ ସତ୍ତ୍ୱେ ମୁଁ ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କୁ ହିଁ ଶେଷରେ ନିଯୁକ୍ତିପତ୍ର ଦେଇଥିଲି।

ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କ ପ୍ରତି ଆମର ଏକାନ୍ତ ସହାନୁଭୂତିର ପୃଷ୍ଠଭୂମି ସଂପର୍କରେ ଟିକେ ସଫେଇ ଦେବା ଦରକାର -

ଇଣ୍ଟରଭ୍ୟୁ ଦିନ ଜୋସେଫିନ୍ ଆମ ଅଫିସ୍‌କୁ ଆସିଥିଲେ ତାଙ୍କ କାରରେ - ଗୋଟିଏ ରଙ୍ଗଛତା ପୁରୁଣା ବିୟୁଜ୍ ଗାଡ଼ିରେ। ଆମ ଅଫିସ୍ ଆଗରେ ସେଇ କାର ଅଟକିବା ଓ ଭ୍ରାଜୁ ଶିଙ୍ଗୁ ବୁଡ଼ାଟିଏ ଓହ୍ଲାଇବା ଦୃଶ୍ୟ ମୋ ଆଖିରେ ପଡ଼ିଥିଲା ସେଦିନ ଝରକା ବାଟେ। କାରରୁ ପଦାକୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ସମୟରେ ତାଙ୍କର ପରିଧାନ ଏତେ ବୃତ୍ତିଗତ ଦିଶୁଥିଲା ଯେ ମୁଁ

ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ଚିହ୍ନି ପାରିଲିନି। ସବୁବେଳେ ବେଶଭୂଷା ପ୍ରତି ବେପରୁଆ ଦେଖାଯିବା ମହିଳା ସେଦିନ ବେଶ୍ ଦାମିକା କଳା ପ୍ୟାଣ୍ଟ ଓ ଜ୍ୟାକେଟ୍‌ର ସୁଟ୍ ପିନ୍ଧି ଆସିଥିଲେ। ପୂର୍ବରୁ ଦେଖିଥିବା ଲମ୍ବା ଅଲରା ବାଳଗୁଡ଼ିକୁ ଛୋଟକରି କାଟି କାନ୍ଧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଇଜ କରାଯାଇଥାଏ। ତା' ସହିତ ମୁହଁରେ ସାମାନ୍ୟ ମେକଅପ୍ ଓ ଲିପ୍‌ଷ୍ଟିକ୍ ବହୁ ଯତ୍ନର ସହିତ ଲଗାଇଥିବାରୁ ପ୍ରକୃତ ବୟସର ଛାପ ଆଖିକୁ ଦୁଶିବାର ନ ଥିଲା। ସେ ମୋ ସାମ୍ନା ଚଉକିରେ ବସିବାର ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ ତାଙ୍କ ବାମ ହାତ ଆଙ୍ଗୁଠିମାନଙ୍କର ପରିଚାଳନାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ମୁଁ ଠିକ୍ ଧରିନେଇ ପାରିଥିଲି ଯେ ସେ ଥିଲେ ଜଣେ ପୁରୁଣା ସିଗାରେଟ୍ ଟ୍ଟଣାଳି। ସେତେବେଳେ ଆମେରିକାରେ ସିଗାରେଟ୍ କମ୍ପାନି ଉପରେ ପ୍ରଥମ କରି ବହୁତ ତାଗିଦା ଜାରି ହୋଇ ଥାଏ। ସିଗାରେଟ୍ ଉପରେ ଦଶଗୁଣା ଟ୍ୟାକ୍ସ ସେଇ ମାସରେ ନୂଆକରି ଜାରି ହୋଇଥାଏ।

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ - ପ୍ରଥମ ଦଶ ମିନିଟ୍ ଭିତରେ ସେ ମୋର ସନ୍ଦେହକୁ ଠିକ୍ ଠଉର କରିନେଇ ହଠାତ୍ ମତେ ବିସ୍ମିତ କରି କହିଥିଲେ, 'ହଁ, ଆପଣ ଯାହା ସନ୍ଦେହ କରୁଛନ୍ତି ତାହା ଠିକ୍, ମୁଁ ବହୁତ ସିଗାରେଟ୍ ପିଏ। କିନ୍ତୁ ମତେ ଆଇନ ଭଲକରି ଜଣା - କେବଳ ଛୁଟିବେଳେ ହିଁ ମୁଁ ସିଗାରେଟ୍ ଟାଣିବି।'

ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ 'ହଁ' କରିବା ସହିତ ମୁଁ ଜୋରରେ ହସି ପକାଇଲି। ଲୁଚାଉଥିବା କଥାଟା ହଠାତ୍ ଧରାପଡ଼ିଗଲା ପରି ମନେହେଲା। ସିଗାରେଟ୍ ଗନ୍ଧ ମୋ ଦେହରେ ଆଦୌ ଯାଏନି ବୋଲି ସେ ପ୍ରକାର ଲୋକଙ୍କ ପ୍ରତି ମୁଁ ସବୁବେଳେ ସତର୍କ ରହୁଥିଲି।

ତା'ପରେ ସେ ନିଜଆତ୍ମ କହି ଉଠିଲେ, 'ଏବେ ବିଲ୍ କ୍ଲିଣ୍ଟନ୍ ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ହେଲାପରେ ଆମେରିକା ବଦଳିଲା। ସବୁ ମାଡ଼ ସିଗାରେଟ୍ ଉପରେ ହିଁ ପଡ଼ିଲା। ମତେ ଦଶବର୍ଷ ହବା ଦିନୁ ମୁଁ ସିଗାରେଟ୍ ପିଉଛି। ମତେ ଏଇଲେ ସତୁରି ପାଖ ହେଲାଣି। ମୋର କିଛି ରୋଗ ନାହିଁ। ଏଇଲେ ଏତେ ବଡ଼ ରେସ୍ତୋରାନ୍‌ରେ ଚାକିରି ଖୋଜିବାକୁ ଆସିଛି, ଆହୁରି ପୁଣି ବୟସ ଥିଲାବେଳେ ବାରଟା ପିଲା ଜନ୍ମ କରିଛି। କହିଲେ କ'ଣନା ସବୁରୋଗ କୁଆଡ଼େ ସିଗାରେଟ୍‌ରୁ ହଉଛି। ରୋଗ ହଉଛି ମଦ ଆଉ ମା'ସରୁ। ପ୍ରେସିଡେଣ୍ଟ ମଦ ଦୋକାନ ବନ୍ଦ କରନ୍ତୁ ତ ଦେଖିବା।'

ଏ କଥା ସହିତ ଆହୁରି କିଛି ବିବାଦୀୟ କଥା ସେ ମଧ୍ୟ କହିଥିଲେ। କଥାକୁ ବଦଳାଇବା ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ପତାରିଲି, 'ତୁମେ କ'ଣ ଏତେ ପରିଶ୍ରମ ସତରେ କରିପାରିବ?' ତାଙ୍କ ବୟସକୁ ଓ ରୋଷେଇଶାଳାର ପରିବେଶକୁ ଆଖିରେ ରଖି ପତାରିଲି କେବଳ।

'ହଁ, ହଁ.. ମୋର ସବୁ କାମ କରିବାରେ ଅଭ୍ୟାସ ଅଛି। ମୋର ପିଲାଦିନେ ମୁଁ କ'ଣ ନ କରିଛି ମତେ ପତାର। ମତେ ଦଶବର୍ଷ ହେଲାବେଳେ ମୋ ମା' ମରିଗଲେ। ସେଇବର୍ଷଠୁ ସିଗାରେଟ୍ ମୋର ସାଙ୍ଗ ହେଲା। ଘରର ଯାବତୀୟ କାମ ରୋଷେଇଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଗୃହାଳ କାମଯାକେ ସବୁ କରିଛି। ଆମର ପଲେ ଗାଈଗୋରୁ, କୁକୁଡ଼ା, ମେଣ୍ଡା, ସବୁ ଥିଲେ। ବାପା ତାଷ କାମ କରୁଥିଲେ, ହେଲେ ପର ଜମିରେ। ତେଣୁ ଆମେ ଜାଣ ପେଟ ପୋଷିବାକୁ ଖଟୁଥିଲୁ।'

'ତୁମର ତ ବହି ପଢ଼ିବା ସଉକୀ ମୁଁ ଜାଣିଛି। କୋଉ ସ୍କୁଲ୍‌ରେ ପାଠ ପଢ଼ିଥିଲୁ?'

‘ସପ୍ତମ ଯାକେ ପଢ଼ିଛି। ଆମେ ପାଖ ସହର ସ୍କୁଲକୁ ଯାଉଥିଲୁ। ସେତେବେଳେ କଳା ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଅଲଗା ସ୍କୁଲ ଥିଲା। ପୁଣି ଆମେ ଧଳା ଲୋକଙ୍କର ଝିଅ ସ୍କୁଲ ଅଲଗା ଥିଲା। ମୋର ଘୋଡ଼ାଗାଡ଼ିରେ ବସି ସ୍କୁଲ ଯିବା ଏବେବି ମନେଅଛି। ଏ ରାସ୍ତାରେ ଆମେ ଯାଉଥିଲୁ ହେଲେ ଏଠି ରାସ୍ତା ନ ଥିଲା। ଘୋଡ଼ାମାନେ ଖୋଲାପଡ଼ିଆ ଉପରେ ଗାଡ଼ି ଟାଣି ନେଇଯାଉଥିଲେ। ଏଇ ସହରରେ ସେମିତି ଆଖି ଦେଖିଲା ଭଳି ରାସ୍ତାଘାଟ କୋଠାବାଡ଼ି କିଛି ହେଲେ କିଛି ନ ଥିଲା। ଏସବୁ ଯାହା ଏବେ ଦେଖୁଛନ୍ତି ସେସବୁର ଆରମ୍ଭ ଏଇମାତ୍ର ଚାଳିଶ ପଚାଶ ବର୍ଷ ତଳୁ-ଦ୍ଵିତୀୟ ବିଶ୍ଵଯୁଦ୍ଧ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରୁ। ବିଶ୍ଵଯୁଦ୍ଧ ନ ହୁଏ କି ଆମେରିକାର ଉନ୍ନତତର ମାର୍ଗ ନ ଖୋଲେ..’, ଅର୍ଫସ୍ ଝରକା ବାଟେ ଦୁଇ ଲେନରୁ ଚାରି ଲେନକୁ ବିସ୍ତାରିତ ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ଲୁଇସ୍‌ବର୍ଗ ସହରର ନୂଆ ରାସ୍ତାକୁ ଦାହି ସେ କହୁଥାନ୍ତି।

‘ମୁଁ ଏ ସହରର ସବୁ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ମୂଳରୁ ଦେଖିଛି। ସବୁ କାମ ଶିଖିତ। ରୋଷେଇ ମୋ ପାଇଁ ବଡ଼ କାମ ନୁହଁ। ମୁଁ ପୂର୍ବରୁ କେତେ କେତେ ରେସ୍ତୋରାଁରେ କାମ କରିଛି। ମୋ ହାତ ଲାଗିଥିବା କର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରେଡ୍, ସୁପ୍, ଫ୍ରୀଏଡ୍ ଚିକେନ୍, ପକ୍ ରପସ୍ ଯିଏ ଖାଇଛି ସେ ମତେ ମନେ ରଖିଛି। ମୁଁ ସ୍କାରରୁ ଜିନିଷ ନେଇ କୁକିଂ କରେ, ଆଜିକାଲିକାର ଅଧାମିଶା କିଣା ପାଉଁଶରୁ ନୁହଁ। ମତେ ଚାକିରି ଦେଇ ଦେଖିଲୁ। କାମ ପସନ୍ଦ ନ ହେଲେ ଚାକିରିରୁ କାଢ଼ିଦେବେ..।’

ସେତିକି ସମୟ ଭିତରେ ତାଙ୍କର ଆଡୁବିଶ୍ଵାସ ଓ ସ୍ଵାଭିମାନର ଦୃଢ଼ତାକୁ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପ୍ରକାଶ ଭଙ୍ଗାରୁ ବେଶ୍ ଠଉର କରିପାରିଲି। ତାଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ଲାଇବ୍ରେରିରେ ଦେଖିବା ଦିନଠାରୁ ମୋର ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଜନ୍ମିଥିବା ଧାରଣା ବେଶ୍ ସହାନୁଭୂତିଶୀଳ ଥିଲା। ତଥାପି ସେ ଯେ କିପରି ଆମ ରେସ୍ତୋରାଁର ରୋଷେଇ କାମ ତୁଲାଉବେ ସେ ବିଷୟରେ ସନ୍ଦିହାନ ଥିଲି ମୁଁ। ତାଙ୍କର ସେମିତିକିଆ ରୋକ୍‌ଠୋକ୍ କଥା ଶୁଣି ହୁଏତ ମୋ ଜାଗାରେ ଅନ୍ୟ କିଏ ଥିଲେ ସେଭଳି କ୍ୟାଣ୍ଡିଡେଟ୍‌ଙ୍କୁ ପ୍ରଥମରୁ ହିଁ ବହିଷ୍କାର କରିଦେଇଥାନ୍ତା। ହେଲେ ନିଜକୁ ଗର୍ବର ସହିତ ଉତ୍ତମ ରୋଷେଇଆ ବୋଲି ପରିଚୟ ଦେଉଥିବା ସେଇ ଗାଉଁଲି, ଅଳ୍ପ ପାଠୁଆ, କିନ୍ତୁ ଅଧ୍ୟୟନପ୍ରିୟ ବୁଢ଼ା ଲୋକଟିକୁ ମୁଁ ମୂଳରୁ ହିଁ ଭଲ ପାଇଯାଇଥିଲି।

ସେଦିନଠାରୁ ଛଅ ବର୍ଷ ଧରି ସେ ଆମ ରେସ୍ତୋରାଁରେ ଚାକିରି କରିଥିଲେ। ସେ ଭିତରେ ସର୍ବମୋଟ ଦଶଟି ଦିନ ସେ କାମକୁ ତେରିରେ ଆସିଥିଲେ। ତେରିରେ ହାଜିରା ଦେବାର କାରଣ ପଚାରିଲେ ତାଙ୍କଠାରୁ ସବୁଥର ସେଇ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ଉତ୍ତର ମିଳୁଥିଲା, ‘ସତରେ ଦୁଃଖିତ। ବହିଷ୍କାର ସାରି ନ ଦେଇ ମୁଁ ରହିପାରିଲି ନାହିଁ। ଶେଷ ଅଧ୍ୟାୟରେ ପଢ଼ନ୍ତି ସାରିଥିଲି ତ! ପୁଣି ଆଜି ହେଲା ଲାଇବ୍ରେରିକୁ ବହି ଦେଖିବା ଦବାର ଶେଷଦିନ।’

ଦିନେ ବିଲ୍ ଫୁଏଡ୍ ଜୋସେଫିନଙ୍କର ବୟାଳିଶ ବର୍ଷର ସବା ସାନପୁଅ, ଆମେରିକାର ସେ ବର୍ଷର ସ୍ଵାଧୀନତା ଦିବସ ଅର୍ଥାତ୍ ଜୁଲାଇ ୪ ତାରିଖ ୨୦୦୭ ରାତିରେ, ମଦ ପିଇ ଗାଡ଼ି ଆକ୍ସିଡେଣ୍ଟ କରିବା ଖବର ଆମେ ପାଇଲୁ। ପୁଣି ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲୁ ଯୁବକ ଜଣକ ସେ ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ସାରା ଜୀବନ ପାଇଁ ଅକର୍ମଣ୍ୟ ହୋଇ ଲୁଇସ୍‌ବର୍ଗ ନର୍ସିଂହୋମରେ ରହିଲେଣି। ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଥିବା ଜୋସେଫିନଙ୍କର ବାର ବର୍ଷର ନାତି ମଧ୍ୟ ସେଇ ଆକ୍ସିଡେଣ୍ଟରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲା। ଏହି ଶୋଚନୀୟ ଦୁର୍ଘଟଣା ପରେ ଜୋସେଫିନ୍ ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ସବୁଦିନ ପାଇଁ ଚାକିରି ଛାଡ଼ିଥିଲେ।

ଏ ଘଟଣା ଘଟିବାର ଠିକ୍ ଦୁଇଦିନ ଆଗରୁ ସେ ନିଜେ କିପରି ତାଙ୍କର ତୃତୀୟ ମଦୁଆ ସ୍ଵାମୀ ଜନ୍ ଫୁଏଡ୍‌ଙ୍କୁ ତିଆରି କରିଥିଲେ

ସେକଥା ମନେପକାଇ ଗପିବା ମୋର ମନେପଡୁଥିଲା।

‘ମୋ ଜୀବନରେ ଯଦି ମୁଁ କାହାକୁ ଘୃଣା କରେ ସେ ହେଲା ମଦୁଆମାନଙ୍କୁ। ମୋର ପ୍ରଥମ ସ୍ଵାମୀ ଅଳ୍ପ ବୟସରେ ମରିଯାଇଥିଲେ। ସେ ପିଆପିଇ କଲେ ବି ମାରଧର କରିନାହାନ୍ତି ମତେ କଦାପି। କିନ୍ତୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ସ୍ଵାମୀଙ୍କ କଥା ନ କହିଲେ ଭଲ। ଦିନେ ଘରଛାଡ଼ି କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଗଲେ ଯେ ମଲା ପରେ ଯାଇ ମୁଁ ଖବର ପାଇଲି। ତୃତୀୟ ସ୍ଵାମୀ ଜନ୍ ଥିଲେ ମୋର ସବା ସାନପୁଅ ବିଲ୍‌ର ବାପା। ତାଙ୍କୁ ମୁଁ ବହୁତ ସାହସ କରି ତିଆରି କରିଥିଲି। ସବୁବେଳେ ମଦପିଇ ରାତିରେ ମତେ ବାଡ଼ାନ୍ତି। ପିଲାଙ୍କୁ ବହୁତ ହଇରାଣ କରୁଥିଲେ। ଏମିତି ଦୁଇଜଣଙ୍କ ସାଙ୍ଗେ ଆଗରୁ ଘଟିଯାଇଥିବାରୁ ତୃତୀୟ ବେଳକୁ ମୋର ସାହସ ବହୁତ ବଢ଼ି ଯାଇଥିଲା। ଜନଙ୍କୁ ବାହାହେଲା ବେଳକୁ ମୁଁ ଥିଲି ଏଗାରଟି ପିଲାର ମା’। ହଁ ବାପାମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଭିନ୍ନ, ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ କୌଣସି ପିଲାକୁ ମୁଁ କେବେ ହେଲେ ପାତରଅନ୍ତର କରେନି। ଅଠର ମାସରୁ ଦୁଇବର୍ଷ ଅନ୍ତରରେ ହେଲେ ବି କେବେ ଭୁଣ ନଷ୍ଟ କରିବା କଥା ଭାବିନି -’ ହସ ହସ ମୁହଁରେ ପୁରୁଣା ସ୍ମୃତିକୁ ମନେପକାଇ ଯୌବନ ଅବସ୍ଥାର ସାଂସାରିକ ସ୍ଵଖଦୃଶ୍ୟ କଥା ସେ ମୋ ସାଙ୍ଗେ ବହୁତ ଗପିଥିଲେ ସେଦିନ।

ନିୟତି ଇସାରା ଦେଲାପରି, ସେଦିନ ଜନଙ୍କର ମଦପିଇ ମାତାଲ ହବାର ଦୃଶ୍ୟକୁ ଦେବାର ଅଠାଳିଶ ଘଣ୍ଟା ଭିତରେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ବିଲ୍ ସେଇ ନିଶାର ଶିକାର ହୋଇଥିଲେ।

ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ସେଇ ବିଷୟସବୁ ଚିନ୍ତା ଭିତରେ ଗାଡ଼ି ଡ୍ରାଇଭ୍ କରୁ କରୁ ମୁଁ କେତେବେଳେ ପ୍ରାୟ ଅଧାରୁ ବେଶି ରାସ୍ତା ଅତିକ୍ରମ କରିସାରିଥାଏ, ସେଥିପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ନ ଥିଲା ମୋର। ପ୍ରଥମ ସୂଚନା ମିଳିଲା ଡାହାଣ ପଟେ, ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ‘ସେଲ୍‌ଗ୍ୟାସ୍‌ସ୍‌ସେନ୍’ର ନାମଫଳକଟା ଆଖିରେ ପଡ଼ିଯିବାରୁ। ନାମଫଳକଟାର ଛବିରେ ଗୋଟାଏ ସାମୁଦ୍ରିକ ଶାମୁକାର ଚିତ୍ର ଥାଏ। ତା’ ଚାରିପଟେ ନାଲି ଅଳତା ରଙ୍ଗର ବର୍ତ୍ତର ଭିତରୁ ହଳଦିଆ ଗାରପକା ଆଲୋକିତ ନିଅନ ଫଳକଟା ହେଲା ମୋ ପାଇଁ ଏକ ଶଙ୍କ୍ସ ବା ଲାଣ୍ଡମାର୍କ, ଲୁଇସ୍‌ବର୍ଗ ଯିବାଆସିବା ରାସ୍ତାରେ। ଶଙ୍କ୍ସଟାକୁ ଦେଖିବାମାତ୍ରେ ଲୁଇସ୍‌ବର୍ଗ ବେଶ୍ ପାଖ ହୋଇଯିବା କଥା ମନ କହୁଥିଲା।

ସେ ଜାଗାକୁ ଟପି ଆଉ ଟିକେ ଆଗକୁ ଯିବାପରେ କାର୍‌ର ଜିପିଏସ୍ ସିଷ୍ଟମ୍‌ରେ ଦେଖାଗଲା ଜୋସେଫିନଙ୍କ ବାସସ୍ଥାନକୁ ଯିବା ରାସ୍ତା- ବାଁ ପଟର ଗୋଟିଏ ସରୁ ରାସ୍ତାରେ ଆଗକୁ। ଅଳ୍ପ ସମୟ ପରେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଘର ସାମ୍ନାରେ ଜିପିଏସ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲା ଅଟକାଇବାକୁ। ସେଇ ଅନୁସାରେ ଗାଡ଼ି ରଖିଲି। ସେ ଘରର ଡ୍ରାଇଭ୍ ଡ୍ରେ ଛୋଟବଡ଼ ଢିମା ପଥରରେ ବିଛାହୋଇ ଖୁବ୍ ଅସମତଳ ହୋଇଥିଲା। ପୁଣି ଘର ପଛପଟେ, ଧୋବାଘର ପରି ଏ ମୁଣ୍ଡରୁ ସେ ମୁଣ୍ଡ ଲମ୍ଫିଥିବା ତାର ଉପରେ ଧାଡ଼ିଧାଡ଼ି ଲୁଗା ଶୁଖା ଯାଇଥିବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା। ଶାତଦିନିଆଁ ପବନରେ ଲୁଗାଗୁଡ଼ିକ ଝୁଲୁଥିବାର ସେ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ମନେପଡ଼ିଲା ଆମ ଭାରତର କୌଣସି ଗାଁର ଦୃଶ୍ୟ। ପ୍ରତି ଘର ସାମ୍ନାରେ ଲଗାଯାଇଥିବା ଡାକବାଙ୍କୁ ଉପରେ ସେଇ ଘରର ଲେଖାଯିବା ଏ ଦେଶର ବିଧି। ଜୋସେଫିନଙ୍କ ଘର ନମ୍ବରଟି ସେ ଘର ସାମ୍ନା ଡାକବାଙ୍କୁ ଉପରେ ଲେଖାଥିଲା। ତଥାପି ସେଇ ନମ୍ବରଟାକୁ ଦୁଇ ତିନିଥର ଭଲକରି ପଢ଼ିବା ପରେ ସେଇଟା ଯେ ଠିକ୍ ଠିକ୍‌ଶାର ଘର ବୁଝିପାରିଲି। ତଥାପି ମନରୁ ଅନିଶ୍ଚିତତା ଦୂର ହେଲାନାହିଁ। ଡ୍ରାଇଭ୍ ଡ୍ରେ ଭିତରକୁ କାର୍ ନ ନେଇ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ମୁଁ କାର୍ ପାର୍କିଂ କରି ଅପେକ୍ଷା କଲି। ସେତେବେଳକୁ ଘର ସାମ୍ନା ବାରଣ୍ଡା (ପୋର୍ଟ)ରେ ପଡ଼ିଥିବା

ଗୋଟିଏ ଚଉକି ଗୋଡ଼ରେ ବନ୍ଧା ଯାଇଥିବା ଓ ଏକବାରେ ବୁଲୁ କୁକୁରଟିଏ ପରି ଦିଶୁଥିବା ଜନ୍ମୁଟି ଅଜଣା ଅତିଥିକୁ ଦେଖି ଜୋରରେ ଭୁଲିବା ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥାଏ ।

ଦେଖିଲି- କୁକୁର ଭୁକା ଶୁଣି ଝରକା ପର୍ଦ୍ଦାବାଟେ କିଏ ଜଣେ ବାହାରକୁ ଉଠୁଛନ୍ତି । କୁକୁର ଭୁକା ବନ୍ଦ ନ ହେବାରୁ ସେଇ ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ କବାଟ ଖୋଲି ପୋର୍ଟକୁ ଆସିଲେ । ମୁଁ ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କୁ ଦେଖି ଧଡ଼କରି ମୋ କାର୍‌ର ଡ୍ରାଇଭିଂ ସିଟ୍‌ ପାଖ ଡୋର୍ ଖୋଲି ପଦାକୁ ବାହାରି ଆସିଲି । ପ୍ରଥମ ଦେଖାରୁ ସେ ମତେ ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ । ବଙ୍କୁଲି ବାଡ଼ିର ସହାୟତାରେ ପିଣ୍ଡାରୁ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସି ମତେ ପାଛୋଟି ନେଲେ । ଦୁହେଁ ପରସ୍ପରକୁ ଆଲିଙ୍ଗନ କରି ଆନୁହରା ହୋଇଉଠୁଥିଲୁ । ଆମେ ପାହାଚ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଅତିଥି ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ ଦେଖି କୁକୁରଟି ଆପେ ଆପେ ଗୁଞ୍ଜିହୋଇ ପୁଣି ଚଉକି ପାଖରେ ବୁପତାପ୍ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲା ।

‘ଆରେ ଆସ ଆସ । ମୋ ତାଜମହଲ ଦେଖିବାକୁ ଏ ଘର ତମକୁ ଟାଣି ଆଣିଲା ନା କ’ଣ ମା !’ ହସି ହସି ସ୍ନେହଭରା ସ୍ଵରରେ ଜୋସେଫିନ୍‌ ମତେ ଶଙ୍ଖୋଳି ନେଲେ । ଶ୍ଵେତାଙ୍ଗୀ ମହିଳାଙ୍କର ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା ଜନିତ ମୁହଁର ଶୁଥ ଚର୍ମର କୁଞ୍ଚନ ଏଇ କେତେବର୍ଷ ଭିତରେ ଆହୁରି ଆଖିଦୃଷ୍ଟିଆ ହୋଇ ଫୁଟି ବାହାରୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଚାଲିଚଳଣ ଓ କଥା କହିବାର ଢଙ୍ଗ ସେଇ ପୂର୍ବପରି ଖୁବ୍ ଠୋସଠାସ ଆଉ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବୋଧ ମଧ୍ୟ ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ରହିଥିବା ଦେଖି ଖୁସି ଲାଗିଲା ।

‘ମୋ ପାଖରେ ତୁମ ଘରର ଫୋନ୍ ନମ୍ବର ନ ଥିଲା ତ, ତେଣୁ ଖବର ନ ଦେଇ ଆସିଛି ବୋଲି ଆଗ କ୍ଷମା ମାଗି ନଉଛି’, ମୋ ଆଡୁ ଗପସପ ଏମିତି ଆରମ୍ଭ କରୁଥାଏ ମୁଁ ।

‘ଶୁଣ..’, ମୋତେ ବେଶି କହିବାକୁ ନ ଦେଇ ସେ ଆରମ୍ଭ କଲେ, ‘ମୋ ଘର କବାଟ ତ ସବୁବେଳେ ଖୋଲା । ସବୁଠୁ ଆଗ ତ କିଙ୍କୁ ଦେଖିଲ । ସେ ହେଲା ମୋର ଦେହରକ୍ଷା । କେହି ମତେ ଫୋନ୍ କରି ଆସନ୍ତି ନାହିଁ । ଝିଅ ଗୋଟେ ସେଲ୍ ଫୋନ୍ ଦେଇଛି, ହେଲେ ମୁଁ ଖାଲି ବାହାରକୁ ଗଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇବାକୁ ତାକୁ ବ୍ୟବହାର କରେ । ଆଜିକାଲି ମୁଁ ଡ୍ରାଇଭ୍ କଲେ ମୋର ବଂଶଯାକ ଲୋକ ଭାରି ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡୁଛନ୍ତି । ସିଗାରେଟ୍ ଛାଡ଼ିଲା ପରେ ଏବେ ଆଉ ଦୋକାନ ବଜାରକୁ ଏତେଟା ଯିବା ଦରକାର ପଡୁନି । ଖାଲି ଯାହା ଲାଜବେରିକୁ ଯିବା କଥା - ।’

ମୁଁ କିଛି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ସମ୍ପତ୍ତିର ହସ ହସି ତାଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଘର ଭିତରକୁ ଚାଲିଲି । ଦାଣ୍ଡଘରେ ପୁରୁଣା ସୋଫା, ଗୋଟିଏ ଟିଶ ଫୋଲଡିଂ ଚେୟାର ଆଉ ଦଶଜଣ ବସିପାରିଲା ପରି ଲମ୍ବା କାଠ ବେଞ୍ଚଟିଏ ପଡ଼ିଥାଏ । ସୋଫା ପଛପଟ କାନ୍ଦର ବହି ଥାକରେ ଗୁଡ଼ିଏ ପୁରୁଣା ବହି ସଜା ହୋଇଥାଏ । ସେଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ପରସ୍ତ ପରସ୍ତ ଧୂଳି ଜମିଥାଏ । ସୋଫାର ଧୂଳିକୁ ନିଜ ପାପୁଲିରେ ପୋଛିଦେଇ ସେ ମତେ ବସିବାକୁ ଇସାରା ଦେଲେ ।

‘ତୁମେ କ’ଣ ଏକା ରହୁଛ ? ପିଲାମାନେ ଲୁଇସ୍‌ବର୍ଗରେ ନା ବାହାରେ ?’ ଆମର ଭାବ ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ।

‘ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତେ ପାଖରେ ଅଛନ୍ତି, ସବୁଦିନ କିଏ ନା କିଏ ଆସି ମତେ ଦେଖିଯାଏ । ଆଜିକାଲି ବେଶି ଅଣନାତି ଅଣନାତୁଣୀମାନେ ଆସୁଛନ୍ତି । ମୋ ଝିଅମାନେ ଆଇ ହୋଇଗଲେଣି, ଏଇଲେ ଖାଲି ତାଙ୍କ ଚାକିରିଆ ଝିଅ ବୋହୂଙ୍କୁ ଛୁଆମାନଙ୍କର ବେବି ସିଟ୍ କରିବାରେ ମାତିଛନ୍ତି ।’

କିଛି ସମୟ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଭିତରେ ନର୍ସିଂହୋମରେ ସାତ ବର୍ଷ ଘାଣ୍ଟିହୋଇ ଶେଷରେ ତାଙ୍କ ପୁଅ ବିଲ୍ ଫୁଲ୍‌ଏଡର୍ ଦେହାନ୍ତ ଖବର ସହିତ ଅନେକ ଦୁଃଖଦ ଖବର ଜଣାଇଲେ ।

‘ବାପ ପରି ମଦୁଆ ହୋଇଯାଇଥିଲା ସେ । ଯେତେ ଚେଷ୍ଟା କଲେବି ମୁଁ ତାକୁ ସୁଧାରି ପାରିଲିନି ।’

ପୁତ୍ରହରା ମା’ ମୁହଁରୁ ମୁଁ ଆହୁରି କିଛି ଦୁଃଖଭରା ଘଟନାର ବିବରଣୀ ଶୁଣିବି ବୋଲି ନିଜକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରୁଥିଲି । କିନ୍ତୁ ସେ କେବଳ ଏଇ ଗୋଟିଏ ପାଠି ହିଁ କହିଥିଲେ ।

ସେତକ ସମୟ ଭିତରେ ସେ ଯେ ଏକା ଏକା ସ୍ଵାଧୀନ ଭାବରେ ରହି, ଦିନ ତମାମ ଖବରକାଗଜ, ବହି, ଟେଲିଭିଜନ ଓ ଜିଗ୍‌ସ’ ପଜଲ୍ ଭଳି ମାନସିକ କ୍ରିୟାକଳାପ ଭିତରେ ବୁଡ଼ିରହି ସମୟ ବିତାଉଛନ୍ତି ସେକଥା ମୁଁ କ୍ଷଣ୍ଟ ଧାରଣା କରିପାରିଲି ।

ଏସବୁ ଭିତରେ ତାଜମହଲ ଜିନିଷଟା କଅଣ ମୋ ମନକୁ ବାରମ୍ବାର ଉଠି ମାରି ଚାଲିଥାଏ । ଶେଷକୁ ଆଉ ପୈର୍ବ୍ୟ ଧରି ନ ପାରି ପଚାରିଲି, ‘ତା’ହେଲେ ତାଜମହଲ ସରିଲା ବୋଲି କାର୍ତ୍ତରେ ଯାହା ଲେଖିଥିଲି ତା’ର ମାନେ କ’ଣ ?’

‘ଦେଖିବ ଆସ । ମୋର ବେଡ୍ ରୁମ୍‌ରେ ସେଇଟା ଅଛି’ - ମୁଁ ବସିବା ଜାଗାରୁ ଉଠି ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କ ପଛେ ପଛେ ଭିତର କୋଠାରିକୁ ପଶିଲି । ଗୋଟାଏ କଣବାଡ଼ିଆ ଝରକା ପାଖରେ ଖଟଟିଏ ପଡ଼ିଥାଏ । ତା’ ପାଖରେ ଦୁଇଟି ଟେବୁଲ୍ ଲ୍ୟାମ୍ପ୍, ଦୁଇଟି ବେତବୁଣା ଚଉକି ଏବଂ ଆରପଟେ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ଖାଇବା ଟେବୁଲ୍ ପଡ଼ିଥିବା ଦେଖିଲି । କିଛି ବହି ଓ କେତେଟା ବ୍ୟବହାର ହୋଇ ସାରିଥିବା ଜିଗ୍‌ସ’ ପଜଲ୍‌ର ଖୋଳ ଖଟତଳେ ଥାକହୋଇ ରହିଥିବା ବାହାରକୁ ଦିଶୁଥାଏ । ଛୋଟ ବଖରାଟିର ଚାରି କାନ୍ଦରେ ଝୁଲୁ ହୋଇଥାଏ ରଙ୍ଗିନ ଛବି - ନାଏଗ୍ରା ଫଲ୍‌ସ୍, ପ୍ୟାରିସ୍‌ର ଆଇଫିଲ୍ ଟାୱାର୍, ଗ୍ରାଣ୍ଡ କାନିଅନ, ରୋମ୍‌ର କୋଲୋସିୟମ୍ ଏବଂ ଆହୁରି ଅନେକ ବିଶ୍ଵପ୍ରସିଦ୍ଧ ଦର୍ଶନୀୟ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କର ବଡ଼ ବଡ଼ ଦାମୀ ପ୍ରେମ୍ ବନ୍ଧେଇ ଚିତ୍ରସବୁ । ସେସବୁ ଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ ଆଖି ବୁଲେଇ ନେଲି । କିନ୍ତୁ କାହିଁ ? ତାଜମହଲ କାହିଁ ?

‘ହେଇ ସେଇଠି ଅଛି ତୁମ ତାଜମହଲ !’ କୋଠାରିଟିର ପଛ ପାଖକୁ ଗୋଟାଏ ଅଧାକାନ୍ଦ ଭରି ଜାଗା ଅଧିକାର କରିଥିବା ଏକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଛବି ପ୍ରତି ଅଙ୍ଗୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରି ସେ ଦେଖାଇ ଦେଲେ, ‘ହେଇ ସେଇଠି.. ।’

ତେରାଉତ୍ ରଙ୍ଗର ପୃଷ୍ଠଭୂମି ଉପରେ ତାଜମହଲର ଏକ ବିରାଟ ପ୍ରତିକୃତି ସିଲିଂ ଲାଇଟର୍ ଆଲୋକରେ ଆଲୋକିତ ହୋଇ ଦିଶୁଥାଏ । ତାଜମହଲଟିଏ ଦୃଶ୍ୟଭୂମି ଉପରେ ସତକୁ ସତ ଗଢ଼ା ହୋଇଥିବା ପରି ଅବିକଳ । କୋଠାରିଟିର ଆବଦ୍ଧ ପରିବେଶ ସତ୍ତ୍ୱେ ଏକ ମହାନ ବିସ୍ମୃତିର ଅନୁଭବ ମତେ ଉତ୍‌ଫୁଲ୍ଲିତ କରିଦେଲା । ତଥାପି ଦୃଶ୍ୟଟିକୁ ତନ୍ମତନ୍ନ କରି ପରୀକ୍ଷା କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମୁଁ ସେଇ ଛବିଟିକୁ ଆଉ ଟିକେ ପାଖରୁ ଦେଖିବାକୁ ଆଗେଇଗଲି । ଅତି ନିକଟକୁ ଯିବା ଆଗରୁ ସେଇଟା ଯେ କ୍ୟାମେରାରେ ଉଠା ଫଟୋ ନୁହଁ, ତାହା ଏକ ଜିଗ୍‌ସ’ ପଜଲ୍‌ରୁ ତିଆରି ତାଜମହଲ, ସେକଥା କ୍ଷଣ୍ଟ ହୋଇଗଲା । ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲି, ତାଜମହଲର ସେପରି ଏକ ବିଶାଳ ଛବି ଜିଗ୍‌ସ’ ପଜଲ୍‌ରୁ ତିଆରି କରିବା ପାଇଁ ତ ହଜାର ହଜାର ଖଣ୍ଡ ଜିଗ୍‌ସ’ ପିସ୍‌ଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼ାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ; ସେଥିପାଇଁ ଦରକାର ବର୍ଷ ବର୍ଷର ଅସାମ ପୈର୍ବ୍ୟଯୁକ୍ତ ସାଧନା !

‘ଆଃ !’ ଖୁସିହୋଇ କୁଣ୍ଡେଇ ପକେଇଲି ବୁଡ଼ାକୁ ଆଉ ପଚାରିଲି, ‘କେତେ ଦିନ ଲାଗିଲା ?’

‘ଶାହାଜାହାନଙ୍କୁ କେତେ ସମୟ ଲାଗିଥିଲା ଜାଣିନି, ମତେ କିନ୍ତୁ ଲାଗିଗଲା ଠିକ୍ ନଅ ବର୍ଷ’, ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କ ହସ ମତେ ଶୁଣାଗଲା । କୌଣସି ଜଣେ ଅତିସ୍ଥା ଲୋକର ହସ ପରି । ମୁଁ ବୁଲିପଡ଼ିଲି ତାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପଜଲ୍ ସଲୁଜ୍ କରିବାକୁ ମତେ ଏତେଗୁଡ଼ାଏ ସମୟ

ଲାଗିନାହିଁ। ବର୍ଷେ ଦୁଇ ବର୍ଷରେ ସରିଯାଏ। ଯାକୁ ଲାଗିଲା ନ'ବର୍ଷ! କିନ୍ତୁ ନଅ ହଜାର ନଅ ଖଣ୍ଡ ଅଂଶ ଏକାଠି ଯୋଡ଼ାସରିବା ପରେ ଜାଣିଲି ଦୁଇଟି ମିସିଂ-ପିସି ଦୁଇଟି କମ୍ପାନିରୁ କିଣା ଡବାରେ ମୂଳରୁ ହିଁ ନ ଥିଲା। ଏସବୁ ପଜଲ୍‌ର କୌଣସି ପିସର ନମ୍ବର ନ ଥାଏ। ତେଣୁ ଖାଲି ଡବା ଉପର ଚିତ୍ର ଦେଖି ଖଣ୍ଡଗୁଡ଼ିକୁ ଖୋପରେ ପକାଇ ଯୋଡ଼ାଯିବା କଥା। ମଝିରେ ମୋ ପୁଅ ଦେହ ଖରାପ ବେଳେ ଏ କାମ ବନ୍ଦ ରଖିଥିଲି। ପୂରା ଛାଡ଼ି ଦେଇଥିଲି। ସାତବର୍ଷ ପରେ ଏବେ ସେ କମ୍ପାନିକୁ ସବୁ ବୁଝାଇ ଚିଠି ଲେଖିଲି। ସେମାନେ ମାଗଣାରେ ନୂଆ ବାକ୍ସ ପଠାଇଲେ ସତ, କିନ୍ତୁ ତା' ଭିତରେ ଟେମ୍ପଲେଟ୍ ବୋର୍ଡ୍ ସହିତ ଅନେକ ଗୁଡ଼ିଏ ପଜଲ୍ ପିସ୍ ବଦଳି ଯାଇଥିଲା। ତେଣୁ ପୁଣି ନୂଆକରି ମୂଳରୁ ଆରମ୍ଭ କଲି।

ନିର୍ବାକ୍ ଭାବେ ମହିଳାଙ୍କର କଥାସବୁ ଶୁଣିଯାଉଥାଏ ମୁଁ। ମୋର ମନେ ହେଉଥାଏ କୌଣସି ବିଖ୍ୟାତ ଆର୍ଟ୍ ଗ୍ୟାଲେରିରେ ଠିଆ ହୋଇଥାଏ ମୁଁ। ମୋ ଚାରିପାଖେ ପୃଥିବୀ ପ୍ରସିଦ୍ଧ କଳାକାରମାନଙ୍କର ହାତରେ ତିଆରି କଳାକୃତି ସବୁ ନିଜ ନିଜର ବିପୁଳ ଏଐତିହାସିକ ଅଭିଜ୍ଞାନଜଡ଼ିତ ପୌରାଣିକ କାହାଣୀ ସବୁକୁ ନିରବ ଭାଷାରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଚାଲିଥାନ୍ତି ଗୋଟି ଗୋଟି କରି।

‘ତୁମେ ତ ଜାଣିଛ, ମୁଁ କେବେ ଉଡ଼ାଜାହାଜରେ ବସିନି। ମୋର ଜନ୍ମଭୂମି ଏଇ ଟେନେସୀ ରାଜ୍ୟର ଛଡ଼ା ମୁଁ ଆଉ କୁଆଡ଼େ ଯାଇନି। ହେଲେ ମତେ ଲାଗୁଛି ମୁଁ ପ୍ୟାରିସ୍ ବୁଲିଛି, ଆଇର୍‌ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ଟାଣ୍ଡର ଦେଖିଛି, ନାଏଗ୍ରା ଦେଖିଛି, ତାଜମହଲ ଦେଖିଛି, ଏ କାନ୍ଥରେ ଯେତେସବୁ ଚିତ୍ର ଲାଗିଛି ସବୁକୁ ମୁଁ ଦେଖିଛି ନିଜ ଆଖିରେ। ଆଉ, ଅନେକ କଥା ମନେ ନ ପଡୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେସବୁ ମଧ୍ୟ ମୋର ଦେଖାକଥା ଯଦିବ ସେସବୁ ବିଷୟରେ ମୁଁ ପଢ଼ିବି କେବଳ ଲାଇବ୍ରେରି ବହିରୁ ଆଉ ସେସବୁକୁ ନିଜ ଆଖିରେ ନ ଦେଖିଲେ ବି ଦେଖିବି ମୋର ପ୍ରିୟ ଲେଖକଟିର ଆଖିରେ।’

ଅଦ୍ଭୁତ ପୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପମନା କୌଣସି ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରଥମ ସାକ୍ଷାତ ହେଲା ପରି ଲାଗୁଥାଏ ଲାଗୁଥାଏ। ମୋର ସବୁ କଲେଜ ପାଠ, କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା, ଅଭିଜ୍ଞତା ଓ ଦେଶ ବିଦେଶରେ ବୁଲିବାର ଅନୁଭୂତି ସବୁ ହାର ମାନିଗଲା ସେଦିନ ଜୋସେଫିନ୍‌ଙ୍କ ଆଡ଼ୁବିଶ୍ୱାସ ଆଗରେ। ନିୟତିର ଭାଗ୍ୟ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଚକ୍ରରେ ଏ ମହିଳାଙ୍କର ଜନ୍ମ ଏପରି ଏକ ଶୋଚନୀୟ ପରିସ୍ଥିତିରେ ନ ହୋଇ ଯଦି ଏକ ସ୍ୱଚ୍ଛଳ ପରିବେଶରେ ଘଟିଥାନ୍ତା ତେବେ ସେ ଯେ କ’ଣ କରିଥାନ୍ତେ ସେ ପ୍ରକାର ଅନେକ ପ୍ରଶ୍ନ ମନରେ ଉଠୁଥିଲା।

ପରେ ପରେ ଆମେ ଏକାଠି ବସିଲୁ। ଜୋସେଫିନ୍ ନିଜ ହାତରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିବା କଫି ପିଇଲୁ। ସବୁ ଗପସପ ସାରି ମୁଁ ଘରମୁହାଁ ହୋଇ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲି। ସୋଫା ଉପରୁ ଉଠି ବାଡ଼ି ଧରି କବାଟ ପାଖକୁ ସେ ମତେ ଛାଡ଼ିବାକୁ ଆସିଲେ। ପାହାଚ ତେଇଁ ଘାସକୁ ଓହ୍ଲାଇବା ପରେ ମୋ କାନ୍ଧରେ ହାତମାରି ମତେ ଟିକେ ଅଟକେଇ ଦେଲେ।

ଆଉ କିଛି କହିବାକୁ ବାକି ରହିଯାଇଥାଏ ବୋଧହୁଏ। ମୁଁ ଅପେକ୍ଷା କଲି। ଆମେ ପରସ୍ପରର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ କ୍ଷଣିକ ପାଇଁ ଠିଆହୋଇ ରହିଗଲୁ। ସେ କହିଲେ, ‘ପ୍ରକୃତ କଥାଟା ଲାଜରେ ଏଯାକେ ନ କହି ରଖିଛି..।’

‘ସେଇଟା ହେଲା ମୋର ଗୋଟିଏ ଗଢ଼ିତ ଭୁଲ୍ କାମ ଯାହା ତମ ପାଖରେ ଲୁଚେଇ ରଖିବି ମୁଁ ଆଜିଯାକେ। ସେ ବିଷୟ ଏତେ ଦିନ ପରେ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ବି ମତେ ଲାଜ ଲାଗୁଛି।’

‘ଭୁଲ୍ କାମ? ତୁମେ କରିବ? କୋଉ କାମ? ତମେ ଯେ କିଛି ଭୁଲ୍ କାମ କରିଥାଇପାର... କାହିଁ, ମୁଁ ତ ଭାବି ପାରୁନି।’

‘ତୁମ ରେସ୍ତୋରାନ୍‌ରୁ ମୁଁ ଚୋରି କରିବି ଅନେକ ଜିନିଷ... ତୁମେ ହୁଏତ ଜାଣନା.. ବା ଜାଣିକରି ମତେ କିଛି ସୁତନା ଦେଇ ନାହିଁ...।’

‘କିଭଳି ଜିନିଷ ଚୋରି କରିବ? ଟଙ୍କା ପଇସା?’

‘ନା, ନା, ଟଙ୍କା ପଇସା ନୁହେଁ, ଆବୌ ନୁହେଁ - କେବଳ ଖାଇବା ଜିନିଷ। ମୁଁ ତୁମ ରେସ୍ତୋରାନ୍‌ରୁ ଅନେକ ଖାଇବା ଜିନିଷ ଚୋରି କରିବି - ଚିକେନ୍ ପାକ୍ତି, ବ୍ରେକଫାଷ୍ଟ ଷ୍ଟେକ୍, ସସେଜେସ୍, ଅନିଅନ୍ ରିଂସ୍, ବ୍ୟାଗ ବ୍ୟାଗ ଫ୍ରେଞ୍ଚିଫ୍ରାଇ, ଅଗଣିତ ଚକୋଲେଟ୍ ମିଲ୍‌କ୍ ଓ ଆହୁରି କେତେ କ’ଣ.. ସବୁଗୁଡ଼ିକ ଅବଶ୍ୟ ଖାଇବା ଜିନିଷ। ସେସବୁକୁ ମୁଁ ଚୋରିକରି ନେଇବି ମୋର ନାତିନାତୁଣୀଙ୍କ ପାଇଁ। ମୁଁ ଖୁବ୍ ଦୁଃଖିତ...।’

ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଦେଖିଥିବା ସେଇ ଦୃଢ଼ ସଂକଳ୍ପ ଭରପୁର ସ୍ଥିତିଧା ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱର ମହିଳା ଜଣକ ମୋ ଆଗରେ ଠିଆହୋଇ କୁନି ପିଲାଟିଏ ପରି କଇଁକଇଁ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଉଠିଲେ। ଡ୍ରାଇଭ୍ ଡ୍ରେ’ର ଆବୃତ୍ତା ଖାବୁଡ଼ା ରାସ୍ତାରେ ଅଣ୍ଟାଲି ହଉଥିବା ବଙ୍କୁଲି ବାଡ଼ିଟି ତାଙ୍କର ଥରଥର ହଉଥିବା ଦେଖିପାରି ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଧରିପକାଇଲି।

ମତେ କ୍ଷମା କର, ମୋ କାନ୍ଧରେ ମୁଣ୍ଡରଖି ଏଇ ବାଡ଼ିଟି ବାରମ୍ବାର କହିଚାଲିଥାନ୍ତି ସେ। ଖରାର ତାତି କମି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଶୀତୁଆ ପବନ ଦେହ ଭିତର ମଞ୍ଜି ଥରାଇଦେଲା ପରି ମନେ ହେଉଥିଲା। କେଉଁ ଭାଷାରେ ତାଙ୍କୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେବି, କ’ଣ କହିବି ଭାବିପାରୁ ନ ଥାଏ ମୁଁ। ଖ୍ରୀଷ୍ଟପର୍ବରେ ପାପୀମାନେ କନ୍‌ଫେସନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ପାଇଁ ଚର୍ଚ୍ଚକୁ ଯାଇ ପାଦ୍ରିଙ୍କ ପାଖରେ ନିଜକଲ୍ମା ଦୁଷ୍ଟର୍ମ ପାଇଁ ଅନୁତାପ କରିଥାନ୍ତି, ଏହା ଶୁଣିଥିଲି। ପାଦ୍ରିମାନେ କେଉଁ ଭାଷାରେ ସେପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ପ୍ରବୋଧନା ଦିଅନ୍ତି ସେକଥା କାଲେ କୋଉ ବହିରେ ପଢ଼ିଥିବି ବା ସିନେମାରେ ଦେଖିଥିବି ତାହା ମନେପକେଇ ବସିଲି। କିନ୍ତୁ କିଛି ମନେପଡ଼ିନାହିଁ। ତେଣୁ କିଛି ନ କହି କେବଳ ତାଙ୍କର ହାତୁଆ ଚମ ଧୁଡୁଧୁଡୁ ସରୁଆ ଦେହକୁ ଆଉଁଶି ପକାଇଲି।

ସେଦିନ ଲୁଇସ୍‌ବର୍ଗରୁ ଘରକୁ ଫେରିବା ରାସ୍ତା ବହୁତ କମ୍ ସମୟ ନେଲାପରି ମନେହେଲା। ସେଦିନ ସକାଳ ପରି ସେଇ ଜନମାନବଶୂନ୍ୟ ସର୍ପିଳ ରାସ୍ତାରେ ଅସ୍ତ ଯାଉଥିବା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ସୁନେଲି ଆକାଶ ଆଡ଼କୁ ମୁଁ ଏକାକୀ ଗାଡ଼ି ଡ୍ରାଇଭ୍ କରି ଚାଲିଥିଲି। ରାସ୍ତା ଦୁଇକଡ଼ର ଟେନେସୀ ଡ୍ରାକିଂ ହର୍ସ ରାଞ୍ଜି ବା ଦଳ ଦଳ ଗାଈ ବାଛୁରୀଙ୍କ ଚରାଭୁଇଁ ଇତ୍ୟାଦିର ମନୋରମ ଦୃଶ୍ୟ କିଛିଟା ଦୃଶ୍ୟମାନ ହେଉ ନ ଥାଏ ମତେ। କେବଳ ଦିଶୁଥାଏ ଜୋସେଫିନ୍‌ର କାନ୍ଦୁରା ମୁହଁର ପୃଷ୍ଠଭୂମିରେ ଝଲଝଲ ହେଉଥିବା ତା’ର ହାତ ତିଆରି ସେଇ ଜିଗ୍‌ସ୍ ପଜଲ୍‌ରୁ ଜନ୍ମିତ ତାଜମହଲର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣାୟ ଦୃଶ୍ୟଟି।

ଆହାର ରାଜଲକ୍ଷ୍ମୀ ତ୍ରିପାଠୀ

ରବିବାରଟି ଆକର୍ଷଣୀୟ ହେବାର ବଡ଼ ମାଧ୍ୟମ ଆହାର। ତାକୁଇ ଆଲୋଚନା କରି ମାନସିଂହବାବୁ ଚାଲିଗଲେ ବଜାରକୁ। ପୋଲ୍‌ଟ୍ରି ପାର୍ମ ନିକଟରେ ଗାଡ଼ିଟି ରଖିଦେଇ ଜାଲିବାଟେ ଚାହିଁଲେ କେଉଁଟା ଓ କେତେ ଓଜନର ନେବେ। ପସନ୍ଦ ମୁତାବକ ବଡ଼ କୁକୁଡ଼ାଟିଏ ଆଡ଼କୁ ହାତ ବାଡ଼ାଇଦେଲେ। ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଦୋକାନୀଟି ତା’କୁ ଭିଡ଼ି ଆଣିବାକୁ ଗଲା। କୁକୁଡ଼ାଟା ବୋଧେ ଜାଣିପାରିଲା ତା’ ବେଳ ସରିଲା। ତେଣୁ ଜାଲିଘର ଭିତରେ ଏକ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଜାଗାରେ ରଖାଯାଇଥିବା ଆହାର ଦାନକୁ ଶେଷଥର ପାଇଁ ଚୁଙ୍କିଦେଇ ସେ ବିଚରା ଚାହିଁରହିଲା ମାନସିଂହ ବାବୁଙ୍କୁ।

ଦ୍ଵାର

ଅମୂଲ୍ୟମଣି ମିଶ୍ର

‘କ୍ୟୁ’ରେ ଥିବା ତୁମେ ଦୁଇଜଣ... କିଛି ସମୟ ପରେ ‘ଦ୍ଵାର’ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ଯାଉଛ...।

ସାଧାରଣତଃ ଏ କଥାଟା ମୁଁ କାହାରିକୁ କେବେ କହେ ନାହିଁ... ଅର୍ଥାତ୍... ‘ଦ୍ଵାର’ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ ପୂର୍ବରୁ ଅବଗତ କରାଏ ନାହିଁ। କିନ୍ତୁ ମୋ ଜନ୍ମଦିନ ଅବସରରେ ଏଇ ନିୟମର ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିଥାଏ। ସେଇଦିନ ଲଗେରି ପଛଟି ଦ୍ଵାରା ଦୁଇଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନାମ ଉଠାଇ ସେଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ସୂଚିତ କରିଦିଏ ଯେ କିଛି ସମୟ ପରେ ସେମାନେ ‘ଦ୍ଵାର’କୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି...। ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବସିଥିବା ସ୍ତ୍ରୀ ଜଣକ କହିଲା।

ସମୟ ରାତ୍ରି ଦଶଟା। ବାରରେ ବସି ଡ୍ରଇଙ୍ଗ୍ କରୁଥିବା ଅନିର୍ବାଣ ଓ ଲେପାକ୍ଷଣଙ୍କର ପରସ୍ପରକୁ ଚାହିଁଲେ।

ପୁନର୍ବାର ଶୁଭିଲା ସେଇ ସ୍ଵର...। ହେଲୋ! ତୁମ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ହିଁ କହୁଛି...।

ସେମାନଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବସିଥିବା ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକର ଶରୀରର ରଙ୍ଗ ଗାଢ଼ ନୀଳମେଘ ବର୍ଣ୍ଣ। ଆଖିର ମଧ୍ୟଭାଗ ତୋଳାଟା ଯଦି ଧଳା ହୋଇ ନ ଥାଆନ୍ତା ତେବେ ଅନ୍ଧାରରେ ମଣିଷ ବୋଲି ଚିହ୍ନିବା କଷ୍ଟକର ହୁଅନ୍ତା। ପରିଧାନ ଗାଢ଼ କଳା ରଙ୍ଗର ଶାଢ଼ି। ମନେ ହେଉଛି ଯେମିତି ଶାଢ଼ିକୁ ଜାଣିଶୁଣି କଷ୍ଟାବାହରେ ପକାଇ ଚିରି ପିନ୍ଧି ଆସିଛି। ଆଖ୍ୟୁର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ଦାନ୍ତଗୁଡ଼ିକର ବର୍ଣ୍ଣ ଗୋଲମରିଚ ରଙ୍ଗର। କଳା ଲମ୍ବା ଜିଭ। ଶାଢ଼ି ଦ୍ଵାରା ଜଙ୍ଗା ହୋଇଥିବା ହେତୁ ଲାଗୁଥିଲା ଯେମିତି ମସ୍ତକ ଶିରଜ ଶୂନ୍ୟ। କଳା ହାତରେ କଳା କଙ୍କଣ। ହାତର ଆଙ୍ଗୁଠି ଗୁଡ଼ିକରେ ଚାରି ଅଙ୍ଗୁଳି ଲମ୍ବା କଳା ନଖ।

ସାଧାରଣତଃ ଲଗେରି ବାହାର କରିବା ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଇଚ୍ଛିଆନ୍ ନାମ ସହିତ ଗୋଟିଏ ଆମେରିକାନ୍ ନାମ... ଗୋଟିଏ ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆନ୍ ସହିତ ଗୋଟିଏ ଇଜିପ୍ଟିଆନ୍ କିମ୍ବା ଗୋଟିଏ ପାକିସ୍ତାନୀ ସହିତ ଗୋଟିଏ ଇଟାଲିଆନ୍ ନାମ ବାହାରିଥାଏ। ଆଖ୍ୟୁର୍ଯ୍ୟଜନକ ଭାବରେ ଆଜିର ଲଗେରି ଉଠାଣ ସମୟରେ ଭାରତ ଦେଶର, ଓଡ଼ିଶାର ଏଇ ବାରରେ ବସି ମଦିରା ସେବନ କରୁଥିବା ତୁମ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ନାମ ବାହାରିଛି। ଏହା ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ଘଟଣା!

ଆଜି ମୋର ଦୁଇ କୋଟି, ବୟାଳିଶ ଲକ୍ଷ, ତେଷଠି ହଜାର, ଚାରିଶହ ଅଠେଇଶତମ ଜନ୍ମ ଦିବସ। ଏହା ପୂର୍ବରୁ ମୋର କୌଣସି ଜନ୍ମଦିନ ଅବସରରେ ଏଇଭଳି ଏକ ଚମତ୍କାର ଘଟଣା କେବେ ଘଟି ନ ଥିଲା।

ସ୍ଥିତ ହସି କହିଲା ସ୍ତ୍ରୀ ଜଣକ।

‘ଦ୍ଵାର’ କ’ଣ? ‘କ୍ୟୁ’ କ’ଣ? ଦ୍ଵାର ଅତିକ୍ରମ କରିବା କ’ଣ? ଏଇ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ ଜଣକ କ’ଣ ସବୁ କହି ଚାଲିଛି?

ଅନିର୍ବାଣ ମୁଣ୍ଡକୁ ଅଳ୍ପ ଝାଙ୍କି, ଆଖି ଦୁଇଟିକୁ ଜୋରରେ ମଲି ଦେଖିଲେ। ହଁ, ସତରେ ଜଣେ ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟିଏ ବସିଛି...।

ଗାଁ ମନ୍ଦିର ପ୍ରାଙ୍ଗଣରେ ପାଲା ଗାୟକ ନାରାୟଣ ଦାସ ଭଜ, ପାଲା ଗାୟନ ସମୟରେ ମାତାଲମାନଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଥିବା ଏକ କୌତୁକିଆ କଥାଟା ତାଙ୍କର ମନେପଡ଼ିଲା। ମଦୁଆମାନେ ମଦର ପ୍ରଥମ ରାଉଣ୍ଡ ଡୋକରେ କୁଆଡ଼େ ‘ଶୁକଃ’ ପକ୍ଷୀ ଭଳି ଚିତ୍ତରିଙ୍ଗ ଅର୍ଥାତ୍ କମ୍ପିତ ରାବ କରନ୍ତି। ଦ୍ଵିତୀୟ ରାଉଣ୍ଡ ଡୋକରେ... ‘ପିକଃ’ ଅର୍ଥାତ୍ କୋଇଲି ଭଳି କୁହୁତାନ କରନ୍ତି। ତୃତୀୟ ରାଉଣ୍ଡ ଡୋକରେ... ‘ବକଃ’ ଅର୍ଥାତ୍ ବଗ ପରି ଅର୍ଦ୍ଧନିର୍ମାଳିତ ଚକ୍ଷୁରେ ବସିରହନ୍ତି। ଚତୁର୍ଥ ରାଉଣ୍ଡ ଡୋକରେ... ହନୁମାଙ୍କଡ଼ ଭଳି ଚଞ୍ଚଳ ଓ ଉଜ୍ଜାଦଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ନ୍ତି। ପଞ୍ଚମ ରାଉଣ୍ଡ ଡୋକରେ... ରାବଣ ସଦୃଶ ପରସ୍ତାକୁ ଖରାପ ନଜରରେ ଦେଖନ୍ତି ଏବଂ ମହିଳାମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅସଭ୍ୟ ଆଚରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଥାଆନ୍ତି। ଷଷ୍ଠ ରାଉଣ୍ଡ ଡୋକରେ... କର୍ଣ୍ଣ ଭଳି ଦାନ କରନ୍ତି। ଅର୍ଥାତ୍ ବାର୍ତ୍ତା ବିଅରମାନଙ୍କୁ ଚିପ୍ସ ଦେବା... ଅଟୋ ମିଟର ଶହେ ଟଙ୍କା ଦର୍ଶାଉଥିବା ବେଳେ ଖୁସିରେ ଗଦ୍‌ଗଦ୍ ହୋଇ ଦୁଇଶହ ଟଙ୍କା ଦାନ କରିଦେବା ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାଆନ୍ତି। ସପ୍ତମ ରାଉଣ୍ଡ ଡୋକ ପରେ... କୁମ୍ଭକର୍ଣ୍ଣ ଭଳି ନିଦ୍ରା ଯାଆନ୍ତି। ମଦର ବଣବର୍ଣ୍ଣୀ ହୋଇ ମଦ୍ୟପରେ ପରିଣତ ହେବା ପରେ ସେ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିଛନ୍ତି କିଛି ଜଣ ମାତାଲ ଦ୍ଵିତୀୟ ରାଉଣ୍ଡ ଡୋକରେ ମର୍କଟ, ଆଉ କେହି କେହି ତୃତୀୟ ରାଉଣ୍ଡରେ ହିଁ ରାବଣାସୁର ପାଲଟି ଯିବାର...। କିନ୍ତୁ କୌଣସି ରାଉଣ୍ଡରେ ଭୂତପ୍ରେତ ତ କେବେ ଦେଖାଦେଇ ନାହାନ୍ତି! ଆଜି ଏମିତି କେମିତି ଘଟୁଛି?

ବନ୍ଧୁ ଲେପାକ୍ଷଣଙ୍କର ଉତ୍ତରେ ଉତ୍ତରେ ପଚାରିଲେ, ଆହେ ଶଙ୍କର ଆମ ସମ୍ମୁଖ ଚୌକିରେ କାହାକୁ ବସିଥିବାର ଦେଖି ପାରୁଛ? ଆଇ ମିନ... କୌଣସି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକକୁ?

ହଁ... ହଁ...। ଦେ... ଦେ... ଦେଖାଯାଉଛି କହିଲେ ଶଙ୍କର।

ଓ... ହୋ...। ତା’ହେଲେ ଭୂତ ନୁହେଁ, ମଣିଷଟିଏ...।

ସ୍ଵରକୁ ସାମାନ୍ୟ ଗମ୍ଭୀର କରି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟିକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ଶଙ୍କର ପଚାରିଲେ, ତୁମେ କିଏ? ଏ ସବୁ କ’ଣ କହୁଛ!

ଏକ ରହସ୍ୟମୟ ହସ ହସି ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି କହିଲା, କହିବି, କିନ୍ତୁ ତୁମେ ଭୟରେ ଚିତ୍କାର କରିବ ନାହିଁ।

ଧୂତ...। ଏଇ ପ୍ରପଞ୍ଚରେ ମୁଁ କାହାରିକୁ ଭୟ କରେ ନାହିଁ... ଏକମାତ୍ର ମୋ ପତ୍ନୀ ବ୍ୟତୀତ।

କୁହ... କଥା କ’ଣ...? କହିଲେ ଶଙ୍କର।

ତେବେ ଶୁଣ... ମୁଁ ହେଉଛି ‘ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତା’। କହିଲା ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ।

ଶୈ କିନା ହସିଲେ ଲେପାକ୍ଷଣଙ୍କର। କୁକୁରକୁ ହାକୁଟି ଆସିଲେ ଯେଉଁଭଳି ଶବ ସୃଷ୍ଟି ହୁଏ ଠିକ୍ ସେମିତି ଶୁଭିଲା ହସଟା।

ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତା ସ୍ଥିତ ହସି କହିଲା।

ଏଇ ପ୍ରପଞ୍ଚରେ କଳା, ଗୋରା, ଶ୍ୟାମଳ, ତେଜା, ଗୋଡ଼ା, ପୁରୁଷ, ସ୍ତ୍ରୀ, କୁଳଗୋତ୍ର, ଦେଶବିଦେଶ, ବୃତ୍ତି, ସ୍ଵୟ, ଅସ୍ଵୟ, ଶିଶୁ, ବୃଦ୍ଧ, ଉତ୍ତମ, ଅଧମ, ମୂର୍ଖ, ମେଧାବୀ, ଗ୍ରାମୀଣ, ସହରୀ, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ, ସାଧାରଣ ମଣିଷ, ହାତୀ, ବାଘ, ଭାଲୁ ଆଦି ହିଁସ ପ୍ରାଣୀ, ସାପ, ମୂଷା,

କୁକୁର, ଇଡ୍ରା, ଏମିବା, ବ୍ୟାଙ୍କୁରିଆ, ସାର୍କ, ଡିମି, ଚୂନା ମାଛ, ବଟବୃକ୍ଷ, ଆଖୁ, ରବି, ଜୁଆର, କମଳା, ବୋଧିବୃକ୍ଷ, ଦେବଦାରୁ ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାଣୀର ନିଜ ଭିତରେ ଅନ୍ତର୍ଲୀନ ହୋଇଯିବାର ଏକ ସମୂହ ଅଛି। ଅର୍ଥାତ୍ ଜୀବନ ଯେଉଁ ଉତ୍ସରୁ ଆସିଥାଏ ଜୀବନକୁ ନେଇ ସେଇ ଉତ୍ସ ପାଖରେ ସମର୍ପି ଦେବା। ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରାଣୀର ଅନ୍ୟ ଏକ ପ୍ରାଣୀ ସହିତ ଆଉ ଏକ ଲିଙ୍ଗ ବା ସଂଯୋଗ ମଧ୍ୟ ରହିଛି। ସେଇ ଲିଙ୍ଗ କ'ଣ ଜାଣି ? ସମସ୍ତେ ନିରନ୍ତର ଗୋଟିଏ 'କୁ୍ୟ'ରେ ଅଗ୍ରସର ହେଉଥାଆନ୍ତି...। ଧୀରେ ଧୀରେ ଗତି କରୁଥାଆନ୍ତି...। ସେଇ 'କୁ୍ୟ'ର ନାମ ହେଲା ମୃତ୍ୟୁ।

ପ୍ରାଣୀ ଜନ୍ମ ହେବା ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ହିଁ ଏଇ 'କୁ୍ୟ'ରେ ମିଳିତ ହୋଇଯାଏ। ଆଉ ସେଇ 'କୁ୍ୟ' ନିରନ୍ତର ଗୋଟିଏ 'ଦ୍ଵାର' ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେଉଥାଏ...। ସେଇ 'ଦ୍ଵାର' ହିଁ ମୃତ୍ୟୁ ଦ୍ଵାର। ତାକୁ କେହି ବି ଏଡ଼େଇ ଯାଇ ପାରିବେ ନାହିଁ।

ଆଉ ଏକ ମଜା କଥାଟା କ'ଣ ଜାଣି ? 'କୁ୍ୟ'ରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସେ 'କୁ୍ୟ'ର କେଉଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ତା'ର ଅବସ୍ଥିତି ଅଛି ଜାଣିପାରେ ନାହିଁ। ତା' ସମ୍ମୁଖରେ କିଏ ଅଛି, ପଛରେ କିଏ ଅଛି ମଧ୍ୟ ଜାଣିପାରେ ନାହିଁ...।

ସାଧାରଣତଃ 'କୁ୍ୟ' ମାନେ ଧାଡ଼ି ବାନ୍ଧି ଜଣକ ପଛରେ ଜଣେ ଠିଆ ହୋଇ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ଅଗ୍ରସର ହୁଅନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେଉଁ 'କୁ୍ୟ' କଥା କହୁଛି ସେଥିରେ ଏକ ସମୟରେ କେବେ ପରିଣା, କେବେ ପରାଣ, ଆଉ କେବେ କେବେ ଶହେ ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତି ଦ୍ଵାରକୁ ଅତିକ୍ରମ କରି ଯାଆନ୍ତି। ଅର୍ଥାତ୍ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଏକ ସଙ୍ଗରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ...।

ଆଉ ଏକ କୌତୂହଳ କଥାଟା କ'ଣ ଜାଣି ! ତୁମର ଏଠି ନୂତନ ଭାବେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଆସିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିକୁ 'କୁ୍ୟ'ର ସବା ପଛରେ ଠିଆ ହେବାକୁ ପଡ଼େ। କିନ୍ତୁ ଏଇ 'କୁ୍ୟ'ରେ ସେଇ ପଛଡି ଲାଗୁ ହୁଏ ନାହିଁ। ପଛେ ଆସିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଯେ 'କୁ୍ୟ'ର ସବା ପଛରେ ଠିଆ ହେବ ସେମିତି କିଛି ନିୟମ ନାହିଁ। ନିଜ ନିଜର ଆୟୁ ଅନୁସାରେ ବହୁ ପୂର୍ବରୁ 'କୁ୍ୟ'ରେ ଦଣ୍ଡାୟମାନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କଠାରୁ ଆଗକୁ ବଢ଼ିଯାଇ 'କୁ୍ୟ'ର ଯେକୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ମିଶିଯାଆନ୍ତି। ତୁମପରି ଦକ୍ଷ ସମ୍ପର୍କସ୍ଥର ଇଞ୍ଜିନିୟରମାନେ ବି ଏଇ 'କୁ୍ୟ' ଚକ୍କୁ ବୁଝି ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ପ୍ରୋଗ୍ରାମ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ।

ଅନିର୍ବାଣ ଓ ଶଙ୍ଖରର ଶରୀର ଝାଳରେ ବୁଡ଼ିଗଲା ! ଦୁହିଁଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ଘୁରିଲା ଭଳି ଲାଗିଲା...।

ତୁମେ ଦୁଇଜଣ 'ଦ୍ଵାର'ର ଖୁବ୍ ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚି ଯାଇଛ, କିଛି ସମୟ ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ କହିଥିଲି ନା ? ପ୍ରତି ବର୍ଷ ମୋ ଜନ୍ମଦିନ ଅବସରରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିବାକୁ ଯାଉଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ତାଲିକାରୁ ମୁଁ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ନାମ ବାଛିଥାଏ।

ଏଇଥର ତୁମ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ନାମ ବାହାରିଛି...।

ତୁମ ଦୁଇ ଜଣଙ୍କର ତିନିଶହ ଅଠାଶୀ ଆଠ କୋଟି ଡଲର ଆୟୁ ମାତ୍ର ଅବଶେଷ ଅଛି। ବାସ୍, ଏଇ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଯାହା କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ସମ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଚାହଁ କରିପାର...।

ତିନିଶହ ଅଠାଶୀ ଆଠ କୋଟି ? ଅର୍ଥାତ୍ ଅନେକ... ଅନେକ... ସମୟ ବାକି ଅଛି !

ମୂର୍ଖ ! ଷାଠିଏ ଡଲର... ଏକ ପର, ଷାଠିଏ ପର ଏକ ବିଲିୟା। ଷାଠିଏ ବିଲିୟା... ଏକ ଲିୟା...। ଲିୟା ହେଉଛି ତୁମ ସେକେଣ୍ଡର ତିନି ବାଇ ପାଞ୍ଚ ଅଂଶ। ଷାଠିଏ ଲିୟା... ଗୋଟିଏ ବିଘଡ଼ି ! ବିଘଡ଼ି କହିଲେ... ପରିଣା ସେକେଣ୍ଡ। ଷାଠିଏ ବିଘଡ଼ି ଗୋଟିଏ ଘଡ଼ି। ଘଡ଼ି କହିଲେ ଚବିଶ ମିନିଟ୍...।

ମୁଁ ଜାଣେ, ମୁଁ ଯାହା କହୁଛି ତୁମେ ବୁଝିପାରୁ ନାହିଁ। ତୁମ ଭୂଲୋକର କାଳ ଗଣନା ଅନୁସାରେ ବୁଝାଇ ଦେଉଛି, ଶୁଣ...। ତୁମ ଦୁଇଜଣଙ୍କର ଆୟୁଷର ଅବଧି ମାତ୍ର ଏକଶହ ପଚାଶ ମିନିଟ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ତିନିଶ ମିନିଟ୍ ମାତ୍ର ବାକି ଅଛି... ବାସ...।

ଅନିର୍ବାଣ ମୁହଁରୁ ହସ ଉଠେଇ ଗଲା।

ଲେପାକ୍ଷଣଙ୍କର ଏକ ବିଦ୍ରୁପ ହସ ହସି କହିଲା, ତୁମ ପରଲୋକରେ କାଳ ବା ସମୟକୁ ପାଞ୍ଚ ଅଙ୍ଗୁଳିରେ ଗଣନା କରନ୍ତି ନା କ’ଣ?

ଆରେ ଅଜ୍ଞାନୀ! ସାଧାରଣତଃ ଲୋକ ଖାଲି ଶଙ୍କର, ଭବାନୀ ଶଙ୍କର, ଶିବ ଶଙ୍କର, ଉମା ଶଙ୍କର ଅଥବା ଗୌରୀ ଶଙ୍କର ନାମ ଦେଇ ଆସାନ୍ତି... କିନ୍ତୁ ତୋ ବାପା ତତେ ଲେପାକ୍ଷଣଙ୍କର ନାମ କାହିଁକି ଦେଲେ ଜାଣୁ?

ଡିଫରେଣ୍ଟ... ଭେରାଇଟି... ଲାଗିବ ବୋଲି! ଗ୍ଲାସ୍‌ରୁ ଅଳ୍ପ ହିସ୍‌କି ସିପ୍ କରି କହିଲା ଶଙ୍କର।

ନୁହେଁ...। ତୁମ ଭରଣୀ ନକ୍ଷତ୍ର ତୃତୀୟ ପାଦରେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛି, ତୋ ଜନ୍ମ ନାମ ‘ଲେ’ ଅକ୍ଷରରୁ ଆରମ୍ଭ ହେବ। ‘ଲେ’ ଅକ୍ଷରରେ ଓଡ଼ିଆରେ ପୁତ୍ର ପାଇଁ କି ନାମ ଦିଆଯାଇପାରେ ବୁଝିପାରି ନ ଥିଲେ ତୋ ବାପା! ତେଣୁ ତୋତେ ଲେପାକ୍ଷଣଙ୍କର ବୋଲି ନାମକରଣ କରିଦେଲେ। “ଆଉ ରହିଲା ମାତ୍ର ଦୁଇଘଣ୍ଟା ସତେଇଶ ମିନିଟ୍”... କହି ଅକ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ହୋଇଗଲା ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକ।

ଅନିର୍ବାଣ ଓ ଲେପାକ୍ଷଣଙ୍କରକୁ ଅନନ୍ତଭୂତ ଏକ ଭାତି ଏବଂ ଆଶଙ୍କା ସ୍ଥବିର କରିଦେଲା। ସେମାନେ ପରସ୍ପର ପରସ୍ପରକୁ ଚାହିଁଲେ।

ଶଙ୍କର ପଚାରିଲେ, ଆମ ଆଖି ଆଗରେ ଯାହା କିଛି ଘଟିଗଲା ତାହା କ’ଣ ସତ୍ୟ?

ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଟି ହଠାତ୍ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯିବା କଥାଟା କିନ୍ତୁ ଶତପ୍ରତିଶତ ସତ୍ୟ... କହିଲେ ଅନିର୍ବାଣ। ତା’ ମାନେ... ଆମେ ଆଉ କେତେ ମିନିଟ୍ ପରେ...!

ହଁ, ହୁଏତ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିପାରୁ! ଯଦି ଏହା ଏକ ଭ୍ରମ କିମ୍ବା ସ୍ୱପ୍ନ ହୋଇ ନ ଥାଏ।

ତେବେ ମୁଁ ଏଇକ୍ଷଣି ଘରକୁ ଚାଲିଯିବି, କହିଲେ ଶଙ୍କର।

ନିଜ ଚେହେରାର ଅବସ୍ଥା କିଭଳି ହୋଇଛି ଅନିର୍ବାଣ ପକ୍ଷରେ ଜାଣିବାର ଅବକାଶ ନାହିଁ...।

କିନ୍ତୁ ଦେଖିଲେ ଶଙ୍କରର ମୁହଁଟା ଭୟଙ୍କର ଭାବେ ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଛି...। ରସ ତିପୁଡ଼ା କମଲା ଲେମ୍ବୁ ପରି କାଉନ୍ଦା ଓ ଲୋଚାକୋଚା ହୋଇ ଯାଇଛି।

x x x

ଦଶ ମିନିଟ୍ ପରେ ଅନିର୍ବାଣ ଥିଲେ ଘରେ। କଲିଂବେଲ୍ ଶବ୍ଦରେ ଚିତ୍ତି ସିରିଆଲ୍ ଦେଖୁଥିବା ପତ୍ନୀ ବିପାଶା ଉଠି କବାଟ ଖୋଲିଦେଇ ପୁନର୍ବାର ଯଥାରୀତି ସିରିୟଲ୍ ଦେଖିବାରେ ମଗ୍ନ ହୋଇଗଲେ...।

ଆସନ୍ତା କାଲିଠାରୁ ମୁଁ ଆଉ ଜମାରୁ ନାହିଁ, ଏକଥା ପତ୍ନୀ ବିପାଶା ଜାଣିଲେ କ’ଣ କରିବ? ଛି.. ଛି.. ଏତିକିବେଳୁ ଭାଷା ଭ୍ରଷ୍ଟ ହେଲାଣି, ମୁଁ ଆଉ ରହିବି ନାହିଁ କହିବା ଠିକ୍ ହେବ!

ଶଙ୍କର କହୁଥିଲା, ଏଇ ସ୍ତ୍ରୀମାନେ ଦୁର୍ବଳ ବୋଲି ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ମାତ୍ର। କିନ୍ତୁ ତାହା ଭ୍ରାନ୍ତ ଧାରଣା। ଶଙ୍କର ଠିକ୍ କହିଛି...। ହୁଁ.. କଅଣ ଆଉ କରିବ! କ୍ରିୟାକର୍ମ ସରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କନ୍ଦାକଟା କରିବ... ତା’ ପରଦିନ ଠାରୁ ସେଇ ଘିଷିପିଟି, ସେ ତା’ ଚିତ୍ତି ସିରିୟଲ୍ ଦେଖିବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେବ, ଭାବି ଭାବି ସୋଫାରେ ବସିଲେ।

ସମୟ ପାଖେଇ ଆସୁଛି...। ମନର କେଉଁ ଏକ ନିଭୂତ କୋଣରେ ଏବେ ବି ‘ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତାକୁ ଦର୍ଶନ କରିଥିବା କଥାଟା’ ଭ୍ରମ ହୋଇଥାଇପାରେ’ର ଭାବନା...। ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ପୁଣି ଏକ ସଂଶୟ!

ପତ୍ନୀ ବିପାଶାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କରି ପଚାରିଲେ, ତୁମେ ମୋ’ଠାରୁ କ’ଣ ଆଶା କରୁଛ?

ବିଚିତ୍ର ଦୃଷ୍ଟିରେ ପତିଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ବିପାଶା କହିଲେ, ଆଜି ଅଲଗା କିଛି ପିଇଛ କି?

ସବୁଦିନ ଯାହା ଡ୍ରିଙ୍କ୍ କରେ, ଆଜିବି ସେଇଯା..। ସେକଥା ଛାଡ଼... କୁହ, ତୁମେ ମୋ’ଠାରୁ କ’ଣ ଆଶା କରୁଛ?

ଆଶା କରିବା କ’ଣ? ଆମେ ଦୁହେଁ କ’ଣ ତିଭୋର୍ସ ନେଉଛେ? ବ୍ୟଙ୍ଗକରି କହିଲେ।

ଉଦାହରଣ ସ୍ୱରୂପ ଧରିନିଅ... ମୁଁ ଆଉ ନାହିଁ... ଆଇ ମିନ୍... ଆମେ ଆଉ କେବେ ସାକ୍ଷାତ କରିବା ନାହିଁ... ସେମିତି କିଛି କଲ୍‌ନା କରିନିଅ... ଆଉ କୁହ... ମୋ ପାଖରୁ ତୁମେ କ’ଣ ଚାହୁଁଛ, ତୁମର କ’ଣ ଦରକାର!

ବିପାଶା ଏକ ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କରି କହିଲେ, ଅଫିସ୍‌ରେ କାମର ପ୍ରେସର୍ ବେଶି ଥିଲା ନା ପ୍ରଥମ ରାଉଣ୍ଡ୍ ଡୋକ୍ଟରା ହିଁ ବେଶି ହୋଇଯାଇଛି? ନାହିଁ ତ... କେଉଁ “ଅପଡ଼ରକୁ ଯାଇ ଗୁଣିଆ ନିଆଁ ମାଡ଼ି ଆସିଛ କି!” ଚାଲ... ଚାଲ... ଖାଇସାରି ଶୋଇବା।

ଅନିର୍ବାଣ ନିରବରେ ଭିତରକୁ ଗଲେ, କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷର ପୁଅ ‘ଅଭିଜିତ’ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ରେ କାହା ସହିତ ଚାଟିଂ କରୁଛି।

ଅନିର୍ବାଣ ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରିବା ଶବ୍ଦରେ ବୁଲିପଡ଼ି କହିଲା, ହାୟ... ତାଡ଼...।

ହସିଦେଇ ପଚାରିଲେ, ପଡ଼ାପଡ଼ି କେମିତି ଚାଲିଛି?

ସାମ୍ବାନୀରେ ଜଣେ ଅପରିଚିତ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଦେଖିଲା ଭଳି ଏକ ଅଜବ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲା...। ତା’ ପାଠପଢ଼ାକୁ ନେଇ ଅନିର୍ବାଣ କେବେ କୌଣସି ଅନୁସନ୍ଧିଷ୍ଟ ଭାବ ଦେଖାନ୍ତି ନାହିଁ। ଯେତେ ଟଙ୍କା ଆବଶ୍ୟକ ମାଗିଲେ ଦେଇ, ସେତିକିରେ ତାଙ୍କ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା ବୋଲି ଭାବନ୍ତି।

ଆଜିକାଲି ଅନେକ ଯୁବକ ଯୁବତୀ, ‘ଘର’ ମାନେ ରାତିରେ ଶୋଇବା ପାଇଁ ଉପଯୋଗୀ ଏକ ଧର୍ମଶାଳା ମନେ କରନ୍ତି।

ୟା... ଡାଡି... ଠିକ୍ ଚାଲିଛି।

ତୋ ମା’ର ଯନ୍ମ ନେବୁ... କହିଲେ ଅନିର୍ବାଣ।

ତୁମେ କୁଆଡ଼େ କାମରେ ବାହାରକୁ ଯାଉଛ କି?

ହଁ...ରେ ବାପା... ଆଉ କେବେ ଫେରି ନ ଆସିବା ଗ୍ରାମକୁ ଯାଉଛି... ସବୁଦିନ ପାଇଁ। ସତୁରି, ଅଶୀ ଦଶକର ଚଳଚ୍ଚିତ୍ରମାନଙ୍କ ପରି ମେଲୋଡ୍ରାମାଟିକ୍... ଓଜନିଆ ଡାଇଲଗ୍ କହିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା ନାହିଁ ଅନିର୍ବାଣକୁ।

ନା... ଏମିତି ଇଚ୍ଛା ହେଲା କହିବାକୁ, କହିଦେଲି, କହି ଅନ୍ୟ ରୁମ୍‌କୁ ପ୍ରବେଶ କଲେ...। ସେଠି ଝିଅ ରୁମାଲି ଏମ୍‌ନେଟ୍ ଆଇଆଇଟି ଏଣ୍ଟରନ୍ସ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି କରୁଛି...। ଅନିର୍ବାଣକୁ ଦେଖି ସୁଦ୍ଧା କୌଣସି ଭାବ ବା ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ ନ କରି ତା’ ପଡ଼ାରେ ମଜ୍ଜି ରହିଲା।

ମା’ରେ ପ୍ରିପାରେସନ୍ କେମିତି ଚାଲିଛି?

ସାଇନ୍ ଏ କସ୍ ବି... ପ୍ଲସ୍... କସ୍ ଏ ସାଇନ୍ ବି... ହଁ ବଡ଼ିଆ ଚାଲିଛି, ପଡ଼ା ଜାରି ରଖି କହିଲା ଝିଅ...।

ଝିଅର ମୁଣ୍ଡକୁ ସମ୍ବେହରେ ଆଉଁଶି ଦେଇ ତରବରରେ ଆଲମାରୀ ଖୋଲି ଫିକ୍ସ୍ ଡିପୋଜିଟ୍, ଏଲ୍.ଆଇ.ସି ଇତ୍ୟାଦିର ଫାଇଲ୍ ବାହାର କରି ହସିବା କଲେ। ବ୍ୟାଙ୍କ ବାଲାନ୍ସ୍ ଦେଖିଲେ।

ତୁ ବୁଝିପାରିବୁ ନାହିଁ। କହୁଥିବା ସମୟରେ ହଠାତ୍ ମୋବାଇଲ୍ ରିଙ୍ଗ୍ ହେଲା।

ଧେଉ...! ଏତିକିବେଳେ କିଏ ଫୋନ୍ କରିଛି! ତିସ୍ପେୟ ସ୍କିନ୍ ଉପରେ ବିପାଶାଙ୍କ ନମ୍ବର। ବିରକ୍ତିରେ କହିଲେ, କଅଣ ହେଲା?

ଶଙ୍କରଙ୍କ ମିସେସ୍ ଫୋନ୍ କରିଥିଲେ।

ଶଙ୍କର କୁଆଡ଼େ ବିନା କାରଣରେ ହଠାତ୍ ମୋଡ଼ିମାଡ଼ି ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲେ। ତାଙ୍କୁ ଆପୋଲ ହସ୍ପିଟାଲକୁ ନିଆଯାଇଛି। ବୋଧେ ହାର୍ଟ ଆଟାକ୍।

ଗୋଟିଏ ଝଟକାରେ ଅନିର୍ବାଣର ଉତ୍ତେଜନା ଥଣ୍ଡା ପଡ଼ିଗଲା। ଘଡ଼ି ଦେଖିଲେ। ଆଉ ମାତ୍ର ତାଲିଶ ମିନିଟ୍ ବାସ୍। ତେବେ ଶଙ୍କର... ଏତେ ଶୀଘ୍ର! କେମିତି...? ଏବେ... ଏବେ ବୋଧେ ତାଙ୍କ ପାଲି। ଶରୀରରେ ତୀବ୍ର ବେଗରେ ମୃତ୍ୟୁ ଭୟ ଚୋଡ଼ିବା ପ୍ରାରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା। ଗୋଟିଏ ଝଟକାରେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ବାହାରକୁ ଦୌଡ଼ିଲେ।

ନୂପୁର-ଦୁର୍ଗାମା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ଦେଖୁଥିଲେ।

ଦେଖନ୍ତୁ, ତାଙ୍କୁ କିଏ ଦେଖୁଛି, କିଏ ଭାବୁଛି କିଛି ବି ଚିକିତ୍ସା କରିବା ଅବସ୍ଥାରେ ନ ଥିଲେ। ବାହାରକୁ ଆସି ଏକରକମ୍ ତେଇ ପଡ଼ିଲେ କାର ଭିତରକୁ। ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ ଏକସିଲେରେଟର୍ ବଦାଉଛନ୍ତି ନା ବ୍ରେକ୍...! ଘର୍ମରେ ଦେହ... କାର୍ ସିଟ୍ ସବୁ ଓଦା ସରସର...।

ଶହେ କିଲୋମିଟର ବେଗରେ ଗାଡ଼ି ତଳାଇ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲେ। ଆଲମାରି ଖୋଲି ତିନି ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ସୁରକ୍ଷିତ କରି ଭିତରେ ରଖିଲେ।

ବିପାଶା ପଚାରିଲେ, କୁଆଡ଼େ ଯାଇଥିଲ? ତିନିଟି ବାବୁଛି, ଖାଇବ ଆସ...।

କ'ଣ କହୁଛନ୍ତି ବିପାଶା! କିଛି ବୋଲି କିଛି ପଶୁ ନ ଥିଲା ମୁଣ୍ଡରେ... ମୁକ୍ତ ବସିର ଭଳି ଏକ ସେକେଣ୍ଡ ପାଇଁ ଚାହିଁଲେ ବିପାଶାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ।

ସମୟ ଦେଖିଲେ...। ଆଉ ମାତ୍ର କୋଡ଼ିଏ ମିନିଟ୍!

ତାଙ୍କୁ ଜନ୍ମକରି ପ୍ରତିପୋଷଣ କରିଥିବା ପିତାମାତା... ବାଲ୍ୟବନ୍ଧୁ ଇବ୍ରାହିମ୍... ପୁନିତ୍... ବିକ୍ରମ..., ସେ ଏକଦା କଲେଜରେ ପ୍ରେମ କରିଥିବା 'ଅପାଲି', ତାଙ୍କୁ ସ୍ନେହରେ ଗୋଇଠା ମାରିଥିବା ରସୁଲ... ସେ ଗୋଇଠା ମାରିଥିବା ମଧୁକର, ତାଙ୍କ ବାହାଘର ଦିନରେ ବନ୍ଧୁମାନଙ୍କର ଯାବତୀୟ ଫେଟକାମି, କେତେ... କେତେ ମଧୁର ଅଭିଜ୍ଞତାର ସ୍ମୃତିସବୁ ତୀବ୍ର ଗତିରେ ତାଙ୍କ ମସ୍ତିଷ୍କରେ ଫଡ଼... ଫଡ଼... ଫଡ଼ ଶବ୍ଦରେ ଉଡ଼ିଯାଉଥିଲେ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ପୃଷ୍ଠା...।

ଅନିର୍ବାଣ ଏବେ ଗୋଟାପଣେ ଥରୁଛନ୍ତି। ଥରିବା ଅବସ୍ଥାରେ ହିଁ ଭାବି ଚାଲିଥିଲେ, ଶାସ୍ତ୍ରରେ ଲେଖାଅଛି - ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ଅସ୍ଥିକୁ ଗଙ୍ଗା ନଦୀରେ ବିସର୍ଜନ କଲେ ସିଧା ବୈକୁଣ୍ଠ ପ୍ରାସ୍ତ ହେବ। ତାଙ୍କ ଅସ୍ଥିକୁ ଏତେବାଟ କିଏ ନେବ ବୋଲି ପୁଅ 'ଅଭିକ୍' ଯଦି ଅଳସେଇ ଦିଏ?

ଆଉ ମାତ୍ର ପନ୍ଦର ମିନିଟ୍...।

ତତ୍କ୍ଷଣାତ୍ ଇଣ୍ଟରନେଟ୍ ଅନ୍ କରି ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁର ତୃତୀୟ ଦିନ କାଣୀ ଯାଇ ଗଙ୍ଗାରେ ଅସ୍ଥି ବିସର୍ଜନ କରି ଫେରି ଆସିବା ପାଇଁ ଫ୍ଲାଇଙ୍ଗ୍ ଟିକେଟ୍ ପୁଅ 'ଅଭିକ୍' ନାଁରେ ବୁକ୍ କରି ଟିକେଟ୍ ତା' ଇ-ମେଲ୍‌କୁ ପଠାଇଦେଲେ। ତା'ପରେ ଖଣ୍ଡେ ସାଦା କାଗଜରେ ସେ ବିଷୟରେ ଲେଖି ପକେଟ୍‌ରେ ରଖିଲେ।

ଭାବୁଥିଲେ, ଆଉ ଦଶ ମିନିଟ୍। ଯା'ପରେ ଯଦି ମୁଁ ବଞ୍ଚିରହେ ତେବେ ବାର୍‌ରେ ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତା ଦର୍ଶନ ଦେଇଥିବା କଥାଟା ନିଶ୍ଚୟ ଏକ ଭ୍ରମ! କିନ୍ତୁ ଶଙ୍କର? ତା'ର କ'ଣ ହେଲା? ବଞ୍ଚିଛି କି ଗଲାଣି? ଫୋନ୍ କରି ବୁଝିବା ପାଇଁ ସମୟ ନାହିଁ। ଏବେ ଯଦି ମୋର ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ ତେବେ ତୁମ

ଆୟୁଷ ଅଣୀ ବର୍ଷ ବୋଲି, ହସ୍ତରେଖା ପଡ଼ି ଜାତକ କହିଥିବା ପଣ୍ଡିତ ପରମେଶ୍ୱର ବ୍ରହ୍ମାକୁ ଭୂତ ପରି ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ଯନ୍ତ୍ରଣା ଦେବି।

ଏବେ ଅନିର୍ବାଣକୁ ଏକରକମ୍ ଖୁସି ଲାଗୁଛି। ଆଉ ହାଲୁକା ବି...। କାରଣ ପୁଅ ପାଇଁ ଆଉ ତିନି ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଯୋଗାଡ଼ କରି ପାରିଛନ୍ତି।

ଆଉ ଦୁଇ ମିନିଟ୍! ପ୍ରକୃତରେ ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ କେମିତି ଆସିବ? କୋଠିରେ ବସିଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ କେହି ଆସି ହତ୍ୟା କରିବାର ଅବକାଶ ତ ନାହିଁ! ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୃଦ୍‌ଘାତର କୌଣସି ଲକ୍ଷଣ ତ ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ! ସର୍ପ ଦଂଶନରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିବା ପାଇଁ ଯେ ତ ଆଉ ପଲ୍ଲୀ ଗ୍ରାମ ନୁହେଁ! କେମିତି ମରିବି? କେମିତି... କେମିତି...? ସମୟ ତ ସମାପ୍ତ ହେଲାଣି! ରକ୍ତ ସଞ୍ଚାଳନ, ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା ତ ଅବ୍ୟାହତ ଅଛି...।

ଚୌକି ଉପରୁ ତଳକୁ ଡିଆଁ ମାରିଲେ ଅନିର୍ବାଣ...। ଦିଗବିଜୟୀ ବୀର ପରି...। ଭାବିଲେ, କାଣୀ ଟିକେଟ୍ ତା'ହେଲେ କ୍ୟାନସଲ୍ କରିବାକୁ ହେବ। ଅଲ୍ଲୁ କିଛି ଟଙ୍କା କଟ୍ କରିବେ ସେମାନେ... କିନ୍ତୁ, କିଛି କଥା ନାହିଁ...।

ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥାଟା ହେଲା, ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତା ତାଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଦେଇ, ଆଉ ଅଡ଼େଇ ଘଣ୍ଟା ପରେ ତୁ ମୃତ୍ୟୁ ଦ୍ୱାରକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ଯାଉଛୁ ବୋଲି କହିଥିବା କଥାଟା। ପତ୍ନୀ ଆଉ ପୁଅ ଝିଅଙ୍କୁ ଜଣାଇ ନାହାନ୍ତି। ଓଃ... ହୋ... ମସ୍ତବଦ୍ ଭୁଲ୍‌କରି ଫୁଲ୍ ବନ୍ଦିବାରୁ ବଞ୍ଚି ଯାଇଛନ୍ତି!

ଉଶ୍ୱାସ ଲାଗିଲା! ଏତେବେଳେ ଯାଏ ଗୋଟିଏ ଓଜନ, ଦହଗଞ୍ଜ କରୁଥିବା ଯନ୍ତ୍ରଣା ଯେମିତି ଅପସରି ଗଲା...।

ଉତ୍ତଫୁଲ୍ଲିତ ଚିତ୍ତରେ କୋଠର ଭିତରୁ ବାହାରି, ପତ୍ନୀ ବିପାଶା ଉଦ୍‌ଘୋଷ୍ୟରେ କହିଲେ, ବାଡ଼... ଗରମ ଗରମ ରୁଟି ତିଆରି କର।

ବିପାଶା କହିଲେ, ଗୋଡ଼ହାତ ଧୋଇ ଆସ।

ଅନିର୍ବାଣ ଗାଧୁଆଘର ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କରୁଛନ୍ତି, କାନରେ ବାଜିଲା ବିପାଶାଙ୍କ ବିରକ୍ତିମିଶ୍ରା ଗଜର ଗଜର।

କି ମଣିଷ କେଜାଣି! ଖାଇବା ସମୟର କେବେ ଠିକ୍‌ଠିକଣା ନ ଥାଏ। କଷ୍ଟକରି ପରିବାର ପାଇଁ ଅର୍ଜନ କରନ୍ତି। ହେଲେ କ'ଣ ହେବ... ଗନ୍ଧିଆ ନିଶା ଅଭ୍ୟାସଟା ଯୋଗୁଁ ଭ୍ରଷ୍ଟ ହୋଇ ଗଲେଣି... ଆଜି ବୋଧେ ଅଧିକ ଡୋଜ୍ ପକେଇ ଆସିଛନ୍ତି... ବାତାଳ ଭଳି ହେଉଛନ୍ତି...।

ଅନିର୍ବାଣ ସ୍ଥିତ ହସି ଗାଧୁଆଘର ଭିତରକୁ ପ୍ରବେଶ କଲେ। ମାତ୍ର ଦୁଇପାଦ ଆଗେଇଛନ୍ତି କି ନାହିଁ ସରକିନା... ଖସିପଡ଼ିଲେ। ମୁଣ୍ଡଟା ବାଧୁମୁଖ ଝିଲ୍ ପାଇପ୍ ଦେହରେ ଖୁବ୍ ଶକ୍ତ ଭାବରେ ପିଟି ହେବାଟା ଯାହା ତାଙ୍କ ମନେ ଅଛି... ସେତିକି...। ବାସ୍... ସେତିକି। ଅନ୍ଧ...।

X X X

ତା'ପରେ...

ଅନିର୍ବାଣ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ଆତ୍ମା ତାଙ୍କ ଦେହ ତ୍ୟାଗ କରି 'କୁ୍ୟୁ'ରେ ମୃତ୍ୟୁଦ୍ୱାରକୁ ଅତିକ୍ରମ କଲା। ତାଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧୁଲେପାକ୍ଷୀଙ୍କରଙ୍କ ଆତ୍ମା, ଆହୁରି ଅନେକ ଆତ୍ମା 'ଦ୍ୱାର' ଅତିକ୍ରମ କଲେ...।

ଅନିର୍ବାଣ ପଛକୁ ଫେରି ଚାହିଁଲେ। ବାହାରେ କିଏ ଅଛନ୍ତି ଦେଖାଯାଉ ନାହିଁ...।

ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଚାଲୁଥିବା ଆତ୍ମାମାନେ ହିଁ ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ଆୟୁଧ ଧାରଣ କରି ଚାଲିଛନ୍ତି କେତେଜଣ ଦୂତ। ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କିଛି ଦୂତ କମଳା ରଙ୍ଗ ବର୍ଣ୍ଣର ଏବଂ ଆଉ କିଛି ଶ୍ୱେତ ବର୍ଣ୍ଣର ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି...।

ଆତ୍ମାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିଶୁଦ୍ଧତା, କୋଳାହଳ ନାଦ ଶୁଭୁଛି...।

ପ୍ରକୃତରେ ଏସବୁ କ'ଣ ଚାଲିଛି? ମୃତ୍ୟୁ ହିଁ ଏକ ଦଣ୍ଡ। ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ବିଚାର ଥାଏ ନା କ'ଣ? ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ବି କେହି କ'ଣ ମୃତ୍ୟୁବରଣ

କରେ? ଆମ ବିଶ୍ୱାସ ଅନୁସାରେ ଏସବୁ ଚଳେ ନାହିଁ। ଆମ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଏହାକୁ ଗ୍ରହଣ କରେ ନାହିଁ...। ଚିହ୍ନାର କରୁଥିଲା ଜଣେ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ଆତ୍ମା।

ମୁଁ କି ପାପ କରିଥିଲି? ମାତ୍ର ପଚାଶ ବର୍ଷର ଅପରିପକ୍ୱ ବୟସରେ ମରଣ ଦଣ୍ଡ ଭୋଗିବାକୁ ପଡ଼ିଲା। ଚିହ୍ନାର କରୁଥିଲା ଆଉ ଏକ ଆତ୍ମା...।

ଦୂତମାନେ ନିରୁତ୍ତର... ସେମାନଙ୍କ ଚିହ୍ନାର ଓ ଯୁକ୍ତି ପ୍ରତି କୌଣସି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଉ ନ ଥିଲେ...।

ସେମାନଙ୍କ ଦଳରେ ଜଣେ ସ୍ୱାମୀଜୀ ଗର୍ବ ଓ ତାତ୍କାଲ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱରରେ କହିଲେ...। ଏଇ ଦୂତମାନେ... ଏମିତି କେମିତି ଦେଖାଯାଉଛନ୍ତି? ଏଇଭଳି ଦୂତମାନଙ୍କ ବର୍ଣ୍ଣନା, ମୁଁ କେବେ କୌଣସି ପୁରାଣରେ ତ ପାଠ କରି ନାହିଁ। ପ୍ରକୃତରେ ‘ଆମକୁ’ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ନିଆଯାଉଛି କି ନାହିଁ?

ସ୍ୱାମୀଜୀଙ୍କର ଔଚିତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ କଥାରେ ଦୂତମାନେ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇ ହସିଲେ।

ଜଣେ ଦୂତ କହିଲା, ହେ ଭାଣ୍ଡ ବାବାଳ... ଜନତାକୁ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକତାର ପ୍ରବଚନ ଶୁଣାଇ ଚାରି ଶହ କୋଟି ଟଙ୍କା ଯଦି ସଞ୍ଚିତ କରି ନ ଥାଆନ୍ତୁ, ‘ହବୁ ବିଦ୍ୟା’ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ଚରଣପୂଜା ନାଁରେ ଲୋକଙ୍କୁ ଠକି ଟଙ୍କା ଓ ନାନାଦି ଭେଦି ଅସୁଲ କରି ନ ଥାଆନ୍ତୁ, ଯଦି ‘ମଣ୍ଡୁକ ଉପନିଷଦ୍’ରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ ‘ସତ୍ୟମେବ ଜୟତେ’ ସୂତ୍ରର ପ୍ରଚାର କରିଥାଆନ୍ତୁ, ଅନ୍ତତଃ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମ ସହିତ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ ସମୟରେ ନିଜକୁ ନିଜେ ଗୌରବାନ୍ୱିତ କରି ଅହଙ୍କାର ପ୍ରଶୋଦିତ ‘ଆମେ’ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରି ନ ଥାଆନ୍ତୁ, ହୁଏତ ତତେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ପ୍ରେରଣ କରାଯାଇପାରେ କି ବୋଲି ଏକ ‘ବିଲିୟା’ ସମୟ ପାଇଁ ଆମେ ଚିନ୍ତା କରି ଥାଆନ୍ତୁ।

ପ୍ରକୃତରେ ଆମକୁ ଦଣ୍ଡ ବିଧାନ କରିବାକୁ ତୁମେ ସବୁ କିଏ? ଅଭାବଗ୍ରସ୍ତ, ଶୋଷଣ ଗ୍ରସ୍ତ, ଯାତନା ଗ୍ରସ୍ତ ଓ ନଷ୍ଟ ଭାଗ୍ୟମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଲଢ଼େଇ ଜାରି ରଖିଥିବା ଆମକୁ କାହିଁକି ନର୍କକୁ ନିଆଯାଉଛି! ଏହି ସ୍ୱର୍ଗ ନର୍କ ସବୁକିଛି ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାପକ ଚିହ୍ନ! ଚିହ୍ନାର କରୁଥିଲା ପୂର୍ବର ସେଇ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ। ତାଙ୍କୁ ସମର୍ଥନ ଜଣାଇ ନାରା ଦେଇ ଚାଲିଥିଲେ କେତେଜଣ ମାଓବାଦୀ ଓ ନକ୍ସଲପଢ଼ୀ।

ଜଣେ ଦୂତ ମୃଦୁ ହସି କହିଲା, ତୁମକୁ ଯେତେବେଳେ କୋଡ଼ିଏ ବର୍ଷ କମ୍ୟୁନିଜମର ଆଦର୍ଶରେ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇ ତୁମ ପାର୍ଟି ସହିତ ଘୂରି ବୁଲୁଥିବା ଗୌରୀ ନାମକ ଜଣେ ଝିଅକୁ ଗର୍ଭବତୀ କରି ଛାଡ଼ି ପଳାଇ ଯାଇଥିଲୁ! ତୋ ସାନ ଭାଇର ସମ୍ପତ୍ତି ହତୁଡ଼ କରି ସେଇ ଅର୍ଥରେ ପୁଅକୁ ଆମେରିକା ପଠାଇ ତଳାର ଅର୍ଜନ କରିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଯୋଜନା, ପରିକଳ୍ପନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପକାଇଲୁ...।

ଆଉ, ଏଇ ତୁମେମାନେ! ମାଓବାଦୀ ଓ ନକ୍ସଲପଢ଼ୀମାନଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଏକ ତାତ୍କାଲ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁ ଦୂତ କହିଲା, ପୋଲିସ ଏନକାଉଣ୍ଟରରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରି ନିଜକୁ ସହିଦ ବୋଲାଉଥିବା, ତୁମମାନଙ୍କ ଚରିତ୍ର ଅଧ୍ୟୟନ କରିବା ପାଇଁ ଆମ ପାଖରେ ସମୟ ଓ ଯେର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ। ଚିତ୍ରଗ୍ରସ୍ତ ଯେବେ ତୁମର ଫାଇଲ୍‌ପତ୍ର ଖୋଲିବେ ସେଇଠି ତର୍କ କରିବ, ଚାଲ।

ସେମାନଙ୍କ ମୁହଁ ଝାଉଳି ପଡ଼ିଲା।

ମଣିଷ ଟେଲିସ୍କୋପ୍ ଭଳି ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଯନ୍ତ୍ରର ଉଦ୍ଭାବନ କରିଛି! କିନ୍ତୁ ତୁମ ଯମଲୋକ ଟେଲିସ୍କୋପ୍‌ରେ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ କାହିଁକି? ଭୂମି, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର, ତାରା ଏସବୁ ଗୋଲକ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଆଷ୍ଟ୍ରୋନମିକାଲ୍ ବଡ଼ିସ୍! ବାସ୍! ମୋର ଅନୁମାନ ମୋର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇ ନାହିଁ। ଏହା କେବଳ ଏକ ସ୍ୱପ୍ନ ହୋଇଥାଇପାରେ! କାରଣ ସ୍ୱପ୍ନରେ ବି ବିଜ୍ଞାନ, କାର୍ଯ୍ୟକାରଣ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ, ହେତୁବାଦ ତତ୍ତ୍ୱକୁ ମୁଁ କେବେ ବିସ୍ମରି

ଯାଏ ନାହିଁ। ବୁଝିଲେ, ମାଇ ଡିଅର୍ ଦୂତମାନେ? ଇଂରାଜିରେ କହିଲେ ଜଣେ ହେତୁବାଦୀ।

ଜଣେ ଦୂତ ଫିକ୍‌କରି ହସିଦେଇ କହିଲା, ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିସାରିଥିବା କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ସହଜରେ ବିଶ୍ୱାସ କରିବାକୁ ରାଜି ହୁଏ ନାହିଁ ଯେ ତା’ର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇସାରିଛି। କାରଣ ପ୍ରାଣୀର ମୃତ୍ୟୁ ପ୍ରତି ଏକ ତୀବ୍ର ଭୟ ରହିଛି। ସେ ବିଷୟରେ କଲ୍ପନା କରିବାକୁ ସୁଦ୍ଧା ଇଚ୍ଛା କରେ ନାହିଁ! ଭଗବାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଦୀପ ଜାଳିବା ଅର୍ଥହୀନ... ଅର୍ଥ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ବୋଲି ଯୁକ୍ତି ବାହୁଥିବା ତୁମେ ମଦ୍ୟପାନ ପାଇଁ କେତେ ଯେ ଅର୍ଥ ବ୍ୟୟ କର ତା’ର ହିସାବ ଜନତା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ!

ବିବ୍ରତ, ଚିହ୍ନାଗ୍ରସ୍ତ ଜଣେ ଶିକ୍ଷକ, ଦୂତମାନଙ୍କର ଅତି ନିକଟକୁ ଆସି ଶଙ୍କ୍ଷିତ ସ୍ୱରରେ କହିଲା, ସବୁ କାଳରେ ମଣିଷ ଆପଣାର କୁର୍ମ୍ମ ପାଇଁ ପଶ୍ଚାତ୍ତାପ କରିଛି ଯେମିତି ଆଗାମୀ ଜନ୍ମରେ ନିଜକୁ ପାପରୁ ମୁକୁଳାଇ ପାରିବ। ପଶ୍ଚାତ୍ତାପ କଲେ ପାପ କ୍ଷମା ହୋଇଯାଏ କହନ୍ତି। ପ୍ରକୃତରେ ମୁଁ ମୋର କୁର୍ମ୍ମ ପାଇଁ ଅନେକ ଅନେକ ଅନୁତପ୍ତ।

କ୍ରୋଧିତ ହୋଇଉଠି ଦୂତ କହିଲା, ଚୋପୁ... ଏକଦମ୍ ଚୋପୁ! ଏଇ ଅନୁତାପ ଯଦି ତୁ ବଞ୍ଚିବା ଅବସ୍ଥାରେ କରିଥାଆନ୍ତୁ ହୁଏତ ବିଚାରଯୋଗ୍ୟ ହୋଇଥାଆନ୍ତା। ତୁ ଶିକ୍ଷକ ବୃତ୍ତିରେ ଘୋର ଅବମାନନା କରିଛୁ। ଆଶ୍ରମ ସ୍କୁଲ୍‌ରେ ଚାକିରି କରୁଥିବା ସମୟରେ ବର୍ଷାଧିକ କାଳ ତୋ ଝିଅ ବୟସର କୋମଳମତି ଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଯୌନ ନିର୍ଯାତନା ଦେଇ ଆସିଛୁ। କାହାକୁ ଜଣାଇଲେ ମାତ୍ର ଭୟ ଦେଖାଉଥିଲୁ। ପରାପଡ଼ିଲା ପରେ କଥାଟାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲୁ। ତୋ ଭଳି ଅନେକ ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କର ଏଠି ଅଛନ୍ତି। ଯେଉଁମାନେ ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କ ପରେ ହତ୍ୟା ମଧ୍ୟ କରିଛନ୍ତି। ଜଣେ ସାଧାରଣ ବ୍ୟଭିଚାରୀ... ଅତ୍ୟାଚାରୀ ଅପରାଧର କ୍ଷମା ଅଛି। କିନ୍ତୁ ତୁମ ଭଳି ପାପାଚାରୀମାନଙ୍କର ପଶ୍ଚାତ୍ତାପ ଯେତେ ଗଭୀର ହେଲେ ସୁଦ୍ଧା ସେମାନଙ୍କୁ ନର୍କରେ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥାନ ମିଳିବ ନାହିଁ। ଆମ ସମୟ ବୟସ ନ କରି ଆଗକୁ ଚାଲ।

ଦୂତ ଜଣକର କଣ୍ଠସ୍ୱର କର୍କଶ ଓ ତୀବ୍ର ଶୁଭୁଥିଲା।

ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କର ମୁଖମଣ୍ଡଳରେ ନିରାଶା ଘେରିଗଲା।

ସହଯାତ୍ରୀ ଆତ୍ମା ଓ ଦୂତମାନଙ୍କର ବାର୍ତ୍ତାଳାପ ଶୁଣୁଥିବା ଅନିର୍ବାଣ ଓ ଶଙ୍କର ଥରଥର କମ୍ପି ଉଠିଲେ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଭୃମଞ୍ଚଳର ରେଳ ଜଙ୍କସନ୍ ଭଳି ଗୋଟିଏ ଖୋଲା ଜଙ୍କସନ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚିଲେ। ସେଇ ସ୍ଥାନରୁ ସ୍ୱର୍ଗ ଓ ନର୍କକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଦୁଇଟି ରାସ୍ତା ପରସ୍ପରରୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଛନ୍ତି। ବାମ ଦିଗ ରାସ୍ତା ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଓ ଡାହାଣ ଦିଗର ରାସ୍ତା ନର୍କକୁ...।

ଶଙ୍କର, ନୃପୁର, ଜୀବବୃକ୍ଷ, ମଇଁଷି, ଗ୍ରାମ ଶୂକର ଏଇ ପାଞ୍ଚ ଆତ୍ମା ଆମ ସହିତ ଆସନ୍ତୁ। ଆମେ ଅମରାବତୀ ନଗର ବାସିନ୍ଦା। ମହେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଦୂତମାନେ...। ଶ୍ୱେତ ବର୍ଣ୍ଣର ଜଣେ ଦୂତ ଏହା ଘୋଷଣା କରିବା ପରେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଶ୍ୱେତ ବର୍ଣ୍ଣର ଦୂତମାନେ ଏବଂ ସେଇ ପାଞ୍ଚ ଆତ୍ମା ତାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କରି ଅମରାବତୀ ଆଡ଼କୁ ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ବାହାରିଲେ।

ସେଇ ଦୂତ ପୁନଶ୍ଚ କହିଲା, ହେ ପୁଣ୍ୟାତ୍ମାମାନେ! ତୁମ ପାଞ୍ଚ ଜଣଙ୍କୁ ସୁସ୍ୱାଗତମ୍...। ଅଗୁରୁ, କର୍ପୂର, ଚନ୍ଦନ, ଗନ୍ଧକର ସୁବାସିତ ମହକ ଆତ୍ମାମାନଙ୍କ ପୂର୍ବକ, ଏହିଠାରୁ ଅମରାବତୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ରମ୍ଭା, ଉର୍ବଶୀ, ମେନକା, ତିଳୋତ୍ତମା, ଚିତ୍ରସେନା, ପାରାବତୀ, ନାଳ କୁନ୍ତଳା, ପ୍ରାମୋଦ, ସୁଭଗା, ଶଶିରେଖା, ଘୃତାଚି, ମଞ୍ଜିକାସ୍ତଳ, ଭଦ୍ରାକି, ବିପୁଳାସନା, ମିଶ୍ରକେଶୀ, ଚିତ୍ରାମଧ୍ୟା ଆଦି ଦେବକନ୍ୟାଗଣ ନୃତ୍ୟ, ସଂଗୀତ ପରିବେଷଣ କରି ତୁମମାନଙ୍କୁ ସ୍ୱାଗତ କରି ପାଛୋଟି ନେବେ।

ଶଙ୍କର ଅନିର୍ବାଣକୁ
ସହାନୁଭୂତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଚାହିଁଲା।
ଅନିର୍ବାଣ ଶଙ୍କରର ଆତ୍ମାକୁ ଏକ
ଈର୍ଷାନ୍ୱିତ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିଲା।
ପାଞ୍ଚଜଣ ପୁଣ୍ୟାତ୍ମାମାନେ ସ୍ୱର୍ଗର ଦ୍ୱାର
ଆଡ଼କୁ ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ।

X X X

ଶାନ୍ତ... ଶାନ୍ତ... ତାଳ... ନୀତ...
ଦୁଷ୍ଟ ଆତ୍ମାମାନେ! କମଳା ରଙ୍ଗର
ଦୃତମାନେ କୋରଡ଼ା ପ୍ରହରା କରି
କହିଲେ। ଇତି ପୂର୍ବରୁ ସେମାନଙ୍କ
ହାତରେ ନ ଥିବା କୋରଡ଼ା, ହଠାତ୍
କିପରି ସେମାନଙ୍କ ହସ୍ତକୁ ଆସିଗଲା
ବୁଝିପାରିଲେ ନାହିଁ ଅନିର୍ବାଣ...।

ପଥ ମଧ୍ୟରେ ପୁଣି ନାଗଯମ..
ବ୍ରହ୍ମାଯମଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାର।

ସମସ୍ତେ ଏକ ସ୍ୱରରେ ହାହାକାର କରୁଥିଲେ।

କୋଟି କୋଟି କୁଳୁକ୍ ଅଣ୍ଡାକୁ ଅନେକ ବର୍ଷ କାଳ ଶତ୍ରୁର ସେଇ
ବାସକୁ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଯେପରି ଭୟଙ୍କର ଦୁର୍ଗନ୍ଧ
ଜାତ ହୁଏ, ସେଇଭଳି ଦୁର୍ଗନ୍ଧ ଖେଳିଯାଉଛି ସେଠାରେ।

ହେ ମହାଶୟ! ମୋର ଏକ ସନ୍ଦେହ ମୋତନ କରିବେ କି? ନରକ
ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୋଗ କରୁଥିବା ଅନିର୍ବାଣ ପଚାରିଲା।

କ'ଣ ସନ୍ଦେହ? କୋରଡ଼ା ପ୍ରହାର କରି ପଚାରିଲା ଦୃତ।

ଜୀବବୃକ୍ଷ, ମଇଁଷି ଓ ଗ୍ରାମ ଶୁକର ଏମାନେ କେମିତି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗଲେ?

ପତ୍ର, ତାଳ, କାଞ୍ଚ, ଚେର ନିଜର ସବୁକିଛି ପର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉତ୍ସର୍ଗ
କରି ଦେଇଛି ଏଇ ଜୀବବୃକ୍ଷ। ନିଜର କ୍ଷୀରକୁ ନିଃସ୍ୱାର୍ଥ ଭାବରେ ଦାନ
କରିଛି ମଇଁଷି। ପୂର୍ବ ଜନ୍ମର ସୁକୃତି ଫଳରେ ସର୍ବଦା ଦୈବଧ୍ୟାନରେ
ସମୟ ବିତାଇ ତାକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିବା ଆହାରକୁ ଅନ୍ୟ ଶୁକରମାନଙ୍କ
ସହିତ ବାଣ୍ଟି ଭୋଜନ କରିଥିଲା ଏଇ ଶୁକରୀ।

ସେଇ ଜୀବବୃକ୍ଷ ଆମାଜନ ନଦୀ ଅବବାହିକାର... ସେଇ ଶୁକର
ଇଟାଲା... ଆଉ ସେଇ ମଇଁଷି ସ୍ୱିଡେନ୍, କହି ପୁନର୍ବାର କୋରଡ଼ା
ପ୍ରହାର କଲା ଅନିର୍ବାଣକୁ।

ପ୍ରହାର ପରେ ପ୍ରହାର ପାଇ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହେଉଥିବା
ଅନିର୍ବାଣ ପୁଣି ପଚାରିଲେ, ଆଉ ସେଇ ନୂପୁର? ସେ ତ ଜଣେ
ବ୍ୟଭିଚାରୀ! ସେ କିପରି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗଲା?

ଓଃ... ସେଇ ସ୍ତ୍ରୀ ଆତ୍ମା! ତୋ ମୃତ୍ୟୁର ଠିକ୍ ଦଶ ମିନିଟ୍ ପୂର୍ବରୁ
ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆଘାତରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲା। ତାକୁ ବଳପୂର୍ବକ
ବେଶ୍ୟାବୃତ୍ତି କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରାଯାଉଥିଲା। ସର୍ବଦା ତାକୁ
ଜୀବନରେ ମାରିଦେବାକୁ ଧମକ ଦେଉଥିଲେ ତୋ ଭଳି ନୀତ
ପ୍ରବୃତ୍ତିର ଲୋକମାନେ। କିନ୍ତୁ ସେ ନିରନ୍ତର ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ଧ୍ୟାନରେ ସମୟ
କଟାଉଥିଲା। ବେଶ୍ୟାବୃତ୍ତିରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ସମସ୍ତ ଅର୍ଥକୁ ଅନାଥାଶ୍ରମକୁ ପଠାଇ
ଦେଉଥିଲା। ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଉପାୟ ଖୋଜୁଥିଲା ସେଇ ନର୍କରୁ ମୁକ୍ତି
ପାଇବା ପାଇଁ। ଆହତ ପକ୍ଷୀପରି ଛଟପଟ ହେଉଥିଲା। ଦିନେନା ଦିନେ
ଏଇ ନର୍କରୁ ନିଷ୍ପନ୍ନ ବାହାରିଯିବ - ଏଇ ଆଶାରେ ଦିନ କାଟୁଥିଲା।
ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଯା'ଠାରୁ ଅଧିକ କ'ଣ ଆବଶ୍ୟକ? କହିଲା ଯମଦୂତ।

ହା...ହା... କା'ର ଚିହ୍ନରେ ସମଗ୍ର ପ୍ରାକ୍ତର ଗୁଞ୍ଜରି ଉଠୁଛି!

ଯାହାହେଉ... ଖୁବ୍ ଶୀଘ୍ର ଆମେ ସରହଦରେ ପହଞ୍ଚିଗଲା। ହେଇ

ଦେଖ... ବୈତରଣୀ, କହିଲା ଯମଦୂତ।

ବୈତରଣୀରେ ପ୍ରବାହିତ ହେଉଛି ରକ୍ତ...
ପୂର୍ଣ୍ଣ...। ଶୁଭୁଆଏ ବିଷଧର ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କର
ଉଚ୍ଚେସ୍ୱର, ବୀଭତ୍ସ ଚିତ୍କାର... ପହଁରୁଥିଲେ
ବିଷଧର ଭୁଜଙ୍ଗମାନେ, ବୃକ୍ଷିକମାନେ। ଅତି
ଦୀର୍ଘ ସର୍ପମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଫଣା ଉଠୋଳନ
କରି... ନାଗ ଫାଶରେ ବାନ୍ଧି ପକାଇବା ପାଇଁ
ଯେମିତି ଆହ୍ୱାନ ଜଣାଉଛନ୍ତି...।

ଆଉ ଅଧିକ ସମୟ ନିରବ ରହିପାରିଲେ
ନାହିଁ ଅନିର୍ବାଣ। ଆତୁରତାର ସହିତ ପଚାରିଲେ,
ଆଉ ସେଇ ଶଙ୍କର! ସେକ୍ରେଟେରିଏଟ୍‌ର
ମୋର ସହକର୍ମୀ! ସେ ମଧ୍ୟ ମୋ ଭଳି
ଲାଞ୍ଚଖୋର, ବ୍ୟଭିଚାରୀ! ତା' ସତ୍ତ୍ୱେ ସେ
କିପରି ସ୍ୱର୍ଗକୁ ଗଲା? ଭୟରେ ଭୟରେ
ବୈତରଣୀ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ପଚାରିଲେ।

ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତା ତୁମ ଦୁଇଜଣଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ ଦେଇ, ତୁମେ ଦୁହେଁ ଏକ
ସମୟରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିବାକୁ ଯାଉଛ ବୋଲି ସୂଚନା ଦେବାର ପର
ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଶଙ୍କର କ'ଣ କଲେ ଜାଣିଛି?

ନା, ଜାଣିନି...।

ତେବେ ଯାଡ଼େ ଦେଖ... ଜାଣିପାରିବୁ କହି ଯମଦୂତ ତା' ହାତ
ପାପୁଲିକୁ ଦେଖାଇଲା...। ପାପୁଲିରେ ଚିତ୍ରି ସ୍ତନ୍ତ୍ର ଭଳି ପରଦାରେ ଦୃଶ୍ୟ
ଦେଖାଗଲା।

କ୍ରନ୍ଦନରତ ଶଙ୍କର ଥରି ଥରି ବାର ସନ୍ନିଧି ପାଦି ଲଟ୍‌ରେ ଥିବା
ତାଙ୍କ କାର୍‌ର ଡ୍ରାଇଭିଂ ସିଟ୍‌ରେ ବସି ତାଙ୍କର ଜଣେ ଓକିଲ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ
ଫୋନ୍ କରି କହିଲେ, ଏଇ ତ୍ରିଲୋଚନ... ମୁଁ ଡ୍ରିଲ୍ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି...
ଏବେ... ଏଇକ୍ଷଣି। ମୁଁ ତୋ ଘରକୁ ଆସୁଛି।

ଏଇ ରାତିବେଳାରେ! ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ତାଙ୍କ ଓକିଲବନ୍ଧୁ।

ହଁ... ଏବେ ହଁ ମୋତେ ଡ୍ରିଲ୍ କରିବାକୁ ହେବ। ପ୍ଲିଜ୍... କୌଣସି
ପ୍ରଶ୍ନ କର ନାହିଁ... ଖାଲି ସାହାଯ୍ୟ କର...।

ହଉ ଠିକ୍ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ଦୁଇଜଣ ଆଚେଷ୍ଟ ଦରକାର।

ମାନେ?

ଚେଷ୍ଟେଚର ଅର୍ଥ ଡ୍ରିଲ୍ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ମାନେ ତୁ...। ଆଚେଷ୍ଟମାନେ
ସାକ୍ଷୀ...। ଦୁଇଜଣ ସାକ୍ଷୀ ଦସ୍ତଖତ କରିବା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ। କହିଲେ
ଓକିଲବନ୍ଧୁ ତ୍ରିଲୋଚନ।

ଠିକ୍ ଅଛି... ମୁଁ ଦୁଇଜଣ ସାକ୍ଷୀଙ୍କୁ ନେଇ ଆସୁଛି। ବାକି
ଫରମାଲିଟିସ୍ ସବୁ ରେଡି କର।

ନିଜର ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ବାଣ୍ଟିବା ପାଇଁ ଅନେକ କାଲିଦା କଟକଣା ଅଛି
ପୃଥିବୀ ବ୍ୟାପୀ। ଏଥିପାଇଁ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ନାମକରଣ
କରିଛନ୍ତି। ଏଇ 'ଡ୍ରିଲ୍' ପଦକୁ ପ୍ରଥମେ ବ୍ୟବହାର କରିଥିଲେ
'ସେକ୍ସପିଅର' ତାଙ୍କ ନାଟକ 'ଜୁଲିୟସ ସିଜର୍'ରେ। ବ୍ରିଟିଶରମାନଙ୍କୁ
ଏଇ 'ଡ୍ରିଲ୍' ପଦଟା ବେଶ୍ ଆକର୍ଷିତ କରିଥିଲା। ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ
ସେମାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛାପତ୍ରମାନଙ୍କରେ ଏଇ 'ଡ୍ରିଲ୍' ପଦକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବା
ପାଇଁ ସାମ୍ବିଧାନିକ ସ୍ୱୀକୃତି ମିଳିଥିଲା। ବ୍ରିଟିଶରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆମ ଦେଶ
ଶାସିତ ହୋଇଥିଲା। ତେଣୁ ଆମ ନ୍ୟାୟ ଶାସ୍ତ୍ରର 'ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ସକ୍ସେସନ୍
ଆକ୍ଟ'ରେ ମଧ୍ୟ ଆମେ 'ଡ୍ରିଲ୍' ପଦ ବ୍ୟବହାର କରି ଆସୁଛୁ।

ଠିକ୍ ଅଛି, କହି ଶଙ୍କର କାର୍‌କୁ ଡ୍ରା ଟ୍ରା ବେଗରେ ଚଳାଇ ତାଙ୍କର
ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଘନିଷ୍ଠ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ଅନୁରୋଧ ପୂର୍ବକ କହିଲେ,

ମୁଁ ଏବେ ଓଁଲ୍‌ନାମା କରିବାକୁ ଯାଉଛି... ସେଥିପାଇଁ ତୋର ଓ ତୋ ପତ୍ନୀର ସାକ୍ଷୀ ଭାବରେ ଦସ୍ତଖତର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି। ବର୍ତ୍ତମାନ ମୋ ସହିତ ଚାଲ।

ବନ୍ଧୁ ଜଣକ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ, ତୋର ପତ୍ନୀ ଓ ପୁଅମାନଙ୍କ ସହିତ କିଛି ମତାହତର, ଗଣ୍ଡଗୋଳ ହୋଇଛି କି?

ନା! ସେମିତି କୌଣସି ପରିସ୍ଥିତି ଉପୁଜି ନାହିଁ। ହଠାତ୍ ମୋତେ ଓଁଲ୍‌ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଲା... ବାସ! ଦୟାକରି ବେଶି କିଛି ପଚାର ନାହିଁ।

ଠିକ୍ ଅଛି ଆମେ କାଲି ଯିବୁ, କହିଲେ ବନ୍ଧୁ।

ନା... କାଲି ନୁହେଁ, ଏଇ ବର୍ତ୍ତମାନ ହିଁ ଯିବାକୁ ହେବ।

ଏବେ? ଏତେ ରାତିରେ!

ହଁ... ପ୍ଲିଜ୍... ଶଙ୍ଖର କଷ୍ଟ ଅରୁଥିଲା।

ଆରେ, କଅଣ ହୋଇଛି ତୋର!

ପ୍ଲିଜ୍... ଅଧିକ ପ୍ରଶ୍ନ କର ନାହିଁ। ଶୀଘ୍ର ବାହାରିପଡ଼। ଆପଦ ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଏଇ ବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ଶଙ୍ଖର ଅନେକ ଥର ସାହାଯ୍ୟର ହାତ ବଢ଼ାଇ ଦେଇଥିଲେ। କିନ୍ତୁ ସେସବୁକୁ ଏବେ ସ୍ମରଣ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କଲେ ନାହିଁ।

ଠିକ୍ ଅଛି, ଚାଲ। ଦଶ ମିନିଟ୍‌ରେ ସେମାନେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓକିଲବନ୍ଧୁଙ୍କ ଘରେ।

ଭୟଭୀତ, ବିଚଳିତ ଶଙ୍ଖରକୁ ଦେଖି ଓକିଲବନ୍ଧୁ ତ୍ରିଲୋଚନ ଅନୁମାନ କଲେ ଯେ କିଛି ସମସ୍ୟା ଉପୁଜିଛି, କିଛି ଘଟିଛି। କିନ୍ତୁ ପଚାରିବାକୁ ଉଚିତ ମଣିଲେ ନାହିଁ।

ଇଣ୍ଟରନେଟ୍‌ର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି... ତୁ ଶୀଘ୍ର ନେଟ୍ ଅନ୍ କର, କହିଲେ ଶଙ୍ଖର।

ତା'ପରେ ତାଙ୍କର ଇ-ମେଲ୍ ଲଗାଇ ନେଟ୍ 'ଡ୍ରାଫ୍ଟ୍ ଫେଲ୍ଡର୍'ରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ଫାଇଲ୍ ଖୋଲି ପ୍ରିଣ୍ଟଆଉଟ୍ ବାହାର କଲେ। ସୁବତ୍ର ସାହୁ - ସାତ ହଜାର - ଖାରବେଳ ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର, ରାମେଶ୍ୱର ପୁରୋହିତ/ ଦଶହଜାର/ ପ୍ଲ୍‌ଟ ନଂ- ୩୦୯, କଲିଙ୍ଗ ଆପାର୍ଟମେଣ୍ଟ, ଭୁବନେଶ୍ୱର। ନାମ, ଅର୍ଥର ପରିମାଣ, ଠିକଣା ଲେଖା ହୋଇଛି, ଅତି କମ୍‌ରେ ତିନିଶହ ଜଣଙ୍କର ନାମ ଅଛି ଫାଇଲ୍‌ରେ।

ଏମାନେ ସମସ୍ତେ କିଏ? ପଚାରିଲେ ଓକିଲବନ୍ଧୁ।

ମୁଁ ଏମାନଙ୍କ ନିକଟରୁ ଉତ୍କୋଚ୍ଚ ଗ୍ରହଣ କରିଛି। ମୋ ମୃତ୍ୟୁ ଅପରାଦ୍ରେ ମୋ ସମ୍ପତ୍ତିରୁ ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ପାଇବେ। ତମକି ଉଠିଲେ ସେଠି ଉପସ୍ଥିତ ତିନିଜଣ।

ଏସ୍.ବି.ଆଇ ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରେ ଛଅ... ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆରେ ଚାରି... କାନାରା ବେଙ୍କ୍‌ରେ ସାତେ ତିନି... ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଅଫ୍ ବରୋଦାରେ ତିନି... ସର୍ବମୋଟ୍ ସାତେ ଷୋହଳ ଲକ୍ଷ ଫିଙ୍ଗ୍‌ଡ୍ ଡିପୋଜିଟ୍ ଅଛି। ଘରେ ଛଅ କିଲୋ ସୁନା, କୋଡ଼ିଏ କିଲୋ ରୂପା ଅଛି। ଏସବୁ ଟଙ୍କାକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ମୁଁ ଲାଞ୍ଜ ଗ୍ରହଣ କରିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଟଙ୍କା ଫେରସ୍ତ ଦିଆଯିବ।

ମୋ ସ୍ୱଅର୍ଜିତ ଅର୍ଥ ଅର୍ଥାତ୍ ଦରମାରୁ କିଣିଥିବା ଦଶ ଏକର ଜମି ମୋର ଦୁଇ ପୁତ୍ର ପାଇବେ... କିନ୍ତୁ ଦୁଇଟି ସର୍ତ୍ତରେ। ପ୍ରଥମ ସର୍ତ୍ତ ହେଲା, ମୋର ପୁତ୍ରମାନେ ସେମାନଙ୍କ ଭାଗ ଜମିରେ ଅନ୍ୟତମ ପଚାଶଟି ବୃକ୍ଷ ରୋପଣ କରିବେ, ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ତ୍ତ ହେଲା, ସେମାନେ ଅନ୍ୟ ଧର୍ମରେ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଜାତିରେ ଅର୍ଥାତ୍ କୁଳାକ୍ରମ ବିବାହ କରିବେ। ତେବେ ଯାଇ ଜମିର ମାଲିକାନା ହାସଲ କରିପାରିବେ। ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ବାସ କରୁଥିବା ବାସଗୃହ ଅନ୍ୟତମ ଦେଢ଼ କୋଟି ହେବ। ମୋ ପତ୍ନୀ ଏହାକୁ ଭୋଗ କରିବେ। ତାଙ୍କ ମରଣାନ୍ତେ ମଦର ଟେରେସା କୁଷ୍ମାଶ୍ରମ ଟ୍ରଷ୍ଟକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଦିଆଯିବ।

ଏହା ହେଲା ମୋର 'ଓଁଲ୍‌ନାମା'। ଏଥିରେ ଯେମିତି କୌଣସି ପରିବର୍ତ୍ତନ ନ ହୁଏ। ଏହି ଓଁଲ୍‌ନାମାକୁ ମୁଁ ଧୀରସ୍ଥିର ଚିତ୍ତରେ, ସୁସ୍ଥ ମସ୍ତିଷ୍କରେ ଲେଖୁଛି ବୋଲି ଲେଖିଦେ। ଶୀଘ୍ର କାମଟା ସାରିଦେ, କହିଲେ ଶଙ୍ଖର।

ଓଁଲ୍‌ନାମା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଗଲା। ଦସ୍ତଖତ କଲେ ଶଙ୍ଖର।

ସେଠୁ ସିଧା ଘରେ ପହଞ୍ଚି ପତ୍ନୀ ଓ ଦୁଇ ପୁଅଙ୍କୁ ତାକି ହଲ୍‌ରେ ବସାଇଲେ। ଭାରି ଥକା ଲାଗୁଥିଲା ତାଙ୍କୁ। ସେମିତି ଥକିଲା ସ୍ୱରରେ କହିଲେ, ଜୀବନରେ ମୁଁ ମୋ ସଂସାର ପ୍ରତି କେବେ ନିର୍ଲସ୍ତ ନ ଥିଲି। ଫଳେ ପୁଷ୍ପେ, ଭଲମନ୍ଦ ଯେମିତି ବି କରି ମୋ ପରିବାର ପାଇଁ କଷ୍ଟ ସ୍ୱୀକାର କରିଛି। ଜୀବନରେ ଅନେକ ଭୁଲ୍ ମଧ୍ୟ କରିଛି... ମଦ୍ୟପାନ ଭଳି ଅନେକ ଦୁରଭ୍ୟାସର ବଶବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇଛି। ତୁମମାନଙ୍କ ମନରେ ଦୁଃଖ ଆଘାତ ପହଞ୍ଚାଇଛି... ଦୟାକରି ମୋତେ କ୍ଷମା କରିଦିଅ।

ତୁମେ ଏସବୁ କ'ଣ କହୁଛ! ତୁମର କ'ଣ ହେଇଛି? ପତ୍ନୀ ପଚାରିଲେ।

ମୋର କିଛି ହେଇ ନାହିଁ, କିଛି ସମୟ ପରେ ହୁଏତ ହୋଇପାରେ! ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କ ନିକଟରୁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିନେବାଟା ଉଚିତ। ପଶ୍ଚାତ୍ତାପର ଅଗ୍ନିରେ ଜଳୁଥିଲା ତାଙ୍କ ହୃଦୟ। ଆଖି ଛଳଛଳ ହୋଇ ଉଠିଥିଲା। କଥା କହୁ କହୁ କଷ୍ଟରୁ ଛାଡ଼ି ଗଲାରୁ ଆଉ କଥା ଖୁରିଲା ନାହିଁ। ଛାତିକୁ ଚାପିଧରି ପଛକୁ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଲେ, ଛଟପଟ୍ ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ। ଆପୋଲ ହସ୍ପିଟାଲ୍‌କୁ ନିଆଗଲା। ଇଣ୍ଟେନସିଭ୍ କେର୍ ଯୁନିଟ୍‌ରେ କେଇ ସେକେଣ୍ଡ ମାତ୍ର ବ୍ୟଥାକୁ ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ... ତା'ପରେ ସବୁ ଶେଷ।

X X X

ମୃତ୍ୟୁ କିଛି ସମୟ ପରେ ଆସନ୍ନ ଜାଣି, ବ୍ୟକ୍ତି କିଭଳି ଆତରଣ କରୁଛି, କଅଣ ଚିନ୍ତା କରୁଛି ସେଇଥିରୁ ତା'ର ସ୍ୱର୍ଗ, ନର୍କ ପ୍ରସ୍ଥାନ ନିର୍ଭର କରେ।

ପ୍ରତି ଜନ୍ମଦିନ ଅବସରରେ ମୃତ୍ୟୁ ଦେବତା ଦୁଇଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏଇ ଅବସର ପ୍ରଦାନ କରିଥାଆନ୍ତି। କିନ୍ତୁ କେହି ତା'ର ବିନିଯୋଗ କରନ୍ତି ନାହିଁ। ଆଉ କାହା କଥା କାହିଁକି! ତୋ ନିଜ କଥା ବିଚାରକୁ ନେ, ବେଶ୍ୟା ଗମନ କରିଥିଲୁ। ପୁଅ ପାଇଁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଅର୍ଥ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପାଇଁ ଲାଞ୍ଜ ଗ୍ରହଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କଲୁ। ଜୀବନରେ କରିଥିବା ଅନେକ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ କରିବା ଦୂରେ ଥାଉ, ଅତି ସହଜ ଉପାୟରେ ସ୍ୱର୍ଗପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ କାଶୀକୁ ଟିକଟ୍ ବୁକ୍ କରି ଅସ୍ଥିକୁ ଗଙ୍ଗା ନଦୀରେ ବିସର୍ଜନ କରିବାର ଆୟୋଜନ ମଧ୍ୟ କରିପକାଇଲୁ। ପୋଲିସ୍‌କୁ ମିଛ କହିଲୁ। 'ମୃତ୍ୟୁ ଦ୍ୱାର' ନିକଟରେ ପହଞ୍ଚିବା ପୂର୍ବରୁ ଗୋଟିଏ ବି ଭଲକାମ ସମ୍ପାଦନ କରିପାରିଲୁ ନାହିଁ କିମ୍ବା କରିବାର ମାନସିକତା ମଧ୍ୟ ନ ଥିଲା, କହିଲା ଯମ ଦୂତ।

ଦୁଃଖରେ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଲେ ଅନିର୍ବାଣ।

ବଞ୍ଚିଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ... 'ମୃତ୍ୟୁ ଦ୍ୱାର' ମାତ୍ର ଦୁଇ ଘଣ୍ଟାର ଦୂରଦୂରେ ଅଛି... ଭଲ କାମ କଲେ ସ୍ୱର୍ଗକୁ... ଅନୈତିକ କାମ କଲେ ନର୍କକୁ ଯିବି ଭାବି ସେଇ ଅନୁସାରେ ନିଜର ଆତରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ ଯଥେଷ୍ଟ...। ସାରା ଜଗତ ଭିନ୍ନ ଦେଖାଯିବ। ସ୍ୱର୍ଗ... ନର୍କର ସ୍ଥିତି ସମ୍ପର୍କରେ ଡର୍କ... ବିଚର୍କ... ମାମାଂସାର ଆବଶ୍ୟକତା ଏଇଠି ନାହିଁ! ବାସ...।

ଏବେ ଚାଲ ବୈତରଣୀ ମଧ୍ୟକୁ ପ୍ରବେଶ କର...।

ଅନିର୍ବାଣ ପଶ୍ଚାତ୍ତାପର ସହିତ ବୈତରଣୀକୁ ପାଦ ବଢ଼ାଇଲେ...।

ସୁଇସ୍ ଜେଜୀ

ଦିନନାଥ ପାଠୀ

ଟ୍ରେନ୍ ଜୁରିକ୍ ରେଲ ଷ୍ଟେସନ୍‌ରୁ ବାହାରିଲା ଲୁଜେନ୍ ଦେଇ ଇଣ୍ଟରଲାକେନ୍ ଯିବା। ଜୁରିକ୍ ହ୍ରଦ କୂଳେ କୂଳେ ଟ୍ରେନ୍ ଆଗକୁ ମାଡ଼ି ଚାଲିଲା। ହ୍ରଦର କାଉଆଖିଆ କଳାଭୂମିରେ ହେମାଳ ପାଣିରେ ବରଫ ଢଙ୍କା ଗିରିଶୃଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତିଫଳିତ ହେଇ ଜଳ ଓ ଆକାଶ ମଧ୍ୟରେ ଚିରନ୍ତନତାର ସମ୍ପର୍କ ବାଜୁଥିଲେ। ହ୍ରଦର ତଳୁନି ନିଶ୍ଚଳତାକୁ ପ୍ରତିହତ କରି ମଝି ମଝିରେ ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଜାହାଜଗୁଡ଼ିକ ହ୍ରଦରେ ଯାତାୟତ କରୁଥିଲେ। ଚହଲା ପାଣିର ଶିଅର ଭିତରେ ସୌଖୀନ ତଙ୍ଗାଗୁଡ଼ିକ ମାତାଳ ମଣିଷ ଭଳି ଦୋହଲି ଯାଉଥିଲେ। ହ୍ରଦ କୂଳରେ ଦଳ ଦଳ ସଫେଦ ରାଜହଂସ ଜଳପୁଲିସ ଭଳି ପଛତରା ମାରୁଥିଲେ। ବିମୋହିତ ହେଲାଭଳି ନୈସର୍ଗିକ ଦୃଶ୍ୟ ସମ୍ଭାର। ମୁଁ ପରିବେଶର ଘନାୟିତ ଆହ୍ଲାୟତା ଭିତରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହଜିଯାଇଥିଲି। ଟ୍ରେନ୍ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟରେ ମୋଟେ ଗହଳଚହଳ ନ ଥିଲା। ଖୁବ୍ ସମ୍ଭବତଃ କେବଳ ଆମେ ଦୁଇଜଣ ଯାତ୍ରୀ, ପ୍ରାଚ୍ୟ ଓ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟର ଏକ ପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ମିଳନ ଭଳି ମନେ ହେଉଥିଲା। ଜୁରିକ୍ ହ୍ରଦର ଉତ୍ତର ମୋଡ଼ରେ ଟ୍ରେନ୍‌ଟି ପେଟେଇଲା ନନ୍ଦନକାନନର ଟ୍ୟା ଟ୍ରେନ୍ ଭଳି। ମୁଁ ଭାରସାମ୍ୟ ହରେଇ ମୋ ସାମ୍ବାନରେ ବସିଥିବା ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ଉପରକୁ ଉହୁଙ୍କି ଗଲି। ମୁଁ ଜାଣିଛି ଏଇଟା ଅଶାଳୀନତା। ପୁଣି ମୋର ସହଯାତ୍ରୀ ଜଣକ ଭଦ୍ରମହିଳା, ବୟସ୍କା। ଯୁବତୀ ବା ପ୍ରୌଢ଼ା ହେଇଥିଲେ ଘଟଣାଟି ଭିନ୍ନ ମୋଡ଼ ନେଇଥାନ୍ତା ନିଶ୍ଚୟ। ମୁଁ କ୍ଷମାପ୍ରାପ୍ତି ହେଲି। ମୁଁ ହାତଯୋଡ଼ିବା ଦେଖି ଲୋକେ ଖୁବ୍ ଗମ୍ଭୀର, ସହଜେ ଏଭଳି ଚିପ୍ପଣୀ ଦିଅନ୍ତିନି। ସେ ମୋ ଅସହାୟତା ହେଜି ପାରିଲେ। “ସୁଇସ୍ ଟ୍ରେନ୍‌ଯାକ ଅଯଥା ଭାରି ତର ତର। ଏମିତି ହେଲେ ପର୍ଯ୍ୟଟକମାନେ ସୁଇସ୍ ପ୍ରକୃତକୁ ଘେନିବେ କେମିତି?” ଭଦ୍ରମହିଳା ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଲେ, ଏ ମୋଡ଼ରେ ଟ୍ରେନ୍‌ଟା ଅଜଗର ଭଳି କଡ଼ ଲେଉଟାଏ। ଟିକିଏ ସତର୍କରେ ବସି ନ ଥିଲେ ଏଭଳି ଛୋଟମୋଟ ଦୂର୍ଘଟଣା ଘଟିବା ସ୍ବାଭାବିକ।”

ଭଦ୍ରମହିଳା ଏଥର ମୋ ବିଷୟରେ ତନଖିବାକୁ ଚାହିଁଲେ।

“ତମେ କେଉଁଠାକୁ ଯାଉଛ?”

“ଲୋକୋ”, ମୁଁ କହିଲି।

“ଲୋକୋ ତ ଏହି ଟ୍ରେନ୍ ଯିବନି।”

ମୁଁ ଉତ୍ତର ଦେବାକୁ, “ଜାଣେ, ଇଣ୍ଟରଲାକେନ୍‌ରେ ଓହ୍ଲାଇ, ବସ୍ ଧରିବା ଆପଣ କୁଆଡ଼େ ଯିବେ?”

“ଇଣ୍ଟରଲାକେନ୍, ସେଇଟା ତ ଟ୍ରେନ୍‌ର ଷ୍ଟେସନ୍।” ଭଦ୍ରମହିଳା ସୂଚନା ଦେଇ ପୁଣି କହିଲେ, “ଭଲ ହେଲା ସାଙ୍ଗହେଇ ଯିବା। କଥାଭାଷା ହେଇ ସମୟ କଟିଯିବ।”

“ତମେ କେଉଁ ଦେଶରୁ ଆସିବ?”

“ଭାରତବର୍ଷ।”

“ତମ ଦେହର ରଙ୍ଗରୁ ଓ କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥନା ଢଙ୍କାରୁ ମୁଁ ଜାଣିପାରିଛି ତମେ ଭାରତୀୟ ବୋଲି।”

“କିନ୍ତୁ ଭାରତବର୍ଷର କେଉଁ ସହରରୁ?” ଭଦ୍ରମହିଳାଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନ।

“ଭୁବନେଶ୍ୱର, ସହସ୍ର ମନ୍ଦିରର ନଗରୀ।”

ମୋତେ ଖୁସି ଲାଗିଲା ଯେ ସେ ଭାରତବର୍ଷ ସମ୍ପର୍କରେ ସଚେତନ। ପଚାରିଲେ, “ଭାରତବର୍ଷର ସଂସ୍କୃତିକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ବହୁ ଦିନରୁ ମୋ ମୁଣ୍ଡରେ ଦାନ୍ତା ବାନ୍ଧିଛି। ପଚାରିବି ପଚାରିବି ବୋଲି ଭାବୁଛି। ସମ୍ଭବ ହେଇପାରି ନ ଥିଲା। ତମେ କ’ଣ ମୋର ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିବ? ଆଜ୍ଞା କହିଲ, ତମ ଦେଶର ନାରୀମାନେ କପାଳରେ କାହିଁକି ସିନ୍ଦୂର ଟୋପା ଲଗାନ୍ତି?”

ମୁଁ କହିଲି, “ଆମେ ନାରୀମାନଙ୍କୁ ଦେବୀ ଭଳି ଗ୍ରହଣ କରୁ। ଏଣୁ ଉଭୟ ନାରୀ ଓ ଦେବୀ କପାଳରେ ସିନ୍ଦୂର ଟୋପା ଓ ସୀମନ୍ତରେ ସିନ୍ଦୂର ଗାର ଧାରଣ କରନ୍ତି। ସିନ୍ଦୂର ଜୀବନ ପ୍ରବାହର, ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟର ଓ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତାର ପ୍ରତୀକ। ଏମାନେ ସମସ୍ତେ ସୋହାଗିନୀ। ଅନ୍ୟ ପତି ଇଚ୍ଛନ୍ତିନି। ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଆହୁରି ଅନେକ କାରଣ କୁହାଯାଇପାରେ। ଗୋଟିଏ ଛୋଟକାଟର ଭାଷଣ ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଇପାରେ।”

ହ୍ରଦଟି ଆକାରରେ ଯଥେଷ୍ଟ ବଡ଼, ଦଶ ପନ୍ଦର କିଲୋମିଟର ଠାରୁ ବି ଅଧିକା ଲମ୍ବ ହେବ। ଟ୍ରେନ୍ ଅବିରାମ ଚାଲିଛି। ତଥାପି ଆମେ ହ୍ରଦର ସୀମା ଟପିପାରୁନୁ। ଭଦ୍ର ମହିଳାଙ୍କ ମନରେ ଅସୁମାରୀ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠି ମାରୁଚି, ସବୁ ପଚାରି ପାରୁନାହାନ୍ତି। ମନେହେଉଛି ଏକଲା ମଣିଷ ଜଣେ। ଜୀବନ ଯୁଦ୍ଧରେ ପରାଜିତ ଜଣେ ନାରୀ।

“ତମେ ଏଠି କାହାର ଅତିଥି ହେଇବ?”

ମୁଁ ମୋ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ନାଁ କହିଲି।

ସେ ତାଙ୍କୁ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣନ୍ତି। ତାଙ୍କ ମୁ୍ୟଜିୟମ୍‌ରେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଭାରତୀୟ କଳାର ଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶନୀ ହୁଏ। ସେହି ପ୍ରଦର୍ଶନୀମାନଙ୍କରେ ଅନେକ ଭାରତୀୟ ଦେବୀଙ୍କ ଚିତ୍ର ପ୍ରଦର୍ଶିତ ହେବା ସେ ଦେଖିଛନ୍ତି।

“ଏବେ ବୁଝିଲି ନାରୀର କପାଳରେ ସିନ୍ଦୂର କାହିଁକି ଲାଞ୍ଜିତ କରାଯାଏ, ସେ ମନେ ପକେଇଲେ।” ମୋ ସହଯାତ୍ରୀ ନାରୀଜଣକ ମନେହେଲେ ରହସ୍ୟମୟୀ, ଅନୁସନ୍ଧିଷ୍ଟ ଏବଂ ନିରୋଳା କଥା ପଦେ କହିବା ପାଇଁ ଆଗରୁ ଲୋକଟିଏ ପାଇ ନ ଥିଲେ। ମହିଳାଙ୍କ କଥା ଦୂରେ ଥାଉ ସୁଇସ୍ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ତ ସହଜେ କଥା କୁହନ୍ତିନି। ବାବଦୁକ ନୁହନ୍ତି। କାହା ସାଙ୍ଗରେ ସେ ମନଖୋଲି କଥା ହେଇଥାନ୍ତେ।

“ଆପଣ ବୋଧହୁଏ ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ଘର ବାହାରିଛନ୍ତି”, ମୁଁ ପଚାରିଲି।

“ଆପଣଙ୍କ ଅନୁମତି ଠିକ୍ ନୁହେଁ”, ସହଯାତ୍ରୀ ଜଣେଇଲେ।

ତାଙ୍କ ଉତ୍ତର ମୋତେ କୌତୂହଳୀ କରିଦେଲା। ମୁଁ ସମ୍ଭ୍ରମର ସହିତ ପୁଣି ପଚାରିଲି, “ତା’ହେଲେ ଆପଣ ବି ମୋ ଭଳି ଜଣେ ପର୍ଯ୍ୟଟକ, ଅନ୍ୟ ଦେଶର ନାଗରିକ? କ’ଣ ବରଫାବୃତ ପାହାଡ଼ ଓ ନୀଳ ହେମାଳ ହ୍ରଦ ଦେଖିବା ପାଇଁ ଆସିଛନ୍ତି?”

“ନା, ନା, ଏଇ ଜୁରିକ୍ ନଗରୀରେ ମୋ ଘର। ଏହି ହ୍ରଦର

ଉପରମୁଣ୍ଡରେ ମୁଁ ରହେ। ଆଜି ବୋଲି ନୁହଁ, ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟହ ଏହି ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଯାଏ ଶେଷ ଷ୍ଟେସନ୍ ଯାଏ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟହୀନ ଭାବେ। ସେଇଠି ଓହ୍ଲେଇପଡ଼ି ଷ୍ଟେସନ୍ ପାଖ ପାର୍କର ନିକାଶନ କୋଣରେ ବେଞ୍ଚ ଉପରେ ବସେ। ଲକ୍ଷ୍ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଖୋଲେ, ଲକ୍ଷ୍ ଖାଏ। ଟ୍ରେନ୍ ଫେରିବା ସମୟ ହେଇ ଯାଇଥାଏ। ପୁଣି ସେଇ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଲୁଚି ଫେରେ। କାଳେ ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିବିନି, ଟ୍ରେନ୍ ମୋତେ ନ ନେଇ ଚାଲିଯିବ, ଏଣୁ ବଡ଼ି ଭୋରରୁ ଉଠେ, ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରେ, ବ୍ରେକଫାଷ୍ଟ ଖାଏ, କଫି କପେ ପିଏ। ତା'ପରେ ଲକ୍ଷ୍ ପ୍ୟାକେଟ୍ ସଜାଡ଼ି ମୋ ହେଷ୍ଟବ୍ୟାଗ୍‌ରେ ଭର୍ତ୍ତି କରେ ଏବଂ ଗ୍ରାମ୍ ଧରି ସକାଳ ଆଠ ଆଗରୁ ବାହନ୍‌ହୋପ୍ ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚିଥାଏ। ଏହି ଟ୍ରେନ୍‌ଟି ମୋ ଜୀବନର ସହଚର ପାଲଟି ଯାଇଛି। ଏମିତିରେ ଟ୍ରେନ୍ ସାଙ୍ଗରେ ଅନେକ ଦିନ ବିତିଲାଣି।”

ଭଦ୍ରମହିଳାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟହୀନ ଟ୍ରେନ୍ ଯାତ୍ରାର ମତଲବ ବୁଝିବା ଅତୁଥା ହେଲା। ମୁଁ ବିସ୍ମୟରେ ତାଙ୍କ ପାଉଁରୁଟି ଭଳି ଫୁଲ୍‌କା ମୁହଁଟିକୁ ଅନେଇ ରହିଲି। ଝରକା ପବନରେ ତାଙ୍କ ମଥାର ଶୁଭ୍ର କେଶରାଶି ଫୁରୁଫୁରୁ ହେଇ ଉଡୁଥିଲା ଓ ତାଙ୍କ ମୁହଁ ଉପରେ ପହଁରି ଯାଉଥିଲା। ତାଙ୍କ ଗାଲ ଦୁଇଟି ପାଟିଲା ଏପେଲ୍ ଭଳି ଲାଲ୍ ପତପତ। ଧାରୁଆ ଓଠରେ ଛପି ରହିଥିବା ଅନେକ ରହସ୍ୟ। ଲିପ୍ଷ୍ଟିକ୍‌ର ଗାଡ଼ ପ୍ରଲେପରେ ଓଠର ସ୍ବାଭାବିକତା ପୋତି ହେଇପଡ଼ିଛି। ଆଖି ତୋଳାରେ ନୀଳହୃଦର ପ୍ରତିଫଳନ। ଆଖି ଉପର ପତାରେ ଆକାଶୀ ରଙ୍ଗର ସେଡ଼। ବେଶପୋଷାକ ବର୍ଣ୍ଣ ଓ ଆଡ଼ମ୍ବରପୂର୍ଣ୍ଣ। ପୋଷାକର ରଙ୍ଗକୁ ଚାହିଁ ଗଳାର କଣ୍ଠିହାର, ହେଷ୍ଟବ୍ୟାଗ୍ ଓ ଜୋତା। ବେଶ୍ ରୁଚିପୂର୍ଣ୍ଣ ଢଙ୍ଗବାଗ। ବୟସ ସତୁରି ଟପିଲାଣି।

ଭଦ୍ରମହିଳା ଏଥର ତାଙ୍କ ହେଷ୍ଟବ୍ୟାଗ୍ ଖୋଲି ଗୋଟିଏ ଫଟୋ ବାହାର କରି ମୋତେ ଦେଖାଇଲେ। ଫଟୋଟି ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ଲାଗୁଥିଲା। ତଥାପି ମନେ ହେଉଥିଲା ଜଣେ ଅଜବ ମହିଳାଙ୍କ ଚିତ୍ର। ମହିଳା ଜଣକ ନିଜକୁ ଅଭୂତ ବାଗରେ ସଜେଇଥିଲେ। ଗାଲ ଦୁଇଟି ନୈନିତାଲ୍ ବିଲ୍‌ଆ ଥାନ୍ତୁ। ଗଳାରେ ଛୋଟ ଛୋଟ ଆଳୁରେ ଗୁଢ଼ା ହାର। ମୁଣ୍ଡରେ ମେଞ୍ଚାଏ ଆଳୁର ହେଆରପିନ୍। ଅଣ୍ଟାରେ ଆଳୁର ଅଣ୍ଟାସୂତ। ଏଭଳି ବେଶଭୂଷାର ରହସ୍ୟ ମୁଁ ହଠାତ୍ ଠଉରେଇ ପାରିଲିନି। ଆମ ଗାଁ ଠାକୁରାଣୀ ଯାତ୍ରାରେ ଏଭଳି କରତୁକିଆ ବେଶ ପରିପାଟୀ ବେଳେବେଳେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ। ଭଦ୍ରମହିଳା ଫଟୋଟିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ କହିଲେ, ‘ପଟେଟୋ ଗ୍ରାଣ୍ଡ ମା’ ମୁଁ ସ୍ମରଣପତ୍ ବିସ୍ମିତ ହେଲି। ମୋ ସନ୍ଦେହ ମୋଚନ କରି ପଟେଟୋ ଜେଜେମା’ ଖବରକାଗଜରେ ପ୍ରକାଶିତ ଅନୁରୂପ ଚିତ୍ରଥିବା ଗୋଟିଏ ଫୁଲପେକ୍ ବିଜ୍ଞାପନଟିଏ ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ତୋଳି ଧରିଲେ। ମୁଁ ଜର୍ମାନ ଭାଷା ବୁଝିପାରୁ ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଅନୁମାନ କରିନେଲି ଆଳୁର ଅଧିକ ଉତ୍ପାଦନ ବଢ଼େଇବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ରଜନି ବିଜ୍ଞାପନ ଏବଂ ବିଜ୍ଞାପନର ଏକମାତ୍ର ନାୟିକା ହେଲେ ମୋ ସହଯାତ୍ରୀ ‘ପଟେଟୋ ଗ୍ରାଣ୍ଡ ମା’। ସେ ଅଣ୍ଟାରେ ଦୁଇହାତ ଭରାଦେଇ ଗୋଟିଏ ବିସ୍ମୃତ ଆଳୁ କ୍ଷେତ ମଝିରେ ଠିଆହେଇ ପ୍ରାଣ ଉଛୁଳା ହସରେ ପରିବେଶକୁ ଆଲୁମୟ କରିଦେଇଛନ୍ତି।

ଆଳୁ ଚାଷ, ଆଳୁ ଉତ୍ପାଦନ, ତା’ର ବଣ୍ଟନ ଓ ଖାଦ୍ୟ ଉପଯୋଗିତାକୁ ନେଇ ଅନେକ କଥା ସେ ଗପିଲେ। ସେ ଟେଲିଭିଜନ୍‌ରେ ‘ଆଳୁ ଜେଜେମା’ ହେଇ ଛୋଟ ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କାହାଣୀ ଶୁଣାନ୍ତି। ଆଳୁ ଜେଜେମା’କୁ ଦେଖିଲେ ପିଲାଏ କୁରୁଳି ଉଠନ୍ତି। ପିଲାଙ୍କ ମା’ମାନେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଡେହେରାରୁ ବେଶ୍ ମଜା ଉଠାନ୍ତି। ଜେଜେମା’ଙ୍କ ଆଳୁ ପ୍ରଚାର ଫଳରେ ସୁଇଜରଲ୍ୟାଣ୍ଡ, ଜର୍ମାନୀ, ଫ୍ରାନ୍ସ, ସ୍ପେନ୍ ଓ ଇଟାଲୀରେ ଆଳୁ ଉତ୍ପାଦନ ଡି’ଗୁଣ ବଢ଼ିଛି। ଏଣୁ ଆଳୁ ଉତ୍ପାଦନ କରୁଥିବା ଚାଷୀ ଓ କମ୍ପାନିମାନେ ଜେଜେମା’କୁ ହାତଛଡ଼ା କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତିନି। “ଯେଉଁଦିନ ଚିଭି ପାଇଁ ବା ଖବରକାଗଜ ବିଜ୍ଞାପନ ପାଇଁ ସୁଟିଙ୍ଗ୍ ଥାଏ ମୁଁ ଆଉ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଯାଇପାରେନି। ନ ହେଲେ ଟ୍ରେନ୍ ହିଁ ମୋ ଜୀବନସାଥୀ।”

ଆଳୁ ପ୍ରସଙ୍ଗ ମୋ ଆଗରେ ବଖାଣି ଦେଲା ପରେ ଜେଜେମା’ ନିଜକୁ ହାଲୁକା ମନେକଲେ। ଜଣେ ମତେଲ୍ ଭାବେ ସାମାଜିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧିରେ ଯେ ତାଙ୍କର ଭୂମିକାଟି ନିରୂପିତ। ସେଥି ନେଇ ଅଭିମାନଟିଏ ଅଜାଣତରେ ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଛପି ରହିଥିଲା ଏବଂ ଏହି ଫଟୋଟି ଦେଖାଇବା ଅବସରରେ ଛୋଟିଆ ‘କଏନ୍’ଟି ଭଳି ତାହା ହେଷ୍ଟବ୍ୟାଗ୍ ମଧ୍ୟରୁ ଖସିପଡ଼ି ମୋ ଆଖି ସାମ୍ନାରେ ତଳେ ଗଳିପଡ଼ିଲା। ମୁଁ ତାକୁ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗୋଟେଇ ନେଇ ତାଙ୍କ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ମୋ ଝୁଲମୁଣ୍ଡରେ ରଖିଦେଲି। ମୁଁ ବାହିଲେ ତାକୁ ‘ପଟେଟୋ ଗ୍ରାଣ୍ଡ ମା’ ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରିପାରିବି ବୋଲି ସିଏ ମୋତେ ବିଶ୍ବାସ ଦେଲେ। ଏକେତ ନାଟି ତିନିପତରଥା, ପୁଣି ଜଣେ ବୟସ୍କା ସୁଇସ୍ ରମଣୀଙ୍କୁ ଆଳୁ ବିଶେଷଣ

“ସୁଇସ୍‌ଲୋକେ ଘଣ୍ଟା
ସିନା ଡିଆରି କରନ୍ତି, ଆମେ
ଭାରତୀୟମାନେ ଘଣ୍ଟାକୁ ଠିକ୍
ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରି ଜାଣୁ।”
ମୁଁ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଲି।
ଜେଜେମା’ ପୁଣି ତାଙ୍କ
ହେଷ୍ଟବ୍ୟାଗ୍ ଖୋଲି ଆଉ
ଗୋଟିଏ ଫଟୋଟିଏ ମୋତେ
ଦେଖାଇଲେ। ଫଟୋଟିରେ
ଜଣେ ଶତାୟୁ ମହିଳା ଓଠରେ
ଲିପ୍ଷ୍ଟିକ୍ ଲଗାଇଥିବାର
ଶୃଙ୍ଖାରିକ ବୃଣ୍ୟ।

ଯୋଡ଼ି ସମ୍ବୋଧନ କରିବାକୁ ମନ ବଳିଲାନି। ଭରତମୁନିଙ୍କ ନାଟ୍ୟଶାସ୍ତ୍ରରେ ନାୟିକାମାନଙ୍କ ଲାକ୍ଷଣିକ ବର୍ଣ୍ଣନାରେ ଆଳୁ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇନାହିଁ। ପଦ୍ମିନୀ, ହସ୍ତିନୀ ସିନା କୁହାଯାଇଛି, ‘ଆଳୁନୀ’ର ବ୍ୟବହାର ନାହିଁ। ଅବଶ୍ୟ କୁହାଯାଇପାରେ ସେ ସମୟକୁ ଭାରତବର୍ଷରେ ଆଳୁ ପ୍ରବେଶ କରି ନ ଥିଲା। ମୋ ଧାରଣାରେ ଆଳୁ ଓ ନାରୀ ଶବ୍ଦ ଦୁଇଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିପରୀତାତ୍ମକ ପ୍ରୟୋଗ। ଏଣୁ ମୁଁ ଭାବିଲି ‘ଜେଜେମା’ ବା ‘ସୁଇସ୍ ଜେଜା’ ବୋଲି ସମ୍ବୋଧିତ କରିବା ଭଦ୍ରୋଚିତ ହେବ।

ସୁଇସ୍ ଜେଜା ଓ ଓଡ଼ିଆ ନାଟି ମଧ୍ୟରେ ଏବେଠୁ ସମ୍ପର୍କ ଘନେଇଲା। ଜେଜେମା’ର ବୈବାହିକ ଜୀବନ ଓ ତା’ ପରିବାର ସମ୍ପର୍କରେ ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ମନ ଭିତରେ ଆଗ୍ରହ ବଳୁଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏଇ ନଗଦରେ ପରିଚିତ ହୋଇଥିବା ଜଣେ ବୟସ୍କା ମହିଳାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଗୁଲୁନ୍ଦାଶିରି କରିବା ଅସୌଜନ୍ୟ ବୋଲି ମୋର ହୃଦ୍‌ବୋଧ ହୋଇଥାଏ। ବିଦେଶରେ, ବିଶେଷକରି ଯୁରୋପରେ ଓ ଆମେରିକାରେ ନାରୀମାନଙ୍କର ସାମାଜିକ ସ୍ଥିତି ଆକଳନ କରିବା ଦୂରୁହ ବ୍ୟାପାର। ହିନ୍ଦୁ ନାରୀଟିଏ ହେଇଛି ଯେ କପାଳରେ ନ ହେଲେ ସୀମନ୍ତରେ ସିନ୍ଦୂରର ଲାଞ୍ଜନ ଦେଖି ସ୍ବାମୀଙ୍କ ଭଲମନ୍ଦ କଥା ପଚାରି ଓ ପିଲାପିଲିଙ୍କ ପାଠଶାଳା କଥା ହେବ। ଏଠି ସବୁ ବ୍ୟାପାର ଅବ୍ୟାପାର। ଏବେ ସେ ସବୁ ଦେଶରେ ‘କୁମାରୀ’ ଶବ୍ଦଟି ଘଷରା ଦୋଅଣି ଭଳି ଅଚଳ ହୋଇଗଲାଣି। ଚରିତ୍ର, ସତୀତ୍ବ ଏସବୁ ଶବ୍ଦ ତ ସେମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ର ଓ ସତୀତ୍ବ ହରେଇ ସାରିଲେଣି।

“ସୁଇସ୍‌ଲୋକେ ଘଣ୍ଟା ସିନା ତିଆରି କରନ୍ତି, ଆମେ ଭାରତୀୟମାନେ ଘଣ୍ଟାକୁ ଠିକ୍ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରି ଜାଣୁ” ମୁଁ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଲି।

ଜେଜେମା’ ପୁଣି ତାଙ୍କ ହେଷ୍ଟବ୍ୟାଗ୍ ଖୋଲି ଆଉ ଗୋଟିଏ ଫଟୋଟିଏ ମୋତେ ଦେଖାଇଲେ। ଫଟୋଟିରେ ଜଣେ ଶତାୟୁ ମହିଳା ଓଠରେ ଲିପ୍‌ଷ୍ଟିକ୍ ଲଗାଉଥିବାର ଶୃଙ୍ଖାରିକ ଦୃଶ୍ୟ। ଚର୍ମ ଲୋଳିତ, ନିଷ୍ପୃତ ଆଖିଦୁଇଟି କୋରଡ଼ ଭିତରେ ନିଶ୍ଚିହ୍ନ, ଚୋଷଡ଼ା ଆମ୍ବ ଭଳି ଗାଲ ଦୁଇଟିର ଅବସ୍ଥା, କପାଳରେ ଶତ ସହସ୍ର ଶିରାଳ, ମଥାରେ ଘନ କେଶର ସମ୍ବର ପରିବର୍ତ୍ତେ ମାତ୍ର ଆଙ୍ଗୁଠି ଗଣତି କେତୋଟି ଶୁଷ୍କ ଦୃଶର ଅସହାୟ ଅବସ୍ଥିତି।

ହାତର ଆଙ୍ଗୁଠିଗୁଡ଼ିକ ସ୍ଥବିର। କାଳର ଅତ୍ୟାଚାରରେ ମୁହଁଟି ରସସାର ଶୂନ୍ୟ। ଜେଜେମା’ ପଚାରିଲେ, “କ’ଣ ଦେଖୁଛ?” ମୁଁ ଆଉ କ’ଣ କହିଥାନ୍ତି।

“ଫ୍ୟୁଚରିଜିମ୍‌ର ଆଭାସ। ତମେ ଯାହା ଦେଖୁଛ ତାହା ଫଟୋଗ୍ରାଫ୍ ନୁହଁ, ଗୋଟିଏ ହାତଅଙ୍କା ଚିତ୍ର। ଭବିଷ୍ୟତ କାଳର ଜନ୍ମନା। ଜଳାର ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ପରିପ୍ରେକ୍ଷା।” ଟ୍ରେନ୍ ଇଣ୍ଟରଲୋକେନ୍‌ରେ ଅଟକିଲା।

ଜେଜେମା’ ଓହ୍ଲାଇପଡ଼ି ତାଙ୍କ ଚିରାଚରିତ ଗନ୍ତବ୍ୟ ପଥରେ ପାର୍କିଆଡ଼େ ଚାଲିଲେ। ସିଏ ପାର୍କର ସବୁଜ ବନାନୀରେ ହଜିଯିବାଯାଏଁ ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ଏକଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଅନାଇ ରହିଲି। ମୋ ଆଖି ଆଗରେ ଦିଗ୍‌ବଳୟରେ ବରଫଢ଼ଙ୍କା ପାହାଡ଼ର ଲହରୀୟିତ ଶୃଙ୍ଗ ଏବଂ ପାଖରେ ଥିବା ପାହାଡ଼ ମୁଣ୍ଡିଆମାନଙ୍କରୁ ଝରି ପଡୁଥିବା ଅଜସ୍ର ଝରଣାର ଉନ୍ମାଦ ସଂଗୀତ।

ଜେଜା ପୁଣି ନିଜ ରେଳଯାତ୍ରାର କାହାଣୀ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିଲେ। “ମୁଁ ଦିନସାରା ତୁଛା ଘରଟାରେ ବସି ବସି କ’ଣ ବା କରିଥାନ୍ତି। ବସିଗଲେ ମଣିଷ ବସିଯିବ, ତକ ଅକାମୀ ହେଇଯିବ। ମୋ ରେଳଯାତ୍ରାର ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତିତା ମୋ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ। ସାମାନ୍ୟ ଅବହେଳା କଲେ ଟ୍ରେନ୍ ଚାଲିଯିବ। ସାଇପଡ଼ିଣା ଜାଣୁଛନ୍ତି ମୁଁ କେତେ କର୍ମଠା ଚଢ଼େଇ ଚିରଗୁଣୀ ଖାଦ୍ୟ ଅନ୍ୱେଷଣରେ ବସାରୁ ସକାଳୁ ଉଠିଯାଇ ବେଳ ବୁଡ଼ିବା ଅଗରୁ ନାଡ଼କୁ ଲେଉଟିଲା ପରି ମୋ କଥା। ଅବଶ୍ୟ ଚଢ଼େଇ ତା’ ପିଲାଛୁଆଙ୍କ ପାଇଁ ଅଣ୍ଟାରେ ଝିଣ୍ଟିକାଟେ, କଙ୍କଟିଏ ନେଇ ଆସିଥାଏ। ମୋ ପାଇଁ ସେତକ ବି ଜଞ୍ଜାଳ ନାହିଁ।

ଏତକ କହିସାରି ଜେଜା ତାଙ୍କ ହାତଘଣ୍ଟାକୁ ଚାହିଁଲେ। ସ୍ୱଗତୋକ୍ତି କଲାପରି କହିଲେ, “ଆଉ କୋଡ଼ିଏ ମିନିଟ୍ ପରେ ଇଣ୍ଟରଲୋକେନ୍। ଏଥର ମୋ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲେ, ତମେ ଜାଣ ସୁଇସ୍ କାରିଗର ଘଡ଼ି ତିଆରି କରିବାରେ ଖୁବ୍ ପାରିବାର। କାଲି ଘଣ୍ଟାରୁ ହାତଘଣ୍ଟା ଯାଏଁ ସେମାନେ ସମୟକୁ ଖଣ୍ଡବିଖଣ୍ଡିତ କରି, ପ୍ରତ୍ୟେକ ଖଣ୍ଡକୁ ନବଖଣ୍ଡ କରି, ନବଖଣ୍ଡକୁ ପୁଣି ଖିନ୍‌ଭିନ୍ କରି କାଳକୁ ଜୟ କରିପାରିଛନ୍ତି ବୋଲି ବାହାଦୁର ନିଅନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ କାଳ ସେମାନଙ୍କୁ କବଳିତ କରିଦିଏ। ସେମାନେ ଗୋଟିଏ ଛା’ର ଘଣ୍ଟାର ଦାସ ବନିଯାନ୍ତି। କାଳ ଯେ ଅନନ୍ତ, ଅବିଭାଜିତ ସେଥିପ୍ରତି ସଚେତନ ନୁହଁନ୍ତି।”

“ଭଏତ ପ୍ରାଚ୍ୟ ମନାଷୀମାନଙ୍କ ଜନ୍ମନା ପ୍ରସୂତ ବାକ୍ୟ।” ଜେଜେମା’ଙ୍କ ତୁଷ୍ଟରେ ଏଇ କଥାଯାକ ଲଙ୍କାରେ ହରିଶଚନ୍ଦ୍ର ଭଲ ଲାଗିଲା। ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଲାଗିଲା ଏମିତି ହେବାରେ ବି ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ କ’ଣ, ଜେଜେମା’ କାଳ ସମ୍ପର୍କରେ ହୁଏତ ଖୁବ୍ ସଚେତନ ଏବଂ ସେହି ସଚେତନତା ତାଙ୍କ କଥାରେ ଫୁଟି ଉଠିଛି।

ବ୍ୟସ୍ତତାର ରଙ୍ଗ

ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାମୟୀ ମିଶ୍ର

ଭଲ ଘର ଓ ଭଲ ବର ପାଇଲେ ସମସ୍ତଙ୍କର ମନ ଖୁସି ହୁଏ। ମୋ ମନ ବି ଖୁସି ଥିଲା କିଛି ଦୃଃଖ ନ ଥିଲା। ହେଲେ ମତେ ଯେତେବେଳେ ଜ୍ୱର ହୁଏ, ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଯନ୍ତ୍ରଣାରେ ଛଟପଟ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ମୋର ବୋଉକଥା ବେଶି ମନେପଡ଼େ। ବୋଉ କୋଳରେ ମୁଣ୍ଡ ରଖି କାନ୍ଦିବାକୁ ଇଚ୍ଛାହୁଏ, ଯଦିଓ ମୁଁ ମା’ ହୋଇ ସାରିଥାଏ। ମୁଁ ଅସୁସ୍ଥ ହେଲେ ମୋ ପାଇଁ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ହେଲେ ସେ ବ୍ୟସ୍ତତାର ରଙ୍ଗ ଅଲଗା। ଶାଶୁ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, ଘର କାମ କିପରି ହେବ ବୋଲି ଭାବି। ସ୍ୱାମୀ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି, କେମିତି ସେ ତାଙ୍କ କାମରୁ ସମୟ ବାହାର କରି କେଉଁ ଡାକ୍ତରକୁ ଦେଖେଇବେ ବୋଲି। ପିଲାମାନେ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟସ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ବିରକ୍ତ ହୋଇ କୁହନ୍ତି- “ତତେ କାହିଁକି ଏତେ ରୋଗ ହେଉଛି ଯେ?” ହେଲେ ବୋଉ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ କହୁଥିଲା- “ହେ ପ୍ରଭୁ ମୋ ଛୁଆଟା କେତେ କଷ୍ଟ ପାଇଲାଣି ତାକୁ ଶୀଘ୍ର ଭଲ କରିଦିଆ।”

ଗଙ୍ଗାଶିଉଳି

ରଞ୍ଜିତା ହୋତା

ଘର ସାମ୍ନାର ଲନ୍ଦକୁ ଲାଗି ପଡ଼ିଥିବା ତେଆରରେ ବସି ସକାଳୁ ସକାଳୁ ସମ୍ବାଦପତ୍ରର ପୃଷ୍ଠା ଓଲଟାଉ ଓଲଟାଉ ବିନୟର ମୁହଁରୁ ବାହାରି ଆସିଲା, “ଏମିତି ଗୋଟେ ଦିନ ନାହିଁ, ଯୋଉଦିନ ଖବରକାଗଜରେ ‘ଦୂର୍ଘଟଣା ଓ ମୃତ୍ୟୁ’ ଶୀର୍ଷକ ଖବରଟିଏ ବାହାରି ନ ଥିବ। ଏଇ ଯେମିତି: ଟୁକ୍ଟର ପଛପଟେ ବାଜି ବୋଲେରୋ ଚୁରମାର୍, ସ୍ମୃତି ଦୂର୍ଘଟଣାରେ ଯୁବତୀଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ, ଗଛରେ ପିଟିହୋଇ ବାଇକ୍ ଆରୋହୀ ମୃତ, ଟ୍ରେନ୍ ଆଗକୁ ଡେଇଁପଡ଼ି ଯୁବକର ମୃତ୍ୟୁ ଏବଂ ଶେଷରେ ସମ୍ବାଦ ଛପା ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ପରିଚୟ ମିଳିନାହିଁ। ଏସବୁ ଏତେ ଦେହସୁହା ହେଇଗଲାଣି ଯେ ଆଉ ଏମିତି ଚିରାଚରିତ ଖବରକୁ ପଢ଼ିବାକୁ ମନ ଲାଗେ ନାହିଁ।” ଖବରକାଗଜର ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାକୁ ଓଲଟାଇ ଦେଇ ବିରକ୍ତ ହେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ପୁଣି ମନେ ମନେ ହସି ପକାଇଲା ବିନୟ। ଏ ସଂସାରରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଜୀବନ ତ ଘଟଣା ଓ ଦୂର୍ଘଟଣା ବହୁଳ। ଯାହା ହେବାକୁ ଚାହିଁବ ହୋଇପାରିବନି, ଯାହା ପାଇବାକୁ ଚାହିଁବ ମିଳିବ ନାହିଁ। ବହୁଦିନ ତଳେ ତା’ ଜୀବନରେ ଘଟିଯାଇଥିବା ଏକ ଘଟଣାକୁ ନେଇ ବେଳେବେଳେ ତାକୁ ହସ ମାଡ଼େ।

ଷଷ୍ଠ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼ୁଥିବାବେଳେ ସେ ଗାଁରୁ ଆସିଥିଲା ସହରକୁ। ଛୁଟିହେଲେ ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ଗାଁକୁ ଯାଏ। ଗାଁରେ ସବୁଠାରୁ ଭଲଲାଗେ ଖରାଛୁଟି। କଞ୍ଚା ଓ ପାଟିଲା ଆମ୍ବର ସମ୍ବାର ନେଇ ମହାନଦୀ କୂଳରେ ହାତଠାରି ତାକୁଥାଏ ବିସ୍ମୃତ ଆମ୍ବଗିରିତା। ପାଖରେ ସବୁଜ ପଳାଶ ବଣ, ନଈ ଆଡ଼ିଠାରୁ ଟିକେ ତଳକୁ ଗଲେ ବିସ୍ମାଣ୍ଟ ବାଲୁକାଶଯ୍ୟା, ତା’ରି ମଝିରେ ତରଳ କାତ ପରି ମହାନଦୀର ଶୀତଳ ଧାର, ମଝି ମଝିରେ ବୃହତ୍‌କାୟ କଳାପଥର। ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗେ ଗାଧୋଇବାକୁ ସେଠାରେ। ପ୍ରତିବର୍ଷ ଖରାଛୁଟି ତାକୁ ଆକର୍ଷିତ କରି ଆଣେ ଗାଁକୁ ଯେଉଁ କାରଣରୁ, ତାହା ହେଲା ଆମ୍ବୁଖିଆ ସହିତ ନଦୀରେ ଗାଧୋଇବା ଓ ପିଲାବେଳର ସାଙ୍ଗ ରାଧାକାନ୍ତ ସହିତ ତମାମ ଦି’ପହରଟା ବୁଲିବା।

କୂଳ ମୂଳରେ ଗାଧୋଇବା ପାଇଁ ଜେଜେମା’ଙ୍କ କଡ଼ା ତାଗିଦକୁ ଭୂଷେପ ନ କରି ବିନୟ ସେଦିନ ବାହାରିଯାଇଥିଲା ମହାନଦୀକୁ, ରାଧାକାନ୍ତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହିତ। ତାକୁ ପଛରା ଆସେ ନାହିଁ, ତେଣୁ ଅଳ୍ପ ପାଣିରେ ସେ ଥାଏ। ଅନ୍ୟମାନେ ଉଚ୍ଚ ପଥର ଉପରେ ଚଢ଼ି ମାଛରଞ୍ଜା ପରି ତଳେ ଥିବା ପାଣିକୁ ଲମ୍ଫ ମାରୁଥା’ନ୍ତି। ସେଠାରେ ଅତଳତଳ ପାଣି। ପାଣି ଭିତରେ ବହୁ ସମୟ ବୁଡ଼ିରହି ପୁଣି ମୁଣ୍ଡ ଉଠାଇ ବେଳେବେଳେ ରାଧାକାନ୍ତ ତା’ ପାଖକୁ ପଛୁରି ପଛୁରି ଚାଲିଆସେ। ବିନୟ ସେଦିନ ଗାଧୋଇ ଗାଧୋଇ ଗୋଡ଼ ଖସି ଗଭୀର ଜଳକୁ ଚାଲିଯାଇଥିଲା। ଶ୍ଯାସରୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଛାଟିପିଟି ହେବାଟାକୁ ଗାଧୁଆରେ ମସଗୁଲ ଥିବା ସାଙ୍ଗମାନେ ଦେଖିପାରି ନ ଥିଲେ। ତା’ ଆଖିକୁ ଅନ୍ଧକାର ଘୋଟି ଆସୁଥିଲା। ମୃତ୍ୟୁ ଯେ ଏତେ ଶୀତଳ ଓ

ଗଙ୍ଗାଂଶ

ଉଡ଼ିଯିବା ଭଳି ଅଥବା ସାରା ସଂସାରକୁ କୁଣ୍ଢେଇ ଧରିବା ଭଳି ଦୁଇ ହାତକୁ ଦୁଇପଟକୁ ପ୍ରସାରିତ କରି ପୁରୁଣା ଫିଲ୍ମର ସଂଳାପକୁ ମନେ ପକେଇ ରାଧାକାନ୍ତ କହିଲା, “ସାଙ୍ଗ, ବହୁତ ବର୍ଷ, ମାନେ ନବେ ଶହେ ବର୍ଷ ବଞ୍ଚି, ବୁଢ଼ା ହେଇକି ମରିବା କ’ଣ ନିହାତି ଦରକାର! ସେମିତି କରିକି ମୁଁ କି ଲାଭ ପାଇବି, କହତ! ସାଙ୍ଗ, ମୁଁ ତ ଭାବି ଆସିଛି ଯେ ଜୀବନ ଲମ୍ବା ହେବା କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ, ଜୀବନ ବଡ଼ ହେବା ଦରକାର...”

ଭୟଙ୍କର ହୋଇପାରେ ଏବଂ ତା’ ସମ୍ମୁଖରେ ମଣିଷ ଏତେ ଅସହାୟ ହୋଇପଡ଼େ ସେଦିନ ସେ ଭଲ ଭାବେ ଅନୁଭବ କରିଥିଲା। ସଂଜ୍ଞା ଫେରିବା ପରେ ପ୍ରଥମେ ଯାହାକୁ ଦେଖିଥିଲା, ସେ ଥିଲା ରାଧାକାନ୍ତ। ପରେ ରାଧାକାନ୍ତଠାରୁ ବିନୟ ସବୁ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଥିଲା।

ପଥର ପାଖରୁ ପଛୁରି ପଛୁରି ଆସି ରାଧାକାନ୍ତ ଯେତେବେଳେ ବିନୟକୁ ପାଇଲା ନାହିଁ, ପାଣି ଭିତରେ ତାକୁ ଖୋଜିବାକୁ ଲାଗିଲା। ବିନୟ ପାଣି ତଳକୁ ଚାଲିଯାଉଥିଲା, ତା’ ମୁଣ୍ଡରୁ ଗହଳ ବାଳ ଘାସ ପରି ସିଧା ହୋଇ ଦୋହଲୁଥିଲା। ରାଧାକାନ୍ତ ପାଣିରେ ଡୁବମାରି ତା’ ମୁଣ୍ଡବାଳକୁ ଜୋରରେ ମୁଠାଇପରି ତାକୁ ପାଣି ଉପରକୁ ନେଇ ଆସିଥିଲା, ତା’ପରେ ତା’ ହାତକୁ ଧରି ପଛୁରି ପଛୁରି କୂଳକୁ ଆସିଥିଲା। ପାଣି ଭିତରେ ବିନୟର ମୁଣ୍ଡବାଳ କେମିତି ସିଧା ହୋଇ ଦୋହଲୁଥିଲା ସେ କଥା କହିବାବେଳେ ରାଧାକାନ୍ତ ହସି ହସି ଗଡ଼ିଯାଉଥିଲା। ସେ ସବୁଦିନ ଏମିତି, ପାଠପଢ଼ାରେ ମନ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ଗାଁରେ କାହାରି କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଲେ ସେଇଠି ହାଜର ହୋଇଯାଏ। ସତେ ଯେମିତି ସଂସାର ଯାକର ଭାର ଆଟଲାସ୍ ପରି ଏକା ସେ ନିଜ କାନ୍ଧ ଉପରକୁ ନେଇଛି।

ଖୁବ୍ ଅଭୂତ ଏଇ ରାଧାକାନ୍ତ, ସବୁବେଳେ ହସ ହସ, ଜୀବନରେ କୌଣସି ସମସ୍ୟା ନାହିଁ ଯେପରି। ତା’ ବିବାହଟା ବି ଅଭୂତ ଢଙ୍ଗରେ ହୋଇଥିଲା। ପାଖ ଗାଁର ଯୌତୁକ ଲୋଭା ବରକୁ ଶିଶୁପାଳ କରି ଫେରାଇଥିବା ଏକ ସାହସିନୀ ମଙ୍ଗୁଳା କନ୍ୟାର ପାଣିଗ୍ରହଣ କରି ଯେତେବେଳେ ସେ ଘରକୁ ଫେରିଲା, ଘରଲୋକେ ଅବାକ। ଏବେ ଚାଷବାସ କରୁଛି ଗାଁରେ। ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନର ଜନକ ହେଲେ ହେଁ ନିଜକୁ ଆର୍ଥିକ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସ୍ୱଚ୍ଛଳ କରିପାରିନି ଆଜିଯାଏଁ।

କେତେ ଭଲ ସତରେ ଏଇ ରାଧାକାନ୍ତ। ସାତଦିନ ତଳେ ବିନୟ ତାକୁ ଫୋନ୍ କରିଥିଲା, ତା’ ପୁଅର ଜନ୍ମଦିନରେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଘରକୁ ଆସିବା ପାଇଁ। ପହରଦିନ ପୁଅର ଜନ୍ମଦିନ ଥିଲା, ସେଦିନ ସକାଳ ଓଳି ହାତରେ ବ୍ୟାଗ୍‌ଟିଏ ଧରି ରାଧାକାନ୍ତ ପହଞ୍ଚିଗଲା। ତାକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ବିନୟ ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଥିଲା, ଏଇ ଦେଖ ସୀମା, ମୁଁ ଏବେ ତୁମକୁ କହୁ ନ ଥିଲି ରାଧାକାନ୍ତ କଥା, ହେଇ ପହଞ୍ଚିଗଲାଣି ପରା। ତା’ପରେ ରାଧାକାନ୍ତକୁ କହିଲା, “ସତରେ ତୁ ବହୁତ ବର୍ଷ ବଞ୍ଚିବୁ ସାଙ୍ଗ।” ବ୍ୟାଗ୍‌ଟି ଘର କାନ୍ଥରେ ଆଉଜାଇ ରଖି ଉଡ଼ିଯିବା ଭଳି ଅଥବା ସାରା ସଂସାରକୁ କୁଣ୍ଢେଇ ଧରିବା ଭଳି ଦୁଇ ହାତକୁ ଦୁଇପଟକୁ ପ୍ରସାରିତ କରି ପୁରୁଣା ଫିଲ୍ମର ତାଏଲଗକୁ ମନେ ପକେଇ ରାଧାକାନ୍ତ କହିଲା, “ସାଙ୍ଗ, ବହୁତ ବର୍ଷ, ମାନେ ନବେ ଶହେ ବର୍ଷ ବଞ୍ଚି, ବୁଢ଼ା ହେଇକି ମରିବା କ’ଣ ନିହାତି ଦରକାର! ସେମିତି କରିକି ମୁଁ କି ଲାଭ ପାଇବି, କହତ! ସାଙ୍ଗ, ମୁଁ ତ ଭାବି ଆସିଛି ଯେ ଜୀବନ ଲମ୍ବା ହେବା କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ, ଜୀବନ ବଡ଼ ହେବା ଦରକାର...” କହୁ କହୁ ରାଧାକାନ୍ତ ବିନୟ ପାଖକୁ ଆସି

ତାକୁ କୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇଥିଲା, ତା'ପରେ କହିଲା, “ଦେଖ୍ ତ, ଏ ବ୍ୟାଗରେ ତୋ ପୁଅ ପାଇଁ କି ଉପହାର ଆଣିବି ଯେ?” ବିନୟ ବ୍ୟାଗ ଉପରେ ଥିବା ଗାମୁଛା ଖଣ୍ଡିକ ବାହାର କରି ଦେଖିଲା, ତହିଁରେ ସାତ ଆଠ କିଲୋ ମୁଗଜାଇ ଓ ପାଣିଭର୍ତ୍ତି ଗୋଟେ ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ବୋତଲ ଥିଲା। ବିନୟ ମୁହଁରେ ଏକ ସରୁ ସ୍ମିତହସ୍ୟ ଖେଳି ଯାଉଥିବାବେଳେ ରାଧାକାନ୍ତ କହିଲା, “ମୁଁ ଗାଉଁଲି ଲୋକ, ତୋ ପୁଅ ପାଇଁ କ'ଣ ଆଣିଥାନ୍ତି ଗାଁରୁ କହିଲୁ? ଜାଣେ, ତା' ପାଇଁ କିଛି ଅପୂର୍ବ ନୁହେଁ। ତେବେ ଆମ ଗାଁ ମାଟିର ମୁଗଜାଇ ଓ ଗାଁ ନଦୀର ଗଙ୍ଗାଜଳ ତ ଏଠି ତୋ ପୁଅକୁ ମିଳିବନି ନା, ସେଇଥିପାଇଁ ଏହା ନେଇ ଆସିଛି।” ମହାନଦୀ ପାଣିକୁ ରାଧାକାନ୍ତ ସବୁବେଳେ ଗଙ୍ଗାଜଳ ବୋଲି କହେ। ଘରସାରା ହସି ପକେଇଥିଲେ, ରାଧାକାନ୍ତ ବି; କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ବିନୟ ଆଖି ଲୁହରେ ଭରିଯାଇଥିଲା। ଦିନେ ତାକୁ ମରଣମୁହଁରୁ ବଞ୍ଚାଇଥିବା ଏଇ ସାଙ୍ଗର ଏପରି ଆପଣାପଣ ପାଖରେ ସେ କୃତଜ୍ଞ ହୋଇ ପଡ଼ିଥିଲା।

ପୁଅର ଜନ୍ମଦିନ ପାଳନରେ ବହୁତ ଲୋକ ଜମା ହୋଇଥିଲେ। ଗାଁରୁ ବିନୟର କକା ବି ଆସିଥିଲେ। ଭୋଜିଭାତ ରନ୍ଧାଠାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଖାଇବାପିଇବା ସବୁକଥା ବୁଝିଥିଲା ରାଧାକାନ୍ତ। ରାତିରେ ସଭିଏଁ ଯିବାପରେ ଯେତେବେଳେ ଘରର ଲୋକେ ଏକାଠି ବସିଥିଲେ, ବିନୟ ରାଧାକାନ୍ତକୁ କହିଲା, “ତୁ ଏତେ ଶୁଖିଲା କାହିଁକି ଦେଖାଯାଉଛି ଯେ?” ସେ କିଛି ନ କହୁଣ୍ଡୁ କକା କହିଲେ, “ଦିଶିବନି ସେମିତି? ଯୁଆନ ଚୋକାଟା, ବର୍ଷକରେ ତିନି ଚାରିଥର ରକ୍ତ ଦେଉଛି।” ବିନୟ ପ୍ରଶ୍ନିତ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତାହଁରହିଲା। ରାଧାକାନ୍ତ କହିଲା, “ନାଉଁ, ସେମିତି ନୁହଁ, ରକ୍ତ ଦେଲେ କେହି କ'ଣ ଶୁଖିଯାଏ? ଆରେ, ତୁ ସିନା ସହରରେ ଅଛୁ, ଚାକିରି କଲୁ, ଛାଇତଳେ ରହିଲୁ। ମୁଁ ମାଟି ସହିତ ମାଟି ନ ହେଲେ ଚଳିବି କେମିତି ଯେ?” କକା ମଝିରେ ପଡ଼ି କହିଲେ, “ନାଉଁ ବିନୟ, କାହା ଦେହ ଅସୁସ୍ଥ ହେଲେ, କାହାକୁ ରକ୍ତ ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ଇଏ ଆଗ ଯାଇ ଠିଆ ହୋଇଯାଏ, କେବେ ନିଜର ଯତ୍ନ ନିଏନି। ଏମିତି ଦେଖାଯିବନି?” ପ୍ଲାଷ୍ଟିକ୍ ଚେୟାରରେ ବସିଥିବା ସାଙ୍ଗ ଉପରେ ସମ୍ବେଦନା ଦୃଷ୍ଟି ପହଞ୍ଚାଇ ବିନୟ କହିଲା, “ମୁଁ ଜାଣେ କକା, ମୋ ସାଙ୍ଗପରା ସେ, ମୋ'ଠାରୁ ତାକୁ କିଏ ଅଧିକ ଜାଣିବ ଯେ?”

ସକାଳର ଧୀର ପବନରେ ସାମନ୍ତାରେ ଥିବା ଟି'ପୟ ଉପରେ ସମ୍ବାଦପତ୍ରଟି ମୃଦୁ କାମ୍ପନରେ ଶିହରିତ ହେଉଛି। ସେପଟୁ ସୀମା ତା ନେଇ ଆସିଲା। ବିନୟକୁ ତା ବଡ଼ାଇ ଦେଉଦେଉ କହିଲା, “ଦେଖମ ସିଆଡ଼େ, ଗଛତଳେ କେତେ ଗଙ୍ଗାଶଉଳି ବିଛାଡ଼ି ହେଇ ପଡ଼ିଛି ଯେ, ଆକାଶର ତାରାଫୁଲ ପରି ଦେଖାଯାଉଛି, ନୁହେଁ?” କହୁ କହୁ ସୀମା ମୁଠାଏ ଗଙ୍ଗାଶଉଳି ସାଉଁଟିଆଣି ଟି'ପୟ ଉପରେ ରଖିଦେଲା। ତା ପିଉପିଉ ବିନୟ ମୁଣ୍ଡ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଫୁଲକୁ ଚାହିଁ ରହିଥିଲା। ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ତଳେ ରାଧାକାନ୍ତ ଏଇ ଗଛର ତାରାଟି ତାକୁ ଗାଁରୁ ଆଣି ଦେଇଥିଲା। ନହକା ଗଛଟିରେ ଅସଂଖ୍ୟ ଫୁଲ ଫୁଟୁଛି ଏଥର।

ହଠାତ୍ ବିନୟର ମୋବାଇଲ୍ ବାଜି ଉଠିଲା। କଲ୍ ରିସିଭ୍ କରୁକରୁ ସେପଟୁ କକାଙ୍କ ସ୍ଵର ଶୁଣାଗଲା, “ବିନୟ ଜାଣିରୁ, କାଲି ସକାଳେ ମୁଁ ଓ ରାଧାକାନ୍ତ ତୋ ଘରୁ ବାହାରି ଆସିଲୁ। ରାଧାକାନ୍ତ ଷ୍ଟେସନ୍‌କୁ ଗଲା, ମୋର ଟିକେ କାମ ଥିଲା ତେଣୁ ମୁଁ ସଞ୍ଜ ଗାଡ଼ିରେ ଫେରିଲି, ଏବେ ସକାଳେ ଘରେ ପହଞ୍ଚି ଶୁଣିଲି ରାଧାକାନ୍ତ ଟ୍ରେନ୍ ଆସିତେଣ୍ଟରେ ଚାଲିଗଲା। ଆଜି ସମ୍ବାଦପତ୍ରର ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାର ଡାହାଣ କଡ଼ରେ ଗୋଟେ ଛୋଟ ନିଉଜ୍‌ରେ....।” ବିନୟକୁ ଆଉ କିଛି ଶୁଭୁ ନ ଥିଲା, ତା' ସାରା ଦେହ ଅସାତ୍ ହୋଇପଡ଼ୁଥିଲା ଯେମିତି। ପୃଥିବୀ ସତେଅବା ତୀବ୍ର ଗତିରେ ଘୁରିଯାଉଥିଲା। ଥରଥର ହାତରେ ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାର ଦୂର୍ଘଟଣା ଖବରଟି ସେ ପଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା, ତା ଭୁବନେଶ୍ଵର ରେଳଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ଟ୍ରେନ୍ ଧାରଣା ଉପରକୁ ଚାଲିଯାଇଥିବା ଚାରି ବର୍ଷର ଏକ ବାଳିକାକୁ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଯାଇ ଚଳନ୍ତା ଟ୍ରେନ୍ ସମ୍ପୃକ୍ତକୁ ଆସିଯିବାରୁ ଏକ ଅଜ୍ଞାତ ଯୁବକର ମୃତ୍ୟୁ। ମୃତ ଯୁବକର ଆନୁମାନିକ ବୟସ ୩୫ ବର୍ଷ ହେବ...।

ବିନୟର ଆଖି ଲୁହରେ ଅନ୍ଧ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା। ସ୍ଵପ୍ନ ହୋଇ ପାଖରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲା ସୀମା। ରୁଦ୍ଧ କୋହରେ ବିନୟର ଗଳା ଯନ୍ତ୍ରଣାକ୍ଳିଷ୍ଟ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା।

ଝିପି ଝିପି ବର୍ଷା ଲାଗି ରହିଥିଲା। ତଥାପି ଆଠକଣ ଲୋକ ପାଣିରେ ବୁଡ଼ି ପ୍ରାୟ ଦୁଇଘଣ୍ଟା ଧରି ପୋଖରୀଯାକ ଖୋଜିଲେ, ହେଲେ କିଛି ଲାଭ ହେଲାନି।

ଉପରୋକ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣନାର ଆଧାରରେ - ଏହାକୁ ପ୍ରଥମେ, ଶେଷରେ ବା ମଝିରେ କୋଉଠି ବି ରଖି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପରିଣତିର ଗଳ୍ପ ଲେଖାଯାଇପାରେ। ଆପଣ ଯଦି ଭାବୁଛନ୍ତି, ଆପଣ ମଧ୍ୟ ଯା'କୁ ନେଇ ଗୋଟେ ଚମତ୍କାର ଗଳ୍ପ ଲେଖି ପାରିବେ, ତେବେ ଆପଣଙ୍କୁ ସ୍ଵାଗତ। ଗଳ୍ପ ୧୦୦୦ ଶବ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ହୋଇଥିବା ଆବଶ୍ୟକ। ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିବେଚିତ ଗଳ୍ପଟି ‘କଥା’ ଜାନୁଆରି ୨୦୧୬ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ କରାଯିବ।

ଗଳ୍ପ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ଶେଷ ତାରିଖ: ୧୫.୧୨.୨୦୧୫

ଆମ ଠିକଣା:

କଥା ଅଞ୍ଜୁର - ୫୭, ସଂପାଦକ: କଥା, ସମ୍ବାଦ ଭବନ
ବି-୨୭, ରସୁଲଗଡ଼ ଶିଳ୍ପାଞ୍ଚଳ, ଭୁବନେଶ୍ଵର-୭୫୧୦୧୦

ଧୂଆଁ

ଛନ୍ଦା ମିଶ୍ର

ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗ ଯେତେବେଳେ ଆସେ, ସାଥରେ ଧରି ଆସେ ତା'ର ଜ୍ଞାତିକୁଟୁମ୍ବ। ଖୁବ୍ ଅସହାୟ ହୋଇଯାଏ ମଣିଷ। କୁଆଡ଼େ କିଛି ରାହା ମିଳେନି।

ସ୍ବାମୀଙ୍କ ବ୍ୟବସାୟ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ, ହେଲେ ମୋର ପୋଷ୍ଟିଂ ହେଲା ସମ୍ବଲପୁର ଜିଲ୍ଲା ଧନୁପାଲିର ଏକ ଅଖ୍ୟାତ ଗାଁ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ। ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଆରାମଦାୟକ ଜୀବନ ଛାଡ଼ି କିପରି ଯାଇ ମଫସଲରେ ଚଳିବି କିଛି ବୁଦ୍ଧିବାଚ ଦିଶୁ ନ ଥାଏ। ସେଥିରେ ପୁଣି ଝିଅର ଦଶମ ଶ୍ରେଣୀ ବୋର୍ଡ଼ ପରୀକ୍ଷା। ଏଇ ସମୟରେ ତାକୁ ଡିସ୍କର୍ବ କରିବା କିମ୍ବା ତା'ଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ। ଆମ ଘରେ କି ଯାଙ୍କ ଘରେ ଏପରି ବି କେହି ନାହିଁ, ଯିଏକି ଆସି ଏମାନଙ୍କ ପାଖରେ ରହି, ଦୁଇଦିନ ଚଳେଇ ଦେଇଯିବ। ବାପ, ଝିଅଙ୍କୁ ବି ଏକା ଛାଡ଼ିପାରୁ ନ ଥାଏ। ଅଧିକାଂଶ ସମୟରେ ଯାଙ୍କର ଗ୍ୟାଣ୍ଟିକ୍ ଓ ମାଇଗ୍ରେନ୍ ବାହାରି, ବିଚରା ଭାରି କଷ୍ଟ ପାଆନ୍ତି। ଗ୍ୟାଣ୍ଟିକ୍‌ଟାକୁ ତ ଯଥାକଥା ସହିଯାଆନ୍ତି, ହେଲେ ମାଇଗ୍ରେନ୍ ଆକ୍ରମଣ କଲେ ଘରର ମାନଚିତ୍ର ହିଁ ବଦଳିଯାଏ। ସବୁଆଡ଼ ଲାଇଟ୍ ଲିଆଅ, ଝରକା ବନ୍ଦକର, ଟିକିଏ ବି ଖଡ଼ଖାଡ଼ ହେବନି। ସେ ଆଖି ବନ୍ଦକରି, ଔଷଧ ଗିଳି ପଡ଼ିରହିବେ ପୁରା ସାତ/ଆଠ ଘଣ୍ଟା। ଏସବୁ କଥା ଭାବି ମୁଣ୍ଡଟା ଗୋଳମାଳିଆ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ। ଶେଷକୁ ତିନିଜଣ ବସି ସ୍ଥିର କଲୁ ଯେ ଧନୁପାଲିରେ ଯାଇ ଯୋଗଦେଲା ପରେ ସ୍କୁଲ୍ ଏସ୍.ଆଇ.ଙ୍କୁ ଦେଖାକରି, ମୋର ସବୁ ଅସୁବିଧା କହି ଝିଅର ପରୀକ୍ଷା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛୁଟି ନେଇଯିବି। ପରୀକ୍ଷା ପରେ ଦେଖାଯିବ କ'ଣ ହେବ। ଆଉ ଯଦି ସେ ରାଜି ନ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ବାଧହୋଇ ମେଡିକାଲ୍ ସାର୍ଟିଫିକେଟ୍ ଦେଇ ଘରେ ରହିଯିବ।

ରାତି ବସ୍‌ରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ ବାହାରି ଧନୁପାଲିରେ ପହଞ୍ଚି ସ୍କୁଲ୍ କାମ ସାରି ଏସ୍.ଆଇ ପତି ସାର୍‌ଙ୍କୁ ଦେଖାକଲି। ସେ ଖୁବ୍ ସହୃଦୟତାର ସହ ମୋର ଅସୁବିଧାକୁ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରି ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁର କରିଦେଲେ।

ସେଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସମ୍ବଲପୁର ବସଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ ପହଞ୍ଚି ଭୁବନେଶ୍ୱର ପାଇଁ ଟିକେଟ୍ କାଟିଲି। ତିନିଟା ପବାଶରେ ଯେଉଁ ବସ୍ ଥିଲା, ସେଥିରେ ଆଉ ଟିକେଟ୍ ମିଳିଲା ନାହିଁ, ମିଳିଲା ଚାରିଟା ପଇଁଚାଳିଶ ବସ୍‌ରେ। ଦୁଇଟି ବିସ୍କୁଟ୍ ପ୍ୟାକେଟ୍ ଓ ଛଅଟା କଦଳୀ କିଣି ବସକୁ ଚଢ଼ିଲି। ଷ୍ଟାଣ୍ଡକୁ ନେବା ପାଇଁ ଆସିବାକୁ କହିବି ଭାବି, ଯାଙ୍କୁ ଫୋନ୍ କଲାବେଳକୁ ଫୋନ୍ ସ୍ବିଚ୍ ଅଫ୍। ଘର ଲ୍ୟାଣ୍ଡଲାଇନ୍‌କୁ ଫୋନ୍ କଲି। ଝିଅ ଫୋନ୍ ଉଠେଇ କହିଲା, “ବୋଉ, ବାପାଙ୍କର ମାଇଗ୍ରେନ୍ ବାହାରିଛି। ତିନିଥର ବାକ୍ତି କରିସାରିଲେଣି।” ମୁଁ ଆଉ ମୋ କଥା କ'ଣ ଶୁଣେଇବି। “ହଉ ତୁ ପଢ଼ାପଢ଼ି କରୁଥା, ବାପା ପଚାରିଲେ ମୁଁ ଆସୁଛି ବୋଲି କହିଦେବୁ”, କହି ଫୋନ୍ ରଖିଲି।

ଦୁଇଟି କଦଳୀ ଓ ଚାରିଟି ବିସ୍କୁଟ୍ ଖାଇ ପାଣି ଟିକେ ପିଇଲି। ସନ୍ଦ୍ୟା କିଣିଥିବା ପତ୍ରିକାର ରୋଷେଇ ବିଭାଗଟି ଦେଖୁ ଦେଖୁ କେତେବେଳେ ଝରକାକୁ ଆଉଜି ଶୋଇଯାଇଛି। ଡୋ'କରି ଶବ୍ଦରେ ଧଡ଼ପଡ଼ ହୋଇ

ଉଠି ଦେଖିଲି ଟାୟାର୍ ପଙ୍କ୍‌ଚର୍। ସେଥିରେ ଚାଲିଗଲା କୋଡ଼ିଏ ପତିଶ ମିନିଟ୍। ନୂଆ ଚକା ଲଗାଇ ଗାଡ଼ି ଚାଲିବା ଆରମ୍ଭ କଲା। ଭଗବାନଙ୍କୁ ହାତଯୋଡ଼ି କହିଲି, “ପ୍ରଭୁ, ସମୟ ଥାଉ ଥାଉ ମୁଁ ଟିକେ ଭଲରେ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଯାଏ ଯେପରି, ତା'ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କର।” ହେଲେ ଭଗବାନ ବୋଧହୁଏ ଟିକେ ଅନ୍ୟମନସ୍ଥ ଥିଲେ। ମୋର ଅଳି ଶୁଣିପାରି ନ ଥିଲେ।

ରେଡ଼ାଖୋଲ ପାଖରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଘଟିଯାଇଥାଏ ଏକ ଦୁର୍ଘଟଣା। ସ୍କୁଟି ଚଳେଇ ଯାଉଥିବା ଜଣେ ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ଧକ୍କା ମାରିଥାଏ ଏକ ଟ୍ରକ୍। ସେଇଠି ସେ ମରିଯାଇଥାଆନ୍ତି। ଉତ୍ତ୍ୟକ୍ତ ଲୋକେ ରାସ୍ତା ମଝିରେ ଶବ ରଖି ରାସ୍ତା ଅବରୋଧ କରିଥାନ୍ତି। ପୋଲିସ୍ ଓ ପ୍ରଶାସନ ଉଭୟ ମିଶି ଲୋକଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣର ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇ ରାସ୍ତା ସଫା କଲେ। ସେତେବେଳକୁ ରାତି ନଅଟା। ବସ୍ ଆସି କଲ୍ଲନା ଛକରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଗୋଟାଏ କୋଡ଼ିଏ। କଲ୍ଲନା ଛକରୁ ଫରେଷ୍ଟ୍ ପାର୍କ ଯେଉଁ ଦୁଇ ତିନିଟି ଅଟୋ ଥିଲେ ଯିବାକୁ ମନା କରିଦେଲେ। କହିଲେ, “ରାତି ବାରଟାରୁ ଅଟୋ ଷ୍ଟାଇକ୍ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି। ଆମେ ଆପଣଙ୍କ ଅସୁବିଧା ବୁଝୁଛୁ; କିନ୍ତୁ ଆମେ ତ ଆଉ ଆମ ଅଟୋ ମହାସଂଘର ନିଷ୍ପତ୍ତି ବିରୋଧରେ ଯାଇପାରିବୁନି।”

ମୁଣ୍ଡରେ ଚଡ଼କ ପଡ଼ିଲା ମୋର। ଏତେ ସମସ୍ୟା ଭଗବାନ ଶତ୍ରୁକୁ ବି ନ ଦିଅନ୍ତୁ।

ଏତିକିବେଳକୁ କାର୍‌ଟିଏ ଆସି ରହିଲା। କାତ ଝରକା ମଧ୍ୟରୁ ମୁହଁ କାଢ଼ି ବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ କହିଲେ, “କେଉଁଠି ଛାଡ଼ିଦେବି କି ମ୍ୟାଡାମ୍?”

ମନରେ ଖେଳିଗଲା ନାନା ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ। ହଁ, ବୟସ ହେଲାଣି ପଇଁଚିରିଶ। ତେବେ ଆଜିକାଲି ସାନ କି ବୟସ୍କା କୌଣସି ନାରୀ ନିରାପଦ ନୁହେଁ। ତେଣୁ କହିଲି, “ନା, ନା, ଆଜ୍ଞା, ବହୁତ ଧନ୍ୟବାଦ। ଏବେ ମୋ ସ୍ବାମୀ ଆସୁଥିବେ, ଏଇ ପାଖରେ ମୋ ଘର।” ଜାଣିକରି ବଡ଼ ପାଟିରେ କହିଲି। ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିବା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶୁଣେଇଲା ପରି।

କାର୍‌ଟି ଚାଲିଗଲା। ପୁଣିଥରେ ଯାଙ୍କ ଫୋନ୍ ନମ୍ବର ଡାଏଲ୍ କଲି। ଏଥର ବି ସ୍ବିଚ୍ ଅଫ୍। ମନକୁ ଦୃଢ଼ କଲି। ମହାମୃତ୍ୟୁଞ୍ଜୟ ମନ୍ତ୍ର ଜପି ଜପି ଆଗକୁ ପାଦ ବଢ଼ାଇଲି। ରାସ୍ତା କଡ଼ରୁ ବାଉଁଶ ଖଣ୍ଡିଏ ପାଇ ହାତରେ ମୁଠାଇ ଧରିଲି। ଯେଉଁଠି ବାଟରେ ଲୋକଟିଏ ଦେଖୁଥାଏ, ମନରେ ସାହସ ଆସିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ମନ ଭରିଯାଉଥାଏ ଗୁଡ଼ାଏ ଅଜଣା ଆଶଙ୍କାରେ। ସେତେବେଳେ ବାଉଁଶଟି ଉପରେ ହାତମୁଠା ହୋଇଉଠୁଥାଏ ଶକ୍ତ।

ଠିକ୍ ଶିଶୁଭବନ ଛକ ପାଖାପାଖି ହୋଇଛି, ଦେଖିଲି ଆଗରେ ଚାଲିଛନ୍ତି ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ। ଦେହରେ ଟ୍ରାକ୍‌ସୁଟ୍, ପାଦରେ ସ୍ପୋର୍ଟିସ୍ ସୁ' ଓ ହାତରେ ଖୁକିଂ ଷ୍ଟିକ୍। ଘଣ୍ଟାକୁ ଦେଖିଲି ସମୟ ଦୁଇଟା ପଘର। ଭାବିଲି, ଏତେ ରାତିରୁ କ'ଣ ବାହାରି ପଡ଼ିଛନ୍ତି ମଣିଷଖୁକ୍‌ରେ! ସେ ଯାହାହେଉ ମନଟା ଟିକେ ଆଶ୍ୱସ୍ତ ହେଲା, କେହି ଜଣେ ତ ମିଳିଗଲେ। ଯାହାଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଆଉ ଆତଙ୍କିତ କରୁ ନ ଥିଲା ମତେ। ଖୁବ୍ ଜୋରକରି ବଡ଼ ବଡ଼ ପାହୁଣ୍ଡ ପକାଇ ତାଙ୍କ ନିକଟତର ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲେ ମଧ୍ୟ ସେ

ତାକୁ ଗତିରେ ଆଗେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି। ବାଧହୋଇ ସମସ୍ତ ଲଜ୍ଜା ଓ ସଜ୍ଜୋତ ଛାଡ଼ି ଡାକପକାଇଲି, “ମଉସା! ଟିକେ ଶୁଣିବେ...?”

ବୃଦ୍ଧ ଜଣକ ବୁଲିପଡ଼ି ମତେ ଚାହିଁଲେ। ବେଶ୍ ଗୋରା ତକ୍ତକ୍ ଚେହେରା, ତୀକ୍ଷଣ ନାକ, ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଆଖି ଓ ନିଶାଟି ଖୁବ୍ ସୁଦୃଶ୍ୟ।

ନମସ୍କାରଟାଏ ପକାଇ, ମୋର ଅସୁବିଧା ସବୁ ଜଣାଇ, ଟିକେ ତାଙ୍କ ସାଥରେ ଯିବି ବୋଲି ନେହୁରା ହୋଇ କହିଲି।

ବୃଦ୍ଧ ଜଣକ ସବୁ ଶୁଣି ସ୍ଥିତହାସ୍ୟ ଦେଇ ‘ହଁ ହଁ ନିଶ୍ଚୟ’ କହି ସେ ଚାଲିବା ଆରମ୍ଭ କଲେ ଓ ମୋର ପରିଚୟ ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁଲେ।

ମୋର ପରିଚୟ ଦେଇସାରି, କ୍ଷଣେ ରୂପରହି କଥା ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇବା ପାଇଁ ମୁଁ ତାଙ୍କ ପରିଚୟ ଜାଣିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କଲି।

“ମୋର ନାମ ବ୍ରିଗେଡିୟର୍ ସଂଗ୍ରାମଜିତ୍ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଏଇ ଫରେଷ୍ଟ ପାର୍କ ଅଞ୍ଚଳରେ ରହେ”, କହି ତୁପ୍ ହୋଇଗଲେ ବୃଦ୍ଧ।

ଏବେ ଥିଲା ମୋର ପାଲି। କହିଲି, “ହେଲେ ମଉସା, ଏତେ ରାତିରେ ମଣ୍ଡିଂଘାକ...!”

ସେ କହିଲେ, “ନା, ନା, ମଣ୍ଡିଂଘାକ ତ ମୁଁ ସକାଳେ କରେ, ହେଲେ ଆଜି ହଠାତ୍ ମୋ ପଡ଼ିଆର ମାଇଲ୍‌ଡ୍ ହାର୍ଟଷ୍ଟୋକ୍ ହୋଇଛି। ସେ ପୁଅବୋହୂଙ୍କୁ ମଝିରାତିରେ ଡିସ୍କର୍ବ କରିବାକୁ ଚାହିଁଲେନି। ସେ ମୂଳରୁ

ସେଇଆ। ନିଜ କଷ୍ଟ ପାଟି ଚିପି, ଆଖି ବନ୍ଦକରି ସହିନେବେ ସିନା, ହେଲେ କାହାକୁ ହଇରାଣ କରିବାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତିନି।

ଏବେ ଯଦିଓ ସେ ଠିକ୍ ଅଛନ୍ତି; କିନ୍ତୁ ଟିକେ ଡାକ୍ତର ପାଖରେ ନେଇ ଦେଖେଇ ତ ଆଣିବା କଥା। ତେଣୁ ହସପିଟାଲ୍ ଆମ୍ବୁଲାନ୍ସକୁ ଫୋନ୍ କଲି। ଫୋନ୍ ରିଙ୍ଗ୍ ହୋଇ ହୋଇ ରହିଲା। ନିଜେ ଗାଡ଼ି ଚଲେଇବା ଅନେକ ଦିନରୁ ଛାଡ଼ି ଦେଇଛି। ତେଣୁ ବାଧହୋଇ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଇ, ଆମ୍ବୁଲାନ୍ସ ପାଇଁ କହିଆସିଲି। ଚାରିଟି ଆମ୍ବୁଲାନ୍ସ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଖରାପ ହୋଇଛି, ଦୁଇଟି ରୋଗୀଙ୍କୁ ଆଣିବା ପାଇଁ ଯାଇଛି ଓ ତତ୍ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତର ଭ୍ରାଉଭର୍ ପେଟେ ମଦ ପିଇଦେଇ ସେହି ଆମ୍ବୁଲାନ୍ସ ମଧ୍ୟରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଛି। ସେମାନେ କହିଲେ, ଆମ୍ବୁଲାନ୍ସ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ମାତ୍ରେ ଆମେ ପଠାଇଦେବୁ। ଆପଣ ଠିକଣା ଓ ଫୋନ୍ ନମ୍ବର ଲେଖେଇ ଦେଇ ଯାଆନ୍ତୁ। ମୁଁ ସେଇଠୁ ଫେରୁଛି।”

ମଉସାଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ମତେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଗୁଥାଏ। ସତରେ କ’ଣ ଏଇ ବୟସରେ ବି ସ୍ୱାମୀ-ସ୍ତ୍ରୀ ମଧ୍ୟରେ ଏତେ ଅନାବିଳ ପ୍ରେମ ସମ୍ଭବ!

ମତେ ଚମକାଇ ଦେଇ ମଉସା କହିଲେ, “ବୟସ ବଢ଼ିବା ସହ ସ୍ୱାମୀ-ସ୍ତ୍ରୀ ଉଭୟଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଉଭୟଙ୍କ ପାଇଁ ଅନେକଟା ବଢ଼ିଯାଏ। ଜଣକ ବିନା ଆରଜଣକ ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ଅସହାୟ ମନେକରେ।”

ମନେ ମନେ ମୁଁ ଲଜିତ ହେଲି।
ଆଳ୍ମ କିଛି ବାଟ ଗଲା ପରେ ଭଦ୍ରଲୋକ ରହିଗଲେ। କହିଲେ,
“ମତେ ଗୋଟେ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିବ?”
ମୁଁ ଥ ଥ ମ ମ ହୋଇ କହିଲି, “ଆପଣ କ’ଣ କୁହନ୍ତୁ, ମୁଁ ଚେଷ୍ଟା
କରିବି।”

ମଉସା କହିଲେ, “ନା, ନା, ସେପରି କୌଣସି କଷ୍ଟକର କାର୍ଯ୍ୟ
ନୁହେଁ। ଏଇ ସାମ୍ବାରେ ଥିବା ଆପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ଭିତରକୁ ଯାଇ ସିଲ୍ୟୁରିଟି
ଗାର୍ଡକୁ କୁହନ୍ତୁ, ତିନିଶହ ଚାରି ବ୍ରିଗେଡିୟର୍ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ପ୍ଲଟ୍ଟର
ଦେଖାଇ ଦେବ। ସେଠି ମୋ ପୁଅ, ବୋହୂ ଓ ସ୍ତ୍ରୀ ଅଛନ୍ତି। ଆପଣ ଯାଇ
କହିବେ ସୁସମା ଦେବୀ, ମାନେ ମୋର ସ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିବେ,
ଆମ୍ଭୁଲାନସ ଆସୁଛି ତାଙ୍କୁ ନେବା ପାଇଁ।”

ମୁଁ କହିଲି, “ମଉସା, ଏକଥା ତ ଆପଣ ବି ଯାଇ କହିପାରିବେ...”
“କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖର ବିଷୟ ମୁଁ କହିପାରିବିନି। ମୋ ପୁଅ ଖୁବ୍ ବଦରାଗା।
ସେ ମୋ ଉପରେ ଓ ତା’ ମମି ଉପରେ ଭୀଷଣ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଉଠିବ।
ମୁଁ ଆପଣଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଛି”, କହି ବୁଦ୍ଧ ହାତ ଯୋଡ଼ିଦେଲେ।

ମୁଁ ଲଜାବୋଧ କରି କହିଲି, “ମଉସା, ଆପଣ ମୋ ବାପା ବୟସର,
ମତେ ହାତ ଯୋଡ଼ନ୍ତୁ ନାହିଁ। ମୁଁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଯାଇ କହିଆସୁଛି। ଆପଣ
ଏଇଠି ଠିଆ ହୋଇଥାନ୍ତୁ।”

ସିଲ୍ୟୁରିଟି ଗାର୍ଡ ଭୁଲେଇ ପଡ଼ିଥିଲା। ମୁଁ ଗେଟ୍ ଖଡ଼ଖଡ଼ କଲାବେଳେ ଉଠି
ପାଖକୁ ଆସିଲା ଓ ମତେ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ତିନିଶହ ଚାରି ବ୍ରିଗେଡିୟର୍
ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଘରକୁ ଦେଖାଇଦେଇ ପାଖରେ ଛିଡ଼ାହୋଇ ରହିଲା।

କଲିଂବେଲ୍ ଟିପିଲି। ତିନିଥର ଟିପିଲା ପରେ ଖୁବ୍ ଏକ ଘାଗଡ଼ା
କଣ୍ଠରୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲା, “କିଏ?”

କ’ଣ କହି ମୋର ପରିଚୟ ଦେବି ଜାଣିପାରିଲିନି। ତେବେ କହିଲି,
“ଆଜ୍ଞା ଖୁବ୍ ଜରୁରୀ କାମ ଅଛି, ଟିକେ କବାଟ ଖୋଲନ୍ତୁ। ମୋ ସାଙ୍ଗରେ
ଆପଣଙ୍କ ସିଲ୍ୟୁରିଟି ଗାର୍ଡ ଅଛନ୍ତି।”

କବାଟ ଖୋଲିଲା। ସାମ୍ବାରେ ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ ବ୍ରିଗେଡିୟର୍
ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ପୁତ୍ର। ବାପାଙ୍କର ଅବିକଳ ଚେହେରା।

କହିଲି, “ସୁସମା ମ୍ୟାଡାମ୍‌ଙ୍କର ହାର୍ଟଷ୍ଟୋକ୍ ହୋଇଛି। ତାଙ୍କୁ
ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିବା ପାଇଁ କୁହନ୍ତୁ। ଏବେ କ୍ୟାପିଟାଲ୍ ହସ୍ପିଟାଲ୍‌ରୁ
ଆମ୍ଭୁଲାନସ ଆସି ପହଞ୍ଚିବ।”

ସେ ମତେ ଓଲଟି ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, “ଆପଣ କିଏ? ଆପଣ ଏସବୁ
କିପରି ଜାଣିଲେ?”

ଅଗତ୍ୟା ଆଗ୍ରହ ନ ଥିଲେ ବି ସତ୍ୟ କହିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେଲି।

କହିଲି, “ମତେ ବ୍ରିଗେଡିୟର୍ ପଟ୍ଟନାୟକ କହିଛନ୍ତି ଏ ବିଷୟରେ।
ସେ କ୍ୟାପିଟାଲ୍ ହସ୍ପିଟାଲ୍‌ରେ କମ୍ପ୍ଲେନ୍ ଲେଖେଇ ସାରିଛନ୍ତି।
ଆପଣଙ୍କ ଡରରେ ଆପଣଙ୍କୁ ସେ କି ସୁସମା ମ୍ୟାଡାମ୍ ଏ ବିଷୟରେ
କିଛି କହିପାରିନାହାନ୍ତି।”

ସେତେବେଳକୁ ପଛରେ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥାନ୍ତି ବ୍ରିଗେଡିୟର୍‌ଙ୍କ
ପୁତ୍ରବଧୂ। ସେ ଚିହ୍ନିକି ଉଠି କହିଲେ, “ଆପଣଙ୍କୁ କିଏ କହିଲେ ଏସବୁ
କଥା? ବ୍ରିଗେଡିୟର୍ ପଟ୍ଟନାୟକ?” ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତାଙ୍କ ସ୍ବାମୀଙ୍କ
ଆଡ଼େ ବୁଲିପଡ଼ି କହିଲେ, “ଏଇଟା ନିଶ୍ଚୟ ଗୋଟେ ବଦମାସ୍ କିମ୍ବା
କେଉଁ ତକାୟତ ଦଳର ସଦସ୍ୟ। ଜଳଦି ପୋଲିସ୍‌କୁ ଫୋନ କର।”

ମୁଁ ବିରକ୍ତ ହୋଇ କହିଲି, “ଭଲ ଲୋକ ଆପଣମାନେ! ଆପଣଙ୍କ
ଶୁଣ୍ଠର ପଠାଇଥିବାରୁ ମୁଁ ଏଠି ଆସିଛି; ଅଥଚ ଆପଣ ମତେ ବିଶ୍ବାସ
କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଅପମାନ ଦେଉଛନ୍ତି!” ଏତିକିବେଳେ ଭିତରୁ ବାଡ଼ି
ଖଣ୍ଡିଏ ସାହାଯ୍ୟରେ ଶରୀରର ଭାରା ଦେଇ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧା ବାଟଘରକୁ

ଆସିଲେ। କହିଲେ, “ଏ ଅଧରାତିରେ ଏତେ ପାଟିତୁଣ୍ଡ କାହିଁକି?”

ମୁଁ କହିଲି, “ମ୍ୟାଡାମ୍ ଆପଣ ସୁସମା ଦେବୀ ତ?”

ସେ କହିଲେ, “ହଁ, ହେଲେ ମତେ ଆପଣ କିପରି ଜାଣିଲେ?”

ମୁଁ କହିଲି, “ସେ କଥା ପଛରେ। ତେବେ ଆପଣଙ୍କର ଆଜି ରାତିରେ
ମାଇଲ୍‌ଡ ହାର୍ଟଷ୍ଟୋକ୍ ହୋଇଥିଲା କି?”

ସେ କହିଲେ, “ହାର୍ଟଷ୍ଟୋକ୍ କି କ’ଣ, ତାହା ତ କହିପାରିବିନି।
ତେବେ ପ୍ରବଳ ଯନ୍ତ୍ରଣା ହୋଇଥିଲା ଛାତିରେ, ହେଲେ ରାତି ମଝିଟାରେ
କାହାକୁ ହଇରାଣ କରିବିନି ଭାବି ଟିକେ ପାଣିପିଇ ଖୋଇପଡ଼ିଥିଲି।”

ମୁଁ କହିଲି, “ମୁଁ ମିଛ କହୁଛି କି ସତ କହୁଛି ଏଥର ଜାଣିଲେ ତ!
ମତେ ଆପଣଙ୍କ ସ୍ବାମୀ ପଠେଇଲେ, ଆପଣଙ୍କୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିବା
ପାଇଁ କହିଛନ୍ତି।”

ବୃଦ୍ଧା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲେ, “କିଏ ପଠାଇଲେ?”

ମୁଁ କହିଲି, “ବ୍ରିଗେଡିୟର୍ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଏଇ ଆପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ତଳେ
ସେ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି।”

ବୃଦ୍ଧା ଲଥକରି ବସିପଡ଼ିଲେ ସୋଫାରେ।

ତାଙ୍କ ପୁତ୍ରବଧୂ ମୁହଁକୁ ଚାପିରଖି କହିଲେ, “ମୋ ଶୁଣ୍ଠର ମରିବାର
ଆଜି ଏଗାର ଦିନ। ଏଇ ରାସ୍ତାରେ ମର୍ଣ୍ଣଂସ୍ତ୍ରକରେ ଯାଉଥିଲାବେଳେ
ପଛଥାକୁ ଗାଡ଼ିଟାଏ ଧକ୍କା ଦେଲା ଏବଂ ସେ...”

ମୁଁ ଆଉ କିଛି ଶୁଣିପାରୁ ନ ଥିଲି। ମୋ କାନକୁ ନିଜେ ବିଶ୍ବାସ
କରିପାରୁ ନ ଥିଲି। ମୋର ହାତଗୋଡ଼ ଥଣ୍ଡା ପଡ଼ିଯାଇଥିଲା। ସମସ୍ତେ
ନିରବ ହୋଇଯାଇଥିଲୁ, ଆମର ସେ ନିରବତାକୁ ଭାଙ୍ଗି ଆମ୍ଭୁଲାନସ
ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ଯାଏଁ।

ସ୍ବାର୍ଥ

ପରମେଶ୍ବର ଓଝା

ଦୁଇ ପୁଅ ବିଦେଶରେ ଥିଲେ ବି, ବାପା ବୋଉ ବହୁତ ଖୁସି ଥିଲେ।
ମାସେ ଛ’ମାସରେ ଯେତେବେଳେ ବି ପୁଅ ବୋହୂ ଘରକୁ ଆସନ୍ତି,
ବାପା ବୋଉଙ୍କର ବହୁତ ସେବାଯତ୍ନ କରନ୍ତି। ହଲିଞ୍ଜ୍ ଫଳମୂଳ
କେତେ ନାନା ରକମର ଜିନିଷ ସାଙ୍ଗରେ ଆଣିଥାନ୍ତି। ବୋହୂ
ଶାଶୁ ଶୁଣ୍ଠର ଉଲମସ ପଚାରି ବୁଝେ, ଗୋଡ଼ହାତ ଚିପିଦିଏ।

ଏ ବୟସରେ କ’ଣ ବା ଅଧିକ ଦରକାର ସେମାନଙ୍କର।
ବଡ଼ ଆଉ ସାନ ପୁଅ ପ୍ରାୟ ଜିଛି ମାସ ବ୍ୟବଧାନରେ ଘରକୁ
ଆସନ୍ତି। ସେମାନେ ଘରକୁ ଆସିଲେ ଘର ତାଙ୍କର ପୂରିଉଠେ ପୁଅ
ବୋହୂଙ୍କର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ। ସବୁ କଷ୍ଟ ସବୁ ଦୁଃଖ ପାସୋରିଯାଆନ୍ତି
ବାପା ବୋଉ।

ଦିନେ ବାପା ଭାବିଲେ, ବୟସ ହୋଇଗଲାଣି କେତେବେଳେ
କୋଉକଥା। ମୋ ଅନ୍ତେ ଦୁଇ ପୁଅ କାହିଁକି ହାତେ ଚାଖଣ୍ଡେ ଜାଗା
ପାଇଁ ମୁଣ୍ଡ ଫଟାଫଟି ହେବେ।

ତେଣୁ ଦୁଇ ପୁଅକୁ ପାଖକୁ ଡକାଇ ଗାଁରେ ଥିବା ଜମି, ଘର
ସବୁ ଭାଗ ଭାଗ କରି ଦୁଇ ଭାଇଙ୍କୁ ସମାନ ଭାବରେ ବାଣ୍ଟିଦେଲେ।

କିନ୍ତୁ ଚାରି ବରଷ ବିତିଗଲାଣି ସେହିଦିନଠାରୁ ଦୁଇ ପୁଅଙ୍କ
ଭିତରୁ କାହାର ଜଣକର ବି ଦେଖା ଦର୍ଶନ ନାହିଁ।

ଯାନିଯୌତୁକ ଦେବା ଭୟରେ ଗରିବ ବାପା ତାକୁ ଦରବୁଢ଼ା ବର ହାତରେ ଟେକିଦେଇଥିଲା। କାନ୍ଦିକାଟି ଅଥୟ ହୋଇଯାଇଥିଲା ସେ। ଅବଶ୍ୟ କିଛିଦିନ ପରେ ସବୁ ଦେହସୁସ୍ଥ ହୋଇଯାଇଥିଲା। ଗରିବ ଘରର ସବୁ ଝିଅମାନଙ୍କର କରମ ପଥରତଳେ ଭାବି ସେ ଭାଗ୍ୟକୁ ମାନି ନେଇଥିଲା। ବର୍ଷେ ପରେ ତା' କୋଳରେ ଚନ୍ଦ୍ରଦିଆ ପୁଅଟିଏ ଖେଳିଲା। ଭାରି ଖୁସି ହୋଇଥିଲା ସେ। ବୁଢ଼ାବର ପାଇବାର ଦୁଃଖକୁ ଭୁଲିଯାଇଥିଲା। କିନ୍ତୁ ତା' ହସଖୁସିର ସଂସାରକୁ ବିଧାତା ସହିପାରିଲା ନାହିଁ। ପୁଅ ଜନ୍ମ ହେବାର ଆଠମାସ ପରେ ତା' ବରକୁ ଚଡ଼କ ମାଇଲା। ସେ ମରିଗଲା ଓ ଝିଅଟି ବିଧବା ହୋଇଗଲା। ତା' ଉପରେ ଦୁଃଖର ବୋଝ ମାଡ଼ିଆସିଲା। ଏତିକିବେଳେ ତା' ଗରିବବାପା କତରାଇଗଲା। ମାଆ ମରିଗଲାଣି। ସେ ଆଉ ବାପଘରକୁ ଯାଇ ବାପ ଉପରେ ବୋଝ ହେବା କଥା ଭୁଲିଗଲା। ଗାଆଁ ଲୋକେ ତାକୁ ସ୍ବାଇଁ ଝିଅ ଡାକୁଥିଲେ। ତା' ଅସଲ ନାମ ଲୁଚିଯାଇ ଏବେ ତା'ର ନାଆଁ ହୋଇଗଲା ଦୁଃଖୀ। କ'ଣ କରିବ କୁଆଡ଼କୁ ଯିବ ସେଇକଥା ଭାବି ଦୁଃଖରେ ସଜୁଳି ହୋଇଯାଉଥିଲା ଦୁଃଖୀ। କମ୍ ବୟସରେ ବିଧବା ହୋଇଗଲା, କୋଳରେ ଆଠ ମାସର ଛୁଆ। ଶାଶୁଘର ଥିଲା ଥୋଇଲା ଘରର ନୁହେଁ ଯେ ଘରେ ବସି ଖାଇବ। ସାତ ଆଠ ଗୁଣ୍ଠ ଚାଷଜମି ଥିବା ନାମମାତ୍ର ଚାଷୀ ଥିଲା ତା' ଦରବୁଢ଼ା ବର। ଏବେ ନିଜେ କେମିତି ଚଳିବ, ଛୁଆଟିକୁ କୋଉଠୁ କ'ଣ ଆଣି ଖାଇବାକୁ ଦେବ, ସେଇ ଚିନ୍ତାରେ ମାଟିରେ ମଥାପିଟି କାନ୍ଦୁଥିଲା ଦୁଃଖୀ। ଗାଆଁରେ ତ ଅଣା ଭାଗରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ତାଆରି ପରି ଦୁଃଖୀରଙ୍ଗି। ତାକୁ ସବୁଦିନେ ସାହାଯ୍ୟ ଦେବ କିଏ? ସାଇପଡ଼ିଶା ଗାଆଁଲୋକେ ସିନା ଦିନେଅପେ ମୁହଁକୁ ଅନେଇବେ, ହେଲେ ସବୁଦିନିଆ କଥାକୁ ତ ସେମାନଙ୍କ ସାହସ କୁଲେଇବା କଥା ନୁହେଁ।

ଦୁଃଖୀର ସେତେବେଳକୁ ଯୁବା ବୟସୀ ତେଣୁ ଅନେକ ଲୋଲୁପ ଆଖି ତା' ଉପରେ ପଡ଼ିବା ସ୍ବାଭାବିକ କଥା। ତିନି ଚାରିଟା ଦୋଭେଇ ବର ପ୍ରସାଦ ଆସିଥିଲା ତାକୁ ବିବାହ କରିବା ପାଇଁ। ସମସ୍ତଙ୍କର ସ୍ତ୍ରୀ ଆଗରୁ ମରିଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ସେମାନେ ବାର୍ଦ୍ଧକ୍ୟରେ ଉପନୀତ ହୋଇ ସାରିଥିଲେ। ଦୁଃଖୀର ମାମୁଘର ଗାଆଁରୁ ମଉଳା ଜଣେ ଗୋଟେ ଭଲ ପ୍ରସାଦ ଆଣିଥିଲେ।

ଅନୁପ୍ରବେଶ

ମଣିରାମ ଜେନା

ଥିଲାଥୋଇଲା ଘର। ବର୍ଷକର ରୋଜଗାରରେ ଦି'ବର୍ଷ ଚଳେ। ପନୀଘର ଲୋକ; କିନ୍ତୁ ବରର ସ୍ତ୍ରୀ ଦୁଇବର୍ଷ ହେଲା ଆରପାରିକୁ ବାଟ କାଟିଛି ଏବଂ ପୁଅଝିଅମାନେ ବାହାରୁରା ହୋଇସାରିଛନ୍ତି। ବରର ପୁଅର ପୁଅଝିଅ ଦି'ଜଣ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଗାଁ ସ୍କୁଲକୁ ଗଲେଣି। କିନ୍ତୁ ସେ କଥା ଦେଇଛି, ଦୁଃଖୀ ତାକୁ ବାହାହେଲେ ଖାଇବା ପିନ୍ଧିବା କୋଉଥିରେ ହେଲା କରିବ ନାହିଁ ଆଉ ତା' ପୁଅକୁ ଭଲ ଭାବରେ ପାଠଶାଠ ପଢ଼ାଇ ଦଶ ଜଣରେ ଜଣେ କରିବ।

ଦୁଃଖୀ ସବୁ ଶୁଣିଲା ଓ ବହୁତ କାନ୍ଦିଲା। ମାମୁ ଜଣକ ବହୁତ ବୁଝାଇଲେ। ଦୁଃଖୀ ଖାଲି ଏତିକି କହିଲା ଯେ ସମସ୍ତେ ତା' ଶରୀରକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି। ପାଟିଲା ତାଳ ସିଏ। କେତେବେଳେ ଝଡ଼ି ପଡ଼ିବେ ସିଏ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ କି କେହି ବି କହିପାରିବେ ନାହିଁ। ମୁଁ ଆଉ ମୋ ପୁଅ ଯାଇ ତାଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ ଭାଗ ବସାଇବୁ। ସେ ବଞ୍ଚିଥିବା ଯାଏ କେହି କିଛି କହିବେ ନାହିଁ କି କରିବେ ନାହିଁ। କିନ୍ତୁ ଯେଉଁଦିନ ସେ ଆରପାରିକୁ ବାଟ କାଟିବେ ତା' ଆରଦିନ ତାଙ୍କ ପୁଅ ବୋହୂ ଆମ ମାଆପୁଅ ଦିଇଟାକୁ ବାଡ଼େଇପିଟି ତଣ୍ଡିଆ ମାରି ଘରୁ ତଡ଼ିଦେବେ ନଚେତ୍ ଭାତରେ ବିଷ ଦେଇ ମାରିଦେବେ। ଆମର ଆଉ କିଏ ହାମସୁଆର ଅଛି ଯେ ଆମ ପାଇଁ ପଦେ କଥା କହିବ କି ବାଡ଼ି ଧରିବ? ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ମଣିଷ କ'ଣ ନ କରି ପକାଉଛି ତୁମେ କ'ଣ ଜାଣିନା ମାମୁ? ଗରିବଘର ଝିଅମାନଙ୍କର ଜୀବନଟା ଜୀବନ ନୁହେଁ, ଗୋଟେ ବୋଝ ଜାଣ। ମରିଗଲେ ଯାଇ ଯଜ୍ଞଶାଳୀ ମୁକ୍ତି ମିଳିବ ନ ହେଲେ ନାହିଁ। ଯୋଉ ଅଭାବ ଅନଟନ କାରଣରୁ ବୁଢ଼ାବରକୁ ବାହାହୋଇ ଯୁବା ବୟସରେ ବିଧବା ହୋଇ ଏତେ ଦୁଃଖକଷ୍ଟ ସହି ତହଲ ବିକଳ ହେଉଛି ଆଉ ସେ ଭୁଲ୍ ଦ୍ବିତୀୟପର କରିବାକୁ ମୋ ଅନ୍ତର ଡାକୁନାହିଁ ମାମୁ। ମୁଁ ଦୁଃଖକଷ୍ଟ ସହି ଯୋଉ ଦୁଆରକୁ ଆଶାକରି ବାହାରିଥିଲି ଯେତେ ଦୁଃଖକଷ୍ଟ

ଆସିଲେ ବି ମୁଁ ସେଇଠି ମାଟି କାମୁଡ଼ି ପଡ଼ି ରହିବି ମୋ ପିଲା ବକଟେକୁ ଧରି। ମିଳିଲେ ଖାଇବି ନ ମିଳିଲେ ପାଣି ପିଇ ପେଟରେ ଓଦାକନା ଦେଇ ପୁଅ ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ବଞ୍ଚିରହିବି। ଯଦି ବିଧାତା ଆମ ମାଆ ପୁଅ ଦିହଙ୍କ ପାଇଁ ଶୁଖେଇ ଶୁଖେଇ ମାରିବା କଥା କଣ୍ଟା କରିଥିବ, ତେବେ ଆମେ ସେଇଥିରେ ହିଁ ମରିବୁ। ମତେ ଆଉ ତୁମେ ସେ ହାନିମାନିଆ ସଂସାର କରିବାକୁ କୁହନା ମାମୁ। ତୁମେ ଫେରିଯାଅ। ଆମେ ମାଆ ପିଲା ଦିହେଁ ଆମ କରମ ନେଇ ଏଇ ଘରେ ପଡ଼ିରହିବୁ।

ଏହାପରେ ମଉଳା ଜଣକ ତାଙ୍କ ବାଟ ଧରି ଫେରିଯାଇଥିଲେ। ଶାଶୁଘର ମାଟିକାମୁଡ଼ି ପଡ଼ି ରହିଲା ଦୁଃଖୀ ତା’ ଆଠମାସର ପିଲାଟିକୁ ଧରି ଏକା ଏକା। ସାଇପଡ଼ିଶା ଦିନେଅଧେ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ। ତା’ପରେ ମୁହଁ ବୁଲାଇନେଲେ।

ଘରଡ଼ିହକୁ ଛାଡ଼ି ଯେଉଁ ସାତ ଆଠ ଗୁଣ୍ଠ ଜମି ଥିଲା ଦୁଃଖୀ ସେତକ ବିକିଦେଲା। ଉର୍ବର ନଈକୂଳିଆ ଦୋରାଷୀ ଜମିକୁ ଖଳଲୋକମାନେ ସୁଯୋଗ ଉଣ୍ଡି ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥିବା ଲୋକ ପିଠିରେ ଆଣୁ ମଡ଼େଇ ତାକୁ ତଳକୁ କଳା ପରି ଶାଗମାଛ ମୂଲରେ ହାତେଇ ନେଲେ। ଜମିବିକା ଟଙ୍କାରେ ଗେରସ୍ତର ଶୁଦ୍ଧିକର୍ମ କଲା ଦୁଃଖୀ। ସାଇଭାଇଙ୍କୁ ନିଜ ସକ୍ଷ ମୁତାବକ ଖାଇବାକୁ ବକତେ ଦେଲା। ଆଉ ଯୋଉ ପଇସା ବଳିଲା ମାଆ ପୁଅ ଦୁହେଁ ମାସେ ଦେଡ଼ମାସ ଚଳିଲେ। ଘରେ ଯାହା କଂସା, ବାସନ, ଗରା, ମାଣ୍ଡିଆ, ଜଳ ଆଦି ପିତଳ ଜିନିଷ ଥିଲା ସେତକ ବିକି ହୋଇଗଲା। ସେଇ ଟଙ୍କାରେ ମାଆ ପୁଅ ଦୁହେଁ ଦି’ ମାସ ଚଳିଲେ। ତା’ପରେ ହାତ ଖାଲି ହୋଇଗଲା। ଭାଙ୍ଗିପଡ଼ିଲା ନାହିଁ ଦୁଃଖୀ। ବାବା ବରୁଣେଶ୍ୱରଙ୍କ ନାଆଁ ସୁମରଣା କରି ଅଣ୍ଟାରେ କାନି ଗୁଡ଼େଇ କମର ଦମ୍ବ କଲା। ପୁଅକୁ କାଖରେ ଧରି ଗାଆଁ ଦାଣ୍ଡକୁ ବାହାରିଲା। ଭିକ ମାଗି ହାନିମାନୀ ହେବାକୁ ଆଉ ଅନ୍ତର ତାଳିଲା ନାହିଁ। ଘର ଘର ବୁଲି ସେ କାମ ପାଇଟି ଖୋଜିଲା। କାହାର ଧାନ କୁଟିଦେଲା ତ କାହାର ବାସନ ମାଜିଲା। କାହାର ମାଟିଘର ଲିପିଦେଲା ତ କାହାଘରେ ସେ ଘଷି ପାରିଦେଲା ଆଉ ଅବା କାହା ଗୂହାଳରୁ ଗୋବର କାଢ଼ିଦେଲା। ପେଟ ପୋଡ଼ିଯାଉଛି ଯେତେବେଳେ ଆଉ ନିଜ ଜୀବନ ଓ ତା’ ଛୁଆର ଜୀବନ ଅଞ୍ଚାଇବାକୁ ଯେତେବେଳେ କେହି ମୁରବି ନାହାନ୍ତି ସିଏ ଆଉ ଲାଜସରମକୁ ଜଗି କେତେଦିନ ଘରେ ବସି ରହିଥା’ନ୍ତା? ବଳ ଖଟେଇ କାମ ତ କରୁଛି। ଲାଜ ଲାଗିବ କାହିଁକି? ସେ କ’ଣ କିଛି ଖରାପ କାମ କରୁଛି ନା ତା’ ଦେହକୁ କୋଉଠି ବଜାରରେ ବିକିଛି ଯେ ତା’ ମୁଣ୍ଡ ତଳକୁ ହୋଇଯିବ। ସେ ପରିଶ୍ରମ ନ କଲେ ତା’ ଛୁଆ ଦୁଃଖରେ ତା’ ପାଟିକୁ ମୁଠାଏ ଗୁଣ୍ଡାଏ କିଏ ଖାଇବାକୁ ଦେବ? ତେଣୁ ସେ ନିର୍ବିକାର ଭାବରେ କାମ ପାଇଟି କରି ତାଳିଲା। ପାରିଶ୍ରମିକ ଭାବରେ ଯାହା ପାଇଲା ମାଆପୁଅ ଦୁହେଁଙ୍କ ପେଟ ପୂରିଯାଉଥିଲା। କଷ୍ଟେମକ୍ଷେ ଦିନ ବିତିଯାଉଥିଲା। ପୁଅଟି ବଢ଼ୁଥିଲା ପରର ଅଜଣା କଣ୍ଟାଖାଇ ଶଶିକଳା ପରି। ସବୁଦିନ ପରି ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ଉଦୟ ହୋଇ ପଶ୍ଚିମରେ ଅସ୍ତ ହେଉଥିଲେ। ଆମ ମାଟିଆପାଟ ଗାଆଁରେ ଦୁଃଖୀ ତା’ ଦୁଃଖୀ ତା’ ସଂସାରକୁ ନେଇ ରାତି ପାହିବା ଆଗରୁ ରାତି ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲୋଟଣିପାରା ପରି ଖଟୁଥିଲା। କିଏ କେବେ ଦୟାକରି ଟଙ୍କାଏ କି ଦି’ଟଙ୍କା କେବେ ଦେଉ ନ ଥିଲା। ଯାହା ମିଳୁଥିଲା ତା’ ଥିଲା ଟିକେ ସହାନୁଭୂତି ଟିକେ ଆଶ୍ୱାସନା। ଗାଆଁର ଦୁଃଖୀ ଦରିଦ୍ର ଲୋକମାନେ ଆଉ ଅଧିକ କ’ଣ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରନ୍ତେ ?

କିଛିଦିନ ଚାଲିଗଲା। ରଘୁସାହୁର ଗୋଟେ ଓଲେଇ ଗାଈ ଥିଲା। ଅନେକ ରେଷ୍ଟା ଓ ଉଦ୍ୟମ କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ବି ରଘୁସାହୁ କି ତା’ ମୂଲିଆମାନେ ଓଲେଇ ଗାଈକୁ ମଣେଇ ପାରିଲେ ନାହିଁ। ରଘୁସାହୁ ଥିଲା ପଇସାବାଲା ଲୋକ। କିନ୍ତୁ ସେ ଏତେ କଞ୍ଚୁଷ ଥିଲା ଯେ ଦେହରୁ ମଳି

ଟିକେ ବି ବିନା ଲାଭରେ ଦେବ ନାହିଁ। ସେ ଆଗରୁ ଅନେକ ଫନ୍ଦିଫିକର ଓ କୌଶଳ କରିଥିଲା ଦୁଃଖୀର ଶରୀର ସହିତ ଖେଳିବାକୁ। କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖୀ ଯାହାର ଚିର ସହଚର ସେ କାହିଁକି ଏ ମିଛ ସୁଖକୁ ଆଡ଼ ଆଖିରେ ଚାହିଁବ? ଦୁଃଖୀ ସେସବୁ କଥା ବିଷୟରେ ଭାବି ନ ଥିଲା। କେମିତି ତା’ ପିଲାଟିକୁ ମଣିଷ କରିବ ସେଇ ଚିନ୍ତା ବ୍ୟତୀତ ତା’ ମନରେ ଅନ୍ୟ ଚିନ୍ତା ନ ଥିଲା। ସେଇଦିନରୁ ଭିତରେ ଅହନ୍ତା ରଖିଥିଲା ରଘୁସାହୁ। ଗାଈଟାକୁ ତ କାବୁକୁ ଆଣିପାରିଲା ନାହିଁ। ଭାବିଲା ଦୁଃଖୀକୁ ଦେଇଦେଲେ ଓଲେଇ ଗାଈଟି ଲାତ ମାରି ଓ ଶିଙ୍ଗରେ ଭୁସି ଭୁସି ଦୁଃଖୀକୁ ଓ ତା’ ପୁଅକୁ ମାରିପକାଇବ। ଏଇ ବାଟରେ ଦୁଃଖୀଠାରୁ ପ୍ରତିଶୋଧ ନେବାକୁ ରଘୁସାହୁ ତା’ ଓଲେଇ ଦୁପିଆଳୀ ଗାଈଟିକୁ ମାଛ ବାଛୁରୀ ସହିତ ଦୁଃଖୀକୁ ଅଧିଆରୀ ଦେଇଦେଲା। ପ୍ରଥମେ ରାଜି ନ ହେଲେ ବି ଦୁଃଖୀ ଖୁସି ହୋଇଥିଲା ପରେ।

ଦୁପିଆଳୀ ଗାଈ କିଏ କାହାକୁ ଅଧିଆରୀ ଦିଏ? ଏଇଟା ବାବା ବରୁଣେଶ୍ୱରଙ୍କ ଦୟା ଭାବି ସେ ଖୁସି ହେଲା, ଯାହାହେଉ ତା’ ପୁଅ ତ ଖାଇବାକୁ କ୍ଷୀର ଟୋପେ ପାଇବ। ଅଭାଗିନୀର ଛୁଆଟା ପେଜ ଆଉ କାନିଶିରି ଶାଗ ଖାଇ ହାଡ଼କଙ୍କାଳସାର ଦେଖାଯାଉଛି। ଗାଈର ଗୋବରରେ ତ ସିଏ ଘଷି କରି ରଖିବ ନିଜେ ଜାଲିବା ପାଇଁ ଆଉ ଯେତେକ ଘଷି ବଳକା ହେବା ଗାଆଁବାଲାକୁ ସେତକ ବିକି ସେଇ ପଇସା କୁଖିରେ ରଖିବ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ।

ଗାଈଟିକୁ ଖୁବ୍ ଖୁସିରେ ଘରକୁ ଆଣିଲା ଦୁଃଖୀ। ଗୂହାଳ ସଜାଡ଼ିଦେଲା, ଧୋବ ଫରଫର କଅଁଳା ବାଛୁରୀ ଦାଣ୍ଡରେ ଫକଫକ୍ ଡେଉଁଥିଲା। ଦୁଃଖୀର ମନ କୁଣ୍ଠେମୋଟ ହୋଇଯାଉଥିଲା। ବିଲ ଖାଲରୁ ଗାଈ ପାଇଁ ଘାସ ଆଣି ଦେଉଥିଲା। ଓଲେଇ ଗାଈଟି ଖୁବ୍ ହରକତ କରୁଥିଲା ଦୁଃଖୀକୁ। ଗାଈ ମୁହଁ ପାଖରେ ଘାସ ଅଜାଡ଼ି ଦେଇ ପୁଅକୁ ଧରି ତା’ ଦୁଃଖକଥା ଗାଈଟି ଆଗରେ କହି ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରାଏ ଦୁଃଖୀ। ସତେ ଯେମିତି ଗାଈଟି ଗୋଟେ ପଶୁ ନୁହେଁ, ତା’ ସାନ ଭଉଣୀ ନ ହେଲେ ସଙ୍ଗାତ। ତଥାପି କମ୍ବୁ ନ ଥିଲା ଗାଈର ଅଦଉତି। ଦିନେ ଉପରଓଳି ଦୁଃଖୀର ପୁଅ ଘରଆଗ ଦାଣ୍ଡରେ ଧୁଳି ଖେଳୁଛି, ହଠାତ୍ ଓଲେଇ ଗାଈଟା ପଘା ଛିଡ଼େଇ କୁଦି ଆସିଲା। ଛୁଆଟା ଡରିଯାଇ ପଡ଼ିଗଲା ତଳେ। ଦେଖଣାହାରିଏ ହାଁ ହାଁ କଲେ। ସମସ୍ତେ ଭାବିଲେ ଯେ ଗାଈଟି ଦୁଃଖୀ ପୁଅକୁ ତକଟି ମାରିଦେବ। ଦୁଃଖୀ ଏ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖି ‘ହା ମୋ ପୁଅଲୋ’ ବୋଲି ବଡ଼ ପାଟିରେ ଚିଲେଇ ବେହୋସ ହୋଇ ଭୂଇଁରେ କଟାଡ଼ି ହୋଇପଡ଼ିଲା। କିଏ ଯେମିତି ରାଣ ପକେଇଦେଲା, ଗାଈଟି ହଠାତ୍ ଦୁଃଖୀର ପୁଅ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା କ୍ଷଣି ତା’ ପାଦ ଚାରିଟାକୁ କିଏ ଯେମିତି ବାନ୍ଧିଦେଲା। ଠପ୍‌ହୋଇ ଠିଆ ହୋଇଗଲା ସେ। ପୁଅଟିକୁ ଟିକେ ଶୁଙ୍ଘିଦେଇ ନିଜ ଗୋଠକୁ ଫେରିଆସିଲା ସେ। ଗାଆଁଲୋକେ ଦୁଃଖୀ ମୁହଁରେ ପାଣି ଛାଟି ହୋସ୍ କରାଇଲେ। ଉଠିଲାକ୍ଷଣି ପୁଅକୁ ନେଇ ଗାଈ ପାଖରେ ଆଖୁମାଡ଼ି ଭୋ ଭୋ କରି ଭେମାରଡ଼ି ପକାଇଲା। ଅଧଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ତା’ କାନ୍ଦ ବନ୍ଦ ହେଲା। ତା’ପରେ ବାୟାଣୀ ପରି ଗାଈ ପାଖରେ ଏଣୁତେଣୁ ଗପି ତା’ ପାଖରେ ତା’ ପୁଅକୁ ସଁପି ଦେଲା। ସେଇଦିନରୁ ଗାଈଟି ଏକେବାର ସୁଧୁରି ଗଲା। ତା’ର ଓଲେଇପଣିଆ ଆଉ ରହିଲା ନାହିଁ। ପୁରାପୁରି ସାଦାସିଧା ଗୋମାତା ପାଲଟିଗଲା। ଦୁଃଖୀ ତା’ ନାଁ ଦେଇଥିଲା ପାଟ।

ପାଟ ଏବେ ଦୁଃଖୀର ଜୀବନଧନ ପାଲଟିଯାଇଛି। ଆଉ ତା’ର ଔଜ୍ଞତ୍ୟ ନାହିଁ। କ୍ଷୀରରେ ଘର ଭସାଇ ଦେଉଛି। ସତେଅବା କାମଧେନୁ। ମାଆ ପୁଅ ଦୁହେଁ ଯେତିକି କ୍ଷୀର ଖାଇବାର ଖାଉଛନ୍ତି। ବଳକା କ୍ଷୀର ଗାଆଁବାଲାଙ୍କୁ ବିକିଛନ୍ତି। କ୍ଷୀର ବିକ୍ରି ନ ହେଲେ ଦୁଃଖୀ ତାକୁ ଘିଅ

କରି ବିକ୍ରି କରୁଛି। ଘଷି ବିକି ପଇସା ରଖିଛି। ଏହିପରି ଭାବରେ ଦୁଃଖୀ କିଛି ପଇସା ସଞ୍ଚୟ କରିପାରିଲା। ପାଟର ଝିଅ ବଡ଼ ହେଉଥିଲା ଧୀରେ ଧୀରେ, ଦୁଃଖୀର ପୁଅ ବି ବଢ଼ୁଥିଲା ଧୀରେ ଧୀରେ। ପାଟ ପୁଣି ଗୋଟେ ମାଛ ବାଛୁରୀ ଜନ୍ମ ଦେଲା। ଦୁଃଖୀ ଯାଇ ରଘୁସାହୁକୁ ତା' ଗାଈ ଫେରାଇନେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲା। ସବୁକଥା ଶୁଣି ରଘୁସାହୁ କାମ୍ପିର ଆଖି ଓଦା ହୋଇଗଲା। “ଦୁଃଖୀଲୋ, ଆମେ ମଣିଷ ହେଉ ତତେ କାଣି କଉଡ଼ିଟିଏ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିଲୁ ନାହିଁ। ଓଲେଇ ଗାଈଟି ତୋ ଦୁଃଖକଷ୍ଟ ଦେଖି ତା' ସ୍ୱଭାବ ବଦଳାଇ ଦେଲା। ମୁଁ ଆଉ ତୋ'ଠାରୁ ଗାଈ ନେବି ନାହିଁ। ଏ ଗାଈ ଓ ତା' ବାଛୁରୀ ତୋର। ମୁଁ ତୋତେ ବଡ଼ଭାଇ ଭାବରେ ଦେଇଦେଲି। ତୁ ଯା' କ୍ଷୀର ବିକ୍ରି ପଇସାରେ ତୋ ଛୁଆଟିକୁ ମଣିଷ କରିବୁ।

ଦୁଃଖୀର ଗାଈ ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼ିଚାଲିଲା। ଗାଆଁରେ ଓମ୍‌ଫେଡ଼ର ଦୁଗ୍ଧ ସଂଗ୍ରହ କେନ୍ଦ୍ର ଖୋଲିଲା। ଦୁଃଖୀ ତା' ଗାଈମାନଙ୍କର କ୍ଷୀର ସେଠାରେ ବିକିଲା ଓ ନିୟମିତ ଭାବେ ପଇସା ପାଇଗଲା। ଏତେବେଳକୁ ସେ ପରଘରେ ପାଇଟି ଛାଡ଼ିଦେଲାଣି। ତା' ପୁଅ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଗଲାଣି। ପୁଅଟି ଧୀରେ ଧୀରେ ବଡ଼ ହେଉଥିଲା ଏବଂ ଭଲ ପାଠ ପଢ଼ୁଥିଲା। ଯା'ପରେ ଦୁଃଖୀ କେତେଟା ମାଛଛେଳି କିଣିକରି ପାଲିଲା। ଗାଆଁ ଗୋଠିଆ ହାତରେ ଛେଳି ଦାୟିତ୍ୱ ଦେଲା। ଧୀରେ ଧୀରେ ତା' ଜମା ପଇସା ବଢ଼ୁଥିଲା। ସେ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ଗୋଟେ ଖାତା ଖୋଲି ପଇସା ଜମା କଲା। ପୁଅ ତା'ର ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଠ ପଢ଼ୁଥିଲା। ଶ୍ରେଣୀରେ ପ୍ରଥମ ହେଉଥିଲା। ତା'ପରେ ପାଖ ଗାଆଁ ଉଚ୍ଚବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପାଠ ପଢ଼ିଲା ସେ। କଲେଜରେ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ପାଠ ପଢ଼ିଲା ପରେ ପାଖ ଗାଆଁ ହାଇସ୍କୁଲରେ ଶିକ୍ଷକ ଚାକିରି ପାଇଗଲା। ଦୁଃଖୀ ଖୁସିରେ ଆଡ଼ୁହରା ହୋଇଗଲା। ଏତେଦିନ ପରେ ମହାଦେବ ବାବା ବରୁଣେଶ୍ୱର ତା' ଡାକ ଶୁଣିଲେ। ପୁଅ ବଡ଼ ସାଆରେ ହୋଇଗଲା ବୋଲି ସେ ଗ୍ରାମଦେବତା ମାଆଙ୍କୁ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା କରିଥିଲା ଓ ପୁଅର ଶୁଭମନାସି ବାବା ବରୁଣେଶ୍ୱରଙ୍କ ପାଖରେ ଚୁଡ଼ାଭିଷେକ କରାଇଲା।

ନିଜ ପଇସାରେ ଗାଁରେ କୋଠାଘରଟେ ତିଆରି କଲା ଦୁଃଖୀ। ତା'ପରେ ପାଖ ଗାଆଁରୁ ଗୋଟେ ଗରିବ ଘରର ସୁନ୍ଦରୀ ଝିଅ ଦେଖି ପୁଅର ବିବାହ କରାଇଦେଲା। ଅବଶ୍ୟ କନ୍ୟା ଚୟନରେ ପୁଅର ଭୂମିକା ଥିଲା ମୁଖ୍ୟ। ପୁଅ ବାହାଘର ପରେ ଦୁଃଖୀ ବହୁତ ଖୁସିରେ ଥିଲା। ତା'ପରେ ପୁଅର ଯାଜପୁର ଟାଉନ୍ ଜିଲ୍ଲା ହାଇସ୍କୁଲକୁ ବଦଳି ହୋଇଗଲା। ପୁଅ କିଛିଦିନ ଘରେ ରହି ତା' କାମରେ ଯାଜପୁର ଟାଉନ୍‌କୁ ଯିବା ଆସିବା କଲା। ସାତ ଆଠ ମାସ ପରେ ପୁଅ ଗୋଟେ ଭଡ଼ାଘର ଠିକ୍ କଲା ଓ ରୋଷେଇବାସରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବାକୁ ବୋହୂକୁ ସେଠାକୁ ନେଇଗଲା। ପୁଣିଥରେ ଏକୃଷିଆ ହୋଇଗଲା ଦୁଃଖୀ। କିଛିଦିନ ପୁଅବୋହୂ ତାକୁ ଦେଖା କରିବାକୁ ଆସୁଥିଲେ ନିୟମିତ। ଟଙ୍କାପଇସା ବି ଦେଉଥିଲେ। କିଛିଦିନ ପରେ ସେତକ ବି ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା।

ଶରୀର ଠିକ୍ ଥିଲେ ବି ଦୁଃଖୀର ଦମ୍ଭିଲା ମନ ଦୋହଲିଗଲା। ଏତେଦିନ ପରେ ସେ ତା' ବାପାମାଆ ଏବଂ ସ୍ୱର୍ଗବାସୀ ଗେରସ୍ତକୁ ଗାଳିମନ୍ଦ ଦେବା ଆରମ୍ଭ କଲା। ବର୍ଷାଦିନେ ଥରେ ବିଜୁଳିକାଟ ସମୟରେ ଘର ଆଗ ପାହାଚରୁ ଖସିପଡ଼ି ଦୁଃଖୀର ହାତ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଏବଂ ଅଣ୍ଟାରେ କୋରଦାର ବାଧା ଲାଗିଗଲା। ମାସେ କାଳ ଦୁଃଖୀ ଯାଜପୁର ସଦର ଡାକ୍ତରଖାନାରେ ପଡ଼ିଲା। ତା' ଗାଈବାଛୁରୀ ଏବଂ ଛେଳିମାନେ ଭୋକ ଉପାସରେ ରହିଲେ। ଦୁଃଖୀ

ସେମାନଙ୍କ କଥା ଭାବି ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡ଼େଇଲା। ତା' ପରଦିନ ଦୁଃଖୀର ପୁଅ ଆସି ଗାଈ, ବାଛୁରୀ ଓ ଛେଳିମାନଙ୍କୁ ଗୋଟେ ବେପାରୀ ଡାକି ବିକିଦେଲା ଓ ପଇସା ଧରି ଘରେ ତାଲା ଠୁଙ୍ଗି ଚାକିରି ଜାଗାକୁ ପଳାଇଗଲା। ଦୁଃଖୀର ସଂସାର ଉଜୁଡ଼ିଗଲା। ତା' ଗୋଲବସରର ଗାଈ, ବାଛୁରୀ ଆଉ ଛେଳିମାନେ ତା' ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ତା'ଠାରୁ ଦେଇ ଦୂରକୁ ଚାଲି ଯାଇଥିଲେ। ସେ ବହେ କାନ୍ଦିଲା। ମାସେ ପରେ ସେ ଯେତେବେଳେ ଭଲ ହେଲା, ପୁଅ ଆସି ତା' ଭଡ଼ାଘରକୁ ନେଇଗଲା। ଦୁଃଖୀ ଭଲ ଭାବରେ ଚାଲିଯାଉ ନ ଥିଲା କି ତା' ବଳ ପାଉ ନ ଥିଲା ଭିଡ଼ କାମ କରିବାକୁ। ସେ ଗାଆଁକୁ ଫେରିବାକୁ ବାଉଲା ହେଲା।

ଏଇ ଅବସ୍ଥାରେ ଗାଆଁକୁ ଗଲେ ତା'ର ଯତ୍ନ କିଏ ନେବେ ବୋଲି କହି ପୁଅବୋହୂ ଦୁଃଖୀକୁ ନିଜ ପାଖରେ ରଖିଲେ। କିଛିଦିନ ପରେ ଦୁଃଖୀର

ନାତିଟିଏ ହେଲା। ନାତିର ସେବା କରି ନିଜର ପଶୁ ପରିବାର ବିଚ୍ଛେଦର ଦୁଃଖ ଭୁଲିଗଲା ସେ। ବର୍ଷକ ପରେ ଦୁଃଖୀର ନାତୁଣୀଟିଏ ହେଲା।

ଏଥର ପୂରିଉଠିଲା ଘର। ରୋଗଣୀ ଦେହରେ ବି ଦୁଃଖୀ ନାତିନାତୁଣୀ ଦୁହଁଙ୍କର ଯତ୍ନ ନେଉଥିଲା। ଘରର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାମ ବୁଝୁଥିଲା। ଦିନେ ପୁଅ ତା' ହାତରୁ ଟିପ୍ପ ନେଇ ସେ ସଞ୍ଚୟ କରିଥିବା ଟଙ୍କା ବ୍ୟାଙ୍କରୁ ନେଇ ଆସିଲା। କହିଲା ଯେ କେତେଦିନ ଆଉ ଭଡ଼ାଘରେ ରହିବା? ଯାଜପୁରରେ ଜାଗା ଖଣ୍ଡେ କିଛି ନିଜର ଘରଖଣ୍ଡେ କରିବା ଆଉ କିଛି ଟଙ୍କା ମିଶେଇ। କେତେ ଟଙ୍କା ଥିଲା ଜାଣେନା ଦୁଃଖୀ। ତା'ର ଆଉ କିଏ ଅଛି? ସବୁର ତ ମାଲିକ ତା' ପୁଅ।

ଦିନକୁ ଦିନ ପୁଅର ସ୍ନେହ ଶ୍ରଦ୍ଧା ମାଆ ଉପରୁ କମିଯିବା ପରି ଲାଗୁଥିଲା ଦୁଃଖୀକୁ। ଘରର ଏତେ ପାଇଟି କଲା ପରେ ବି ବୋହୂଟା ତୁଚ୍ଛ ଗରଗର ହେଉଛି। ନାକ ଟେକିକି କଥା କହୁଛି। ନାତିନାତୁଣୀ ଦିହେଁ ପାଠ ପଢ଼ିବାକୁ ଗଲେଣି। ସେମାନଙ୍କୁ ମନା କରୁଛି ଦୁଃଖୀ ସଙ୍ଗେ ମିଶିବାକୁ। ଥରେ ସେ ନାତିନାତୁଣୀ ଦିହେଁଟିଙ୍କୁ ଟିକେ ଗୋଲ କରିଦେଲା ବୋଲି ରାତି ଅଧରେ ବୋହୂଟା ଛୁଆ ଦି'ଗାକୁ ପିଟିପକାଇ ଅଣ୍ଟା ପାଣିରେ ଗାଧୋଇଦେଲା, କ'ଣ ନା ଦୁଃଖୀ ଦେହରୁ ଜୀବାଣୁ ଚାଲିଯିବ। ଛାତି ଫାଟିଗଲା ଦୁଃଖୀର। କାନ୍ଦିକାଟି ତୁପ୍ପ ରହିଲା। ପୁଅକୁ କହିଲା ନାହିଁ। କାଲେ ବାହାର ଲୋକମାନେ କି ପୁଅ ଭାବିବ ଯେ ସେ ବୋଧେ ବୋହୂକୁ ସହିପାରୁ ନାହିଁ। ବୋହୂ ବିରୋଧରେ ପୁଅକୁ ଶିଖାଉଛି। ସବୁ ଦୁଃଖକୁ ନିଜ ଭିତରେ ଚାପିଦେଲା ସେ। ଯା'ଠାରୁ କେତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଦୁଃଖକୁ ସହି ସେ ଛାତି ପଥର କରିଦେଇଛି। ଇଏ କିବା ଦୁଃଖ, ତା' ନିଜ ପିଲେ କ'ଣ କହିଲେ ତ?

ଏଥର ନିଜ ଘରେ ନିଜେ ବନ୍ଦୀ ହୋଇଗଲା ଦୁଃଖୀ। ନାତିନାତୁଣୀ ଦୁହଁଙ୍କୁ ତା' ସହ ମିଶିବାକୁ ଦିଏନା ବୋହୂ। ପୁଅ ବେଶି କଥାବାତା କରେ ନାହିଁ। ସବୁବେଳେ ଗୁମ୍‌ଗୁମ୍ ରହେ। ତା' ମୁହଁ ଶୁଖିଲା ଦିଶେ। ବୋହୂଟା ଗରଗର ହେଉଥାଏ। ଦୁଃଖୀ ଉପରେ ନଜର ପଡ଼ିଲେ ସେ ତମ୍ପ ସାପ ପରି ଫର୍ପି ଫର୍ପି ହୁଏ। ରବେଇ ଖବେଇ ହୁଏ। ନାନାଦି କୁଆଖି କହେ। ପୁଅକଥା ପଚାରିଲେ କହେ, ତାଙ୍କର ବହୁତ ଟେନ୍‌ସନ୍। ଦରମା ମିଳୁନାହିଁ, ପୁଣି ସହରରେ ଘର ଭଡ଼ା, ବିଜୁଳି ଭଡ଼ା, ପାଣି ଭଡ଼ା, ସବୁ ଜିନିଷ କିଣି ଖାଇବା, ଛୁଆଙ୍କ ପାଠପଢ଼ା ଓ ଶାଶୁଙ୍କ ଔଷଧ ସବୁ ମିଶି ବହୁତ ଖର୍ଚ୍ଚ ହେଉଛି। ସେ ଖର୍ଚ୍ଚ ଭରଣା କରିବା ପାଇଁ ଦିନରାତି ଚିନ୍ତାସନ୍ କରୁଛନ୍ତି, ଗଧ ପରି ଖରୁଛନ୍ତି। ଖିଆ ନାହିଁ ପିଆ ନାହିଁ। ଆଉ ଏଥିରେ ଦେହମନ ଭଲ ରହିବ କିପରି?

ଦୁଃଖୀ ବିଶ୍ୱାସ କରେ ଏସବୁ କଥା। ପୁଅ ପାଇଁ ମନ ତାଙ୍କର ହାଉଁପାଇଁ ହୋଇଯାଏ। ପିଲାଟା ଟିକେ ସୁଖ ଭୋଗ କରିପାରିଲାନ୍ତି ଜୀବନରେ। ସେ ଦୁନିଆର ସବୁ ଦିଅଁ ଦେବତାଙ୍କୁ ଡାକି ପୁଅର ସୁଖ ମନାସେ। ଦେହ ଖରାପ ହେଲେ ଔଷଧପତ୍ର ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ ଦୁଃଖୀକୁ। ବୋହୂ ଯାହା ଖାଇବାକୁ ଦିଏ ସେଥିରେ ପେଟ ପୂରେନା। ମାଛ ଆଇଁଷ ଖାଇବାକୁ ତା’ର ଟିକେ ମନହୁଏ। ପୁଅର ଅଭାବ କଥା ଭାବି ସେ ରୁପ୍ ରହେ। ବୋହୂକୁ କହିଲେ ଯାବତୀୟ ଖରାପ କଥା କହି ସେ ଦୁଃଖୀକୁ ଗାଳିମନ୍ଦ କରେ। ଘରକୁ ଭଲମନ୍ଦ ଜିନିଷଟିଏ ଆସିଲେ ତାକୁ ଖାଇବାକୁ ଦିଏନା। ମାଛମାଂସ ଘରେ ରୋଷେଇ ହୁଏ। ବାସ୍ନାରୁ ବାରିଦିଏ ଦୁଃଖୀ କିନ୍ତୁ ବୋହୂ ଦୁଃଖୀକୁ ଖାଇବାକୁ ଦିଏ ଖାଲି ପଖାଳ ଭାତ ଆଉ ଲଙ୍କା, ଲୁଣ, ଆମୁଳ। ପୁଅ ବି ପଚାରେନା ବୋଉ ଖାଇଲା କି ନାହିଁ ବୋହୂ ଭାବେ ସେ ସେମାନଙ୍କ ଧନ, ସମ୍ପଦ ଓ ଦାନ ଖାଇଯାଉଛି।

ମଝିରେ ଥରେ ଗାଆଁରୁ ମଦନ ବୋଲି ପୁରୁରା ଜଣେ ଆସିଥିଲା ସହରକୁ। ସେ କହୁଥିଲା ଦୁଃଖୀ ପାଇଁ ବିଧବା ଭଣ୍ଡା କରାଇଦେବାକୁ। କାରଣ ତା’ ସ୍ତ୍ରୀ ଏଥର ସରପଞ୍ଚ ହୋଇଛି। ପୁଅ ସେକଥା ଶୁଣିଲେ ରାଗିବ ବୋଲି ଦୁଃଖୀ ମନା କରି ଦେଇଥିଲା। ପରେ ଯେତେବେଳେ ବୋହୂ ଜାଣିଲା ଦୁଃଖୀକୁ ଠେଲି ଦେଇଥିଲା। କବାଟ ବନ୍ଦରେ ବାଜି ତା’ ମୁଣ୍ଡ ଫାଟିଯାଇଥିଲା।

ପରେ ମଦନକୁ ଫୋନ୍ଦକରି ବୋହୂ ଡକେଇଥିଲା ଘରକୁ। ବିଧବା ଭଣ୍ଡା ଫର୍ମ ଆଣି ଦୁଃଖୀର ଟିପ ନେଇ ଭଣ୍ଡା ପାଇବାକୁ ଆବେଦନ କରିବାକୁ ମଦନ ଆସି ଖୁଡ଼ାର ଟିପ ତିନି ଚାରି ଜାଗାରେ ନେଇ ଯାଇଥିଲା।

ଚାରି ପାଞ୍ଚଦିନ ତଳେ ପୁଅ ଓ ବୋହୂଙ୍କ ଭିତରେ ଝଗଡ଼ା ଲାଗିଥିଲା ଖୁବ୍ ଜୋରରେ କୌଣସି କାରଣରୁ ଦୁର୍ବଳ ଲାଗୁଥିଲା ଦୁଃଖୀକୁ। ପୁଅ ଶୋଇଥିବାବେଳେ ବୋହୂ ରାତି ଅଧରେ ବାଲୁଟିଏ ପାଣି ଆଣି ଦୁଃଖୀ ଉପରେ ଢାଳିଦେଇଥିଲା। ଶାତଦିନ, ଅଣ୍ଡାରେ ଦୁଃଖୀର ଦେହ ଥରୁଥାଏ। ସକାଳକୁ ପ୍ରବଳ ଜ୍ୱର। ପୁଅ ଜାଣିପାରିଲା ନାହିଁ। ଦୁଃଖୀ ବୋହୂକୁ କହିଲା, କିନ୍ତୁ ବୋହୂ ଶୁଣିଲା ନାହିଁ। ତା’ ଦେହ ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଖରାପ ହେବାରେ ଲାଗୁଥିଲା ଓ ଯନ୍ତ୍ରଣା ବି ବଢ଼ିଯାଇଥିଲା। ଦୁଃଖୀ ଉଠାବସା କରିପାରୁ ନ ଥିଲା। ଆଜି ବୋହୂ ତାକୁ ଦିଇଟା ବଟିକା ଆଣି ଖାଇବାକୁ ଦେଲା ଆଉ ଉଷ୍ମ ଶୀତ ଗିଲାସେ ପିଇବାକୁ ଦେଲା। ତାକୁ ଟିକେ ଉଶ୍ମାସ ଲାଗିଲା। ଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ଗୋଟେ ନୂଆ ଶାଢ଼ି ପିନ୍ଧାଇ ଅଟୋରେ ବସାଇ କୁଆଡ଼େ ନେଇଗଲା। ଘଣ୍ଟାଏ ପରେ ସେ ଜାଣିଲା ଯେ ଆଜି ତାଙ୍କ ପଞ୍ଚାୟତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରୁ ପନ୍ଦର ମାସର ବିଧବା ଭଣ୍ଡା ଚାରି ହଜାର ଟଙ୍କା ପାଇବ, ତା’ ପୁରୁରା ମଦନ କହିଲା। ଟିପ ମାରିସାରିଲା ପରେ ଟଙ୍କା ଗଣିଲା ବୋହୂ। ଫେରିଲେ ଯାକପୁର ଟାଉନ୍ ଭଡ଼ାଘରକୁ।

* * * * *

ଔଷଧ ଖାଇଲା ପରେ ଦୁଃଖୀକୁ ଟିକେ ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା। ଜ୍ୱର ଓହ୍ଲାଇଗଲାଣି କି କ’ଣ ପାଟି ଟିକେ ଆଇଁଷ ଖାଇବାକୁ ଲୋଡ଼ୁଥିଲା। ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଦିନ ଦୁଇଟା। ସେଦିନ ରବିବାର, ପୁଅ ଘରେ ଥିଲା। ସେ ରୋଷେଇବାସ କରି ରଖିଥିଲା। ସମସ୍ତେ ସେଇଆ ଖାଇଲେ। ଦୁଃଖୀ ବୋହୂକୁ ଟିକେ ମାଉଁସ ଖାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି ବୋଲି କହିଲାବୁ ବୋହୂ ପ୍ରଥମେ ମୁହଁ ଶୁଖାଇଲା। ପରେ କହିଲା, ତୁମ ପୁଅକୁ କହିବ ରାତିରେ ଆଣିଲେ ରାନ୍ଧିବି।

ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପୁଅ ମାଛ ମାଉଁସ ଆଣିଲା କି ନାହିଁ ଦୁଃଖୀ ଜାଣିଲା ନାହିଁ। ତା’ ଦେହକୁ ପୁଣିଥରେ ଖଇଫୁଟା ତାତି ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲା। ତା’ ଆଖି ଆଗରେ ତା’ ସ୍ୱର୍ଗବାସୀ ବାପାମାଆ ଆଉ ଗେରସ୍ତ ଦେଖାଦେଲେ। ସେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭିମାନରେ ଗାଳି ଦେଲା।

ରାତି ରୋଷେଇ ପରେ ବୋହୂ ଆସି ଦେଖିଲା ଦୁଃଖୀ ଦେହରେ ଖଇଫୁଟା ଜ୍ୱର। ସେ ରାଗରେ ଗାଳିମନ୍ଦ କଲା ଓ ଗୋଡ଼ କବାଡ଼ି କରି ଘର ଭିତରକୁ

ପଳାଇଲା। କିଛି ସମୟ ପରେ ଉଷ୍ମ ଶୀତ ଗିଲାସେ ଧରି ପିଆଇଦେଇ ଚାଲିଗଲା। ଦୁଃଖୀକୁ ଟିକେ ଆରାମ ଲାଗିବାରୁ ସେ ଶୋଇପଡ଼ିଲା।

ରାତି କେତେ ହେବ କେଜାଣି ଦୁଃଖୀର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା। ସେ ଖଟ ଉପରେ ଉଠି ବସିଲା। ତା’ ଦେହ ବୋଧେ ଭଲ ହୋଇଗଲା। ତାକୁ ଏବେ ଭୀଷଣ ଭୋକ ଲାଗୁଥିଲା। ପେଟ ମଢ଼ି ପକାଉଥିଲା। ତା’ ନାକରେ ଏବେ ବି ମାଉଁସ ବାସନା ବାଜୁଥିଲା; କିନ୍ତୁ ଚାରିଆଡ଼ ଅନ୍ଧାର। ସେ ଉଠି ଠିଆହେଲା। ଯେମିତି ଶରୀରରେ ଖୁବ୍ ବଳ ଲାଈଚ୍ ଜଳାଇଲା ସେ। ରୋଷେଇଘରକୁ ଗଲା। ପୁଅବୋହୂ ତ ଶୋଇଗଲେଣି। ଉଠେଇଲା ନାହିଁ। କ’ଣ ଭାବିଲା କେଜାଣି ଆସି ଆଲୁଅ ବନ୍ଦ କରିଦେଲା। ଧୀରେ ଧୀରେ ରୋଷେଇଘରକୁ ପାଦ ପକେଇଲା ଯେମିତି ଚୋରଟିଏ କିଛି ଚୋରି କରିବାକୁ ଅନୁପ୍ରବେଶ କରିଛି ଆଉ କାହା ଘରେ। ରୋଷେଇଘରେ ଅନୁପ୍ରବେଶ କଲା ପରେ ତା’ ହାତ ବାଜିଲା ଫ୍ରିଜ୍ ଡୋରରେ ଓ ତାହା ଖୋଲିଗଲା। ଫ୍ରିଜ୍ ଆଲୁଅରେ ତା’ ଆଖିରେ ମାଂସ ଡରକାରି ବାଟି ପଡ଼ିଲା। ତା’ ଭିତରେ ମାଂସ ଭର୍ତ୍ତି ହୋଇଥିଲା। ଦୁଃଖୀ ଥଣ୍ଡା ମାଂସ ଡରକାରିକୁ ଉଦରସ୍ଥ କରିଦେଲା ଖୁବ୍ ଅଳ୍ପ ସମୟ ଭିତରେ। ତଥାପି ତା’ ଭୋକ ମେଣ୍ଟିଲା ନାହିଁ। ସେ ଖୋଜିଲା। ତା’ ହାତ ବାଜିଲା ଅଇଁଞ୍ଚା କଣ୍ଟା ଉପରେ। ତାକୁ ଆଣି ଚୋବେଇଲା। କଡ଼ମଡ଼ ଶବ୍ଦ ହେଲା। ତା’ପରେ ଖାଦ୍ୟ ଶ୍ୱାସନଳାରେ କଣ୍ଟା ପଶିଯିବାରୁ ଜୋର୍ରେ କାଶ ହେଲା। ପାଣି ଖୋଜିବାକୁ ହାତ ବଢ଼େଇବାରୁ ହାତ ବାଜି ବାସନଗୁଡ଼ା ଷ୍ଟାଣ୍ଡରୁ ଢେଣ୍ଢେଣ ଶବ୍ଦ କରି ବିଛେଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲା। ଚାରିଆଡ଼ ଅନ୍ଧାର। ଦୁଃଖୀ ଚୋରଣୀ ହୋଇ ରୋଷେଇଘରେ ଅନୁପ୍ରବେଶ କରିଛି।

ବୋହୂର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା। ସେ ପୁଅକୁ ଗାଳି କଲା। ପୁଅ ପଚାରିଲା, “କ’ଣ ହେଲା?”

“ରୋଷେଇଘରେ ବୋଧେ ଅଇଁଠାଟଗ କୁଡ଼ା ପଶି ଅଇଁଠା ବାସନ ଚାଟୁଛି”, ବୋହୂର କହିଲା।

“ତୁମେ କବାଟ ବନ୍ଦ କରି ନ ଥିଲ କି?” ପୁଅ ପଚାରିଲା।

“ମନେ ନାହିଁ”, ବୋହୂ କହିଲା।

“ହଉ, କଣରୁ ବାଡ଼ିଟା ନେଇଯାଅ, ଭଲକରି କଷିଦେବ ଅଇଁଠାଟଗ କୁଡ଼ାକୁ।” ବାଡ଼ି ହାତରେ ଧରି ସେଇ ଅନ୍ଧାରରେ ରୋଷେଇଘର ଭିତରକୁ କୁଦି ପଡ଼ିଲା ବୋହୂ। ଧମାଧମ୍ ମାଡ଼ ଚଢ଼େଇଲା ସେ। ରୋଷେଇଘରକୁ କୁଡ଼ା ଅନୁପ୍ରବେଶ କରୁଛି ଯେତେବେଳେ ଆଉ ଯିବ କୁଆଡ଼େ!

ନିଦ୍ରାକୁ କଣ୍ଠରେ ପୁଅ କହିଲା, “କୁଡ଼ାକୁ ପିଟିଲି ନା ନାହିଁ ଭଲକରି। ଯଦି ନ ଯାଇଥିବ ଆଉ ଦି’ଚାରି ପାହାର ପକାଅ କଷିକରି।”

ବୋହୂ ଅଧିକ ଉତ୍ସାହରେ ଆହୁରି ଆଠ ଦଶ ପାହାର ପକେଇଲା ଅନୁପ୍ରବେଶ କରିଥିବା କୁଡ଼ା ଶରୀର ଉପରେ। ପ୍ରଥମ ମାଡ଼ବେଳେ ଶୁଭିଥିବା କୁଁ କୁଁ ଶବ୍ଦ ଏଥର ମାଡ଼ରେ ଆଉ ଶୁଭୁ ନ ଥିଲା।

ବୋହୂ ଆଲୁଅ ଜଳାଇଲା। ଅଇଁଠା କଣ୍ଟା ଉପରେ ଲହୁ ଜୁଡୁରୁଡୁ ହୋଇ ଦୁଃଖୀ ପଡ଼ିରହିଥିଲା ଆଖିମେଲା ରଖି। ବୋଧହୁଏ ତା’ ଜୀବନ ଚାଲିଯାଇଥିଲା।

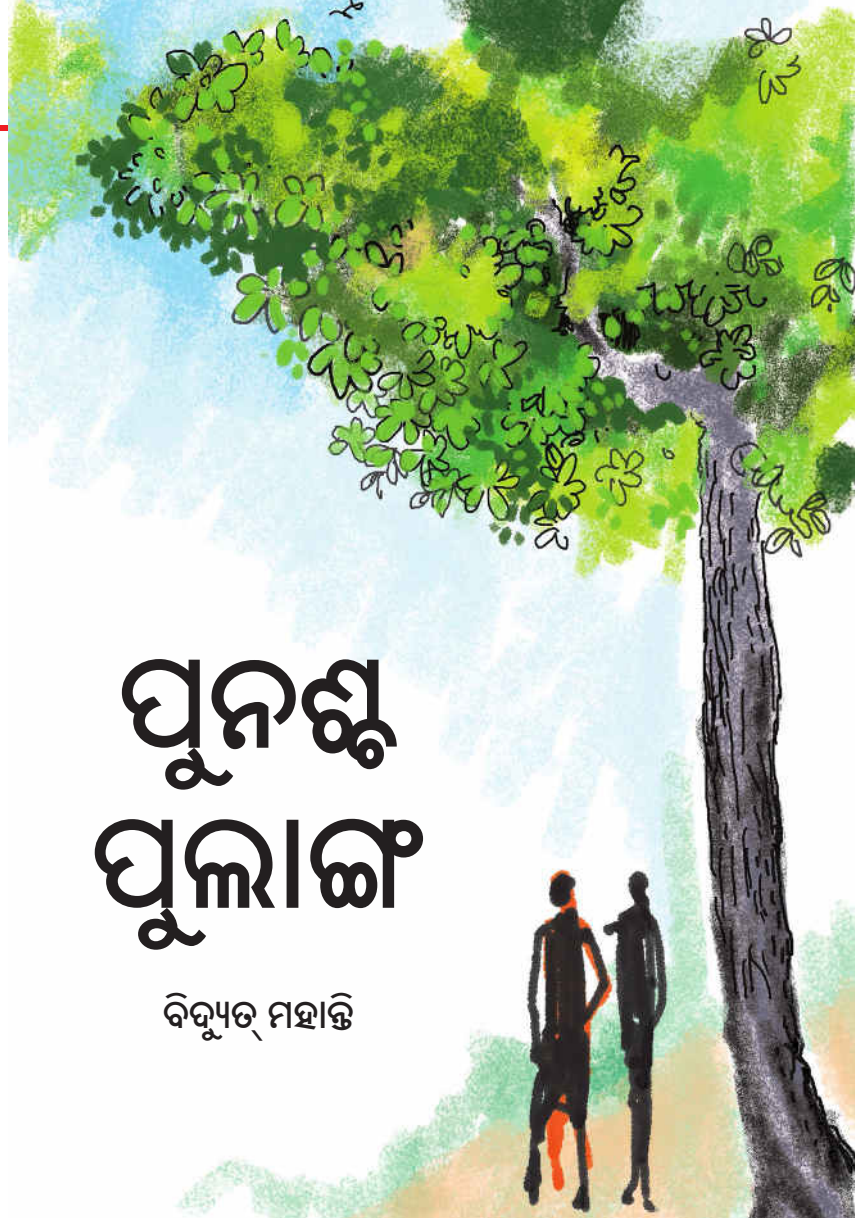
“କ’ଣ ହେଲା, ଘରେ ପଶିଥିବା କୁଡ଼ା ଗଲା ନା ନାହିଁ?” ପୁଅ ଉଇସ୍ତରରେ ପଚାରିଲା।

ବୋହୂ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଲା ନାହିଁ। ଅଣ୍ଟାରେ ଶାଢ଼ି ଗୁଡ଼ାଇ ତା’ ରୋଷେଇଘର ଭିତରକୁ ଅନୁପ୍ରବେଶ କରିସାରିଥିବା ଦୁଃଖୀର ମଲାଦେହକୁ ଘୋଷାଡୁଥିଲା ବାହାରେ ନେଇ ଫୋପାଡ଼ିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ...

ଦୀର୍ଘ ଚାଳିଶ ବର୍ଷ ପରେ ଅବିନାଶ ଭୋରୁ ଭୋରୁ ଯାଇ ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ ବଗିଚା ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ। ସକାଳର ସୂର୍ଯ୍ୟରୁ ଏବେ ବି ଲାଲିମା ଛାଡ଼ିନାହିଁ। ସାଙ୍ଗରେ ବର୍କଲେଠାରୁ ହେଉଥିବା ସାଙ୍ଗ ମାର୍କ ଜେ। ଦୁହଁଙ୍କର ମନ ଖୁବ୍ ମିଳେ। ଦୁହଁ ଭାବନ୍ତି ଯେ କମ୍ପ୍ୟୁନିଟି ହିଁ ନିଜର ପରିବେଶକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାରିବ। ଏଇଟା ତାଙ୍କର ହାଇପୋଥେସିସ୍ ବା ଡକ୍ଟର ଭିତ୍ତି। ଅବିନାଶ ସେଇ ଯେ ଚାଳିଶ ବର୍ଷ ତଳେ ବଗିଚା ଦେଖିଥିଲେ ଏବଂ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଗଛ ଫେରେଇ ନେଇଥିଲେ ତା'ରି ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଅନେକ ଗବେଷଣା ମୂଳକ ସନ୍ଦର୍ଭ ମାନ ଲେଖିଛନ୍ତି। ଯୁବନରେ ପଦୋନ୍ନତି ମଧ୍ୟ ପାଇଛନ୍ତି। ତାଙ୍କ ଡ୍ରେସିଂରେ ଏବେବି ପୁଲାଙ୍ଗର ଡକ୍ଟମେଣ୍ଟାରି ଅଛି। କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଖୋଲିଲେ ଆଗେ ଫଳ ପୂଲରେ ହସୁଥିବା ଲାସ୍ୟ ସବୁଜ ପୁଲାଙ୍ଗ ଗଛଟିଏ ଆଗକୁ ଝୁଙ୍କି ଆଖି ମିଟିକା ମାରେ। ଆଉ ତା'ର ଦୁଇପଟରେ ଉଡ଼ି ଯାଉଥିବା ବାଦୁଡ଼ିଗୁଡ଼ାକ। ଅବିନାଶ ଫେରିଛନ୍ତି ଦେଖିବାକୁ ତାଙ୍କର ହାଇପୋଥେସିସ୍ ଠିକ୍ ଅଛି କି ନାହିଁ।

ଅବିନାଶ ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ ସିଧା ବିମାନରୁ ଓହ୍ଲେଇ ଗାଁ ଅଭିମୁଖେ ବାହାରିଗଲେ। ରାସ୍ତାଗୁଡ଼ିକ ମୋଟେ ଆଉ ଆବଡ଼ା ଖାବଡ଼ା ନାହିଁ। ରାସ୍ତାର ଦୁଇପଟରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଗଛ ସବୁ ଲାଗି ସଡ଼କକୁ ଛାଇ ଯୋଗାଉଛି। ଚାରିଆଡ଼େ ଗୁଣ୍ଡୁରିମୁଷା, ବଣି, କାଉଙ୍କ ରାବରେ ଫାଟି ପଡ଼ୁଛି। ମଝିରେ ମଝିରେ କୋଇଲିର କୁହୁତାନ। ନିଜ ମନକୁ ମନ ଅବିନାଶ ମୁଣ୍ଡ ହଲେଇଲେ। ସେ ଯାହା ସେତେବେଳେ ଭାବିଥିଲେ ସେଇଟା ସତ୍ୟ, କେବଳ କମ୍ପ୍ୟୁନିଟି ହିଁ ନିଜର ପରିବେଶକୁ ବଞ୍ଚେଇ ରଖିପାରେ, ବାହାରିଆ ଲୋକ ନୁହେଁ। ନ ହେଲେ ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଏତେ କଅଁଳିଆ ଗଛ ସବୁ ନ ଥା'ନ୍ତା। ବୁଲୁଛନ୍ତି ଓ ଓଲେଇ ଗାଈମାନେ ସବୁ ନଷ୍ଟା କରିସାରିଛନ୍ତି। ସକାଳ ସାତଟାରେ ଯାଇ ବଗିଚାରେ ହାଜର। ଗନ୍ଧର୍ବ କେବେଠୁ ମରିଗଲାଣି। ତା'ରି ପୁଅ ଦିନା। ଚାରିଟି କି ପାଞ୍ଚଟି ପୁଅ ଝିଅ ହୋଇ ଗୋଛାଏ ବରଗଛ ଶିଅ ଭଳି। ବଗିଚାର ଛୋଟ ନାଳଟି ଉପରେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଗ୍ରାମ ସଡ଼କ ଯୋଜନାରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଛୋଟ ପୋଲଟିକୁ ଦଶ ପାହୁଣ୍ଡରେ ପାର କରିଗଲେ। ତାଙ୍କର ପିଲାଦିନେ ମନେଅଛି ପ୍ରଥମେ ନଡ଼ିଆ ଲୋଧା ଉପର ଦେଇ ନାଳଟିକୁ ପାରି ହଉଥିଲେ ତା'ପରେ ବାଉଁଶ ଚାରା। ଗୋରୁଗାଈ ନାଳ ଭିତରେ ପଶିକରି ଯାଉଥିଲେ। ଏବେ ଅବଶ୍ୟ ଗୋରୁଗାଈ ଓ ମୋଟର ସାଇକଲ ସବୁ ସେଇ ପୋଲ ଉପରେ ଯାଉଛନ୍ତି। ସେ ଯାହାହେଉ ଦିନା ତା' ଇନ୍ଦିରା ଆବାସ ଘର ଭିତରୁ ଶାହାଡ଼ା ଦାକ୍ତକାଠି ଖଣ୍ଡେ ଚୋବେଇ ଚୋବେଇ ବାହାରି ଆସିଲା ଆଉ ଆମମାନଙ୍କୁ ଦେଖି ପ୍ରଥମେ ତ ଆଗ ଚମକି ପଡ଼ିଲା। ତା'ପରେ ଛେପ ପକେଇ କହିଲା, ସାନ ସା'ନ୍ତ ଆପଣ ଡୁମ୍ପେ ଏତେ ଜଳଦି ଆସିବ ବୋଲି ମୋର ଧାରଣା ନ ଥିଲା। ହଉ ଆସିଲଣି ତ ଚିକିଏ ରହିଯାଅ ମୁଁ ମୁହଁଟା ଧୋଇନିଏ। ଦିନାକୁ ସାନବୋହୂ ନଳକୂଅ ଯୋଜନାରେ ହେଉଥିବା ଗହାରିଆ ନଳକୂଅରୁ ପାଣି ମାରି ସିଲ୍‌ଭର୍ ନୋଟାଟିରେ ଢାଳେ ପାଣି

ପୁନଶ୍ଚ ପୁଲାଙ୍ଗ

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ମହାନ୍ତି

ଦେଲା। ଆଉ କଂସା ଗଡ଼ୁରିରେ ଗଡ଼ୁଏ ପାଣି ଓ ଦୁଇଟି କାତ ଗ୍ଲାସ୍ ଥୋଇଦେଲା, ଅବିନାଶ ଓ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗଙ୍କ ପାଇଁ। ଅବିନାଶ ଇଆଡ଼କୁ ସିଆଡ଼କୁ ଅନେଇଲେ।

ବଗିଚାକୁ ପଶୁ ପଶୁ ଦିନା ବାଉଁର ଘର। ଚାଳିଶ ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ଯେତେବେଳେ ସେ ଆସିଥିଲେ ସେତେବେଳେ ସେ ଯେଉଁ ପଇଡ଼ ପାଣି ପିଇଥିଲେ, ସେଇ ପାଣି ସେ ଖୋଜୁଥିଲେ। ବାଟସାରା ସେ ତାଙ୍କ ସାଙ୍ଗକୁ ଗାଁ ମାଉସାର ସରଗ ରାଇଜ ଏତେ ବଡ଼ ବଡ଼ ଆରିସା, କାକରା ଖାଇଲା ଭଳି କଥା କହିଥିଲେ। ମାତ୍ର ସେ ପାଣି କାହିଁକି ନାହିଁ ଦିନାଟା ନିଶ୍ଚୟ ଠକୁଛି। ଅବଶ୍ୟ ସେ ନଡ଼ିଆ ଗଛଟି ହୁଏତ ମରିଯିବଣି। କିନ୍ତୁ ତା'ର ଝିଅ ନାଡ଼ୁଣୀ ଭଳି ଗଛ ତ ଥିବ। ତାଙ୍କର ପାଣି ଠିକ୍ ସେମିତି ମିଠା ହବ। ଦିନା ଅବିନାଶଙ୍କୁ ଦେଖି ହସିଲା। ଚାଳିଶ ବର୍ଷ ତଳେ ଦିନା ମୋଟେ ବାରବର୍ଷର ଛୁଆ। କିନ୍ତୁ ତା'ର ମନେଅଛି ଯେ ତା' ବାପା ଗନ୍ଧର୍ବ କେମିତି ଅବିନାଶଙ୍କୁ ବଗିଚା ଦେଖେଇବା। ପୂର୍ବରୁ ପଇଡ଼ ପାଣି ପିଆଇଥିଲା। ସେ କହିଲା, ସାଆନ୍ତେ କ'ଣ ଅବା କହିବି। ଏବେ ଯେଉଁ କାଳ ଡୋମ୍‌ନ ଆସିଥିଲା, ଦଶହଜାର ଲୋକେ କି ଆହୁରି ବେଶି ଲୋକେ ମରିଗଲେ, ସେଇଥିରେ ଆମର ସବୁ ଡେଙ୍ଗା ଡେଙ୍ଗା ନଡ଼ିଆଗଛ ଗୁଡ଼ାକ ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା। ସେଭଳି ନଡ଼ିଆଗଛ କି ବାକୁଣ୍ଡାଗଛ ଏମିତିକି ବରଗଛ କ'ଣ ଆଗରୁ ଝଡ଼ ଡୋମ୍‌ନରେ ଉପୁଡ଼ୁ ନ ଥିଲା କି! ସବୁଥର

ତମର ଜେଜେବାପା, ଦାଦା ସମସ୍ତେ ମିଶି ନଡ଼ିଆଗଛଠୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଚାକୁଣ୍ଡା ଗଛ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସବୁ ଗଛ ପୁଣିଥରେ ଲଗେଇ ପକାନ୍ତି। ପାଞ୍ଚ ଛ' ବର୍ଷ ବେଳକୁ ଆମ ବଗିଚା ପୁଣିଥରେ ହସିଉଠେ। ଏତିକି କହିଲା ବେଳକୁ ଝିଟିପିଟିଟାଏ କେଉଁଠୁ କହିଉଠିଲା, ସତ୍ ସତ୍ ସତ୍ ଦିନା ବୋହୂ ମଧ୍ୟ ମୁଣ୍ଡଗରେ ଚିକିଏ ସବୁ ଓଡ଼ଣା ଟାଣୁ ଟାଣୁ କହିଲା, ସତ୍ ସତ୍ ସତ୍ ଠିକ୍ ସେତିକିବେଳକୁ ଚଗଲା ପବନଟା କେଉଁଠି ଥିଲା କେଜାଣି ହାବୁକାଏ ନେଇ ବାଉଁଶ ବୁଦାଟାକୁ ସଣସଣ କରି ଦୋହଲେଇ ଦେଲା। ଅବିନାଶଙ୍କର ଦୂରରେ ଥିବା ବାଉଁଶ ବୁଦାଟି ଉପରେ ଆଖି ପଡ଼ିଲା। ତା'ରି ପାଖକୁ ଲାଗି ଅମଳତାସର ଗଜା ଗଛଟିଏ। ହଳଦିଆ ଫୁଲରେ ଭରି ହେଇଛି। ସେ ବି ସେଇ ଚଗଲା ପବନର ପରଶରେ ହସି ହସି ମଡୁଆଲା ହେଇଗଲାଣି। ଆଉ ତା' ପଟେ ଜାକରନ୍ଦାର ଫୁଲଗଛଟିଏ। ବାଇଗଣି ରଙ୍ଗର ଫୁଲ। ସେ ବି କ'ଣ କମ୍ ଫୁଲେଇ। ବେଶି ନ ହସିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରି ଚିକିଏ ଚିକିଏ ମୁରୁକି ହସି ଅମଳତାସ ସହିତ ତାଳ ଦେଉଛି। ଆଉ ତା' ସେପଟକୁ ନାଲି ରଙ୍ଗର କୃଷ୍ଣଚୂଡ଼ା। ତା' କଥା ତ ଛାଡ଼ି ରଙ୍ଗେଇ ଥିବା ନାଲି ଓଠକୁ ନେଫେଡ଼େଇ ନେଫେଡ଼େଇ କିରିକିରି ହସୁଛି। ଆଉ ତା' ପାଖକୁ ନାଲି ଟହ ଟହ ଶିମିଳି ତୁଳା ଗଛର ଫୁଲ ହସି ହସି ଗଡ଼ିଯାଉଛି।

ପ୍ରକୃତିର ସେ ଅଯାଚିତ ଦାନକୁ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ସେ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ। ପାଣି ପିଇବାବେଳକୁ ସାନ ବୋହୂଟି କହିଲା, ବାବୁ ଏ ପାଣି ସିନା ସେ ନଡ଼ିଆଗଛ ପାଣି ପରି ଏତେ ମିଠା ନୁହେଁ, ତେବେ ଆପଣଙ୍କର ମନେଥିବ ସେଇ ନଳକୂଅ ଜାଗାରେ ଗୋଟିଏ ବଡ଼ କୂଅ ଥିଲା। ଆଉ ସେଇ କୂଅ ପାଣି ବହୁତ ମିଠା ଥିଲାବୁ ମଠର ପୁଝାରୀ ସବୁବେଳେ ଆସି ଗରାଏ, ଦୁଇ ଗରା ପାଣି ନଉଥିଲେ ଗଦାଧର ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ରୋଷେଇ ଲାଗି। ଏମିତିକି କାନଗୋଇ ଘର ବୋଧହୁଏ ମଧ୍ୟ ନିଜ ନିଜର ଚାକରାଣୀମାନଙ୍କୁ ପଠେଇ ପିଇବା ପାଣି ଏଇ କୂଅରୁ ନଉଥିଲେ। ଏବେତ ଘରେ ଘରେ ପାଇପ ପାଣି ହେଇଗଲାଣି। ଆଉ ଆମେ କ'ଣ ଘରକୁ ଏତେ ପଇସା ଦେଇ ପାଇପ ପାଣି ଆଣିପାରିବୁ? ଆମ ବାଉରି ସାଇ ପାଇଁ ପରା ବୁଲୁ ଏଇ ନଳକୂଅଟି ଏବେ ଖୋଳା ହେଇଛି। ମୋ ଶାଶୁ ଥିଲାବେଳେ ସବୁବେଳେ ସେଇ କୂଅ ପାଣିରେ ଭାତ ପଖାଳୁଥିଲେ। ଅବଶ୍ୟ ସେତେବେଳେ ତ ଆମକୁ କୂଅରୁ ପାଣି ସିଧା ନବାର ମନା ଥିଲା। କିଏ କେତେବେଳେ ଦୟା କଲେ ଗୋଟାଏ କି ଦିଇଟା ମାଠିଆ ପାଣି ଦିନକୁ ମିଳୁଥିଲା। ସେଇଥିରେ ଆମର ପିଇବା ଓ ରାନ୍ଧିବା ଚାହିଦା ମେଣ୍ଟି ଯାଉଥିଲା। ଆଉ ବାକିସବୁ ଜିନିଷ ପାଇଁ ଅଳକା ନଈ ପାଖରେ ଅଛି। ଅବିନାଶ ଢୋକ ଢୋକ କରି ପାଣିତଳ ପିଇଗଲେ। ସତକୁ ସତ ଖରାଦିନିଆ ଶୋଷ ଏକବାରେ କୁଆଡ଼େ ମେଣ୍ଟିଗଲା।

ଦିନା ଗଲା ଖିଙ୍ଗାରି ପୁଣି କହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କଲା। କହିଲା, ଚାଲ ସାଆନ୍ତେ ବଗିଚା ଦେଖିବା ପରା। ଅବଶ୍ୟ ଜେଜେବାପାଙ୍କ ଅମଳରେ ଯେଉଁ ଶିରୀ ଥିଲା, ଆମ୍ବ, ପଣସ, ପିକୁଳି, ନଡ଼ିଆଗଛ ସେସବୁ ଆଉ ନାହିଁ; କିନ୍ତୁ ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ବାଉରୀ ବାପୁଡ଼ା ଦାୟା ନୁହଁ। ଦାୟା ହେଲ ତମେମାନେ ବାବୁ। ଯେଉଁମାନେ କେବେ ହେଲେ ବଗିଚା ମା'ର ସୁଖ, ଦୁଃଖ ଦେଖିଲ ନାହିଁ। ଯେତେବେଳେ କାନ୍ଦିଲ ସେତେବେଳେ ତୁମମାନଙ୍କର ଦେଖାଦର୍ଶନ ନାହିଁ। ଖାଲି ବଡ଼ମା' କଟକରୁ ଖବର ପଠାନ୍ତି ଦିନା ଚାରିଟି ନଡ଼ିଆ ପଠେଇବୁ ସାବିତ୍ରୀ ଆସୁଛି। ମାତ୍ର କେବେ ହେଲେ ପଚାରି ନାହାନ୍ତି ବଡ଼ାସରେ ଯେଉଁ ନଡ଼ିଆଗଛ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ସେଗୁଡ଼ାକ ଜାଗାରେ ନୂଆ ଚାରା ଲାଗିଲା କି ନାହିଁ। ମୁଁ କେବେ କେବେ କାଉ ପକେଇଥିବା ଟାକୁଆରୁ ଉଠିଥିବା ଆମ୍ବ ଗଛରୁ ପୁଞ୍ଜାଏ ଦି' ପୁଞ୍ଜା ଖଟା ଆମ୍ବ ଖାଲି ପଠେଇ ଦିଏ। ମୁଁ ଆଉ କ'ଣ କରିପାରିବି। ତା'

ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ କହିଲା, ବାବୁ, ସାଆନ୍ତେ ତୁମେ ଯେଉଁ ଦାନ୍ତକାଠି ଦେଖିଲ ସେଇଟା ଶାହାଡ଼ା ଗଛର ସତ; ମାତ୍ର ସେ ଶାହାଡ଼ା ନୁହଁ ଯେଉଁଟାକ ତୁମ ମଝିଆ ଜେ ବାହା ହେଇଥିଲେ। ସମସ୍ତେ ମରିହଜି ଗଲେଣି। ମାତ୍ରକ ସେ ଅଭାଇଜ ମୁଣ୍ଡି ଶାହାଡ଼ା ଏବେ ବି ବଞ୍ଚିକରି ଅଛି। ସପନା ବୋଉ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପରା ନିଇତି ସଞ୍ଜ ବଡ଼ିଟିଏ ଥୋଉଥିଲା। ଏବେ ବି ସାନ ବୋହୂଟା ସଞ୍ଜ ବଡ଼ିଟିଏ ଥୋଇଦେଇ ଆସୁଛି। ଆଉ ମୁଁ ଯେଉଁ ଦାନ୍ତ କାଠିରେ ଦାନ୍ତ ଘଷୁଥିଲି, ସେଇ ଗଛଟା ସେ ମୁଣ୍ଡି ଶାହାଡ଼ାର ମଞ୍ଜି ପଡ଼ି ତା'ରି ପାଖରେ ଉଠିଛି। ଆଉ ତୁମେ ତ ସାଆନ୍ତେ ଜାଣ, ତମ ବଡ଼ ଜେ ପ୍ରତିଦିନ ସକାଳୁ ଆସି ଗନ୍ଧର୍ବ ବୁଡ଼ାକୁ ଡାକୁଥିଲେ ଓ ଦି'ଜଣ ଯାକ ଶାହାଡ଼ା ଦାନ୍ତ କାଠିରେ ଦାନ୍ତ ଘଷି ଘଷି ସବୁ ଗଛ ପାଖକୁ ଯାଉଥିଲେ। ଥରେ ବନାରସରୁ ଆଣିଥିବା ଆମ୍ବଗଛରେ ପୋକ ଲାଗିଗଲା। ବଡ଼ ଜେଜେଙ୍କର ଏତେ ମନ କଷ୍ଟ ହେଲା ଯେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯାଇ କାହା ପାଖରୁ ଔଷଧ ଆଣି ପକେଇଲା ପରେ ତାଙ୍କ ମନ ଭଲ ଲାଗିଲା। ହଠାତ୍ ବଗିଚାର ନିରବତା ଭାଙ୍ଗି ଦଳେ ଗୋଣ୍ଡାଳିଆ ଆକାଶରେ କେଁକଟର କରି ଉଡ଼ିଗଲେ। ମାର୍କି କହି ଉଠିଲା, ହାତ୍ ବିଉଟିଫୁଲ୍! ଦିନା ତା' ହାତରେ ଚୁନ, ଦୋକଡା ମଳି ପାଟିକୁ ପକେଇ ହାତ ଛାଡ଼ିଦେଇ କହିଲା, ଆଜି ସକାଳଟାରୁ ରାତି ନ ପାହୁଣ୍ଟୁ, କାଉଟାଏ ମୋ ମୁହଁକୁ ଅନେଇ କ.. କ.. କରୁଥାଏ। ସାନ ନାତୁଣୀ ବକଟକ ଦି'ମୁଠା ଚାଉଳ ଆଣି ଥୋଇଦେଲା। ଡାହାଣ ହାତ ଯେଉଁଟା କି କୁଣିଆମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସେଇଥିରୁ କାଉ ଥଣ୍ଡେ ନେଇ ପୁଣିଥରେ ଉଡ଼ିଗଲା। ଅବିନାଶ ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଉପରକୁ ଅନେଇଲେ। ଗୋଟିଏ ପୁଲାଙ୍ଗ ଗଛ ସେଥିରେ ପୁଣି ପେଢି ପେଢି ହେଇ ହରିତ ବର୍ଣ୍ଣର ପୁଲାଙ୍ଗ ଫଳଗୁଡ଼ାକ ସକାଳର ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣରେ ଚିକଟିକ୍ କରୁଥିବା ହରିତ ବର୍ଣ୍ଣର ପତର ସହିତ ଲୁଚକାଳି ଖେଳୁଛି। ଦିନା ବାଉରୀର ଅସରକ୍ତି ଗପ ସରୁନାହିଁ। ସା'ନ୍ତେ ତମର ମନେ ଥିବ ପଞ୍ଜାଏ ପୁଲାଙ୍ଗ ଗଛ। ଦି'ଟା ଯାକ ଉଆସକୁ ତେଲ ଯୋଗାଉଥିଲା। ସେଗୁଡ଼ାକ ନିର୍ମୂଳୀ ଲତା ଭଳି ସେ ବଡ଼ ବଡ଼ାସରେ ଉପୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲେ। ଆଉ ଏଇ ଗୋଟିକ ଏବେ ବାଦୁଡ଼ି ଅଇଁଠା କରି ପକେଇଦେଇ ଯାଇଥିଲା। ସେଇ ମଞ୍ଜିରୁ ଉଠିଛି। ତାକୁ କେହି ଲଗେଇ ନାହିଁ। ତଥାପି ଏଇ ଗୋଟିଏ ଗଛରୁ ଯେତେକ ପୁଲାଙ୍ଗ ବାହାରୁଛି, ସେଇଥିରୁ ମୋ ସାନବୋହୂଟା ପରା ମହମବତି କରି ରଖିଦଉଛି ଆଉ ରାତି ବିକାଳି ପଦାକୁ ଗଲାବେଳକୁ ଆଲୁଅରେ ଭାରି ସାହାଯ୍ୟ ଦଉଛି।

କ୍ରମେ ସକାଳର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉପରକୁ ଉଠୁଥିଲେ। ଅଦୂରରେ ଅଳକା ନଈଟା ମଲା ଭଳି ପଡ଼ି ରହିଛି। ତା' ଦେହସାରା ଅସଂଖ୍ୟ ବନ୍ଧା ଡାଙ୍ଗ ପିଲାଦିନେ କେତେଥର ଖରାଦିନ ଛୁଟିରେ ଦିନା ସାଙ୍ଗରେ ମିଶି କାଲ, ଖଇଞ୍ଜି, ପୋଲୁହ ପକେଇ ମାଛ ଧରି ବୋଉଠୁ ଗାଳି ଖାଇଛନ୍ତି। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ଭାକୁର କି ଛୋଟ ରୋହି ମିଳୁଥିଲେ ସେ କେମିତି ଭାବୁଥିଲେ ଯେ ଏଇ ମାଛ ପେଟରେ ନିଶ୍ଚୟ ରନ୍ଧୁ ମୁଦି ଅଛି କେଉଁ ଅଜଣା ବ୍ରାପରେ ଥିବା ରାଜକୁମାରୀଙ୍କର। ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ବାହା ହବକୁ ସନ୍ଦେଶ ପଠେଇଛି। ଦିନା ଘରିକାଙ୍କୁ ସେ ଖୁବ୍ ଦମ୍ଭର ସହିତ କହୁଥିଲେ। ଆଜି ମଧ୍ୟ ଦିନା ବୋଧେ ସେଇ କଥା ମନେପକେଇ ମୁରୁକି ମୁରୁକି ହସୁଥିଲା। ଅଳକାକୁ ଦେଖେଇ କହିଲା, ବୁଝିଲ ସା'ନ୍ତେ, ମଣିଷ ଜାତିଟା ଭାରି ସ୍ୱାର୍ଥପର। ସବୁଗୁଡ଼ାକ ନିଜର କରି ନବାକୁ ଚାହାନ୍ତି। ଦେଖୁନ ଅଳକାଟାକୁ। କେମିତି ମଲାନଈ ଭଳି ପଡ଼ିଛି। ଆମେ ସମସ୍ତେ ଚାହିଲେ ଅଳକାଟା ପୁଣି ହସି ହସି କୁଲୁକୁଲୁ ହେଇ ସମୁଦ୍ର ଆଡ଼କୁ ବହିବାଲକ୍ଷ୍ୟ; ମାତ୍ର କିଏ ଆଗ ବାହାର ବିଲେଇ ବେକରେ ଘଣ୍ଟି ବାନ୍ଧିବ! ତଥାପି ଅଳକା ହଟିନାହିଁ। ତା' ଉପରେ ଯେଉଁ ଦଳ ଦେଖୁଛ, ଖରାଦିନ ହେଲେ ଏଇ ଗାଁବାଲା ମାନେ ତାକୁ ଆଣି ଖତ କରି ନିଜ ବିଲରେ ପକଉଛନ୍ତି। ଆଉ

ସେପଟେ ଦେଖୁଛ ସା'ଙ୍ଗେ କେଇଟା ମାଛରଙ୍ଗା, ବଗସବୁ ଜଗିକରି ବସିଛନ୍ତି। ମଝିରେ ମଝିରେ ମାଛଟା ଗୁରୁକି ମାରିଲେ ତାକୁ ଟଙ୍କନା ପାଟିରେ ପକେଇ ଦେଇ ପୁଣିଥରେ ଧ୍ୟାନରେ ବସିଲା ଭଳି ବସୁଛନ୍ତି। ଆଉ ତା' କୂଳରେ ଯେଉଁସବୁ ଶାଗ ଦେଖୁଛ ସେଗୁଡ଼ାକର କମ୍ ଗୁଣ ନୁହଁ। ମୋ ବଡ଼ବୋହୂ ନିଇତି କଳମ, ମଦରଙ୍ଗା, କାଣିନେଉଟିଆ, ମୁଠିଶାଗ ଠଉଁ ଆରମ୍ଭ କରି ପିତାଶାଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଉଁଶିଆରେ ବାଉଁଶିଆଏ ଆଣେ ଆଉ ତା' ସାଙ୍ଗକୁ କେବେ କେମିତି ଚେଙ୍ଗଟାଏ କି ଦଣ୍ଡକିରି ପୁଞ୍ଜାଏ ମିଳିଯାଏ। ଗରମ ଗରମ ଶାଗ ଭଜାକୁ ମାଛଚକଟା ସହିତ, ଉଷୁନାଭାତ ପଖାଳ ଚଟାପଟ ଖାଇ ହେଇଯାଏ। ଆଉ ସାନବୋହୂ କ'ଣ ବଡ଼ବୋହୂ ମଧ୍ୟ ଦି'ଜଣ ଯାକ ଲଙ୍ଗାମରିତ ଏତେ ଖାଆନ୍ତି ଯେ ଅରାଏ ଖଣ୍ଡେ ଜମିରେ ଲଙ୍ଗାମରିତ ଗଛସବୁ ଲଗେଇଛନ୍ତି। ଆଉ ତା' ପାଖକୁ କଖାରୁ ଗଛ ଭାଡ଼ିଟିଏ। ଆଉ ଏପଟେ ଯେଉଁ କାଶତଣ୍ଡୀ ଫୁଲ ମୁଣ୍ଡ ହଲଉଛି ଦେଖୁଛି, ତା'ର ଗୁଣ ନାହିଁ ନୋହିବା। ତାକୁ ଦେଖିଲା ମାତ୍ରେ ତ ଦେହ ଫୁଟି ହେଇଯାଏ। ଦିନା ଆଉ କ'ଣ କହିବାକୁ ଯାଉଥିଲା, ହଠାତ୍ ତା' ଛୋଟ ନାତିର କାନ୍ଦଣା ଶୁଣିଲା। ତା'ରି ଆଡ଼କୁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖି ଟାଣି ହୋଇଗଲା। ଆଠ ବର୍ଷର ପିଲା ନିଜେ ନିଜେ କ୍ରିକେଟ୍ ବ୍ୟାଟ୍ ଡିଆରି କରୁ କରୁ ତା' ବାଁ ହାତରେ ଚୋଟ ଲାଗିଛି। ସାନବୋହୂ ତା' ହାତରେ ଗୋଟାଏ କଅଁଳିଆ ବାଇଗଣା ଡାଳ ଭାଙ୍ଗି ତା'ରି କ୍ଷୀରକୁ ଭଲକରି ଲଗେଇଦେଲା। ଆଉ ଦେଖୁ ଦେଖୁ ତା' ହାତରୁ ରକ୍ତ ବୋହିବା ମଧ୍ୟ ବନ୍ଦ ହୋଇଗଲା। ପିଲାଟି ପୁଣିଥରେ ଖେଳିବାକୁ ଲାଗିଗଲା। ଅବିନାଶ ତଳକୁ ଅନେଇଲେ। ଚାରିଆଡ଼େ ଅନାବନା ଗଛ, ବଡ଼ ବଡ଼ ଘାସରେ ସେ ସୁନ୍ଦରିଆ ସବୁ ରାସ୍ତା ବି ଦିଶୁନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ ସେ ସବୁବେଳେ ସାଇକେଲଟି ଚଳେଇ ଚଳେଇ ଯାଉଥିଲେ ବଗିଚା ଭିତରକୁ। ଅବିନାଶଙ୍କ ମନେପଡ଼ିଲା ଭଳି ଦିନା କହିପକେଇଲା, ବାବୁ ତୁମେ ଭାବୁଛ କି ଏଠି ଅନାବନା ଗଛଗୁଡ଼ାକ ହେଉଛି, ବଗିଚାକୁ ଚଳାଯାଉ ମଧ୍ୟ ନାହିଁ। ମାତ୍ର ତୁମେ ଜାଣିଛ ବାବୁ, ଏଇ ଅନାବନା ଘାସଗୁଡ଼ିକ ମୋ ଦୁଇଟି ମାଛ ଛେଳି ପାଇଁ ନ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ମୁଁ କେଉଁଠୁ ଆଣି ଖାଇବାକୁ ଦେବି। ଆଉ ମାସକୁ ଦିଓଟି ଯାକ ପିଲା ଦେବେ। ଆଉ ଚାରିମାସ ପରେ ଆମେ ଛେଳିଗୁଡ଼ିକ ହାଟରେ ବିକିଦେବୁ। ତା'ଛଡ଼ା ଅନାବନା ଘାସ ମୂଳରେ ଅନେକ ପୋକଯୋକ ବୁଲୁଛନ୍ତି, ସେଇଗୁଡ଼ିକୁ ଆମର କୁକୁଡ଼ା ପଲ ଖାଇକରି ବଞ୍ଚୁଛନ୍ତି ପରା। ଆଉ ନ ହେଲେ ମୁଁ ଗରିବ ଲୋକ କେଉଁଠୁ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଚାରା କେରାକ ଆଣିବି। ଅବିନାଶ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରେ ଠିଆ ହୋଇଗଲେ। ଚାରିଆଡ଼େ ସବୁଜ ହିଁ ସବୁଜ। କେଉଁଠି ହେଲେ ଖାଲି ନାହିଁ। କେଉଁଠି କିଛି ନ ହେଲେ ନାଗଫେଣି କଣ୍ଟାଟିରେ ଫୁଲ ଫୁଟି ତାଙ୍କୁ ସ୍ବାଗତ କରୁଛି। ତା' ସାଙ୍ଗରେ ଗୁଣ୍ଡୁରିମୁଷା ଖୁବ୍ ଜୋର୍ରେ କାଉକୁ ହୁରୁଡ଼େଇବା, ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ଚିଡ଼ର ଚିଡ଼ର କରି ନିଜର ଅସତୋଷ ଜାହିର କରୁଛି। ଅବିନାଶ ଫେରି ଯାଉଥିଲେ ତାଙ୍କ ହାଇପୋଥେସିସ୍‌କୁ ବଦଳେଇବାକୁ। ଅଦୂରରୁ ଅଳକା ନଈରୁ କଉ ମାଛଟିଏ ଉପରକୁ ଉଠି ଉବୁଡୁବୁ କହିଗଲା, ହଉ ଯାଅ, ପୁଣି ଆସିବ।

ଏୟାର୍ ବ୍ୟାଗ୍

ମୂଳ ହିନ୍ଦୀ: କେ.ପି. ସଙ୍କେନା 'ଦ୍ଵିତୀୟ'
ଅନୁସୂଜନ: କ୍ରିଷ୍ଣା କୁମାର 'ଅଜନବୀ'

ସ୍ନିପର୍ କୋର୍‌ର ଏକ ବର୍ଥରେ ନିଜ ଆସ୍ଥାନ ଜମେଇ ମୁଁ ସମ୍ବୁଖସ୍ଥ ବର୍ଥକୁ ଅନେଇଲି। ଯୁବକ ଯୁବତୀ ଦୁହେଁ ସାମାନ୍ୟ ଦୂରତ୍ଵ ରଖି ମଉନ ବସିଥା'ନ୍ତି। ସେ ଦୁହେଁ ପରସ୍ପର ସହ ପରିଚିତ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଦମ୍ପତି ହେଇ ନ ଥିଲେ ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ବାମୀ-ସ୍ତ୍ରୀ ନୁହନ୍ତି ବୋଲି ମୁଁ ଅନୁମାନ କରିପାରୁଥିଲି। ତାଙ୍କ ପାଖରେ ନାମକୁ ମାତ୍ର କେବଳ 'ଏୟାର୍ ବ୍ୟାଗ୍'ଟିଏ ଥିଲା।

ଦୁହେଁ ମତେ ଦେଖି ଫୁସ୍‌ଫୁସ୍ କଥା ହେବାକୁ ମୁଁ ବୁଝିପାରିଲି ଯେ, ବୋଧେ ମୋ ଯୋଗୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ କିଛି ଅସୁବିଧା ହେଉଛି। ଏଣୁ ମୁଁ କିଞ୍ଚିତ ଅନ୍ୟମନ୍ଦ୍ୟ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲି।

ଆଗକୁ ଷ୍ଟେସନ୍‌ଟିଏ ଆସିବାର ଥାଏ ଏଣୁ ଟ୍ରେନ୍‌ଟା ପିମେଇଲା। ଯୁବକ ଜଣକ ଯୁବତୀକୁ କହିଲା, “ଏଠି ଇଞ୍ଜିନ ବଦଳିବ। ତମେ ଫ୍ରେସ୍ ହେଇପଡ଼ ମୁଁ କିଛି ଖାଇବା ନେଇ ଆସୁଛି...।” ଯୁବକଟି ଓହ୍ଲେଇଲା ଆଉ ଯୁବତୀ ମଧ୍ୟ ଟଏଲେଟ୍ ଆଡ଼କୁ ମୁହେଁଇଲା।

ମୁଁ ଭାବିଲି, କେତେ ବେପରୁଆ ଓ ଦାୟିତ୍ଵହୀନ ଏମାନେ! ବ୍ୟାଗଟାକୁ ଏପରି ଛାଡ଼ିଦେଇ ଦୁହେଁ ଚାଲିଗଲେ।

କିଛି ସମୟ ପରେ ଟ୍ରେନ୍‌ଟି ପୁଣି ଆଗେଇଲା। କିନ୍ତୁ ଦୁହେଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ସେଯାଏଁ ଫେରି ଆସି ନ ଥିଲେ। ବୋଧେ ଅନ୍ୟ କେଉଁ ବଗିରେ ରହିଯାଇଥିବେ ବୋଲି ମୁଁ ଭାବିଲି। କିନ୍ତୁ ହଠାତ୍ ଦେଖିଲି ଅନ୍ୟ ଦୁଇଜଣ ଯୁବକ ଆସି ସେ ବ୍ୟାଗଟିକୁ ବାରମ୍ବାର ଚୋରା ଚାହାଣିରେ ଅନେଇ ମତେ କଣେଇ କଣେଇ ଚାହୁଁଥା'ନ୍ତି। ମୁଁ ଥିବାରୁ ବୋଧେ ସେମାନେ ସେହି ବ୍ୟାଗଟିକୁ ନେଇପାରୁ ନ ଥିଲେ କି କ'ଣ...!

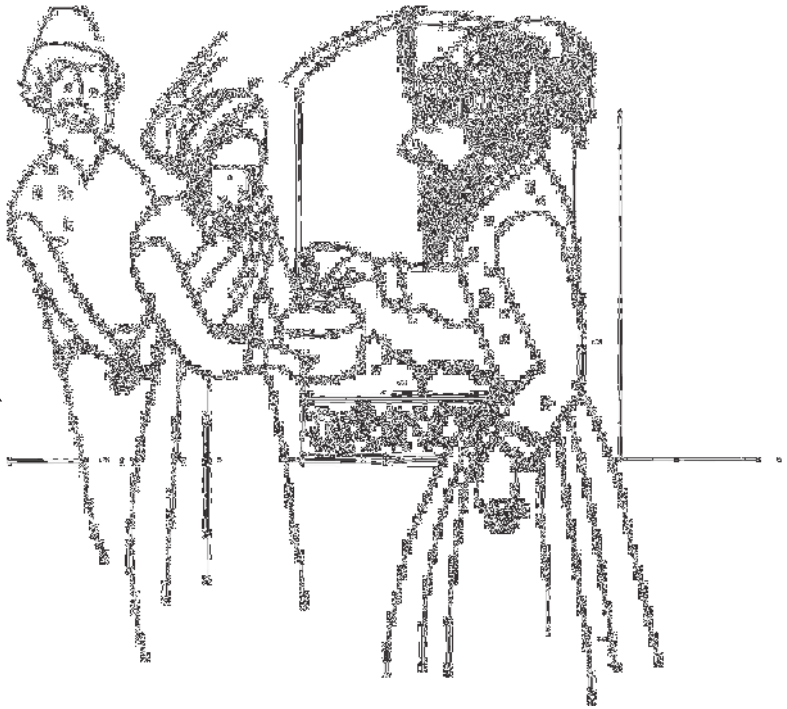
ଏଥର ଟ୍ରେନ୍ ରଡ଼ି ଛାଡ଼ି ଦେଉଁଥିଲା। ଡିଅଟି ଟଏଲେଟ୍‌ରୁ ସେପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଆସି ନ ଥାଏ। ମୁଁ ସେହି ଯୁବକ ଜଣକୁ ଖୋଜି ଦେଖିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗୋଟ୍ ପାଖକୁ ଗଲି। କିନ୍ତୁ ପାଇଲିନି। ନିଜ ସିଟ୍‌କୁ ଫେରି ହଠାତ୍ ଦେଖିଲି ବ୍ୟାଗଟି ଆଉ ସେଠାରେ ନାହିଁ। ପାଖରେ ବସିଥିବା ଦୁଇଜଣ ଯୁବକ ମଧ୍ୟ ନାହାନ୍ତି। ମୁଁ ଟଏଲେଟ୍‌କୁ ଯାଇ ଦେଖିଲି, ସେଠାରେ କେହି ନ ଥିଲେ।

ଇତିମଧ୍ୟରେ ଜି.ଆର୍.ପି.ର ଦୁଇଜଣ ଯବାନ ଆସି ଆମ ବର୍ଥରେ ପହଞ୍ଚିଲେ। ମୁଁ ଏକା ନିଃଶ୍ଵାସରେ ସେମାନଙ୍କୁ ସବୁ କଥା କହିପକେଇଲି। ସେମାନେ ସବୁ କିଛି ବୁଝିପାରି ଚେନ୍ ଟାଣି ଗାଡ଼ି ଅଟକେଇଲେ। ଉକ୍ତ ଦୁଇଜଣ ଯୁବକଙ୍କୁ ଦୌଡ଼ି ପଳାଉଥିବାର ଦେଖି ଧରିପକେଇ ବାଡ଼େଇ ପତାରିଲେ, “ଏ ବ୍ୟାଗଟା କାହାର...? କ'ଣ ଅଛି ଏଥିରେ...? ଦେଖାଅ...।” ବ୍ୟାଗଟିକୁ ‘ମୋର’ ବୋଲି କହୁଥିବା ପିଲାଟି କାଢ଼ିଲାକୁ ସେଥିରୁ କମ୍‌କଟିଏ ବାହାରିଲା। କିନ୍ତୁ... ଏ କ'ଣ...? ହଠାତ୍ କମ୍‌କଟି ଦେହରୁ ମୃତ ଶିଶୁଟିକୁ ଦେଖି ଦୁହେଁ ଚମକିପଡ଼ି କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲେ, “... ନା ସାର୍... ନାହିଁ... ଆଜ୍ଞା! ... ଏଟା ଆମ ବ୍ୟାଗ୍ ନୁହଁ... ମା' ରାଣ... ଆମେ କିଛି ଜାଣୁନା... ଆମକୁ ଛାଡ଼ିଦିଅ...।”

ମୁଁ ମନେ ମନେ ସବୁକଥା ଠିକ୍ ବୁଝିପାରୁଥିଲି।

ସଂଗୀତର କବର

ରାମପ୍ରସାଦ ପୁରୋହିତ

ସେ ଥିଲା ସଂଗୀତ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ରର ଶବ୍ଦ-ଶୋଭାଯାତ୍ରା। ଶବାଧାରଟିକୁ କାନ୍ଦେଇ ଚାଲିଛନ୍ତି ଖୁସ୍‌ହାଲ ଖାଁ, ବିସ୍‌ରାମ୍ ଖାଁ, ରସ୍‌ବେନ୍ ଖାଁ ଓ ସରସ୍ ଜୈନ୍। ସେମାନଙ୍କୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥା'ନ୍ତି ସୁଖୀ ସେନ୍, ପଖଡ଼ଜ ବାଦକ ମୃଦଙ୍ଗ ରାୟଙ୍କ କଣ୍ଠ ନିଃସୃତ 'ରାମ୍ ନାମ୍ ସତ୍ୟ ହେ' ପବନରେ ଖେଳି ବୁଲୁଥାଏ। ଅବଦୁଲ୍ ମୁଜୁଫର୍ ମୁହିଉଦ୍ଦିନ୍ ଔରଙ୍ଗଜେବ ବାହାଦୁର ଆଲମ୍‌ଗୀର୍ ବାଦଶାହ ଗାଜୀ ଲାଲ୍‌ଜିଲାର ବାତାୟନ ଦେଇ ନିବିଷ୍ଟ ଚିତ୍ତରେ ଏହି ଜନେଜା ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ନିକ୍ଷେପ କଲେ। କିନ୍ତୁ ପରକ୍ଷରେ ବ୍ୟଥିତ ହୃଦୟରେ ନିଜକୁ ନିଷ୍ପ୍ରାଣ କରିନେଲେ ପରଦା ଆଜୁଆଲରେ।

ଆଲମ୍‌ଗୀର୍ ଥିଲେ କାବ୍ୟ-କଳାନୁରାଗୀ, ସଂଗୀତାନୁରାଗୀ ତଥା ଅତ୍ୟନ୍ତ ରସିକ ସ୍ୱଭାବର। କିନ୍ତୁ ଆଜି ଦିଲ୍ଲୀର ସମସ୍ତ ରସାନୁଗ୍ରାହୀ କଳାକାର ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ନିଷ୍ଠୁର, ନିରସ ପ୍ରକୃତିର ମୁସଲମାନ୍ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଡିଲେ ହେଲେ କୁଣ୍ଠିତ ନୁହନ୍ତି। କାରଣ ତାଙ୍କର ନିଷ୍ଠୁର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଦରବାରରେ ନୃତ୍ୟ-ଗୀତର ଦର୍ଜା ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଇଛି। ଆଲମ୍‌ଗୀର୍ ସଂଗୀତ ବିବେକୀ।

ସଂଗୀତ ପରିବେଷଣର ନିଷେଧାଜ୍ଞା ସ୍ଥରଣ କରି ଶାହଙ୍କ ସଂଗୀତ ବିଦଗ୍ଧ ହୃଦୟ ବ୍ୟଥିତ ହୋଇ ଉଠିଲା। ସଂଗୀତଜ୍ଞଙ୍କ ଆଖିର ଲୁହ ପୋଛିଦେବା ପାଇଁ ଏହି ନିଷେଧାଜ୍ଞା ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରି ନେବାକୁ ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ ଉଠିଲା। କିନ୍ତୁ ରାଜନୀତିକ ମହତ୍ତ୍ୱାକାଂକ୍ଷୀ ତାଙ୍କର ପ୍ରାଣର ଆବେଗ ପଥରୋଧ କରି ତାଙ୍କୁ ବିଷଣ୍ଣ କରିପକ୍ଷିତଥାଏ।

ବେଗମ୍ ଜୈନାବାଦୀଙ୍କର ସ୍ମୃତି ତାଙ୍କର ମାନସପତ୍ତରେ ଉଦ୍‌ଭାସିତ ହୋଇ ଉଠୁଥାଏ। ସେଦିନ ଆଲମ୍‌ଗୀର୍ କୁରହାନ୍ ପୁରର ତାପ୍ତୀ ନଦୀ କୂଳରେ ଥିବା ମଉସା ମାର୍ ଖଲିଲ୍‌ଙ୍କ ଆମ୍ବ କୁଞ୍ଜରେ ରୂପସୀ ହୀରା ବାଉଁଶର ଚୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟରେ ସେ ଉଦ୍‌ଗୁର ହୋଇ ଉଠିଥିଲେ। ହୀରାବାଇଁ ଥିଲେ ଶାହଙ୍କ ମଉସା ଖଲିଲ୍‌ଙ୍କ ଉପପତ୍ନୀ। କିନ୍ତୁ ହୀରାବାଇଁଙ୍କର ରୂପର କ୍ଳାମାରେ ଔରଙ୍ଗଜେବ ସେ ସମ୍ପର୍କ ବିସ୍ମୃତ ହେଲେ। ଯୁବରାଜ ମାଉସାଙ୍କ ପାଦତଳେ ପଡ଼ି ହୀରାବାଇଁ ପାଇଁ ଆକୁଳ ନିବେଦନ ଜଣାଇଲେ। ମାଉସାଙ୍କ ହୃଦୟ ବିଗଳିତ ହେଲା। ସେ ହୀରାବାଇଁଙ୍କୁ ଔରଙ୍ଗଜେବଙ୍କ ହାତରେ ସମର୍ପଣ କଲେ। ଆଲମ୍‌ଗୀର୍ ସସମ୍ମାନେ

ହୀରାବାଇଁଙ୍କୁ ନିଜ ମହଲକୁ ନେଇଆସି ବେଗମ୍ ଜୈନାବାଦୀର ସମ୍ମାନ ଦେଲେ। ହୀରାବାଇଁ ହେଲେ ବେଗମ୍ ଜୈନାବାଦୀ। କିନ୍ତୁ ଭାଗ୍ୟର ବିଡ଼ମ୍ବନା, ଯୁବରାଜ ଔରଙ୍ଗଜେବଙ୍କ ତୃଷ୍ଣା ଅତୃପ୍ତ ରହିଗଲା।

ସଂହାସନାରୂପ ହେଲା ପରେ ଆଲମ୍‌ଗୀର୍‌ଙ୍କର ଅତୃପ୍ତ ଆକାଂକ୍ଷା, ଅନ୍ତରର କ୍ଳାମା ପ୍ରଶମିତ ନ ହୋଇ ପ୍ରବଳତର ହୋଇଉଠିଲା। ଉଦୟପୁରୀ ମହଲଙ୍କ ଲୋଭନୀୟ ରୂପ ସନ୍ଦର୍ଶନରେ ଔରଙ୍ଗଜେବ ଆକୃଷ୍ଟ ହେଲେ। ଉଦୟପୁରୀ ମହଲ ଥିଲେ ଆଲମ୍‌ଗୀର୍‌ଙ୍କର ଭାବ ଦ୍ୱାରା ନିଲୋକଙ୍କର ଉପପତ୍ନୀ। କିନ୍ତୁ ସେ ଆକାଂକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ଅପୂରଣୀୟ ହୋଇ ରହିଗଲା।

ଅତୃପ୍ତ ତୃଷ୍ଣା ଔରଙ୍ଗଜେବଙ୍କ ହୃଦୟକୁ ବାମାନଳରେ ଦଗ୍ଧୀଭୂତ କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସେ ହୋଇଉଠିଲେ ନିଷ୍ଠୁର, ନିର୍ଦ୍ଦୟ। ସେ ନିଜକୁ ପରହେଜ୍‌ଗାର୍ ମୁସଲମାନ୍ ଇସଲାମୀ କାନୁନର ପାବନ୍ ମନେକରି ସଂଗୀତ ପ୍ରତି ବିମୁଖତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାରେ ଡିଲେହେଲେ କୁଣ୍ଠାବୋଧ କଲେ ନାହିଁ। ଯେଉଁ ଔରଙ୍ଗଜେବ ଅନ୍ଧପୁରର ସାଂଗୀତିକ ବାତାବରଣ ମଧ୍ୟରେ ଲାଲିତ ପାଲିତ ହୋଇଥିଲେ ସେ ସେହି ସଂସ୍କାର ଓ ରାଜନୀତିକ ମହତ୍ତ୍ୱାକାଂକ୍ଷାର ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ପଡ଼ି ନିଜ ମନର ସ୍ଥିରତା ହରାଇ ବସିଲେ। ଦରବାରରେ ସାଂଗୀତିକ ମହର୍ଫିଲ୍‌ର ନିଷେଧାଜ୍ଞା ଘୋଷଣା କଲେ।

କିନ୍ତୁ ଅନ୍ଧପୁରକୁ ଏହି ନିଷେଧାଜ୍ଞାରୁ ମୁକ୍ତ ରଖିଲେ। ଅନ୍ଧପୁରରେ ବେଗମ୍ ଓ ଶାହାଜାଦୀମାନଙ୍କର ମନୋରଞ୍ଜନ ପୂର୍ବଭଳି ଅବ୍ୟାହତ ରହିଲା। ନିପୁଣ ଗାୟିକା ଓ ନୃତ୍ୟାଙ୍ଗନାଙ୍କର ନିୟୁକ୍ତି ଶାହଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବଭଳି ଚାଲିଥାଏ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ବେଗମ୍ ଶାହାଜାଦୀଙ୍କ ଅନ୍ଧପୁରରେ ଦଶଜଣ ଗାୟିକାଙ୍କ ଉପରେ ଜଣେ ଅଧ୍ୟକ୍ଷା ଗାୟିକା ରହିଥା'ନ୍ତି। ଅନ୍ଧପୁରର ମହର୍ଫିଲ୍‌ରେ ସେମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସଂଗୀତ ଆସର ଜମି ଉଠୁଥାଏ।

ସେଦିନ କୁଣ୍ଠିତ ମନ ଆଉ କ୍ଷୁଧିତ ଆତ୍ମା ନେଇ ନବାବ ବେଗମ୍‌ଙ୍କ ଅନ୍ଧପୁରକୁ ପ୍ରବେଶ କଲେ। ଆଲମ୍‌ଗୀର୍‌ଙ୍କୁ ନିଜ ଅନ୍ଧପୁରରେ ପାଇ ନବାବ ବେଗମ୍ ଅତିମାତ୍ରାରେ ଉଲ୍ଲସିତା ହୋଇପଡ଼ିଲେ। ସମ୍ଭାବ

ପ୍ରେରଣ କଲେ ମଧ୍ୟ ଯେଉଁ ଆଲମ୍ବଗାରଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତିରେ ନବାବ ବେଗମ୍ ଆନନ୍ଦାତିଶୟରେ ଫାଟି ପଡୁଥାନ୍ତି। ସେ ଆଲମ୍ବଗାରଙ୍କର ସକ୍ରୋଷ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପ୍ରିୟ ବସ୍ତ୍ରର ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ବ୍ୟଗ୍ର ହୋଇପଡ଼ିଲେ। ବେଗମ୍‌ଙ୍କର କରତାଳି ବାଜିବା କ୍ଷଣି ଗାୟିକା ଓ ବାଦିକାଗଣ ଆଲମ୍ବଗାରଙ୍କର ସମ୍ମୁଖରେ ରୂପର ପସରା ମେଲାନ୍ଦେଲେ। ବାଦିକାଗଣ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ରରେ ସ୍ୱର ମିଳାଇ ନେଇ ଆଲମ୍ବଗାରଙ୍କର ଆଦେଶକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଲେ। ଫର୍ମାଇସ୍ ପାଇବା କ୍ଷଣି ଆଲାପ୍‌କାରୀଗଣ ଆଲାପ୍ ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ। ଆଲମ୍ବଗାରଙ୍କର ଫର୍ମାଇସ୍ ଥିଲା ଧ୍ରୁପଦ ରାଗ।

ଧ୍ରୁପଦ ଶୁଣୁଶୁଣୁ ଆଲମ୍ବଗାରଙ୍କର ହୃଦୟ ବିଗଳିତ ହୋଇ ଉଠିଲା। ପିତା ଶାହଜାହାନଙ୍କ ଦରବାରର ଘଟଣା ତାଙ୍କ ସ୍ମୃତିର ପରଦାରେ ଝଲସି ଉଠିଲା।

ସେଦିନ ସେ ଦେଖିଥିଲେ ସଂଗୀତର ମୋହିନୀ ଶକ୍ତିର ତମ୍ବୁଲିତା। ସେ ଥିଲା ନୌରୋଜ୍ ଉତ୍ସବର ଦିନ। ଶାହଜାହାନ ସଂଗୀତର ବିଳାସରେ ମଜ୍ଜି ଯାଇଥିଲେ। ଅନ୍ୟ ଦରବାରୀ ବ୍ୟତୀତ ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ଅଲୀ ମର୍ଦ୍ଦାନ ଖାଁ, ପୁତ୍ର ଦାରା ଶିକୋହ, ମୁର୍ଶିଦ୍ କୁଲି ଖାଁ ମହଫିଲ୍‌ର ଶୋଭାବର୍ଦ୍ଧନ କରୁଥିଲେ। ପୁଣି କଳାକାରମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଲାଲ୍ ଖାଁ, ତାଙ୍କର ଚାରି ପୁତ୍ର ଖୁସ୍‌ହାଲ୍ ଖାଁ, ବିସ୍‌ରାମ୍ ଖାଁ, ରଙ୍ଗ୍ ଖାଁ ଓ କିଶଦ୍ ଖାଁ। ମୃଦଙ୍ଗ ନେଇ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ ଜଗନ୍ନାଥ କବି ରାୟ। ଶାହଜାହାନ ସଂଗୀତ ପରିବେଷଣ ପାଇଁ ଲାଲ୍ ଖାଁଙ୍କ ପ୍ରତି ସଙ୍କେତ ଦେଲେ।

ସାମନ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମୁର୍ଶିଦ୍ କୁଲି ଖାଁଙ୍କ ପ୍ରଭାବ ସବୁଠୁ ବେଶି ଥିଲା। ଏପରି ଏକ ବିଶ୍ୱାସ ପ୍ରଚଳିତ ଥିଲା ଯେ ସେ ଯେଉଁ ଶାହଜାହାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ରହୁଥିଲେ ତାଙ୍କର ବାଦଶାହ ହେବାର ସୁନିଶ୍ଚିତ। ଶାହଜାହାନ ପୁତ୍ର ଦାରା ଶିକୋହକୁ ଅତ୍ୟଧିକ ଭଲ ପାଉଥିଲେ। ତାଙ୍କର ଆକୃଷ୍ଟିକ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ମୁର୍ଶିଦ୍ କୁଲି ଖାଁ ଦାରାଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ରହନ୍ତୁ, କିନ୍ତୁ ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ଅଲୀ ମର୍ଦ୍ଦାନ ଖାଁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଶିକୋହ ଓ ମୁର୍ଶିଦ୍ ଖାଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଯେପରି ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇ ନ ପାରେ ସେଥିପାଇଁ ତତ୍ପର ଥିଲେ ଏବଂ ତଦନୁଯାୟୀ ଯୋଜନା ମଧ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ସାରିଥିଲେ। ତାଙ୍କର ଆକୃଷ୍ଟିକ ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ମୁର୍ଶିଦ୍ କୁଲି ଖାଁ ରାଜନୀତିରୁ ଦୂରେଇଯାଇ ଔରଙ୍ଗଜେବଙ୍କ ସହ ଦକ୍ଷିଣକୁ ଚାଲିଯା'ନ୍ତୁ, ନ ହେଲେ ତାଙ୍କୁ ସିଂହାସନର ଆଶା ତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ହେବ।

ଏହି ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ରକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ ଖୁସ୍‌ହାଲ୍ ଖାଁ ଓ ବିସ୍‌ରାମ୍ ଖାଁଙ୍କ ଉପରେ ଦାୟିତ୍ୱ ଅର୍ପଣ କରାଯାଇଥିଲା। ପ୍ରତିବଦଳରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଏକ ଲକ୍ଷ ମୁଦ୍ରା ଦେବା ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ଅଲୀ ମର୍ଦ୍ଦାନ ଖାଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ଥିଲେ। ଏଥିପାଇଁ ଏକ ଦସ୍ତାବିଜ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲା। ଦସ୍ତାବିଜ ଅନୁଯାୟୀ ମୁର୍ଶିଦ୍ କୁଲି ଖାଁ ଔରଙ୍ଗଜେବଙ୍କ ସହ ଦାକ୍ଷିଣାତ୍ୟ ଯିବେ।

ଶାହଜାହାନଙ୍କ ସଙ୍କେତ ପାଇବା ମାତ୍ରେ ଲାଲ୍ ଖାଁ ଶାହଙ୍କ ପ୍ରିୟରାଗ ଡୋଡ଼ି ଗାଇବା ଆରମ୍ଭ କରିଦେଲେ। ଡୋଡ଼ିରାଗ ଶାହଙ୍କ ମନ ପ୍ରାଣକୁ ଏପରି କ୍ଷଣି କରେ ଯେ, ସେ ନିଜର ସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟ ଭୁଲିଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ଯେକୌଣସି କଥା ପାଇଁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇ ଦିଅନ୍ତି। ଲାଲ୍ ଖାଁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଆରବ୍ ଡୋଡ଼ି ରାଗକୁ ଖୁସ୍‌ହାଲ୍ ଖାଁ ଏପରି ସୁମଧୁର କଣ୍ଠରେ ଗାନ କଲେ ଯେ ଶାହଜାହାନ ଆତ୍ମବିସ୍ମୃତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ। ଶାହଙ୍କ ଏଭଳି ଆତ୍ମବିସ୍ମୃତ ଅବସ୍ଥାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ଅଲୀ ମର୍ଦ୍ଦାନ ଖାଁ ସେହି ବିଶେଷ ଦସ୍ତାବିଜ ଶାହଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ପେସ କଲେ ଏବଂ ବିନା ବାକ୍ୟବ୍ୟୟରେ ଶାହ ତା' ଉପରେ ଦସ୍ତଖତ କରିଦେଲେ। ଔରଙ୍ଗଜେବଙ୍କ ବାଦଶାହ ପଦ ନିଶ୍ଚିତ ହୋଇଗଲା।

ଔରଙ୍ଗଜେବ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିଥିଲେ ସଂଗୀତର ମୋହିନୀ ଶକ୍ତି, ପୁନଶ୍ଚ ଔରଙ୍ଗଜେବଙ୍କ ସିଂହାସନ ଆରୋହଣ ଉତ୍ସବରେ ସେହି ଖୁସ୍‌ହାଲ୍ ଖାଁ 'ଧ୍ରୁପଦ' ଗାଇଲାବେଳେ ତାଙ୍କୁ 'ଜିନ୍ଦାପାର୍' ତଥା 'ଆଓଲିୟା' ବୋଲି ସମ୍ବୋଧନ କରିଥିଲେ - ସେକଥା ତାଙ୍କର ସ୍ମୃତିରେ ପୁନର୍ଜୀବିତ ହୋଇ ଉଠିଲା ଏବଂ ହିନ୍ଦୁମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ସେ ନିର୍ଦୟ ହୋଇ ଉଠିଲେ।

ଇସଲାମୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ସଂଗୀତର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ - ମୁଲ୍ଲା ମୌଲବିମାନଙ୍କର ଏହି ପରାମର୍ଶ ଔରଙ୍ଗଜେବ ସାଦରେ ଗ୍ରହଣ କରିନେଇ ନିଜ ଦରବାର, ଅନ୍ତଃପୁରରେ ସଂଗୀତର ନିଷେଧାଜ୍ଞା ଘୋଷଣା କରିଦେଲେ। ଏହି ଆଦେଶନାମା ଅନ୍ତଃପୁରରେ ଚହଳ ପକେଇଦେଲା। କାଶ୍ମିରୀ ରାଜପୁତ କନ୍ୟା ନବାବ ବାଜି ନିଜର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରି କହିପକାଇଲେ, “ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତିର ହୃଦୟ ସଂଗୀତ ଶ୍ରବଣରେ କ୍ଷୟିତ ହୁଏ ନାହିଁ, ସେ ବ୍ୟକ୍ତି ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ହୃଦୟହୀନ। ହୃଦୟହୀନ ବ୍ୟକ୍ତି ନିର୍ମମ ଓ ନିର୍ଦୟ ହୋଇଥାଏ। ଏଭଳି ବ୍ୟକ୍ତି ଅବିଶ୍ୱାସ ପାତ୍ର।”

ନବାବ ବାଜିଙ୍କର ଏହି ଉକ୍ତିର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ସ୍ୱରୂପ ଅନ୍ତଃପୁରରେ ଶାହଙ୍କ ଆଦେଶରେ ସଂଗୀତ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କର ପ୍ରବେଶାଧିକାର ମିଳିଲା। ଦରବାରୀ ସଂଗୀତଜ୍ଞଗଣ ଦରବାରରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହିପାରିବେ, କିନ୍ତୁ ସଂଗୀତ ପରିବେଷଣ କରିପାରିବେ ନାହିଁ। ଏହି ଆଦେଶନାମା ଶୁଣିବା ପରେ ସଂଗୀତଜ୍ଞଗଣ ସମସ୍ତ ବାଦ୍ୟଯନ୍ତ୍ର ଜନେଜା ବନ୍ଦନ କରି ଶବ୍ଦଯାତ୍ରାରେ ଚାଲିଲେ। ଏହି ଜନେଜାକୁ ଦେଖି ଔରଙ୍ଗଜେବ ନିଜକୁ ବାତାୟନର ଆତ୍ମଆଳକୁ ନିଷ୍ପାତ୍ର କରିନେଲେ, କିନ୍ତୁ ସ୍ଥିର ହୋଇ ରହିପାରିଲେ ନାହିଁ। ପୁଣି ବାତାୟନ ଦେଇ ଏହି ଜନେଜା ପ୍ରତି ଏକ ଲୟରେ ଚାହିଁ ରହିଥା'ନ୍ତି।

ଏତେବେଳକୁ ଦରଘୁନ୍ ଆସି ଜଣାଇଲା ଯେ ଖୁସ୍‌ହାଲ୍ ଖାଁ ଓ ମୃଦଙ୍ଗ ରାୟ ଆଲମ୍ବଗାରଙ୍କୁ କିଛି ନିବେଦନ କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, ସେମାନେ ଆଲମ୍ବଗାରଙ୍କ ଆଦେଶ ଅପେକ୍ଷାରେ। ବାଦଶାହ ସେମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଆସିବାକୁ ଆଦେଶ ଦେଲେ।

ଖୁସ୍‌ହାଲ୍ ଖାଁ ଓ ମୃଦଙ୍ଗ ରାୟ ପ୍ରବେଶ କରି ସଲ୍‌ମ୍ ଜଣାଇଲେ। ଖୁସ୍‌ହାଲ୍ ଖାଁ ନିବେଦନ କରି କହିଲେ, “ସରକାରେ ଆଲମ୍! ନିବେଦନ ଏହିକି ନୃତ୍ୟ ସଂଗୀତକୁ ପୂର୍ବଭଳି ଦରବାରରେ ଦର୍ଜା ଦିଆଯାଉ, ନ ହେଲେ...”

ଗମ୍ଭୀର ସ୍ୱରରେ ଆଲମ୍ବଗାର କହିଲେ, “ନ ହେଲେ... ?

“ନ ହେଲେ ସଂଗୀତର ଏହି କବର ଉପରେ ପ୍ରଥମ ମାଟି ମୁଠାକ ଆଲମ୍ବଗାରଙ୍କର ହେଉ।”

ଏବଂ ମୃଦଙ୍ଗ ରାୟ ମାଟିଭରା ପାତ୍ରଟିକୁ ଔରଙ୍ଗଜେବଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ଧରି ନିରବରେ ଠିଆହୋଇ ରହିଲେ।

ଆଲମ୍ବଗାର ମୁହୂର୍ତ୍ତଟିଏ ସ୍ତବ୍ଧ ରହିଗଲେ ଏବଂ ସେହି ମାଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ପାତ୍ରଟିକୁ ଚାହିଁ ରହିଲେ। ତା'ପରେ ମୁଠାଏ ମାଟି ନେଇ ବାତାୟନ ସମ୍ମିଳନକୁ ଆସି ହାତମୁଠାକୁ ମୁକ୍ତ କରିଦେଲେ। କିଛି ମାଟି ପବନରେ ଉଡ଼ିଗଲା ଆଉ କିଛି ଜନେଜା ଉପରେ ବିଛେଇ ହୋଇ ପଡ଼ିଲା ଏବଂ ଶାହଜାହାନ ଗମ୍ଭୀର କଣ୍ଠରେ ଆଦେଶ କଲେ, “ମୌସିକର ଏହି ଜନେଜାକୁ ଏପରି ଭାବରେ କବର ଦିଆଯାଉ ଯେପରି ସେ କେବେ ମଥା ଉଠୋଳନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇ ନ ପାରେ।”

ସଂଯୋଗ

ଗୋକୁଳ ଦାସ

ଅନେକ ବର୍ଷ ପରେ ପରେ ଆଜି ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଯାତ୍ରା କରୁଛି। ପ୍ଲାଟ୍‌ଫର୍ମ ଟିକଟ୍ ପାଇଲାନ୍ତି। ବାଧ୍ୟହେଲା ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଫେରିବାକୁ।

ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ବସିବା ପରେ ପରେ ଗର ମନ କେମିତି ଚଞ୍ଚଳ ହୋଇ ଉଠିଲା। ମନେପଡ଼ିଲା ତା'ର କଲେଜ ଜୀବନର ସେଇ ପୁରୁଣା ଘଟଣା। ଅନେକ ବର୍ଷ ତଳେ ବମ୍ବେରେ ସେ ପଢୁଥିଲା କମର୍ସିଆଲ୍ ଆର୍ଟ୍। ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁରେ ସେ ଫେରୁଥିଲା ନିଜ ଘର କଟକକୁ। ସେ ସମୟର ଦ୍ଵିତୀୟ ଶ୍ରେଣୀର ବଗି। ଏୟାର କଣ୍ଡକ୍ସନ୍ ନ ଥିଲା। ତଳ ବର୍ଥରେ ଝରକାକୁ ଲାଗି ବସି ରହିଥିଲା। ଆଖି ଦୁଇଟା ବଗି ଭିତର ଚାରିପଟେ ଘୁରି ବୁଲୁଥିଲା।

ସାମନା ତଳ ବର୍ଥରେ ଦୁଇଟି ଝିଅ ବସି ବେଶ୍ ହସଖୁସିରେ ଗପୁଥିଲେ। ମରାଠୀ ଓ ଇଂରେଜ ଭାଷାରେ ତାଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତା ଚାଲିଥିଲା। ଦୁହେଁ ଦେଖିବାକୁ ବେଶ୍ ସୁନ୍ଦର। ଜଣେ ଥିଲା ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦରୀ, ଶିଳ୍ପୀ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ମିତ ପ୍ରତିମା ପରି। ଗୋରୀ, ସୁନାକା, ଆଖି ଦୁଇଟା ଆଙ୍କିଲା ପରି ମନେ ହେଉଥିଲା। ସିନେମା ଅଭିନେତ୍ରୀ ପରି ସୁନ୍ଦର ଓଠ। ଦ୍ଵିତୀୟ ଝିଅଟି ସାମାନ୍ୟ ଶାବନା ହେଲେ ମଧ୍ୟ, ବମ୍ବେର ଗୋଟାଏ ଆଧୁନିକ ମତେଲ୍ ପରି ଦେଖାଯାଉଥିଲା। ସେମାନଙ୍କ ଚେହେରା ଓ ଚାଲିଚଳନରୁ ଜଣାଯାଉଥିଲା ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ସଂଭ୍ରାନ୍ତ ଓ ଧନୀ ପରିବାରର। ପରେ ବୁଝିପାରିଲା ସେ ଦୁହେଁ ନିଶ୍ଚୟ କଲେଜପଢୁଆ ଝିଅ। ପରେ ଥାଖି ଦୁଇଟା ସେଇ ଦୁହେଁଙ୍କ ଉପରେ ଲାଖି ରହିଥିଲା।

ତା' ଭିତରୁ ସେଇ ଗୋରୀ ଝିଅଟିକୁ ଦେଖି ପରେ ତା' କଲେଜ କ୍ୟାମ୍ପସ୍‌ରେ ପଢୁଥିବା, ଅବିକଳ ତା' ପରି ଅନ୍ୟ ଝିଅ କଥା ମନେପଡ଼ିଲା। ମନେ ମନେ ଭାବିଲା, ଏ ଝିଅଟି ନିଶ୍ଚୟ ସେଇ ଝିଅର ସାନ ଭଉଣୀ ହୋଇଥିବ। ସେ ଝିଅଟି ପରେ ଗର କ୍ଲାସ୍‌ମେଟ୍ ରାହୁଲ୍‌ର ଗାର୍ଲଫ୍ରେଣ୍ଡ୍‌ ବୋଲି

ଜାଣିଥିଲା। କଲେଜର ଲକ୍ଷ୍ ଛୁଟିରେ ସେ ଦୁହେଁ କଲେଜର ସୁନ୍ଦର ଲନ୍‌ରେ ବସି ଗପସପ କରି ଖାଉଥା'ନ୍ତି। ପରେ ଥା ଅନ୍ୟ ପୁଅଝିଅ ମାନେ ମଧ୍ୟ ସେ ଯୋଡ଼ିକୁ ଅନେଇ ଅନେଇ ଯାଉଥା'ନ୍ତି।

ଟ୍ରେନ୍ ଭିତରଟା ଥିଲା ଭୀଷଣ ଗରମ। ଦେହରୁ ଖାଲି ଝାଲ ବୋହି ଚାଲିଥାଏ। ପରେ ନିଜ ରୁମାଲ୍‌ରେ ଝାଲ ପୋଛିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥାଏ। ଅସହ୍ୟ ଗରମରୁ କିଛିଟା ରକ୍ଷା ପାଇବାକୁ ସେ କମ୍ପାର୍ଟମେଣ୍ଟର କବାଟ ପାଖକୁ ଚାଲିଗଲା। ସେଠି କବାଟ ଖୋଲି ପବନ ଖାଇବାକୁ ଠିଆ ହୋଇ ରହିଲା।

କିଛି ସମୟ ପରେ, ସେ ଦୁଇ ଝିଅ ନିଜ ଝାଲ ପୋଛି ପୋଛି ମୁହଁ ଧୋଇବାକୁ କବାଟ ପାଖେ ଥିବା ଡ୍ରାପ୍ ବେସିନ୍ ପାଖରେ ଆସି ଠିଆହେଲେ। ମୁହଁଧୁଆ ସରିଲା ପରେ ଖୋଲା କବାଟ ଦେଇ ଭିତରକୁ ଆସୁଥିବା ପବନ ପାଇ ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଖୁସିହୋଇ ଦୁହେଁ ଦୁଆର ପାଖରେ ସେମିତି ଠିଆହୋଇ ଗପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ।

ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଇଂରାଜିରେ ପଚାରିଲା, “ତୁମେ କେଉଁଠିକୁ ଯାଉଛ?”

ଜଣେ କହିଲା, “ରାଉରକେଲା।”

ସେମାନେ ପଚାରିଲେ, “ତୁମେ କେଉଁଠିକୁ ଯାଉଛ?”

ପରେ କହିଲା, “କଟକ।”

କିଛି ସମୟ ପରେ ଟ୍ରେନ୍‌ଟା ଗୋଟାଏ ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ଅଟକିଲା। ସେଠି ଆଇସ୍‌କ୍ରିମ୍ ବାଲାଠୁ ଆଇସ୍‌କ୍ରିମ୍ କଣି ପରେ ଏ ଦୁଇ ଝିଅଙ୍କୁ ଧରାଇଦେଲା। ସେମାନେ ପ୍ରଥମେ ନାଉଁ ନାଉଁ କରୁଥିଲେ। ପରେ ଆଇସ୍‌କ୍ରିମ୍ ନେଇ ‘ଥ୍ୟାଙ୍କ୍‌ ୟୁ’ କହି ଗରମରେ ଆଇସ୍‌କ୍ରିମ୍ ଖାଇ ବେଶ୍ ଖୁସି ଲାଗିଲା ସେମାନଙ୍କୁ।

ପରେ ଆଇସ୍‌କ୍ରିମ୍ ଖାଉ ଖାଉ ପଚାରିଲା, “ଆମ କ୍ୟାମ୍ପସ୍‌ ଫାଇନ୍ ଆର୍ଟ୍‌ସ୍‌ କଲେଜରେ ଗୋଟାଏ ଝିଅ ପଢୁଛି। ସେ ଦେଖିବାକୁ ଅବିକଳ ତୁମ ପରି। ସେ କ’ଣ ତୁମର ଭଉଣୀ?”

ସେ ଝିଅଟି ପ୍ରଥମେ ଅବାକ୍ ହେଲା। ତା’ପରେ ହସି ହସି କହିଲା, “ହଁ, ସେ ମୋର ବଡ଼ ଭଉଣୀ।”

ପରେ କହିଲା, “ମୁଁ କମର୍ସିଆଲ୍ ଆର୍ଟ୍ ପଢ଼େ ଫାଇନ୍ ଆର୍ଟ୍‌ସ୍‌ କଲେଜଟା ଆମ ଗୋଟାଏ କ୍ୟାମ୍ପସ୍‌ରେ। ମୋର କ୍ଲାସ୍‌ମେଟ୍ ନାଁ ରାହୁଲ୍‌। ସେ ଆଉ ତୁମ ଭଉଣୀ

ବେଶ୍ ସାଙ୍ଗହୋଇ ମିଶି ଗପ କରୁଥା'ନ୍ତି। ମୁଁ ଅନେକ ସମୟରେ ସେ ଦୁହଁଙ୍କୁ ଏକାଠି ଦେଖେ।”

ପରେଶ ନିଜର ପରିଚୟ ଦେଇ କହିଲା, “ମୋ ନାଁ ପରେଶ। ମୋର ଘର ଓଡ଼ିଶା ‘କଟକ’ରେ।”

ସେ ଝିଅଟି କହିଲା, “ମୋ ନାଁ ସୁନନ୍ଦା। ମୁଁ ମରାଠୀ।” ପରେଶ ଆଉ ଝିଅଟିକୁ ଚାହିଁଲା। ସେ ଝିଅଟି ବୁଝିପାରି କହିଲା, “ମୋ ନାଁ ମେଘା। ସେ ମୋ ମାଉସୀ ଝିଅ ଭଉଣୀ। ଆମେ ଦୁହେଁ ‘ଜେଭିୟର୍’ କଲେଜରେ ପଢ଼ାଜନାଲ୍ ଇଅର୍ ଆର୍ଟସ୍ ପଢୁଛୁ।”

ପରେଶ କହିଲା, “ତା’ହେଲେ ତୁମ କଲେଜ ଆମ କଲେଜର ଠିକ୍ ପଛପଟରେ ଲାଗି ରହିଛି। ସମସ୍ତେ ଜାଣିଛନ୍ତି ସେହି କଲେଜ ବମ୍ବେର ଖୁବ୍ ପ୍ରସିଦ୍ଧ। ସେଠିକା ପୁଅଝିଅମାନେ ଖୁବ୍ ସ୍ୱାର୍ଥୀ” ଦୁହେଁ ହସିଲେ।

ସେମିତି ଠିଆହୋଇ ଗପ କରିବା ପରେ, ସୁନନ୍ଦା ଓ ମେଘା ନିଜ ବର୍ଥକୁ ଫେରିଗଲେ। କିଛି ସମୟ ପରେ ପରେଶ୍ ମଧ୍ୟ ନିଜ ବର୍ଥକୁ ଫେରିଗଲା।

ନିଜ ସିଟ୍ରେ ବସୁ ବସୁ ପରେଶ ପଚାରିଲା, “ତୁମେ ଦୁହେଁ ରାଉରକେଲା କାହିଁକି ଯାଉଛ? ସେଠି ତୁମର କିଏ ଅଛନ୍ତି?”

ସୁନନ୍ଦା କହିଲା, “ବହୁତ ବର୍ଷ ତଳେ ମୋ ବାପା ରାଉରକେଲାରେ ଚାକିରି କରୁଥିଲେ। ମୋର ଜନ୍ମ ସେଇ ରାଉରକେଲାରେ। ମୋର ପିଲାଦିନର ସାତ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେଠି କଟିଛି। ମୁଁ ପିଲାବେଳେ କିଛି କିଛି ଓଡ଼ିଆ କହୁଥିଲି। ସେଠୁ ବାବାଙ୍କର ବଦଳି ହେଲା ଦିଲ୍ଲୀ ଏବଂ ତା’ପରେ ବମ୍ବେ। ଏବେ ଆମେ ବମ୍ବେରେ ପ୍ଲାଟ୍ କିଣି ରହୁଛୁ ଆଉ ରାଉରକେଲାରେ ବାବାଙ୍କର ଜଣେ ଅନ୍ଧରଙ୍ଗ ବନ୍ଧୁ ରହନ୍ତି। ତାଙ୍କ ନାଁ ଯତୀନ୍ ମହାନ୍ତି। ପିଲାଦିନେ ମୁଁ ତାଙ୍କ ଘରେ ବଢ଼ିଛି। ସେମାନେ ଆମର ସେଠି ପଢ଼େଶା ଥିଲେ। ଦୁଇ ପରିବାର ଭିତରେ ଖୁବ୍ ଆକୃଷ୍ଟିକତା ଥିଲା। ଏବେ ବି ଅଛି। ଛୁଟି ହେଲେ ସେମାନେ ପ୍ରାୟ ଆମ ଘରକୁ ଆସନ୍ତି କିମ୍ବା ଆମେ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ରାଉରକେଲା ଯାଉ। ଓଡ଼ିଆ ଖାଇବା ମତେ ଭଲ ଲାଗେ। ମୋ ମା’ଙ୍କୁ ମୁଁ କହେ, ଓଡ଼ିଆ ମାଛ ବେସର କରିବାକୁ। ବାବାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ତାହା ବେଶ୍ ପସନ୍ଦ। ଆଉ ଆମର ଶ୍ରୀଖଣ୍ଡ ଯତୀନ୍ ମଉସା ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଆନ୍ତି।

ମେଘା ତୁପତାପ୍ ବସି ଏ ଦୁହଁଙ୍କର କଥାବାର୍ତ୍ତା ବେଶ୍ ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲା।

ସୁନନ୍ଦାର କଥାଗୁଡ଼ିକ ବାଣୀର ଝଙ୍କାର ପରି ମନେ ହେଉଥିଲା ପରେଶକୁ। ମୁଷ୍ଟ ହୋଇ ସବୁକଥାଗୁଡ଼ିକ ଶୁଣିଥିଲା ପରେଶ। ମନେ ହେଉଥିଲା ପରେଶ ଯେମିତି ସୁନନ୍ଦାର ଆଖି ଦୁଇଟାରୁ ମଧୁଭରା ମନ୍ଦିରା ପାନ କରୁଛି।

ପରେଶର ଆଖି ଦୁଇଟା ଖାଲି ସୁନନ୍ଦା ଉପରେ ଲାଖି ରହିଥିଲା। ମନେ ମନେ ସୁନନ୍ଦାକୁ ଭଲପାଇ ବସିଥିଲା। ସୁନନ୍ଦା ପାଇଁ ସେ କଲ୍ଲନାର ସୁନ୍ଦର ଓ ରଙ୍ଗିନ ସୌଧ ଗଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଥିଲା। ଭାବିଲା ଭାଗ୍ୟରେ ଥିଲେ ସୁନନ୍ଦା ପରି ଗୋଟାଏ ଝିଅକୁ ସେ ଜୀବନସାଥୀ କରିପାରିବ।

ସୁନନ୍ଦା ବିଷୟରେ ଆହୁରି ଜାଣିବାକୁ ପରେଶର ଭାରି ଇଚ୍ଛା ହେଲା। ପଚାରିଲା, “ବାପା କ’ଣ କରନ୍ତି? ଭାଇ ଭଉଣୀ କେତେ?”

କହିଲା, “ବାପା ଜଣେ ରିଟାୟର୍ଡ ମେକାନିକଲ୍ ଟିପ୍ ଇଞ୍ଜିନିୟର୍। ମୋର ଗୋଟିଏ ବଡ଼ ଭାଇ ଏବଂ ଭଉଣୀ ଅଛନ୍ତି। ମୋ ଭାଇ ଫାଉନଟାଲ୍ ଇୟର୍ ଇଞ୍ଜିନିୟରିଂ ପଢ଼ନ୍ତି। ଆଉ ମୋର ବଡ଼ ଭଉଣୀକୁ ତ ଆପଣ ଜାଣନ୍ତି।”

ତା’ପରେ ମେଘାକୁ ମଧ୍ୟ ସେଇ ସବୁ ତା’ରି ପରିବାର ବିଷୟରେ ପଚାରିଲା। ମେଘା କହିଲା, ତା’ ବାପା ଜଣେ ଆଇ.ଏ.ଏସ୍ ଅଫିସର୍। ଆଉ ସେ ହେଉଛି ଏକମାତ୍ର ଝିଅ।

ପରେଶ ସୁନନ୍ଦା କଥା ଭାବି ଭାବି ବାହାରର ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା। ମନେ ହେଲା ସତେ ଯେମିତି ତା’ର ସ୍ୱପ୍ନିକ ଆଖିର ଅଗଣାରେ ସୁନନ୍ଦା ମଧୁର ଝଙ୍କାରରେ ନାଚୁଛି। ଆଉ ହାତ ବଢେଇ ପରେଶକୁ ପାଖକୁ ଡାକୁଛି।

ପଚାରିଲା, “ଆଜ୍ଞା ତୁମେ ଦୁହେଁ ବମ୍ବେର କେଉଁଠି ରହୁଛ?”

ଏଥର ମେଘା କହିଲା, “ସୁନନ୍ଦା ଅନ୍ଧେରାରେ ଏବଂ ମୁଁ ବିଭ୍ କେଣ୍ଟିରେ ରହେ।”

ସୁନନ୍ଦା ପରେଶକୁ ଚାହିଁ କହିଲା, “ପରେଶ, ତୁମ ବିଷୟରେ ତ ଆମକୁ କିଛି କହିଲାନି।”

ପରେଶ ହସି ହସି କହିଲା, “ମୋର ଘର ଓଡ଼ିଶାର କଟକ ସହରରେ। ମୋର ଗୋଟାଏ ମାତୃ ଛୋଟ ଭଉଣୀ ଅଛି। ସେ କଲେଜରେ ଫାଷ୍ଟ ଇୟର୍ରେ ଏ ବର୍ଷ ପଢ଼ା ଆରମ୍ଭ କରିଛି। ମୋ ବାପା କଟକର ଜଣେ ନାମଜାତା ଓକିଲ। ପିଲାଦିନରୁ ମୁଁ ଭଲ ଡ୍ରଇଂ କରୁଥିଲି। ଇଚ୍ଛା ଥିଲା ଆର୍କିଟେକ୍ଚର ପଢ଼ିବାକୁ। ବମ୍ବେର ଜେ ଜେ କଲେଜ ଅଫ୍ ଆର୍କିଟେକ୍ଚରରେ ସିଟିଏ ପାଇଲିନି। ଶେଷରେ ‘କମରସିଆଲ୍ ଆର୍ଟ୍’ ପଢ଼ିବାକୁ ବମ୍ବେ ଚାଲିଆସିଲି। ବର୍ତ୍ତମାନ ତୃତୀୟ ବର୍ଷ। ଆଉ ଗୋଟାଏ ବର୍ଷ ପରେ ପଢ଼ା ସରିଯିବ। ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କରିଛି ବମ୍ବେରେ ଚାକିରି କରି ରହିଯିବି। ଓଡ଼ିଶା ଫେରିଯିବାକୁ ଆଉ ଇଚ୍ଛା ହେଉନି। ଦେଖାଯାଉ ଭାଗ୍ୟରେ କ’ଣ ଅଛି।”

କିଛି ସମୟ ତୁପତାପ୍ ବସିବା ପରେ ପରେଶ୍ ସୁନନ୍ଦାକୁ କହିଲା, “ତମ ହାତଟା ଦେଖିପାରେ କି?”

ସୁନନ୍ଦା ଖୁସିହୋଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜି ହୋଇଗଲା। ପରେଶ ସୁନନ୍ଦାକୁ ନିଜ ପାଖକୁ ଡାକି, ଝରକା ପାଖରେ ବସି, ଆଲୁଅରେ ହାତ ଦେଖିବାକୁ ଲାଗିଲା। ସୁନନ୍ଦାର କ୍ଷଣିକ ପାଇଁ ପରେଶ ଦେହରେ ଶହରଣ ଖେଳି ଯାଉଥାଏ। ଗୋଟିଏ ପେନ୍‌ରେ ହାତର ଗାରଗୁଡ଼ିକରେ ବିଭିନ୍ନ ଜାଗାରେ ତଟ୍ ସବୁ କଲା। ଚେଷ୍ଟା କଲା ରେଖାଗୁଡ଼ିକ ଭିତରେ ସୁନନ୍ଦାର ଭବିଷ୍ୟତ ଜାଣିବାକୁ। ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି କହିବାକୁ ଲାଗିଲା। କହିଲା, “ମୁଁ ମାତ୍ର ଟିକିଏ ଟିକିଏ ଜାଣିଛି। ତଥାପି ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ଯାହା ମୋର ଆଖିରେ ଦେଖାଯାଉଛି, ତାହା କହିବାକୁ।”

କହିଲା, “ସ୍କୁଲ୍‌ରେ ପଢ଼ିଲାବେଳେ ତୁମର ଦେହ ଥରେ ଭୀଷଣ ଖରାପ ହୋଇଥିଲା। ତମେ ବଞ୍ଚିବାର ଆଶା ନ ଥିଲା। କିନ୍ତୁ ଭଗବାନଙ୍କ ଆଶୀର୍ବାଦରୁ ତମେ ବଞ୍ଚିଗଲା।”

ସୁନନ୍ଦାର ଆଖିରୁ ଦୁଇଟୋପା ଲୁହ ବୋହିଗଲା। କହିଲା, “ଠିକ୍ କହୁଛି। ମା’ ମୋର ସେକଥା ମନେପକେଇ ଏବେବି ସମୟେ ସମୟେ କାନ୍ଦିପକାଉଛନ୍ତି।”

ପରେଶ ପୁଣି କହିଲା, “ତୁମେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ନିଶ୍ଚୟ ବିଦେଶ ଯିବ, ହୁଏତ ପଢ଼ିବା ପାଇଁ। ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ବିଦେଶରେ ଲାଭ କରିବା ତମ ଭାଗ୍ୟରେ ଅଛି। ପ୍ରାୟ ଚବିଶ ପଚାଶ ବର୍ଷ ବେଳକୁ, ତୁମର ଗୋଟିଏ ସାଂଘାତିକ ଦୁର୍ଘଟଣାର ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି। ତମ ସାଙ୍ଗମାନେ ତମକୁ ବେଶି ହିଂସା କରନ୍ତି। କେତେକ ତୁମର କ୍ଷତି କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି। କିନ୍ତୁ ତୁମର ଭାଗ୍ୟରେଶା ପାଇଁ କିଛି କ୍ଷତି କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ। ତୁମର ଲଭ୍ ମ୍ୟାରେଜ୍ ହେବ। ତୁମର ବିଦେଶରେ ଚାକିରି କରିବାର ଯଥେଷ୍ଟ ସମ୍ଭାବନା ଦେଖାଯାଉଛି।”

ମେଘାକୁ ଚାହିଁବାରୁ, ସେ କହିଲା, “ମୁଁ ହାତଦେଖା, ଜାତକ ଓ ଭବିଷ୍ୟତବାଣୀ ଇତ୍ୟାଦିରେ ବିଲକ୍ଷ୍ମ ବିଶ୍ୱାସ କରେନି। ସମସ୍ତଙ୍କ ଭାଗ୍ୟ ଆଗରୁ ଲେଖାହୋଇ ରହିଛି। ଭାଗ୍ୟରେ କ’ଣ ଅଛି ତା’ ଆଗରୁ ଠିକ୍ ଭାବେ କେହି କହିପାରିବେନି। ମୋ ମତରେ ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ ଶୁଣି

କେହି ହେଲେ ଆନନ୍ଦ କିମ୍ବା ଦୁଃଖ କରିବାର ଠିକ୍ ନୁହେଁ।”

ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇ ଆସିଲା। ପରେଶର ମଝି ବର୍ଷା ଖାଲିହୋଇ ରହିଛି। ବୋଧହୁଏ କିଏ ବୁଲି କରି ଆସିନି। ସାମୁଦ୍ରୀ ତଳ ଓ ମଝି ବର୍ଷାରେ ସୁନନ୍ଦା ଏବଂ ମେଘା। ସବା ଉପର ଦୁଇଟି ବର୍ଷାରେ ଦୁଇଜଣ ବୟସ୍କ ଲୋକ ଖାଲି ଶୋଇ ଶୋଇ ଯାଉଛନ୍ତି।

ହାତଦେଖା ପରେ ସୁନନ୍ଦା ପରେଶକୁ ଅନୁରୋଧ କରୁଥିଲା, ସେଇ ବର୍ଷର ଝରକା ପାଖରେ ବସି, ବାହାରର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଖୋଲା ପବନ ମଧ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରିବା ପରେଶ ତତ୍ତ୍ୱଶାତ୍ ରାଜି ହୋଇଗଲା।

ରାତ୍ରିଭୋଜନ ପାଇଁ ଯେତେବେଳେ ଟ୍ରେନ୍ କେଟରର୍ ଲୋକ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ, ପରେଶ ଭିନ୍ନର ଅର୍ଡର ଦେବାକୁ ଚାହିଁଥିଲା। କିନ୍ତୁ ସୁନନ୍ଦା ଓ ମେଘା ବାରଣ କରିଥିଲେ। କହିଥିଲେ ଖାଇବା ପାଇଁ ଘରୁ ସେମାନେ ବହୁତ ଖାଇବା ଜିନିଷ ପାଖରେ ରଖିଛନ୍ତି। ତେଣୁ ତିନିହେଁ ମିଶି ରାତ୍ରିଭୋଜନ କରିବାକୁ ଠିକ୍ କଲେ।

ରାତି ପ୍ରାୟ ଦଶଟା ବେଳେ ବଗିଚାରେ ଥିବା ପ୍ରାୟ ଅଧିକାଂଶ ଯାତ୍ରୀ, ଖାଇସାରିବା ପରେ ନିଜ ବର୍ଷରେ ଶୋଇବାକୁ ଗଲେ। ଆଲୁଅ ମଧ୍ୟ ଅନେକଟା ଲିଭିଗଲା। କିଛି ସମୟ ଗପ କଲା ପରେ ମେଘା ନିଦ ଲାଗୁଛି କହି ତା’ର ମଝି ବର୍ଷାରେ ଶୋଇଗଲା।

ସୁନନ୍ଦା ନିଜର ତଳ ବର୍ଷରେ ନ ଶୋଇ, ପରେଶ ପାଖରେ ସେମିତି ବସି ତା’ କଲେଜ ବିଷୟ ଗପ କରୁଥିଲା। ପରେଶ ମଧ୍ୟ ମଜା ମଜା ଜୋକ ସବୁ ଶୁଣେଇ ସୁନନ୍ଦାକୁ ମଜେଇ ରଖିଥିଲା। ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ରାତି ବଢ଼ି ଚାଲିଲା। କିନ୍ତୁ ସୁନନ୍ଦା କହିଲା ତାକୁ ନିଦ ଲାଗୁନି। ଜନ୍ମ ଆଲୁଅ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତଳକ୍ତା ଟ୍ରେନ୍‌ର ପବନ ଲହରୀ ଦୁହେଁଙ୍କୁ ଆହୁରି ନିକଟତର କରେଇ ମନକୁ ଚଳଚଞ୍ଚଳ କରୁଥିଲା।

କିଛି ସମୟ ପରେ ପରେଶ ନିଜ ମୁଣ୍ଡରେ ହାତ ଦେଇ ଚିପିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା। ସୁନନ୍ଦା ପଚାରିଲେ, “କ’ଣ ମୁଣ୍ଡ ବିନ୍ଦୁଛି? ଶୋଇପଡ଼, ତୁମ ମୁଣ୍ଡଟା ମୁଁ ଚିକିଏ ଚିପିଦେବି।” ପରେଶକୁ ବାଧ୍ୟକରି ସୁନନ୍ଦା ନିଜ କୋଳରେ ପରେଶକୁ ଶୁଆଇ ମୁଣ୍ଡଟା ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଚିପିବାକୁ ଲାଗିଲା।

ପରେଶକୁ ମନେ ହେଉଥିଲା, ସତେ ଯେମିତି ସେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରୀରେ ଅଛି। ସୁନନ୍ଦାର ଗୋଟେ ହାତକୁ ନିଜ ହାତ ମୁଠାରେ ଧରି ନିଜ ଛାତି ଉପରେ ଅନେକ ସମୟ ରଖିଲା। ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ହାତଟିକୁ ନେଇ ରୁମାଟିଏ ଦେଲା। ସୁନନ୍ଦା କିଛି ଆପରି କଲା ନାହିଁ। ଦୁହେଁ ଆହୁରି ନିକଟତର ହେବାକୁ ଲାଗିଲେ।

ପରେଶ ଉଠି ବସିଲା। ସୁନନ୍ଦାକୁ ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ ଛାତି ପାଖକୁ ଟାଣିଆଣି, ତା’ ଗାଲରେ ରୁମାଟିଏ ଦେଲା।

ମେଘା ନିଜ ବର୍ଷରୁ ଖଣ୍ଡିକାଶ ମାରି ପଚାରିଲା, “ନନ୍ଦା, ଏବେ କେତେଟା ସମୟ ହେଲାଣି?”

ସୁନନ୍ଦା ଓ ପରେଶ ସଂଯତ ହୋଇ ଦୁହେଁ ଦୁହେଁଙ୍କ ଠାରୁ ଦୂରେଇ ବସିଗଲେ। ନନ୍ଦା କହିଲା, “ଗୋଟାଏ ପତିଶା।” ମନେହେଲା, ମେଘା ଶୋଇବା ବାହାନ କରି ସବୁକିଛି ବୋଧହୁଏ ଦେଖି ଦେଇଛି।

ମେଘା କହିଲା, “ଶୀଘ୍ର ଶୋଇଯା। ସକାଳ ସାଢ଼େ ସାତଟାରେ ଆମକୁ ରାଉରକେଲାରେ ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ହେବ।”

ବାଧ୍ୟହୋଇ ସୁନନ୍ଦା ତା’ର ନିଜ ବର୍ଷକୁ ଯାଇ ଶୋଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା।

ଆଉ ପରେଶ, ଝରକା ପାଖରେ ସେମିତି ବସି ଜନ୍ମକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା। ମନେହେଲା ଦୁନିଆଟା ଏବେ କେମିତି ରଙ୍ଗିନ ହୋଇଯାଇଛି। ପରେଶ କର୍ପି ମଗେଇ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କପେ କପେ ଦେଇ ନିଜେ ପିଇବାକୁ ଲାଗିଲା। ପରେଶ ସୁନନ୍ଦାକୁ କହିଲା, “ତମର ବମ୍ବେ ଟେଲିଫୋନ୍ ନମ୍ବର ଦେଇଥିଲେ ମୁଁ ଖୁସି ହୁଅନ୍ତି।”

ସୁନନ୍ଦା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଛୋଟ କାଗଜଟିରେ ତା’ର ଫୋନ୍ ନମ୍ବର ଓ ଘର ଠିକଣା ଲେଖିଦେଲା। କହିଲା, “ଛୁଟିରୁ ବମ୍ବେ ଫେରିଲା ପରେ, ନିଶ୍ଚୟ ଫୋନ୍ କରିବ।”

ରାଉରକେଲା ଷ୍ଟେସନ୍ ଆସିଲା। ସୁନନ୍ଦା ଓ ମେଘା ନିଜ ନିଜ ଜିନିଷ ଧରି ଓହ୍ଲାଇଗଲେ। ପରେଶ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଦାୟ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ଲାଟଫର୍ମରେ ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଚୁକିଭରା କଣ୍ଠରେ କହିଲା, “ବମ୍ବେରେ ଛୁଟିପରେ ପୁଣି ଦେଖାହେବ।”

ରାଉରକେଲାର ମଉସା ଯତୀନ ବାବୁଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସୁନନ୍ଦା ଓ ମେଘା ଚାଲିଗଲେ। ସୁନନ୍ଦା ଗଲାବେଳେ ପଛକୁ ବୁଲି ବୁଲି ପରେଶକୁ ହାତ ହଲେଇ ବିଦାୟ ଜଣାଇଥିଲା। ଟ୍ରେନ୍ ଚାଲିବାକୁ ଲାଗିଲା। ପରେଶ ସେଇ ବଗିଚା ଦୁଆରମୁହଁରେ ଠିଆହୋଇ ମେଘାଙ୍କୁ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ରହିଲା। ଖାଲି ଭାବୁଥିଲା ସୁନନ୍ଦା କଥା...। ସତେ ଯେମିତି ତା’ ଆଖି ପଲକ ଭିତରେ ସୁନନ୍ଦା ଲୁଚକାଳି ଖେଳୁଛି।

ପ୍ରାୟ ଦେଢ଼ ମାସ ପରେ ଓଡ଼ିଶାରେ ଛୁଟି କଟେଇ ବମ୍ବେ ଫେରିଲା ପରେଶ। ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ହିଁ ଫୋନ୍ କଲା ସୁନନ୍ଦା ଘରକୁ। ସୁନନ୍ଦା ଫୋନ୍‌ରେ ପରେଶକୁ ପାଇ ତା’ ହାତରେ ଆକାଶର ବାୟୁ ଖସିପଡ଼ିଲା ପରି ମନେହେଲା। ମନେ ମନେ ଆନନ୍ଦରେ ନାଚି ଉଠିଲା। ପରେଶ ଫୋନ୍‌ରେ କହିଲା, ଆସନ୍ତାକାଲି ଦୁଇଟାବେଳେ ମେଟ୍ରୋ ସିନେମା ହଲ୍‌ରେ ଦେଖାହେବ। ତା’ପରେ ସବୁ କିଛି କଥା।

ସିନେମା ଦେଖାସରିବା ପରେ ଦୁହେଁଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ହେଲା ଆହୁରି ମନଭରି ଗପିବାକୁ। ଦୁହେଁ ଚାଲି ଚାଲି ନିକଟସ୍ଥ ମେରିନ୍ ଡ୍ରାଇଭ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚିଲେ। ସମୁଦ୍ର ସେଇ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଚଟାଣ ଉପରେ ବସି ଗପିବାକୁ ଲାଗିଲେ।

ସୁନନ୍ଦା ପରେଶର ବାହୁ ଉପରେ ଆଉଜାଇ ରହି କହୁଥିଲା, “ପରେଶ, ତୁମ କଥା ଭାବି ଭାବି ମୋ ସମୟ କେମିତି କଟିଯାଉଛି ମୁଁ କିଛି ଜାଣିପାରୁନି। ରାତିରେ ମଧ୍ୟ ମତେ ଠିକ୍ ଭାବେ ନିଦ ହେଉନି। ଯାକୁ କ’ଣ କହନ୍ତି ପ୍ରେମ?”

ପରେଶ ସୁନନ୍ଦାକୁ ଆହୁରି ଜାକିଧରି କହିଲା, “ହଁ, ଏଇତ ପ୍ରେମ। ମୋର ଅବସ୍ଥା ତୁମଠାରୁ ଆହୁରି ଅଧିକ ଦୟନୀୟ।”

ବାହା ପାଖରେ ଅନ୍ଧେରାରେ ରହୁଥିଲା ସୁନନ୍ଦା। ଆଉ ପରେଶ ରହୁଥିଲା ବାହା ପାଖରେ ବେଞ୍ଚୁଷ୍ଟାଣ୍ଡରେ। ସମୁଦ୍ର କୂଳର ଗୋଟାଏ ଅତି

ମନୋରମ ସ୍ଥଳୀ। ସେଠି ଅନେକ ସମୟରେ ସିନେମା ସୁଟିଂ ହୁଏ। ସନ୍ଧ୍ୟା ହେଲା ପରେ ପରେ ସମୁଦ୍ର କୂଳ ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ସବୁ ବୟସର ଲୋକ ସେଠି ଜମା ହୁଅନ୍ତି। ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଭରି ରହିଥିବା, ଛୋଟବଡ଼ ଅସଂଖ୍ୟ ପଥର ଖଣ୍ଡ ଉପରେ ପ୍ରେମାସକ୍ତ ଯୋଡ଼ି ଯୋଡ଼ି ହୋଇ ବସି ସାନ୍ନ୍ଦିଧ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି। ରାସ୍ତା କଡ଼ରୁ ବୁଲୁବିକାଳିମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ବଡ଼ ସୁଆଦିଆ ପୋଡ଼ା ମକ୍କା, ଆଇସକ୍ରିମ୍, ଭେଲ୍‌ପୁରି ଓ ବିଭିନ୍ନ ରକମ ଚେନାବୁର୍ ଇତ୍ୟାଦି କିଣି ଖାଇ ବେଶ୍ ମଜା ନିଅନ୍ତି। ସ୍ନାକ୍ସ କିମ୍ବା ପାନୀୟ ଥଣ୍ଡା କିମ୍ବା ଚା ଖାଇବାକୁ ହେଲେ ସେଠିକାର ଇରାନୀ ରେଷ୍ଟୁରାଣ୍ଟକୁ ଯିବାକୁ ହୁଏ। ଶୀତଦିନେ ସେଠି ବମ୍ବେର ପ୍ରସିଦ୍ଧ ବ୍ରାଣ୍ଡର ସଙ୍ଗୀତ ମୂର୍ଚ୍ଛନା ଶୁଣିବାକୁ ମିଳେ। ସେଇ ବେଷ୍ଟସ୍ପାଷ୍ଟ ଏବେ ବହୁତ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇଯାଇଛି। ଗତ କିଛି ବର୍ଷ ହେଲା ସେଠି ଶାହାରୁଖ୍ ଖାନ, ରେଖା ପରି ଅନେକ ବଡ଼ ବଡ଼ ଫିଲ୍ମଷ୍ଟାର୍ ଘର କରି ରହିଛନ୍ତି।

କଲେଜ ଯିବା ପାଇଁ ବାନ୍ତା ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ପରେଣ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା ତା’ର ସେଇ ସକାଳ ୯ଟା ୧୩ ମିନିଟ୍‌ର ଫାଷ୍ଟ ଟ୍ରେନ୍ ଧରିବାକୁ। ପ୍ଲଟଫର୍ମରେ ସୁନନ୍ଦାକୁ ଦେଖି ସେ ବେଶ୍ ଖୁସି ହୋଇଗଲା। ସୁନନ୍ଦା କହିଲା, ସେ ମଧ୍ୟ ସେଇ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ କଲେଜ ଯାଏ। କାରଣ ସେଟା କଲେଜ ଟାଇମ୍, ଦଶଟା ବେଳକୁ ପହଞ୍ଚିବାକୁ ବେଶ୍ ସୁବିଧା କରେ। ଖୁସିରେ ଦୁହେଁ ଗପ କରିବାବେଳେ ସେ ଫାଷ୍ଟ ଟ୍ରେନ୍ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା। ସୁନନ୍ଦା ତା’ ଫାଷ୍ଟକୁ ସ୍‌ଲୋଲି କମ୍‌ପାର୍ଟମେଣ୍ଟକୁ ଚାଲିଗଲା। ଦୁହେଁ ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ଯାଇ ମେରିଲ୍ ଲାଇନ୍‌ସ୍ ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ ଓହ୍ଲେଇଲେ। ଗପ କରି କରି ନିଜ ନିଜ କଲେଜକୁ ଗଲେ। ଜେଭିୟର୍ସ କଲେଜ ପରେ ପରେଣର କଲେଜ ପଡ଼େ। ସୁନନ୍ଦାକୁ ବାଇ ବାଇ କରି ପରେଣ ଚାଲିଯାଏ ନିଜ କଲେଜକୁ।

ଦିନେ ପରେଣର ଛାତି ଉପରେ ଆଉଜିହୋଇ ସୁନନ୍ଦା କହିଥିଲା, “ପରେଣ, ମୋର ସମୟେ ସମୟେ ଭୟ ହେଉଛି, ଆମକୁ କେବେ କେହି ଅଲଗା କରିଦେବେ। ମୁଁ ତୁମକୁ ଛାଡ଼ି ବଞ୍ଚି ପାରିବି ନାହିଁ। ତୁମେ ମତେ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବନି ତ?”

ପରେଣ ସୁନନ୍ଦାକୁ ଆହୁରି ଜୋରରେ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି କହିଲା, “ସୁନନ୍ଦା, ତୁମେ ହିଁ ମୋର ଜୀବନ। ତୁମର ଆଖି ଦୁଇଟା ମୋର ସୂର୍ଯ୍ୟ ଓ ଚନ୍ଦ୍ର। ତମର ଶାଢ଼ିର ପଶତଟା ତାରା ଭରା ଆକାଶ। ଆଉ ବାଦଲଭରା ଆକାଶରେ, ମୁଁ ତୁମକୁ ଖାଲି ଖୋଜି ବୁଲୁଛି, ତୁମକୁ ମୁଁ କେତେ ଭଲ ପାଉଛି ମୁଁ ଜାଣେନା। କିନ୍ତୁ ତୁମ ବିନା ଏ ଦୁନିଆରେ ମୁଁ ବଞ୍ଚି ପାରିବି ନାହିଁ। ତୁମର ପ୍ରତିଛବି ଅହରହ ମୋ ଆଖିରେ ନାଚୁଛି। ଦିନେ ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ହେଉଛି ଗାର୍ଡନ୍‌ର, ବମ୍ବେର ସବୁଠୁ ଶୀର୍ଷ ସ୍ଥାନରେ ଥିବା ସେଇ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ରେଷ୍ଟୁରେଣ୍ଟରେ ବସି ଦୁହେଁ ଆଇସକ୍ରିମ୍ କିମ୍ବା ଫଲ୍‌ସୁଡା ଖାଇବାର ମଜା ନେଉଥିଲେ। ସେଠୁ ବମ୍ବେର ସମୁଦ୍ର ଏବଂ ମେରିନ୍ ବ୍ରାଇଡ୍‌ର ସେଇ ହାର ସଦୃଶ୍ୟ ଆଲୋକମାଳା ଦୁହେଁଙ୍କୁ ମନ ମୁଗ୍ଧ କରି ଅଭୁଲ ସ୍ମୃତି ଭରି ଦେଉଥିଲା। ଦୁହେଁ ଆନନ୍ଦରେ ବିଭୋର ହୋଇଯାଉଥିଲେ।

କଲେଜରେ ପରେଣ ଦିନେ ତା’ ସାଙ୍ଗ ରାହୁଲ ସଙ୍ଗେ ଯାଉଥିଲା। ସୁନନ୍ଦାର ବଡ଼ ଭଉଣୀ ରୀତା ସଙ୍ଗେ ଦେଖାହେଲା। ରାହୁଲ ପରେଣକୁ ରୀତା ସଙ୍ଗେ ଚିହ୍ନା ପରିଚୟ କରେଇଦେଲା। ପରେଣକୁ ରୀତା କହିଲା, “ଓଃ, ତୁମେ ସେଇ ପରେଣ। ସୁନନ୍ଦାଠୁଁ ତୁମ ବିଷୟରେ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା ଶୁଣିଛି। ତମ ସଙ୍ଗେ ଦେଖାହୋଇ ମୁଁ ବହୁତ ଖୁସି ହେଲି। ତିନିହେଁ ମିଶି ଲନ୍‌ରେ ବସି ନିଜ ନିଜର ଲକ୍ଷ୍ୟ ବାଣ୍ଟି ଖାଇଲେ।

ରୀତା କହିଲା, “ତୁମେ ହୁଏତ ଜାଣିଛ ଆମେ ଅନେକ ବର୍ଷ ତଳେ ରାଉରକେଲାରେ ରହୁଥିଲୁ। ସେଠି ସ୍କୁଲରେ ମୁଁ ଓଡ଼ିଆ ପଢୁଥିଲି। ଏବେ

ବି ଓଡ଼ିଆରେ ପୂରା କଥା କହିପାରେ। ଆମକୁ ଓଡ଼ିଶା ବହୁତ ଭଲ ଲାଗେ। ସେଠିକା ଲୋକମାନେ ବେଶ୍ ସରଳ ଓ ସ୍ନେହୀ।”

କିଛିଦିନ ପରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପାଇ ପରେଣ ସୁନନ୍ଦା ଘରକୁ ରୀତାର ଜନ୍ମଦିନ ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ଯାଇଥିଲା। ରାହୁଲ ମଧ୍ୟ ଯାଇଥିଲା। ବହୁତ ଦିନ ପରେ ସେଠି ମେଘାକୁ ଦେଖି ପରେଣ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇଥିଲା। ମେଘା ଓ ସୁନନ୍ଦା ପରେଣକୁ ଅନେକ ଦିନ ପରେ ଏକାଠି ପାଇ ଅତି ଆନନ୍ଦର ସହିତ ପୂର୍ବକଥା ସବୁ ମନେପକେଇ ଗପ କରୁଥିଲେ।

ସୁନନ୍ଦା ତା’ର ବାପାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ପରେଣକୁ ପରିଚୟ କରେଇ ଦେଲା। ସୁନନ୍ଦାର ବାପା ରାଜେଶ ବାବୁ କହିଲେ, “ମୁଁ ରାଉରକେଲାରେ ବହୁତ ବର୍ଷ ତଳେ ଚାକିରି କରୁଥିଲି। ମୁଁ ଖାଣ୍ଟି ଓଡ଼ିଆ କହିପାରେ। ଓଡ଼ିଆ ଲୋକଙ୍କୁ ମତେ ଭଲ ଲାଗେ। ତୁମ ବିଷୟରେ ସୁନନ୍ଦା ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା କରି କହିଛି। ମଝିରେ ମଝିରେ ଆମ ଘରକୁ ଆସୁଥିବ। ମୁଁ ଓ ତୁମ ମାଉସୀ ବହୁତ ଖୁସି ହେବୁ।

ସୁନନ୍ଦା ବି.ଏ ଫାଇନାଲ୍ ରେଜଲଟ୍‌ରେ ଏତେ ଭଲ ସ୍ଥାନ ରଖିଥିଲା ଯେ, ତାକୁ ଜେଭିୟର୍ସ କଲେଜ ଡରଫଟ୍ ଲଣ୍ଡନରେ ପିଏଚ୍.ଡି କରିବାକୁ ସ୍କଲାରସିପ୍ ମିଳିଲା। ତା’ ସାଙ୍ଗରେ ସେଠି ଚାକିରିଟିଏ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ ହୋଇଥିଲା। ଘରେ ଖୁସିର ଲହରୀ ଖେଳିଗଲା।

ସମସ୍ତଙ୍କ ପରି ପରେଣ ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଖୁସି ଏବଂ ଗର୍ବ କଲା। କିନ୍ତୁ ସୁନନ୍ଦା ଲଣ୍ଡନ ଚାଲିଯିବ ଜାଣିବା ପରେ ତା’ ମନଟା କାନ୍ଦିବାକୁ ଲାଗିଲା। ସତେ ଯେମିତି ତା’ର ସ୍ୱପ୍ନ ଆକାଶରୁ ତାକୁ କେହି ତଳକୁ ଠେଲି ଦେଇଛି। ଦୁନିଆଟା ତାକୁ ଖାଲି ଅନ୍ଧକାରମୟ ଦେଖାଗଲା। ଭାବିବାକୁ ଲାଗିଲା, ସେ କ’ଣ ସୁନନ୍ଦାକୁ ଛାଡ଼ି ସତରେ ବଞ୍ଚି ପାରିବ ? କିନ୍ତୁ ସୁନନ୍ଦାର ଏତେ ବଡ଼ ଆତିଭିମେଷ୍ଟ ପାଇଁ ସେ ଆନନ୍ଦ ଓ ଗର୍ବରେ ନାଚି ଉଠିଥିଲା।

ପ୍ରାୟ ଏକ ମାସ ପରେ ସୁନନ୍ଦା ଲଣ୍ଡନ ଯିବା ପାଇଁ ବମ୍ବେର ଏୟାରପୋର୍ଟରେ ପହଞ୍ଚିଲା। ସମସ୍ତେ ଅଶ୍ରୁଭରା ନୟନରେ ସୁନନ୍ଦାକୁ ବିଦାୟ ଦେଲେ। ସେ କରୁଣ ଦୃଶ୍ୟ ପରେଣକୁ ଅସହାୟ ମନେ ହେଲା। ପରେଣ ଆଖିରୁ ଦୁଇଧାର ଲୁହ ବୋହିଯାଇଥିଲା। ସେ ଚାହୁଥିଲା ସୁନନ୍ଦାକୁ ବହୁତ କିଛି କହିବାକୁ। କିନ୍ତୁ କିଛି କହିପାରିନାହିଁ।

ଲଣ୍ଡନରୁ ସୁନନ୍ଦା ରାତିମତ ପରେଣକୁ ଚିଠି ଦେଉଥିଲା। ଆଜିପରି ସେତେବେଳେ କମ୍ପ୍ୟୁଟର୍ କିମ୍ବା ମୋବାଇଲ୍ ନ ଥିଲା। ଚିଠିଟିଏ ପାଇବା ପାଇଁ, ଦୁହେଁ ଦୁହେଁଙ୍କୁ ଚାତକ ପରି ଚାହିଁ ବସି ରହୁଥିଲେ। ଚିଠି ପାଇଲା ପରେ ତାକୁ ବାରମ୍ବାର ପଢୁଥିଲେ। ଚିଠି ହିଁ ଥିଲା ସେମାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ମନର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନର ମାଧ୍ୟମ।

ଏ ଭିତରେ ପରେଣ ମଧ୍ୟ ତା’ର ପଢ଼ା ଶେଷ କରି ଚାକିରିଟିଏ କରୁଥିଲା। ସୁନନ୍ଦାର ଚିଠି ପାଇ ତା’ର ଉତ୍କଣ୍ଠା ଆହୁରି ବଢ଼ିଗଲା। ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କଲା, ସେ ନିଶ୍ଚୟ ସୁନନ୍ଦା ପାଖକୁ ଲଣ୍ଡନ ଚାଲିଯିବ।

ସୁନନ୍ଦା ଲେଖିଥିଲା, ସେ ଆଉ ଏକମାସ ପରେ ବମ୍ବେ ଆସୁଛି। ପରେଣକୁ ତା’ର ପାସ୍‌ପୋର୍ଟ ଓ ଭିସା ଯୋଗାଡ଼ କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା। ସୁନନ୍ଦା ଠିକ୍ କରିଥିଲା, ଫେରିଲା ବେଳକୁ ପରେଣକୁ ସାଙ୍ଗରେ ଲଣ୍ଡନ ନେଇଯିବ।

ପରେଣ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ କରିନେଲା, ସେ ସୁନନ୍ଦା ସଙ୍ଗେ ଲଣ୍ଡନ ଯିବ। ଭିସା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଚେଷ୍ଟା କରି ଯୋଗାଡ଼ କରିନେଲା। ଓଡ଼ିଶାରେ ଘରେ ବାବାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ଚିଠି ଲେଖି ଜଣାଇଦେଲା ଯେ ସେ ଲଣ୍ଡନ ଯିବାକୁ ସ୍ଥିର କରିଛି। ଆଉ କିଛିଦିନ ପରେ ଲଣ୍ଡନ ଚାଲିଯିବ।

ସୁନନ୍ଦା କିଛିଦିନ ପାଇଁ ବମ୍ବେ ଆସୁଛି ଖବର ପାଇ ତା’ର ଘରେ ସମସ୍ତେ ଖୁସି ହେଉଥିଲେ।

ଏ ଭିତରେ ପରେ ଓ ସୁନ୍ଦରୀର ମଧୁର ସମ୍ପର୍କ ନେଇ ଘରେ ସମସ୍ତେ ଜାଣିପାରିଥିଲେ। ସୁନ୍ଦରୀର ମା' ଓ ବାବା ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଖୁସି ଥିଲେ ପରେ ଶାନ୍ତି ଗୋଟାଏ ପୁଅକୁ ପାଇ।

ସୁନ୍ଦରୀ ବଢ଼ି ଆସିବାକୁ ମାତ୍ର ଆଉ ଦୁଇଦିନ ରହିଲା। ପରେ ଶାନ୍ତି ସୁନ୍ଦରୀ କଥା ଭାବି ଭାବି ରହିନି ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲା। କଳ୍ପନା କରୁଥିଲା ଲକ୍ଷ୍ମୀନରେ ଶେଷ ଜୀବନ କଟେଇବାକୁ ବୋଧହୁଏ ତା' ଭାଗ୍ୟରେ ଲେଖା ଥିଲା। ସ୍ବର୍ଗର ପାରିଜାତ, ସୁନ୍ଦରୀ ପରି ଗୋଟାଏ ସ୍ତ୍ରୀ ପାଇଲେ ତା' ଜୀବନଟା ଧନ୍ୟ ହୋଇଯିବ।

ତା' ପରଦିନ ରବିବାର। ସୁନ୍ଦରୀ ଘରେ ସମସ୍ତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଖାଇବାକୁ ବସିଥିଲେ। ହଠାତ୍ ଫୋନ୍ ବାଜି ଉଠିଲା। ସେପଟୁ ସୁନ୍ଦରୀର ସାଙ୍ଗ ଲକ୍ଷ୍ମୀନରୁ ଫୋନ୍ କରିଥିଲା। କହିଲା, “ସୁନ୍ଦରୀ ଏୟାରପୋର୍ଟ ଗଲାବେଳେ, ତା'ର ଆକ୍ସିଡେଣ୍ଟ ହୋଇଛି। ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ହସ୍ପିଟାଲରେ।” ଏତକ କହି ଫୋନ୍ ରଖିଦେଲା। ସୁନ୍ଦରୀର ବାପା ଆହୁରି ଅନେକ କିଛି ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ। କିନ୍ତୁ ସେପଟୁ ଉତ୍ତର ପାଇବା ସମ୍ଭବ ହେଲା ନି।

ଦୁଇଦିନ ପରେ, ଭାରତୀୟ ଦୂତାବାସରୁ ଫୋନ୍ ଆସିଲା। ଫୋନ୍‌ରେ ଜଣେଇଦେଲେ ଏକ୍ସିଡେଣ୍ଟରେ ସୁନ୍ଦରୀ ମରିଯାଇଛି। ଆଉ ମର ଶରୀର କବର କରି ସେମାନେ ଆକାଶ ମାର୍ଗରେ ପଠେଇ ଦେଇଛନ୍ତି। କିଛି ସମୟ ପରେ ସୁନ୍ଦରୀର ମର ଶରୀର ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା। ଘରଟା ସମସ୍ତଙ୍କ ଅବିଶ୍ବାସ କାନ୍ଦଣାରେ ଭାସିଗଲା।

କିଛି ସମୟ ପରେ ରାତାର ଫୋନ୍ ପାଇଁ, ପରେ ଶାନ୍ତି ମଧ୍ୟ ଘରେ ଆସି ପହଞ୍ଚିଗଲା। ସୁନ୍ଦରୀ ବାପା ପରେଶକୁ କୁଣ୍ଡାଇ କାନ୍ଦି କାନ୍ଦି କହିଲେ, “ପରେଶ, ସବୁ ସରିଗଲା। ସୁନ୍ଦରୀ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଛାଡ଼ି ଆଉ ପାରିକି ଚାଲିଯାଇଛି।”

ପରେଶକୁ ବଢ଼ି ସହର ଆଉ ଭଲ ଲାଗିଲା ନି। ମନେହେଲା, ତା' ନକ୍ସାରେ ଗଢ଼ିଥିବା ସୁସଜ୍ଜିତ ଓ ରଙ୍ଗିନ ସହର ଭାଙ୍ଗି ଚୁର୍ଚ୍ଚାଫା ହୋଇଯାଇଛି। ପୂର୍ବର ସୁନ୍ଦରୀର ପରିବେଶ ମଧ୍ୟ ଅପସରି ଯାଇଛି। ଖାଲି ହୃଦୟ ବିଦାରକ ଲହରୀ ତା'ର ଚତୁର୍ଥପାର୍ଶ୍ବରେ ଘୁରି ବୁଲୁଛି। ସୁନ୍ଦରୀ ସଙ୍ଗେ ସେଇ ମଧୁର ମୁହୂର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକ ତାକୁ ବିଚଳିତ କରୁଥିଲା। ବିଶେଷକରି ରାତିଗୁଡ଼ିକ ତାକୁ ଅସହ୍ୟ ମନେ ହେଉଥିଲା। ମନେ ହେଉଥିଲା ସୁନ୍ଦରୀ ଯେମିତି ତା' ସାମ୍ନାରେ ଠିଆହୋଇ ଆଲିଙ୍ଗନ କରିବାକୁ ହାତ ବଢ଼େଇ ତାକୁଛି।

ପ୍ରାୟ ତିନି ମାସ ପରେ ସୁନ୍ଦରୀର ବାପା ରାଜେଶ ବାବୁ ପରେଶକୁ ଫୋନ୍ କରିଥିଲେ। କହିଲେ, “ଆସନ୍ତା ରବିବାର ଦିନ ମେଘାଉ ଜନ୍ମଦିନ। ସେମାନଙ୍କ ତରଫରୁ ମୁଁ ତୁମକୁ ପ୍ରଥମେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରୁଛି। ମେଘା ମଧ୍ୟ ତମକୁ ଫୋନ୍ କରିବ। ତମେ ନିଶ୍ଚୟ ଆସିବ।”

କିଛି ସମୟ ପରେ ମେଘା ମଧ୍ୟ ଫୋନ୍ କରି ପରେଶକୁ ତାଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବାକୁ ଅୁରୋଧ କରି ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲା।

ମେଘାଉ ଜନ୍ମଦିନ ପାଳିବା ପାଇଁ ସେଦିନ ସୁନ୍ଦରୀ ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ। ସବୁକିଛି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାରେ ବେଶ୍ ଚଳଚଞ୍ଚଳ ମଧ୍ୟ ଥିଲେ। ରାତା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଚର୍ଚ୍ଚା କରିବାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହିଥିଲା।

ମେଘାଉ ବାପା ଶେଖର ବାବୁ ପରେଶକୁ ଦେଖି କୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇଲେ ଓ ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ। ସୁନ୍ଦରୀର ବାବା ରାଜେଶବାବୁ ମଧ୍ୟ ପରେଶ ସଙ୍ଗେ ହାତ ମିଳେଇ ଘର ଭିତରକୁ ପାଛୋଟି ନେଲେ। ପରେଶକୁ ଦେଖି ମେଘାଉ ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିଲା ନି। ନିଜ ମା' ସଙ୍ଗେ ପରେଶକୁ ପରିଚୟ କରେଇ ଦେଲା। ଆଶୀର୍ବାଦ କରି ପରେଶକୁ କୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇଲେ। ମନେ ହେଲା ପରେଶକୁ ଦେଖି ସେ ଖୁସିରେ ଆତ୍ମହରା ହୋଇଛନ୍ତି।

ବେଶ୍ ହସଖୁସିରେ ଗପସପ କରି ସମସ୍ତେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଶେଷ କଲେ। ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରିବା ପରେ ତ୍ରୁଙ୍ଗ ରୁମ୍‌ରେ ପରିବାରର ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ବସି ଗପ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ। ରାହୁଲ କିଛି ସମୟ ମଜା ମଜା ଜୋକ୍ ସବୁ ଶୁଣେଇ,

ସମସ୍ତଙ୍କୁ ହସେଇ ହସେଇ ଆମୋଦିତ କରିଥିଲା। ରାତା ଟ୍ରେ'ରେ ମିଠା ଓ ଆଇସକ୍ରିମ୍ ଆଣି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆପ୍ୟାୟିତ କରିଥିଲା।

କିଛି ସମୟ ପରେ ରାଜେଶ ବାବୁ ଓ ଶେଖର ବାବୁ ପରେଶକୁ ଅନ୍ୟ ଗୋଟାଏ କୋଠରିକୁ ଡାକିନେଇ ବସେଇଲେ। ରାଜେଶ ବାବୁ ଗମ୍ଭୀର ହୋଇ ପରେଶକୁ ଚାହିଁ କହିଲେ, “ପରେଶ, ଆମ ପରିବାରରେ ତୁମକୁ ସମସ୍ତେ ବହୁତ ଭଲ ପାଆନ୍ତି। ସୁନ୍ଦରୀ ତ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଶୋକ ସାଗରରେ ଭସାଇ ଉପରକୁ ଚାଲିଗଲା। ହେଲେ ତୁମକୁ ଆମେ ଆମ ପରିବାର ଭିତରେ ବାନ୍ଧି ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁ। ଶେଖର ବାବୁ ମଧ୍ୟ ମେଘା ମୁହଁରୁ ତୁମର ବିଷୟରେ ସବୁକଥା ଶୁଣି, ତମକୁ ବହୁତ ଭଲପାଇବାକୁ ଲାଗିଛନ୍ତି। ମେଘା ବୋଧହୁଏ ତୁମର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ପ୍ରଶଂସକ। ସୁନ୍ଦରୀ ଚାଲିଗଲା ପରେ ମୁଁ ଓ ଶେଖର ବାବୁ ତୁମ କଥା ବହୁତ ଭାବିଛୁ। ଆମ ଦୁହେଁଙ୍କର ଗୋଟାଏ ପ୍ରସ୍ତାବ ରହିଛି। ତମେ ରାଜି ହେଲେ ଆମେ ଧନ୍ୟ ମନେ କରିବୁ। ଆମେ ଚାହୁଁ ତୁମେ ମେଘାକୁ ବିବାହ କର। ମେଘାଉ ମଧ୍ୟ ଏକାକ୍ଷର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ତୁମକୁ ସେ ପତି ରୂପେ ପାଇବାକୁ ତୁମେ ଏ ବିଷୟରେ ଭାବିବାକୁ ସମୟ ନିଅ। ତମର ନିଶ୍ଚିତ ପାଇଁ ଆମେ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିବୁ।”

ଆଉ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ମେଘା ଆସି ପରେଶକୁ ଅନ୍ୟ ରୁମ୍‌କୁ ଡାକିନେଲା। ପରେଶକୁ ନିଜ ସାମାନ୍ ଭୋକିରେ ବସେଇ କହିଲା, “ପରେଶ, ମୁଁ ତୁମକୁ ପ୍ରଥମ ଦିନରୁ ବେଶ୍ ପସନ୍ଦ କରିଛି। ତୁମର ସୁନ୍ଦର ବେହେରା ସଙ୍ଗେ ମିଠାଲିଆ କଥାବାର୍ତ୍ତାର ଢଙ୍ଗ ଓ ଭଦ୍ର ବ୍ୟବହାର ମତେ ମୁଗ୍ଧ କରିଛି। ତୁମ ବିଷୟରେ ସୁନ୍ଦରୀଠାରୁ ସବୁକିଛି ଶୁଣି ମନେ ମନେ ଈର୍ଷା କରିଛି ମଧ୍ୟ। ମୋର ଏକାକ୍ଷର ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ଆଶା, ତୁମକୁ ମୁଁ ବାହା ହେବି।”

ପରେଶ ମୂଳ ହୋଇ ସବୁ ଶୁଣିଲା। ହଠାତ୍ ଏସବୁ ଶୁଣି ବିଚଳିତ ନ ହୋଇ ଶାନ୍ତ ହୋଇ କହିଲା, “ମତେ କିଛିଦିନ ଭାବିବାକୁ ସମୟ ଦିଅ।”

ଭାରତୀୟ ମନରେ ସେଦିନ ପରେଶ ଫେରିଗଲା ନିଜ ଘରକୁ। ମେଘାଉ ପ୍ରସ୍ତାବ ତା' ମନରେ ଆନ୍ଦୋଳିତ କରୁଥିଲା। କୁଳ ଜନାରା କିଛି ପାଠ ନ ଥିଲା। ଭାବିଲା ସୁନ୍ଦରୀ ତ ଚାଲିଗଲା। ବାହା ନ ହୋଇ ସେ କ'ଣ ସାରା ଜୀବନଟା ଏକା ଏକା କଟେଇ ପାରିବ।

ପରେଶ ରାତିସାରା ସୁନ୍ଦରୀର ସଙ୍ଗେ ଅଙ୍ଗେ ଲିଭାଇଥିବା ମଧୁଭରା ଘଟରା ସବୁ ମନେପକାଇ ଶୋଇପାରି ନ ଥିଲା।

ରାତିର ଶେଷ ପ୍ରହରରେ ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖିଲା, ସୁନ୍ଦରୀ କହୁଛି, “ପରେଶ ଏ ଜନ୍ମରେ ମୁଁ ତୁମକୁ ପାଇଲିନି। କଥା ଦେଉଛି, ଆସନ୍ତା ଜନ୍ମରେ ମୁଁ ତୁମର ନିଶ୍ଚୟ ସ୍ତ୍ରୀ ହେବି। ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ତୁମେ ମେଘାକୁ ସ୍ତ୍ରୀ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କର। ତୁମ ଦୁହେଁଙ୍କ ଜୀବନଟା ବେଶ୍ ଖୁସିରେ କଟୁ। ଏହାହିଁ ମୋର ଏକାକ୍ଷର ଲକ୍ଷ୍ମୀ।” ପରେଶ କିଛି କହିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା। ହେଲେ କିଛି କହିବା ପୂର୍ବରୁ ନିଦଟା ଭାଙ୍ଗିଗଲା। ଉଠି ବସିଲା ପରେଶ।

ସୁନ୍ଦରୀର ସେଇକଥା ଗୁଡ଼ିକ, ତା' ମନରେ ପ୍ରତିଧ୍ବନି କରିବାକୁ ଲାଗିଲା। ଶେଷରେ ଠିକ୍ କଲା ମେଘାକୁ ସେ ବାହା ହେବ। ସୁନ୍ଦରୀର ଜାଣା ପୁରଣ କରିବାକୁ ହେଲେ ମେଘାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଏକମାତ୍ର ସମାଧାନ।

ପରେଶ ତା'ର ସମ୍ମତି ମେଘା ଓ ତା'ର ବାପାଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେଲା।

ହଠାତ୍ ପରେଶର ଫୋନ୍ ବାଜି ଉଠିଲା। ପରେଶ ଅତୀତରୁ ଫୋନ୍ ଫୋନ୍ ଉଠାଇ ଦେଖିଲା, ମେଘା ଫୋନ୍ କରିଛି। ମେଘା କହିଲା, “ପରେଶ, ଖୁସି ଖବର। ତମେ ଓ ମୁଁ ଆଜିଠୁ ‘ଅଜା-ଆଜୀ’ ହୋଇଯାଇଛେ। ଆମର ଲାଜା କୋଲକୁ କୁନି ଝିଅଟିଏ ନୂଆ ଅତିଥି ହୋଇ ଆସିଛି। ଭାବୁଛି ତା' ନାଆଁ ସୁନ୍ଦରୀ ଦେବା। ତୁମ ମତ କଅଣ ?”

ପରେଶ ଆଖିରୁ ଅତୀତର ଦୁଇଟୋପା ଲୁହ ହେଇ ନିଶ୍ଚିତ ହେଲା।

କୁହୁଡ଼ି

ପବିତ୍ର ମୋହନ କର

ଅର୍ମୋସ୍ଟାସ୍କୁ ଦି'ଥର ଧୋଇ ତା ଦୋକାନୀକୁ ବଢ଼େଇଦେଲା ପ୍ରଣବ। କହିଲା, “ଚାରି କପ୍ ତା ବନେଇକି ଦେ, ତା’ ସାଙ୍ଗରେ ଛଅଟା ଯୁକ୍ ଆଣ୍ଡ୍ ଥ୍ରୋ କପ୍ ବି ଦବୁ।”

ଓମ୍‌ଫେଡ଼ ଦୋକାନୀ ସୁକାନ୍ତ ତା’ରି ବୟସର, ଜଣାଶୁଣା। ପ୍ରଣବକୁ ପାଲଟା ପ୍ରଶ୍ନ କଲା, “ଚାରି କପ୍ ତା’କୁ ଛଅଟା କପ୍?”

ପ୍ରଣବର ଚଟାପଟ ଉତ୍ତର, “ହଁ, ଛଅ ଜଣ ତା ପିଇବେ। କହିବେ ପାଞ୍ଚ କପ୍ ତା ଆଣି ଛଅ ଭାଗ କର। ମୁଁ କ’ଣ ଭଲୁଆ? କପେ ପିଇବି, ତାଙ୍କୁ ଚାରି କପ୍ ଦେବି, ଛଅ ଭାଗ କରି।”

ପ୍ରଣବ ରାଉତ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଏକ ସରକାରୀ ଅଫିସ୍‌ରେ ଜଣେ ଅସ୍ଥାୟୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବରେ ଗତ ୩୦ ବର୍ଷ ହେଲେ ନିଯୁକ୍ତ। ଅଫିସ୍ ପାଖରେ ସୁକାନ୍ତ ଓମ୍‌ଫେଡ଼ ବୁଥ୍। ସେଠି ତା ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ବିସ୍କୁଟ୍, କେକ୍, ପାର୍ଡ଼ିଓଟି ଓ ସବୁ ପ୍ରକାର କୋଲ୍ଡ୍ ଡ୍ରିଙ୍କ୍‌ସ୍ ବିକ୍ରି ହୁଏ। ସୁକାନ୍ତ ସେ ବୁଥ୍‌କୁ ଚଳାଏ ଜଣେ ବେତନଭୋଗୀ କର୍ମଚାରୀ ଭାବେ। ବୁଥ୍‌ର ମାଲିକ ଅନ୍ୟ ଜଣେ।

ଦିନସାରା ଅଳ୍ପାଳ୍ପ ପରିଶ୍ରମ କରେ ସୁକାନ୍ତ। ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହେବା ଆଗରୁ ବୁଥ୍ ଖୋଲେ। ତା ତିଆରି କରେ। ଡାଇବେଟିସ୍ ଓ କୁଡ଼ ପ୍ରେସର୍ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ଦଳେ ବୁଡ଼ା ଓ ଦରବୁଡ଼ାଙ୍କ ମର୍ଣ୍ଣିଂଝାକ୍ ପରର ଖଟି ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ତିଆରି କରେ ସକାଳୁ ସକାଳୁ। ସାତଟା ବାଜିଲା ବେଳକୁ ପାଆଁଶ ସାତଶ ଟଙ୍କାର ବେପାର ହେଇ ସାରିଥାଏ ସୁକାନ୍ତର। ଦୋକାନ ବନ୍ଦ ହୁଏ ରାତି ନଅ ପରେ। ତୁଲା, ଡେକ୍‌ଟି ସବୁ ଧୁଆଁଧୋଇ ସାରି ଘରକୁ ଫେରିଲା ବେଳକୁ ରାତି ଦଶ। ବାର ଚଉଦ ଘଣ୍ଟା ଖଟଣି

ବଦଳରେ ସେ ମାସକୁ ଦରମା ପାଏ ମାତ୍ର ତିନି ହଜାର ଟଙ୍କା, ଦିନକୁ ଶହେ ହିସାବରେ। ଅବଶ୍ୟ ଖାଇବା ଖର୍ଚ୍ଚ ଅଲଗା।

ହେଲେ ତା’ ମାଲିକ! କିଛି ନ କରି ବି ନିତି ସଞ୍ଜକୁ ସୁକାନ୍ତ ପାଖରୁ ମାଲ୍ ଗଣିନିଏ କଡ଼ାଗଣ୍ଡା କରି। ବଡ଼ ଧୂର୍ତ୍ତତାଏ। କାହାକୁ ଗୋଟେ ଧରାଧରି କରି ନିଜ ବେକାର ସାନ ଭାଇ ନାଆଁରେ ଏହି ଓମ୍‌ଫେଡ଼ ବୁଥ୍‌ର ଲାଇସେନ୍ସ ହାସଲ କରିଛି। ବେଶ୍ ଦି’ ପଇସା କମୋଡ଼ିଛି ମାସକୁ ମାସ। ଭାଇଟି ବିଚରା ଗାଁରେ ନିଜ ଭାଗ୍ୟ ଓ ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟକୁ କୁଣ୍ଡେଇ ପଡ଼ିଛି।

ପ୍ରଣବ ରାଉତ ସେଇ ସୁକାନ୍ତ ଦୋକାନରେ ତା ପିଏ। ସେ କାମ କରୁଥିବା ଅଫିସ୍‌ର ସ୍କାଫ୍‌ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଦିନକୁ ଦି’ ଚାରିଥର ତା ନିଏ। ଏଇ ଅବସରରେ ସୁକାନ୍ତ ସହ ତା’ର ବନ୍ଧୁତା। ଉଭୟଙ୍କ ବୟସ ବି ପାଖାପାଖି। ସୁକାନ୍ତର ସଂଘର୍ଷମୟ ଜୀବନ ଦେଖି ପ୍ରଣବ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ସମବେଦନା ଜଣାଉଥିଲା, ଦୁଃଖ ବି କରୁଥିଲା। ଏବେ କିନ୍ତୁ ଏସବୁ ଦୁଃଖଦ କାହାଣୀରେ ପ୍ରଣବର ଆଉ ଆଗ୍ରହ ନାହିଁ। ଦେହସୁହା ହୋଇଗଲାଣି ସବୁଦିନ ଏସବୁ ଦେଖି ଦେଖି, ଭୋଗି ଭୋଗି। ନିଜ ଭାଗ୍ୟର ବୋର୍ଷ ନିଜକୁ ଅସମ୍ଭାଳ, ଆଉ କା’ କଥାରେ ମୁଣ୍ଡ ପୁରେଇବାକୁ ସମୟ ମିଳେନି। ମୁଣ୍ଡରେ ମାରିବାକୁ ତ ତେଲ ନାହିଁ, ଅନ୍ୟତ୍ର ମାଲିସ୍ କରିବାର ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି କୋଉଠି?

ପ୍ରଣବର ଘର ଢେଙ୍କାନାଳ। ୩୦ ବର୍ଷ ହେଇଗଲା ଢେଙ୍କାନାଳରୁ ଆସି ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ପଡ଼ିଛି ବିଚରା। ଅସ୍ଥାୟୀ ଚାକିରିଟେ କରିଛି। ଆଶା, ଦିନେ ନା ଦିନେ ସ୍ଥାୟୀ ହବ ତା’ ଚାକିରି। ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପରି ସେ

ବି ମାସକୁ ମାସ ଦରମା ପାଇବ । ଦରମା ଟଙ୍କା ତା’ ବ୍ୟାଙ୍କ୍ ଆକାଉଣ୍ଟରେ ଜମା ହବ ମାସ ଶେଷରେ । ତା’ର ଜି.ପି.ଏଫ୍ କଟିବ, ପ୍ରତି ମାସରେ ସେ ଏଲ୍.ଆଇ.ସି କିସ୍ତି ଜମା କରିବ । ପ୍ରତି ଛଅ ମାସରେ ଥରେ ମହଙ୍ଗା ଭଡା ବଢ଼ିଲେ ତା’ ଦରମା ବି ସମାନ୍ତ୍ରପାତରେ ବଢ଼ିବ । ଆକ୍ରବିଭୋର ହୋଇ ଉଠେ ପ୍ରଣବ ଏସବୁ ଭାବିଲାବେଳେ । ତା’ର ମନେହୁଏ, ସତେକି ତା’ ଦୁଃଖର ରାତି ପାହିବାକୁ ଆଉ ତେରି ନାହିଁ !

ବେଶି ସମୟ ପ୍ରଣବ କିନ୍ତୁ ଏସବୁ ଭାବିପାରେ ନାହିଁ । ଆଠ ବର୍ଷ ହୋଇଗଲା, ଦିନରାତି ଏକ କରି ସିଏ ଖରୁଛି ଏ ଅଫିସ୍ରେ । ଅଫିସ୍ ମୁଖ୍ୟ ଦି’ ତିନି ବର୍ଷରେ ବଦଳି ଯାଆନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ଷ୍ଟାଫ୍ ଜଣେ ଦି’ଜଣ ବି ଯା’ ଭିତରେ ବଦଳି ହେଇ ଗଲେଣି, ହେଲେ ପ୍ରଣବ ସେମିତି ମାଟି କାମୁଡ଼ି ପଡ଼ିଛି ସେ ଅଫିସ୍ରେ । ଗୋଟେ ସ୍ୱପ୍ନର ଆକର୍ଷଣ, ସୁନେଲି ସୁର୍ଯ୍ୟୋଦୟର ପ୍ରତୀକ୍ଷା ତାକୁ ବାନ୍ଧି ରଖିଛି ଆଜିଯାଏଁ ।

ସଫଳତାବର୍ତ୍ତିତ ଉକ୍ତ ଆକର୍ଷଣର ନାଁ ହେଲା ଗୋଟେ ସ୍ଥାୟୀ ଚାକିରି ।

ଦିନେ ନା ଦିନେ ତା’ ଚାକିରି ସ୍ଥାୟୀ ହେବ, ଏ ବିଶ୍ୱାସ ଟିକକ ତାକୁ ଅଟକେଇ ରଖିଛି । ହେଲେ ପଦ୍ମଫୁଲ ଭଳି ତା’ ସ୍ୱପ୍ନ ଘୁଞ୍ଚି ଘୁଞ୍ଚି ଯାଉଛି । ସେ ହାତ ବଢ଼ାଉଛି । ତା’ ହାତ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ଛୁଇଁବ ଛୁଇଁବ ହେଉଛି, ହେଲେ ଛୁଇଁବା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ୱପ୍ନ ଆହୁରି ଦୂରକୁ ଘୁଞ୍ଚି ଯାଉଛି । ସ୍ୱପ୍ନ କେବଳ ସ୍ୱପ୍ନ । ରାତିର ଅନ୍ଧକାରରେ ଆତଯାତ ହୁଏ, ଦିନର ଆଲୁଅରେ ଉଭାନ । ତଥାପି ମଣିଷ ସ୍ୱପ୍ନାବିଷ୍ଟ ହେବାକୁ ପସନ୍ଦ କରେ, ପ୍ରଣବ ସେସବୁର ବ୍ୟତିକ୍ରମ କେମିତି ହୁଅନ୍ତା ? ସେଥିରେ ପୁଣି ଏ ସହରର ନାଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ।

ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର ଏ ଭୁବନେଶ୍ୱର । ବର୍ଷ ତମାମ ଏଠି ନିଲାମ ହୁଏ ସ୍ୱପ୍ନ । ନିଲାମୀ ଉତ୍ସବକୁ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି ବି ଅନେକ । ନିଲାମ ଧରନ୍ତି କିଏ ? କେଉଁମାନେ କିଶକ୍ତି ସେ ଦୁର୍ମୂଲ୍ୟ ମିଛ ସ୍ୱପ୍ନ ସବୁକୁ ? କେତେ ବାମ୍ଫରେ ବିକ୍ରି ହୁଏ ସେସବୁ ? ଏମିତି ପ୍ରଶ୍ନମାନେ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ପବନରେ ବିଳାପ କରନ୍ତି, କାହାରିକୁ ଶୁଭେନା ଏ କାନ୍ଦ । କେହି ଦେଖିପାରନ୍ତିନି ଆକାର ନ ଥାଇ ବି ଅନେକଙ୍କୁ କାରୁ କରିଥିବା ଏ ଦୂରାରୋଗ୍ୟ ବିଷାଦ ।

ଗତ ଆଠ ବର୍ଷ ଭିତରେ ଯେତେଜଣ ଅଫିସ୍ରେ ସେ ଅଫିସ୍ରେ ବଦଳି ହେଇ ଗଲେଣି, ପ୍ରଣବକୁ ସମସ୍ତେ ସେଇ ଗୋଟିଏ କଥା ହିଁ କହନ୍ତି, ‘ପିଲାଟା ଖୁବ୍ ଭଲ । ଯେମିତି ପରିଶ୍ରମୀ, ସେମିତି ବିଶ୍ୱସ୍ତ । ଅଫିସ୍ରେ ତା’ରି ଯୋଗୁଁ ସୁରୁଖୁରୁରେ ଚାଲିଛି କହିଲେ ଅତ୍ୟୁକ୍ତି ହେବନି । ଆସନ୍ତା ମାର୍ଚ୍ଚ ବେଳକୁ ଯେମିତି ହେଲେ ତା’ ପାଇଁ କିଛି ଗୋଟେ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବାକୁ ହବ ।’ ଶୁଣେଇ ଶୁଣେଇ ଏତକ କହିଲାବେଳେ ଜଣେ ଜଣେ ଆହୁରି ପଦେ ଦି’ପଦ ଯୋଡ଼ି ବି ଦିଅନ୍ତି, ‘ଚାକିରି ସ୍ଥାୟୀ ହେଇଗଲେ ପରିବାରକୁ ପାଖକୁ ନେଇ ଆସିବୁ । ଝିଅକୁ ଏଇଠି ପଢ଼େଇବୁ, ବୁଝିଲୁ ।’

ଏସବୁ ଶୁଣି ପ୍ରଣବ ଖୁସି ହୁଏ କି ନାହିଁ, ଜଣାପଡ଼େନା । ଏଠି ସମସ୍ତେ ହିପୋକ୍ରାଟ୍ସ । କାମ ଥିଲାବେଳେ ମୁଣ୍ଡରେ ବସେଇବେ । କହିବେ, ‘ପ୍ରଣବ, ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଟିକେ କ୍ୱାର୍ଟର୍ ଆଡ଼େ ଯାଇ ବୁଲି ଆସିବୁ ତ ? ଅନେକ ଦିନ ହେଲା ଯାଇନୁ ବୋଲି ମାତାମ୍ କହୁଥିଲେ ।’ ପ୍ରଣବ ବୁଝିଯାଏ । ମାତାମ୍, ନଚେତ୍ ତାଙ୍କ ଫାଜିଲ ଝିଅର କିଛି ଗୋଟେ କାମ ପଡ଼ିଛି ନିଶ୍ଚୟ । ନ ହେଲେ ଏ ମଲିମୁଣ୍ଡିଆକୁ ଏତେ ସୁଆଗ କିଏ ବା କାହିଁକି ଦେଖାଇବ ?

ପ୍ରଣବ ପାଇଁ ନିଜ ଅସ୍ଥାୟୀ ଚାକିରିଟି ସ୍ଥାୟୀ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା ଏବେବି ଜୀବିତ । ମଝିରେ ମଝିରେ ଖୁବ୍ ଅସ୍ଥିର କରେ ଚାକିରି ସ୍ଥାୟୀ ହେବାର ପରିଚିତ ସୁନେଲି ସ୍ୱପ୍ନଟି ଦୂର ଆକାଶର ତାରା ପରି । ଚାକିରି ଅସ୍ଥାୟୀ ହେଲେ ବି ଦି’ ପଇସା ମିଳୁଛି । ସେଇଥିରେ ଘର ଚଳୁଛି ତା’ର ।

ଅଗତ୍ୟା ସଞ୍ଜ ନ ହେଉଣୁ ପ୍ରଣବ ପହଞ୍ଚିଯାଏ ସାର୍ବଜ୍ଞ କ୍ୱାର୍ଟର୍ରେ । ମାତାମ୍ ଓ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ସନ୍ଧ୍ୟା କରେ ନିଜ ପାରିଲାପଣିଆର

ପ୍ରଦର୍ଶନରେ । ଅସ୍ଥାୟୀ ହେଲେ ବି ଏ ଚାକିରିଟା ହାତରୁ ଖସିଯିବା କିଛି ବଡ଼ କଥା ନୁହେଁ । ଏଇ କିବା ଚାକିରିଟାକୁ ହାତେଇବା ପାଇଁ ଅନେକ ପ୍ରଣବ କୁଟିଯିବେ ଇସାରା ମାତ୍ରେ । ଦରକାର ପଡ଼ିଲେ ବାବୁ ଓ ମାଆଙ୍କର ପାଦକୁ ବି ଚାଟି ପକେଇବେ ଏମାନେ ।

ପ୍ରଣବ ଏବେ ଉପାୟଶୂନ୍ୟ । ଭଲ ଲାଗୁ ବା ନ ଲାଗୁ, ଏ ଚାକିରିଟି ସେ ସହଜରେ ଛାଡ଼ିପାରିବନି । ଦୀର୍ଘ ଆଠ ବର୍ଷର ପରିଶ୍ରମ ଓ ଆଶାକୁ ଭରସା କରି ବିଚରା ବାହା ବି ହେଇପଡ଼ିଲା । ଭୁବନେଶ୍ୱରର ଅମୁକ ଅଫିସ୍ରେ ସମୁକ ପୋଷ୍ଟରେ ଚାକିରି କରୁଥିବାର ପରିଚୟଟା ବେଶ୍ କାମଦେଲା ବାହାଘର ବେଳେ । ଝିଅଘର ଲୋକେ ପ୍ରଣବ ବିଷୟରେ ତଥ୍ୟ ହାସଲ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେ କାମ କରୁଥିବା ଭୁବନେଶ୍ୱର ଅଫିସ୍କୁ ଦିନେ ଯାଇଥିଲେ । ଅଫିସ୍ରେ ଗେଟ୍ ପାଖରେ ସେମାନେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ଦୈବାତ୍ ଜଣେ ଚଇନଫିଟ ଭଦ୍ରଲୋକ ହାତରେ କ’ଣ ଗୁଡ଼େ କାଗଜପତ୍ର ଧରି ସେଠିକାର ସିକ୍ୟୁରିଟିକୁ ପଚାରୁଥିବାର ସେମାନେ ଶୁଣିଲେ, ‘ଆଜ୍ଞା, ପ୍ରଣବବାବୁଙ୍କ ରୁମ୍ ଟା କୋଉଠି କହିପାରିବେ କି ? ପ୍ରଣବବାବୁ ମାନେ ପ୍ରଣବ ରାଉତ, କଣ୍ଟମର୍ କେୟାର୍ ଇନ୍‌ଚାର୍ଜ ।’ ସିକ୍ୟୁରିଟି ଗୋଟେ ରେଜିଷ୍ଟରରେ ଆଗକୁକଙ୍କ ସ୍ୱାକ୍ଷର ରଖି ଉପର ମହଲାରେ ଗୋଟେ ରୁମ୍ ଆଡ଼କୁ ଅଙ୍କୁଳି ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କଲାବୁ ଭଦ୍ରବ୍ୟକ୍ତି ଜଣକ ସେଇ ଦିଗରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ପ୍ରଣବର ଭାବା ଶୁଣୁରଘର ତରଫରୁ ଆସିଥିବା ଭଦ୍ରଲୋକମାନେ ଉକ୍ତ ବାହାଘର ପ୍ରସ୍ତାବରେ କାଳବିଳମ୍ବ ନ କରି ସମ୍ମତି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ମନେ ମନେ ଭାବିଥିବେ, ଯା’ହେଉ, କ୍ୱାଲ୍ ଆମର ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଅଫିସ୍ରେ କଣ୍ଟମର୍ କେୟାର୍ ଇନ୍‌ଚାର୍ଜ ଅଛି । ଆମ ଝିଅର ଭାଗ୍ୟ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ।

xx xx xx

ପ୍ରଣବର ଏବେ ଚାରିବର୍ଷର ଝିଅଟିଏ । ମାଆ ଝିଅ ଦିହେଁ ଗାଁରେ ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଣବର ପରିବାର ସହିତ । ଅଙ୍ଗନବାଡ଼ି ଦିଦିଙ୍କ ପାଖରେ ସକାଳୁ ଘଣ୍ଟେ ଦି’ଘଣ୍ଟା ଯାଇଁ ବସୁଛି ତା’ ଝିଅ । ସ୍ତ୍ରୀ ଲଗେଇଛି ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସି ତା’ ପାଖରେ ରହିବ । ଝିଅକୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ପାଠ ପଢ଼େଇବ । କେବେ କେବେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପାର୍କ ଆଡ଼େ ବୁଲିଯିବ, ସିନେମା ଦେଖିବ, ରାସ୍ତା କଡ଼ରେ ଠିଆହୋଇ ଚାଟ୍, ଗୁପ୍ତଦୁପ୍ତ ଖାଇବ... ଇତ୍ୟାଦି ଇତ୍ୟାଦି । ସ୍ୱପ୍ନ ଅସୁମାରି । ହେଲେ ସବୁତକ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ଝାପ୍‌ସା କରିବାକୁ ଅନିଚ୍ଛୁତତାର କୁହୁଡ଼ି ବି କିଛି କମ୍ ନୁହେଁ । ପ୍ରଣବ ଜୀବନରେ ବେଳକୁ ବେଳ ଏ କୁହୁଡ଼ି ବଢ଼ିବାରେ ଲାଗିଛି । ସମୟେ ସମୟେ ସେ କୁହୁଡ଼ି ଏତେ ଘନ ହେଇଯାଏ ଯେ ଆସନ୍ତାକାଳିଟିକୁ ବି ଠିକ୍ ଭାବେ ଦେଖିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେଇପାରେନି ପ୍ରଣବ, ସୁଦୂର ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଆଖି ଲମ୍ବେଇବା ଦୂରର କଥା ।

ପ୍ରତି ମାସରେ ଥରେ ଦି’ଥର ସିଏ ଗାଁକୁ ଯାଏ । ଦେଞ୍ଜାନାଳରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଓ ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ ଦେଞ୍ଜାନାଳ । ଟ୍ରେନ୍‌ରେ ପୁଣି ବିନା ଟିକେଟ୍‌ରେ । ଶନିବାରିଆ ଦେଖି ଗାଁକୁ ଯାଏ । ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ବେଳକୁ ରାତି ଆଠ କି ନଅ । ମନ ଉଛନ, ଅଧାର ଓ ଉକାଟା । ଝିଅକୁ ତ ଜମା ଚାରି ବର୍ଷ । ତା’ ସ୍ତ୍ରୀ ବୟସର ଝିଅ ଏଯାଏ ବାହାହେଇ ନାହାନ୍ତି । ରୋଷେଇବାସ, ଖିଆପିଆ ଇତ୍ୟାଦି କାମଧନ୍ଦା ସାରି ତା’ ସ୍ତ୍ରୀ ଶୋଇବାଘରକୁ ଆସିଲା ବେଳକୁ ରାତି ଏଗାର । ବାପା ପାଖରେ ଗପ ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ଝିଅ ଶୋଇଯାଇଥାଏ । ପ୍ରଣବ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଏ । କାନ ତେରିଥାଏ କବାଟରେ ହେବାକୁ ଥିବା ବନ୍ଧୁ ପ୍ରତୀକ୍ଷିତ ଶବ୍ଦକୁ ଦୃଢ଼ି ଓ ପାଉଁଜିର ରୁଣ୍ଡୁଣୁ ଗୀତକୁ । ଘର ଭିତରର ବହଳ ଅନ୍ଧାରରେ ବି ତାକୁ ଜନ୍ମ ଦିଶେ । ବିଛଣାରେ ପଡ଼ି ବି ଜହ୍ନର ଜୋଛନାରେ ସେ ଭିଜୁଥାଏ, ବତୁରୁଥାଏ । ଘରକୁ ଆସିଲାବେଳୁ ସ୍ତ୍ରୀ ସହ ଭଲକରି ପଦେ କଥା ବି ହୋଇ ନ ଥାଏ ବିଚରା । ନିଅଣ୍ଟିଆ ଲୋକଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ସେତକ ବି ନ

ଥାଏ। ଏତିକିବେଳେ କବାଟରେ ଶବ୍ଦ ହୁଏ, ପ୍ରଣବର ଛାତି ଭିତରେ ଟକମକ ହେଇ ଫୁଟୁକି ବାମ୍ବା ଓ ରଙ୍ଗରେ ଅନୁପମ ଅସୁମାରି ଫୁଲ।

ଭିତରୁ କବାଟ ବନ୍ଦକରି ବିଛଣାକୁ ଆସୁ ଆସୁ ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ପଟାରେ, 'ଆମର ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯିବା କଥା କ'ଣ ହେଲା? ସେ ବିଷୟରେ କିଛି ଭାବିଲାଣି? ଆଉ ବର୍ଷ ଝିଅକୁ ପାଞ୍ଚବର୍ଷ ଚାଲିବ। ତା' ଆଡ଼ମ୍ବର କଥା ଚିହ୍ନା କଲଣି ନା ନାହିଁ? କହିଦଉଛି, ସିଏ ବିଲକୁଲ୍ ପାଠ ନ ପଢ଼ିବ ପଛେ, ହେଲେ ଗାଁ ସ୍କୁଲରେ ତା' ନାଁ ଲେଖା ହବନି। ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନରେ ମାତି ସ୍କୁଲଗୁଡ଼ାକ ଆଖଡ଼ାଘର ହେଇସାରିଲାଣି। ତିନିଟା ଶ୍ରେଣୀ ପାଇଁ ଦି'ଜଣ ମାଷ୍ଟର। ପିଲାଙ୍କୁ ସମ୍ବଲିବାରେ ତ ବେଳ ଗଲା। ଆଉ ପାଠ ପଢ଼େଇବେ କ'ଣ? ଆମକୁ ଶାନ୍ତ ଭୁବନେଶ୍ୱର ନେବା ବ୍ୟବସ୍ଥା କର।'।

ଏତକ ଶୁଣୁ ଶୁଣୁ ପ୍ରଣବ ହଠାତ୍ କବାଡ଼ି ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା ପରି ଅନୁଭବ କରେ। ତା' କଲ୍ଲନାକାଶରୁ ଜହ୍ନ ଉଠେଇଯାଏ। ଜୋଛନାର ଭିଜାପଣ ନିମିଷକରେ ନିଦାଘର ଗ୍ରୀଷ୍ମଠାରୁ ଆହୁରି କଷ୍ଟକଷ୍ଟିଆ ଲାଗେ ତାକୁ। ରାତିର ନିରନ୍ତ୍ର ଅନ୍ଧକାର ଭିତରେ ବି ମାଡ଼ିଆସେ କୁହୁଡ଼ି। ମେଞ୍ଚା ମେଞ୍ଚା ବରପ ରଙ୍ଗର କୁହୁଡ଼ି। ପ୍ରଣବର ବେଶ ପରିଚିତ ଗାଡ଼ ଆସ୍ତରଣର କୁହୁଡ଼ି। ଘର ଭିତରଟାଯାକ କୁହୁଡ଼ି। ପ୍ରଣବକୁ କିଛି ଦେଖାଯାଏନି। ହଠାତ୍ ଅଣ୍ଟା ପଡ଼ିଯାଏ ତା' ଦେହ ଓ ମନ। ଗୋଟେ ଭୟଙ୍କର ଶୀତଳତା ତାକୁ ମାଡ଼ିବସେ। ହଠାତ୍ ତା' ମୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ଭର୍ତ୍ତି ହେଇଯାଏ ବୁଡ଼ିଆଣୀ ଜାଲସରୁ। ଏମିତିକି ସେ ମନେପକେଇ ପାରେନି ନିଜ ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ଝିଅ ମୁହଁର ଆକୃତି। ଅନୁଭବ କରିପାରେନି ନିଜ ଶରୀରକୁ, ନିଜ ସ୍ଥିତିକୁ। ସେ ପଛୁ ହେଇଯାଏ ସେଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନଙ୍କରେ। ତା' ଚାରିପାଖରେ ଅଜହାସ୍ୟ କରୁଥା'ନ୍ତି ଖାଲି ମେଞ୍ଚା ମେଞ୍ଚା ଧୂଆଁ ରଙ୍ଗର କୁହୁଡ଼ି। ଆଖି ବୁଜିଲେ ବି ସେ କୁହୁଡ଼ି କବଳରୁ ନିସ୍ତାର ମିଳେନି ପ୍ରଣବକୁ। କେତେବେଳେ ତାକୁ ନିଦ ହେଇଯାଏ ସେ ଜାଣିପାରେନି। ମାସେ ପନ୍ଦର ଦିନରେ ଥରୁଟିଏ ଗାଁକୁ ଆସିଲେ ବି ଏ କୁହୁଡ଼ି ତା' ପିଛା ଛାଡ଼େନା।

ପରଦିନ ରବିବାର। କୌଣସିମତେ କଟିଯାଏ ସେଦିନ। ସୋମବାର ସକାଳୁ ସେ ପୁଣି ବାହାରି ପଡ଼େ ସ୍ୱପ୍ନ ନିର୍ଲାମ ହେଉଥିବା ସହର ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ। ସାଙ୍ଗରେ ଆଥାକ୍ତି ଦୁର୍ଲ୍ଲଭା, ଅସହାୟତା, ହାରିଯାଉଥିବାର ଡର ଓ ପରିଚିତ କୁହୁଡ଼ିର ଆତଙ୍କ। ଦଶ ପନ୍ଦର ଦିନ ହେଲାଣି ମାସ ଗଡ଼ିଯାଇଛି ବୋଲି ତା' ସ୍ତ୍ରୀ କହୁଥିଲା। କୌଣସି ହାଲତରେ ପ୍ରଣବ ଏବେ ଦ୍ୱିତୀୟ ସନ୍ତାନ ଚାହେନି। ଆଠବର୍ଷ କାଳ ଗୋଡ଼ହାତ ବାଡ଼େଇ ସମୟ ସୁଅରେ ଯେତେ ପହଞ୍ଚିଲେ ବି ସିଏ ଯୋଉଠି ଥିଲା ସେଇଠି। ଇଚ୍ଛେ ବି ଆଗେଇ ପାରିନି ତା' ସ୍ୱପ୍ନ ଆଡ଼କୁ। ଦରମା ତ ଟଙ୍କାଟେ ବଢୁନି, ହେଲେ ଦରଦାମ ଆକାଶଛୁଆଁ। ଚାକିରି ସ୍ଥାୟୀ ହେବାର ନାଁଗନ୍ଧ ନାହିଁ। ସେପଟେ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସିବାକୁ ସ୍ତ୍ରୀ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ି ବସିଛି। କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ବିନା ଟିକେଟରେ ଗାଁରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯା'ଆସ କରିପାରୁଛି ସିଏ। ଏଇଟା ତା'ର ସାକ୍ଷୀ।

ଅନେକଥର ଭାବିଲାଣି ପ୍ରଣବ, ଏ ଚାକିରିଟା ଛାଡ଼ିଦବ। ଆଠ ବର୍ଷର ପରିଶ୍ରମ ତା'ର ବେକାର ଯାଉ ପଛେ ଏ ଅନିଶ୍ଚିତତାର ବୋଝ ସିଏ ଆଉ ବୋହି ପାରିବନି। ନିଜ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଗୋଟେ ଆଖିଦୃଶିଆ ପରିବର୍ତ୍ତନ ନ ହେଲେ କୁହୁଡ଼ିରେ ଦଉଡ଼ି ଦଉଡ଼ି ସିଏ ଅନ୍ଧ ହେଇଯାଇପାରେ। ବରଂ ଟଙ୍କା ଡିରିଶ ହଜାର କୋଉଠୁ କରଜ ଆଣି ପାନ ଦୋକାନଟେ କରିବ। ପାନ ବ୍ୟବସାୟରେ ଏବେ ଢେର ଲାଭ। ଭୁବନେଶ୍ୱରକୁ ପ୍ରଣବ ନୂଆକରି ଆସିଲାବେଳେ ପାନ ଖଣ୍ଡ ଆଠଶା ଥିଲା, ଏବେ ତିନି ଟଙ୍କା। ଛକ ଜାଗା ଦେଖି କେବିନ୍‌ଟେ ପକେଇଲେ, ଏ ଚାକିରି ଫାକିରି ତା'ର ଆଉ ଦରକାର ହବନି। ସ୍ଥାୟୀ ଅସ୍ଥାୟୀ ହେବାର ଚିହ୍ନା ବି ରହବନି। ହକ ଖଟିବ, ପରିବାର ପୋଷିବ।

କିନ୍ତୁ ପୁଣି ସେଇ କୁହୁଡ଼ି ତା' ସୁନେଲି ଭାବନାର ସଂପ୍ରସାରଣରେ ବାଧା ଉପୁଜାଏ, ତା' ଯୋଜନାକୁ ଧୂଳିସାତ୍ କରିଦିଏ। ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ଆଠବର୍ଷ ଚାକିରି କଲାପରେ ଶେଷକୁ ପାନ ଦୋକାନ? ଆଠବର୍ଷ ହେଲା ଭୁବନେଶ୍ୱରରେ ରହୁଛି ବୋଲି ପ୍ରଣବ ଭିତରେ ଗୋଟେ ନୂଆ ଅଭିମାନ ଡିଆରି ହୋଇସାରିଛି ବୋଲି ସିଏ ଏବେ ଅନୁଭବ କଲା। ଉଚ୍ଚ ଅଭିମାନଟି ତା' ନିଜ ଅଜାଣତରେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଅହଙ୍ଗାରରେ ପରିଣତ ହୋଇ ନିଜ କାୟା ବୃଦ୍ଧି କରି ଚାଲିଥିଲା ଭିତରେ ଭିତରେ।

ନା, ପାନ ଦୋକାନଟେ ପକେଇବା ତା' ଦ୍ୱାରା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ। ପୁଣି କୁହୁଡ଼ିର ଅନୁପ୍ରବେଶ, ପୁଣି ନୈରାଶ୍ୟ, ପୁଣି ହତାଶାବାଧା। ପ୍ରଣବ ଆଖିକୁ ରାସ୍ତା ଦିଶୁନି କି ମୁଣ୍ଡକୁ ବୁଦ୍ଧି ବି ଜୁଟୁନି। ଗୋଟେ ବହଳ ଆସ୍ତରଣର କୁହୁଡ଼ି ଭିତରେ ସବୁ କିଛି ଝାପସା, ଅଦୃଶ୍ୟ। କେହି ଦିଶୁ ନାହାନ୍ତି। ସବୁ ଅସ୍ପଷ୍ଟ, ଅନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଓ ଅନିଶ୍ଚିତ। କେବଳ ଦାନ୍ତ ନେଫେଡ଼ି ତାକୁ ପରିହାସ କରୁଥିବା ଗୋଟେ ବିକଳାଙ୍ଗ ଭାଗ୍ୟର ବିକଟାଳ ମୁହଁ ଛଡ଼ା ତା' ଆଖିକି କିଛି ଦିଶୁ ନ ଥାଏ।

ପ୍ରଣବ ଗ୍ରାଜୁଏସନ୍ ପାସ୍ କରିଛି। କଲେଜରେ ପଢ଼ିଲାବେଳେ ରାଜନୀତି ପ୍ରତି ତା'ର ଖୁବ୍ ରୁଚି ଥିଲା। ଆମ ଦେଶର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମର ଇତିହାସ ଓ ବର୍ତ୍ତମାନର ରାଜନୈତିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଉପରେ ଘଣ୍ଟା ଘଣ୍ଟା ଅନର୍ଗଳ କହିପାରୁଥିଲା। ଆରମ୍ଭରୁ ସେ ଥିଲା ବାମପନ୍ଥା ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ଉଦ୍‌ବୁଦ୍ଧ। ସବୁବେଳେ ଗୋଟେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିବାର ବିଶ୍ୱାସ ତା' ଭିତରେ ଟେକ୍ ରହୁଥିଲା। କିନ୍ତୁ ପରିସ୍ଥିତି ସହାୟ ହେଲାନି। ପରିବାର ପୋଷିବାର ନିଷ୍ଠୁର ଆହ୍ୱାନ ପାଖରେ ତା' ସ୍ୱପ୍ନ ଓ ସମ୍ଭାବନାର ସବୁଜ ପୃଥିବୀଟି ତାସ୍‌ର ଘର ପରି ଭୁଣୁଡ଼ି ପଡ଼ିଲା।

ଘର ଚଳେଇବାର ଦାୟରେ ସିଏ ଘରୁ ଗୋଡ଼ କାଢ଼ିଲା। ପେଟକୁ ଦି'ମୁଠା ଭାତ, ମୁଣ୍ଡ ଗୁଣ୍ଡିବାକୁ ବାଖଣ୍ଡେ ଛାତ ଯୋଗାଡ଼ କରିବାର ପ୍ରୟାସରେ ସ୍ୱପ୍ନଭୁକ୍ତ ଓ ସ୍ୱାଧୀନତେଜା ଯୁବକ ପ୍ରଣବର ହୋଇସାରିଥାଏ କାୟା ପଲଟ। ସର୍ବସ୍ୱର ବାଘ ପରି ପରିସ୍ଥିତିର ହୁକୁମ୍ ପାଲିବା ବ୍ୟତୀତ ଜୀବନ ଓ ସମାଜକୁ ନେଇ ତା' ଭିତରେ ଉର୍ଜ୍ଜ୍ୱାଳ ମାରୁଥିବା ଯେକୌଣସି ବଡ଼ ଧରଣର ଭାବନାକୁ ପ୍ରଣବ ଏକ ପ୍ରକାର ଡରୁଥିଲା। ସରକାର, ଗଣତନ୍ତ୍ର, ଆର୍.ଟି.ଆଇ, ନିର୍ବାଚନ ଇତ୍ୟାଦି ତତ୍ତ୍ୱଭିତ୍ତିକ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରଣବର କୁନିଝିଅ ଚକ୍ ଖଡ଼ିରେ କାଢ଼ରେ ଗାରୋଉଥିବା ଅନାବନା ଚିତ୍ର ପରି ଅବୋଧ୍ୟ, ଅର୍ଥହୀନ ମନେ ହେଉଥିଲା ତାକୁ। ସିଷ୍ଟମ୍ ଉପରେ ତା'ର ରାଗ, ସିଷ୍ଟମ୍ ବିରୋଧରେ ତା'ର ସବୁ ଅଭିଯୋଗ। ମୁଣ୍ଡମେୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏବଂ ମୁଣ୍ଡମେୟଙ୍କ ପାଇଁ ଏ ସିଷ୍ଟମ୍ ଆଜି ରୁଗଣ, ବନ୍ଧ୍ୟା।

ଏଇ ବର୍ଷ କେମିତି କେଜାଣି ପ୍ରଣବର ମନ କହୁଥିଲା 'ପରିବର୍ତ୍ତନ ହବ', ପରିବର୍ତ୍ତନର ପବନ ବହୁଥିବା ସେ ଅନୁଭବ କରିଥିଲା। ଗଲା ନିର୍ବାଚନକୁ ନେଇ ସେ ଯଥେଷ୍ଟ ଆଶାବାଦୀ ବି ଥିଲା। ଗାଁରେ କାଁ ଭାଁ ପ୍ରଚାର କରିଥିଲା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦଳ ସପକ୍ଷରେ। ଯେମିତି କରୁଥିଲା ତା' କଲେଜ ନିର୍ବାଚନ ବେଳେ। ପ୍ରଣବର ଦୃଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା, ଏଥର ନିଶ୍ଚୟ ଆଖିଦୃଶିଆ କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ହବ। ପରିବର୍ତ୍ତନର ହାଡ଼ା ହାଡ଼ା ହେଇଯିବନି। ସବୁଠୁଁ ଗରିବ ଲୋକଙ୍କର ତ୍ରାଣକର୍ତ୍ତା ହବ ଏ ସରକାର।

ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର କଥା, ସେଠି ବି କୁହୁଡ଼ିର ଅନୁପ୍ରବେଶ ଓ ଅତ୍ୟାଚାର। ଦେଶକୁ ନେଇ ଦେଖୁଥିବା ସୁନେଲି ସ୍ୱପ୍ନସବୁ ତାକୁ ଝାପସା ଦିଶିଲା। ଫିକା ପଡ଼ିଗଲା ସେ ସ୍ୱପ୍ନମାନଙ୍କର ରଙ୍ଗ ଦିନ କେଇଟାରେ।

ଦେଶର ଖଟିଖିଆ ଗରିବମାନଙ୍କର ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରେ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲା ହେଲା। ପ୍ରଣବ ନିଜକୁ ସାକ୍ଷୀ ଦିଏ, କିଛି ଲୋକଙ୍କର ବିଦେଶୀ ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରେ ଆକାଉଣ୍ଟ ଥିବାବେଳେ ଆମପରି ଗରିବମାନଙ୍କର ଦେଶୀୟ ବ୍ୟାଙ୍କ୍‌ରେ ଅବୁଦ୍ଧ ପାସ୍‌ବହି ଗୋଟେ ତ ଖୋଲାହେଲା! କିନ୍ତୁ ସେଠି

ବି ନିସ୍ତାର ନ ଥିଲା କୁହୁଡ଼ି କବଳରୁ। ସରକାର ଘୋଷଣା କଲେ ଯେଉଁମାନେ ଛଅମାସ ଯାଏ ନିୟମିତ ବ୍ୟାଙ୍କ ଆକାଉଣ୍ଟକୁ କାରବାର କରିବେ, ସେମାନଙ୍କୁ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅଗ୍ରିମ ଲୋନ୍ ମିଳିବ। ବ୍ୟାଙ୍କ କାରବାର କରିବାର ଯୋଗ୍ୟତା ଥିଲେ ଆମେ କାହିଁକି କୁହୁଡ଼ିରେ ପହଞ୍ଚୁଥା'ନ୍ତୁ? ଶୂନ୍ୟ ବାଲାନସ୍‌ରେ ଆକାଉଣ୍ଟ ଖୋଲୁଥିବା ମଣିଷ ପୁଣି ଛଅମାସ ଯାଏ ବ୍ୟାଙ୍କ ଦୋହ୍‌ବ ଟଙ୍କା ଜମା ରଖିବାକୁ! ପ୍ରଣବକୁ ହସ ମାଡ଼ିଲା ସରକାରଙ୍କର ଏ ଗରିବମାନଙ୍କ ଉପରେ ଏତେ ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଭରସା ଥିବାରୁ।

ବଜେଟ୍ ପୂର୍ବରୁ ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ ସାମଗ୍ରୀର ଦରଦାମ୍ ହୁ ହୁ ବଢ଼େଇ ଦିଆଗଲା। ଦେଶର ଦୂର୍ବଳ ଆର୍ଥିକ ସ୍ଥିତି ପାଇଁ ସେସବୁ କୁଆଡ଼େ ଜରୁରୀ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା। ପରେ ପରେ ବଜେଟ୍‌ରେ ଆୟକର ରିହାତି ବୃଦ୍ଧି କରାଗଲା। ହୋମ୍ ଲୋନ୍ ନେଉଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନୀତି କୋହଳ କରାଗଲା। ଅଧିକ ସଞ୍ଚୟ ଉପରେ ଆୟକର ଛାଡ଼ି ଦିଆଗଲା। ସାରା ଦେଶର ଗଳିକନ୍ଦିରେ ଏ ବଜେଟ୍ 'ଆଜ୍ଞା ଦିନ' ଆସିବାର ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପତ୍ର ବୋଲି ଗଣମାଧ୍ୟମରେ ଚର୍ଚ୍ଚା ହେଲା। ପ୍ରଣବ କାମ କରୁଥିବା ଅଫିସ୍‌ରେ ବାବୁମାନେ ବି ବଜେଟ୍‌ର ଜୟଗାନ କଲେ। 'ଆଜ୍ଞା ଦିନ' ଆସିଗଲା ବୋଲି ବାଉଳି ହେଲେ।

ହେଲେ କୁହୁଡ଼ି ପିଛା ଛାଡ଼ୁ ନ ଥାଏ ଶ୍ରୀମାନ୍ ପ୍ରଣବ ରାଉତଙ୍କର। ଚତୁର୍ଦ୍ଦିନ କୁହୁଡ଼ିର ଅକ୍ତିଆରରେ। ମଝିରେ ପ୍ରଣବ, ଆଖି ଥାଇ ବି ଅନ୍ଧ, ଗୋଡ଼ହାତ ଥାଇ ବି ପଚ୍ଛୁ, ଉପାୟଶୂନ୍ୟ। ମାସକୁ ତିନି ଚାରିହଜାର ଟଙ୍କା ରୋଜଗାର କରିବାକୁ ଡେଜ୍‌ନାଲରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ବିନା ଟିକେଟ୍‌ରେ ଯାତ୍ରା କରି ଜୀବନ ସହ ସଂଘର୍ଷ କରୁଥିବା ଯୁବକ ହେଉଛି ପ୍ରଣବ। ଅଫିସ୍‌ରେ ଟେବୁଲ୍‌କୁ ଯୋଡ଼ି ଶୁଏ ଘରଭଡ଼ା ବଞ୍ଚେଇବା ପାଇଁ। ନାଇଟ୍ ଡ୍ୟୁଟି ବି କରେ ତି' ପଇସା ଅଧିକ ରୋଜଗାର ଆଶାରେ। ତଥାପି ବର୍ଷକୁ ତା' ରୋଜଗାର ଲକ୍ଷେ ଛୁଇଁ ପାରେନି। ସାରା ଦେଶରେ ଏମିତି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ କୋଟି କୋଟି ପ୍ରଣବ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନଙ୍କର ବାର୍ଷିକ ଆୟ ଲକ୍ଷେ ଛୁଇଁବା ସାତ ସ୍ୱପ୍ନ। ସେଇମାନଙ୍କ ଆତ୍ମାର ଝାଳଗଣମଣା ନିଷ୍ଠାପର ଭୋଗରେ ସରକାର ଗଡ଼ାହୁଏ; ମାତ୍ର ବିଡ଼ମ୍ବନା, ସରକାର କ୍ଷମତାସୀନ ହୋଇସାରିଲା ପରେ ବର୍ଷକୁ ତି'ଲକ୍ଷ, ଅଡ଼େଇ ଲକ୍ଷ ଓ ଅଧିକ ଆୟ କରୁଥିବା ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ବଜେଟ୍‌ରେ ରିହାତି ଘୋଷଣା କରେ। ଏଇ ପ୍ରଣବମାନେ ହିଁ ସାରା ଜୀବନ କୁହୁଡ଼ିରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି।

ପ୍ରଣବକୁ ପୁଣିଥରେ କୁହୁଡ଼ି ଅନ୍ଧ କରିଦେଲା। ତାକୁ ପୁଣି ସବୁକିଛି ଝାପସା, ଜାଲଜାଲୁଆ ଦିଶିଲା। ଏଠି ସମସ୍ତେ ହିପୋକ୍ରାଇଟ୍। ସବୁଠି ହିପୋକ୍ରାଇଟ୍, ସବୁଠି ଅନ୍ଧାର, ପ୍ରତାରଣା, ପ୍ରବଞ୍ଚନା। ବର୍ଷସାରା ଅକ୍ଷାନ୍ତ ପରିଶ୍ରମ କରୁଥିବା ବିଚରା ପିଣ୍ଡୁଡ଼ିମାନେ ହିଁ ଆଜିକାଲି ସାରା ଜୀବନ କୁହୁଡ଼ିରେ ପହଞ୍ଚୁଥା'ନ୍ତି। ସବୁବେଳେ ମୁଖା ପିନ୍ଧି ନାରୁଥିବା ଝିଣ୍ଟିକାମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁ ସୁବିଧା, ସବୁ ରିହାତି। ସରକାର ଗଡ଼ୁଛି ଶହ ଶହ ପିଣ୍ଡୁଡ଼ି, ମାତ୍ର ସରକାରକୁ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି ଚତୁର ଝିଣ୍ଟିକାମାନେ।

ସୋମବାର ସକାଳ ଭିଡ଼କୁ ବୋହି ବୋହି ଟ୍ରେନ୍ ପହଞ୍ଚି ସାରିଥାଏ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଷ୍ଟେସନ୍‌ରେ। ପ୍ରଣବ ଚିଟିଆଇକୁ ଡରି ବାହାରକୁ ବାହାରେ ଓ ରାତିମତ ଅଫିସ୍ ଦିଗରେ ଦଉଡ଼େ। ତାକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଏ କୁହୁଡ଼ିରେ ଭାରି ଆକାଶ ଆକାରର ଗୋଟେ ବେଲୁନ୍, ଯିଏ ଖାଲି ଦୋହଲୁଥାଏ, ଠିକ୍ ତା' ନିଜ ଭାଗ୍ୟପରି। ସେଇଟା ତା' ସ୍ୱପ୍ନ। ଗୋଟେ ମରାଚିକା। ଟୋପାଏ ମିଛମିଛକା ପାଣି ଓ ଚିପେ ଆଲୁଅ ଆଶାରେ ସେ ଠେଲି ହେଇଯାଏ ତା' ଆଠ ବର୍ଷର ପ୍ରାୟ ଅସ୍ଥାୟୀ ଅଫିସ୍ ଭିତରକୁ, ଦେହସୁହା କୁହୁଡ଼ି ଭିତରକୁ। ତା' ଭାଗ୍ୟ ଓ ଭବିତବ୍ୟ ସବୁକିଛି ଦିଶୁଥାଏ ଝାପସା, ଧୂଆଁଲିଆ ଓ ଅସ୍ପଷ୍ଟ।

ଲେଖକ ପରିଚୟ

ସତ୍ୟ ମିଶ୍ର

୫୬୧/ ୩୧୨୦ ପଣ୍ଡିତ ମଲ୍ଲିକ କମ୍ପ୍ଲେକ୍ସ
ଲେନ୍ ନଂ- ୧, ଜାଗମରା, ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୩୦

ପ୍ରଜେଶ ନନ୍ଦିନୀ ଦାଶ

୧୬୧୩, ଡାକମଣ୍ଡୁ ଡ୍ରାଇଭ୍, ପ୍ରାଙ୍ଗଲିନ୍
ଟେନେସୀ, ୟୁ.ଏସ.ଏ-୩୭୦୬୪

ଅମୃତଲ୍ୟାମଣି ମିଶ୍ର

କୁବପଡ଼ା, ବଲାଙ୍ଗୀର- ୭୬୭୦୦୧

ଦିନନାଥ ପାଠୀ

ଅବନ୍ତୀ, ଇ ୪୯/ ୧୩୮୬, ଭୀମଗାଙ୍ଗୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୦୨

ଛନ୍ଦା ମିଶ୍ର

୩ ଆର୍/୬, ବିଜେବି ନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ମଣିରାମ ଜେନା

୧୫, ଶାନ୍ତି ବିହାର, ବରମୁଣ୍ଡା, ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୦୩

ବିଦ୍ୟୁତ୍ ମହାନ୍ତି

ମହିଳା ଅଧ୍ୟୟନ ବିଭାଗ, ଇନ୍‌ଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଅଫ୍ ସୋସିଆଲ୍
ସାଇନ୍‌ସେସ୍

୮, ନେଲ୍‌ସନ୍ ମଣ୍ଡେଲା ମାର୍ଗ, ବସନ୍ତକୁଞ୍ଜ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ- ୧୧୦୦୭୦

ରାମପ୍ରସାଦ ପୁରୋହିତ

କଣ୍ଟାବାଞ୍ଜି, ବଲାଙ୍ଗୀର- ୭୬୭୦୩୯

ଗୋକୁଳ ଦାସ

୫. ଭି.ଆଇ.ପି କଲୋନି, ଆଇ.ଆର୍.ସି ଭିଲେଜ୍,

ନୟାପଲ୍ଲୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୭୫୧୦୧୫

ପବିତ୍ର ମୋହନ କର

ଟେଲିଫୋନ୍ ଭବନ, ଭୁବନେଶ୍ୱର- ୧

ରଞ୍ଜିତା ହୋତା

ଜଗନ୍ନାଥ କଲୋନି, ଏଲ୍/୪, ଏ/୪୩, ବୁଢ଼ାରଜା,

ସମ୍ବଲପୁର- ୭୬୮୦୦୪

ପୃଷ୍ଟିଚନ୍ଦ୍ର ଦାସ

କଣ୍ଟାବାଣିଆ, ଛତ୍ରପଡ଼ା, ପ୍ରାତିପୁର, ଯାଜପୁର- ୭୫୫୦୧୩

ସୁନୀତା ସାହୁ

ଇ/୧୯, ସେକ୍ଟର- ୨, ରାଉରକେଲା- ୭୬୯୦୦୬

ରାଜଲକ୍ଷ୍ମୀ ତ୍ରିପାଠୀ

କ୍ୱାର୍ଟର୍ ନଂ. ଇ/୯, ଏସ୍.ଆଇ.ପି. କଲୋନି, ଲକ୍ଷ୍ମୀପୋଷି,
ବାରିପଦା- ୭୫୭୧୦୭

ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାମୟୀ ମିଶ୍ର

ଲମ୍ବୋଦର ବିଜ୍ଞାନ ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ, ଚିତୌରୁଡ଼ା, ଜୁନାଗଡ଼,
କଳାହାଣ୍ଡି

ପରମେଶ୍ୱର ଓଝା

ମାର୍ଫତ- ଧୁବଚରଣ ଓଝା, ଦୁର୍ଗାଆଳ, ପୁରୁଷୋତ୍ତମପୁର,
କେନ୍ଦ୍ରାପଡ଼ା- ୭୫୪୨୨୩

କ୍ରିଷ୍ଣା କୁମାର 'ଅଜନବୀ'

ଦେ' ଭୋଗ, ରାଇପୁର (ଛତିଶଗଡ଼)- ୪୯୩୮୯୦

ପ୍ରତିଷ୍ଠାତାଙ୍କ କଲମରୁ —————

ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ସ୍ବାଦର ରଚନାକୁ ନେଇ ତାଙ୍କ ଅବର୍ତ୍ତମାନରେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଛି ‘ପ୍ରତିଷ୍ଠାତାଙ୍କ କଲମରୁ’ ବିଭାଗ। ‘ପୌରୁଷ’ର ଷଷ୍ଠ ବର୍ଷ ପଞ୍ଚମ ସଂଖ୍ୟା (ନଭେମ୍ବର, ୧୯୭୨)ରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଥିବା ଏହି ସଂପାଦକୀୟ ଏ ସଂଖ୍ୟାରେ...

ଦେଶଭକ୍ତ

ଜାନକୀ ବଲ୍ଲଭ ପଟ୍ଟନାୟକ

ଦେଶଭକ୍ତି ବା ଦେଶପ୍ରେମ ଧ୍ବନିରୂପେ ପ୍ରକାଶ ପାଏ; କିନ୍ତୁ ଭାରତ- ଏହା ଆମ ସମଗ୍ର ଜୀବନ କାଳର ଏକ ଧ୍ୟେୟବସ୍ତୁ ଏକ ଆବରିତ ମାର୍ଗ। ଯୁଗଯୁଗର ସଂସ୍କୃତି ଓ ପରମ୍ପରା ଆମକୁ ଏହି ପ୍ରେରଣା ଦେଇଛି।

ପ୍ରଥମତଃ ଭାରତ ସମ୍ପର୍କୀୟ ଭୌଗୋଳିକ ଧାରଣାର ବିଚାର କରାଯାଉ।

“ଉତ୍ତରଂ ଯଦ୍ ସମୁଦ୍ରସ୍ୟ

ହିମାଦ୍ରେର୍ଘ୍ନେବ ଦକ୍ଷିଣମ୍

ବର୍ଷଂ ତଦ୍ ଭାରତଂ ନାମ

ଭାରତୀ ଯତ୍ର ସକ୍ବତିଃ।”

ଭାରତ ରାଜନୀତିକ ବିବରଣୀରୁ ଖଣ୍ଡବିଖଣ୍ଡ ହୋଇଛି। ଇତିହାସର ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସମୟ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ ସମୟରେ ଭାରତମାତାର ରୂପ ବିଖଣ୍ଡିତ। ତଥାପି ଆଜୁମାରା ହିମାଳୟ ଧାରଣା ଓ ଏଥିମଧ୍ୟରେ ପ୍ରବାହିତ ନଦନଦୀଙ୍କର ନାମରେ ଆମର କ୍ରିୟା କର୍ମ (ଗଙ୍ଗୋତ୍ର ଯମୁନେ ଚୈବ

ଗୋଦାବରୀ ସରସ୍ବତୀ, ନର୍ମଦେ ସିନ୍ଧୁ କାବେରୀ କଳେଃସ୍ଥିନ୍ ସନ୍ନିଧିଂ କୁରୁ), ଏହି ଧାଣୀକୁ ଦୂରୀଭୂତ କରୁଛି।

ଆଜି ମଧ୍ୟ ରାଜନୀତିକ କାରଣରୁ ଭାରତ ଖଣ୍ଡିତ- ପାକିସ୍ତାନ ଓ ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନ। ସେ ହିଁ ସଜା ଭାରତୀୟ, ଯେ କି ଏହି ରାଜନୀତିକ ବିଭାଜନର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ବରେ ଭାରତମାତାର ସ୍ବରୂପକୁ ଭୁଲି ନଯାଏ। ସିନ୍ଧୁଠାରୁ ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, କାଶ୍ମୀରରୁ କନ୍ୟାକୁମାରୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷ। ଏହାକୁ ସେହି ରୂପରେ ଦେଖିବା ହିଁ ପ୍ରକୃତ ଦେଶପ୍ରେମ।

ପୁଣି ବାୟୁପୁରାଣର ଦ୍ବିତୀୟ ବାକ୍ୟ- “ଭାରତୀ ଯତ୍ର ସକ୍ବତିଃ”ର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଏହାର ସକ୍ବଳ ମାତ୍ରକେ ଭାରତୀୟ। ସେତେବେଳେ ଏ ଦେଶରେ ହିନ୍ଦୁ, ବୌଦ୍ଧ, ଜୈନ, ମୈତ୍ର, ଯବନ ଆଦି ଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ସମସ୍ତେ ଥିଲେ ଭାରତୀୟ। ଆଜି ଇତିହାସର ବିବର୍ତ୍ତନ ଧାରାରେ ଏହି